

M E M I L E K E T İ ' İ Ş Q

کتیبی دوووم

مهمله که تی

عشقی

پرنسپی عشق

منتدی اقر الثقافی

www.iqra.dhlamontada.com

ماکوان که ریم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مه‌مله که‌تی عیشق

پرنسیپی عیشق

کتیپی دووهم

نبووسیننی: ماکوان که‌ریم

پیدا‌چوونه‌وه: شه‌وبۆ جه‌لال

کتیبخانه‌ی حاجی قادری کونی

به‌رنه‌به‌ری گشتی: محمد خضر احمد 07824671394 – 07504671394

به‌رنه‌به‌ری هونه‌ری: مصطفی محمد کوردی 07509998182

فه‌یسبوک: کتیبخانه‌ی حاجی قادری کونی / M.Ktebxana

تئیستگرام: کتیبخانه‌ی حاجی قادری کونی / M.Ktebxana

لقی به‌که‌م: چوارپه‌انی شه‌نخ مه‌حمود – به‌رانبه‌ر مزگه‌وتی مه‌حمود عه‌لاف

لقی دووهم: به‌رانبه‌ر ده‌رگای قه‌لا – بازاپی پۆشنیبری

نیمیل: mdmaktaba@gmail.com

نه‌خشه‌سازق ناوه‌وه: مصطفی محمد کوردی

نه‌خشه‌سازق به‌رگ: به‌ره‌و نه‌ججاپ

چاپی دووهم: ۲۰۲۵

پتوانه: ۲۱ * ۱۴

تیراژ: ۱۰۰۰

لاپه‌ره: ۳۴۴

نرخ: ۸۰۰۰

له به‌رنه‌به‌رایه‌تی گشتی کتیبخانه گشتیه‌کان/ هه‌ریمی کوردستان

ژماره‌ی سپاردنی (۱۳۷۶) سالی (۲۰۱۷) ی پئدراوه.

مهمله که تی عیشق

پرنسیپی عیشق

کتیبی دووهم

نووسه ر:

ماکوان که ریم

چاپی دووهم:

۲۰۲۵

له کویدا ته واوی پښگان ده گیرین
خوای په روه ردگار پښگای نویت بو ده کاته وه
نه وهنده به سه که بزاین که
زاتی به رزی ده بینیت، ده زانیت و ده توانیت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشہ کی پرنسپلی عیشق

ہمہموو کتیبیک خاوهنی کہ سایہ تی تایہ تی خوہ تی، لہہمان کاتدا
کتیب ناوینہی نووسہرہ کہیہ تی.

کتیبہ کہ دہریدہ خات کہ توانا و بہرہ کانی تا چ ئاستیکہ، پاشان کتیب
دہبیتہ ناوینہ بو خوینہر تا بونیادی کہ سایہ تی خوئی پی بکات.

نووسینی کتیب چہند جوڑہ:

جوڑیکیان زانستیہو لہسہر بنہمای تیور و بہلگہ دادہمہزریٹ و
دہنووسریٹ، ئاراستہی ئہم جوڑہ نووسینہ لہ خالیٹکہوہ دہست پندہکات
تا کوٹایی لہسہر بنہمای زانستہ کہ ہر بہو خالہش کوٹایی دیت.

تیوریک دہدات بہ دہستہوہ وہکو کتیبہ زانستیہ گرنگہ کانی دنیای
کیما، فیزیا، فہلہکناسی و ... ہتد.

جوڑیکی تر لہ نووسین ئہدہبیانہ جوان و دارشتنی ریزمان و خالبہندی
تیدا دہردہ کہوٹ، ئہم جوڑہ زوریک لہ ہوارہکان دہگریٹہ خو وہکو
پومان، نوٹیل و چپرؤک و داستانہ کانی میژوو لہ ہوارہکانی شوپش و
خہبات و ... ہتد.

جوڑیکی تر بریتیہ لہ فہلسہفہ و فیکر زمانی تایہ تی خوئی ہہیہ پرہ
لہ زاراوہ و نمونہی تایہت، دنیایہک ہونہری نووسینی تیدا بہ کار دیت و
دارشتنی تایہ تی خوئی ہہیہ، پاشان پرخنہو جولاندنی پرسیارہ گرنگہ کانہ
... ہتد.

جوړيکي تر نووسينه کلاسيکيه کانه، هم جوړهش به چهندين شيوه نووسراونه ته وه، ده شيت دارشتن و پريزمان و خالبه نديان جياواز بيت دنا هر يه ک سهرده و ههمان زانباري دووباره بوته وه، نمونه ي ته وانه زورن وه کو کتيبه کاني سيره ي پيغه مبه ر ﷺ پيغه مبه ران به گشتي سهلامی خويان لي بيت، هاوه لان و پياوچاکان و... هتد.

ته لبت نووسه ر پوليکي گرنگي هه يه له تاموچيژ پيدان به جوړي ته و نووسينانه ي که ناومان هينان، هه موو ته وانه ي باسم کرد خه لکي به توانا و خاوه ن ته زموون ده توانيت بينووسيت، کاره که يان گه وره يه و منيش زور به به رز ده يرختيم، به لام به داوای ليووردنه وه پيناچيت نووسينه کاني من که باسراوم به ماکوان که ريم له م جوړانه بچيت، خاوه ني پريه وي تايهت به خويه تي، هه موو ته وانه ي باسم کردن به دنياييه وه له من به توانا ترن و به نه زموون ترن، به لام خاوه ني پيچکه ي تايه تي خوم ته و کتيبانه ي که من نووسه ره که يم چوار بنه ماي تايه تيان هه يه، زماني نووسينم زور ساده يه که ده ليم ساده يه به واتاي زماني گفتوگو ي ناو خه لکيه، نه ک زماني نووسين، هم جوړه له تواناي هه موو که سيکدا نيه و ته کنیکه، راسته ساده يه به لام له ناو خودي خويدا جوړيکه له توانا و جوړيکيشه له ته کنیک.

له بهر ته وه هه موو ته و ناراسته کراوانه ي له تيستادا هه ن له بينرا و بيسترا و خوي تراوي ناو دنياي توپره کو مه لايه تيه کانيش له نه مړودا يه کجار زورن و چاو و ميشک و گو ي خه لکيان ماندوو کردووه، خه لکي زماني نووسيني ناساني ده ويت تا بتوانيت زانباري ليوه ربگري ت و په يوه ندي له که ل ته و نووسراوه دا بيه ستيت، چي ناسان بيت دواي ده که ويت. ته مه ش زانباريه کي نو ي نيه، به لکو سروشتي مرو ف وا هه لکه ووتوه که واته نووسيني به نده زور ساده يه و زماني گفتوگو يه و له سر هم نووسين و شيوه دارشته چوار بنه ما تايه ته که م بو خوم داناوه که بريتين له:

يه که م: زوريک له و کتيبانه ي که نووسيومه وزه ي نريني و هيژ و توانا ده داته خويته ر، ته وه نامانجي سه ره کي منه، نه گه ر هيژ نه داته خويته ر

که واته نووسه ریکی شکستخواردوو بووم، راسته من ناتوانم بریاری له سهر بدهم و خوینهر تهو بریاره ده دات، به لام خو شېبه ختانه له لایه ن خوینهری کتیبه کاغه وه تهو وه لامهم ده ست که وتوو که هه زاره ها خوینهر که واهی تهو ده دهن که واه و وه و هیزو توانایه یان وه رگرتوو له کتیبه کان، به دلنیا بیه وه ته مهش سوپاسی خوی پهره ردگاری ده ویت، منیش له نیسلام و خواناسیه وه فیربووم.

دووهم: پر له زانیاری بو ژبانی خوینهر، خوینهر هه رگیز له دوو پریندا به جی ناهیلیم، به لکو له کاتی نووسین له گه ل که سایه تیه کان ده پووم، له گه لیان ده ژیم و له گه لیان خه موخه فته ده خووم تا بهو زانیاریانه که سایه تیه کان بونیاد بنیم، پهروه رده ده بیت بو کومه لکه و به باشرین جوړی کوالیتی پهروه رده ده کهم، ته مهش وته هه زاران لوی کوردستانه له روژه لات و باشور که بووم که راوه ته وه.

سپهه: وهی ئه رینی و زانیاری ژور کافی نیه بو خوینهره کانم، به لکو مه شقی چاونه ترسی، نازایه تی، دل سوژی و جوامیری زیاتر ده خه مه سهر پیناسه ی خوین و ته گهر پیاوه کامل ده بیت، ته گهر که نجه وریاتر ده بیت، ته گهر ژنه ده بیت خا می سهره کی له بواره کانی ژیندا وه کو دایک و شیره ژنیک بهر پرسیاریتی ده گریته نه ستوی خو ی و ده بیت خا وه ن غیره ت و نازایه تی.

هه موو ته مانهش بو هه موو چین و تویره کانه له خانه و کاته گوریه کانی موړالدا کو ده بڼه وه که بریتیه له دابونه ریتی په سه ن، ناکاری جوان، په وشتی بهر ز، که واهی ته وه بو دراوه له خوینهرانه وه که کتیبه کانم بهم ناراسته یه دا ده پوون.

چواره م: خواناسی و دینداری و گه ران به دوا ی پرسیاره ونبووه کاند و دوزینه وهی وه لامه کانی، بیرو هو ش قیامه ت و پاکبونه وهی دلوده روون و بهر زکردنه وهی ناستی پوچ بو پله ی فرشته یی ته مهش فه زلی خوی پهروه ردگار به سه رمه وه که سه دان کهس به هوکاری کتیبه ساده و

مهمله که تی عیشق

ساکاره کانی ماکوان که ریم که له و په پری دنیاو له زینداندايه که راونه ته وه
بو نه م ئیسلامه، به د ئیاییه وه که ره م و فه زلی خوا ی موته عاله بو م، الحمد
الله.

کو تا و ته: پرنسیپی عیشق هه موو نه مانه ی تیا کو بو ته وه، کتیبی
دوو ه می مهمله که تی عیشقه پر پره له زانیاری کو مه لایه تی، ئایینی،
سیاسی، به ها کانی ره و شتی ئیسلامه تی و کورده واری بفه رموون بو ناو
دنیا ی مهمله که تی عیشقی ماکوان به لام به پرنسیپی عیشق.

ماکوان که ریم

۲۰۲۴/۰۳/۱۵

زیندانی ئیوله شمۆ/ نه رویج

نەبەزە شووم

سالى ۲۰۱۳ گۇڧارى پىگام داخست، پاشان داوام كرد له سەندىكاي رۇژنامە نووسان كه گۇڧارىكى تر دەكەمەو بە ناوى (بزاف) له مانگى دەى هەمان سال گەرامەو كوردستان، وەكو پىشەى هەمىشەى پاسبەوان و پۇلىسەكانى فرۇكەخانە كىچەلىكى ترم پىكرا، دواى ماندوو بوون دەيانوت فەرموو برۆ...

هاتمەو دەرهو زۆر بەست بووم پارەى عىراقىم پى نەبوو چاوه پروانى براكەم بووم بىت بە شوئىندا كه بەهۆكارى قەرەبالغى و ترافىكى شەقامى سام هەندىك دواكەوت، منىش لەسەر لىوارى شۆستەى تەكسىيەكانى فرۇكەخانە دانىشتبووم چاوه پروان بووم.

لەپ سەيارەىكى ئاسايش هات و لەتاسەكان هېواشى كردهو، شۆڧىرەكەو كەسىكى ترى لەگەل بوو سەيرى منيان دەكرد، وتم ديسان كىچەلىكى ترە، داخۆ ئەم كەسانە كاميان رقيان له منە، بزائىن چى پروو ئەدات.

سەيارەكە راوهستاو كەسىكى لى دابەزى پرووو من هات سى ئەستىرەى بەسەر شانەو بوو، لىم نزيك بوو يەو هەر لەسەر جادەكە، بە دەم پىكەننەو وتى خۆ هەردە بىت پياوى فەقىر بىت بۆلاى دەولەمەند، كه نزيكتر بوو ناسىمەو كە (نەبەزە شوومى)ى هاوپىى مندالى و گەرەكە.

باوه شمان كرد بە يەكدا و دواى ئەحوال پرسى و چاكوچۆنى، نەبەز وتى: ناتوانم بتگە يەنم، چونكه له دەوامم بەلام خۆشحال بووم بە بينىنت.

ماكوان: بەراستى منىش خۆشحال بووم كاك نەبەزى بەرئز.

نه بهز: توخوا با ههروهک جاران بین و رهسمیات و جدیات نه بیت له
نیوانماندا، دهزانم تیتستا ناسراوی به ماکوان که ریم و بویت به ئیسلامی.

ماکوان: باشه نه بهز گیان تۆش ههر برای عهزیز و خوشه ویستی جارانی
کاتی خۆی خۆم کردمیت به یه کیتی، له کۆمیته وه ناردمیت بۆ کولیه ی
سه ربازی له قه لاجوالان، به لام مادام له خزمه تی نیشتمان دایت په شیمان
نیم، ته کهر نوێژ و خواناسی بکه یت؟

نه بهز: به خوا چووم بۆ عومره و سه رم پروات نوێژم ناروات، به خوا نه و
کاته ی تۆ نوێژت نه نه کرد من ههر نوێژم نه کرد.

ماکوان: باشه نه بهز گیان خوای گه و ره لیت قبول بکات، نه وه پیشره وی
برام هات ژماره ی مۆبایله که ت بده به پیشره و، نووسینگه که ی من له
بازاری ره شه مۆله یه کتری ده بیننه وه. پاش سالانکی زۆر له و جیگا به دا
بینمه وه و ژماره ته له فۆن گۆرایه وه و دیمه نه که م لا جوان بوو، پاشان له
گه ل پشره و سه رکه وتین و له دوا ی هه و آل پرسین...

پیشره و: کاکه نه وه نه بهزه، خۆ ته زانی به چی ناسراوه؟

ماکوان: به ئی: نه بهزه شووم، به لام به خوا من بروام به و شتانه نییه.

پیشره و: بۆ خاتری خوا تۆ ده زانی ته م کۆره زۆر نه گبه ت و شوومه،
باوکی په ره میزی چاک ده کرد ته م نه حمه قه باوکی گری گرت له جیاتی ئاوی
پیا بکات یه ک ته نه که نه وتی کرد به باوکیدا به و هۆکاره گیانی له ده ستدا.

ده ستم کرد به پیکه نین، له راستیدا خه تای نه بهز نه بوو ئی باوکی
په ره میزی دروست ده کرد، نه به زیش نه یزانی نه وته، وای زانی ئاوه چیبکات
فه قیره شله ژا ئیتر بۆیه نه وه پروویدا، نه وه چی په یوه ندی هه یه به
شوومیه وه.

پیشره و: نه ی باشه له شه ره گه ره کدا هه رچی ته ومان له گه لدا بوایه
ده ماندۆراند یان ده چووین بۆ فه ریکه نۆک هێنان ته ومان له گه لدا بوایه

دەيانگرتين، ئەي ئەو كاتەي كە جەژن بوو لگاومان دەکرد ھەر ئەو بەھاتايە
پارەمان پتە ئەدەما يان پەسم پەسمینەمان دەکرد بەھاتايە تە لای
ھەرکەسیگمان دەیدۆراند، ئەي بۆچی ناومان نابوو نەبەزە شووم.

ئەوئەندەي تر کەوتمە پتەگەنن بە قسەکانی پتەپەرەو، ویستم تەفسیری
بۆ بکەم کە پەيوەندەي نییە بە شوومی نەبەزەو، بەمندالی نەبەز قەلەو
بوو نەیدەتوانی رابکات بۆیە لە شەرە گەرەک و فەریکەنۆک ھێنان
سەرکەوتوو نەدەبوین، بۆ قومارەکش خۆ ئەو خیر و چاکە نەبوو، ئیتەر
وايە يان دەدۆریت يان دامانبردەو.

پتەپەرەو ھەر قەناعەتی نەبوو، بە قسەيەك گرتمی وتی ئەي بیرتە
جاریك لیتدا لەبەرئەوئەي ھەرچی پەسم بوو دۆراندت وتت ھەتیو تو
شوومی.

لەتاو پتەگەنن و بیرى سەردەمی مندالی تووشی ژانە سەریکی یەكجار
عەجیب بووم کە نەمدەتوانی قسە بکەم.

پتەپەرەو: خوا پەحم بکات ئەوئە شوویمییەكەي نوئی گرت، زۆر بەجەدی
بوو.

لەپاستیدا ئەوئەندە ئازاری سەرم زۆر بوو حەزم ئەکرد لەلاشەمی
بکەمئەوئە ھەرگیز وا سەرم نەتیشابوو، بەلام وتم لەوانەيە ماندویتی پتەگاو
كەم خەوی و ھۆکاری فرۆكەكە بیت، چونكە گویچكەشم لەگەلی دەتیشا.
ھەرچۆنێك بیت گەشتینە مالاھەوئە دەستی دایكەم ماچ کرد و دوو
حەبی ئازارشیگنم خوارد و لیتی خەوتم بە ئارامی كە ھەستام سەرتیشەكەم
باش بووبوو.

بۆ پۆژی دواتر دەرچوومە دەرەوئە ھەندێك ئیشوکاری گۆفارەكەم
ھەبوو چاوم كەوت بە ستافەكە و كاك محمد سالار پاشا لەجیاتى من
ھەستا بە كارە فەرمییەكانی گۆفارەكە و چاوەروانی مۆلەت بووین لە

نووسینگهی رڼکای کۆن پوژانه لهوئ کۆدهبووینهوه و دۆست و ناسیا و
خۆشهویستان دههاتن بۆ سهردان.

له کوردستان هه موو خه لکی یه کی دوو ژماره ته له فۆنی هه بوو، منیش
ژمارهی دایکمم به کار دههینا یاخود ژماره یه کی پیشپهوی برام به کار
دههینا بۆ ئیشوکاره کانم بهوشیوازه منیش دوو ژماره ته له فۆنم پیوو.

زۆرجار ژماره یه کیانم لای دایکمم به جی دههیشت کامیان بالانسی زۆری
تیا بوایه له گه ل خۆم هه لم ده گرت.

پیشپهوی: کاکه، نه بهز دوو جار په یوه ندی کردوو، ته له فۆنتیکی بۆ
بکهوه.

ته له فۆنم بۆ کردهوه دواي هه و آل پرسى دهعه تی کردم بۆمالی خۆیان،
منیش پازی بووم و بریارمدا سبهی که ناپراوته دهوام له بازار په کتری ببینین
و نانی نیوه پۆ به یه کهوه بخۆین، په کترمان بینی و چووینهوه بۆ مالی تهوان
وامزانی ژنی هیناوه، به لام له گه ل دایکی و خوشکیکی ده ژیا باوکی کۆچی
دواپی کردبوو به هۆکاری ته نه که نهوته که.

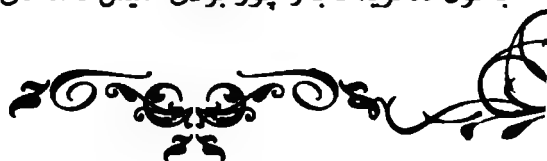
یادگاری زۆر خۆشمان باسکردن، دایکی نه بهز ناوی نه سرین خان بوو
چوو گۆله باخیکی بۆ هینام و دایه دهستم زۆر لام سهیر بوو.

نه بهز: دایکه بۆچی نهو گۆلهت هینا بۆ ماکوان؟

دایکی وه لامي نه دایه وه، که چی نه بهز وتی مامه ماکوان ناشیت دایکمم
حهزی لێ کردبیت! دایکی ته مه نی ۵۸ سال بوو منیش ۳۶ سال بووم
ئهوکاته، بۆیه دهستم کرد به پیکه نین و پرسیم..

ماکوان: ئه ری نه سرین خان نهو گۆله چی بوو بۆت هینام، ههز ته کهم
هۆکاره که ی بزانه.

من و نه بهز گوتمان لیبوو دایکی ده گریا و هه نسکی هه لدهدا و زۆر
به کۆل ده گریا، نه بهز چوو بۆلای منیش ته ماشای گۆله کهم ده کرد، ههستم

ده کرد که نهو گولّه له که سیک ده چیت، به لّام ماندوو بوونی ژیان و کهوره
بوونم له بیری بردمهوه تا بزّانم نهو گولّه له کتی ده چیت.

نه به ز هاتهوه لّیم پرسی دایکی بۆ ده کری؟

نه به ز: نازانم وه لّام ناداتهوه، سهیرانی خوشکیشم قسه ی له که لّ
ده کات وه لّامی نهویش ناداتهوه، نازانم بۆ وا ده کات له دوای مردنی باوکم
تهوه یه کهم جاره تاوا بهو شیوهیه بگری.

ماکوان: هه لّسه پّیکهوه برۆین بزّانین چی بووه، یادگاری کۆنی بلوکتی
بیرکه وتۆتهوه یان نه خوۆشه، باشه بۆ دانیشتنه که ی لّی تّیک داین؟

نه به ز: ههسته با برۆین، ئی به خوا منیش نازانم تووشی شوک بووم.

چووینه لای دایکی و دهستی دایکیم ماچ کرد و سهیریم ماچ کرد وتم
چی پروویداوه، خوای کهوره له کاک عهطای هاوسه رت خوۆش بیت،
هه موومان هه ر ده مرین.

نه سرین خان: کوره بّی نه قلّ بۆ تۆ نه کریم!

نه به ز دایه پر مه ی پّیکه نین...

ماکوان: بۆ نه سرین خان من ساغ و سهلامه تم، چی بووه ناشی منیش
نه مرد بیتم و به خوۆم نه زانی بیت.

هه موومان دامانه قاقای پّیکه نین...

نه سرین خان هه ندیک قسه ی کرد که وه کو ناپالّم و قومبه له ی نه تۆم
دای له دلّی من، پّی وتم کاتیک گولّه کهم بۆ هینایت وامزانی تۆش
ده گریته.

دهستی کرد به گپرانه وه ی یادگاریه ک و وتی بیرته ده هاتیه
حه وشه که مان و گولّه کانت لّی ده کرده وه نه چویت نه تدا به دالیا له پّنگای
قوتابخانه، بیرته گولّت به باخه که مانه وه نه هیشتبوو؟

هاتم بۆلای باپیرت شکاتم لیکردیت نهویش زلهیه کی لیدایت، تۆش
له داخا له نه به زت دا، منیش بانگم کردیت وتم باشه بۆ واده کهیت؟

تۆش وتت ئاخو دوکانی گۆل فروشتن نییه له شاری سلیمانی تا گۆل بۆ
دالیا بکرم، له گیرفانتا ۱۷ دیناری تیا بوو وتت شکاتم لیمه که من له مه ولا
گوله کانت لئ ده کرم، عه طا ئه وکات پاره ی لئ ده سهندی و تۆش ده هاتی
گولت لئ ده کړین، دوا ی که دالیا کوچی کرد ئیتو تۆ گولت لئ نه ده کړین
و ده هاتی زۆر لاره مل بوویت منیش به زیم پیاتا ئه هاته وه، ئیستا نه و
گوله م بۆ هینایت وتم به دیاری بییه بۆ سه ر گوژه که ی دالیا!

به چاوی پر فرمیسکه وه سه رم داخست و گوله کهش هه ر به ده ستمه وه
بوو، نه و نیوه پۆیه خواردنی لئ کردم به زه هری مار، نه به ز هه ر فریا
ده کهوت ده سه ر بداته دهستی منو دایکی و سه یرانی خوشکی.

دیسان سه ر ئیشه که م بۆ هاته وه و داوام له نه به ز کرد که بمباته وه بۆ
ماله وه، نه وه نده ئازارم هه بوو توانای قسه کردن و پیکه نینم نه ما بوو،
له سه ر قه نه فه که ی مالی نه سرین خان پالکه وتم، ئاگام لیبوو نه به ز و
سه یران له دایکیان تووړه بوون وتیان بۆ ئه م دانیشته ت لیکرد به زه هری
مار.

نه سرین خان: جا پۆله من چیم کردوو و چیم وتوو، خو باسی شتی
خراپم نه کردوو، هه ر ویستم. بیرى بخه مه وه.

دوو حه بی ئازار شکینم خوارد که میک باش بووم، له گه ل نه به ز
چوو مه وه بۆ ماله وه.

شوینی دانیشتنی من ته نها نووسینگه که ی خوّم بوو له بازاری
ره شه موّل، نهۆمی دووهم، نه به ز ده هات بۆ ئه وئ بۆلام، چهند جارێک نه و
سه ر ئیشه یه م توش بوو، هه ر چه نده به حه بی ئازار شکین باش ده بووم.

پۆژیک له نووسینگه هه مان ئازار دایه وه لیم، نه به ز ئاگای لیبوو له گه ل
چهند هاوړی و ئازیزیکی تر که له وئ بوون.

نه به ز: کاکه وانا بیت ههسته برۆین بۆلای دوکتۆر بزانیڼ چیه؟

ماکان: ئاسایه ههر سه رتیشه یه کی ئاسایه و چاک ده بم، نیت سه رتیشه که ی من بوو به باسی ئه و پۆژه، هه ریه که و ناوی دوکتۆری کی نه بر د، تا کاک دلیر عه بدوللا وتی من پیم باشه برۆین پشکنین بکه ی ت، ئه گه ر هیچ نه بوو ئه و ا وازی لئ به ینه خو ئه گه ر شتیک بوو خوانه خواسته بو ئه وه ی زوو چاره سه ری بکه ی ت.

پیشنیهاره که یم به دل بوو له گه ل نه به ز که وتینه پئی به ره و شه قامی ئۆردزی تا بچه لای دوکتۆریک و پشکنین بکه م، که چووینه لای دوکتۆر بۆ نووسیم تا بچه له تاقیگه یه ک پشکنین بکه م، چووینه تاقیگه یه ک ئه و که سه ی له و ئی بوو من و نه به زی ده ناسی، ناسراویکی دوری سالی ۹۰ کان بوو، تاقیگه که ش جیگایه کی باش بوو هه موو ی سه ر و پشکنینی خوینم کرد. MRI جیهازیکی پشکنینی پیشکه وتوی لیبوو،

پرسیارم لیکرد که ی بیمه وه بو نه تیجه کان، وتی لیره دوکتۆرمان هه یه ده بیت دوکتۆر سه یری بکات، له به ر ئه وه ی ئه مپۆ زۆر سه رمان قاله و نه خووشی زۆری لیه، پئی راناگه ین ههر ئه مپۆ وه لامه کانت بده ینه وه، بیخه یته به یانی با شتره، که ته و او بوو خو مان په یوه ندیت پتوه ده که ین بو وه رگرتنه وه ی ته نیجه کان.

سو پاسم کرد و خوا حافی زیمان کرد و هاتینه ده ره وه، له گه ل نه به ز چوین بو فالدوه خواردن، ماوه یه کی زۆر له بازاردا گه راین دوا ی ئه وه چوومه وه بو ماله وه، وا چوار پۆژه له کوردستانم سه رتیشه و ماندوو بون و بیری دالیاو قسه کانی نه سرین خان زۆر یی زاری کردبووم و ماندوو بووم.

ته له فۆن کرا بو ره قه مه که ی دایکم له تاقیگه وه، دایکم وه لامی دابه وه، گویم لیبوو پیمان وت به کاک خه سه ره بلتی با بیت بو وه رگرتنه وه ی نه تیجه ی فه حسه کانی.

دایکم: پۆله له کوێ پشکنینت کردوو؟ تهواو بووه تهلهفۆنیان کردوو
ئهئین بابیت وهریگریتهوه، چیته خو شوکر سهلامهتیت؟

ماکوان: کوره هیچ نییه، کهمیک ماوندوو بووم سهرم دهیه شا
جهماعهت زۆریان لێ کردم بچم پشکنین بکه، ههر ئهوهیه.

دایکم: جا پۆله خو ئیمه ههموو بنه ماله که سهرنیشهی لهگهلایه، دوو
حهب بخو باش ئهبیست.

ماکوان: ههروایه، زۆر جار خهڵک کێچیکت لێ ئهکهن به گایهک، ههزم
نهکرد قسهی هاوڕێکانم بشکینم بۆیه چووم.

هاشمه دهرهوه و چووم بهرهو تاقیگه که بو ئهوهی نهتیجهی فهحسهکان
وهربگرمهوه، کهچوومه تاقیگه که خیرا ناسیاوه کهم که جیگری پزیشک بوو
هات بهدهمهوه، وتی کاک خهسرهو با بچینه ژوره کهی خو، منیش
سوپاسم کرد.

ناوی سالار بوو، پیم وت کاک دکتۆر سالار خیر، ههر بو خوشی وتم
خو تووشی سهرهتان نهبووم؟!

سالار: بو پیشتر دهترانی کهوا سهرهتانت ههیه؟

ماکوان: ئهوه تۆ دهئیی چی، من به گالتهوه وام وت، نهوهللا سوپاس
بو خوا عهیبم نییه.

سالار: بهداخهوه پشکنینهکانت وانالین، تهماشای نهتیجهی ئهشیعه که
بکه و ههروهها پڕیژهی هۆرمۆن له خوینه کهتدا و نیشان دهدهن کهوا
تووشی سهرهتانی دهماغ بویت، ههروهها له قوناغی گهشه سهندن دایه و
پله کهی ژماره دووه، دهبیست به زوترین کات نهشته رگهری بکهیت و
چاره سهری کیمایی بکرییت خو وانه کهیت لهوانهیه تهنها چهند مانگیکی
تر له ژياندا بیت.

ماکوان: دوکتۆر سالار به جدیته یاخود گالتهم لهگهڵ دهکهیت؟

سالار: نه وه لّلا کاک خه سره و جه نابت ده زانیت نامیره کانی تیمه
باشترین جوړی نامیرن، نه توانیت بهجیت بو جیگایه کی تریش پشکنین
بکهیت، من ناموژگاریت ده کهم بهجیت بولای دوکتور چالاک کوړیکي
زیره که له ولاتی بهریتانیا له لهندهن خویندویه تی و لیره خزمهت ده کات،
ههروه ها دوکتوریکي عه رب هه یه به ناوی (کامل جادرجي) نه ویش زور
به توانایه و هاوکاری نه خوځخانه ی هیوايه به خو به خش کار ده کات،
ناو نیشانی عه یاده ی هه ردوکیانی دامی.

زور سوپاسم کرد، نه ژنوم نه مابوو، هه موو ژیانم وه کو فیلمیکي
سینه مایی هاته وه بهرچاوم، ده ستم دایه وه ره قه ی پشکنینه کهم و ویستم
فرپي بهم، به لام له بهر حورمه تی نه و براده ره نه وکاره م نه کرد. زور توپه
بووم خو شم نه مده زانی له کي توپه م، هاتمه دهره وه له سر شوسته ی
شه قامه که لی دانیشتم، ته ماشای کارتی دوکتور چالاک و دوکتوره
عه ره به کهم ده کرد، له پر که سیک هات وتی کاک ما کوان به یه که وه
په سمیک بگرین؟ منیش سهرم بهر ز کرده وه کوړیکي گهنجی قوز بوو،
هه رچه نده له خوم بیزار بووم وتم به خوځحالیه وه، هه لسامه وه وینه کهم
له گهل گرت و که و تمه پی به ره و نووسینگه، نه وه نده بیزار و بیتاقت بووم
نه مده زانی چی بکه م، هه ر له نووسینگه وه ته له فونم کرد بو عه یاده ی
دوکتور چالاک و داوام کرد که نه توانم نه مړو بیبینم، چونکه باری
ته ندروستیم زور ناجیگیره و پشکنینه کانم ده لیت تووشی سهره تانی ده ماغ
بووم و ماویه کی که مم ماوه له ژیان!

که وام وت سکر تیره که وتی نه مړو کاتزمیر شه شی نیواره وه ره،
نه وکاته ی ته له فونم کرد کاتزمیر چوار بوو، نه تیجه ی فه حسه کانم له سره
میره کهم دانابوو، چهند پوژنامه نووسیک هاتن منیش خستمه ناو
چه کمه جه که بو نه وه ی نه بیبین، به بیزاری به خیره اتنم کردن، به ناره حه تی
و بیزاری به وه یه کیک له پوژنامه نووسه کان که زور ماندوو کهر بوو پرسیری

ئهوهی ئن ده کردم، که بۆچی گوڤاری پێگام داخستوو و گوڤاریکی تر به ناویکی تر ده که مه وه؟!

منیش وتم بۆ ئه وهی له شوعییهت نه جاتم بیت! چونکه ته له فزیۆنی شیوعی ناوی پێگا بوو بۆیه بۆ خوشی ئه و قسه یه م کرد، که چی ئه و براده ره نه مزانی بوو دهنگه که ی تۆمار کردبووم و چو بوو له یه کێک له سایته کان به ناوی لێدوانی ماکوان که ریم بڵاوی کردبووه دواتر تووشی کێشه یه کیشی کردم، ته له فۆنم بۆ کرد بۆ ئه و کاره ی کردوو و به درۆی ده خه مه وه، که چی وتی وه لا دهنگه که ت تۆماره لای من ناتوانیت ئه و کاره بکهیت.

پۆژنامه نووسه کان پۆشتن و منیش به ره و لای دوکتۆر چالاک به پێی که وتم، به پراستی دوکتۆریکی به پێز بوو، به خێره اتنی کردم. دیار بوو سکرته ره که ی ئاگاداری باری ده روونی منی کردبوو که چوومه لای و فه حسه کانم نیشان دا، وتی باشتین پێگا نه شته رگه رییه.

ماکوان: هیوای چاک بوونم هه یه؟

د. چالاک: چه ندین جوړ سهره تانی ده ماغ هه یه، چاره سه ری ده که پێته وه بۆ جوړ و شیواز و پله ی نه خوشیه که، ده توانریت به نه شته رگه ری گریکان لابرین، به لām چاره سه ری ته واوه تی له سهره تانی میشکدا پێژه که ی که مه، به لām له دوای لابردنی گریکان ده توانیت ئاسایی بژیت و به رده وام عیلاج به کار به یینیت و به رده وام له ژیر چاودیری پزیشکی دا بیت.

ده شیت به هوکاری نه شته رگه رییه که ش به شیک له خانه کانی میشک تووشی له ناوچوون بین، یاخود به هوکاری خانه سهره تانییه کانه وه له ناو چووبن و هه ندیک جووله و نه ندانه کانی جهسته ت وه ک جاران نه توانن هه ئبسن به ئیشه کانی خوین.

ماکوان: وه کو چی؟

د. چالاک: لهوانه یه توو شی شه له ل، یاخود توانای بینیت نه مینیت یان زور لاواز بیت، یاخود توانای قسه کردنت سنوردار بیت و له داهاتوودا له دهستی بدهیت.

ماکوان: که واته مردن هر مسوگه ره له هه موو حاله ته کاند؟

د. چالاک: که ی بهم حاله ته ت زانیووه؟

ماکوان: نه مړو چهند کاتزمیریک پیش تیتستا زانیم، نه گهر ده کرت سهرله نوی با پشکنینی تر بکه موه، نه وهک راست نه بیت.

د. چالاک: تو خو ت نازادی، به لام نه م تاقیکه یه یه کیکه له باشرین تاقیکه کانی شاری سلیمانی، کو تا بریاریش لای خو ته.

ماکوان: دوکتور گیان من له نه وروپا ده ژیم، نایا نیسبه تی باشبوون و سهرکه وتن به سهر نه م نه خوشیبه دا زیاتر نییه؟

د. چالاک: به دلنیا ییه وه له نه وروپا شیوازی چاره سهر و کوالیتی چاره سهره کان باشره، به لام زانست هر زانسته، نه وه ی لیره ینم وتیت له نه وروپاش هه روات پی ده لیت.

ماکوان: نه ی ناموزگاریت چییه؟

د. چالاک: من وای ده بینم نه شته رگه ری بکه یت، تو که نجیت و ژانست زور له به رده متایه، نه گهر شوینیکی تر له دهست بدهیت باشره له مردن و کوتایی، نه وه بوچوونی منه و خوشت بریارده ری.

ماکوان: زورباشه دوکتور گیان، تکایه باری دهروونیم جیگیر نییه، تیتستا بریارم بو نادریت کاتم بده ری با بیریکه موه و بزائم چییکه م و چی نه که م و حساباتی خمو ریک بخه م، به لام تکایه با په یوه ندی ته له فونیم له که ل جه نابتان هه بیت.

د. چالاک: من هه ندیک نه خوشی ترم هه یه بو سوکبوونی باری دهروونان کو ده بنه وه و به شیوازی گفتوگو له که ل من وچه ندین که سی

تر که نه خووشی سهره تانیاں هه یه ده کهن، تا که میک باری دهروونیاں له سهر سوکتر بیت و وره یان بهر زتر بیت هوه، که پیتی دهوتریت (چاره سهری قسه کردن) هه فته ی دوو جار کۆده بینه وه و قسه ده کهین، کۆبونه وه کانیشمان له باخه که ی خوومه، جا نه گهر پیت خوش بوو تۆش به شدار بهو وه ره بو ئه وێ.

کاک ماکوان من باوکم به نه خووشی سهره تان مردووه، ههر بۆیه ئهم پیشه یه هه لێزاردووه تا هاوکاری خه لکی تر بکه م کهوا ئهم نه خووشیه ی هه یه، لای من پاره و ماده گرنگ نییه، با کۆپی فه حسه کانت لای من بیت؟ ههستم کرد که سێکی زۆر بهر پێزه، زۆر حورمه تم لێ گرت و مالتاوايم لێ کرد و هاتمه ده ره وه هه موو فه حسه کانم بو به جێ هیشته نه مده زانی به ره و کوێ پرۆم و به کێ بلێم، چی بکه م و لای کێ باسی بکه م، به پێ سهر که وتم له باخی گشتیه وه بو کانی ئاسکان، گویم له بانگی عیسا بوو خۆم کرد به مزگه وتی کانی ئاسکان دا، له وێ نوێزه که م کرد خوا ی گه وه سه بور ی دا به دڵ و دهروونم، به لām قورگم پر له گریان بوو، زۆر پارامه وه به ده م گریان هه بو ئانای کچم ده گریام، ته مه نی سی سāl بوو، خێزانم مژده ی دابوم کهوا مندالێکی تر بهر پێگا وه یه.

له دوا ی پارانه وه که م دایکم ته له فوونی کرد وتی: پۆله له کویت میوانت هاتوو وه ره وه بو ماله وه که سوکار هه موویان لێره ن.

وتم باشه له مزگه وتم و له گه ل هه ندیک هاو پریم پاش که میکی تر دیمه وه، که ئاو پر دایه وه کۆمه لێک گه نچ له گه ل مامۆستایه که دا وه ستابوون ته ماشای منیاں ده کرد، که سێکیان هات وتی کاک ماکوان، ماشاء الله له وه هه موو ئیمانه، چۆن وا ده گریایت؟ توخوا تۆزیک قسه مان بو بکه با ئیمه ش ئیماغان بهر ز بیت هوه!

دلیانم نه شکاند باسی ئه وه م کرد بۆیاں کهوا به فرمیسی خه لکی تیمه کهون، مه رج نییه په یوه ندی هه بیت به ئیمانه وه له وانه یه تووشی

کیشیه کی گه وره ی دنیایی بوییت، زورجار له تاو لاوازی نیمان ده گری،
که چی ماموستا که فهرمووی ناخر قوربان نه وهش هر به هیزی نیمان.

له وکاته دا به و وشه ی جه نابی ماموستا سهرله نوئی من بیروباوه یم
دارشته وه و سوپاسوستایشی خوی موته عالم کرد، مالئاوایم له وان کردو
گه پامه وه بۆ ماله وه له خزمهت میوانه کاندا بووم، دایکم وتی پۆله بۆوا
رهش هه لکه پراوی فه حسه کهت چی بوو؟

خوا ره حمی پێ کردم له لای نه و دوکتوره به جیم هیش، چونکه له ناو
میوانه کاندا کورپکی دوکتوری تیاوو وتیان بیهینه باو نه و سه یرپکی بکات
بۆت، منیش وتم هیچی تیا نه بوو بۆیه ههرله وئی فریم دا، ته نها وتیان
ماندوویت پیویستت به ئیسراحت هه یه، په یوه ندی به کهم خهوی و
ماندوو بونه وه هه یه.

دایکم: ده ی پۆله ئیسراحت بکه، کهم بنووسه و دابنیشه به سه ر
کۆمپیوته ره وه، هه موتان کویر بوون به هوی ته له فۆن و کۆمپیوته ره وه.

میوانه کان پۆشتن، له کاتی سهردانیه کانم بۆ کوردستان و سلیمانی
میوانم ده هات بۆ به خیرها ته وه کردنم، منیش نه و شه وه ی که هه والی
مردن و ژیانم پێ درابوو، قورسترین شه و بوو لام، نه بیرم بۆ ده کرایه وه نه
خهوم لێ ده کهوت، ئۆقره م لێ برابوو، هه زم ده کرد قسه بۆ که سیک بکه م
و حاله ته که می بۆ باس بکه م، بۆ دایکمی باس نا که م، ده مزانی نه گهر پتی
بلییم پیش مردنی من ده مریت، بۆ خیزامی باس بکه م نه گهر خوی هیچی
لێ نه یهت به دنیاییه وه منداله که ی له بار ده چیت، بۆ براکامی باس بکه م
ده مزانی له ده میاندا ناوه ستیت و بلاو ده بیته وه، هه رنه مده وێرا باسی
بکه م لای خوشه که کانم، نه ی خوی په روه ردگار فریام بکه وه و هیزوتوانم
پنبه خشه.

نه و شه وه تا نوێژی به یانی خهوم لینه کهوت، دوی نوێژ خهوم لیکهوت
دنیا به ک خهوی ناخۆشم بینی، دایکم و که سوکارم هه ستیان پێ کردبووم

که شتیک ههیه، به لām دیار بوو ههریه که و تهفسیریکی تایبه تی خوئی هه بوو، بیریان نه ده چوو بۆلای نه خوشیه که ی من، نه و پۆزه له گه ل نه وه شدا زۆر نه خه وتبووم سه رم زۆر نه ده تیشا و زۆر ئاسایی بووم، ته له فۆنم کرد بۆ دوکتۆر چالاک وتم: ده مه ویت زیاتر قسه ت له گه ل بکه م.

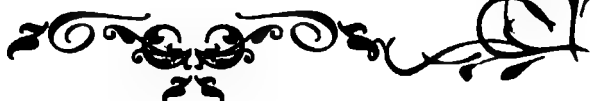
د. چالاک: سبه ینێ وه ره بۆ باخه که م له زه گویز له گه ل نه خوشه کانی تر دا کۆبونه وه مان هه یه له ویش ته عاروف له گه ل نه واندا بکه، نه م دانیشتنانه زۆر باشه بۆ ئارامبوونه وه ی ده روون، لێ ره یه که م جاره من به کاری ده هیتم له کوردستان نه م جۆره پاهیتانه بوونی نییه.

زۆر سوپاسم کرد نه وه ندی تر پێزی زیاتر بوو له لام، بپارم دا نه و پۆزه بپۆم بۆ سه ر گۆری باوکم و له وێ ده رده دتیک بکه م و هه ندیک سه بووریم بۆ بیت.

کاتژمێر ۱۱ نیوه پۆ بوو نه به ز ته له فۆنی کرد، به ده هنگیا دیار بوو که زۆر شله ژابوو، پرسى له کویت؟
ماکوان: له ماله وه م!

نه به ز: وه ره ئیشی زۆر زه روورم پیته، به یه که وه بپۆین بۆ که باباخانه ی تایه ر پینجوتنی له وێ نان بخوین و قسه ی زۆرم پیته بۆت باس بکه م، دوا ی ده خوله کی تر دیم به شویتتا له سه ر ۳۰ مه تریه که چاوه پیم بکه، تیمه له هه واره به رزه بووین نه وانیش له شه هیدانی ئازادی، هات له ناو سه یاره که یدا ده موچاوی یابوو به یه کدا و هه ر هه ناسه ی هه لده کیشا، له پر وتم نه وه چیه؟ بۆ ته لپی تایه ی سه یاره ییت و په نچه ریت، قسه بکه چی روویداوه؟

نه به ز ده ستی کرد به گریان!! پیم وت: له دایکت و سه یرانی خوشکت رزگارم بوو نۆره ی تویه بۆ گریان، بلێ بزائم چی بووه؟

نەبەز: دویڭن لە شەقامی ئۆردزی بووم، چوومە لای سالار و باسی
فەحسەکانی تۆی بۆ کردم، ئیتر لەدوینیۆه ئۆقروم لێ پراوه، چی بەمن
دەکریت بۆت بکەم.

ماکوان: نەبەز گیان دایکت و سەیران نەزانن، تکا دەکەم با بێجگە
خۆمو خۆت کەسی تر نەزانیت، ئەووە داوای سەرەتاو کۆتایی منە لەتۆ.

نەبەز: بێخەم بە باسی ناکەم و لای کەسێش نەمدرکاندوو، بەلام کاکە
تۆ کوپە شەهیدی لە نەخۆشخانەی هیوا و شۆرش تۆ هەموو شتیکت بە
خۆپایە.

ماکوان: کاکە گیان من بپریم داوێ چارەسەر ناکەم تا ئەو کاتەی دەمرم،
چونکە چارەسەرەکی مردنی زیاتر بەدوادا دیت، دویڭن شەو زۆرم لەسەر
خویندەووە ئەم نەخۆشییە زۆر ترسناکە، چارەسەری زۆر ئاستەمە و قەدەری
خوای گەورەیه، بەلام لە دوو شت دودلەم، بپریم بۆ نادریت کە ئایا لە
سلیمانی مەرم یان لە نەروێج، ئیستا سەرقالی ئەوەم کە لەکوێ مەرم باشە؟
نەبەز: بۆ خاتری خوا بۆ وا لەسەر خۆت و منیشی قورس دەکەیت،
خوای گەورە تەمەنت درێژ بکات، شیفای لای خوای گەورەیه.

ماکوان، بەدڵنیاییوە وایە نەبەز گیان، خۆ ئەگەر بشارم بۆ شوینیکی
دوور ناپۆم، دەچمەووە بۆلای خوای گەورە، ئەگەر دەکریت بەیانی داوی
نویژی جومعە مەبە بۆ زەرگۆیز لەگەڵ دوکتۆرەکەم قسە بکەم و پێی بلێم
بپریری ئەوەم داوێ کە نەشتەرگەری ناکەم.

نەبەز: بۆ عەيادەکەي لە زەرگۆیزە؟ بەسەرچاو بەخۆشحالییەووە بەیانی
هەچ ئێشم نییە و لەگەڵتا دێم.

ماکوان: ئاخەر نازانم ئایا پازی دەبن کە تۆ لەگەڵم مینیتەووە، ئەو جێگایە
وێکە عەيادە وایە، بەلام باخێکە وێکە ئەوێ بۆی باسکردووم بەشێکە لە
چارەسەری نەخۆشی سەرەتان، پێ دەچیت نەخۆشی تری لێ بیت، کێ
دەلێت ئەو پازی دەبیت کە تۆ بێیتە ژورەووە، با بچین بزانی چۆن دەبیت.

نه به ز: ماکوان بیکه به خاتری خوا خۆت نه کوژیت؟ وه کو جاران شیت
بیته وه و گوئی به هیچ نه دهیت، چاره سهر لای خوا ی گه وره یه.

ماکوان: ئی کوپی باش من خۆم ده مرم ئیتر چۆن خۆم بکوژم، من و تو
هه ردو کمان بئ تاقه تی مردنی منین، خۆم له سهر لیواری مه رگم ئیتر چۆن
خۆم بیدین ده که م و خۆم ده کوژم، نه وه که ی قسه یه برا، چۆن کاری وا
ده که م، نه زانی چه نده تاوانیکی گه وره یه؟

نه به ز: ده باشه، ده مانچه که تم به ری

ماکوان: فه رموو، خستمه ناو داشبووردی سه یاره که ی.

ده یزانی له کوردستان ده مانچه م پێته له بهر پاراستنی که رامه تی خۆم
ده لێم نه وه ک خوێرپیه کی مولحید یان سوکیک قسه ی به رزو نزم بکات و
سئ چوار که س بێنن و به ده ست ده ره قه تیان نه یه م، خۆت باش ده زانی
من بروام به چه ک و ته قه مه نی نییه، به لām وا ئیستا هه ر پێویستم پێی
نه ما.

نه به ز: باشه به پشتیوانی خوا هه موو شتیک باش ده بێت، به راستی
منیش بیرم بۆ نا کریته وه، نه وه ی به من بکریت له خزمه تام.

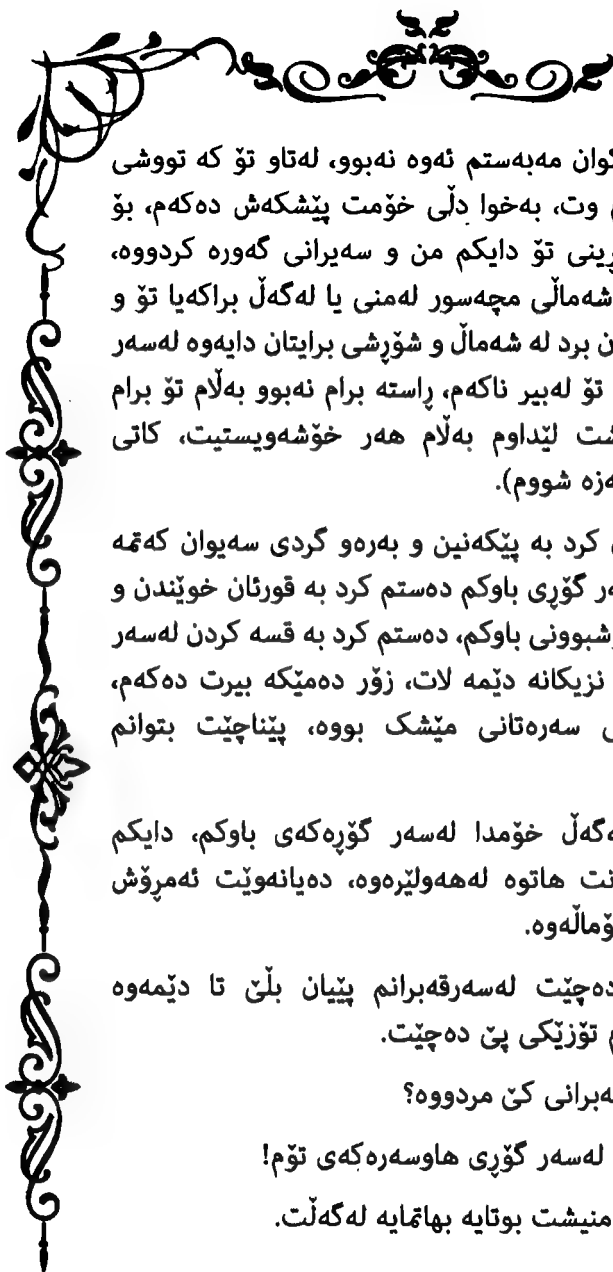
ماکوان: به خوا ی گه وره نه وه ی ترس بێت له مه رگ نیمه، خۆت باش
ده زانیت نه به ز گیان من له سهر قازانچ و سوود ماوم، ده بوو له راپه رینه که
بکوژرامایه، کوا گویم به مردن داوه له ژیاغدا، به لām ئیستا جیگای مردنم
بۆ هه لئابژێردریت نازانم له کوئی بمرم باشه.

نه به ز: خۆزگه هه ردوور بومایه و نه ها تمایه بۆ لات له فرۆکه خانه.

ماکوان: ده ی برا وازم لێبێته برۆ، خۆ به زۆر بانگم نه کردوویت
(به پێکه نینه وه).

زانیم مه به ستی خراپ نییه، نه یه ویت پێم بلێت که زۆر خه مبار و
نا په حه ته بۆ من.

نه به ز: به خوا مامه ماکوان مه به ستم نه وه نه بوو، له تاو تو که تووشی
نهم ناره حه ټیبه بویت وام وت، به خوا ډلی خوتم پټشکهش ده که م، بو
زانیا ریت به پاره ی گول کرینی تو دایکم من و سهیرانی گوره کردووه،
هه رگیز له بیرم ناچټه وه، شه مالی مچه سور له منی یا له گه ل براکه یا تو و
پټشپره وی برات چوون متان برد له شه مال و شوړشی برایتان دایه وه له سه ر
من، برا یادگاری و چاکه ی تو له بیر ناکه م، راسته برام نه بوو به لام تو برام
بویت، هه رچه نده زوړیشت لیدوم به لام هه ر خو شه ویستیت، کاتی
خو شی تو ناوت ناوم (نه به زه شووم).

هه ردووکمان ده ستمان کرد به پټکه نین و به ره و گردی سه یوان که تمه
ړی به ره و لای باوکم، له سه ر گوړی باوکم ده ستم کرد به قورئان خویندن و
دوای نزاو پارانه وه بو لیخو شېوونی باوکم، ده ستم کرد به قسه کردن له سه ر
گوړه که ی و وتم باب به م نریکانه دیمه لات، زوړ ده میکه بیرت ده که م،
خه سه روه ی کوړت تووشی سه ره تانی می شک بووه، پټناچټ بتوانم
که نه جټیتیم ته واو بکه م.

له م قسانه دا بووم له گه ل خو مده له سه ر گوړه که ی باوکم، دایکم
ته له فو نی کرد وتی: میوانت هاتوه له هه ولیره وه، ده یانه ویت نه مړوش
بکه پرنه وه، خیرا و هره وه بو مال ه وه.

ماکوان: به خوا پټم ده چټ له سه رقه برانم پټیان بلن تا دیمه وه
سه رجاده و ته کسی ده گرم تو زیکي پټ ده چټ.

دایکم: بوچی له سه رقه برانی کی مردووه؟

ماکوان: باوکم مردووه، له سه ر گوړی هاو سه ره که ی تو م!

دایکم: ده ی رو له با به منیشت بوتایه به اتمایه له گه لت.

ماکوان: بو جار ټکی که.

مهمله که تی عیشق

له دلی خوڤدا وتم واپروات تو زور دیت بو ئهم گردی سهیوانه،
ته له فؤنه کهم نه خسته وه گیرفانم له سهر کتله که دامنا، چونکه زور
دانیشتبووم قاچم سر بوبو، هه لسام برۆم ورده ورده که وغمه پری، نزیک
۱۰ خولهک به پری پۆشتم ته کسیم دهست نه کهوت، وتم با ته له فؤن بو
نه بهز بکه م یان پیشره و بێن به شوینما، که دهستم کرد به گیرفاما
مۆبایله کهم بیر چوبوو له سهر قهبران.

ناچار که پرامه وه، دلنیا بووم کهس نایات مه گهر جهره سی زۆرم بو بیت
و خه لک گوئی لی بیت بیبینن بییه ن.

سه ره که وغمه وه بو گردی سهیوان و لای فولکه ی گۆزه کان بوو زور
دوو ره که وغمه وه، به لام چاره نه بوو به په له که پرامه وه بو ئه وه ی ته له فؤنه کهم
بهیتم، خه می ژماره کانی ناویم بوو له دهستم بجیت، زوو زویش به خۆمم
وت تو ده مری ئیتر ژماره ت بو چییه، که یستمه وه سهر گۆری باوکم ته ماشا
ده کهم کچیکه ی کهنجی زور جوان به سه ره پۆشیکه ی ره شه وه له سهر قه بری
باوکم دانیشتووه و ده گری!

سلاوم کرد له کچه که و لیم پرسی بیژه حمه ت ئهم مردووه چی
به پزیزانه؟

کچه که به لوت به رزییه وه: جاتو په یوه ندیت چییه به سهر ئه وه وه کتیه و
چی منه؟

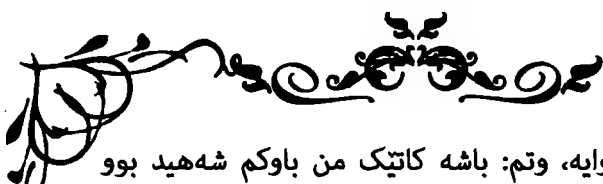
ماکوان: ئاخه کچی باش ئه وه باوکی منه و ته ماشای مۆبایله کهم بکه
تۆزیک پیش تیتستا لیره بووم له بیرم چوو، مۆبایله کهشم له جیکای خۆیدا
بوو، بۆیه ئه پرسم که چی جه نایته؟

کچه که: وه لالا ئه وه باوکی منه، باوکی تۆی چی؟

ماکوان: فهرموو من ناوم خه سه ره و عبدالکریم محمد سعیده.

کچه که: فهرموو منیش ناوم گهنم عبدالکریم محمد سعیده.

تەماشام کرد راستە وایە، وتم: باشە کاتیک من باوکم شەهید بوو
ناشتیان تۆ لەکوێ بویت؟

گەنم: ئەوکات من دوو سأل بووم

ماکوان: بۆ خاتری خوا خۆم دەردم کەم نییە، تۆش شیتیم مەکە، خوشکی
خۆم ئەمە باوکی منە، لەوانە یە تۆ لیت تیکچوو بیت، خۆ کامیرە ی شاراوە
نییە؟

گەنم: نا من بە درێژی ژیانم بەدوای ئێوەدا گەراوم، تۆ برامی و منیش
خوشکتم.

ماکوان: هەروا بەو ئاسانییە، من و تۆ خوشک و براین؟ دایکم لەوکاتەدا
تەلەفۆنی کردەووە و وتی پۆلە ئەو میوانانە چاوەڕێن دە زووکە وەرەو.

بەسەرچاو بە پێشڕەو بلی با بیت بە شوینمدا، ئەوەک تەکسیم دەست
نەکەوێت و زیاتر دوابکەوم.

دایکم: کورە پۆلە چی زۆرە تەکسی، دە زوو وەرەووە بۆ ئەوەندە
ئێهمالی.

گەنم: ئەوە دایکت بوو؟ ناوی چییە؟ من سەیارەم پێیە ئەتەبەمەو.

ماکوان: بۆ لەکۆڵم ئەبیتەو! دایکم ناوی ئامینە یە، جاخۆ بزائیت تۆ
کچی باوکمی قژ بەسەر دایکتەووە ناهیلێت، ئێتر نازانم چارەنوسی تۆ چی
دەبێت؟ خوا بکات باوکیشم لەگۆرە کە دەرنەهینێت.

گەنم خوشکی خۆم هەروا ئاسان نییە تۆ بیت و بلیت من کچی
عبدالکریمی حەمە ی سەعیدم؟ تەلەفۆنەکە ی خۆم دایە وتم ژمارەکەم بۆ
بنووسە بالام بیت، بەلام جارێ من و تۆ هەموو پێنج دەقە یە یەکتریمان
ناسیو، بۆ ئەو ی مەگە یە نیت زۆر سوپاست دەکەم میوانی زۆرم هاتوو
لەشاری هەولێرەو زوو مەگە یە نە مالهو.

گەنم: بەسەرچاو، بابڕۆین.

مهمله که تی عیشق

که رۆشتین سه یاره یه کی لاندگرۆزه ری مۆدیل به رزی پێ بوو، دوو
پیاوی تیدا بوو، وتی ئه وه یان باوکمه و ئه وی تریشیان پاسه وانیه تی.

ماکوان: بۆ گهنم گیان ئه ی ئه و پیاوه ی که له ناو گۆره که دایه چیه؟ یان
ئهمه باوکی زیایه یه که تۆ هه ته؟

گهنم: ببوره، باوکی من نییه به لام ئه و منی گه و ره کردوو و هاوسه ری
دایکمه.

ماکوان: په له مه که، تیتستا که سه ره که وتم و پرسیان ئه م کۆره کتیه تۆ
چی ده ئیت؟

گهنم: ده ئیم براهه. ئه گهر رازیش نیت ئه و ده ئیم هاو پیمه له زانکۆ،
یان ده ئیم مامۆستامه له زانکۆ، ماشاء الله له مامۆستای زانکۆ ده چیت.

ماکوان: زۆر باشه؛ مامۆستای زانکۆ که رینگای تیتنه چیت، با برۆین.

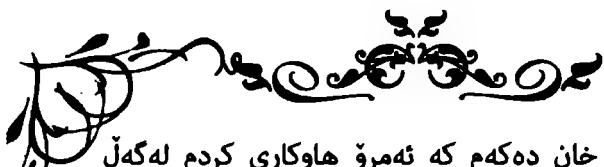
که نزیک بوومه وه له سه یاره که پاسه وانه که دابه زی و باوکی گهنم
دابه زی زۆر به ریزه وه وتی من ناوم (جمال فهره ج)ه، منیش خۆم ناساند و
وتم ماکوان که ریم، که وام وت گهنم ته ماشای کردم، چونکه به خه سه ره
ته ماشای پیناسه که می کردبوو، که وتم ماکوان که ریمم په کسه ر کاک
جه مال وتی: ماکوان که ریمی پۆژنامه نووس و خاوه ن ئیمتیازه گۆفاری
رینگا؟

ماکوان: به ئی خۆیه تی.

جه مال: کاکه بۆ وامان پێ ده که ن، تیه وی پۆژنامه نووس، په روبا لتان
کردو وین، هه ندیک له باسه کانتان راسته و هه ندیکی زۆری موباله غه یه.

رینگای به هه له گرت من پیم وتن: ده پۆم بۆ سه ر ۳۰ می مه تریه که و
مالمان له ویت، بۆ ئه وه ی هه ر ناحه قیه ک ده ره قه ت کراوه کاک جه مال
خۆم و گۆفاره که ش له خزمه تاین ده توانین له که نالی منه وه وه لام بده یته وه،
خۆ ئه گهر نا راستی هه یه تۆ ناشکرای ده که یه ت من پۆژشت بۆ ده هیتمه وه،

به لّام من سوپاسی گهنم خان ده کهم که نه مروّ هاوکاری کردم له که لّ
جه نابتان منتان که یاند، به لّام من ماموستانم له زانکو هه رکاریکی تر هه بوو
من له خزمه تاندام، گهنم هه نه یوت نه م کهسه کتیه، وتم نه وهک تووشی
کتیشه بیت به ته واده تی ههستی برایه تیم بوی جولّا و نه مده زانی بیر له خوم
بکه مه وه یان گهنم.

له بهردهم مالی حاجی رهوف دابه زیم وتم نه وه مالی تیمه یه، چهند
مالیکمان له تیواندا بوو، وتم نه وهک فرت و فیلّیک بیت، مالئاوایم لیکردن
نه وان پویشتن، ته قهم له دهرگای مالی حاجی رهوف دا، وتم نه گهر
کردیشیانه وه نهوا ههوالی حاجی رهوف ده پرسم و ده لّیم خهوم پیته وه
بینیوه، باش بوو دهرگایان نه کرده وه و له مالّه وه نه بوون، چوومه وه مالّه وه
بۆلای میوانه کانم و زور داوای لیبووردنم لیکردن و له خزمه تیاندا دانیشتم.

نه مده زانی بیر له که غی خوشکم بکه مه وه یان له مهرگ و مردنی خوم.
شهو له که لّ دایکم دانیشتم وتم دایه توو بلّی باوکم خوا عافوی بکات
ژنی تری نه بوو بیت و تیمه نه مانزانی بیت؟

دایکم: جاخو پۆله پیاو هه موو شتیکی له ده ست دیت، بهس من برّوا
ناکه م، چونکه باوکت زور منی خوشنه ویست.

ماکوان: نهی نه گهر گریمان باوکم ژنتیکی تری هه بوو، مندالیشی لّی
هه بوو، نه گهر دۆزیماننه وه و زانیمان هه لّویتی توو چی ده بیت؟

دایکم ده موچاوی یا به یه کدا و وتی وه لّلا به گاز ده بیچرم، ناشی شتی
وای نه کردی بیت باوکت؟

ماکوان: بوو خاتری خوا، من ده مهویتی قسه ی خوشت له که لّ بکه م، ژنی
چی باوکی فه قیرم سالی ۹۲ شه هید کراوه.

دایکم: وا قسه نه که یته خه لّک ده خه یته گومان، نه وه لّلا پۆله من خوم
باش ده زانم باوکت هه رگیز کاری وای نه کردووه، چونکه منی خوش

مهمله که تی عیشق

دهویست و منیش زۆر ئیحتیرامم دهگرت و چه ندین سأل له
پیشمه رگایه تی به و شاخه وه له که لیدا بووم، هه رگیز قسه یه کی ناخۆشم
نه کرد له که لیدا له و باره یه وه.

هه میسه مآلو میوانم بۆ به ری کردووه، نه ویش خوا هه لئاگریت
پیاویکی چاوباشقال نه بوو.

ماکوان: به دلنیا یه وه وایه.

له دلی خوڤدا وتم نه گهر ده زانیت، به خوا منیش دهرده کاته دهره وه،
عه رزی دایکم کرد به راستی جه نابیشته به وه فا بویت دوا ی باوکم به
سه رمانه وه دانیشیت و شوت نه کرده وه له کاتی کدا مافی خو ت بوو نه وکاره
نه نجام بدهیت.

که وام وت دایکم توره بوو وتی: نه ری پۆله عه یب ناکه یت چۆن قسه ی
وا نه که یت، شوی چی چۆن دوا ی باوکت بیر له شتی وا نه که مه وه، هه ر
بیریشم لئ نه کردۆته وه، نه م قسه نامه عقولانه چییه نه یکه یت، تۆ چۆن وا
به من ده لیت، شهرم بکه له خو ت.

بیرم که و ته وه که دایکم زۆر عه شایه ره و بیرو باوه ری عه شایه ری له
مۆخیدا یه، وتم دایه گیان نه وه شهرعی خوا یه من ده زانم بیرت لئ
نه کردۆته وه، که و ره یت ده که یه نم، به لآم خو نه گهر شتی واش پوو ی بدایه
نه حه رام بوو نه عه یبه.

دایکم: من نالیم حه رام بوو، به لآم به راستی بۆ من عه یبه بوو، تو خوا
هه ر قسه مه که باشه.

ماکوان: زۆر ببوره خه جاله تم که تورهم کردیت، ده ستم به ری ماچی
بکه م، جار یکی تر دوو باره ی ناکه مه وه، به لآم پرسیا ری ک نه ی نه گهر من
ژنی دووهم به ینم چی ده بیته، ئاسایه؟

دایکم: نه وه لآا هه دت نییه ژن به ینیت، نه ی ژنی خو ت چییه تی؟

ماکوان: هیچی نییه، به لَام هه ز ده کهم دوو ژن و سێ ژن هه بێت.

دایکم: بۆ تۆ مه ستولی؟

دهستم کرد به پێکه نین و داوای ئیجازه م کرد برۆم تۆژی قورئان بخوینم شهوی ههینییه.

له خزمه تی دایکم هه ندیک قسه ی خو شمان کرد، پاشان چوومه ژوریکێ تر سوره تی الکھف-م ده خویند، ته له فۆنه کهم له خواره وه به جێهێشتبوو سه رقالی خویندنه وه ی قورئان و په رتوکی تر بووم، له پر دایکم هاواری لێ کردم وتی وه ره نه به زی نه سرین خانه ده یه ویت قسه ت له گه لا بکات، وه ره خواره وه من پشتم دیشیت ناتوانم ته له فۆنه که ت بۆ بێنمه سه ره وه.

له دلی خو مدا وتم ئه بێ نه به ز په شیمان بویتته وه و به یانی نه مبات بۆ پرزگویی، به یه کیک له براکانم ده لێم مبه ن.

چوومه خواره وه له گه ل نه به ز قسه م کرد وتم خیره، وتی زۆر زه روره ئه م شه و قسه ت له گه ل بکه م، پتموت ئه ی مه گه ر به یانی ناچین بۆ پرزگویی به یه که وه له پرگا قسه ده که ین.

نه به ز: زۆر زه روره دیم به شوینتا و پیاسه یه ک ده که ین.

ماکوان: به خوا مامه نه به ز هیچ شتیک لای من زه روور نه ماوه، من مه رگی خو م لا گرنگ نییه داخو ئه م شته زه روره ی تۆ چی بێت.

نه به ز واهاتم و خۆت بگۆره بۆ ئه وه ی له ده ره وه قسه بکه ین!

خۆم گۆری و چاوه پێی نه به زم کرد هات و رویشتین بۆ دۆندرمه خانه یه ک له کاریزه وشک له وێ دانیشتین، پرسیم خیره چی بووه؟

نه به ز: سالی ۱۹۹۷ له کۆتایی هاویندا بیرته چووین بۆ زیوی؟

ماکوان: به لئی؛ بیرمه کۆتا سهیرانمان بوو له گه‌ل کورپی گه‌ره‌ک پۆشتین
له پێگا سه‌یازه‌که‌ی سهردار صالۆنصا که‌ی ته‌قی و پێمان پابوارد، زۆرباشم
بیره ئی چییه؟

چه‌ند شه‌وو پۆژمان پێ چوو؟

ماکوان: بیرم نییه ۳ شه‌و پۆژ بوو یان ۴ شه‌وو پۆژ، بۆ؟
نه‌به‌ز: له‌وێ کچیکت ناسی ناوی تافانه‌ ره‌ش بوو، بیرته؟
ماکوان: بیرمه، ده‌ی جا چی بووه؟

نه‌به‌ز: ئه‌ی کورپێکی تر هه‌بوو له‌ نزیک هه‌واری تازه‌ رقت لێی بوو
به‌س بیرته ئه‌توت ئه‌م هه‌تیوه وه‌کو جگه‌زه‌ وایه، خۆشه‌ و به‌لام زۆر
خرابه، ئه‌زانی کێ ده‌لێم؟

ماکوان: ده‌زانم سه‌روه‌ره‌ خێل، ئیستاش رقم لێیه‌تی، ده‌ی ئه‌م
عه‌تیقه‌یه‌ چییه، ئه‌مانه‌ چین و چ په‌یوه‌نیان هه‌یه‌ به‌ من و تۆوه؟

نه‌به‌ز: دوینی که‌ تۆم برد بۆسه‌ر قه‌بران، سه‌روه‌ره‌ ته‌له‌فۆنی بۆ کردم،
وتی نه‌به‌ز تۆم له‌ گه‌ل خه‌سه‌ره‌وی شه‌هید عبدالکریم بینیوه‌ وابوو؟ منیش
وتم خۆی بوو له‌ ئه‌وروپاوه‌ هاتۆته‌وه‌، پاشان بانگی کردم بۆ دوکا‌نه‌که‌ی
خۆی هه‌ر له‌ هه‌واری تازه‌یه‌، شتیکی بۆ باس کردن پڕوام پێ نه‌کرد، تا‌کو
له‌تۆ د‌ل‌نیا نه‌بم قسه‌که‌ی به‌راست وه‌رناگرم.

ماکوان: خۆ نه‌یوتوو ه‌ پاره‌م لای خه‌سه‌ره‌وه‌؟ درۆ ئه‌کات خۆپری وا خۆت
ده‌زانی ئاماده‌ بوو بۆ پاره‌ خوشک و دایکی خۆی بفرۆشیت هه‌ر له‌به‌ر
ئه‌وه‌ش بوو که‌ رقم لێی بوو، وایه؟

نه‌به‌ز: ئه‌زانم که‌ وایه‌ و ئیستا زۆر له‌ جاران خراپ‌تره‌، منیش باسه‌که‌م
ئه‌وه‌یه‌ ئه‌و هه‌دی نییه‌ ب‌ل‌یت پاره‌م لایه‌تی، به‌لام ده‌ل‌یت خه‌سه‌ره‌و کورپێکی
هه‌یه‌ له‌ تافان، به‌ناوی شیرکو ته‌مه‌نی کورپه‌که‌ی ماکوان ۱۳ بۆ ۱۴ سا‌له‌!
شتی وا پ‌روویداوه‌؟

ماکوان: سه گ بابی وا درۆ نه کات من له سهیرانگای زیوی هیچ کاریکی وام له گه‌ل تافان نه کردووو درۆ نه کات، شتی وا پروینه داوه، راسته له گه‌ل تافان قسه‌م کرد به‌لام هیچ کات ده‌ست تیکه‌ل بونم له گه‌ل نه و ئافره‌ته نه‌بووه، نه و کاتیش ته‌نها بۆ کات به‌سه‌ر بردن بوو قسه‌م له گه‌ل نه‌کرد، خوای گه‌وره لیم خو‌ش بیت، هه‌رزه‌کار بووین خو‌ت باش ده‌زانیت، شکستیکی خو‌شه‌ویستی ترم خواردبوو له شاری مه‌ریوان له گه‌ل نه و کچه‌ی ناوی ئیران بوو، به‌لام هیچ شتیکی له و بابه‌تانه له‌نیوانی منو تافان پرووی نه‌داوه.

باشه وه‌ره پیم بلێ نه و حه‌قی تافانی عه‌زه بی سمیلی چییه؟
نه‌به‌ز: ئاخ‌ر ئیستا ژنی سه‌روه‌ره.

ماکوان: مه‌نجه‌ل به‌سه‌ر سه‌رقاپی خویدا ده‌گه‌ریت، هه‌تیو نه‌به‌ز زۆر په‌ستم له تۆ، به‌پراستی تۆ شومی، هیشتا هه‌فته‌یه‌ک نییه له ئه‌وروپا هاتومه‌ته‌وه هه‌ر تۆم بی‌نی ئەم هه‌موو کاره‌ساته چییه بۆ من پرووئه‌دات.
زۆر به‌ناشرینی قسه‌که‌م کرد، به‌لام نه‌به‌ز زۆر پیاو بوو وتی کو‌ری باش من هاوکاریت ده‌که‌م، نه و خو‌پرییه ده‌یه‌و‌یت له پالتۆک و سایته‌کان نه و هه‌واله‌ ب‌لاوب‌کاته‌وه و که‌رامه‌تی تۆی پ‌ن بشک‌ینیت، برۆ من نه‌ته‌مه‌وه بۆ ماله‌وه و ئیتر حه‌قی هیچم نییه، برا من پیاوه‌تیم کرد، نه‌مه‌ش چاکه‌و پیاوه‌تی تۆ بوو بۆ من.

ماکوان: زۆر ببوره حه‌ق لای تۆیه و گه‌ردنم ئازاد بکه، برا به‌خوا دوینێ که له‌سه‌ر قه‌بری باوکم بووم تووشی شوک بووم هه‌روه‌کو ئیستا چۆن تۆ تووشی شوکت کردم، کچیک له‌سه‌ر گو‌ری باوکم ده‌گه‌ریا چوم وتم تۆ ک‌ییت؟ که‌چی وتی نه‌وه گو‌ری باوکمه! له ئیستادا خوشکیکی ترم هه‌یه، جا نه‌وکاته‌ی که‌وای وت دایکم ته‌له‌فۆنی کرد وتی میوانت هه‌یه وه‌روه‌وه، باوه پیاوه‌که‌ی منی هینایه‌وه بۆ ماله‌وه، له خوشکه‌که‌م نه‌پرسی دایکی ناوی چییه و براو خوشکی ترم هه‌یه، له‌تاو ده‌ردی خو‌م نه و کیشه‌و

خه مە ی تریشی هاته سەر. دە ی برا له قوسورم عە فو به، توخوا گەردنم
ئازاد بکه، من ئە گەر بوومە ته مایه ی شوومی بۆ تۆ وازم لێ بهینه، به خوا
ئیتستا تۆ له هەرچی که سمه نزیک تری نه بهز گیان، هەرچهنده سێ سأل
له تۆ گه وره ترم، ببه خشه به و سێ سألە قسه ناخۆشه کانم.

نه بهز: برا گەردنت ئازاد بێت، چۆن لهم کاته دا واز له تۆ دههینم و
جیت دههیلیم، تۆ بلیی ئه وهنده نامەرد بم هەر گوئی مه یه ری.
ماکوان: هه لسه بابروین بۆلای ئه و سه گه، بزانی ئه م بێجاییانه چیه
کردویه تی.

نه بهز: تکات لیده که م دان به خۆتدا بگره، له وێ توپه مه به بزانی چی
بووه نه وه کو ساخته چی بێت، ئە زانی تۆ تیا نه وه ستاوه ی وه عدم بده ری
که توپه نه بیت و به هیمنی و هیواشی قسه ی له گه ل بکه یت.
ماکوان: هه ولی جدی خۆم ئه یه م که توپه نه بم.

چووین بۆ دوکانه که ی، خه ریکی کاری بۆری و به لوعه بوو، که چووین
خیرا هات به ده ممانه وه و له ده ره وه ی دوکانه که ی دانیشتی و نه به ز
ده ستی کرد به قسه کردن له گه لیدا وتی:

مامه سه ره ره خه سه ره ده لیت: هیچ پروینه داوه له نیوانی من و تافان
دا و ئه و قسه یه راست نییه، جا تۆ له کوپوه ئه و قسه یه ت هیناوه و به لگه ت
چیه بۆ ئه و قسه یه ت؟

سه ره ره: هه موومان مامه خه سه ره باش ده ناسین، منیش هه روا
له خۆمه وه ئه و قسه یه ناکه م، ئە زانی که خه سه ره وه سور توپه بوو چی
ده کات، ده توانین پشکنینی DNA

بکه ین، پاشان پرووداوه که م له ده می تافانی خیزانی گوێ بیست بین، جا
نازانی کاک خه سه ره وه سور چی ده لیت و هه لبه ت بۆ سوکایه تی ده یوت
(خه سه ره وه سور) راسته وام پت ده وترا، به لام خو پیری وا جورته تی نه بوو

به خۆم بَلِيت خهسره وه سور، مه گهر هاوړې خوښه ويسته كانم بهو ناوه وه
بانگيان بگردمايه، ههر بږويه كه دهستم كرد به قسه كردن منيش بږ
شكاندنې وه لّامم دايه وه و وتم:

سهره وري به لوعه من نازانم تۆ خاوه نې چ ئاېرو حه يايه كي چۆن
ژنه كهت دههيني باسې ئه وه بكات كه من و ئه و به يه كه وه چۆن
خه وتووین.

نه به ز: مامه دان به خوڤا بگره ئيمه بږ شه ر نه هاو تووین بږ قسه كردن
هاو تووین.

سهره وري: دهستی كرد به پيكه نين و وتی مامه خهسره و ليشم بدات
ئاوړې لې ناده مه وه، له جياتی ئه وه ی سوپاسم بكات كه شه ره فی كچيكم
بږ داپوښيوه و كورپه كيشيم به خيو كردووه ۱۶ ساله، كه چي سوکايه تيشم
پي ده كات.

ماکوان: به تورپه ييه وه؛ درۆ ده كه يت من کاری وام نه كردووه.

ته زيبحيكم به دهسته وه بوو خۆم بږ نه گيرا ته زيبحيكم تي سره واند،
نه به ز گرمی نه گينا ده كه و تمه سه روگوڼلاكي.

سهره وري: مامه نه به ز خهسره و نايه و پت تيگات، له دادگا يان
عه شايه ري يان ههر چي پي خوښه من ده مه و پت كي شه كه ی بږ چاره سه ر
بكه م و چاره نووسی ئه و كورپه ی هه روا ناديار نه بيت، ئاخړ خو كورپه
خويه تی، هه له يه كه و كراوه فه رموو تيستا چي بكه ين؟

ههر زور به جدي قسه ی ئه كرد!

نه به ز: تۆ چيت ده و پت؟

سهره وري: مافي ئه وه م بږ بگره ښتته وه كه كورپه كه يم به خيو كردووه.

ماکوان: خوړپي من مانگا و بزمن ياويتی بږم به خيو بكه يت؟ ئه ی چه ند
ساله بږ نه م گووه تان نه خواردووه؟

سهروهه: جا بۆ که س دهیزانی تۆ له کویت؟ نه گهر من نه بوومايه تیتستا
عهزه بئ سمیل تافان و شیرکووی کوشتبوو.

ماکوان: تۆش و عهزه بئ سمیلش سهرتان دای له بهرد، ئیوه پیاوی ئه وه
نین چۆله کهش بکوژن، هه لسه نه بهز با پرۆین چی له دهست دیت با
دریغی نه کات، ئه وهی دادگا و عهشایه ری و کام کتیه بهرزه پرۆ بیگره.

سه ره تايه کی پر له نازار و بن به ست

له دواي کاترژمير ۱۱:۳۰ هه لساين و نه بهز مني گهيانده وه ماله وه، که دابه زيم دايکم ته له فؤنه که ي به ره و پروو هي نام وتي پؤله ته له فؤنه که ي تر ت بير چوو، گهنم ناويک زور زهنگي بو ليديت و ابرانم نامه شي بو ناردويت، کاکه نه م گهنم په نگه کييه؟

ماکوان: نه وه کچيکي پؤژنامه نووسه ده يه وي ت بيته ناو ستافه که مان، به لام جاري نابناسم، نه ويش زوري په له يه، تازه کات دره نگه به ياني ته له فؤني بو ده که مه وه.

دايکم: باشه جيگام بو راخستوي برؤ بخه وه و ئيسراحت بکه، دياره زور هيلاکيت، هه رکامان زوو خه بهرمان بويه وه نه ويتر هه لبيسي نيت بو نويزي به ياني، هه رچه ند من هه ر خه بهرم ده بيته وه، به لام نه گه ر تو زوو به ناگا هاتيت من خه بهر بکه وه با به يه که وه شه ونويژ بکه ين.

ماکوان: به سه رچاو، ده ست خو ش، چوو مه ژوره که ي من و پيش ره و لي ده خه وتين، باش بوو هي شتا پيش ره و له کو کردنه وه ي که لو په لي دوکانه که ي بوو نه هاتبو ه ماله وه، خيرا ته له فؤنم کرده وه بو گهنم و بو نه وه ي بزانم چي ده وي ت. وه لامي دايه وه به ده نگي کي به سوز و خوشکانه وه وتي کاکه ماکوان تو ناوت چييه؟

ده ستم کرد به پيکه نين وتم: گهنم گيان من ناوم خه سه ره وه، به لام نازناوي شيعري و نووسين و کاري سياسي به ماکوان که ريم ناسراوم، جاتو کاميانت پي خو شه به و ناوه بانگم بکه.

گهنم: کاکه خه سه ره و چه ند خوشک و براي ترم هه يه؟

مهمله که تی عیشق

ماکوان: گهنم گیان دوو براو دوو خوشکی ترت هه یه له باوکه وه، ئه ی
تیوه چهند خوشک و بران؟

گهنم: ته نها من خوشکتانم، به لām خوشکوبرای ترم هه یه له بابه جمال.

ماکوان: باشه گهنم گیان دایکت ناوی چیه؟

گهنم: دایکم ناوی شیرینه

ماکوان: خه لکی کوئیه؟

گهنم: خه لکی ناوچه ی پشده ره

ماکوان: سهیره، باشه چۆن له گه ل باوکم یه گیان ناسیووه، لیت
نه پرسيوه؟

گهنم: باجاریک لیم پرسی، به لām لیم توژه بوو وتی جاریکی تر پرسیاری
وام لیمه که، منیش له بهر بابه جه مال ئیتر پرسیارم لئ نه کرده وه.

ماکوان: ئه ی باوکت به وینه بینووه، له مالی ئیوه هیچ وینه یه کی باوکم
هه یه.

گهنم: به لئ، وینه ی زۆره.

ماکوان: گهنم گیان، ببوره ناچارم دایبخه م، وابزانم که سیک ده یه ویت
بیته ژوره که م، به یانی قسه ده که ینه وه.

ته له فۆنه که م داخسته وه و پیشپه وی برام هاته ژوره وه، منیش خۆم
سه رقāl کرد به کتیب خویندنه وه، به یانی نه چوومه دهره وه تا کاتی نوێزی
هه ینی زۆر باش لئی خه وتم، به لām دوا ی نوێژ وه کو شیت و هارم لیتهات
نه مئه زانی بیر له مهرگی خۆم بکه مه وه، یان له گه می خوشکم یاخود له
شیرکو ی کوړم!

هه رده بوو که سیک ناگادار بکه مه وه له نزیکه کانم، ئه وه ی زۆر متمانم
پتی بوو باپیرم بوو، ته مه نی ۷۵ سال بوو، ته گهر هه له نه بم تازه زاوا بوو.

ژنی خوی هینابوو له تیران چوبوهوه بۆ ماله خه زورانی و خزمانی نهو
ولاته نهویش له سلیمانی نهبوو.

کاتژمیر ۲ دوانیوهرو نه بهز هات به شوینمدا هبات بۆ زهگوتیز بۆ
باخه که ی دوکتور چالاک، ههلبهت له دووری نهو ناوچهیهش بوو، بهلام
باغیکی جوان و مالیکی خوشی تیدا کردبوهوه، له ریکا لهگهڵ نه بهز
کهوتینه گفتوگو دهرباره ی تافانی عهزه بی سمیل و سهروهه ی بهلوعه، من
زور دلنیا بووم لهخۆم هه رگیز کاری بیمانای وام نه کردوو، دلنیا یه کهم
نه بهزی گهشبین کرد، بهلام نه بهز وتی به قسه م بکه بابروینه بنجوبناوانی
تۆ دوژمنت هه یه خه لکی خوا خوا یه تی کێچیکت لی بکه ن به گایه ک،
سویند به خوا درۆ بکات خۆم زیندانی ده کهم.

ماکوان: سویند خواردنی ناویت به دلنیا یه وه درۆ ده کات، واتا تۆ بپروا
به من ناکه یت؟

نه بهز: به دلنیا یه وه بپروام به قسه که ت هه یه، بهلام مه به سم نه وه یه
بزانی بۆ ئەم قسه یه ده کات له م کاته دا، نه وه م منی شیت کردوو.

ماکوان: من ئیستا له حاله تیکدام هیه بیرم بۆ ناکریته وه، بیجکه تۆ
کهس له ده ردی من نازانیت، دنیا به سه رمدا پروخواه، نازانم چۆن خۆم
کۆبکه مه وه، له چوار لوه هه لبرژاوم به سه ریه کدا، با ئەمڕۆ بزانی ئەم
چاره سه ره چیه، له مه دلنیا بیه وه ئینجا کیشه ی گهنم چاره سه ر ده کهم
و دوا ی نه وه برۆین بۆلای تافان رهش و سهروهه ی بهلوعه، ئاخه مه عقول
نییه من خاوه نی مندال بم لهو که سانه، ئاخه تۆ بپروا ده که یت به شتی وا
نه بهز؟

نه بهز: نا، هه رگیز بپروا ناکه م، بهلام ناهیلیم هه روا بپروات، داوام کردوو
له سهروهه که له گهڵ تافان دابنیشم بزانی ده لیت چی و ده می تاقی
بکه مه وه.

ماکوان: زۆرباشه منیش پیم باشه به وردی خۆت، ئاقلانه برۆ بزانه ئەم
 ئاشه چییە ناویانەتەوه، وایزانی گەشتینە باخەکه، ئەوه ئەو ناویشانەیه
 که دوکتۆر چالاک داوینەتێ چووینە بەردەم باخەکه و دوکتۆر چالاک هات
 بەدومانەوه، دواى سلاوکردن و تم دەکریت کاک نەبەزیش لەگەڵماندا
 بیت؟

د. چالاک: ببۆره کاک ماکوان خۆت دەزانی ئێره تەنھا بۆ نەخۆشه جا
 کاک نەبەز لێمان ببوریت ئەگەر من و جەنابت پازى بین، ئەوا ئەو
 کەسانەى تر پازى نابن، من دلنایم کاک نەبەز زۆر باش لێمان تێدەگات،
 ئەگەر بۆ گەڕانەوهى جەنابیشتانە ئەو دەتوانیت پروات من خۆم
 دەتگەیه‌مه‌وه شار و لەخزمەتدا دەبم.

ماکوان: زۆر سوپاس دوکتۆر گیان.

کاک نەبەزیش داواى نیزی کرد و مائالواى کرد، منیش لەگەڵ دوکتۆر
 چالاک بەناو باخەکه‌یدا گەڕاندمى و چوومه لای نەخۆشه‌کان و دوکتۆر
 چالاک منى ناساند.

هەریەک لە نەخۆشه‌کان خۆیان ناساند، وتی زیاد لە ۱۵ کەسین، بەلام
 ئەو پۆژه تەنھا ۱۱ کەس ئاماده بوون بە منەوه.

د. چالاک: دەستى کرد بە قسەکردن و وتی با سەرەتا باسى ئەم جۆره
 چارەسەرەت بۆ بکەم، لە کوردستان لەپرووی چارەسەر و زانستەوه هیچ
 بەهاو نرخێکی بۆ دانانریت، بەلام لەولاتانی پیشکەوتوو بە (تیراپی) یاخود
 پراھینانی دەروونی کە بەشیکە لە چارەسەر لەگەڵ دەرمان، جا من
 دەمه‌ویت لێره‌وه بۆ زانکۆکانی بسەلمینم لەگەڵ دوکتۆره‌هاورپێکاگەدا کە
 ئەم جۆره چارەسەرە زۆر گرنگە و باشتەرنە.

بەرنامەى کارەکاڤمان بەم شێوه‌یه دەبیت، هەرکەس کە دیتە ناوه‌وه
 دەبیت ئەمانەت بپاریزیت و نەینى کەسى تر ئاشکرا نەکات، واتا لە
 گوروپەکەمان زیاتر نەرواته دەرەوه، بن هیچ کۆمیتێک مەجلیسەکە

به جی ده هیئت و کهس بوی نییه پرسیاری لیکات که بۆچی هه لساوه مه جلیسی به جی هیشتوو. له کاتی قسه کردنی ههر نه خوشیک کهسیکی که قسه ی پێ نابریت و نه گهر ئارگومینتیک یاخود کومینتیک هه بوو نهوا دهست بهرز نه کاتهوه و داوای کات دهکات، به لام یه کجار ئهم کاره بکات تا کهسی قسه کهر بیزار نه بیئت، دانیشتنی ئیره خوبه خشییه و کێ توانای هه بوو ده توانیت خواردن و خواردنهوه بهینیت کاریکی باشه و له سهه کهس واجب نییه، ئهمه یاسای ئهم گروپه یه، جا نه گهر پازیت نهوا خوشحالین به هاتنت و هه موو باسی خۆت لیره ده کهیت بۆ نه خوشه کان نه وهی خۆت ده تهویت، کهس زۆری له سهه نییه ههر پرسیاریکت لێ کرا له گروپه کهدا به دلت نه بوو ده توانیت راسته وخۆ بلی وه لای نهو پرسیارهت ناده مه وه. هه موو نهو که سانهی لیره ته جروبهی خۆیان باس ده کهن له گه ل ئهم نه خوشیه، تا نهوانی تر نه گهر نایزان سوودی لێ وه رگرن و هه موو بتوانن له رووی دهرونییهوه به هیز بن تاوه کو شکست بهم نه خوشیه بهین، چونکه باری دهروونی پۆلیکی زۆر گرنگ ده بینیت له چاره سهه ری نه خوشی سه ره تان، تاوه کو نه خوش باری دهروونی جیگیر بیت و به هیز بیت زوتر و باستر ده توانیت زāl بیت به سهه نه خوشیه کهدا و چاره سهه ربیت.

نایا پازی به گروپه که مان؟

ماکوان: به لێ به دلنیا ییه وه خوشحال ده بم و له چوارچێوه ی یاسای گروپه که ده رناچم، نه گهر پیتان خوشه سویندی یاسایی ده خۆم، کهوام وت هه موو ده ستیان کرد به پیکه نین.

د. چالاک: فه رموو کاک ماکوان خۆت بناسینه.

ماکوان: به لێ باشه من ناوم خه سه ره عبدالکریمه، خه لکی پێنجوینم له وێ له دایک بووم له سالێ ۱۹۷۷، قوتابی زانکۆم و ماسته رنامه م پێشکهش کردوو، چاوه پروانی نه انجامم، له مانگی داها توو نه انجامه که ی به ده ست دهکات نه گهر نه رم تا نهوکات. هه رچه نده دلنیا م که به باشی وه رگیراوه

قبول کراوه، تووشی سهره تانی میشک بووم نهوه ههمووی ماوهی چهند
 روژی که زانیومه ههرچه نده مردن و ژیان لای خوی پهره ردگار، من
 چاوه پئی مهرگم و بریاری کوتایم داوه که به هیچ شیوه یه که نه شتره رگری
 نه کهم و نه گهر چاره سهری نه بوو لهم ریگیاهوه نهوا وه کو وتم بریاری
 کوتایم یاوه، له بیرم چوو بیلیم کهوا خاوه نی خیزانم و کچیکم هه یه به ناوی
 ئانا و چاوه پئی له دایک بوونی کچیکی ترم به پئی نه نجامی سونه، له
 ئیستادا له ولاتی نه رویج ده ژیم به لام تا هم ساته وه خته بریارم بو نه دراوه
 جیگای مردنی خوم هه لیزیرم، نازانم لیره بهرم باشه یاخود له نه رویج، تکا
 ده کهم نیوهش رای خوتان بلین و هاوکاریم بکه ن.

د. چالاک: کاک ماکوان ببوره شتیکم بیرچوو بیلیم، ئیمه له دوای ههر
 کاتر میریک له گفتوگو کردن نیو کاتر میر پشوو وهرده گرین، جا با ئیستا نهو
 به پیزانه پشوو وهر بگرین دوای نهوه بهرده وام ده بین.

ماکوان: کاریکی زور باش ده کهن، کاتی نوژی عه سه ره منیش ده چم
 نوژی عه سه ده کهم، کتی پی خوش بوو با به جه ماعت بیکه یه، وامزانی
 زورینه نوژی ده کهن که چی ته نها منو کوپیکی که هه لسا یه بو نوژی کردن،
 نهویش ناوی دلاوه ر بوو.

که سه لام دایه وه له نوژه که کاک دلاوه ر له ته نیشتمه وه بوو، خوم
 بو نه گیرا وتم نهو هه مووه سه ره مان گرتوو بوناو گوپ باشه نهوانه چی
 ده کهن، وازیان له نوژی هیناوه یاخود ههر نه یان کردوو؟

دلاوه ر: نا کاک ماکوان نه وه ندی من بزانه نهو کچه ناوی که لایه
 نهویش نوژی ده کات، به لام بو نهوانی تر که سیانم نه دیوه نوژی بکه ن،
 حاجی سه میریش نوژی ده کات، به لام نه مرپو نه ها تووه، ئیتر به پراستی
 نه نوهر زور باسی یوگا و نهو شتانه ده کات میشکی سازان و خه جیجی
 تیکداوه، نازار خان و کاک فایه ق نوژی ناکه ن و بریاری زه و اجیان داوه به لام
 خه لکیکی باشن.

ماکوان: کاک دلاوهر ماشاءالله زانیاری باشت لایه، نه‌مانه‌ی تۆ باسی ده‌که‌یت له‌م گروپه‌ن ونه‌خۆشن یان باسی گروپی ژنه‌ینان و هاوسه‌رگرییه، من به‌دوای ساتیک ئارامیدا ده‌گه‌ریم بۆ ئه‌وه‌ی بیرى تیا بکه‌مه‌وه که‌م حاله‌ته‌ی ئیستامدا که‌چی ئه‌و خه‌لکه‌ بۆ مردن ده‌پروات و هاوسه‌رگری ده‌کات، هه‌رچه‌نده شتیکی زۆر باش و پۆزه‌تیقه به‌مانای خراپ نایلیم به‌لکو له‌لام سه‌یره.

دلاوهر: کاک ماکوان جه‌نابت ژنت هه‌یه بۆیه واده‌لیت، به‌لام یه‌کتیکی وه‌ک من که ژنم نییه پیم خۆشه پيش ئه‌وه‌ی به‌رم هاوسه‌رگری بکه‌م، یاخود کچیک که نه‌خۆشه ئاره‌زوومه‌نده پيش مردنی هاوسه‌رگری بکات. ماکوان: به‌راستی قسه‌که‌ت حه‌قه، چونکه من له‌و حاله‌ته‌ی ئیوه‌دا نیم بۆیه ناتوانم هه‌ست به‌و حاله‌ته‌ بکه‌م، بۆیه دانى پێداده‌نیم که من نه‌مزانی.

دلاوهر: نا ئاسیاییه کاک ماکوان، نه‌زانی جه‌نابت ناچیته‌ بواری ئه‌وه‌ی که شاره‌زا نیت، من وا هه‌ست ده‌که‌م نه‌زانیه‌که وه‌کو ته‌م داپۆشراو یوو که خۆری زانسته‌که هات ته‌مه‌که‌ی په‌وانده‌وه، من بۆیه جه‌نابت و مامۆستام خۆش ده‌ویت زوو دان به‌ حه‌ق دا ده‌نن.

ماکوان: بۆ کاک دلاوهر پيشتر منت ده‌ناسی؟

دلاوهر: گویم له‌هه‌موو وانه‌کانی نه‌نده‌لوس و ته‌تار و مه‌غۆلت گرتوو، زیاتر له‌ ۲۰ وانه‌ی تۆم بلۆکردۆته‌وه له‌سه‌ر سه‌لاحه‌دینی ئه‌یوبی و جه‌نگی خاچه‌رستان، که هاتی بۆ ئیره‌ وامزانی دوکتۆر چالاک هیناویتی تا قسه‌ بکه‌یت بۆ نه‌خۆشه‌کان، که زانیم تۆش نه‌خۆشی، جه‌ز ده‌که‌م هه‌رچی ده‌ردی تۆیه‌ بێت بۆ من، برا به‌خوا حه‌یفه‌ تۆ له‌ ئیستادا به‌ریت.

باوه‌شم پێدا کرد و وتم: تۆ براى عه‌زیزی منیت، برا یاخوا هه‌رچی ده‌ردی تۆیه‌ بۆ من بێت، برا تۆ ژنت نییه یاخوا تۆ هیچت لى نه‌یه‌ت و هه‌ر به‌منیت، به‌لام دلاوهر گیان ئه‌مرو فیری شتیکی زۆر گه‌وره‌ بووم

له جه نابته وه، به راستی زۆر گه وره ده نیرخینم، فیرت کردم خوشه ویستی له پێش مهرگه وه یه، به خوشه ویستی ده توانیت مهرگ بههستینیت.

دلاهور: کاک ماکوان گیان له وانیه ته مه نه خوشیه و گه یشتنمان به یه ک زۆر شت له قه ده زمان بگۆریت، من چهزم به گفتوگۆی جه نابت هه یه، به لام ته گهر ئهرک نییه بۆم پروون بکه وه.

ماکوان: به سه رچاو، به لام سه رچاوه ی بیرۆکه کهم له خۆت وه رگرتووه، نه وه ماوه ی هه فته یه که له کوردستانم، له یه کهم پۆزه وه تا نه مپۆ که 6 پۆز ده کات نه متوانیوه بۆیه ک چرکه ش بیرکردنه وه یه کی مه عریفی له میشکم دا پرووبدات، ههر سه رقال بووم به مهرگه وه، له گه ل مهرگدا دوو حاله تی خوشوویستی پرویداوه که تۆ خسته وه بیرم، یه کیکیان دۆزینه وه ی خوشکه کهمه و دووه میش دۆزینه وه ی کۆره کهمه.

دلاهور: به زاتی خوا کاک ماکوان هه یجت لی تیاگه م.

ماکوان (به پێکه نینه وه): راسته تووشی نه خوشی میشک بووم، به لام جارێ شیت نه بووم، ئیستا کاتی باسکردنی هه موو پرووداوه کان نییه به لام وا بروات من و تۆ زۆر قسه ده که یه به یه که وه، دوکتۆر چالاک بانگمان ده کات بابڕۆین له گروپه که دانه برێن.

دلاهور: بهو خواجه کاک ماکوان یه ک ئاسمان قسه م پێیه بۆ جه نابت.

ماکوان (به پێکه نینه وه): ده زانم، ههرکه ئاوړم دایه وه له نوێزه کهم باسی که لات کرد، دیاره یان گه لای سه وزه یاخود زهره و هه لوه ریوه.

دلاهور: کاک ماکوان تۆ چاومانی دوا قسه ت بۆ ده که م.

د. چالاک: به پێزان چه ز ده که م ئه مپۆ کاک ماکوان باسێک بکاته وه له سه ر ته م دانیشتنه، بهو پێیه ی یه که م جاره له گه لماندایه بابزانین کاره که چۆن هه لده سه نگیتیت، ئایا چی بکه یه باشه که ده رده دلی خۆمان بکه یه تا بتوانین چاره سه ری کیشه کامان بکه یه؟

ماکوان: جەنابی دوکتۆر بۆ من، ئەم ھەموو کۆر و کچە باشو مەعقولانە
لێرەن من پێم خۆشە گوێم لەوان بێت، ئەوان تەجرووبەیان زیاتر ھەبە
لەمن لەگەڵ ئەم نەخۆشییە.

د. چالاک: پێم خۆشە گوێم لە جەنابت بێت، دڵنیام ئەمانیش
ھەموویان پێیان خۆشە، با من پرسیاریک بکەم بۆچی بپاریت داوھ کە
نەشتەرگەری نەکەیت؟

ماکوان: لەخەزمەتاندام جەنابی دوکتۆر، بۆچی نەشتەرگەری ناکەم، ئەو
پۆژەیی کە لەگەڵ جەنابت قسەم کرد جەنابتان وتان نەیسەتی چاک
بوونەو ھە زۆر کەمە، خۆ ئەگەر نەشتەرگەرییە کەش سەرکەوتوو بێت
چەندین کاریگەری لاوەکی تری دەبێت کە باسی کاریگەرییەکانی بۆ
کردم، بۆیە مردن زۆر باشترە لەوەی کە تووشی شەلەل بم، یاخود کۆیڕ بم
یانیش توانای قسەکردنم نەمەنیت، جا لەبەر ئەوەیە بپاریم داوھ
نەشتەرگەری نەکەم، ئەوەشی کە دەزانیت کەوا من تووشی ئەو نەخۆشییە
بووم تەنھا ئێوەن و ئەو کۆپەری کە ھێنامی بۆ ئێرە، بەلام لە ئاوردانەو ھەم
لە نوێژە کەمدا و سەلام کردنم لەکاک دلاوھەری بەپێژ وەکو بلیت خۆی
گەورە دنیایەک ئیلھامی بۆ ناردم کە پێشتر بیرم لێ نەکردبوو، جا نازانم
ھۆکاری بەرەکەت و پاکیتی کاک دلاوھەری یان باخەکە جەنابتان
موبارەکەو یارمەتی دەری خەڵکییە، بەلام تەفسیری من ئەوەیە کە ئەو
خەڵک بەپێژەیی لێرەن ھەموو باشن و جەنابیشت ئەم کارە گەورە و
پێرۆزەت گرتۆتە ئەستۆی خۆت، بەھەر حال چوار پرسیار لە مێشکەدا
دروست بوو، لەھەمان کاتدا وەلامە کەیم دەست کەوت.

یەکەم: چی گرانبەھاترین شتە لەم بوونەدا؟

دووھەم: پۆخ چییە؟

سێھەم: ھاوکاری بەردەوامی مەروفاڵیەتی چییە؟

چوارھەم: ئەو شتە چییە کە ئێمە لەپێناویدا بژین؟

مهمله که تی عیشق

پیش نه وهی وه لّامه که ی له من وه ربگرن تّیوه چی ده لّین؟

چۆن وه لّامی ئەم چوار پرسیاره ده ده نه وه، بۆ زانیاریتان وه لّامی ههر چوار پرسیاره که یه ک وشه یه، بفه رموون...

دکتۆر چالاک: هیوایه

نازار خان: منیش ده لّیم هیوایه

که لا خان: نازانم، بّی وه لام

سازان خان: هیوایه

خه جیج خان: هیوایه

فایه ق: ئومید و هیوایه

دلاوهر: له ش ساغیه

ماکوان: ده می هه موو لایه ک خوش بیّت، به لام هیچییان نیه، وه لّامه راسته که (خۆشه ویستییه).

ئه و چوار پرسیاره زۆر گرنگه له ژبانی زانا و بیرمهند و فه یله سوفه کاند، وه لّامه که شی گرنگه که وتمان خۆشه ویستییه، خۆشه ویستی زیاتر له (۱۰۰۱) پارچه یه، ههر پارچه یه ک تایبه ته به ناوی خۆیه وه تا خۆشه ویستی بۆی پیناسه بکات، که واته وه لّامه که خۆشه ویستییه به لام به پرنسیپ.

د. چالاک: زیاتر پروونی بکه وه بۆمان، ئەم وتانه ت زۆر قولن هه ست ده که م پّیدا ویستی کاره که ی منیشه.

ماکوان: به دلنیا ییه وه پّیدا ویستی جه نابت و هه موو که سیکه، که ده لّیم خۆشه ویستی (۱۰۰۱) پارچه یه لاتان قورسه، له وه ناچیت زوو لّی تّیگه ن وه کو نه رستۆ ده لّیت: که ده که یت به وه لّامی راست وه لّامه که زۆر ساده ده بیته وه، بۆیه نه وه بزائن که مروّفی به دوا ی پرسیاریکدا ویلّ ده بیّت که وه لّامه که ی ده ست که وت پرسیاره که گرنگی نامینیت، چونکه وه لّامه که ی

زانپوه ئیتر وا ده زانیت پرسیاره که ساده یه. پښتر که نهیده زانی زور
هه لپه ی ده کرد بو زانینی، به لام که زانی زور ناسای و ساده بوو لای، بو
زانیاریتان هه موو وه لامیکی راست بو خاوه نه که ی ساده یه.

نه زانم و هیشتا له وانه یه باش لیم تینه گهن، زیاتر پروونی ده که مه وه
وتمان خوښه ویستی (۱۰۰۱) پارچه یه، نمونه ی نه و پارچانه خوښه ویستی
دایک، باوک، برا خوشک، هاوړی، مندال، ناژه ل. خاک، دار.. هتد. له سه رو
نه مه وه که خوښه ویستی ناو ناخی مروږ خوښه ویستی غه ریزه یی پروو
نه دات که ناوی عیشقه، یان کورد ده لښ (نه وینداری) یاخود (نه فین)
پرنسیپی نه م خوښه ویستی و عیشقه دروست نابیت، نه گهر له سه رو
مروږ هه وه که سږیک به یاسا و پړسا بومان پښکنه خات، نه ویش خوښه ویستی
بهره تیبه که خوی پهره ردگار هه موو خوښه ویستی به کانه و
نه ویش فرمانی پښکرووین که خوښه ویستی خوښه وه و پاشان نیمه شه وه
محمد ﷺ نازانم قسه کانم پروونه؟ هه ست ده که م هه موو
بیده نگن چییه؟ هه له م کردووه؟

د. چالاک: نا به پیچه وانه وه بو من وته کانت زور نویه و زور خوش و
سه رنج پراکښه، نه وه رای منه جا رای نه و به پزانه لای خوښانه.

ماکوان: هیوام وایه که جیگای بایه خ بیت، بو نمونه نه گهر که لا
وینه یه کی دلاوه ر بگریت، پیی بلیت له کاتی وینه گرتنه که دا پیمکه نه با
جوان ده ر بچیت به شپوه یه کی تر نه گهر قسه نه کات که لا خانم راسته وخو
به کاک دلاوه ری برام بلیت، دلاوه ر خوشم ده ویت له وکاته دا دلاوه ر
ده موچاوی چی لی دیت، نه وه ئیوه هه موو پیده که نن، دلاوه ریش
له خوشی وشه که نازانیت چوون بوه ستیت، جا وشه ی خوښه ویستی به که
پرنسیپی به هاو پره وشته که دیاری ده کات، ئایا وشه که له نښوانی که لا و
دلاوه-ه وه دین و پیچه وانه ده بیت هه و کام پرنسیپ ده یگریته وه خو ی
عیشق، خوشک و برایه تی، هاوړیته تی، به زه یی، مهرگ و نه خوشی.. هتد.

ئه‌نوه‌ر: ئه‌م وته‌یه‌ی به‌پ‌ر‌ز‌تان زۆر نایابه، به‌لام کوا خوشه‌ویستی له‌خانه‌ی دیندا جینگای ده‌بیته‌وه کاک ماکوان؟ هه‌لبه‌ت پرسیاره نه‌ک مونا‌قه‌شه، چونکه زۆر هه‌ز ده‌که‌م راست‌گۆ بم، من به‌پ‌ر‌ز‌تان ده‌ناسم و نووسین و وتاره‌کانتم گۆی لی‌بووه، به‌لام چه‌نده پ‌روا قه‌ناعه‌تم پ‌یه‌تی ئه‌وه شتیکی ت‌ره‌و په‌یوه‌ندی به‌ خۆمه‌وه هه‌یه، بۆیه ده‌زانم له‌تۆدا یه‌ک مه‌به‌ده ده‌بینم ئه‌ویش له‌خۆته‌وه قسه‌ ناکه‌یت.

ماکوان: سوپاسی متمانه‌که‌ت ده‌که‌م، خوش‌حالم به‌وه‌ی که با‌ک‌گ‌راوندیکی دوور و نزیکت له‌ناسینی من هه‌یه، پ‌یش ئه‌وه‌ی وه‌لامی پرسیاره‌که‌ت بده‌مه‌وه هه‌زده‌که‌م دوو ده‌سته‌واژه جیا‌به‌که‌مه‌وه بۆ ئه‌وه‌ی هه‌موومان به‌تاره‌زووی دلی خۆمان وتوو‌پ‌ز‌ بکه‌ین، کورد زۆر با‌سی ئازادی ده‌کات، ئازادی له‌ده‌سه‌لات، کار‌کردن، ئازادی ژنان، ئازادی پ‌یاوان و مندالان، زۆر ئازادی ت‌ریش له‌گه‌ڵ چه‌مکی ئازادی پ‌یویسته کار بۆ چه‌مکیکی ت‌ر بک‌ر‌یت. که پ‌یی ده‌وتر‌یت سه‌ربه‌ستی، ئه‌گه‌ر ئه‌وه‌ی ئاف‌ره‌ت‌یک وه‌رب‌گر‌ین له‌ کوردستان ب‌ل‌یین ئازاده له‌هه‌لب‌زاردنی هاوسه‌ره‌که‌ی، به‌د‌ل‌ن‌یا‌یه‌وه ده‌توان‌یت ئازاد ب‌یت له‌هه‌لب‌زاردنی هاوسه‌ری، به‌لام ئه‌گه‌ر سه‌ربه‌ست نه‌ب‌یت ئازادی نادر‌یت، بۆ ئه‌وه‌ی جوان‌تر پروونی بکه‌مه‌وه ت‌یمه‌ی کورد ئازادین له‌ پرووی به‌پ‌ر‌یوه‌بردن و ده‌سه‌لات، به‌لام سه‌ربه‌ست نین، ئه‌م وته‌یه‌م له‌دوایدا ئی‌ش‌مان پ‌یی ده‌ب‌یت و ب‌یرت ده‌خه‌مه‌وه ئه‌م پ‌یشه‌کیه‌م بۆ چیه، به‌هه‌ر جور‌یکه د‌یمه‌وه ناو با‌سه‌که‌مان، له‌ئیسلامدا دوو قوتا‌بخانه‌ی سه‌ره‌کی هه‌یه، قوتا‌بخانه‌ی زانستی محمد ﷺ وه‌کو ئه‌حکام و عه‌قیده و هه‌ل‌ت‌ی‌ج‌اندن له‌یاساو پ‌ر‌سا‌کان که‌ناوی فیه‌قی ئی‌س‌لامیه، ئه‌م قوتا‌بخانه بۆ هه‌موو س‌یک‌ته‌ره‌کانی ژیان هه‌موو ده‌قی راش‌کاو و پروونه، ئه‌م قوتا‌بخانه‌یه ناسراوه به‌ قوتا‌بخانه‌ی سه‌له‌فی یان زانستی شه‌رعی، قوتا‌بخانه‌ی دووهم ع‌یر‌فان و ته‌سه‌وفه، که بنه‌رته‌ی ده‌گه‌ر‌ت‌ه‌وه بۆ جوانی، خوشه‌ویستی، ده‌نگ، ئاواز، دیمه‌ن، هونه‌ر، ته‌لار‌سازی، عیشق، فه‌لسه‌فه...هت‌د. هه‌روه‌ها هه‌ردوو قوتا‌بخانه‌که سه‌ر‌چاوه‌یان قور‌ئان و سوننه‌ته، یان ب‌ل‌یین سه‌ر‌چاوه‌که‌یان

ئايىنى پىرۋى ئىسلامە ئەم دوو قوتابخانە يە لەيەك كاتدا وجودى نەبوو،
تەنھا لە چەند جىگايە كدا نەبىت، كە ھەردووكى بەيەكەو ھەريگايان بېرەو
شارستانىيەت و زانىارى دروست كروو، بۆ غوونە لە ئەندەلوس،
عوسمانى، سەفەوى، غورىيەكان لە ھىندستان.

لە ئىستادا لە جىھاندا قوتابخانە يەكەم بە ھەركەش زياتر
دەردەكەوئەت و خەلكى ھەريدەگريت، بەھۆكاري ئاوابوونى دەسەلاتى
ئىسلامى بۆ گەرانندەوھى، جا قوتابخانە يە مجرە، سەلەفى يان زانستى
شەرىعى ھىچ جۆرە خۆشەوسىتى و بەھايەكى تەسەوفى عارفانە يە
تيدانىيە، نەك لەبەر ئەوھى نايەوئەت، كاري قوتابخانەكە و ئەو بەشە يە
پيويست نىيە و لاي ناكۆلتەوھ.

بەلام ئىستا لەم مەجلىسەدا ئىمە بۆ چارەسەرى خۆمان پيويستمان بە
خۆشەويستىيە، بەلام بەئاكار و بەھا و پەوشتى جوان، وتمان دەبىت بە
پرەنسىپ جا جەنابت فەرموت مەبدە، مەبدە و پرەنسىپ ھەردووكى
ھەريەكە، ئەم وتەيە بۆ جەنابتى دوكتۆر و ئىوھشە بەگشتى، بەلام بە
تاييەت بۆ دوكتۆر چالاك كە دەيەوئەت لە شىوھى ئەم جۆرە پراھىنانانە كە
ئىستا لە خزمەتيدايىن لىكۆلتىنەوھ بكات، تا لىكۆلتىنەوھكە يە سەركەوتوو
بىت پيويستى بە چەند فاكترەريك و ئەجندايەكە بۆ ئەوھى ئەو دەردە لە
ئىمەدا دەربكات بى نەشتەرگەرى لاي من پيويستى بە تەوھكول و
خواناسى ھەيە، پيش ھەموو شتىك. دواي خۆشەويستى ئەوھى كە ناومان
ليناوھ بە پرەنسىپى خۆشەويستى يان پرەنسىپى عىشق، ئەمەش پىگايەكى
سەختە چەندە ئەم دنيايە فراوانە كە ناخى مروڤدا فراوانتر ھەيە.

بەھەرھال من زۆر قسەم كرد با نۆبە ي تىوھش بەدەم، بفرەموون.

سازان: تەكايە بەردەوام بە زۆر ھەست بە ئارامى دەكەم.

كەلا: ھەروھەا منيش.

دلاوهر: به‌دنیاییه‌وه وته‌کانت جی‌گای خوشحالی منه، تکایه به‌رده‌وام

به.

د. چالاک به پیکه‌نینه‌وه: ته‌واو کاکه من ده‌رۆمه‌وه بۆ عه‌یاده‌که‌م، تۆ
باشترین چاره‌سه‌رت لایه.

ئه‌نوه‌ر: کاک ما‌کوان رات چۆنه له‌سه‌ر کاری یۆگا و چوونه ناو ژایانی
رۆحه‌کان؟

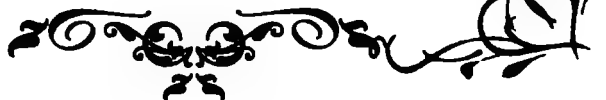
ما‌کوان: وه‌لامی پرسیاره‌که‌م لیت ده‌وێت کاک ئه‌نوه‌ر گیان، ده‌کریت
ئازاد و سه‌ربه‌ست بین یان یه‌کتیکیان هه‌لبێزیم؟

ئه‌نوه‌ر: ببوره کاک ما‌کوان ئازادی و سه‌ربه‌ستی بۆ جه‌نابت و هه‌موو
ئازیزان.

ما‌کوان: سوپاس کاک ئه‌نوه‌ر گیان ئه‌گه‌ر گۆلیک له‌باخه‌که‌ی دوکتۆر
لێبکه‌مه‌وه پاشان گۆلیکی پلاستیکی به‌ینم هه‌زده‌که‌یت کامیانت پێشکه‌ش
بکه‌م له‌به‌رچاوی ئه‌م دۆستانه‌ماندا؟ به‌ دیوێکی تر دا ئه‌گه‌ر گۆله
راستییه‌که‌ بده‌م به‌ دلاوهر و گۆله پلاستیکیه‌که‌ بده‌م به‌ جه‌نابت، هه‌ست
به‌ که‌می ده‌که‌یت و پێت ناخۆش نابێت؟

ئه‌نوه‌ر: به‌ دنیاییه‌وه گۆلی پلاستیک بۆ جوانییه‌ و کوا پێشکه‌ش
ده‌کریت.

ما‌کوان: ده‌م خۆش جوانترین وه‌لام بوو، من گۆلی راستیم لایه
پێشکه‌شی خه‌لکی ده‌که‌م، ئیتر چۆن به‌گۆلی پلاستیکی رازی ده‌بم. با زیاتر
پروونی بکه‌مه‌وه، یۆگا و ژایانی رۆحه‌کان که‌ جه‌نابتان باسی ده‌که‌ن لای من
ته‌نها قسه‌یه‌ و هه‌یچ مانایه‌کی نییه‌، چونکه‌ مرو‌ف ناگاته هه‌یچ ئه‌نجامیکی
رۆحی یان ده‌روونی یاخود جه‌سته‌هیش، باشترین به‌لگه‌ بۆ وته‌که‌م وڵاتی
چین، یابان و رۆژه‌لاته‌ که‌ هه‌موو خاوه‌نی ئه‌م بیروباوه‌ره‌ن که‌چی
سیسته‌می ماددییه‌کی روته و کۆمۆنیست و شوعین.

نه نوهر: ناکریت بلین که جوړیکه له ګوله کان.

ماکوان: بؤ نا؛ به لآم له ګوله ده سترګو پلاستیکه کان نه ک ګولۍ پراستی،
(هه موو ده ستیان کرد به پیکه نین). بانګی مه غریبی داو وتم ببورن نویژی
مه غریب ده که م، ټیوه ش پشووی خوتان وهر بګرن.

من و دلاوهر هه لآساین بؤ نویژ، زورم لا سه یر بوو که سی تر نویژی
نه کرد، دواۍ نویژ دوکتور چالاک هه لآبژاردهۍ داینۍ که بمینینه وه یاخود
بګه پټینه وه بؤ سلیمانۍ؟

دیاربوو هه مو وخوشحال بوون منیش رووم نه بوو هیچ بلیم، چونکه
سه یارهم پټینه بوو چاوه پټی دوکتور چالاک بووم مباته وه بؤ ناو شار،
هه رچهنده ته له فونم کرد بؤ دایکم وتم له سه یرانم له قهره داغ.

ماکوان " دوکتور لهو پړژه وهۍ هه والۍ نه خوشیه که ت داوه به من هیچ
کات سه رم نه ټیساوه، پټستر بیجګه ټهو دوو پړژه سه رټیسه و نازاری وا
قورسم نه ګرتووه، ده شیت من نازارم زیاد بکات؟

د. چالاک: به داخه وه سه رټیسه له م جوړی نه خوشیهۍ تودا پله به
پله یه و ده شیت دلټیکه لاتن و هیلنجدانیشۍ له ګه ل بیت، هه روه ها
به رچاو رهش بوون و سه رګیژخواردن ټه مانه نیشانه سه ره تاییه کان، به لآم
ورده ورده نیشانه کانی تری دهرده که ون، ببوره ده مه ویت واقعی بم
له ګه لټ دا.

ماکوان: ده ست خوش به پراستی ټه ګهر وایت زور مه منونم.

نافره ته کان هه لآسان پړشتنه ناو ماله که و پیاوه کانیش له سه ر سه کوی
حه وشه که ماینه وه، نازار خان یاپراخی هټنابوو، منیش پرسیم باشه من
ټه مړو زور باسی پره نسپ و مه بده م کرد باشه پره نسپ و یاسای ټیره
چونه، ده بیت پاره بده ین؟

د. چالاک: نا؛ وه کو عه رزم کردیت هه مووی خو به خسه، توش که ی پیت
خوش بوو هیلکه و پرومان بو بکه، نه زانم تیمه ی پیاو هه ر نه وه نه ده زانین.
له م قسانه دا بووین، قیزه و هاوار له لای ئافره ته کان هه ستا و هه موو
رامانکرد، بینیم که لا که وتوو، دوکتور خیرا ده رمانی دایه.

به دلاوه رم وت که لا چیه تی؟

دلاوه ر: سه ره تانی خوین.

ماکوان: لاجول ولا قوه اِلَا بِاللّٰهِ الْعَظِیْمِ.

دلاوه ر: کاک ماکوان دوعای خیری بو بکه.

ماکوان: نه ی بو توی نه که م، به راست تو چیه ته؟

دلاوه ر: منیش وه کو نه و سه ره تانی خوینم هه یه.

له دلی خو مدا وتم نه م عیشقه چه ند سه یره، خوشحال دیاره که وه ک
نه و نه خوشه.

ماکوان: خوای گه و ره شیفاتان بدات، آمین.

هه رچه ند ه من یه که م جار بوو نه م حاله ته بینم، به لام دیار بوو بو
نه وان تازه نه بوو، پاش ماوه یه ک نان دانراو که لا هه ستایه وه و هه موو
نامان خوارد، من له ته نیش دکتور چالاک دانیشتبووم، وتم نه م حاله ته
زور پرووئه دات دکتور؟ پیویست ناکات بریت بو خهسته خانه؟

د. چالاک: هه مووی پیویست ناکات، که لا له تیتستادا چاره سه ری
کیمیای وه رده گریت، هوکاری بوزانه وه که ی دابه زینی زهخت و کاریگه ری
ده رمانه که یه.

ماکوان: خوای گه و ره بیخاته میزانی هه سه نات، بزانه هوکاری
تیکچوونی باری که لا خوشه ویستی و پرهنسیپه که ی نییه؟

هه‌لبه‌ت من بۆ خۆشی تهو قسه‌یه‌م کرد له‌سه‌ر بنه‌مای قسه‌کانی
دلاوه‌ر، به‌لام هه‌ستم کرد که دوکتۆر چالاک زۆر به‌جدی وه‌ریگرت.

کات دره‌نگ بوو ته‌وان هه‌موو پ‌ۆشتن من و دوکتۆر چالاک و دلاوه‌ر و
گه‌لا ماینه‌وه، به‌سه‌یاره‌که‌ی دوکتۆر گه‌راینه‌وه، گه‌لا چوووه‌ پ‌یشه‌وه
دانیشته‌ و منو دلاوه‌ریش له‌ دواوه‌ دانیشته‌ین، له‌دوا‌ی گه‌یاندنی ته‌وان بۆ
مالی خۆیان، منی کۆتا که‌س گه‌یاند‌وه‌ه ماله‌وه، له‌پ‌ر‌یگادا باسی گه‌لا و
دلاوه‌ری بۆ کردم، که‌ بنه‌ماله‌ی گه‌لا خه‌لکی به‌پ‌ر‌ژن و زۆر ئاسایی و
ساده‌ن و په‌وشی ماددی‌ان خراب نییه، به‌لام زۆر ته‌و باشه‌ش نییه، باوکی
گه‌لا فه‌رمانبه‌ره‌ له‌ فه‌رمانگه‌ی هاتوچۆ، به‌لام بنه‌ماله‌ی دلاوه‌ر زۆر داماون،
دلاوه‌ر لای مالی برایه‌کی ده‌ژی و براکه‌شی که‌سیکی زۆر باشه، به‌لام ته‌نها
فریای خۆی و مندا‌له‌کانی ده‌که‌ویت، مامۆستایه‌و له‌سه‌ر مۆلیده‌ش کار
ده‌کات به‌ ئیواران. زۆر جار ئازار خان ده‌یان‌ه‌ینتیت بۆ باخه‌که‌ یان خۆم
هاتوچۆیان پ‌ت ده‌که‌م.

ماکوان: ئه‌ی که‌سوکاریان ده‌زانن که‌ ته‌م دوانه‌ دل‌یان به‌یه‌که‌وه‌یه‌؟

د. چالاک: به‌لێ، به‌لام دلاوه‌ر له‌سه‌ر مۆلیده‌که‌یه‌ به‌پ‌ر‌ژدا و هاوکاری
براکه‌ی ده‌کات، به‌ه‌و پ‌اره‌یه‌ش توانای مال دانان و ژنه‌ینانی نییه‌ ده‌نا هه‌موو
لایه‌ک هه‌ز ده‌که‌ن. به‌نسبه‌ت دلاوه‌ر تا بلێی کوپ‌یکی به‌ه‌یزه‌ و یه‌کجار
چاره‌سه‌ری کیمیایی لێ دراوه‌که‌ سوودی باشی هه‌بوو، به‌لام وا دیسان له‌م
ماوه‌یه‌دا نه‌خۆشییه‌که‌ی دیسان چالاک بۆته‌وه، بۆیه‌ ده‌بیت دووباره‌
چاره‌سه‌ری کیمیایی وه‌ربگریت.

ماکوان: خ‌وای گه‌وره‌ کاریان ئاسان بکات و د‌وعای خ‌یریان بۆ ده‌که‌م،
ئه‌وه‌ش مالی ئیمه‌یه، له‌ هه‌رکویدا مه‌جالی وه‌ستان هه‌بوو من داده‌به‌زم
دوکتۆر گیان، هه‌زده‌که‌م دابه‌زین به‌یه‌که‌وه‌ چایه‌ک بخۆین.

د. چالاک: سوپاس ماندووم به لّام دانیشتنی پوژی سّی شه مهت بیر نه چیت، هه ز ده کهم به شدار بیت، هه فته ی دوو چاره، ته مپو سوودمان زور وه رگرت.

ماکوان: به سه رچاو به پشتیوانی خوا ئاماده ده بم.

هه ر دابه زیم و چوومه ژوره وه هه موو هاتن به ره و پرووم، وتم به خوا زانیویانه و نه به ز پی و تون، دایکم وتی: ته وه تو له کویت؟

ماکوان: له سه یران بووم له زرگوژ.

پیشرهو: ئه ی موبایلِت بو داخرابوو، هه ر ته له فوئمان ده کرد هه لّت نه ده گرت، دلته نگ بووین.

ماکوان: وه لاهی راست ده کهن، دانیشتنه کهمان ته وه نده خوش بوو هه موو موبایلیمان کوژاند بووه وه، بیورن.

دایکم تۆزیک توره بوو، باش بوو زوو هیمن بویه وه، وتی خو ی له خوشایه وه خه م و خه فته بو من دروست ده کات، گویم پّ نه دا، که میك گالته م له که لا کرد گوژانی ئامینه و ئامینه ی هه سه ن زیره کم بو وت، ئارام بویه وه وتی: چای ده خویت؟

ماکوان: تو عه زیت مه کیشه، پیشرهو لی ته نیت.

پیشرهو: ئی کاکه له به یانییه وه دانه نیشتووم هه ر له بهر ته وه ی برای بچووکم، با دایکم لی بنیت.

ماکوان: عه یبه دایکم چای بو من و تو دروست بکات.

پیشرهو: ده هه لسه تو دروستی بکه.

ماکوان: کوره عه یبه من برای گه و ره تم.

پیشرهو: ئه ها دیسان قه وانه کو نه که یه.

دایکم: ئیستا کن داوای له ئتوه کردوه، دانیشن من چا لی ته نیم.

ماکوان: خوا تۆمان لى نه سېنىت.

دايكم چووه ژوره وه و به پېشپره وم وت، باشه نهو زهويهى من نه مړو
بايى چه نده نه گهر بيفروشم؟

پېشپره: جا بو نه يفروشيت؟

ماکوان: پتويستم به پاره يه.

پېشپره: من پاره ت نه دهمى، له م ولا ته به س نه وه ت هه يه بو
ده يفروشيت، بو رۆژيک که هاتيه وه با نه وه ت هه ييت.

ماکوان: کاکه زه روورم پرۆژه يه کم هه يه ده مه ویت نهو پرۆژه يه ي پ
سهر بخه م.

پېشپره: من پاره ي دانراوم هه يه، به کارى بهينه که ي بوت به ره وه.

ماکوان: تو چه ز له زهويه که ده که يت؟

پېشپره: من چه زى لى ناکه م، من ده زانم نهو زهويهى داهاتووى باشى
ده ييت شوينکه ي جينگاي بازارگانيه زور نايابه، من چه ز ده که م بو خو ت
بيت، من دوو زهوى ترم هه يه.

ماکوان: له بازاردا به چه نده نه مړو وه کو بزانيت؟

پېشپره: نازانم به لام نهو زهويهى تو نه مړو نزيكى ۲۰ ده فته ر ده کات.

ماکوان: تو به و پاره يه ده ته ویت؟

پېشپره: باشه کيشه نييه، به لام من هه موو پاره که م حازر نييه، نزيكى
۱۵ ده فته ر حازره.

ماکوان: به ۱۵ پيشکه شت بيت، به ناوى کتويه يه؟

پېشپره: هه ر نهو کاته ي بوم کريت کردم به ناوى خو ته وه.

ماکوان: پيرۆزت بيت و ۱۵ ده فته ره کم بده رى.

پيشرهو: ٿيستاستا؟

ماڪوان: نا، تهواو ٿهو زهوييه مالى ٿويهو ٿهو ۱۵ دهفتهرهش مالى منه، دهستي لئ نهدهيت ٿيشم پييه تي.

پيشرهو: زهويم ناويت و پارهكesh بهره بهكاري بهينه.

دايكم چاي هيتاو و تي: پڙله بو دهيفروشي، خو ڙني پئ ناهينيت؟

ماڪوان: نا، پرڙهيهكم ههيه، پرڙهي ڪومپانياي ميدياي پئ دروست دهكه.

دايكم: بهخو كesh لهٽو ٿينگات، ٿهو مولكه جوانه بو دهيفروشي؟

ماڪوان: دهيفروشم به پيشرهو ناروا ته لاي كeshي تر.

دايكم: مهبهستم ٿهويه بو خوٽ و منداللكانت با بمينيت، پڙئي گهرايتهوه بيكهروهه بو خوٽ.

ماڪوان: دلنيام خواي گهوره لهوه باشتر ٿهدات، ٿهري دايه لهناوچهي پشدهر خزممان ههيه؟

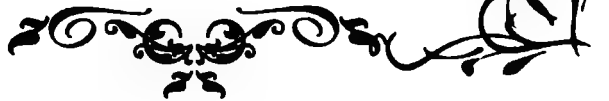
دايكم: نهوهٿلا پڙله من خزمم لهوي نيهه و كeshي لئ ناناسم.

ماڪوان: كهسوكاري باوكم چي؟

دايكم: پڙله من و باوكت ٿاموزازايي يهكين، ٿهگهر خزمي باوكت لهوي بيت ٿهوا خزمي منيشي لئيه، بو ٿهم پرسياره دهكهيت؟

ماڪوان: ههروا وتم ٿهمرڻ لهو سهيرانه ڪورٽيڪمان لهگهل بوو، وتي من باوكت دهناسم و خزمين، خهٿكي ٿهو ناوچهيه بوو، بويه پرسيارم ڪرد.

دايكم: بهخو پڙله باوكت زور دهچوو بو ٿهو ناوچانه و رهفيق و برادهري زوري ههبوو، بهتاييهت بو قهنديل خوئي باسي ٿهڪرد بوم، ههٿبهت يهڪيڪ بووه لهو ناسراو نزيكانهي باوكت، ماشاءالله پهيوهندي

کۆمهلايه تی باوکت زۆر به ههيز بوو، هه مهن به هوکاري. خوشه ويستی
باوکت وای وتوووه.

ماکوان: ده بێت ههروابێت، قسه که ی تۆیه.

له دلی خۆمدا وتم به خوا باوکم کاره که ی کردوووه، نهک هه ره په یوه ندی
کۆمهلايه تی به ههيز بووه، په یوه ندی سۆزداریشی به ههيز بووه.

دایکم: بیرم چوو پیت بلیم، سبهین باوکم دیته وه له ئیران له گه ل
خامی سێیه می! پێشهره وه چیت به شوینیا بۆ باشماخ.

ماکوان: وه لā ئەم هه وālە خوش بوو، به راستی بیر ده که م، له وه ته ی
بووه به زاوای ئیرانیان ئیمه ی له بیر کردوه خوای گه و ره ته مه نی درێژ بکات
و بۆمانی به ئیلت، له م قسانه دا بووم دوکتۆر چالاک ته له فۆنی کرد،
ته له فۆنه که م هه لگرت وتی کاک ماکوان، باسی چوار پرسیا رت کرد ئەمڕۆ
ده مه ویت بینووسم که فهرموتان ته نها وه لāمه که ی خوشه ويستییه، ئەو
چوار پرسیا ره چیه له وجوددا؟

ماکوان: به سه رچاو، ناشیت هه زبکه یت بیت به نووسه ر؟

له به ر دایکم و پێشهره و پێم نه ده وت دوکتۆر، هه ر ئەوان له لامدا بوون
به کاک چالاک بانگم ده کرد.

د. چالاک: به راستی پرسیا ری دووه ممه، که چۆن بتوانم بيم به نووسه ر
به پێکه نینه وه، ماکوان: چۆن من بتوانم بيم به دوکتۆر؟ ده ی وه لām
بده ره وه.

د. چالاک: وه لā ده بێت بخوینیت، ناشی منیش ئەبێت بۆ ئەو پێشه یه
بخوینم؟

ماکوان: نووسه ری پێشه نینه، نووسه ری شعور، سۆز، گریان، خه م و
خه فه ت، خوشه ويستی، هه ست و نه ست، جوانی و عیشه، هه موو ئەمانه
که له مڕۆفدا کۆبوویه وه ده یکات به نووسه ر، با کات زۆر لێ نه گرم و

مهمله که تی عیشق

وه لّامی پرسیاره که ت بده مه وه، چوار پرسیاره که له وجود دا که وه لّامه که ی خو شه ویستی بوو ئه مانه بوون.

۱. چ شتیک گرانبه ها ترینه له م بوونه دا؟

۲. پۆح چیه؟

۳. هاوکاری کردنی بهرده وامی مرۆفه کان له گه لّ یه کتر واتای چیه؟

۴. ئه و شته چیه که له پیناویدا ده ژین؟

هيوادارم نووسیبیت، به لّام ئه م چوار پرسیاره شیکاری ده ویت، ئه گه ر که سیک خۆی توانای قوّل بوونه وه ی نه بیت.

د. چالاک: دوا ی ئه وه ی تۆم دابه زاند، ئازار و کاک فایه ق داوای ژماره ی تۆیان کرد، نه مدانی و تم با سه ره تا به خۆت بلّیم.

ماکوان: زۆر ئاساییه، به لّام باسی نه خوشیه که نه که ن له گه لّمدا و هیچی تر، با که سوکارم نه زانن.

ئه و کاته ی ئه م قسانه م له گه لّ دوکتۆر چالاک ده کرد دایکم و پێشپه وم به جی هیش و تم با ئیوه ئیزعاج نه بن ده چمه ده ره وه.

د. چالاک: بێخه مبه پینان ده لّیم.

ماکوان: دوکتۆر زۆر مه به ستمه کاتی نزیک بوونه وه ی مه رگم بزانه م، بۆ ئه وه ی پلانیکم هه یه ئه نجامی بده م، تکایه چه ندی تر پێویسته بۆ پشکنینی نوێ بۆ ئه وه ی بزانی ت، ئه نجامی نه خوشیه که م گه یشتۆته کوێ؟

د. چالاک: من له خۆمه وه هه ستم وایه که تۆ نامریت، به لّکو ده بیته هاوکاری من، به هه رحا لّ دوا ی مانگیک بۆ دوو مانگ ده توانیت له هه مان جیگا پشکنین بکه ی ن و خۆشم دیم له گه لّت.

ماکوان: زۆرباشه دوکتۆر گیان شهوشاد و له خزمه تام و مائاوااییمان
له یه کتری کرد، له گه ل تهو دامخستهوه گهنم تهلهفۆنی کرد، دیار بوو که
له باخه که بووم چهند جار تهلهفۆنی کردبوو، تهلهفۆنه کهم داخرا بوو، وا
ئیتستاش کردی.

گهنم: کاکه خهسرهو چۆنی، ئه مپۆ تهلهفۆنه کهت داخرا بوو، زۆر
ههولمدا په یوه ندیت له گه ل بگرم.

ماکوان: گهنم گیان ببوره له سه یران بووم له گه ل هاوړیکاغدا، زۆر
ببوره.

گهنم: چهز ده کهم بێم بۆلات یان له جیگایه ک بایه کتر ببینین.

ماکوان: به یانی دوا ی کاتژمێر ۹ له نووسینگه ده بێم تهوکات کهس نایهت
بۆلام وه ره له نووسینگه به یه کهوه داده نیشین، باشه؟

گهنم: باشه کاکه گیان شهوشاد.

ماکوان: خوات له گه ل.

زۆر به ئیشتیاقهوه قسه ی له گه ل ده کردم، ههستم ده کرد زۆر خۆشم
دهویست و ئیسک سوک و مه حبوب بوو، به پراستی خوشکیکی نازه نین و
به پێز و ناسک بوو، زۆر زوو ده چوووه دلهوه.

دایکم چوو خهوت من و پێشپه وه له حهوشه دانیشتبووین، له پڕ نه بهز
تهلهفۆنی کرد، کاکه شهوباش، خۆ شوکر سهلامه تی، کهوا ی وت پێشپه وه
تهماشای کردم، وه کو بلێی چی بووه؟

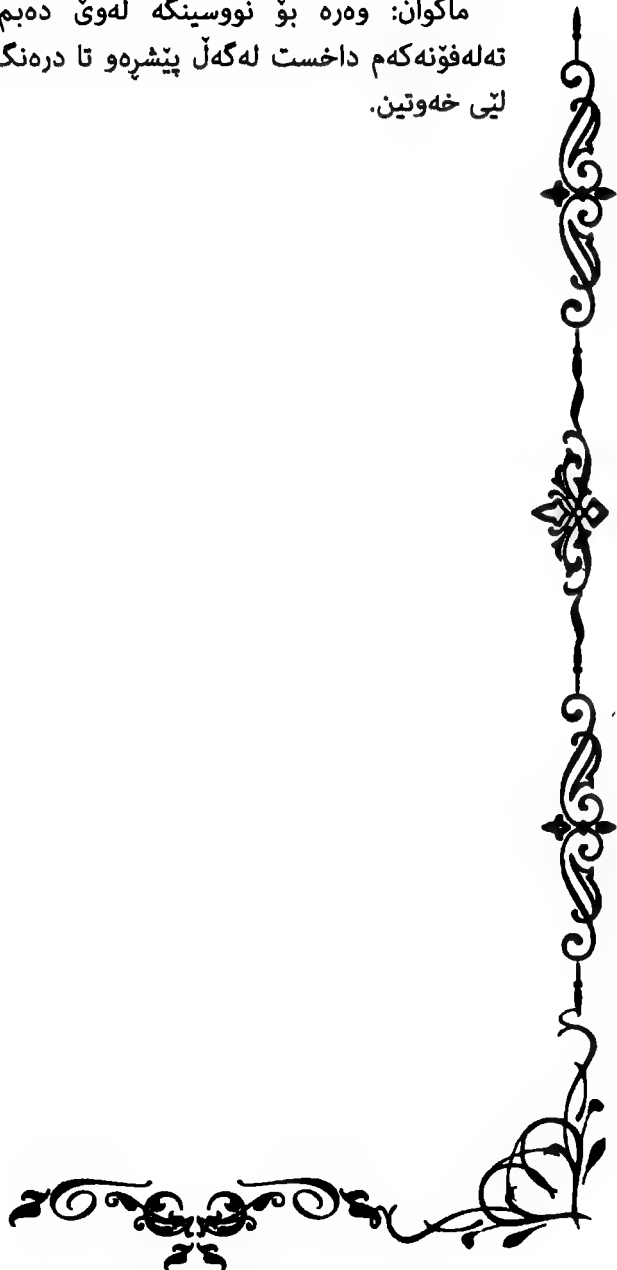
منیش وتم نه بهز گیان ئه ری وه لّلا زۆر سهلامه تم ئه مپۆ له سه یران
بووم، تهلهفۆنه کهم داخستبوو دایکم و پێشپه ویش زۆر خه میان بوو.

ئیتستا له ماله وه م و له گه ل پێشپه و ی برام دانیشتووم و تهلهفۆنه کهم
کردۆته وه وه ئه ویش گوێی لێته و سلاوی هه یه (له ترسا وام وت وتم نه وه ک

قسه بدرکینیت)، ئیتر باش بوو تیگه یشت، سلاوی له پیشپه و کرد و وتی
به یانی چه زده که م بتبینم.

ماکوان: وه ره بۆ نووسینگه لهوێ ده بم، مائاوایشم له و کرد و
ته له فۆنه که م داخست له گه ل پیشپه و تا درهنگ دانیشتین و دوا ی نه وه
لێ خه وتین.

گه نگی خوشکم و گه لای دلاوهر

به یانی لهو کاته ی دامناوو نیوکاتژمیر درهنگ که وتم له چوونم بو نووسینگه، گهنم چاوه پپی ده کردم، زور به زه ییم پیا ده هاته وه وکو چون له گه ل خوشکه کانی ترم قسه ده کهم ناواش بهوم وت باوه گیان ببوره درهنگ که وتم، جاری وهره ماچیکم به ری سهریم ماچ کرد که ههست به که می نه کات، وتم: نانت خواردوه؟

گهنم: نه وه للا نه م شه و له خوشیا نه خه وتووم که وت به یانی وهره بو نووسینگه.

ماکوان: گهنم گیان کاکت زور لادییه، من به یانی و نیوه پو و تیواره چهزم له که بابه، توژیک داده نیشین و دواپی به یه که وه ده چین بو که بابخانه، ناوی چهند که بابخانه یه کم پی وت و وتم بزانه من چهند له خواردنی که بابدا دیمو کراسیم، فهرموو هه لبریره بو کامیان برۆین.

گهنم: کاکه من بینینی خووت و ناسینی تو بو من بایی هه موو دنیایه، پیم بللی من چی بکه م و چون ئیوه بناسم و له گه لئاندا بم؟

ماکوان: ته وقیته که له بهر ژه وه نندی تو نییه، زور به داخه وه بیرم بو ناکریته وه، نازانم چیت پی بلیم، باوه گیان من له حاله تیکی زور دژوار و ترسناکدام، نامه ویت کوولت قورس بکه م، جاری من و تو یه کتر بناسین دوا ی نه وه شته کانی تر ناسان ده بیت.

گهنم: کاکه تو بو ناوا خه مباری و زروفت بو دژواره، به خوا پارهم زوره و باو کم پاره ی باشی بو به جی هیشتووین، چهندت ده ویت پارهت بو دینم.

ماکوان: گهنم گیان من پیویستم به پاره نییه، خوژگه کیشه که ی من به پاره چاره سه ر بوایه، سوپاس بو خوا نه وه ننده پاره زوره سه روز یاده.

که نم: سوپاس بو خوا که پاره تان زوره، هه رچه نده بو من گرنک نییه،
دوینن باسیکی بچووکم له گه ل دایکم کرد به لام ناوی تووم نه برد، وتی بزانه
کییه دهیه ویت هه لتبخله تینیت، پاره کانی باوکت به ریت.

که وای وت زور توپه بووم، وتم: به شیرینی دایکت بلن هینده ی توکی
سه ری جه مالی میردی پاره مان هه یه، تیمه به حه لالی په یدامان کردوو،
جه مالی میردی دایکت به نه وتی دزی ثم ولاته له گه ل مه سوله کاندای
په یدای کردوو، ئاگام لی بوو که من توپه بووم گهنم ترسا، بویه هیواشم
کرده وه وتم: گهنم گیان سه ربه رزییه که براکانت هه موو دهوله مه ندن له
توش دهوله مه ند ترن، جا هه رگیز سه ردانه نه وینیت و سه ربه رز به باشه؟

که نم: سوپاس بو خوا، خوای گه وره پرزی زیاترتان بدات، کاکه خه سه ره
ئه کریت بزنام کیشه که ت چیه تا هاوکاریت بکه م؟

ماکوان: به خوا زور قورسه کیشه که م با باسی نه که م، دواپی له خه فته
خواردن زیاتر هیچت بو نا کریت، با به یه که وه که بابیه که بخوین، نه وه ک
خه فته نه هیلت نانت بو بخوریت، هه رچه نده من گوپی نایه منی که بابم
دی هه موو خه فته تیک له بیر ده که م.

که نم: کاکه با سویندت نه ده م، پیم بلن وا خه ریکه دلّم ته ته قیت، ئه ی
مه گه ر من خوشکت نیم؟

ماکوان: به ریوه لّلا خوشکمی و شانازیت پتوه ده که م.

که وام وت هه مو گیانی له خوشیدا پیده که نی.

که نم: ده توخوا پیم بلن.

ماکوان: باشه، تو ده زانی من له نه وروپا ده ژیم، هاتومه ته وه و
پرژه یه که م به ده سه ته وه یه و ده مه ویت نه نجامی ده م، له پر پرژه که م لی
تیکچوو به پرژه یه کی تر، هه ردووکیان پرژه نه به لام ئه میان بو دنیاو

ئەۋىتىرىشيان بۇ قىيامەت، تۆكە خوشكى دىلسۆزى منىت بۆكاميان كار بىكەم باشە؟

گەنم: ۋەى بەخۋا لەۋ قەسەيەت تىنناگەم، پىرۋژەى چى و قىيامەتى چى، كاكە من دەزانم تۆ ئىسلامىت، بابە جەمال باسى كىردى وتى كۆپىكى ئىسلامى زىرەكە، بەلەم ئەگەر لەبەر ئەۋەيە من حىجاب نىم بەخۋا ئەۋەش دەكەم لەبەرخاترى ئىۋە، بەلەم ۋىردە ۋىردە.

ماكوان: بەدلىنبايەۋە ھەموو خوشكەكانى تىرت داپۇشراۋن واتا ھەموو سەرىۋۇش ئەدەن بەسەرياندا ۋەكو تۆ ئەم جۆرە جىلانە لەبەر ناكەن، ھەلبەت من بەزۆر پىت ناكەم دەمەۋىت خۆت بە ئىمان و يەقىن ئەنجامى بەدەيت، ئەگەر بۇ مىنى ئەكەيت خۇ مىن خۋا نىم، پەنا بەخۋا، خۋا داۋات لىدەكات.

گەنم: ئەگەر ئەۋە كىشەكەيە و دژۋارە ئەۋا مىن ھەر ئىستە دەچم جلى موحەجەبە دەكەم و دەپىۋۇشم.

دىسان ھەلەسەم سەرىم ماچ كىرد، ئەۋىش دەستى مىنى ماچ كىرد.

ماكوان: خوشكە بېچكۆلەكەم، بەتەمام لەمانگى داھاتوو يان دوو مانگى تر يان زىاتىر لە دوو مانگ سەفەرىك دەكەم و بەجىت دەھىلەم.

گەنم: ئى خۇ ھەر دىتتەۋە، بۇ ھەمىشەيى لە ئەۋرۇپا نابىت.

ماكوان: گەنم گيان مىن بەتەمام بىرم، نەخۇشى سەرەتانبى مىشكەم ھەيە، لە كەسوكارم ئىستە تەنھا بە تۆم وتوۋە كەسى تر نايىزائىت.

چاۋى زەق بوو بەدىارمەۋە...

گەنم: گالتە دەكەيت؟

ماكوان: ۋەللا گەنم گيان خەقىقەتتىكى زۆر تال و تفتە، لەبەر ئەۋە لە ئىستادا چارەسەرم لانىيە يان با بلىم نازانم چۆن دەست پى بىكەم، مىنىش

هه مووی ههفته یه که زانیومه، نهو پرژه ی که یه کترمان دی له سهر گوږی
باوکم هاتبووم دهرده دلی لا بکه م، ئیتر سوپاس بو خوا یه کترمان دۆزییه وه.

گهنم: نه ی باشه چی بکهین، من چیم بو ده کریت، نه ی دوکتوره کان
نالین چاره سهری هه یه؟

باسه که م به وردی بو گپرایه وه ئیتر که وتم هه روا ده مینمه وه، گهنم
فرمیسک به چاویه وه نه ده وه ستا، وه کو مندالی بچووک ده گریا.

ماکوان: له بهر نهو هوکاره کاتیکم بده ری تا بزائم چون ده ست پ
بکه م بو ناسینی تو و خوشک و براکانی ترت.

جا ئیستا هه لسه بابروین که بابه که مان بخوین.

گهنم: به خوا من هیچم پ ناخوری و ناتوانم.

ماکوان: به خوا داده گیان من هه موو چه ند مانگیکم ماوه، دریغی له
که باب خواردن ناکه م، تو مه یخو من به شه که ی توش ده خوم.

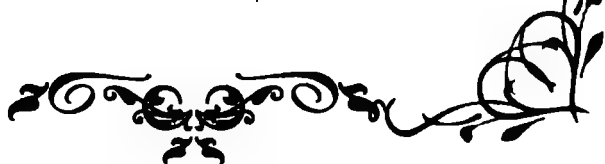
گهنم: خوژگه ههر نه مناسیتایه، نه وه ندی تر خه فته چوو به دلما.

ماکوان: گوپی مه یه ری ژیان گریان و پیکه نینه، خو شی و ناخو شیه،
له ئیوانیاندا یاری ده کات، ئیتر ناوئراوه به دنیا وشه ی دنیاش واتا زور زور
نزم.

نه وه نده م نه زانی نه به ز به جلی سهر بازیه وه خو ی کرد به ژورا، منیش
کردم به گالتو و وتم نه موت بابروین بو که باب خواردن، نه وه تیمساحیکی
تریش پهیدا بوو.

نه به ز له من زیاتر چه زی له که باب و گوشت خواردن بوو، نه به زم
ناساند و وتم نه مه که غمی خوشکمه.

نه به ز: وه للا خو شحال بووم به ناسینی که غمی خوشکمان، مامه خه سره و
هه مووی بو باسکردووم.

دهبستی برد تهوقه له گه‌ل نه بهز بکات، نه بهزیش سه‌یریکی منی کرد و
وتی مامه خه‌سره و ده‌لێت تهوقه هه‌رامه، هه‌رچه‌نده من برای تۆم، به‌خوا
له‌گه‌ل سه‌یرانی خوشکی من تهوقه ناکات که له خوشکه‌کانی خۆی زیاتری
خۆش ده‌وێت، جا با خه‌سره و بۆله بۆل نه‌کات و که‌بابه‌که‌ی پێ بکړین،
ئه‌ی بۆچی ده‌گریت؟

که‌نم: کاک نه‌به‌ز بۆ کاکم ده‌گریم، نه‌خۆشه.

نه‌یوێرا ناوی نه‌خۆشییه‌که ب‌لێت، دایه‌وه گریانیکه‌ی به‌کوڵ.

نه‌به‌ز: خوای که‌وره شیفاده‌ری بێت، ئێتر قه‌زاو قه‌ده‌ری خوای
که‌وره‌یه، تێمه چیمان پێ ده‌کرێت له‌خزمه‌تیدا ده‌بین و درێغی ناکه‌ین.

ماکوان: ئه‌وه‌ی وتم به‌ قسه‌م ده‌که‌ن؟

نه‌به‌ز و که‌نم: به‌یه‌که‌وه وتیان به‌د‌ل‌نیاییه‌وه.

ماکوان: ده‌ی با برۆین بۆ که‌باب خواردن.

نه‌به‌ز: ده‌پۆم بۆ ده‌وام دوا‌ی کاتژمێر ۳ دوانیوه‌پۆ دیمه‌وه لات،
خوا‌حافیزیم له‌و کرد و له‌بازار گه‌پاینه‌وه بۆ نووسینگه‌و که‌چووم دوو
کۆری پۆژنامه‌نووسی هاوکار له‌وێ بوون، به‌گه‌نم وت هیچ باس مه‌که،
باشه؟

که‌نم: باشه.

له‌وێ سه‌رقالی گه‌توگۆ بووین له‌گه‌ل هاو‌پێانی پۆژنامه‌نوس و ستافی
گۆفاری نوێی بزاف، له‌گه‌رمه‌ی گه‌توگۆدا بووین دلاوه‌ر و گه‌لام بینی
له‌بازاره‌که‌دا، زۆر ترسام بینه لام و ئاشکرای بکه‌ن که نه‌خۆشم و
ب‌لاوبێته‌وه، هه‌رچه‌نده من خه‌موخه‌فه‌تی که‌سوکاری خۆم بوو، ده‌مویست
تا کاتی مه‌رگم هیچ نه‌زانن به‌ په‌له‌ چوومه ده‌ره‌وه بۆ لایان و ئه‌وان
نه‌یانزانی کامه نووسینگه‌ی منه له‌ بازاری ره‌شه‌مۆل نه‌ومی دووه‌م

نووسینگهی بزاف له سهر پروکن بوو دواوه پیشه وه مان لی دیار بوو که ناو بازاره که دا، چوومه لایان وتم: نه وه چی نه کن لی ره؟

دلاوهر: وه لالا کاک ماکوان هاتووین بو لای تو، دوینی فهرموتان نووسینگه که تان لی ره یه، له گهل که لا هه زمان کرد سهر دانت بکهین.

ماکوان: یاخوا به خیر بیتن، به لام با کهس نه زانیت که نه خوشم له تیه زیاتر کهس نازانیت.

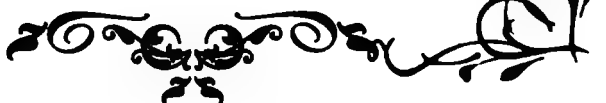
دلاوهر و که لا وتیان خه مت نه بیت کاک ماکوان جا چون قسه ده کهین.

پروژنامه نووسه کانی هاو پیم زانیان میوانی تایه تم هه یه، هه موو هه لسان روشتن، نه وه ی که مایه وه گهنم و که لا و دلاوهر بوون، هه ستم کرد دلاوهر قسه ی تایه تی هه یه بو من بویه ناچار بووم به ههر دوکیانم وت ئیستا ئاساییه ده توانین به ئاره زووی خو مان قسه بکهین، نه مه که غه خوشکمه، نه م خوشکه م هه موو شتیکی من ده زانیت.

دلاوهر زوری لا سهر بوو چون ده بیت خوشکی من بیت و به و شیوه یه جلو به رگی پوشی بیت! هه لبه ت هیچی نه وت به لام له ده موچا ویدا نه وه م خوینده وه، هه رچه نده من بوم نییه به زور حیجاب به کهس بکه م نه گهر خوشکه کانی خوشم بن له دایک و باوکم، به لام ده توانم ئاموژگاریان بکه م و هاوکاریان بم تا پروا ده کهن به نه نجامدانی نه و کاره، ده نا نه وه ی که ئافره ته مادام حوکی ئیسلام له سیسته مه که دا نییه، ته نها ئاموژگاری و قسه ی خیرمان له سهره بو خه لکی به گشتی.

دلاوهر: کاک ماکوان؛ من و که لا بو پرسو رایه ک هاتووین بولای جه نابتان، ماوه ی ۶ مانگ زیاتره له گهل که لا بریاری زه واجمان داوه، به لام له تهره فی هه ردوولا ریگر هه یه به تایه ت لای منه وه.

ماکوان: ریگریه کان چین؟

دلاوهر: من مانگانۀ ۴۰۰ ههزار دینارم ههیه لهسهر مۆلیده کار دهکه،
 گهلاش ۳۵۰ ههزار دیناری ههیه لهفهرمانگهی ئاووئاوهپرۆ دامهزراوه،
 دهشیت موچهکهی زیاد بکات، چونکه لهوئ تازۀ دامهزراوه بۆیه ئهوهنده
 موچهی ههیه.

ماکوان: ئهم موچهیه خراپ نییه، مالی پئ بهپژوه دهچیت، کیشهکه
 لهکویدایه؟

گهلا: کیشهکه له نهخۆشییهکهی تيمهدايه، مالی ههردولا دهلین باچاک
 ببنهوه.

دلاوهر: کاک ماکوان ژيان و مردن بهدهست خوايه، خو ئهگهر بهرین
 لانی کهم ئاوایتیکمان هاتۆتهدی.

کهوايووت زۆر کاریگهري لیکردم.

ماکوان: خوای گهوره تهمهنتان دريژ بکات و ژيانیکی پر کامهراڻی
 بهسهر بهزن، قهدهری خوای گهورهیه کهس لیتان تینهگات من باش لیتان
 تیدهگه، جا داواکاری له من چیه؟

دلاوهر: من و گهلا دوینتی شهو زۆر قسهمان کرد بهیهکهوه، بهپیارماندا
 که تۆ پێگامان بۆ دابنیت و خۆمان بهپیارمانداوه دهمانهویت پرسیش به
 تۆ بکهین.

ماکوان: خوشحال دههم بزایم و دلنیابن لهوهی ئهوهی بهمن بکریت
 دریغی ناکهم.

دلاوهر: کاک ماکوان داوا دهکهم لهیهکترمان ماره بکهیت تا بیینه
 ههلالی پهکتر و ئیتر گوئی بهکهسوکار نادهین.

ماکوان: جا ئهمه چۆن دهبیت، نهشهرع و نهعورف پئی پرازی نین و
 نابیت، من کاری وا چۆن دهکهم، پاشان کئ ئهو مافهی دا به من ههلسم
 بهو کاره.

مهمله که تی عیشق

دلاوهر: نهی که من و گهلا پازی بین و ههردوو کمان بهدوای ژیان و خانهواده و خیزان دروستکردندا بگه پرتین ئی خو بهدوای کاری خراپه وه نین بویه تیمه ههردوو کمان ته مهغان له سهرو ۱۸ ساله وه به له پرووی یاساییه وه هیچ کیشه یه ک پروو نادات، تیمه به فهرمی ده چینه دادگاو ده توانین شاهیدیش پهیدا بکهین، به لام ده مهویت له پرووی شهرعه وه کارو پرۆسه که نه نجام بدهین.

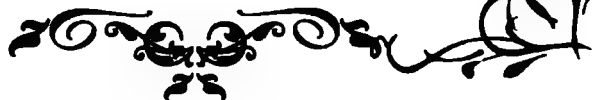
ماکوان: نهی بو نه چوونه لای مه لایه ک یان مامۆستایه کی ئایینی نهو کاره تان بو نه نجام بدات؟

دلاوهر: چووین داوای وهلی ته مر ده کهن، ئی من کاکم پازی نییه و گه لاش دایکی پازی نییه، به لام باوکی ۵۰٪ پازییه له ۵۰٪ که ی تریشی نه لئ له ئیستادا توانای دروست کردنی مالو خیزانتان نییه.

ماکوان: ئی کوپی باش تو ته تهویت من له م بهینه دا پیاو خراپ بکهیت، نهو مهلا به پزانه ی که داوای وهلی ته مریان کردووه کاره که یان ۱۰۰٪ شهرعییه و دروسته، نهی باشه خوا نه خواسته تو و گهلا له یه ک جیا بوونه وه نه گهر باوک و دایکی گهلا پازی نه بوون نهی دواپی گهلا چی بکات، برواته لای کئ؟ پازی ده بیت له شه لتهر و سه رجاده بیت.

دلاوهر: ناخر کاکه ماکوان هه رگیز نهو کاره پروونادات، چوون گهلا و من له یه ک جیا ده بینه وه؟

ماکوان: نازانین که سمان زانستی په نهانمان نییه (عیلمی غه یب) باسی ته گهر ده کهین، روکنی زهواج به تاییه ت له مه زههبی شافعی و یاسای عیراقی باری که سیایه تی ده بیتته وهلی ته مر و شاهید و ئاماده بن، ته م مه راسیمه ده بیت ئاشکرا بیت به نهیننی نا کریت، خو تیمه له ولاتی میر نین تا زهواجی عورفی بکهین، ده بیت عورفی بیت و شهرعیش بیت پروونه؟ دلاوهر: به لی پروونه، به لام ریگا چاره چییه؟ توخوا هاوکاریمان بکه.

ماکوان: ږيگا چاره ی تر زوره، ده توانين له ږيگای تروه هه ولېده ين، راسته ټيمه به ته مای مردنين و سهره مان بۆ مردن گرتوه بۆ ناو گوږ، به لام هيو او نوميد و خوښه ويستی له سهرووی هه موویوه ته وه کولمان له ده ست داوه، چه نده ده رگا و په نجه ره ی ماله کاغمان والا بکه ين به شه وو به ږوژ نه وه نده تيشکی خوږ ماله کاغمان ږووناک ده کاته وه، تو و که لا ته نها يه ک په نجه ره تان والا کردووه، تيشکی خوږ يان شه وقي مانگ حه قمن به کزی دېته لاتان، با ده رگا و په نجه ره کان هه مووی بخړينه سهرېشت خواي گه وره بۆ خوښه ويستی نيوان دوو که س به راستگوږي و ږنسيپی عيشق بۆ هاوسه رگيري زور کار ناساني ده کات.

ناگام له که لا بوو زور خوښحال بوو، پيشت هر سهری داخستبوو که من نه و قسانه م بۆ کردن زهرده خه نه گرتنی و پيکه نی.

دلاوهر: هيچ بيړوکه يه کت هه يه؟

ماکوان: له ټيستا دا نا، به لام دلنيام خواي گه وره ده ستمان لي به رنادات، نه گهر ته ره فی خوا بين و خوښه ويستيه که تان له چوارچيويه ږنسيپی شهرع دا بيت.

که لا: سويند به خوا کاک ماکوان دلاوهر ده ستی به رده ستم نه که وتووه.

ماکوان: به دلنيایيه وه هه روا ده بيت، ټيوه خه لکی نيما ندارن گومانم نيه.

دلاوهر: باشه کاک ماکوان بويه تو که لا ماره ناکه يت له من ده ترسی من ليی جيا ميه وه؟

ماکوان: من نا ترسم، پاشان کاری من نيه، دواي نه وه من ته نها نه وه م به موونه هينا يه وه، هوکاری تر زوره که ده بيت هه ردوو خانه واده رازی بن، موونه يه کی تر نه گهر خوانه خواسته تو مردی که لا چيکات، دواي دايکی و باوکی ده لين به قسه ی ټيمه ت نه کرد حه قمان به سهرته وه نيه، پاشان يان زيندانی کرايت نه ی بيرتان له وه نه کردو ته وه که سبه ينی

مهمله که تی عیشق

مندالتان بوو براهی تو مامیانه و باوکی گه لا بایریان...هتد، دلاوهر گیان ههروا ناسان نییه بیری لی بکه یته وه دهیان هوکاری تریش پیتم خوش نییه ههرزه کارانه بیر بکه یته وه.

گه لا: من له گه ل قسه کانی کاک ما کواندام، با جاری په له نه کهین و زیاتر بیری لی بکه یته وه.

دلاوهر: به پروویه کی گرزه وه، ده بیاشه چونتان پی باشه واده کهین.

ماکوان: دلاوهر گیان ده زانم له چ حاله تیکی دژواردایت، ههست به تو و گه لا و خوشم ده کهم، براه کهم دلنیا به خوی گه و ره چاکتری بو داناوین، به و مه رجه ی له پیکا لانه دهین و به ره و ناویشانی خوا برۆین، هیچ شتی کمان لی ون نابیت، نه ی تو ده لی پی چی گهنم؟

گهنم: وه لا کاکه تو هه رچی بلیت قسه کانی تو ته واهه.

ماکوان: ناخر له بهر نه وه ی من براتم بو یه وا ده لییت (هه موو ده ستمان کرد به پیکه نین).

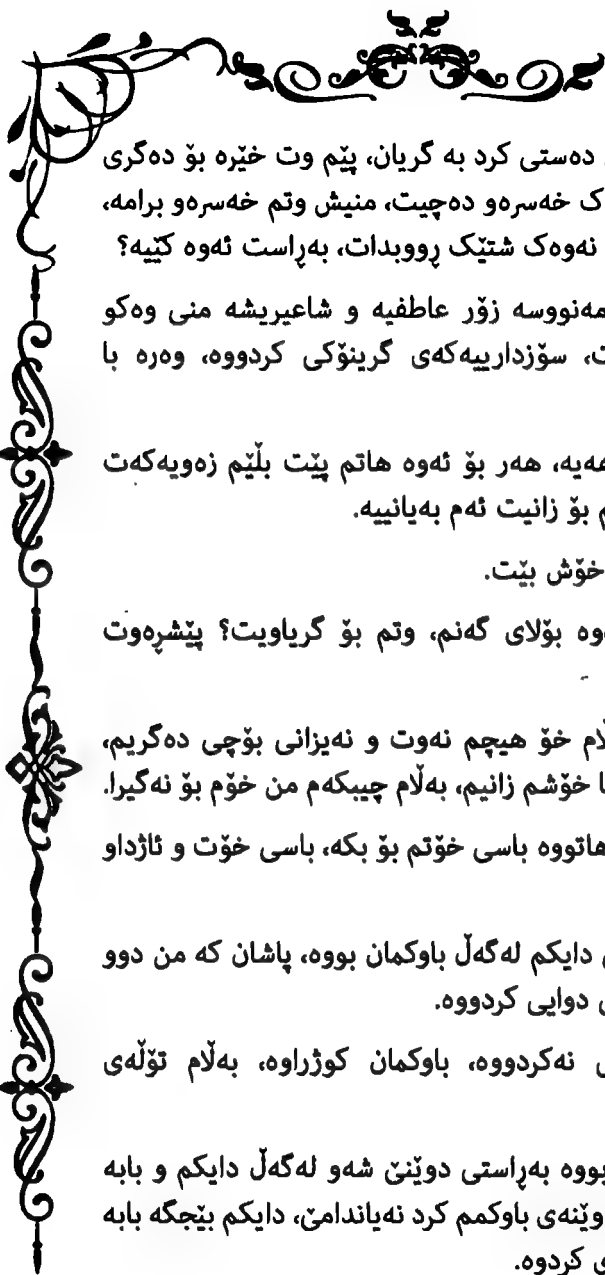
دلاوهر: کاک ماکوان گهنم خان خوشکی خو ته؟

ماکوان: به لی قابیله خوشکی دراوسیکه مان بیت، ۱۰۰٪ خوشکی خو مه و به قه دهر هه ردو و چاوم خوشم ده ویت، گه لا و دلاوهر مالئاواییان کرد و نو یژی نیوه پو بوو به گهنم و ت من ده پوم بو مزگه و ت نو یژ ده کهم و دیمه وه، هه رکه س هه والی پرسیم بلتی دوا ی ۱۵ خوله کی تر دیته وه.

گهنم: باشه.

له و کاته دا من پوشتبووم بو نو یژ پیشپه وی برام خو ی کردبوو به نووسینگه دا و به گهنی وتبوو خه سه ره له کو تیه، نه ویش زانیبووی شیوه مان زور له یه ک ده چیت خو ی پی نه گیرابوو دهستی کردبوو به گریان، زانیبووی نه ویش برایه تی، به لام هیچی نه وتبوو، که هاته وه پیشپه و له سه ر پلیکانه کانی نهومی دووه م وه ستابوو، وتی نه وه کییه هه ر چوومه

ژوره وه ههوالی تۆم پرسى دهستى کرد به گریان، پیم وت خیره بۆ دهگری
که چی دهلیت تۆ زۆر له کاک خهسره و دهچیت، منیش وتم خهسره و برامه،
له ترسا هاتمه دهره وه، وتم نه وه ک شتیک روویدات، به راست نه وه کتیه؟

ماکوان: کچیکی پۆژنامه نووسه زۆر عاطفیه و شاعیریشه منی وه کو
برای خۆی خوش دهویت، سۆزداریه که ی گرینۆکی کردووه، وه ره با
برۆینه وه بۆ نووسینگه.

پیشرهو: نایه م نیشم ههیه، ههر بۆ نه وه هاتم پیت بلیم زهویه که ت
پاره ی باش ده کات ههوالم بۆ زانیت نه م به یانییه.

ماکوان: باشه دهستت خوش بیت.

نه و پۆشت و چوومه وه بۆلای گهنم، وتم بۆ گریاویت؟ پیشرهو ت
ترساندوه.

گهنم: به خوا زانیم به لām خۆ هیچم نه وت و نه یزانی بۆچی ده گریم،
خیرا چووه دهره وه زۆر ترسا خۆشم زانیم، به لām چیبکه م من خۆم بۆ نه گیرا.
ماکوان: تاکه سی تر نه هاتووه باسی خۆتم بۆ بکه، باسی خۆت و ئازداو
ئابادتیم بۆ بکه.

گهنم: یه که م شوکردنی دایکم له گه ل باوکمان بووه، پاشان که من دوو
سالان بووم باوکمان کۆچی دواپی کردووه.

ماکوان: کۆچی دواپی نه کردووه، باوکمان کوژراوه، به لām تۆله ی
سه ندراره ته وه.

گهنم: من نازانم چی بووه به راستی دوینتی شه و له گه ل دایکم و بابه
جه مال بوو به شه یم داوای وینه ی باوکمم کرد نه یاندامن، دایکم بیجکه بابه
جه مال پیتشر شویه کی تری کردوه.

ماکوان: ماشاء الله و اتا به جه مال ه وه سّ دانه، وایه؟

که نم: به لئ؛ به لام هاوسه ری دووه می به پرووداوی هاتوچۆ مردووه، کاتیک که من چوومه زانکۆ لهوئ وانیه کمان هه بوو له باسی کۆمه لئاسیدا، باسی پاراستنی خیزانی کۆن ده کات که هه میسه ته ره فی باوک خیزان ده پاریزیت، زۆر کاریگه ری هه بوو له سه رم ئه و باسه ی که خویندمه وه که سیکه له سالی ۱۹۹۹ دا مردووه ناوی (ئاشلی مینتاجویه).

ئیر له سالی یه که مه وه بووه خولیا ی می شکم ده بیت بزائم باوکم کیه و چی بووه، هیچ له باره یه وه نازانم، ته نانه ت دایکم ده لیت زۆر ده له مه مند بووه دوو سال به دزییه وه ئه و ی هیناوه، که م لای دایکم ماوه ته وه زیاتر لای ئیه بووه ده کری ت من بلیم تۆزی باسی باوکم بۆ بکه؟

ماکوان: پيش ئه و ی باسی باوکم بکه م (ئاشلی) ئه و قسه یه ی نه کردووه، ئه وه قسه ی زانایه کی ئیسلامیه به ناوی ئین خه لدون خه لکی قهیره وانه و له تونس ی ئیستا بووه، (ئاشلی) جوله که یه و له خاکی فه لستین له دایک بووه له ۱۹۰۵ و له ۱۹۹۰ خۆمان خۆش مردووه.

هه ر ویستم پتی موعجیب نه بیت، ده ی و ته که ی ئین خه لدون ده لیت: (لایمکن أن نتخیل الإنسان مهما كان تاریخه بدون وجود عاقله تحمیه)

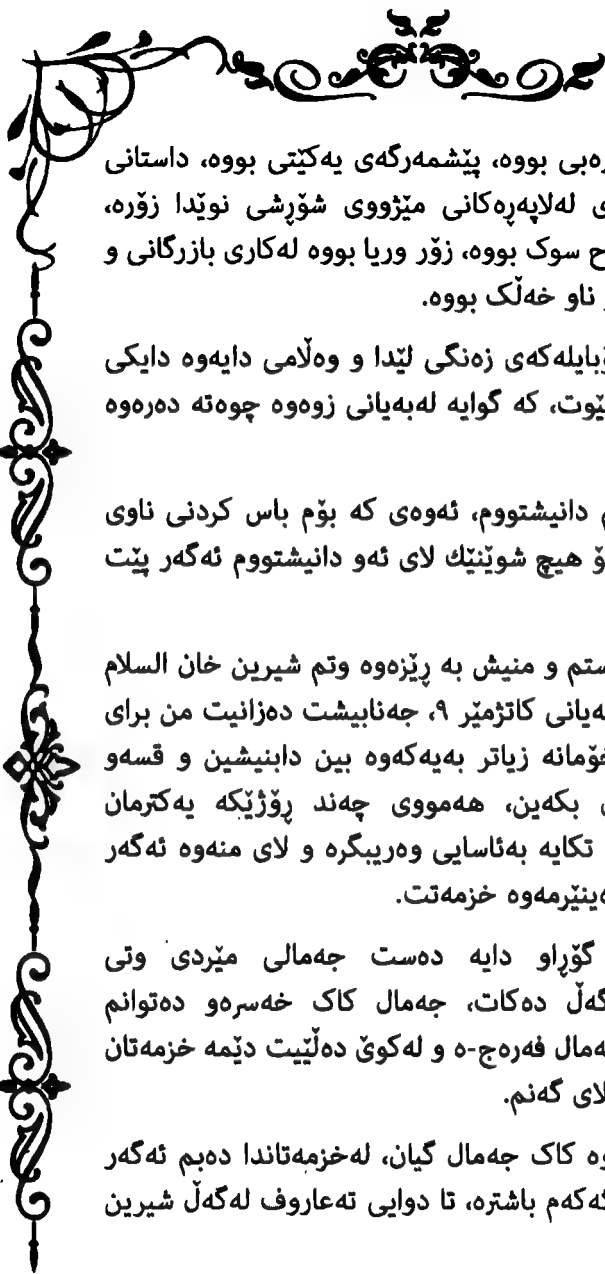
که نم: تا ئیستاش له و (عاقله) تینه که یشتووم که له زانکۆ مامۆستا بۆ باس ده کردین.

ماکوان: عاقله واتا په یوه ندی خیزان له پرگای باوکه وه، یان پاراستنی خیزان له پرگای نه وه کانی باوکه وه، بۆ پیاو چه ز له بوونی کوپ ده کات، چونکه پاریزه ری ناو خیزانه که ی ده بیت، هه ر پیاویک کوپ نه بوو خیزانی تیا ده چیت، واتا هه لگری ناوی خیزانی نامینیت، به واته یه کی تری کۆنی عه ره ب ئه ویش مانای ده مارگیری خیزانی و عه شیره تکه راییه، پروونه؟

که نم: تیکه یشتم، به س واز له وه بهینه باسی باوکم بۆ بکه.

ماکوان: باوکمان پیاویکی ناوداری شاری پینجوین و ناوچه کانی سلیمانی و به گشتی پیاویکی سیاسی و نووسه ریکی به توانا و وه رگیریک

باشی زمانی فارسی و عهره‌بی بووه، پېشمه‌رگه‌ی یه‌کیتی بووه، داستانی زۆری تۆمار کردووه ناوی له‌لایه‌په‌کانی میژووی شوڤشی نویدا زۆره، پیاویکی کۆمه‌لایه‌تی و ږۆح سوک بووه، زۆر وریا بووه له‌کاری بازرگانی و خوښه‌ویستی پېشمه‌رگه و ناو خه‌لک بووه.

له‌م قسانه‌دا بوون مۆبایله‌که‌ی زه‌نگی لی‌دا و وه‌لامی دایه‌وه دایکی بوو زۆر قسه‌ی ناشرینی پیت، که گوايه له‌به‌یانی زوه‌وه چوه‌ته ده‌ره‌وه بۆ نه‌گه‌راوه‌ته‌وه.

گه‌نم: دایکه‌ لای کاکم دانېشتووم، نه‌وه‌ی که بۆم باس کردنی ناوی کاکه‌ خه‌سه‌ره‌وه، نه‌چووم بۆ هیچ شوینیک لای نه‌و دانېشتووم نه‌گه‌ر پیت خوښه‌ قسه‌ی له‌گه‌ل بکه‌.

ته‌له‌فۆنه‌که‌ی دایه‌ ده‌ستم و منیش به‌ پێژه‌وه و تم شیرین خان السلام علیکم، گه‌نم لای منه له‌ به‌یانی کاتژمێر ۹، جه‌نابېشت ده‌زانیت من برای گه‌وره‌ی گه‌نم و مافی خۆمانه‌ زیاتر به‌یه‌که‌وه بین دابنیشین و قسه‌و گفتوگۆی خێزانی خۆمان بکه‌ین، هه‌مووی چه‌ند ږۆژیکه‌ یه‌کترمان دۆزیوه‌ته‌وه و ناسیوه، جا تکیا به‌ئاسایی وه‌ریبگره‌ و لای منه‌وه نه‌گه‌ر زۆر دل‌ت ناچارامه‌ تێستا ده‌ینێرمه‌وه خزمه‌ت.

شیرین خان زمانی گۆڤاو دایه‌ ده‌ست جه‌مالی می‌ردی وتی هاوسه‌ره‌که‌م قسه‌ت له‌گه‌ل ده‌کات، جه‌مال کاک خه‌سه‌ره‌و ده‌توانم جه‌نابت ببینم، من ناوم جه‌مال فه‌ره‌ج-ه‌ و له‌کوێ ده‌لێیت دیمه‌ خزمه‌تان یان تۆ وه‌ره‌ بۆ ماڵمان بۆ لای گه‌نم.

ماکوان: به‌خۆش‌حالییه‌وه کاک جه‌مال گیان، له‌خزمه‌تاندا ده‌بم نه‌گه‌ر ته‌شریف بێنن بۆ نووسینگه‌که‌م باشتره‌، تا دوا‌یی ته‌عاروف له‌گه‌ل شیرین خانیش دا ده‌که‌م.

جه‌مال: به‌خۆش‌حالییه‌وه له‌کوێیه‌ نووسینگه‌که‌تان؟

ماکوان: بازاری په‌شه‌موڵ نه‌ۆمی دووه‌م....

پرنسیپی عیشق

مهمله که تی عیشق

جه مال: زۆر باشه به یانی باشه بيم بۆلاتان، که ی لهوئی ده بن؟

ماکوان: تۆ هه رکات بیت من له خزمه تا ده بم، به لام ته مپۆ زیاتر
ئيجازه مان بدن له گه ل گه می خوشکم به یه که وه بین، به شیرین خان بلێ
بیخه م بیت، تا ده رگای ماله وه خۆم ده یگه یه نم.

جه مال: زۆر باشه کاک خه سه ره و گیان، به لام بزانه سه یاره ی هینا وه
له گه ل خۆی گه نم؟

گه نم: سه یاره م پییه.

ماکوان: به لێ وا ده لیت هینا وه.

که جه مال دا یخسته وه به گه نم وت بۆ چه ند سه یاره تان هه یه وا
ده لیت سه یاره ی هینا وه؟

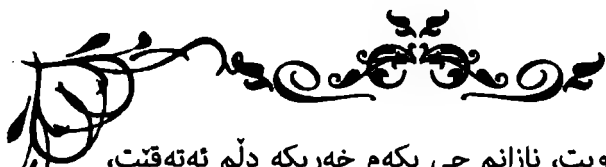
گه نم: مالمان له چوار پرانی سه رچنارو هه له بجه و نه و ناوچانه دایه،
ماله که مان له بینایه کی به رزدا یه ژیره که ی پيشانگای سه یاره یه، جا من
نازادم که کامه سه یاره لیده خورم.

ماکوان: خوشحالم که ناوا له خوشیدا یه، دایکت زۆر توپه دياره، که
وتت له گه ل خه سه ره ی برامم ده نگی گۆرا وه ک نه وه ی بترسیت، وابوو؟
جه مالیش زۆر به نه ده به وه قسه ی کرد، چی لێ ده خوینیته وه؟

گه نم: کاکه من بۆ ما وه ی چه ند سالتیکه ته نگم پێ هه لچنیوون، هه ر
ده موت کوا باوکم؟ کوا که سوکارم تا له کو تا ییدا بابه جه مال وتی وه ره با
بته مه سه ر گۆره که ی، ئیتر ما وه ی دوو بۆ سێ سāl ده بیت هاتوو چۆی
گۆپری باوکم ده که م که سم نه ده بیینی تا کو خوای گه وه کردی تۆ هاتی و
مۆبایله که ت لهوئی له بیر چوو.

به راستی ما وه یه کی زۆر تووشی نه خوشی نه فسی بووم، به لام ته مپۆ
هینده ی دنیا خوشحالم که له گه ل تۆ بووم، که چی هیزی نه ژنۆم نییه که

تووشی ئەو نه خوشییه بوویت، نازانم چی بکه م خهریکه دلم ئە ته قیت،
ئاخر چیت پتویسته له پاره له ههرچی دلی خوشمت ئە ده من.

ماکوان: قوربانی دلت ب م خوشکه نازیزه بچکۆله که م، وه لا که ناری
خوشکم بزانیته له بچووکی ده رده چیت ئیتر لیمان توره ده بیت.
که نم: خوای گه و ره لیمان نه سیتیت.

زۆر قسه مان کرد له گه ل به کتردا زۆر زانیاریم ده رباره ی خیزانی خۆمان
دایه که نم و باسی ژبانی کورتی خۆم بو کرد و که خیزاندارم و مندا لیکمان
هه یه، له م قسانه دا بووین نه به ز خۆی کرد به ژوورا، به چه پکتی گۆله وه،
دوای سلا و کردن وتی که نم ئە وه هه ر لیره ی؟

ماکوان: لای برای خۆیه تی بو کوێ پروات، ئە ی ئە م گۆله چیه به تو؟
نه به ز: دایکم بو ی ناردوویت، تو ده زانی دایا کچی پوری منه و دایکم
پوری دایایه له بیرت چۆته وه؟
ماکوان: نا ده مزانی.

به لام بۆم گرنگ نه بوو، چونکه له ئە وه وه سه ره تای ی ناسۆرو خه مه کانم
بوو ئیتر له و کاته وه به رده وامه، هه ر خه مێک و نازاریکم توش ده بیت خیرا
دایا دیته وه پێش چاوم.

نه به ز: دایکم وتی ئە مپۆ پۆژی له دایک بوونی دایایه، نه وه ک خه سه ره
له بیر ی چو بیته وه ئە و گۆلانه ی بو به ره، گۆله که ی دایه ده ستم و منیش
ده ستم کرد به پێکه نین و دوو دلۆپ فرمیسک له چاوم داباری، نه به ز زانی
پێکه نینه که م گریان ه.

که نم: کاکه خیره بو ده گری؟

ماکوان: ئە بیت ئە مپۆ برۆم بو جه ژنی له دایک بوونی دایا، له بیرم
کردوو ه.

مەملەكەتى عىشق

ئەو فرمىسكانەى لە چاوم وەرین ھەمووی یادگارین، جا نازانم دین
لەگەلما یان نا؟ چونکە ئۆقرەم ئى براۋە.

نەبەز: كاكە كاتزمىر چوارى تىۋارەيە، لەبەر ئىزدىحام تاشەش
دەرنەچىن، ئى خۆ بەپىش ناپۆين بىخەرە بەيانی.

ماكوان: نا من ھەر ئىستا دەپۆم، دین یان نا؟ با گەنم بروتەوہ بۆ
مالەوہ.

گەنم: وەلا منىش دىم بۆ ئەو جەژنى لەدايك بوونە.

ماكوان: تىمە ھەردووكمان دەپۆين بۆ لاى كچى پورەكەت كەچى تۆ
نايەيت؟

نەبەز: بابپۆين سەيارەكەى گەنم نزيكتر بوو لە ئەسحابە سپی پاركى
کردبوو، بەسەيارەكەى ئەو پۆشتين، كە لىي خورپى وتى بۆ كوئى برۆم،
جەژنى لەدايك بوونەكە لەكوئىيە؟

نەبەز: گەنم گيان لەسەر قەبرانە، برۆ بۆ گردى سەيوان.

گەنم: تەماشای من دەكات كاكە گالته دەكات یان چى، بۆ كوئوہ برۆم؟

ماكوان: گەنم گيان راست دەكات جەژنى لەدايك بوونەكە لەسەر
گۆپى داليابە، دابەزە سەيارەكە بدە دەست نەبەز با ئەو لىي بخورپىت،
ئەو دەزانىت چۆن دەپوات.

گەنم: بەسەراچاو.

نەبەز بەرەو لاى داليا بردىنى، دەمەو تىۋارەيەكى درەنگ بوو،
سەيارەيەكى ئاسايش لەو ناوہ دەگەرا وەكو پاسەوان، دياربوو بۆ پشكنين
رووہو لاى من وگەنم و نەبەز ھاتن، ديار بوو خراپ ھالى بونىك ھەبوو
لەوہى كە كاتەكەى ناوہختە و ئەم كچەمان لەگەلدایە و تىمەش دوو پياو،
ئىتر نەبەز ناسىنى پرسىان خىرە كاك نەبەز؟ چەندە دلم پر بوو بەلام بە

قسه که ی نه به ز پیکه نیم که پئی وتن هاتووین بۆ جه ژنی له دایک بوونی
کچیکی پورم که سالی ۱۹۹۳ کۆچی دواپی کردوو.

من له گه ل گهنم پۆشتم و نه به زم لای نه وان به جی هیشتم، دیار بوو
نه به ز پرووداو و چیرۆکه که ی بۆ باسکردبوون.

من گه یشتمه سهر گۆری دالیا و گوله که م بۆ داناو دهستم کرد به
قسه کردن له گه ل کتله کهیدا و وتم: چهنده خه مبارم بۆت نه وهندهش
له خوا ی گه و ره داواکارم که لیت خو ش بیت به و خو کۆژی به کردت، کاتی
من و تۆ کاتی نه زانی بووه، دوعای خیرم زۆر بۆ کرد و قورئانم بۆ خویند،
نه به ز وتی: کاکه بابروین کات زۆر درهنگه له بهر نه و کچه، ههر دووکیان
ده ترسان، شه و به سه رماندا هات له سهر گۆرستان، واتا دنیا به ته و اهه تی
تاریک بوو.

گهنم تیمه ی برده وه بۆلای سه یاره که ی نه به ز و وتم گه یشتیه ماله وه
ته له فۆنم بۆ بکه، نه و پۆشته وه و من و نه به زیش بۆ نانخواردن چووین بۆ
که باباخانه یه ک له تووی مه لیک، نزیک مالی ههر دوو لمان.

نه به ز: ماکوان تۆ پروات به گهنم هه یه؟

ماکوان: نه ی بۆ پروام پئی نییه؟ تۆ چی ده بینیت؟

نه به ز: نازانم باسی جه مالت کرد وتت که وا شتتان له سهر نووسیوو،
نه لیم نه وه ک فیل بیت.

ماکوان: نه گهر به ناوی خو شه ویستی و کاری بیماناه بهاتایه قسه که ت
پێگای تیده چوو، به لام نه و داماه ده لیت خوشکتم پاشان جه مال تا نه م
ساته وه خته ش نازانیت که من برای نه وم، نه وانیش دیار بوو تووشی شوک
بوون، ئینجا گهنم ده رچووی کۆلیژی کۆمه لناسیه و زۆر ووریاو زیره که،
نه و جو ره ئافره تانه به کار نایه ن بۆ هه لخله تاندنی خه لکی به گشتی.

نه به ز: ببوره خۆت باشت ده زانیت ته نها مه به ستم تۆیه، ههر و تم
حه زه ری خۆت وه رگری، چونکه رووداوه کان هه مووی ده لئی فیلمی
هیندییه.

ماکوان: به راستی هه مووی ده لئی هیندییه، هیچی جیگای باوه پر نییه،
دهمخۆش خۆزگه له خه وندا بوو مایه و له پر هه ستامایه و هه مو ئه وه ی که
پروویداوه خه وێک بوایه و هیچی تر.

نه به ز: به خوا سوره ی برام هه مووی خیری تیدایه، با پرۆینه وه بۆ مائی
تیمه یان با بته مه وه بۆ مائی خۆتان.

ماکوان: نا، هه ز ئه که م پرۆم بۆ جیگایه ک ههر خۆم به ته نها بم، هیچ
شوینیکی وا شک ده به ییت؟

نه به ز: بۆ ههر جیگایه ک بلئیت له گه لت دیم، به س بانه چین بۆ
سه رقه بران.

ماکوان: ئاقل من ئه لیم به ته نها بم، ئه گهر پرۆم تۆ نایه ییت، من خۆم
ئه پرۆم.

نه به ز: ئی بۆ چه زت به وئییه؟

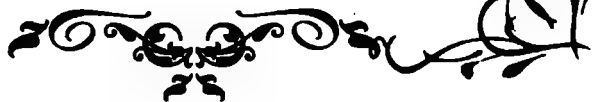
ماکوان: ئاخو ده مه ویت رابیم له گه ل گوێستاندا زۆرم نه ماوه پرۆم بۆ
ولاتی مردوو هه کان فیزه که م حازره.

نه به ز: ئه م شه و نا، بیخه ره کاتیکه که.

ماکوان: کن وتویه تی ده پرۆین بۆ ئه وێ، تۆ ده لئیت من چه زم به
جیگایه کی ته نه یایه، شک ئه به ییت؟

نه به ز: ده پرۆین بۆ مائی تیمه بۆ زوره که ی من.

ماکوان: دایکت ئه مخاته گریان ئه م شه و یادی له دایک بوونی دالیایه.

لهم قسانه‌دا بووین له‌به‌رده‌م که‌باب‌خانه‌که‌دا پیاوړکی پش سپی،
 ته‌ماشای وه‌جاخی که‌بابه‌که‌ی وه‌ستا حه‌سه‌نی ده‌کرد، منیش قسه‌کانم
 بری و خیرا پرووه و نه‌و مامه‌ پیره‌یه‌ چووم زور خوشه‌ویستی چووه‌ دل‌مه‌وه
 ده‌ستیم گرت و وتم میوانی منیت.

مامه‌ پیره‌که: برا من پاره‌ی که‌بابم پی نییه، نه‌گه‌ر بوم ده‌کړیت ده‌مه
 میوانت، به‌لام دواپی کلاو نه‌که‌یته‌ سه‌رم.

ماکوان: نه‌مه ۲۵ هزار با له‌گیرفانتا بیت، نه‌گه‌ر من پاره‌که‌م نه‌دا
 خوت بیده‌ باشه؟

له‌که‌ل‌مدا هات و داوای نه‌فه‌ریک که‌بابم بو کرد، دوو که‌بابی خوارد و
 دوو که‌بابی هیشته‌وه و بانگی شاگردیکی کرد وتی نه‌و که‌بابه‌م بو بیچته‌وه.

ماکوان: خوت بیخو که‌باب به‌گه‌رمی خوشه‌خوای گه‌وره‌ رزقی خوی
 هه‌ر ده‌نیریت، هه‌لیمه‌گره‌ قوربان.

مامه‌ پیره‌که: نا بو پیریژنه‌که‌ی ده‌به‌مه‌وه، گوناچه‌ نه‌ویش ده‌میکه
 که‌بابی نه‌خواردووه.

ماکوان: خوت بیخو به‌و شاگردم وتوو نه‌فه‌ریک که‌بابی ترت بو
 دابنی و بوت بیچته‌وه.

ده‌ستی کرده‌وه به‌نان خواردن، منیش وام نه‌زانی هه‌موو دنیا هیی منه.

نه‌به‌ز: خو سوپاسیک و دوعایه‌کی خیریش ت بو ناکات، تو ته‌ماشایکه
 چون ده‌یخوات، بیخو به‌لاشه.

خه‌ریک‌وو بکیشم به‌ ده‌می نه‌به‌زدا، به‌لام کیشام به‌ ده‌ستیا و وتم من
 هیچم ناویت، ته‌نها نه‌مه‌ویت نه‌و له‌ خوشیدا بیت، من و تو تیروپرمان
 خوارد بزانه‌ تو بیری دایکت و سه‌یرانت بوو، به‌لام نه‌و چه‌نده‌ به‌وه‌فا بوو
 بیری لای خیزانی بوو، نه‌و زور له‌من و تو باشتره.

مامه پیره دهستی کرد به پیکه نین به قسه کانی من و وتی: زورت چاندوه و که مت دووریوه تهوه، نهو ورگ زلهی هاوړیت ته پوتوزی زوری له سهر نیشتهوه، بارانیکي به خوړ دابکات هموو خو له که دهسپرتهوه، بهرده که جوان دهرده که ویت، توش باخه که ت به ره می هیه مه هیله بسووتیت.

نه به ز: نه مه له شیت نه چیت، پرواناکه م نه قلی ته واو بیت، هیچی لیتیکه یشتی؟

ماکوان: هیچ تینه که یستم، به لام پرواناکه م نهو قسانه ی هه روا ساده بیت، هه لسا پروات و دهستی کرد به گیرفانیا ۲۵ هه زاره که ی دهره یناو وتی نانه که م خوارد به زیاده وه نهوه پاره که ت، وتم نامه ویت نهویش هه لبره بو خو ت، خستیه وه گیرفانی، ته نها وتی خواتان له گه ل، منیش خوا حافیزیم لیکرد.

نه به ز: نهو جوړه که سانه نهوه یان پیناخو شه واده زانن تو گیلی و له دوا ی وه رگرتنی پاره که دوعایه کی خیر یشت بو ناکه ن.

ماکوان: کاکه بو نه وه نده هه ز ده که ی ت خه لک زه لیل بیت، وه لاهی من زور ناسووده بووم که وه کو هاوړی و ناسراو مامه لهی کرد، من و تو له بهر خوا دهیکه ی ن، ینجا خوا عه فوت بکات خه لک هیه به ملیون دولا ر ده به خشیت له پیناوی خوادا دوو نه فهر که باجمان بو کړیوه نه م هه موو نازو منه ت و فیزه چییه بیکه ی ن به سه ریدا.

نه به ز: من مه به ستم خیره که نیه، به لام به که مژه مان ده زانیت، ناگات لی بوو پتی رابواردین، به منی دهوت به ردی خو لای و باران پاکت ده کاته وه توش باخه که ت نه سووتیت.

ماکوان: نه ی بو نه لیتن یه کیکه له نه ولیا و پیاوچاکانی خوا، نهو قسانه ی نهو کردی من و تو نه قلمان پی ناشکیت.

نه به ز: دهی مه یکه به فلهسه فه به سه رمانه وه بابروین، دیت بۆ مالی
تیمه، یان بۆ ماله وه؟

ماکوان: لیخوره بۆ مالی تیمه، نه رۆمه وه بۆ مال ماندووم ده مه ویت پشو
بدهم.

که هاته وه بۆ ماله وه باپیرم دانیشتبوو که بابی ده خوارد، باوه شم پیا
کرد وتی دابنیشه نانه که ت بغۆ، له گه ل دایکت و باجیت و مناله کان قسه م
نه کرد وتم خۆزگه خه سه وه بهاتایه ته وه به یه که وه بچووینایه ته ده ره وه
که بابی کمان بخواردایه، نه وه نده ی پێ نه چوو کوپکی که نه ل ده رگای دا،
هه موو واما ن ده زانی تۆیت و میوانت له گه ل دایه، بۆیه له ده رگا نه ده یه ت،
که چی نه و کوپه وتی کاک خه سه وه نه م که بابیه ی ناردووه بۆ باپیری و ئیستا
خۆشی دیته وه.

وتم به خوا هه بێ ونه بێ ته له فۆنه که م له گیرفاغا ده ستم به ری که وتوووه
زه نگه ی بۆ رۆشتوووه و گوئی له قسه کانی من بووه بۆیه که بابی بۆ ناردووم.
تووشی شوک بووم نه و چوار که بابیه بوو که مامه پیره که داوای کرد بۆ
خیزانی، که چی وا باپیرم دانیشتبوووه ده یخوات، زوو زووش باپیرم ده یوت
چۆنت زانی من هه زم له که بابی وه ستا هه سه نه له توی مه لیک، هه یچ
ته فسیریکم بۆ نه ده کرا هه ر نه وه نده وتم خۆم که بابم خوارد هه زم کرد
بۆ تۆشی بکرم و به گهرمی بپخۆیت.

دایکم: ده ی رۆله با بۆ تیمه شت بکریایه، نه بێ به ده مه ی باوکما بروانین؟
ماکوان: ببوره هه له بووم به لام کوا تۆ چه وری ده خۆیت؟ بۆ نه م جاره
له خزمه تی هه موتان ده بم یان پێشپره و ده ئیرم که باب به یئیت بۆتان.

باپیرم: من خۆم به پیاو ده زانم، هه ر تۆ نه مه ت نارد پێشپره وم نارد
که باب بۆ هه موویان بێتیت، ئیستا دیته وه، نه ی چۆن خۆم به پیاو ده زانم.
ماکوان: باشه قوربان مادام وایه دوو جار وتتان واتا من پیاو نیم.

مهمله که تی عیشق

باپیرم: با پیاویت بهس به قهدهر من نا.

له گه‌ل باپیرم که وتینه قسه ی خوش تا دره‌نگانیکی شهو زۆر بیرم ده‌کرده‌وه له‌و پرووداوه‌ی پروویدا، داخۆ چی بیت و کئ بوو بیت؟ زوو زوو دهموت فیللی باپیرم بووه، ئەو پیاوه پیره هاوړپیی خۆی بووه، دوايش دهموت من ته‌مه‌نیک ژيانم کردووه له‌گه‌ل یا هاوړپیی و که‌سه نزیکه‌کانی ده‌ناسم، ئەو پیاوه یه‌که‌م جار بوو له‌ژيانمدا بیبینم. قسه‌کانی زۆر سه‌یر بوو که‌وتمه‌ بیرکرده‌وه له‌ قسه‌کانی، به‌ نه‌به‌زی وت تۆ وه‌ک به‌ردی خۆلاویت و ئە‌گه‌ر بارانی به‌خوړ له‌سه‌ر به‌رده‌که‌ بباریت ئە‌وا به‌رده‌که‌ به‌جوانی ده‌رده‌که‌ویت تۆش ئاگات له‌باخه‌که‌ت بیت مه‌هیلّه‌ بسووتیت.

ئە‌م قسانه‌ ئاسایی نه‌بوو، له‌په‌ر دایکم بانگی کردم وتی نه‌خه‌وتویت، منیش بۆ خۆشی وتم با له‌گه‌رمه‌ی خه‌ودام.

دایکم: ئە‌گه‌ر ده‌توانیت وه‌ره‌ خواره‌وه ئە‌و ئایه‌ته‌م بۆ ناخوێترته‌وه بۆم بخوێنه‌ره‌وه، به‌لکو ده‌مم پیتی رابیت زۆر قورسه‌.

ماکوان: واهاتم، که‌ چوومه‌ خواره‌وه دایکم قورئانی ده‌خویند له‌ سورته‌ی البقرة هه‌ندیک وشه‌ی تێدا‌بوو بۆی نه‌ده‌وترا، منیش بۆم خوینده‌وه دوو جار، که‌ سه‌یری ئە‌و ئایه‌تانه‌م کرد سه‌یر ده‌که‌م هه‌مووی باسی حاله‌تی دانیشتنی من و نه‌به‌ز و ئە‌و پیاوه‌ پیره‌ بوو!

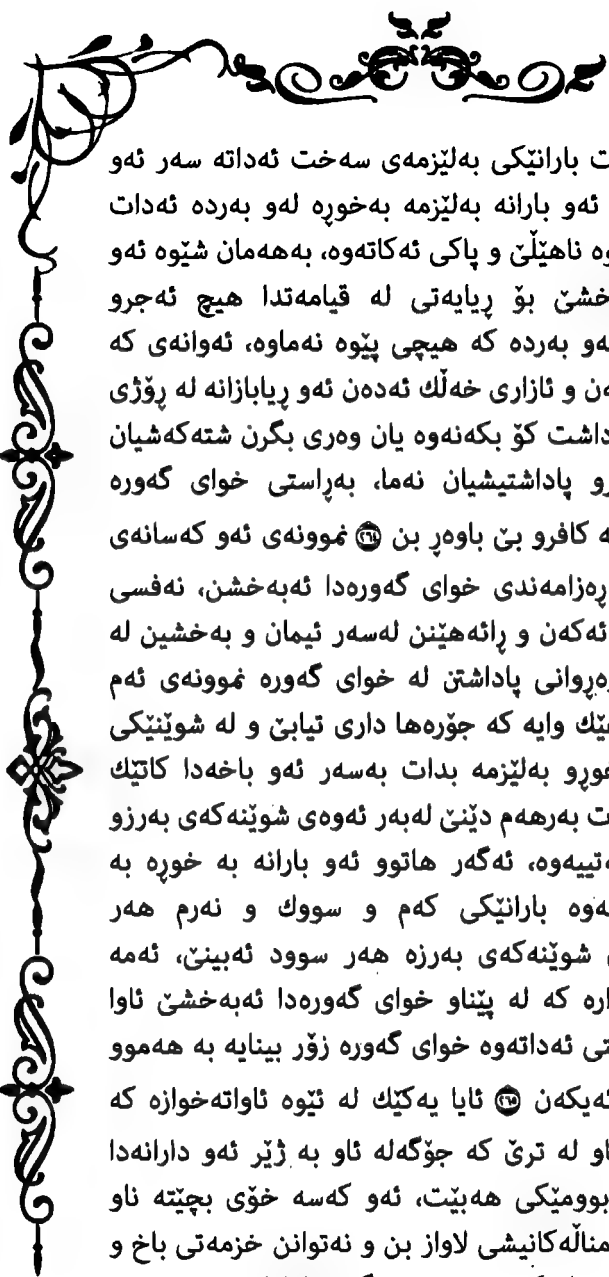

﴿مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَتَتْ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ يُضْعِفُ لِمَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَسِيعٌ عَلِيمٌ﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يَتَّبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا أَذَى لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٠﴾ قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتَّبِعُهَا أَذَى وَاللَّهُ عَنِّي حَلِيمٌ ﴿٣١﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾ وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ حَبَّةٍ يَرْتَوٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَكَانَتْ أَكْثَلَهَا ضِغْفِيرٍ فَإِن لَّمْ يَصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلَّ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٣﴾ أَبَوْدُ أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ لَهُ حَبَّةٌ مِّنْ تَخْيِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضِعْفًا فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٣٤﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفَقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَسَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِآخِذِيهِ إِلَّا أَنْ تُغِيضُوا فِيهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَنِّي خَبِيرٌ ﴿٣٥﴾ الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٦﴾ يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَن يَشَاءُ وَمَن يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٣٧﴾ البقرة

واته: نموونهی نهو که سانهی که ماله کانی خوایان له پیناوی خوای که وره دا نه به خشن بو به زرکردنه وهی وشه ی خوای که وره له جهاد کردندا، وه کو نموونهی جوتیاریک وابه که ده نکیک دانه ویله نه رویتنی پاشان نه و ده نکه چهوت گول که نم نه گرتی، له ههر گوله که نمیکدا سهد ده نکی تیابه

واته: نه کاته جهوت سه د، هیشتا خوای گه وره یه ک به جهوت سه د زیاتری ده کات، واته: که سیك نه گهر دیناریك بکاته خیر خوای گه وره به جهوت سه د خیر بۆی نه نووست تا زیاتریش خوای گه وره چهند قاتی نه کات به گویره ی نیه تی نه و که سه، به گویره ی پیویستی نه و که سه ی که تو خیره که ی پی نه که یت، به پراستی فزل و په حمه تی خوای گه وره زور فراوانه و خوای گه وره زور زانایه ﴿۸۶﴾ نه و که سانه ی که مالی خوایان له پیناو خوای گه وره دا نه به خشن، پاشان منته ناکهن به سهر نه و که سه ی که پینان به خشیوه و نازاریشی نادهن به وهی که دهمدریژی و قسه ی پی بکهن نه مانه ماده م نیه تیان بۆ خوای گه وره بووه و منه تیان به سهر نه و که سه دا نه کردوو نازاریان نه داوه نه جرو پاداشتی خوایان هیه لای خوای گه وره دوی نه وهی که مردیشن ترسیان له سهر نیه بۆ داهاتوویان خه فته تیش ناخون له رابردوویان له دونیادا له بهر نه وهی خوای گه وره له قیامه تدا باشتریان پی نه به خشی ﴿۸۷﴾ کاتیک که سیك داوات لی نه کات نه گهر به وته یه کی باش به پری بکه ی نه وه باشته، نه گهر هاتوو زور ئیلحاحی کرد یان که نه تدا پی قسه یه کی ناریکی کرد لی خوشبی نه مه باشته له وهی که سه ده قه و خیریك بکه ی به لام پاشان نازاری نه و که سه بده ی که خیرت پی کردوو، به وهی قسه ی پی بکه ی و دهمدریژی بکه یت و جنیوی پی بده یت و قسه ی ناشرینی پی بکه یت و بیشکینیته وه، به پراستی خوای گه وره زور ده وله مه نده و زور به حیلیم و له سهر خویه ﴿۸۸﴾ نه ی باوه داران ئیه کاتیک که سه ده قه و خیریك نه کهن سه ده قه و خیره که تان به تال مه که نه وه به منته کردن به سهر نه و که سه ی که خیره که تان پی کردوو و به نازار دانی به قسه و تانه و ته شهرو دهمدریژی کردنه سهری وه کو که سیك که مالی خوای نه به خشی به لام مه به سستی په زامه ندی خوای گه وره و نه جرو پاداشتی قیامه ت نییه، به لکو بۆ ریابه تی بۆ نه وهی که خه لک ببینی و مه دحی بکهن و وه سف و سه نای بکهن ئیمانی به خواو به پوژی دوی نییه، نمونه ی نه م که سه وه کو نمونه ی به ردیکی لووسی گه وره وایه که

خۆل و تەپوتۆزی پێوه بێت بارانیکی بەلێزمە ی سەخت ئەداتە سەر ئەو
بەردە گەورە لووسەدا کە ئەو بارانە بەلێزمە بەخوڕە لەو بەردە ئەدات
هیچ تەپوتۆزو خۆلێکی پێوه ناهێلێ و پاکی ئەکاتەوه، بەهەمان شێوە ئەو
کەسە ی کە شتێک ئەبەخشێ بۆ ڕیایەتی لە قیامەتدا هیچ ئەجرو
پاداشتیکی نامێنێ وەک ئەو بەردە کە هیچی پێوه نەماوه، ئەوانە ی کە
منەت بەسەر خەڵکدا ئەکەن و ئازاری خەڵک ئەدەن ئەو ڕیابازانە لە پڕۆزی
قیامەتدا ناتوانن ئەجرو پاداشت کۆ بکەنەوه یان وەری بگرن شتە کەشیان
لە دەست چوو و ئەجرو پاداشتیکیان نەما، بەپراستی خوای گەورە
هیدایەتی کەسانێک نادا کە کافرو بێ باوەڕ بن ﴿٢٦﴾ نمونە ی ئەو کەسانە ی
کە مائی خۆیان لە پێناو ڕەزامەندی خوای گەورەدا ئەبەخشن، نەفسی
خۆیان دامەزراو و جێگیر ئەکەن و ڕائەهێنن لەسەر ئیمان و بەخشین لە
پێناو خوای گەورەدا، چاوەڕوانی پاداشتن لە خوای گەورە نمونە ی ئەم
کەسانە وەک نمونە ی باخێک وابە کە جۆرەها داری تیابن و لە شوێنێکی
بەرزدا بێت بارانیکی بەخوڕو بەلێزمە بدات بەسەر ئەو باخەدا کاتێک
بەرهمە کە ی دێت دوو قات بەرهم دێنێ لەبەر ئەوە ی شوێنە کە ی بەرزو
باش بوو و باران گرتوێتیەوه، ئەگەر هاتوو ئەو بارانە بە خوڕە بە
لێزمە بەش نە یگرتوێتەوه ئەوە بارانیکی کەم و سووک و نەرم هەر
ئە یگرتوێتەوه لەبەر ئەوە ی شوێنە کە ی بەرزە هەر سوود ئەبینن، ئەمە
نمونە یە بۆ مڕۆفی باوەڕدارە کە لە پێناو خوای گەورەدا ئەبەخشێ ئاوا
خوای گەورە ئەجرو پاداشتی ئەداتەوه خوای گەورە زۆر بینایە بە هەموو
ئەو کردەوانە ی کە ئێوه ئەیکەن ﴿٢٧﴾ ئایا یە کێک لە ئێوه ئاواتەخوازە کە
باخی هەبێ لە دار خورماو لە ترێ کە جۆگە لە ئاو بە ژێر ئەو دارانەدا
بروات و لە هەموو بەروبوومیکی هەبێت، ئەو کەسە خۆی بچێتە ناو
سālەوه و منالێشی هەبێ منالەکانێشی لاواز بن و نەتوانن خزمەتی باخ و
بێستانە کە ی بکەن تووشی بایەکی سەخت و گەردەلولێک بێت و ئەو
گەردەلولە ئاگریشی تیا بێ و هەموو باخ و دارەکانی بەرهمە کە ی
بسوتینن، ئەمە نمونە یە کە خوای گەورە بۆ ئەو کەسانە ئەیهێنێتەوه کە

ريابازن واته: له پوژى قيامه تدا چه ندى موحتاج و لاوازن كه س نيه
 سهريان بخات و پرزگاريان بكات به لام هيچ شتيكيان نيه هه مووى له
 دونيادا سوتا و خويان سووتانديان به پيا، يان نمونه ي كه ستيكى باشه دواتر
 خراپ ده بيت خواي گه وره به م شيويه ثايه تكانى خويتان بو پروون
 نه كاته وه به لكو بير بكه نه وه ﴿٣٦﴾ نه ي باوه پداران له پاكترين و حه لالترين
 شت بيه خشن كه هه تانه، بيه خشن له وه ي كه له زه ويه وه بو تانمان
 ده ركه دووه له به روبووم و دانه ويلا، له كانزاكان و له و خشل و زيرو
 زيوانه ي كه نه يدوزنه وه له ناو زه ويذا به لام مه بهستان نه وه نه بتي كه كام
 ماله ي خراپه نه وه بيه خشن خواي گه وره نه وه قبول ناكات له كاتيكدكا كه
 خوتان نه گهر نه و شته خراپه تان پي بدرى وه ري ناگرن، نه گهر له بازار
 بفروشي نايكرن، مه گهر چاوتان بنوقيتن يان له شهرما وه ري بگرن،
 نه نصاريه كان له كاتي پريني خورما له نيوان دوو كو له كه ي مزگه وت
 خورمايان به حه بليكه هه لده واسي و هه ژارو موهاجرين ده يانخوارد جا
 پياوي وا هه بوو خورماي خراپ و وشكي ده هينا خواي گه وره نه م ثايه ته ي
 دابه زاند، له پاش نه وه باشتري جوريان ده هينا بزائن كه خواي گه وره زور
 ده و له مه نده و زور بي پيوسته، زور همدو سه ناو ستايش و سوپاسكراوه
 ﴿٣٧﴾ به راستي شه يتان وه عدو به ليتي فه قيري و هه ژاري به تيوه نه دات و
 به وه نه تانترسي نيت بو نه وه ي كه نه به خشن، فهراننان پي نه كات به
 به درپه وشتي و خراپه كاري و چروكي و په زيلي، به لام خواي گه وره وه عدو
 به ليتي ليخوشبون و فه زل و چاكه ي خوي داوه به هه ر كه سبك كه له
 پيناو خواي گه وره دا بيه خشي و جتي بو پر نه كاته وه و به ره كه تي تي
 نه كات، به راستي فه زل و په حمه ت و ميهره باني خواي گه وره زور فراوانه
 و خواي گه وره زور زانايه ﴿٣٨﴾ هه ر نه فه قهو و خيريكه كه تيوه بيكه ن بو
 خوتان يان بو غه يري خوتان، يان هه ر نه زريك كه بيكه ن خواي گه وره
 ناگاي له هه موويه تي، نه جرو پاداشتتان ده داته وه نه و كه سانه ي كه زالم
 و سته مكار بن به وه ي كه نه يانبه خشيبي يان نه زريان كرديت و

نه زره که یان نه بردبیتته سهر هیچ پشتیوان و سهرخه ریان نییه له پژوی

قیامت ۷۷

ئه و شهوه زۆر دلخۆش و ئارام بوم قسه ی ئه و مامه پیره یه و باپیرم و
که نم و هه مووی کاتی جوان و خۆش بوون.

به لام به دوای ئه و قسه یه وه بووم که وتی زۆرت چاندووه که مت
دوریوه ته وه. ته ماشای خۆم ده کرد وا هه ستم نه ده کرد که وا چاکه م زۆرت
بیت له خراپه، له بهر ئه وه ی من خۆم باش ده ناسم، به لام ده موت خواجه
ده بیت ئه م پیاوه پیره کتی بیت؟ چۆن ئه م که بابهی هیناوه بو مالی تیمه و
چۆن بووه به کورپکی که نچ و ناوی منی به خه سه ره و بردووه؟ له کاتی که دا
نه به ز به منی ده وت ماکوان له بهر چاوی ئه و دا، به ده م بیر کردنه وه و
خه یاله وه خه وم لی که وت به ئارامی خه ویکی زۆر خۆش و بی پچران،
به ده نگي موکه به ره ی بانگی مزگه وتی عه لی که مال خه به رم بوویه وه.

چوو مه ده ره وه ئارامی به ی به هارم بیني وتی بو کوێ ده چیت؟ منیش
بو خۆشی وتم ده چم بو ژن ماره کردن، زانی گالته ی له که ل ده که م وتی
وه ره ده چین بو مزگه وتیک نزیک قه سابخانه له وێ نوێژ ده که ين و منیش
ده پژم جگه ر ده هینم.

چووینه مزگه وتیک له نزیک فولکه ی کوئی مامه ریشه، ئه گه ر هه له
نه بم به و مزگه وته ده وتريت خانه قای مه لا عه لی.

نوێژی به یانیمان کرد ئارام وتی به یه که وه پرۆین بو سه روپی خواردن
بو ژیر پرده که، منیش خه ریکی خویندنی زیکره کان بووم کابرای پیر له
پیزی پششه وه ی من بوو، چوو مه ته نیشتی وتم ئه مناسیت؟ وتی: به لی
(عادل) یت!

وتم: نا خه سه ره وم.

وتی: نا عادل، ناوی خهسره و خراپه بیگوڤه، به‌عه‌ره‌بی به‌خاسره و ده‌لَین عادل، تۆش ناوت له‌خاسره‌وه و هاتوو، پَیت ئه‌لَین خه‌سره و خۆشت باش ده‌زانیت خه‌سره‌وی په‌رویز نامه‌که‌ی پَیغه‌مبه‌ر ﷺ ی دراند خۆت ئه‌و ناوه‌ لایه‌ره.

وتم: ناوم ماکوانه، خه لک پیم ده لّین ماکوان کهس نازانیت من ناوم
خه سر ۵۵

مامه پیره: ده زانم، به لّام ناوی عادل زوړ خوشه و زوړ جوانه بوټو گونجاوه.

ماکوان: ئەو کێشە نییه، وەرە دەچین بەیه‌که‌وه نان ده‌خوینم، ده‌عه‌تی منی باشه؟

مامه پیره: نا، که باببه که ی دوینی زور چهور بوو ناتوانم.

لهم قسانه دا بووین ئارام هات وتی: مالتئاو بیټ چاوهری تۆم درهنکه موشته رییه کانم وهستاوهن خټراکه بابرۆین.

ماکوان: تۆپرۆڭ من لە گەڵ مام حاجی دەبم.

ٹارام: کوا مام حاجی؟

که ئاوپم داوه که سی لینه‌بوو، زانیم شتیک هه‌یه، به‌لام بۆم ته‌فسیر نه‌ده‌کرا، له‌گه‌ڵ ئارام پۆشتین بۆ سه‌روپۆت خواردن، به‌لام من هه‌ستیکی زۆر عه‌جیب و سه‌رسامم هه‌بوو، بۆ مامه‌ پیره‌که. ئارام ده‌یوت بۆ مه‌شغولی ماڵت ئاوا بێت دايمه‌ مێشکت مه‌شغوڵه‌.

ماکوان: بزانه پرسیمان ناوی چیه؟

ٹارام: کی؟

ماکوان: هیچ بابە نانه کەت بخۆ لە گەڵ خۆم قسە دەکەم، داوای مۆخم
بۆ بکە بە لکو تۆزێک مۆخی منیش باش بێت.

ئارام زمان ناخۆیت، خراپ نییه با تۆزیک زمانیشمان درېژ بیت.

ئارام منی هیئنایه وه بۆ ماله وه، دیسان لئی خه و تمه وه تا نزیک کاتژمیر
۱۰ ی به یانی، خهریکی شۆردنی ده موچاوم بووم له جه پرسی مالممان درا و
دایکم چوو به ده میه وه، ههستم کرد که سیکه فیهیره و داویه تی له ده رگا،
دایکم وتی به خوا مام حاجی پشتم ته واو نییه، مه گهر تۆ بیته سه ره وه
پاره که م لئ وه ربگریت.

مامه پیره که "منی شقاچم ته واو نییه، ناتوانم به پلیکانه کاندای سه رکه وم،
به مندالیکا بۆم بنیره خواره وه.

دایکم: خه سه ره، خه سه ره...

ماکوان: به لئ

دایکم هاته ژوره وه وتی: ئا پۆله ته وه هه زار دیناره بده به و پیاوه پیره
له به رده رگا وه ستاوه ناتوانیته بیته سه ره وه.

چوو مه خواره وه ته ماشام کرد مامه پیره ی ناسراوی خۆمه.

مامه پیره: نه موت ناوی خۆت بگۆره، دایکت ههر ده لئیت خه سه ره!

ماکوان: ئاخر مامه پیره دایکم ۳۶ ساله ده لئیت خه سه ره، ناتوانم خیرا
بیگۆرم.

مامه پیره: بۆ نه وه هاتم پیت بلیم ده رناکه ویت له زیکر و یادی خوا و
پیغه مبه ره که یدا، نه وه ش بزانه ناره حه تی به زیکر و سلاوات دان له سه ر
پیغه مبه ر ﷺ لاده چیت، خه فته مه خو ئومیدت به خوا زۆر
بیت له و کاته ی که خه ریکه هیوات نامینیت، نه وکات چاره سه ر ده ست
پن ده کات، بارانی زۆر به خوړ له ئاسمان نایه ت تا هه موو دامینی هه ور
له زه وی نه دات و چر نه بیته وه.

دایکم بانگی کردم وتی پۆله وه ره سه ره وه باچاکه ت سارد نه بیته وه،
من ههر هه زار دیناره که م به ده سته وه بوو.

مهمله که تی عیشق

دایکم: ئەوێ ئەو پارەیهت بۆ نه داوه بهو سوالکەرە؟

ماکوان: له راستیدا من سوالم لهو کرد، ئەو سوالکەر نه بوو.

دایکم: ئەوێ ئەلیی چی؟

ماکوان: هیچ زیاترم دایه لهو ههزار دیناره ی تۆ.

به دیار چاکه ی دایکمه وه خه یالم پوشتبوو، ئەوێ ندهم که وچک لیدابوو

دایکم: پوڵه منیش و که وچکه کهیش سه رمان گێژ ده خوات، چاکه ت
بخۆ.

له م قسانه دا بووین نه به ز خۆی کرد به مالد، نان و چای نه خواردبوو،
لای دایکم به رچایی کرده وه به منی وت تۆ به رچایی ناخۆیت تیر دیاریت؟

دایکم: ئارامی زاوام بردویه تی بۆ سه روپیخانه.

نه به ز: ئاها بۆیه یاری به چاکه ش ده کات، نه ک تیر دیاره به لکو مپه
ئه و نه ی سه روپی خواردوو.

ماکوان: ئه ری نه به ز ئه گه ر فه رشیک بکرم بینیرمه وه بۆ نه رویج له گه ل
خۆمدا ئه توانی له فرۆکه خانه هاوکاریم بکه ی ت؟

نه به ز: جاخۆ من له فرۆکه خانه کار ناکه م، من سه ربازم نه ک ئاسایش
و شورطه، ده وامم له جینگایه کی ت ره.

ماکوان: ئه ی ترحیو دلم خۆش بوو وام زانی له فرۆکه خانه ی ت، ئه ی ئەو
پوژه چیت ده کرد له و ی؟

نه به ز: ئیمه سه ربازین، به چوارده وری فرۆکه خانه دا دامه زراوین و ئەو
پوژه جینگاکامان ده گوپی.

ماکوان: باشه برا.

لهم قسانه دا بووین دایکم به جیی هیشتین و داوام کرد له نه به ز له گه ل
سهره وری به لوعه و تافانه پره ش قسه بکات بزاینن هم قسه یه چون کراوه
و چی له پشته وه یه؟

نه به ز: بو نه وه هاتم، هم سه گه چون پرووی دیت ته ماشای من بکات
نه وه نده بی چاوو پرووه ده لیت تو له گه ل نه که م خه وتویت و مندالیکت
لی هی هیه و ده یه ویت سولحم له گه ل بکات، کاکه من سویندت بو ده خوم
که شتی وا پرووینه داوه و نه سل ی نییه، به لام ده مه ویت پیش مردنم توله ی
لی بسه نم.

نه به ز: کاکه هه موومان سهره وری ده ناسین، پیویست ناکات کاتی خوتی
تیدا به کارت به یتیت.

ماکوان: برا من خو ی و دایکی و هه رسن خوشکه که ی و برا که شی باش
ده ناسم، به لام پیچاویه تییه من نه وه تیناگه م، من نامه ویت له گه ل هم
جوړه که سانه دا نه ک کیشم هه بیت به لکو قسه و باسیان له گه ل بکه م،
به س تو بزانه له م سهرانه ی زیوی چی پروویداوه؟

نه به ز: ماکوان نه و کاته هیچت نه کرد، دلنیایت؟

ماکوان: برا خو له خوا نه ترسم، له ئتوه ناترسم، سویند به خوا هیچ
له نیوان من و نه و نافرته پرووینه داوه، نازانم چاویکم لی داگرتییت یان
دوو قسه ی خوشم بو کردییت، چونکه من نه وکات خوا هیدایه تی دا بووم
ته نانه ت مشروبیشم نه خوارده وه.

نه به ز: کیان له گه ل بوو؟ من باش بیرم نایه ت.

ماکوان: زور بووین ۳ سهاره بووین من له گه ل سهردار و ئاراس و عه لی
دا بووم نه گه ر هه له نه بم له ده بل کابینه که ی ئاراس بووین وه ستا دیاری
پونگو پریشمان له گه ل بوو، هم پینچ که سه به یه که وه نامان ده خوارد تو و
سلیمان و سهره ننگ کورانی تر به یه که وه بوون، خیمه مان جیابوو له یه ک،
سی شه و بوو یان چوار شه و بوو پیمان چوو، هه موو کاته کان له گه ل ئتوه

بووم، نه گهر شتیک بوايه ئیوه ده تانزانی، بۆ رۆژی دوايي من ده چووم بۆ
ئیران و ئیتر نه هاتمه وه چووم بۆ تورکیا، نه بهز تکات لی ده کهم نه و کاره م
بۆ چاره سهر بکه، من له خۆم نه ترسم به خوا، نه ترسم نه و سهر وه ره خویریه
بکوژم، جا توخوا گوناح نییه ده ست له که وادا سهر ف بکه م، بزانه چیه و
بۆ وا ده کهن.

نه بهز: خه مت نه بیته ئه مرۆ بۆت ده چمه بنجو بناوانی، ئه ی ئیستا چی
ده که یته ناچیت بۆ نووسینگه.

ماکوان: نه بهز نه و پیاوه پیره له دوینیوه سی جار بینیومه، نه وه ی
که بابخانه که، هه ست ده که م شتیکی ئاسایی نییه.

نه بهز نه وه ستا قسه که ی بۆ ته واو بکه م وتی ئیستا تۆ له باری ده روونی
ئالۆزدا یته له وانه یه بیته بهرچاوت یان له پارانویدی خۆتدا قسه ی له گه ل
بکه یته و لیت نزیکه. سوالکه ریگ بوو هات و هه ندی قسه ی کرد و
خۆشی له خۆی تینه ده گه یشت.

که وای وت زۆر زانستیانه بۆی چاره سهر کردم، منیش دلم نه هات پۆرتی
بشکینم وتم باشه، گویم پی نه دا و له دلی خۆمدا وتم: قابیلی نه وه نیت
نه و باسه ت بۆ بکه م،

ماکوان: نه بهز گیان راست ده که یته نه خۆشی سهره تانی ده ماغ مرووف
تووشی پارانوید ده کات له گه ل هه زارو یه ک شتی تریش.

نه بهز: کوره مه به ستم نه بوو، نه وه ند ده دلت ناسکه بیده نگ به با
دایکت گوئی لیمان نه بیته هه سته خۆت بگویره بابروین بۆ بازار.

شەپکردن بۆ مەرگ

بەيانى ھەر دەمويست خۆم دواىخەم، چونكە لەگەڵ كاك جەمال
كاتمان دانابوو يەكتر بيبين، دەمويست ئەو چاوەرپۆم بكات و تەلەفۆنم بۆ
بكات بۆ نووسينگەكەت لەكويداىه؟

لەبەردەرکى سەرا لاى كىتيفرۆشەكان تەماشای پۆژنامە و گۆڤارەكانم
دەکرد، تەلەفۆنەكەم لێیدا، جەمال بوو.

كاك خەسرەو من لەبازاری پەشەمۆلم نەهۆمى دووهم، نووسينگەكەت
نادۆزمەو لە بەرگدورەكەدا وەستاوم.

ماكوان: وا ھاتمە خزمەت كاك جەمال ببورە، ھەر لەوى دابە
بەخزمەت دەگەم، چووم بەرەو پەشەمۆل و نزىكى بوومەو ئەویش وتى
كاك ماكوان چۆنیت ئەو نووسينگەكەتانە.

ماكوان: بەلێ كاك جەمال بفرەموو باپروینە نووسينگەكە لەوى
دابىشەين.

جەمال: بە پۆزەو كاكە بۆ لاى ئێو نەھاتووم لەم ناوہ كەسێك ناوى
كاك خەسرەو ئەویش نووسينگەى ھەيە چاوەروانى ئەوم، قسەم لەگەڵ
كرد وتى ئیستا دێم.

ماكوان: دەى برا من خەسرەوى عەبدولكەريم محمد سەعيدم، براى
گەنم كە تۆ ھاوسەرى داىكى خوشكەكەى منیت، ئیتر چۆن نایەيت بۆ لاى
من، جەنابت ھەر بۆ لاى من ھاتويت (بەپێكەننەوہ) دەستم گرت و
ھێنام بۆ نووسينگەكە و دانىشتين، بەلام تەف لەدەميا وشك بوو
ھەرچەندە من زانیارای تەواوم لەسەر كۆكردبووہو لەلایەن
پۆژنامەنووسەكانى ھاوپرێم، وامزانی لەوہ دەترسیت كەشتى لەسەربلاو

بکه مه وه، منیش بو دلنه وایی وتم: پیش هه موو شتیک کاروباری خۆت و مه سه له ی نهوت و ناشتی هه ورامی بخهره لاه، من ئه مپۆ زۆر سوپاسی تۆ ده که م که خوشکه که ی منت به باشتین شیوه پهروه ده کردوو.

هه رگیز له بیرى ناکه م، پاشان ئه وه نده ی تر سوپاست ده که م که له گه ل گه نم دا زۆر به ریز و چالاک بوویت، هه ل سوکه وتی باوکانه ت کردوو، ده بوو من به اتمايه ته لات، به لام تۆ گه وره ییت نواند و هاتیت.

ههستم کرد تووشی شوک بووه، به لام نازانم بو!

جه مال: زۆر سوپاس کاک ماکوان، مه منونی هه لویتسم، من نه مزانی جه نابتی، ئه و پۆژه له گه ل گه نم دا بوویت هه ر ههستم پى نه کردی وامزانی مامۆستای گه می.

ماکوان: نا، مامه جه مال گیان من برا گه وره ی گه نم، له ماوه یه کی که مدا هه موو که سوکار له گه ل تیوه ده ناسیتیم، به لام جارێ په له م لیمه که ن، ئه م کاره زۆر سه خته ده بیته پراهی نانیکی له سه ر بکه یین، وایه؟

جه مال ئه وه نده ی تر وه زعی تیکچوو که وتم که سوکار له یه کتر ناشکرا ده که م و ده یانناسیتیم.

جه مال: به ئاره زووی خۆت، من ده بیته پرۆم هه ر ئه وه نده به سه که زانیم جه نابت برا گه وره ی گه نمیت، مالتئاوا بیته و خوات له گه ل. به په له مالتئاوایی کردو پۆشت.

نه به ز: ئه و پیاوه بو و له تۆ ترسا چی بوو؟

ماکوان: به خوا نازانم، ئاگام له حالێ بوو منیش، ئه وه بو وای لیها ت؟

نه به ز: ده یناسیت ئه م جه ماله کتیه؟

ماکوان: ئه مه خه لکی که رکوکه وازانم، خه لکی هه وێجه شه کورد نییه، ده لێن تورکومانه له بنه په تدا، به لام لای کورد ده لیت کوردم، لای عه ره ب

دەلّیت عەرەبم، لای تورکمانەکانیش دەلّیت تورکمانم! ھەرسێ زمانەکە دەزانیت، ھەر جە یە کە لە جاسوسی، پاشان بەرپرسیاریتی ھوکی و حیزبی نییە، بەلام دەستی دەرواوەت لە ھەموو لاکان، کورت و پوخت ھەتا بلّیت بپروشتە، دزە، جەردە یە، ھەرچی تۆ پیت خۆشە پیتی بلّی، بەلام گەمی خوشکم لە بەردەستیا یە بۆ یە وا موحامە لەم کرد.

نەبەز: باشە وامزانی نایناسی، بەلام باشی دەناسیت.

ماکوان: ئەم جووڕە کەسانە نەبەزی برام دزی و جەردە یی لە خوێنیاندا یە، جا مروۆفی کە دز بوو زۆر ئاسانە درۆ بکات، کە درۆی کرد زۆر ئاسانە پیاو بکوژیت، کە پیاوی کوشت زۆر ئاسانە بگاتە پلە ی گەوا دی بۆ مانەو ی خۆی ئەم جەمالە لەو جووڕە کەسانە یە، من سەرم سوڕ دەمێنیت چۆن گەشتوو بەم خانەوادە لە پشدر!

نەبەز: زۆر جار ئەم جووڕە خەلکانە بەناو خێزان و عەشیرە تن و ھۆزی باشدا خۆیان دەشارنەو و ئەو بەرگی چاکی ئەوان دەکەنە بەری خۆیان واتا (تەغلیفە)، کاکە من دەپۆم وا پوژنامە نووسەکانی ھاو پیت ھاتن، خوات لە گەل.

ماکوان: زۆر ورد بە لە گەل سەر ھو و تاقان دا، باشە برا؟ خوات لە گەل.

لە گەل ھاو پیتی پوژنامە نووسەکانی ھاو پیم ماینەو و چەند کاتژمێرێک لە نووسینگە و لە کاتژمێر ٤ دوا نیو پو دوکتۆر چالاک تەلەفۆنی بۆ کردم کە دەبیت سەردانی بکەم، چووم بۆلای و دوا ھەوآل پرسی و تی: دەبیت دۆسیە یە کت بۆ بکەمەو و ناوت تۆمار بکەم لە نەخۆشخانە جا پتو یستم بە پەزنامە ندی خۆت ھە یە بۆ ئەو کارە، بۆ یە بانگم کردی تکتات لیدە کەم، ھەر چۆن بوو بپاری نەشتەرگەری یە کە بدە، راستە تا ئەم ساتە کاریگەری لە سەر جەستە ت نە کردوو، چونکە خۆت کە سێکی بە ھیزی، ئەم نەخۆشیە ش مروۆفی بە ھیزی ئەتوانیت پروو بەرووی بیتەو.

ماکوان: دوکتۆر گیان من سوپاسی خه مخۆریت ده کهم، به لām به هیچ شیوه یه که دۆسییه م بۆ مه که وه رازی نیم و من خۆم بریاری کۆتایم داوه، هه رکات په شیمان بوومه وه دلنیا به جه نابت ئاگادار ده که مه وه.

د. چالاک: به راستی کاک ماکوان نه گهر بلیم تایبه تی خۆ پیت ناخۆش نییه، من نازانم بۆچی ره تی ده که یته وه؟

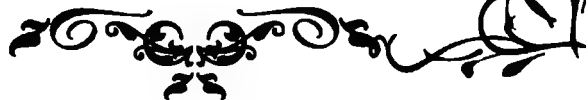
ماکوان: دکتۆری به پزیز تۆ خۆت ده زانی من تاراده ی نه و کاته ی که زۆرم نامینیت بۆ مردن نه م نه خۆشییه ده شارمه وه، خۆشت باش ده زانیت من تاراده یه که له ناو کۆمه لگای خۆماندا ناسراوم نه گهر بپرواته نه خۆشخانه دلنیا م زۆر نه م نه خۆشییه م ئاشکرا ده بیت، منیش نامه ویت به هۆکاری نه خۆشی من که سوکار، دایکم و برا و خوشکم و خیزانم به تایبه ت ترو منداله کهم بزانی و نه وانیش نه خۆش بخه م، به هۆکاری نه خۆشی من، بۆ زانیاریت خه فته خواردن جۆری که له نه خۆشی بیچاره سر به تایبه ت که نه خۆشییه که ی من چاره سه ری زۆر لاوازه و نه نجامی چاک بوونه وه ی نالیم نییه، به لکو زۆر که مه، نه وه هه موو هۆکاره که یه جا له بهر نه وه له بیری بکه و تا نه م ساته.

من هیچ کیشه م نییه و تا مردنیش به پشتیوانی خوا کیشه م نابیت.
د. چالاک: فیزی دوو وشه بووم له جه نابته وه که پیشتر هه ردووکیانم به جیاواز باس ده کرد، به لām ئیستا ده لیم (سه ره به ست و ئازادی).
ماکوان: من ده مو یست باسیکت له گه ل بکه مه وه نازانم تا چه ند هاوکاریم ده که یت؟

د. چالاک: به فه رموو له خزمه تام.

ماکوان: نازانم ئایا نه خۆشت هه یه له ده ره وه چاوه ری ت نا که ن، نه گهر نه خۆشت هه یه ده یخه مه کاتیکی که.

د. چالاک: نا له ئیستادا هیچ نه خۆشیکم نییه.

ماکوان: سوپاس بۆ خوا، برای عزیز زۆر ههز ده کهم هاوکاری گه لا و دلاوه بکه، دلنایم بۆ لیکۆلینه وه که هی جه نابیشت سوودی زۆری ده بیئت، ئه ویش به یهک گه یاندنی ئهم دوو خوشه و یسته یه، ههردووکیان یه کتریان خوش دهویت، جه نابیشت دلنایم ههز به خیر و چاکه یان ده کهیت، من ده توانم هاوکاری ته وایان بکه بۆ هیچ مه رجیک، ته نها ئه و دوو که سه برۆنه جیگا و مالی خویمان و خیزانیکی به خته وهر دروست بکه، ده زانم ئه و وته یه دیته پیمان که بلین ئاخیر کئی ده لیت ده ژین؟ منیش ده لیم ئاخیر کئی نالیت ناژین و مردن و ژیان ته نها لای خوی گه و ره یه و ئه و بریاری له سه ر ئه دات.

جا هاوکارم به بۆ به یهک گه یاندنیان، نازانم پرۆژه که ی منت پئی چۆنه؟ تۆش به دوو دیودا ته ماشی بکه من نازانم تا چهند ئیمانداریت و پیاده ی ئاین ده کهیت، خو ئه گهر پابه ند نیت به دینه وه ئه وایه که به پرۆژه یه کی زانستی بۆ لیکۆلینه وه که ت، به لکو پرهنسیپی خوشه و یستی کاری خوی بکات.

د. چالاک: کاک ماکوان پێش هه موو شتیک زۆر ههز ده کهم سوپاست بکه م که سی وه ک جه نابت له م ولاته دا زۆر پتو یسته، بۆ ئیمانداریم زۆر باوه رم به خوا هه یه و پرز و ته قدریم بۆ ئاین و کلتوری کۆمه لگه که م هه یه، به لام تا ئیستا وه کو جه نابت بیرم له ئاین نه کردۆته وه، بۆ کاره که ت جا زانستی بیئت یاخود خیر و چاکه و پیاوه تی بیئت ئه و ۱۰۰٪ هاوکارتم. ههز ده کهم زۆر به راستگویی سه رنجی خۆمت پئی بلیم، تۆ تاکه که سی له ناو کورد دا و له ناو ئهم کلتوره دا زۆر جه خت له سه ر ده سه وازه ی عیشق و خوشه و یستی ده که یته وه، زۆر سه رسامم به و شتوازی قسه کردنه ت له سه ر خوشه و یستی، راستیت ده ویت من ماوه یه کی زۆر کاریگه ری ئاینی مه سیحیم له سه ر بوو له ولاتی به ریتانیا، به لام وه کو بلیت تیری نه کردم ده قه کانی ئینجیل که خۆیندمه وه، به لام خه لکی (کریستیان) یان نه سرانی زۆر بریایان به خوشه و یستی و عیشق هه یه، زۆر گرنگی به جوانی ژیان

مهمله که تی عیشق

ئه‌ده‌ن و گۆل و پاک و خاوینی و ره‌وشت و میوزیک و ئه‌ده‌ب و...هتد، له‌پراستیدا له‌کۆمه‌لگه‌ی خۆماندا نییه‌ خۆ لێم زویر نابیت بلیتم خۆشه‌ویستی و جوانی تیدا نییه‌، هه‌موو له‌م ولاته‌ی ئێمه‌دا پاره‌و ده‌سه‌لات و پوتانه‌وه‌ی خه‌لکی هه‌زار و ده‌سه‌لاتداری زالم و زۆرشتی تر ته‌نگی به‌ هه‌رچی جوانیه‌ هه‌لچنیوه‌.

ماکوان: نه‌ک زویر نابم، به‌لکو ۱۰۰٪ له‌گه‌لتام و ئه‌وه‌ی جه‌نابت باست کرد له‌هه‌ردوولا مه‌به‌ستم خۆراوا و خۆزه‌لاتی نافیینه‌، هه‌مووی پراسته‌ و به‌ته‌واوه‌تی به‌رجه‌سته‌ی حاڵه‌ته‌که‌یان کردووه‌.

د. چالاک: باشتیکی ترت پێ بلیتم توخوا لێم زویر مه‌به‌.

نه‌مه‌یشت قسه‌که‌ی ته‌واو بکات پێم وت: باشه‌ من ئه‌وه‌نده‌ ده‌موچاوم ترسناک و توپه‌م که‌وا زوو زوو پێم ده‌لێیت توپه‌ مه‌به‌و زویر مه‌به‌؟ یاخود هۆکاری نه‌خۆشیه‌ که‌مه‌و له‌به‌ر باری ده‌روونیم وا ده‌لێیت؟

د. چالاک: ده‌ستی کرد به‌ پێکه‌نین نا نه‌ترسه‌ و نه‌ نه‌خۆشی، به‌لکو خاوه‌نی که‌سایه‌تییه‌کی زۆر تاییه‌تی، ریزی ته‌واوه‌تیم هه‌یه‌ بۆ ته‌نها له‌پرووی ئیحتیرامه‌وه‌ وا ده‌لێم.

ماکوان: لوتفت هه‌یه‌، دوکتۆر چالاکي به‌رپێز، بفرموو شته‌که‌ت بلی.

د. چالاک: هه‌له‌ نیم و زیاده‌پۆیی ناکه‌م ئه‌گه‌ر بلیتم پێ پریت له‌ پۆشنیبری و ئه‌ده‌ب و ریزی ته‌واوی زانست لایه‌، چۆن تۆ که‌سیکی ئیسلامیت؟

زۆر پێکه‌نیم به‌ قسه‌که‌ی، ئه‌ویش وتی خۆ هه‌له‌م نه‌کردووه‌، له‌وه‌لامدا وتم: هه‌تا کۆتا وشه‌ت هه‌مووی پێ به‌خشیوم، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ئیسلامی و موسڵمانم ئه‌و ئاراسته‌یه‌م وه‌رگرتووه‌، من له‌بنه‌ماله‌یه‌کی زۆر ئاسایی په‌روه‌رده‌ بووم، واتا بنه‌ماله‌که‌مان گرنگی نه‌بوو بۆ دین، ته‌نها خه‌ریکی کوردایه‌تی بوون، من به‌ پێچه‌وانه‌ی باوک و مام و باپیرم خه‌ریکی دینداری بووم، که‌س پێی نه‌وتووم نوێژ بکه‌، یان موسڵمان به‌، به‌لام کاریگه‌ری

کۆمه‌لگه‌و خودی ئیسلام له‌سه‌رم هه‌بووه، هه‌روا به‌کوێرانه‌ دوا‌ی ئیسلام نه‌که‌وتوم، به‌لکو پێش پابه‌ند بوونم به‌ ئیسلامه‌وه‌ که‌سیکی واقعی و بر‌وای ته‌واوم به‌ وجودی فه‌لسه‌فه‌ هه‌بوو، زۆر قāl بو‌بوومه‌وه‌ له‌ بواره‌کانی (ئه‌نطۆلۆژیا، ئه‌بستمۆلۆژیا و ئارکۆلۆژیا) ئهم سی بنه‌مایه‌ فه‌لسه‌فه‌ی پێکه‌یتناوه، ئه‌نتۆلۆژیا له‌ کوردیدا واتا (بوون)، به‌ عه‌ره‌بی (الوجود) ئه‌گه‌ر خه‌لکی لهم به‌شه‌دا زۆر شاره‌زا بی‌ت، زۆر ترسانکه‌ ئه‌گه‌ر خۆی پابه‌ند نه‌کات به‌ ئایینه‌وه، بۆ وه‌لامی پرس‌یاری ناو ئهم خانه‌یه‌ که‌ فه‌لسه‌فه‌ دا پێی ده‌وتری‌ت (کاته‌گۆری) به‌شی بنه‌په‌رتی فه‌لسه‌فه‌، بێ‌دین و مولحید ده‌کات و ناچار په‌نا ده‌به‌یت بۆ هه‌رچی باسی په‌ره‌سه‌ندنه‌ له‌ بواره‌کانی بایه‌لۆجی و ته‌نانه‌ت ئه‌نتروپۆلۆجی...

د. چالاک قسه‌کانی پێ بریم و وتی: من لهم به‌شه‌دا گیرم کردووه‌ زۆر بر‌وام پێیه‌تی.

ماکوان: تۆ په‌لهم لێ مه‌که‌ قسه‌که‌م ته‌واو نه‌کردووه، تۆ لهم به‌شه‌دا که‌ باسی بایه‌لۆجیه‌ و باسی زانستی مرۆیه‌ به‌گشتی له‌ناو ئهم به‌شه‌دا له‌وانه‌یه‌ یه‌ک به‌شی هه‌لبژارد‌بیت له‌ ۱۰۰ به‌شی تر ته‌نها ئه‌نطۆلۆژیا‌ی پێکه‌یتناوه، چونکه‌ گه‌ران له‌ناو وجوددا هه‌روا ساده‌ و سانا و ساکار نییه‌، به‌ په‌ره‌سه‌ندن و ئه‌نتروپۆلۆجی و کۆسمۆلۆجی...هتد. که‌ له‌پراستی‌دا هه‌موو له‌به‌شی ئه‌بستمۆلۆجیادان، له‌ مه‌عریفه‌یه‌ و باسی له‌سه‌ر زانستی کۆنکریتی، بۆ ئه‌وه‌ی زۆر قورسی نه‌که‌م بێمه‌وه‌ ناو باسکه‌م، من بۆیه‌ موسلمان بووم و ئیسلامم هه‌لبژارد له‌به‌ر ئه‌وه‌ی وه‌لامی پرس‌یاره‌کانی بوونم ته‌نها له‌ ئیسلامدا ده‌ستکه‌وت، خۆی قسه‌که‌ ئاوايه‌ ئه‌نطۆلۆژیا پرس‌یار ده‌ورۆژیتیت و ده‌لیت: من کیم؟ من چیم؟ بۆ هاتووم؟ بۆ کوی ده‌چم؟ مردن چیه‌ هه‌زار و یه‌ک پرس‌یاری تر که‌ وه‌لامی نه‌ له‌ زانستدا هه‌یه‌، نه‌ له‌ فیکردا نه‌ له‌ فه‌لسه‌فه‌دا، ته‌نها ئیسلام وه‌لام ئه‌داته‌وه، هه‌یج ئایینیکی تر جورئه‌تی وه‌لامدانه‌وه‌ی نییه‌، هه‌ر ئه‌مه‌شه‌ پۆزاوایی کردووه‌ به‌ (بێ دینی، لادینی و ئه‌گنۆستیک) زۆرجار ناسنامه‌ی دینداری

مه سیحیان له دهست داوه، به بواری ته صهوف و پړوحانی له نگه ری خوږیان
گرتووه له نه وروپا دا به گشتی، به لām له ولاته یه کگرتووه کان دین به هیژتره،
له بهر نه وهی ناهیلن زانست بپرواته ناو دین، به ته واوه تی جیایان
کردوته وه، دین بو کومه لکه وه کو موړال و په وشت ئاکار و به هاکان به و
چاوه ته ماشای ده که ن، به لām له پرستیک بپرسه من بو لیرهم نازانیت، پتی
بلن نه قل چیه، نازانیت، بلن بو دهیت بمرم وه لāmی پتی نییه، پتی بلن
نهم هه موو پیغه مبه ره بوچی هاتوون، بو به هه شت و دۆزه خ هه یه،
هه رینه مای دۆزه خ و به هه شت بو، وه لāmیان بو نهم پرسیاره وجودیانه
نییه، من وه لāmی هه موو نهم پرسیارانه له ئیسلامدا دهست که وتووه.

د. چالاک: کاک ماکوان منت هه لړشتووه، نازانم چون خوم کوبکه مه وه،
چیت لی کردم، ماوه ی ۱۰ ساله سه رقالم بهم پرسیارانه وه، تکایه هاوکاریم
بکه؟

ماکوان: هه رتو نیت، هه موو مروفتیکی ئاقل و خاوه ن هوشاری به دوای
نه و پرسیارانه وه یه، ئاخه برا خو تيمه ئاژه ل نین بخوین و بخه وین و بزین،
دلنیا به ئامانجیک هه یه له دروستکردنماندا.

د. چالاک: به دلنیا ییه وه وایه، کاک ماکوان ده مه ویت نه و پرسیارانه ی
میشکم له جه نابت بکه م، که فه رموتان نه زانست نه فیکر نه فه لسه فه
ناتوانیت وه لām بداته وه، بزانه وه لām که م له ئیسلامدا دهست ده که ویت؟

ماکوان: به خو شحالییه وه دکتور گیان، مه رج نییه هه میسه پزیشک
چاره سه ری نه خو شیه کان بیت، زورجار دیمه نیک یان وشه یه ک یان
موزیکیک ده پروونه کان چاره سه ر ده کات، به لām په له له ئیشه که ی دلاوه ر
و که لا بکه ین و کاته که له وان زهوت نه که ین.

د. چالاک: راسته زور باشه هه رچه نده قسه که له شان و شه وکه تی
پزیشک که مده کاته وه، به لām تا سه ر ئیسقان قسه که ت ته واوه، به نیسبه ت

که لَو دلاوهر من پټم باشه قسه له گه ل ههر دووکیان بکهین، بزاین چن ده کهن و چییان ده ویت.

ماکوان: من قسه له گه ل کردن زور ههرزه کارانه بیرده که نه وه، پیویسته له گه ل که سوکاریان قسه بکهین پټش نه وه ی نه وان بریاری هه له بدهن.

د. چالاک: تو چیت له میشکدایه و به ته مای چی بکهیت بو نه و دوانه؟ ماکوان: من وهره میکی پیس له میشکمدایه (دهستمان کرد به پټکه نین) خانه واده ی دلاوهر زور گرنگ نییه، لای من باوک و دایکی گه لا گرنگه پازی بکرین و پازی بن تا نه و دوانه هاوسه رگیری بکهن، من که سوکاری گه لا ناناسم به لام نه و پوژه جه نابت باسیکی کورت بو کردم له سهر قسه ی به پرتان زور خوشحال ده بم باوکی گه لا ببینم و دوايش له گه ل دایکی قسه بکه م، پاشان خالی جه وه هری له م کاره دا تویت ده بیت له گه لمد بیت و وا دهری بخهیت که به شیک له چاره سهری نه خوشییه که یان خوشه ویستی و به یه ک گه یشتنیانه.

د. چالاک: ههر زور به خوشحالییه وه، هه ز ده کهیت ئیستا ته له فونی بو ده که م کاتی لن وهرده گرین و ده چینه لای، باوکی زور پیاویکی چاک و به ریز و میهره بانه و گه لای زور خوش ده ویت.

دوکتور چالاک ته له فونی بو کرد و داوای لیکرد که بیبیت بو کاریکی پیویسته دهر باره ی گه لایه، که وای وت من ناگام له باوکی بوو ئوقره ی لیبرا و وتی ئیستا دیم بولاتان.

د. چالاک: نا پیویست ناکات کاتیکی تر.

ناماژم بو کرد و وتم ئیستا ده چین چونکه هه ستم کرد که دلی باوکی خسته نارعه تی، ههر بویه دوکتور وتی نه گهر ئیستا تیمه بیینه لات ناسایه؟

مهمله که تی عیشق

نوری: زۆر خوشحال ده بزم بفرموون.

د. چالاک: که سیکی ترم له گه لدايه به ناوی کاک ماکوان، نه ویش له گه لدا ده بیت.

نوری: سه رچاو یاخوا به خیر بیت.

من و دوکتۆر به پری که وتین بۆ مالی کاک نوری، که یشتین و پیشوازییه کی زۆر که ریمان لی کرا و گه لا منی بینی زۆر به لایه وه سهیر بوو، ههستم کرد ترسی پیوه نیشت.

نوری: نانتان خواردوو؟ تیمه ناتمان نه خواردوو ده نیرم له و به رمانه وه مریشکی برژاوی زۆر جوانی لێه بهیئین.

ماکوان: دهستان خوش بیت پیویست ناکات، زۆر نامینینه وه. هه ندیک قسه ههیه له گه ل جه نابت و خانمی به پریژاندا بیکهین ده رباره ی گه لای کچت و په یوه سته به نه خوشییه که یه وه.

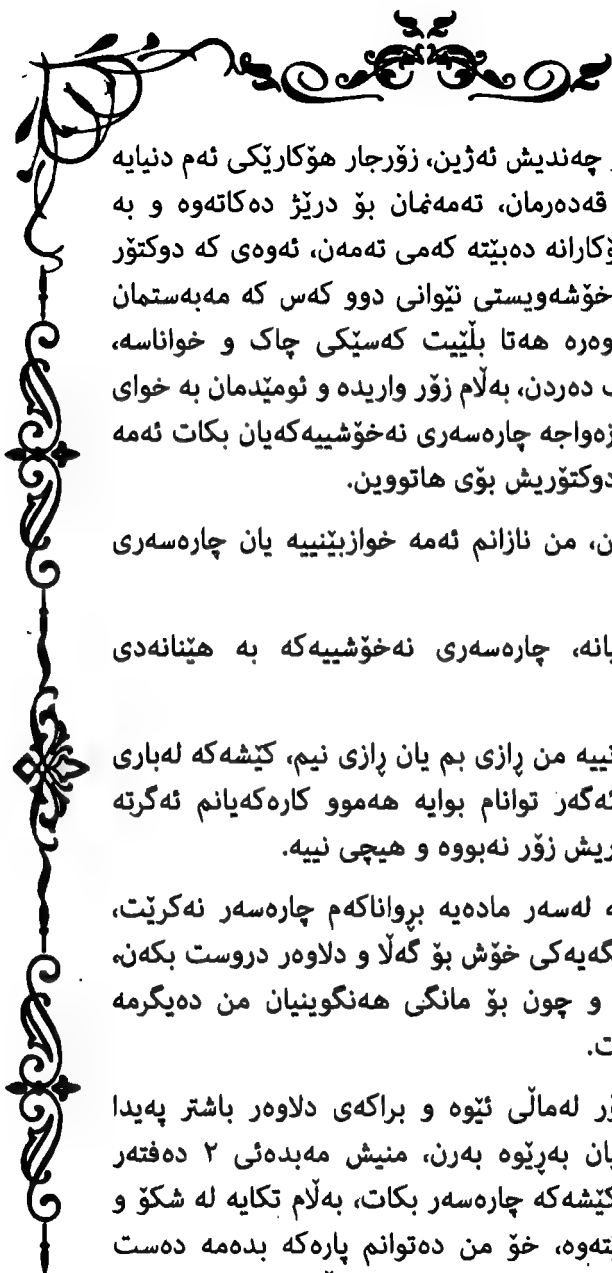
نوری: به خوشحالییه وه کاک ماکوان گیان، جه نابت دوکتۆری؟

ماکوان: نا؛ من هاوکاری دوکتۆر چالاکم و هاوکاری گه لاشم، خۆم وه کو گه لا تووشی نه خوشی سه ره تان بووم، نه زموونیکم له م نه خوشییه وه رگرتوه.

نوری: خوی گه وه ره حم به هه موو لایه کتان بکات و شیفاتان بدات، په له مه که با چنوری خیزانم بانگ بکه م، نه ویش هات دوا ی هه و آل پرسین و یه کترناسین دوکتۆر چالاک دهستی کرد به قسه کردن و وتی: له پرووی ئوسلوبی کۆمه لایه تی من زۆر باش ناتوانم نه وه ی له دلمدايه ده ری بېرم، بۆیه داوا ده که م با کاک ماکوان بفرموویت.

ماکوان: ژیان و مهرگ لای خوی پهروه ردگار، مروؤفی ئیماندار برپای ته وای به قهزا و قه ده ری خوی پهروه ردگار ههیه، تیمهش له پرووی زانستییه وه قاچمان له نیوان ژیان و مهرگدايه، به لام کهس نازانیت که

دەمرین و چۆن دەمرین و چەندیش ئەژین، زۆرجار ھۆکاریکی ئەم دنیایە
کە پەییوەستە بە قەزا و قەدەرمان، تەمەنمان بۆ درێژ دەکاتەووە و بە
پێچەوانەشەووە ھەر ئەو ھۆکارانە دەبێتە کەمێ تەمەن، ئەوێ کە دوکتۆر
پەچاوی کردووە ھۆکاری خۆشەویستی نێوانی دوو کەس کە مەبەستمان
گەلا و کۆرێکە ناوی دلاوەرە ھەتا بلیت کەسیکی چاک و خواناسە،
ھەردووکیان گیرۆدەی یەک دەردن، بەلام زۆر واریدە و ئومێدیان بە خوای
پەروەردگار ھەبە کە ئەم زەواجە چارەسەری نەخۆشییەکیان بکات ئەمە
ئەو داوایە کە منیش و دوکتۆریش بۆی ھاتووین.

نوری: یاخو بەخێر بێن، من نازانم ئەمە خوازبێتی یان چارەسەری
نەخۆشییە؟

د. چالاک: ھەردووکیانە، چارەسەری نەخۆشییە کە بە ھێنانەدی
ئاواتیان.

نوری: کێشە کە لەوێ دانێیە من پازێ بێ یان پازێ نیم، کێشە کە لەباری
دارایی و نەدارییە، من ئەگەر توانام بواوە ھەموو کارەکیانم ئەگرێتە
ئەستۆی خۆم، بەلام دلاوەریش زۆر نەبوو و ھێچێ نییە.

ماکوان: مادام کێشە کە لەسەر مادەییە بڕواناکەم چارەسەر نەکریت،
گرنگە ئێوە پازێ بێ و ژینگەییەکی خۆش بۆ گەلا و دلاوەر دروست بکەن.
تێچووی مالا و کەرەستە و چون بۆ مانگی ھەنگوینیان من دەیگرە
ئەستۆ، ھەرچەندی تێیچیت.

دڵنیام ھەردووکیان زۆر لەمالی ئێوە و براکە ی دلاوەر باشتەر پەیدا
دەکەن و دەتوانن خۆشیان بەرپۆوە بەرن، منیش مەبەدە ئی ۲ دەفتر
ئەدەمە کاک نوری خۆی کێشە کە چارەسەر بکات، بەلام تەکیە لە شکۆ و
پیاوێتی دلاوەر کەم نەبێتەووە، خۆ من دەتوانم پارە کە بدەمە دەست
دلاوەر، بەلام باوکی گەلا خان بە شیاوتر دەزانم و دڵسۆزتریش لەخۆیان،
تاکە داوام ئەوێ کە شکۆو کەرەمەتی دلاوەر نەپروشییت و بۆیە ھەزیش

ده کهم له ژیر دهستی کاک نوری بیت، بۆ ئه وهی دلاوهر زیاتر ته تقدیری
گه لا بگریت و حورمه تی باوکی و دایکی بگریت و به دایک و باوکی خوئی
بزانیت، ئه مه پیشنیاری منه.

نوری: برا ئه و کاره ی تۆ ده یکه یت زۆر گه وره و خیره، پتویست به و
پاره زۆره ناکات، پیم واییت ده فته ریک سه رو زیا بیت.

ماکوان: من زیاتر متمانه م بۆ دروست بوو که جه نابت به چاوی
ته ماعه وه ناروانیته کاره که زۆر گه وره ده یزخینم، به لام داوا ده کهم که
چاوی باوکانه ت بۆ دلاوهریش بیت، ئه و که نه باوکی هه یه و نه دایک،
من پیشنیار ده کهم بۆ ئاههنگه که یان سه فهر بکه ن بۆ مکه که ی پیرو ز و
عومره به جی بهینن، به پشتیوانی خوای گه وره به یانی پاره که ده گه یه غمه
ده ست، من ده بیت برۆم برسیمه و زۆریش ماندووم.

له گه ل دوکتۆر ده چین ئه و مریشکه برژاو ده خوین، که جه نابت
باست کرد.

نوری: کاکه تۆ ده پۆیت خۆت ده یخۆیت و ئیمه ش بیه ش ده که یت،
مادام وایه هه موو به یه که وه ده یخۆین، دانیشینه وه من هه لسام بۆ
ده ست نوێژگرتن، گه لا هات دهستم ماچ بکات نه مه یشت و پیم وت تۆ
خوشکه زای منی مادام موحه جه به یت، خوشکی منی و نوری چاوی منی،
زۆر ئاسان هاتن به دهسته وه، سوپاس بۆ خوا دوا ی نانخواردن به پیکه وتین
و دوکتۆر منی هینایه وه بۆ مال.

منیش له دوا ی پشوو ته له فۆنم کرد بۆ دلاوهر که به یانی دوا ی نوێژی
نیوه پۆ بینیم، که ته له فۆنم بۆ کرد له سه ر مۆلیده کاره باکه کاری ده کرد،
دهنگه دهنگی مۆلیده که زۆر ئیزعاج بوو، زوو دامخسته وه.

ته له فۆنم کرد بۆ نه به ز وه لامی دامه وه وتم دهنگوباست چیه و
که یشتینه کوئی؟

نه به ز: برا بیم بۆلات یان دیت بۆلام؟

ماکوان: به خوا ماندووم به لَام به ته له فۆن پیم بَلّی چی پرویداوه؟

نه به ز: له گه ل هه ردووکیان دانیشتم، تافان ده لیت که نه و کاره مان
نه نجام داوه ماکوان ناگای له خۆی نه بووه!

ماکوان: ئه ی من که کاره که م نه نجام داوه ناگام له خۆم نه بووه، ئه ی
خۆم له کوێ بووم؟ نه مانه زۆر بپه وشتن له بهر چاوی سه ره وه ری به لوعه
ئه م قسانه ی کرد؟

نه به ز: به لّی؛ ئه لّی گوايه تۆ ئه وکاته جوړه حه بیکت خواردوه و چوینه
ناو خیمه که، به سه ردارت وتوه بۆ ماوه یه ک ده خه وم، دوا ی ئه وه
هه لده سم، ده لیت دوا یی خۆشی هه ستی پّی کردووه که هه ستاوه چووه
خۆی شتووه و زانیویه تی له شی گرانه، تۆ ئه وکات گوايه ناگات له خۆت
نه بووه.

ماکوان: راسته من حه بم خواردووه، به لَام حه بی خه و بووه، خۆ من
سه رخۆش نه بووم حه بی فالیۆم بووه، به لَام زۆر قورس بوو ئیتر من بخه وم
چۆن کاری وا ده که م؟

نه به ز: تۆ کاری وات نه کردووه، گوايه که تۆ بپهۆش بوویت ئه و کاره ی
له گه ل کردوویت.

ماکوان: نه به ز ئه و قسه یه به س راست نییه، ئه ی سه ردار، ئه ی ئاراس،
هه مو و په فیه کانم جلوه به رگو خواردنیان له خیمه که دا بووه، شتی وا
ده بیّت، پاشان من ئه وه نده گه مژه نیم بخه وم کاری وام له گه ل بکات تافانه
په ش من به خۆم نه زانم؟

به و مانایه بیّت ئه وان خیانه تیان کردووه و ده ست درێژیان کردۆته
سه ر من، وه لّلا ئه مه خۆشه یه که م جاره شتی وا بییستم که نافرته
ده ستدرێژی بکاته سه ر پیاو، سه ر کیش خه سه ره وه سور.

نه به ز: بابیم بۆلات قسه ده که ی، به ته له فۆن نابیّت باشه.

مهمله که تی عیشق

ماکوان: وهره بزائم چی ترت پئییه یان مه یه من به پیاسه دیم بۆلای
مالی تئوه، ده چین بۆ شوپنیک داده نیشین.

نه به ز: تۆ به سهر جاده که دا وهره من دیم له ریگا نه تبینم
به کۆلانه که ماندا مه یه.

ماکوان: باشه.

هات منی هه لگرت زۆر توره بووم وتم بابروین نه و دوو سه که بکوژم،
بزائم نه م قسه بئ ماناو قۆرانه چیه ده یکه ن؟

نه به ز: منیش نه و هم پئ وتن نه یه ره فیه کانی ماکوان له کووی بوون.

تافان ده یوت هه موویان چوو بوون بۆ شاخی پیره مه گروون واتا له سهر
لوتکه ی پیره مه گروون تۆش گوايه له خیمه که دا بوویت و تافان خامیش
به هه لی زانیوه کاری خۆی کردوه له گه ل تۆدا.

ماکوان: نه به ز نه و قسه به زۆر خه ته زه ئاخرا خوا ره حمی کرد من
ئافره ت نه بووم ده نا ئیستا سکی من پر ده بوو، ئاخرا کام ئافره ت جور نه تی
نه وه ده کات نه م باسه هه روا ئاسان نییه، باشه شتیکی تر نه ی ده چین
فه حس ده که یین، ئیتر بۆ نه م هه موو ئینیر جیه به کار به یینین؟

نه به ز: ئاخرا نه و فه حسه ده بیئت حاکم بینوو سیئت، ده نا ناکریت.

ماکوان: نه ی به پاره له تورکیا یان تیران ناکریت، له نه وروپا ئاسایه بۆ
لیره قه ده غه یه.

نه به ز: کاکه نه وه له کوردستان ریگای بۆ بکه نه وه کیشه زۆر دروست
ده کات، تۆ پیم بلن له قسه کانتا وتت حه بم خواردوه و خه وم لیکه تووه
که واته کاکه توره مه به که وانه یه له ۹۰٪ پرویدا بیئت، به لام خۆت نه بویت
نه وان کاره که یان نه نجام داوه.

ماکوان: نه کهر نه م قسه یه راست بیئت من سن که س ده کوژم یه که م
تافان، دووهم سهر دار سییه م سهروه ری به لوعه، هه روا ئاسان نییه نه م

کیشیه، نازانم ئیستا برۆمه لایان زۆر دەرسم لهخۆم بهرگه نهگرم و کارهساتیک دروست بکهین، نهبهز نابیت ئاوا هیمن بین.

نهبهز: کاکه نهگهر دهئیت دهچینه سهریان و ههمویان دهکوژین، نهمه بکهین؟

ماکوان: سویند بهخوا موستهحهقن، ئاخهر نهمه یاری کردنه به شعوری خه لکی و دواى ۱۵ سال یان ۱۶ سال تهمن بۆ زیندوو بکه نهوه، لهناو خه لکدا چهنده کهرامهت بشکینن، تۆ تهماشای نهو چاوقاییمیهی تافان و سهروهه چهنده بیتحهیا و بیتورمهتن، نهوانه بۆ کۆمه لگه باری قورسن، پیویسته وهکو پهکی گولی لهناو بچن.

نهبهز: ئیستا چی بکهین، ئیهمالیان بکهین بلێین برۆن چی دهکهیت بیکهن؟

ماکوان: ئهريوه لالا نهبهزی برام تاکه و تاک بیانکه ره پیت، چی دهکهن بابیکهن.

نهبهز: بهلام بزانه ههر نهوهنده چوه فهرمانگه بهکی پولیس کۆفار و پوژنامه کان و سایت و تۆره کۆمه لایه تییه کان نایبرنه وه نهوه با ته له فزیونه کان له ولاره بوه ستیت.

ماکوان: وه لالا برا منه تی ههموویان به پیتلاوه کانی تۆ، من که ئاگام له شتیک نییه چۆن ده توانن قسه م له سه ر بکه ن، باشه پرسیاریک گریمان چون بۆ پولیس نهگهر راستگو بن، خو ههر خو ی سزا ده دریت له بهر نهوه ی نهو ده ستریزێ کردۆته سه ر من.

نهبهز: ئاخهر ویستم نه مه ت پێ بلیم، خو نهوان نه یان وتوو ه سکا لای له سه ر تۆمار ده کهین، نهوان ده لێن پیویسته ماکوان بزانی ت شیرکو کوپه تی، ته نانه ت سهروهه وتی نهو پوژه قسه به کم کردوو ه خه سه ره زۆر توپه بووه وا ده زانی ت من داوا ی پاره ی لێ ده کهم، نهوان ته نها ده یانه ویت ئاشنا ت بکه نه وه به کوپه که ت.

مهمله که تی عیشق

ماکوان: نهی بو نالیت به زۆله کهت؟

نه بهز: جا نهو بلتی چی برا؟

ماکوان: نه بهز زۆر چهز ده کهم ئیستا بهمرم و کو تایی به ژیانم بیت توخوا مه عقوله من له تافانه رهشی عهزه بئ سمیلی سوک، پاشان ژنی سه ره وهری به لوعه ی سوک کو پێکم هه بیت، دوو بنه ماله ی زۆر سوک پهروه رده یان کرد بیت، داخو چی رادهستی من بکهن داوای چی ترم لئ بکهن.

نه بهز: من ده لیم زۆر به سه ختی مه یگره، ده پوین سه ردانیکیان ده کهین بزاین چی ده لین و چییان ده ویت، نه گهر ههر ناساندنی کوره کهت بیت کیشه چیه و بیگره و ده ستخو شیان لئ ده کهین.

ماکوان: نه بهز نه زانی زۆر کهری؟ خو توپه نابیت پیت بلیم کهره، چون ئاسان وه ریگریم کو پێکم ههیه به قه ده ر خو مه، من له سه ر لیواری مه رگم ۳۶ ساله بونیادی که سایه تی خو م ده کهم، به که ریتی تو و تافان و سه روه ر نه بیت به خو ل.

نه بهز: دهی باشه برا من کهرم، به قسه م مه که بزائم تو چی ده کهیت.

ماکوان: له جیگایه کدا بوهسته با ناویک بکرم ده مم وشک بووه.

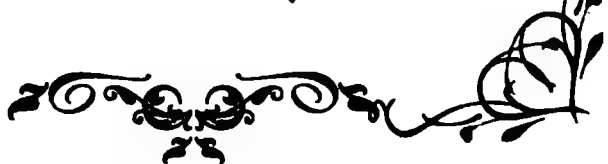
دابه زین لای سه مونخانه یه ک و که صیک، له ویدا ناویکم کړی و نه بهز دوو چای هیناو وتم نه بهز گیان ببوره زۆر داوای لیبوردن ده کهم، به پراستی زۆر شه رمه نده و خه جاله تی لای تو م زیاد سنورم تپیه راند.

نه بهز: توخوا کهی نه وه قسه یه ده یکهیت برا تو برای گه وره میت.

له گه ل نه بهز دا چامان ده خواره وه مامه پی ره کهم بینی وتم نه بهز نه وه پیاوه پی ره کهیه ده ینا سیته وه.

نه بهز: سو الکه ره کهیه؟

ماکوان: وه ره بابروین بو لای.

دهستم کرد به گرافندا ههرچی تیدا بوو دهرم هیئاو سلاوم لیکرد و
 کردمده دهستی، دهستی کرد به پیکهنین و وتی: کاکه عادل بو زانایریت
 باشرین شارهزا له پیکادا که ههرگیز ون نابیت گویدریژه، جا زور جار
 دهبیت یان ناچار دهبین شوین گوئی دریژه که بکهوین، توش به قسه ی بکه
 و شوینی بکهوه شتی زور دهبینی له پیکای گویدریژه که.

ماکوان: زور ههز ده کهم دهستت ماچ بکهم و بزائم ناوت چیه.

مامه پیره: ناوم عه بدوره حمانه، ناسراوم به شیخ عه بدوره حمان، بو
 ماچکردنی دهستم دهبیت بیته مورید و پیکا و مهسله کی عارفان
 وهربگریت، ئاماده ی؟

ماکوان: به دنیاییه وه.

دهستم ماچ کرد و یهک زهرده خه نه ی کرد و به جیی هیستم، زانیم و
 تیکه هیستم که مه بهستی گویدریژه که نه بهزه، دهبیت به قسه ی نه بهز بکهم
 و برۆم بۆمالی سهروه ری به لوعه و تافان و شیرکو ببینم بزائم له م پیکایه دا
 چی تیا به دی ده کهم و فیر ده بم، بۆیه وتم: نه بهز ببوره که قسه ی نابهجیم
 کرد تو چی ده لیت له قسه ت دهرناچم.

نه بهز: ئه زانم ماندوویت، به یانی قسه ده کهین، برۆ بخه وه ئیستا
 ده تبه مه وه.

ماکوان: باشه نه بهز گیان، چاک بووم به عه زیت و ئهرک بو جه نابتان.

گه رامه وه ماله وه به یانی ئارام هات به شوینما چوین بو مزگه وتی عه لی
 که مال هیئامیه وه بو مال و لیی خه وتم هه تا سهعات ۱۱، شهو خه وم
 لینه ده کهوت به یانی دلاوه ر خه به ری کردمه وه به ته له قوون و داوام لی کرد
 که نه پروات بو نووسینگه و بیته ماله وه و دوو ده فته ره که مم پیا نارد بو
 کاک نوری باوکی که لا.

که هات دیاربوو ماندوو بوو، شه و له کار بووه و پیوهی دیار بوو که
که م خه وتبوو، هه ستیشم کرد گه لا هیچی پت نه وتوو که وتم نه و
نه مانه ته به ره بو کاک نوری باوکی گه لا تووشی شوک بوو، وتی چون
دهیناسی؟

ماکوان: دلاوه ر گیان په فیکمه، نه و پاره یه ی بو به ره و بلتی ماکوان زور
سلاوی بوت هه بوو له جیاتی منیش دهستی ماچ بکه باشه؟

دلاوه ر: کاک ماکوان گالته م پتی ناکهیت؟

ماکوان: نه وه لا برا زور به جدیمه و هه دیشم نییه گالته به جه نابت
بکه م، ته له فونی بو بکه و نه و نه مانه ته ی بدهر تی و دهستی ماچ بکه، نه وه
زور گرنگه بلتی ماکوان وای وتوو، باشه برا؟
دلاوه ر: به سه رچاو.

که نه و رویش ديسان لی خه وتم هه تا کاتزمیر ۱:۳۰ دایکم
هه لیساندم وتی نه به ز دوو جار ته له فونی بو کردوویت، نوژی نیوه رو بکه
کات دره نگه.

نوژی نیوه رووم کرد له گه ل ثانای کچم به ته له فون قسم ده کرد، به لام
زور خه هت بار بووم خه موکی و دایگرته وه توانای وه ستانم نه بوو، هه ر
له ماله وه مامه وه نه به ز هات به شوینمدا وتی بابروین کاری زور زه روورم
پیتنه، خوم گوپی و له گه لی چوومه دهره وه.

نه به ز: کاکه نه چین شیرکو ده بینین و زور ئاسایی به تکات لی ده که م
توره مه به، نه مرو ته نها ته عاروفیک بکه ن.

ماکوان: له کوئی؟

نه به ز: له مالی تافان

ماکوان: ئەوێ بەراستە؟ من یە کجار لەسەیرانیک لەگەڵیدا بووم
منداڵتیکم لێ هەیه، برۆمە مالهەکی دەلێت سەرورەری میدریشم کورپکی
لێت هەیه، من چۆن دەچمە مالی بێ شەرەفی وا.

نەبەز: ئەو چی بکەین؟

ماکوان: بابینە جیگایەک لەوێ یە کتر ببینن.

نەبەز: کوێ باشە پێیان بلێم؟

ماکوان: خۆت بریار بدە، بزانه چ ئوتلێک، سەیرانگایەک شوێنیک
بدۆزەرەو، تەنھا مالی ئەوان نەبێت.

نەبەز: کەمێک بیرێ کردەو و تەلەفۆنی کرد بۆ سەیرانی خوشکی وتی
نەسڕین چو بۆ مالی پورم؟

سەیران: وا چاوهری من، من خۆم دەگۆرم قاپ و قاچاخم شۆردوو و
ئێستا دەپۆین، نەبەز مالم پاک کردۆتەو پێسی نەکەیتەو، ئەم شەو
ناینەو، مال پێس بکەیت لەژیا نتا فاصۆلیا ناخۆیت.

نەبەز: خەمت نەبێت من و ماکوان ئێوارە دەپۆینەو بۆ مالهەو.

سەیران: خەمی خەسەرەو سوریشم هاتە سەر، ئەو لەتۆ خراپترە.

کە وای وت دەنگم بەرز کردەو و تم باش سەیران من لەنەبەز خراپترم،
وہللا دەبێت نیو کیلو گولەبەرۆژە بخوین، لەتاواندا تەلەفۆنەکی داخست
شەرمەزار بوو نەیزانی من لەگەڵ نەبەزدام.

نەبەز: مالی ئێمە باشە، خو ئاساییە ئێستا دایکم و سەیران دەپۆن، با
برۆم تۆزیک شیرینی و شت بکرم بۆیان دا بنێن.

ماکوان: شیرینی چی؟ من زەهریان دەرخوارد ئەبەم، سەیران نەبوت
مالەکە پێس نەکەن، نە چا، نە ئاو نە میو و نە شیرینی هیچمان نییە،

یهک شت بکهیت نایه‌م، بۆ زانیاریت من ده‌مه‌وێت ته‌نها چروچاوی شیرکو
ببینم بزائمه‌ی شیوه‌ی خوومی تیایه.

نه‌به‌ز: کاکه بیکه به‌خاتری خواعه‌یه، بامیوه‌یه‌ک تۆژی جهره‌س
بکریه‌ن ههر بۆ خوومان ده‌یخوین.

ماکوان: به‌خوا ده‌می لی نایه‌ن، ته‌له‌دۆنیان بۆ بکه باملیان بشکینن
بین.

نه‌به‌ز: تۆ برۆ بۆ ماله‌وه من ده‌چم ده‌یانیه‌تیم.

ماکوان: جا تۆ ده‌چی باخویمان بین.

نه‌به‌ز: ماکوان وانابیت برا، تۆ وتت ههرچی بلیم له‌قسه‌م ده‌رناچیت،
ئێ کاکه من قسه‌م کردووه تۆ ئیحتیرامی من بگره‌، باشه.

ماکوان: له‌به‌ر خاتری پێلاوه‌کانی تۆ باشه.

چووینه‌وه بۆ مائی نه‌به‌ز که‌سی لێنه‌بوو، سه‌یران ماله‌که‌ی جوان پاک
کردبووه‌وه، سه‌لاجهم کرده‌وه به‌س خه‌یاری تیا بوو، هه‌موو خه‌یاره‌کانم
خوارد وتم نه‌وه‌ک نه‌به‌ز بۆ ئه‌وانی به‌ییت، چاکه‌شم شارده‌وه بۆ ئه‌وه‌ی
چا لێنه‌ئیت، له‌پر ته‌له‌فۆنه‌که‌م زه‌نگی لێدا نه‌به‌ز بوو وتی پێنج خوله‌کی
تر له‌ماله‌وه‌ین، کاتیک که‌ گویم له‌هاتنه‌ ژوره‌وه‌یان بوو خووم کرد به
ته‌والته‌که‌دا زیاتر له‌ ده‌ خوله‌ک له‌وێ مامه‌وه به‌ ته‌له‌فۆنه‌که‌م خووم
مه‌شغوڵ کردبوو، که‌ هاتمه‌ ده‌ره‌وه ئه‌وان له‌به‌رم هه‌ستانه‌وه، بۆیه ئه‌و
کاره‌شم کرد بۆ ئه‌وه‌ی من له‌به‌ر ئه‌وان هه‌لنه‌سم به‌خێر هاتنم کردن و
به‌لاچاو ته‌ماشای شیرکووم کرد.

سه‌روه‌ر: کاک ماکوان ئه‌وه شیرکووی کوپته‌!

ماکوان: خوای گه‌وره ته‌مه‌نی درێژ بکات، شیرکو له‌پۆلی چه‌ندی؟

شیرکو: مامه‌ خه‌سه‌رو من له‌پۆلی ۹م.

ماکوان: شیرکۆ گیان من باوکتەم یان بَلّی بابە، یان بَلّی ماکوان باشە؟
دانیشتنیکی زۆر سارد و سەیر بوو، من تاقەتی قسەم نەبوو...
شیرکۆ: بەلّی باشە.

ئەوانیش ھەموویان زانیان من جەوم نییە و بێزارم.
ماکوان: ئەگەر دەکرێت من و شیرکۆ دەپۆینە دەرەو، دواپی لەگەڵ
خۆم دەیهێنمەو، بۆ مالهو، تا ناو بازار دەپۆین، شیرکۆ ھەز دەکەیت؟
شیرکۆ: بەلّی.

کەواموت سەرورە و تافان وتیان باشە، تێمەش دەپۆینەو بۆ مالهو بە
کاک نەبەزیش ئیسراحتی خۆی وەرەگرێت.
نەبەز: پەلە مەکەن من ئەتانبەمەو، دواپیش مامە خەسرەو و شیرکۆ بۆ
کوێ چوون دەیانگەینەم.

نەبەز ئەوانی برد و منیش دەستم کرد بە قسەکردن لەگەڵ شیرکۆ.
ماکوان: شیرکۆ چۆن زانیت من باوکتەم؟
شیرکۆ: دایکم پیتی وتم، کە بابە سەرورە باوکم نییەو تۆ باوکی راستی
منیت.

ماکوان: باشە کوپی خۆم خۆشحالی ئیستا لەگەڵ منی؟
شیرکۆ: بەلّی زۆر خۆشحالم، چونکە تۆ باوکی منیت.
ماکوان: ئەی لە من توپە نیت کە ئەو ھەموو سالە تۆم بەجێ
ھێشتوو؟

شیرکۆ: ناخۆشە، بەلام ھەدم نییە لە تۆ توپە بم.
ماکوان: ئەمڕۆ چی بکەین بەیەکەو، ھەزرت لە کوێیە بۆی پڕۆین؟
شیرکۆ: تۆ دەزانیت، بۆ ھەركوێ پڕۆیت لەگەڵت دێم.

ماكوان: ئەمىرۆ بەيەكەۋە دەبىن و ھەزەت لەھەرچى بوو پىم بلى.

شىركۆ: تەنھا ئەمىرۆ، ئەى ئەگەر ئىتھەۋە بۇ خارىچ؟

ماكوان: نا مەبەستىم ئەمىرۆ و ھەموو پۇژەكانى ترە، بىروا ناكەم بىرۆم بۇ خارىچ، بۇ شۇنىكى زۆر دوور دەپۆم، خۆشەم زۆر باش شارەزايىم نىيە لەو جىگايە، بەلام تۆ ئىستا لەگەل منىت، ھەز دەكەيت بىرۆين بۇ كۆي؟

شىركۆ: تۆ كۆيت پى خۆشە، من نازانم.

ماكوان: پە لە مەكە با نەبەز بىتھەۋە، دەچىن نان دەخۆين، ھەز لە چى دەكەيت.

شىركۆ: كەباب!

دەستىم كەرد بە پىكەنەن لە دلى خۇمدا وتم: پىويست بە فەحس ناكات، جىناتى خۇمى ھەلگرتوۋە، پىم وت: ئەچىن بۇ بازارپىش دوايى ھەزەت لە جلو بەرگىش بوو بىكەرە، باشە كۆرى خۇم؟

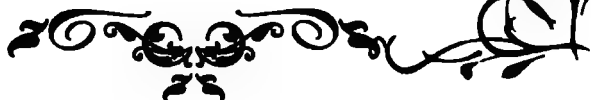
ۋەردە ۋەردە ھەستىم بۆى جولاً، ديار بوو زۆر بە ئەدەب بوو، بەلام لىم دەترسا تۆزىك قىسەى خۆش و يارىم لەگەل كەرد، تۆپىكى منالانە لە ھەۋشەى مالى نەبەز بوو لەگەلدا دەستىم كەرد بە يارى، بەلام چەندە دلخۆش بووم پى ئەۋەندەش خەم داىگرتبووم.

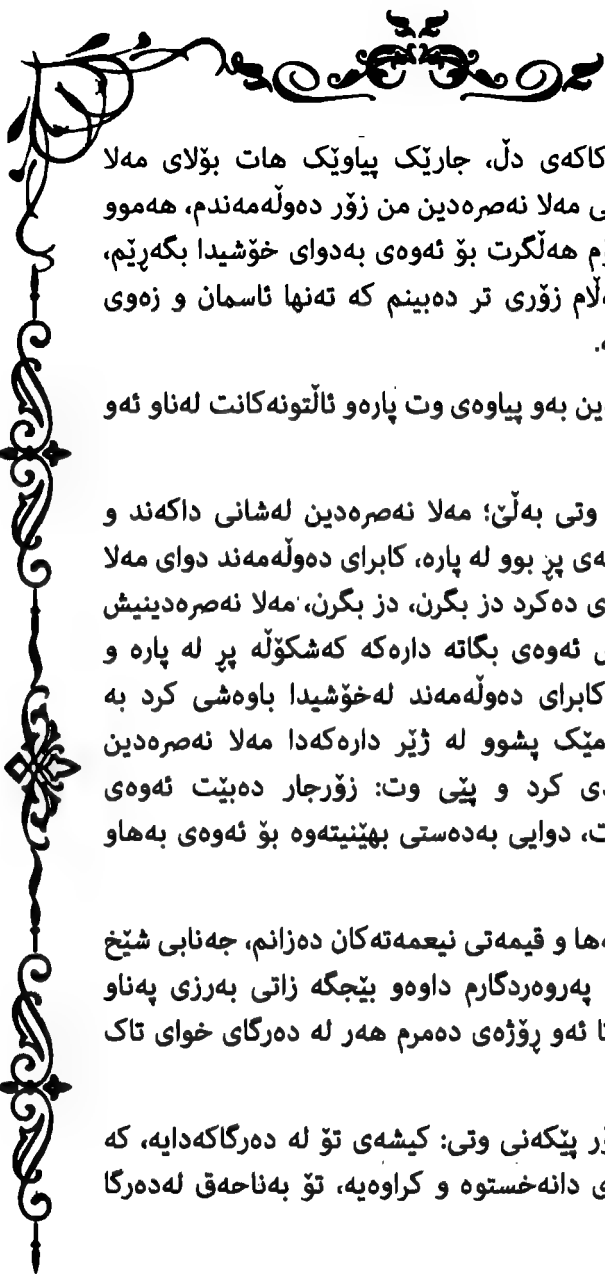
نەبەز ھاتەۋە چۆين بۇ كەبابخانە و جارىكى تر مامە پىرەكەم لى پەيدا بويەۋە، خۆى ھات بۆلام. لەبەرى ھەستامەۋە و داۋاى نەفەرىك كەبابم بۇ كەرد بە حورمەت و ئەدەبەۋە لە خەزمەتيا بووم.

مامە پىرە يان شىخ عەبدۇرەھمان: ئەم كۆرە منالكارە كىيە لەگەلتا؟

نەبەز: جا تۆ ھەقت چىيە؟

ماكوان: زۆر بەرپەزەۋە، بىورە شىخ عەبدۇرەھمان، ئەۋە كۆرى منە ناۋى شىركۆيە.

شیخ عهبدوره حمان: کاکه ی دَل، جارِیک پیاوِیک هات بۆلای مهلا نهصره دین پیتی وت جه نابی مهلا نهصره دین من زۆر دهو له مه ندم، هه موو پارو و سهروه تم له گه ل خۆم هه لگرت بۆ ئه وه ی به دوا ی خو شیدا بگه پیم، به لام دهستم نه که وت، به لام زۆری تر ده بینم که ته نها ئاسمان و زه وی هه یه و که چی دلی خو شه.

له و کاته دا مه لا نهصره دین به و پیاوه ی وت پارو و ئالتونه کانت له ناو ئه و کو له پشته دایه؟

کابرای دهو له مه ندیش وتی به ئن؛ مه لا نهصره دین له شانی دا که ند و رایکرد، هه موو که شکۆ له که ی پر بوو له پارو، کابرای دهو له مه ند دوا ی مه لا نهصره دین که وت و هاواری ده کرد دز بگرن، دز بگرن، مه لا نهصره دینیش رایکرد بۆلای دارِیک، پیش ئه وه ی بگاته داره که که شکۆ له پر له پارو و ئالتونه که ی بۆ فری داوه، کابرای دهو له مه ند له خو شیدا باوه شی کرد به که شکۆ له که یدا، دوا ی که می ک پشو و له ژیر داره که دا مه لا نهصره دین بانگی کابرای دهو له مه ندی کرد و پیتی وت: زۆر جار ده پیت ئه وه ی خاوه نیت له دهستی بدهیت، دوا یی به دهستی به پینیت هه بۆ ئه وه ی به ها و قیمه تی بزانی ت.

ماکوان: پروا بکه من به ها و قیمه تی نیعه مه ته کان ده زانم، جه نابی شیخ هه می شه له ده رگای خوا ی پهروه ردگارم داوه و بیجگه زاتی به رزی په ناو هانام بۆ که س نه بردوو و تا ئه و پرۆه ی ده مرم هه ر له ده رگای خوا ی تاک و ته نها ده ده م.

شیخ عهبدوره حمان زۆر پیکه نی وتی: کی شه ی تۆ له ده رگا که دایه، که عادل خوا ی گه وره ده رگای دانه خستوه و کراوه یه، تۆ به ناحه ق له ده رگا ئه دهیت برۆ ژوره وه.

خواردنه که یان هیناو ئه و هه ستا پرۆشت وتی دابه شی بکه ن به سه ر خو تاندا.

مهمله که تی عیشق

ماکوان: توخوا مه پۆ له که لماندا به.

شیخ عهبدوهره حمان: سویند مه خۆ زۆر درهنگه ده بیست برۆم، به لام له بهر سوینده کهت که میکی که داده نیشم. که میکی که دانیشه وه لمان که نه بهز زانی من به جدی قسه ی له که ل ته که م و ئه ویش جدیه له قسه کانیای بویه بیده نگ بوو و گوئی لی گرتین.

ماکوان: جه نابی شیخ هیچت پیویست نییه؟

شیخ عهبدوهره حمان: کاکه عادل ههرگیز هه وری رهش کاریگه ری له تیشکی خۆر ناکات، ده شیت ماوه یه ک به ری بگریت، به لام ههر ده پره ویته وه، له ناخدا نه هیلی هه وری رهش و ته می تاوان پوناکی و گۆرانکاری بکات بهرده وام به زۆری نه ماوه، ئه مه ی وتو هه ستا رۆشت، وتی خوای پهروه ردگار به ره کهت بخاته پرزی زانست، السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته.

ماکوان: وعلیکم السلام.

که وتی بهرده وام به و زۆری نه ماوه، وتم ته واو کاتی مه رگم نزیکه بویه وای وت.

نه بهز: ئه م پیاوه ئاسایی نییه ماکوان.

ماکوان: به دلنیا ییه وه به لام کتیه و چیه و چۆنه نازانم.

نه بهز: ئه ی چۆن پیی ده لییت شیخ عهبدوهره حمان؟

ماکوان: ئی خۆی وتی، شیخ واتا پیر و هه موومان بهنده ی په حمانین، کئ ته لییت ئه وه ناوی خۆیه تی.

نه بهز: ئی بو پیت ده لییت عادل؟

ماکوان: ناوی خه سه روی کردووه به عه ره بی.

نەبەز: مۆلۈك ھەيەلەي قۇرى و پالەكە شتى زۆر جوانى لىيە
دەچىن بۇ ئەۋى.

وتم بابروڻ، له پريگا پرسيارم له شيرکو ده گرد و دهمدواند له باسی نه وهی نويز ده کات و نایا ده زانیت قورثان بخوینیتته وه، له م قسانه دا بووین دوکتور چالاک په یوه ندی پتوہ کردم که وه لأمم دایه وه وتی: کاک ما کوان نه مړو کوبونه وه مان هه بوو له باخه که بو نه هاتویت، مه گهر وه عدت نه دا بیت؟

ماکوان: وهلاهی راست دهکهیت من زۆر داوای لی بوردن دهکه م،
نه مرو زۆر سه رقآل بووم، خوا شاهیده که جه نابت فه رموت بیرم که وته وه،
عوزم قبول بکه ن، ئیتر وایه تووشی نه خووشی سه ره تانی میشک بووم.

نه بهز پیدای کیشام و به ئیشاره ت وتی چی ده لیت شیکۆ له دواوه
دانیشتوه.

داوای لیبوردم کرد که ناتوانم بپروم بو دانیشتنی دواتر ههول ئهیه‌م
 ئاماده‌بم.

له گه‌ل نه‌به‌ز و شێرکۆ چووین بۆ ناو بازاره‌که و به شێرکۆم وت پرۆ به ناره‌زووی خۆت جلوه‌به‌رگ هه‌لبژێره، وتم جلوه‌به‌رگو هه‌ندیکی دیاری بۆ بکرم تا ورده ورده ئاشنا ده‌بین به‌یه‌ک و خۆشه‌ویستی له‌نیواغاندا دروست ده‌بێت، دواى ئه‌وه تا ماوم له‌گه‌لیدا ده‌بم و فێری ئه‌وه‌ی بکه‌م که من ده‌مه‌وێت.

له‌ناو بازاره‌که‌دا ههر ده‌هات و ده‌چوو ده‌یوت باوکه‌ئه‌وه‌باشه، منیش پرای خۆمم له‌سه‌ر ده‌وت یان ده‌یوت باوکه‌ئه‌وه‌جوانه، له‌پڕ چه‌ند هاوړی و ناسراو و که‌سوکاری خۆمم لێ به‌یدا بوو ئه‌ویش ههر ده‌هات و ده‌یوت

مهمله که تی عیشق

باوکه نهوه جوانه، نهوه باشه تا یه کیک له وان وتی کاک ماکوان نهوه کوږی خوته؟

ماکوان: نا گیان؛ نهوه کوږی کاک نه به زه له باوکی توږه یه نه لیت نیت به تو ده لیم نه به ز و به توش ده لیم باوکه.

دهیه ویت نه به ز توږه بکات،، باش بوو به و درویه خوم دهر باز کرد لیان، دوايي خوم به زه یم به شیرکوډا هاته وه به زه یشم به خومدا ده هاته وه ده موت نه گهر هم دهر دم نه گرتایه نه مېرد بو نه وروپا له وئ له گه ل په وشه که راده هات وه کو کوردستان نییه، به لام هه موو دهرگا کانم له سهر داخراوه.

تا درهنگانیکې شهو به یه که وه بوین نه وه ی حه زی لی بوو بوم کږی دواي نه وه نه به ز بردیه وه بو به رده رگا و دایه ده ستی دایکی، نه و بئ چاووړووه ی دایکی ده یوت توخوا وهر نه ژوره وه پشویه ک به ن به نه به ز.

نه به ز هاته وه ناو سه یاره که و وتی: نه مړو ژور ناسووده بینیمیت له گه ل شیرکوډا وابوو؟

ماکوان: نه وه لا، حه ز ده که م که له ی سهرم بته قیت و له م زیانه پرگارم بیټ.

ههروام وت گه می خوشکم ته له فوونی کرد، به نه به زم وت ناگات لییه قوږه که چه نده خهسته؟

ماکوان: به لئ گه نم گیان باشی خوشکه جوانه که م؟

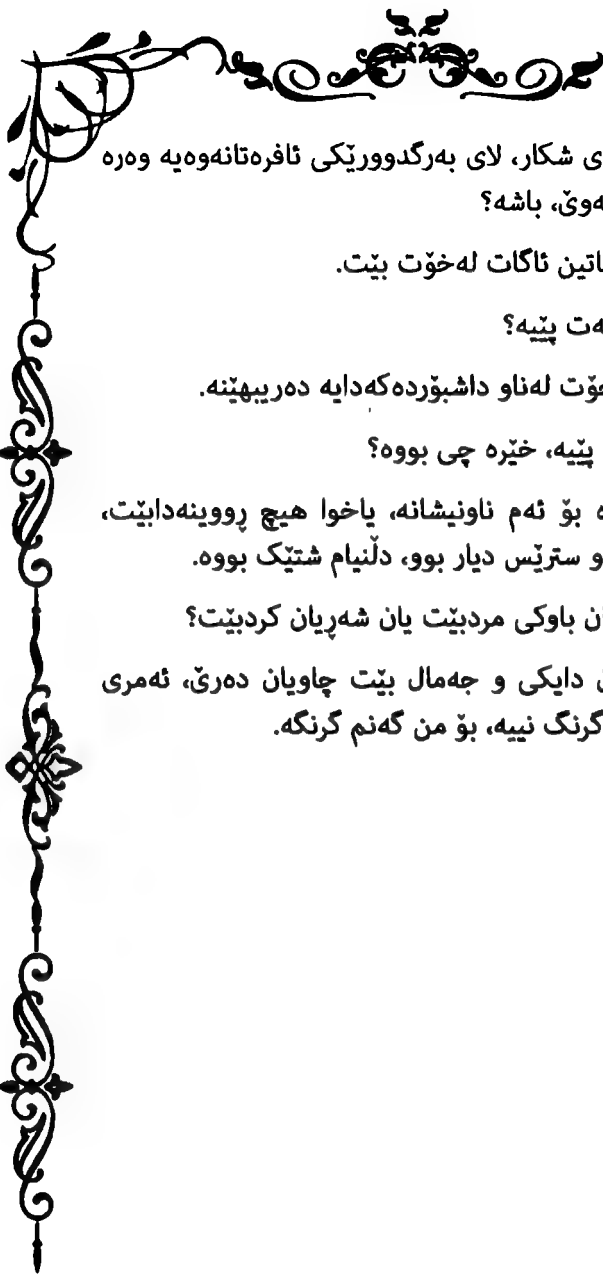
گه نم: کاکه له کویت نه بیټ تیتستا بتبینم.

ماکوان: خیره خو هیچ نه بووه؟

گه نم: کاکه تکا ده که م ده بیټ بتبینم، هه ر تیتستا.

ماکوان: بیم بو کوئ؟

گه‌نم: وه‌ره چیشته‌خانه‌ی شکار، لای به‌رگدووریکی ئافره‌تانه‌وه‌یه وه‌ره
ئه‌و جیگایه‌ منیش دیمه‌ ئه‌وی، باشه؟

ماکوان: زۆر باشه‌ وا هاتین ئاگات له‌خۆت بێت.

به‌ نه‌به‌زم وت ده‌مانچه‌ت پێیه‌؟

نه‌به‌ز: ده‌مانچه‌که‌ی خۆت له‌ناو داشبۆرده‌که‌دایه‌ ده‌رییه‌تیه‌.

منیش ده‌مانچه‌ی خۆم پێیه‌، خێره‌ چی بووه‌؟

ماکوان: نازانم، لێخۆره‌ بۆ ئه‌م ناوێشانه‌، یاخوا هیچ پرووینه‌داییت،
به‌لام گه‌نم زۆر ئاره‌حه‌ت و سترێس دیار بوو، دلنیا‌م شتێک بووه‌.

نه‌به‌ز: بلیت دایکی یان باوکی مردبیت یان شه‌ریان کردبیت؟

ماکوان: ئه‌گه‌ر له‌نیوان دایکی و جه‌مال بێت چاویان ده‌ری، ئه‌مری
ئه‌ژی شه‌ر ده‌که‌ن بۆ من گرنگ نییه‌، بۆ من گه‌نم گرنگه‌.

ئاشکرا کردنی پلانی جه مال له لایه ن گه نه وه

من و نه به ز زوو که وتینه پئی به دهم بانگه وازه که ی گه نه وه، چووینه
نه و دوکانه ی که ناویشانی دابوینی، دیار بوو به ناوی جلو به رگ دوورینه وه
هاتبوو ده ره وه له مال و هاتبوه نه وی، گه یشتم به گه نم و باوه شی پیا
کردم وتی: کاکه له گه ل باب به جه مال چی روویدا وه له نیوانتا ندا؟

ماکوان: هیچ نه و پۆژه هات بۆلام خۆی و که سیک ی تر بوون، وه کو
پاسه وانی بوو له ده ره وه وه ستابوو منو جه مالیش ههر زۆر ئاسایی قسه مان
کرد، به لام نه و شله ژا بوو، چی بووه گه نم گیان بیلئ.

گه نم: وه لاهی کاکه خۆشم سه ری لئ ده رناکه م به لام باشته پیت بلیم
نیوه پۆ و یستم بیم بۆلای نه م خه یاته، و یستم داوای سه یاره یه ک بکه م که
نزیک بوومه وه له ژووری دانیشته که مان گویم لئ بوو دایکم و جه مال
قسه یان ده کرد، باب به جه مال وتی: کاریک نه که م به ماکوان که له ژیانیدا
له بیری نه چیتته وه، من خۆم داگرت دایکم وتی: نه مه چۆن روویدا وه،
نه ویش وتی: به سوودفه له سه ر گوپری باوکی ماکوان یه کتریان بینیه، ئیتر
جه مال وتی به دایکم خه ریکی پلانم خه مت نه بیت کو تایی به و کیشه یه
ده هینم، منیش نازانم کیشه که چیه؟

له نیوه پۆوه خه می تۆمه ئیستا بریارم دا پیت بلیم، به لام کاکه خه سه ره و
توخوا ئاگات له خۆت بیت، نامه ویت تۆم له ده ست به چیت.

ماکوان: گه نم گیان مه ترسه، بزانه توپه ت کردوون، باسی منت زۆر
کردوو ه رقی نه وانت هه لساندوو، نه و ناتوانیت هیچ بکات، نه وه پیری
هه ره شه ی کوشتنم لئ ده کات.

ئێ خۆ من و مه رگ زۆر ره فیقین من خۆم دانا وه بۆ مردن تۆ باش
ده زانیت، نه ی نه ترانی پلانه که ی چیه؟

گه‌نم: نه‌به‌خوا، هه‌ر ئه‌وه‌نده‌ی وت و چوو‌ه ده‌ره‌وه، دوا‌یی له‌گه‌ل
دا‌یکم قسه‌م کرد وه‌کو شتی‌کم لێ به‌شاری‌ته‌وه، وتی نه‌چویت بۆ‌لای
خه‌سه‌رو؟ ئه‌ی وت بۆ‌ نایه‌ت بۆ‌ ما‌لمان و ئه‌م په‌رسیاران‌ه‌ی ده‌کرد.

ما‌کوان: وه‌للا گه‌نم گیان من ئیستا خه‌می تۆمه‌ نه‌ک خه‌می خۆم،
ئه‌گه‌ر شتی‌ک ده‌زانی به‌ران‌به‌ر به‌ تۆ ده‌یکه‌ن، هه‌ر ئیستا له‌گه‌ل خۆم
ده‌ته‌بم با ئه‌وانیش سیر بخۆن و زو‌رنا لێ‌به‌ن.

نه‌به‌ز: به‌یارمه‌تی ده‌توانم من رای خۆم بلی‌م؟

پێمان وت فه‌رموو رای خۆت بلی‌ ئه‌ویش وتی: من پێم باشه‌ داده‌ گه‌نم
با هه‌ر له‌مال‌ه‌وه‌ بێت، ئه‌گه‌ر شتی‌ک روویدا ئا‌گادارمان بکاته‌وه، هه‌و‌ل‌به‌دات
ته‌له‌فۆنی‌کی نه‌یتی ده‌ست بخات په‌یوه‌ندی به‌ تۆوه‌ یان منه‌وه‌ هه‌بێت بۆ
ئه‌وه‌ی ئه‌گه‌ر ته‌له‌فۆنه‌که‌ی خۆشیا‌ن لێ‌سه‌ند دان‌ه‌یه‌کی زیاده‌ی لا‌بێت،
ئا‌گاداری تێمه‌ بکاته‌وه.

گه‌نم: ئه‌توانم ئه‌وه‌ بکه‌م، ژماره‌یه‌کی ترم هه‌یه، ده‌توانم به‌کاری به‌ینم
لای خۆتان ب‌ینوسن.

ژماره‌که‌ی‌مان نووسی و پێش‌نیا‌ره‌که‌ی نه‌به‌ز زۆر باش بوو، ۳۰۰ دۆ‌لارم
دا‌یه‌ وتم ئه‌وه‌ به‌شاره‌وه‌ با پێت بێت، نه‌وه‌ک پا‌ره‌و شت نه‌یه‌نێ و چیت
هه‌یه‌ لێت به‌سه‌نن و بۆ ئه‌وه‌ی نه‌توانیت بێته‌ ده‌ره‌وه، هه‌رچه‌نده‌ وتی
پاره‌م زۆر پێیه‌، به‌لام هه‌ردامی، نه‌به‌ز ئامۆ‌ژگاری باشی کرد له‌رووی
ئه‌منیه‌وه‌ که‌ چ جو‌ره‌ جلو‌به‌رگێک له‌به‌ر بکات و چ جو‌ره‌ پێ‌لاویک له‌ پێ
بکات و حازر بێت بۆ روودانی هه‌موو شتی‌ک، ک‌لیلی ما‌له‌وه‌مان له‌ گه‌نم
وه‌رگرت و خێرا له‌سه‌ر کا‌غه‌ز و ته‌په‌دۆ‌ر وێنه‌ی جو‌ری ک‌لیله‌که‌مان ک‌یشا
و هه‌لکه‌ند به‌ مۆبا‌یله‌کانی‌شمان وێنه‌مان گرت وتمان ئه‌گه‌ر خ‌وانه‌خواسته
شتی‌ک بوو زوو ده‌گه‌ینه‌ لات.

داوامان لێ کرد که‌ زوو به‌رواته‌وه‌ بۆ ما‌له‌وه‌ تا سه‌عات ۱۲ ی شه‌و
هه‌موو سه‌ری کاترۆمێ‌ریک نا‌مه‌یه‌ک بنێ‌ری‌ت که‌ هه‌موو شت باشه‌، دوا‌ی

کاتژمیر دوانزهش نه گهر به خه بهر بوو ههر چه ند کاتژمیریک جاریک
ئاگادارمان بکاتهوه له وه زعی خوئی، ههروهها با گوئی بگریت بزانیته که
چی پروونه دات و به ته مای چین، ئیمهت له گه له خه مت نه بیته.

گه نم: من خه می تۆمه کاکه، ئیستا تۆ وات کرد که من خه می خۆم بیته،
ههر تۆ سهلامهت بیت من هیچم ناویت، به خوا پرواناکه م هیچ کیشه بو
من دروست بیته.

ماکوان: گه نم گیان هیچ پروونادات به لام پیشبینیه و ده بیته هه زه ری
خۆمان وه رگرین و له ناماده باشیدا بین، باشه گوله که م؟
گه نم: باشه کاکه گیان، تۆ چی ده لئیت وا ده که م.

ماکوان: ئیمه ده پۆین به گه یشتنت به ماله وه ته له فۆنیک بو من بکه،
با دایکت و جه مال گوئیان لئ نه بیته، بو ئه وه ی نه زانن که یه کترمان
بینیه، وا خۆت نشان بده که من که سیکی زۆر ئیهمالم و ههر گویت
پیناده م، باشه؟

گه نم: زۆر باشه وا ده که م، من ده بیته پرۆم خواتان له گه ل.

ئه و پرۆشت من و نه به زیش دوور به دوور شوینی که وتین تا گه یشته
ماله وه، له و ناوه ماینه وه تا دره نگانیک، پاشان ته له فۆنی بو کردم ئه وه ی
پیمم وتبوو کردی، من و نه به زیش که وتینه بیرکردنه وه.

نه به ز: چی ده بینیت و تیروانینت چیه و چۆن لئکی ده ده یته وه؟

ماکوان: دوو سیناریۆ ده بینم، یه که م ئه وه یه که باوکم زۆری بو به جئ
هیشتووین و به شی زۆری ده گه رپته وه بو ئیمه له پرووی یاساییه وه، جه مال
و دایکی گه نم ده ترسن له سهروه ته که یان، دووهم یان جه مال و دایکی
گه نم له وه ده ترسن کیشه که گه وره تر بیت و له سهر سومعه و که سایه تی
جه مال بکه ویت؟ له م دوانه زیاتر خویندنه وه ی ترم بو ناکریت له ئیستادا،
ئه ی تۆ چی ده لئیت؟

نەبەز: مەن وای نابینم، ھەردوو گریمانە کە دورە کە تۆ خوێندنەو ەت
 بۆ کردوو، بۆ ئەو ەی باوکت زۆری بە جێھێشتوو ە ناگاتە چارەکیکی
 سەر ەوتی جەمال، جەمال خاوەنی ملیۆنان دۆلارە نەک دیناری عێراقی،
 خۆت باش دەزانیت جەمال لەناو خەڵکدا تەنھا گوێ بە پارە دەدات تەنھا
 ترسی لە دەستدانی سەر ەوتی خۆیەتی، سومعە لای ئەو ھیچ نییە، ئەو
 پارە ی ھەبێت گوێ بە ھیچ نادات، ھەموو کورد و کوردستان بۆ پێکی
 شەوێکی دەفرۆشیت، لەبەر حورمەتی تۆ و گەمی خوشکت قسە ی تر
 ناکەم.

ماکوان: دەمخۆش نەبەزی بڕام، خۆشم دەزانم ئە ی تۆ دەتیی چی؟

نەبەز: ئە گەر بلییم نازانم لات ئاسایی بێت، ھەر چی سەر دەھێنم و
 سەر دەبەم بیرم بە لای یە ک شتا دەپروات، ئەویش زۆر بە ھێز نییە، لەوانە یە
 بلیت توشم بوو بە تووشی ماکوانی. پڕۆژنامە نووسی ئیسلامی کە
 ئەو ەندە ی ویستی دەیکات و دەیلێت و ئاشکرام دەکات، ئە گەر لێم نزیک
 بێت ەو لە پێگای گەمەو ە، ھەرچە ەندە جەمال وەکو پێوی وایە فێلباز و
 تەلە کەبازی وەکو خۆی نییە.

ماکوان: جا پێشتریش ئەو کورانی ئە گەلم ھاوکارن دەستیان
 نەپاراستوو ە، ھەرچییان دەست کەوتوو ە لەسەری لە گوڤاری پێگا بلایان
 کردۆتەو ە.

نەبەز: ھەرچە ەندە ئەوانە ی وتمان ھەمووی لاوازە، بەلام با ئێمە بلیین
 ھەموو ئەم ھۆکارانەن، بەلام چی لەتۆ دەکات، ئەتفرینێ؟

پێکەنیم و وتم: وەللا ئەبم بە بار بەسەر خۆی و پاسەوانە کانیشیەو ە.

نەبەز: یان بلیین تەقەت لێ دەکات و تیرۆرت دەکات.

ماکوان: ئێ مەن ھەر دەمرم بەمە بەسەر ئەو خۆپێدە دا ساغ بێمەو ە
 باشترە، بەلکو دوا ی مەن کەسیک تۆلەم بکاتەو ە.

نه به ز: من ده مهویت تۆ نه که ویتته داوی، دهنه تۆله سهندنه وه ئاسانه،
پیشنیاریکم ههیه هیوام وایه لیم وهر بگریت و به قسه م بکه ییت.

ماکوان: منو تۆ بیفرینین یان ته قه ی لئ بکه یین؟

نه به ز: نا به لکو بیترسینین.

ماکوان: چۆن؟

نه به ز: پلانیکم لایه له گه ل زۆر که سی تر به کارمان هیناوه سه ریگرتووه،
نه شه ر ده که یین نه ته قه، نه که سیش ده فرینین.

ماکوان: ئه مه ی تۆ باسی ده که ییت مه ته له پلان نییه، ئه ی جنۆکه ی بۆ
ده نیریت؟

نه به ز: نا، چوار پینچیک له ئه فسه ره کانی خۆمان بانگ ده که م به جلی
سه ربازییه وه پوژیک له ده وامه وه تۆ ده بینن و تۆ برۆ ژوره وه هه موو
به ده ورتا ده بین و ئه وانه ی که جلی سه ربازی له به ر ده که ن له دال و نه جمه
که متریان نه بێت و یه که یه که بانگمان بکه زۆر گه وره و وه کو به رپرس
مامه له بکه، جه مال نه ک ده ترسیت به لکو هه رچی پلانی هه یه له ترسا
کو تای پینچینیت، ئه مه سه ره تا زۆر باشه بۆ ئه وه ی لانی که م پلانه که ی
دوا بخه یین زیاتر به خۆیدا بچیتته وه و تۆش گه وهر تر ته ماشا بکات و حسابی
زیاتر له سه ر تۆ بکات، تیمه گه غمان هه یه لایان هه ول ئه ده یین زانیاری لئ
وه ربگرین، پیت چۆنه؟

ماکوان: بیرۆکه که باشه، به لام ئه م چوار و پینچ که سه ر کین و کاره که
ده که ن له گه لماندا، گریمان کردیان دوا ی نه بێته کیشه بۆ تۆ یان جه مال
سوودی لئ وهر ناگریت به کاری به یینیتته وه دژمان، ئه و له گه ل به رپرسی
گه وهر تر دا تیکه له.

نه به ز: خه می نه وه ت نه بی ت له کوردستان لای هه ردوو ده سه لاته که
سه نته ری هی ز لای یه ک که س نییه، زوړیک له ده زگا و خه لکه کان هی ز و
توانایان هه یه، ته نانه ت بهر پر سه کان خو یان له خو یان ده تر سن.

ماکوان: که سه کان له می شکتا هه یه، یان دات نه ناو ن هه ر پېشنیار و
سیناریو یه؟

نه به ز: نا که سه کان ناماده ن، به لام نازانم تو رازی ده بی. بو دوانیان تو
ده یانناسی ئیستا کپشه که تویت؟

ماکوان: من بو؟

نه به ز: دوانیان هاوړی کونن، به لام تو قسه یان له گه ل ناکه یت له سالی
۱۹۹۶وه نه وانی تریش هاوړی خو من و هه موو زابتن.

ماکوان: کین؟

نه به ز: هیوا و وریا، هیوا ره ش دالی هه یه و وریا حاجی حه سه نیش
سئ نه ستیره یه، نه وانی تر هه موو په فیقمانن، به لام تو نایانناسیت.

ماکوان: وریای حاجی حه سه ن ده می که ناشت بوینه ته وه، به لام هیوا
ره ش هه ر زوړ سه خیفه و ره شه له بهر چاو م، ئیهمالی بکه با نه وی
تیانه بی ت.

نه به ز: به خوا هیوا زوړ کوړی چاکی لی ده رچوو، نه مزانیوو له گه ل
وریان ناشت بوونه ته وه، باسی نه کردوو.

ماکوان: سئ سال بهرله ئیستا بو و ابرانم، له گه ل دوکتور موسه نا
کوړیکم هه بوو هاتووو کوره که هات بولام وتی هاتووم پاسه وانی ت بکه م
نه هاتووم بو کوړه که، باوه شم پیا کرد و وتم ئه ی نه هاتوویت راپوړتم
له سه ر بنووسیت ده ستمان کرد به پیکه نین و وینه یه کیشمان به یه که وه
گرت، پېشتریش گوايه هه ر له توړی پالتو لک بهرگری لی ده کردم، به لام من
نهمده زانی که نه وه وریایه. له ژووری پېشمه رگه دیرینه کانی یه کیتی بوو.

ناوه که شی پیتوم، وریا زۆر جیاوازه له گه‌ڵ هیوا ره‌ش دا، من کاتی خۆی له گه‌ڵ وریادا که ده‌نگه ده‌نگمان بوو زۆر ئاسایی بوو من به‌رگرم له یه‌کتیتی ده‌کرد نه‌ویش به‌رگری له حسک ده‌کرد له‌سه‌ر نه‌وه ده‌نگه ده‌نگه که دروست بوو شتی حیزبی بوو، به‌لام هیوا زۆر خوێرییه هه‌ر نامه‌وێت بیهینم، تۆ له‌بیرته نه‌ژادی شیخ حامی دایه به‌ر چه‌قۆ له‌سه‌ر پارهی قاوومه؟ ئی من شه‌ره‌که‌م له‌سه‌ر نه‌ژاد بوو که‌چی نه‌و خوێرییه دوو‌کانه‌که‌می سووتاند که چوومه سه‌ریشی سویندی خوارد وتی من نه‌بووم.

نه‌به‌ز: ده‌سویند به‌ خوا له‌م پۆژانه‌دا باس‌مان کردی نه‌ی وت خه‌سه‌روه سورمان که‌مه، زۆر به‌پێژ و پیاوانه‌ باسی کردی، وتیشی قه‌رزازی خه‌سه‌روم نه‌مه‌وێت بیهینم و داوای گه‌ردن ئازایی کێ بکه‌م، چووه‌ بۆ هه‌ج و دوو جاریش چووه‌ بۆ عومره که جاریکیان به‌ یه‌که‌وه چوین.

ماکوان: نه‌مه‌ هیوا ره‌ش، به‌خوا بۆیه‌ وا ده‌لێیت ده‌ته‌وێت دلی من باش بکه‌یت، پڕوانا که‌م هیوا هه‌رگیز بیه‌ت به‌ پیاو.

نه‌به‌ز: سویند بۆ ده‌خۆم نه‌وه‌ی وتم پراستییه، به‌خوای گه‌وره‌ نه‌گه‌ر پێت خۆشه‌ بانگی ده‌که‌م بۆ نووسینگه‌ و داوای لی‌بوردنت لێ بکات و چیش بلێیت نه‌و نه‌دات، به‌دواتا ده‌گه‌رپێت داوای گه‌ردن ئازاییت لێ بکات حه‌قی نه‌وه‌ی دوو‌کانه‌که‌ی سووتاندوویت.

ماکوان: نه‌به‌ز توخوا له‌ شه‌ری هیوا لامه‌، خۆ شه‌ری پیاوانه‌ نییه که شه‌ریش ده‌کات له‌دواوه‌ خه‌نچه‌رت لێ نه‌دا، خۆ من نه‌وکاته‌ نه‌متوانی لۆریه‌که‌ی باوکی بسووینم به‌لام به‌کاری نامه‌ردیم زانی.

نه‌به‌ز: نه‌لێم سویند به‌خوا به‌دواتا ده‌گه‌رپێت داوای لی‌بوردنت لێ بکات، پێی وتوم دوو‌کانه‌که‌ی حساب ده‌که‌ین به‌ پارهی نه‌مپۆ هه‌مووی بۆ ده‌گه‌رپێتمه‌وه.

ماکوان: به‌هه‌رحال تۆچی ده‌لێیت باوا بیه‌ت.

ئەو شەھەر مەن و نەبەز گىرمان خواردبوو بەدەستى گەمەھو، ئىمە وتمان
ھەر سەرى سەعاتىك جارىك ok بىئىرىت كەچى ئەو لە سەعاتىكدا
دووچار دەينارد، ئەو شەھەر تەلەفۇنەكاغان پەر بوو لە نامەى گەنم.

وھەكو پۇژانى ئاسايى لەشارى سلىمانى دەپۇشتەم بۇ نووسىنگە و
لەھەمان كاتدا چاوەروانى چەركەساتى ئازار و مەرگ بووم، نووسىنگە
قەرەبالغ بوو ئەو كاتانەى كە مەن لە كوردستان بومايە، لەگەل دىزانەرى
وئىب سايەت و گوڤارى بزاڭ خەرىكى دىزايىنى وئىب سايەتى بزاڭ بوين
(كاتەگورىيەكانم جىادەكردەو) لەپەر ھىوارەش و وريا و نەبەز خۇيان كرد
بە نووسىنگەدا، مەنىش لەبەريان ھەلسام و بەرەو پوويان رۇشتەم بەگەرمى
بەخىرھاتنەم كردن و ھىوا وتى: بەخوا ترسام مەن دەربكەيت.

ماكوان: چەند جار لەگەل پىشەرەوى براىم دەمە بۆلەم بوو و ئاشتىشمان
بۆتەو، تۆش پىشەرەوى بۇ مەن ئىمە براى يەكەين.

ھىوا: بەپىزى مامە خەسرەو چاومانى.

نەبەز داواى كرد بەيەكەو بەچەين بۇ جىگايەك بەيادى جارەن و
ھەندىك قسە بكەين.

ماكوان: ئەگەر يادى جارەن بىت دەبىت برۆين بۇ كارىزى وھستا
شەرىف يان نادى ھىشو، ئى باوەر ناكەم ئىستا كەسمان بخۆينەو.

وريا دەستى كرد بە پىكەنين و وتى: ئەى بۇ نەچەين بۇ كەباب خواردن،
ھىوايەتى تۆيە و كەبابىكم دۆزيوئەو زۆر خۆشەو وھستاكەشى زۆر
پاكوخاوتە.

ماكوان: بەو مەرجەى ميوانى مەن بىن.

نەبەز: ميوانى مەن چەونكە مەن پىكمخستو.

ھىوا: نا ميوانى مەن لە بەر ئەوئەى مام خەسرەو لە ئەوروپا ھاتۆتەو.

مهمله که تی عیشق

وریا: ئی من وتم ئه چین بۆ ئه وی و من دهعه وتم کرد، تۆ بابروین دواپی پئی ئه کهوین.

هه رچوارمان هه لساين چووین بۆ نانخواردن، چووینه جیگایه ک که بابیکی ناخۆش، پڕ چهوری و چهق و بهز، پڕ له ورده نان هه ر مۆرمان له وریا ده کرد، که هاتینه دهره وه وریا مان به قسه شۆرد، هه ر نهیده وئرا قسه بکات یه کسه ر باسی که بابه که مان بۆ ده هتایه پتیشه وه، چووین بۆ کافتیریایه ک له سه ر چنار له وی دانیشترین نه بهز وتی مامه ماکوان تا ئهم ساته ش هیچم له که ل ئه ماندا باس نه کردووه، ئه مان هه موو وه کو پتیشه ون، ئه گه ر پازی بیت با لیره باسه که بکهینه وه، نه بهز زۆر وریا بوو هه موومانى خسته ناو ئه مری واقیعه وه و منى ئیحراج کرد، منیش ناچار وتم پتویست ناکات بۆ خووشی هاتوین ئه و باسه له بیر بکه.

وریا: یان هه ر باستان نه کردایه یان که مادام نه بهز باسه که ی کرده وه ده بیت بزاین چیه.

هیوا: مامه خه سه ره و بۆچی ئیمه به برای خۆت نازانیت، بهس نه بهز براته؟ ئی ئه گه ر شتیکمان پئی نه کریت دلنیا به قسه ناکهین.

ماکوان: وه لّاهى مامه هیوا و کاک وریا ماوه ی چه ند پۆژیکه له ئه وروپا گه راومه ته وه بۆ ئه وه ی پشویه ک وه ربگرم، خوا شاهیده دنیا به سه رمدا پروخواه، نازانم چی بکه م و چۆن بکه م و له کوپوه ده ست پئی بکه م.

هیوا: تا لای مام جه لال ده توانم برۆم، کئی ئیزعاجی کردوویت؟

ماکوان: کیشه که نه به مام جه لال چاره سه ر ده بیت نه به هیچ ده سه لاتداریک، کیشه ی یه که مم ته نها به ده ستی خوایه، دووهم ده شیت ئیوه هاوکاریم بکه ن، سییه م که س ناتوانیت هاوکاریم بکات و تا ته وقی سه رم هه ر قوره.

من و نه بهز نه وهی له ماوهی ۱۲ رۆژدا به سهرم هاتبوو بۆمان گێرانهوه،
 هه موویان به خۆشمهوه زۆر بیتاقهت بووین، چاره م نه بوو ده بوو من
 ژینگه یه کی خۆش دروست بکه مه وه بۆیان، نه ده کرا وا به جێیان بهیڵم،
 هه رچه نه ده نه وان منیان زۆر ماندوو کرد به پرسیار و وه لām، که چی بکه ن
 و چی نه که ن، چاره سه هری نه خۆشیه که م چیه، به لām له نه نجامی قسه کانی
 هیوادا گومانێکم بۆ دروست بوو به س زۆر گرنگیم نه دا به و باسه له بهر
 شیرکو وتم نه وه کو له کو تاییدا هه ر کوړم بیت.

که باسی تافانه رهش و سه ره هری میتردیمان کرد هیوا وتی: زۆر کیشهی
 نه خلاقیان له سه ره له ئاسایش، به پێوه بهری ئاسایشی نه و ناوچه یه
 هاوړی هیوا بوو.

هیوا وتی مامه پروایان پێ مه که به هیچ شیوه یه ک، نه وانه ساخته چین
 و دوا یی زۆر شتی ترت بۆ باس ده که م، به لām ئیستا نا، له سه ر باسی که غمی
 خوشکت قسه بکه ین و چی له جه مال بکه ین، نه بهز و هیوا پلانیان دا نا
 که نه وان به جلی سه ربازیه وه کو مه لێک سه رباز به ن له گه ل خۆیان و
 پرۆنه نه و ناوه له گه ل هیوا و جه مال و وریا و نه فسه ریکی تری هاوړیان،
 نه وان له و ناوه دا دابنیشن من ده رۆم ته ماشای سه یاره بکه م، منیش کاتیکی
 له جه مال ده خوازم که پرۆم بۆلای و داوای من له جه مال نه وه بیت که
 ده مه ویت بۆ مالیان به لām به ته له فۆن ده لیم جیگای کارت له کو یه و
 ده مه ویت بیم بۆلات.

دوای نه وهی پلانمان دارشت ورده کاری باسه که مان کرد، داوایان له من
 کرد که ئیستا ته له فۆن بۆ جه مال بکه م.

ماکوان: په له مه که ن با قسه یه ک له گه ل که نم بکه م بزانه م هیچی نوێ
 پرووی نه داوه، ته له فۆنم کرد بۆ که نم و هه موو شتیکی ئاسایی بوو ئینجا
 ته له فۆنم کرد بۆ جه مال و داوام لیکرد به یانی کاتژمێر ۴ عه سه ر بیبینم
 یان دوای نوێژی عه سه ر نه ویش وتی زۆر باشه وه ره بۆ پێشانگای سه یاره که م
 له وێ چاوه پێتم، پاشان نه بهز ناگاداری کردمه وه له دوای نه م غمایشه بزانی

هه لویستی چی بیت، به لام سبه ینتی زور ئاسایی وه ریگره که ته حیه مان
 بۆ کردی وه کو ئه وه وابیت لات ئاساییه ده بیت هه روات بۆ بکه ین، نه ک
 بلایت برای گه وره ن پرتان هه یه و ئه م شتانه نه به کار مه هیته سوپاس
 کو رم زور باشه، ئاسایی به ره وه، هه ر ته حیه یان بۆ کردی له ئه فسه ره کان
 ده ست به جی بلی ئاسایی ببنه وه له ده واما نین، به م شیوه یه نه گه ر دوا ی
 ئیمه پۆشتین تۆ زور دامه نیشه له گه لیدا و نه گه ر پرسیاری لی کردیت بلی
 ته نها هاو پیمن و ریزی هاو کاری یه کتری ده گرین و هه رچی لپرسیت
 ده رباره ی ئیشو کارت به لاجاو مۆپه یه کی لی بکه و دوا یی پتیکه نه
 به ده مییه وه هیچی تر مه لی، ئیتر ئه ویش دلنیا به پرسیار ناکات.

کاتیکی زور خوشمان له گه ل په فیه که کۆنه کاغدا به سه ر برد، ئیواره
 ته له فۆنم بۆ ئانا و شیرکۆ و گه می خوشکم کرد و هه والی ئه وانم زانی و
 دوا ی ئه وه چووم بۆلای باپیرم له خزمه ت ئه ودا شه وم به سه ر برد و قسه
 و باسی زور خوشی بۆ کردم و شه و هه ر له مالی ئه وان خه وتم و به یانی
 ها مه ده ره وه بۆلای دایکم به به که وه نان و ماست و چامان خوارد، دلاوهر
 ته له فۆنی کرد وتی: ده مه ویت بتیینم هه ر چۆنیک بووه.

ماکوان: له خزمه تام وه ره بۆ نووسینگه به پشتیوانی خوا یه ک کاتژمیری
 تر له وی ده بم.

له گه ل دلاوهر کاتم داناو به ره و نووسینگه به پتیکه وتم، کاتیک گه یشتمه
 نه وی دلاوهر چاوه پتی ده کردم، سه لامم لی کرد و باوه شی پیا کردم وتی
 نازانم به چ زمانیک سوپاست بکه م، هه ر ئه وه نده ده لیم خوا ی گه وره
 بیخاته میزانی هه سه نات، نازانی چه نده دلی من و گه لات خوش کرد.

ماکوان: دلاوهر گیان هه ر ئیوه دلخوش بن من هیچم ناویت، ئه ری
 به راست ئه مپۆ کاتژمیر ٤ چی ده که یه ت؟ نه گه ر ئیشت نییه من ده پۆم بۆ
 جیگایه ک هه زده که م به ته نها نه پۆم که سیکی خۆت ئاسام له گه ل بیت.

دلاوهر: کاک ماکوان هیچ کاریکم نییه، نه مړو ته نها له گه ل گه لا ده چین
بو جلکړین و دواى نه وه هیچ ئیشیکى ترم نییه.

ماکوان: نا، پټویست ناکات، مادام وایه پرؤ له گه ل گه لابه و چی
ده که یت له گه ل مندا، پرؤ بوخوتان بگه پرین و قسه ی خو ش بکه ن، من
خه لکی تر ده بیت له گه ل خو م ده بیه م، هز ده که م تیوه خو شحال بن.

دلاوهر: کاک ماکوان به خوا گه لا دایکی گیرى داوه که ده بیت تا کاتر میتر
۲ له گه ل من بیت، ده بیت نه و کاته بگه ریته وه، من له دواى کاتر میتر ۳ تا
نیوه شه و هیچ کاریکم نییه، تا نیوه شه ویش ده خه وم ئیشم نییه تا سبه ینی
کاتر میتر ۴ ی تیواره ده چمه سه رکار تا ۱۲ ی شه و.

ماکوان: پرؤن بو بازار، نه گهر هزتان کرد من میوانداریتان ده که م
ده چین بو که باب خواردن؟

دلاوهر: به خو شحالیه وه به لام تو ده بیت میوانی تیمه بیت کاک ماکوان
گیان، ده کریت لیتره بم تا گه لا دیت؟ به گه لام وتووه بیتنه ئیتره.

ماکوان: به خو شحالیه وه نووسینگه ی خو تانه برا.

ماوه یه ک قسه و باسما ن کرد له گه ل گه لا و نه وان پو شتن منیش
له گه لیان پو شتم بو نانخواردن، میوانی گه لاو دلاوهر بووم، دواى که
گه رامه وه بو نووسینگه به ته له فون له گه ل نه به ز و هاوړیکامدا ناگاداری
یه ک بووین، دلاوهر له لام بو کاتر میتر ۴ و نیو دواى نویژی عه سر به ره و لای
پیشانگا که ی جه مال به ریکه وتین، له گه ل دلاوهر قسه باسی زور خو شمان
کرد که گه یشینه نه وى به هیواشی به ره و نووسینگه که ی پو شتم به لام نه و
سه رقآل بوو له گه ل نه به ز و هیوا و وریا که سیکی تر من نه مده ناسی،
ده ستم به رز کرده وه بو جه مال وه کو ناگاداری که هاتووم.

جه مال: کاک ماکوان پرؤ ئوفیسه که دابنیشه پاش که میکی که دیمه
خزمه تت، منیش وتم باشه.

ئهوان له که ل جه مال بوون، به جه مالیان وتبوو ئه وه ماکوان که ریم بوو؟

جه مالیش جوابی دابوه وه به لئ ئه وه ئه و تیرۆریسته یه له ژیر ناوی پوژنامه نووس خۆی شار دۆته وه.

هیوا دالیکێ له سه رشانه به جه مال ده لیت، کاکه تۆزیک به ئه ده ب به، کاک ماکوان بۆی گه وره مانه مامه له که به جی ده هیلیت و به جه مال ده لیت ده چین بۆلای کاک ماکوان! جه مالیش په نگی تیک ده چیت و پروه و من دیت.

خۆم سه رقāl کرد به هه ندیک گۆفاری بیانی که ده رباره ی سه یاره بوو خۆم وانیشان دا که سه رقāl و جه مال نابینم و ئیهمالم کرد.

جه مال: به ده نگی به رز کاک ماکوان هه ندیک هاو پیت هه ز ده که ن مه رحه بایت بکه ن.

سه ره تا نه به ز یه ک ته حیه ی بۆ کردم وتی: گه وره م زۆر خۆش حالم که ئه تبینم لیره.

هه لسام ده ستم برد بۆ ته وقه کردن خیرا دانیشتمه وه وتم کاک نه به ز ئاسایی به تکایه.

هیوا خۆی کرد به ژوورا ته حیه ی بۆ کردم وتی گه وره م ماکوان زۆر خۆش حالم به بینیت، ئه وه نده به قایم قاچی کیشا به ئه رزا جامخانه که ئه له ریه وه، دوا ی ئه و خیرا وریا هات و به دوایدا که سی چواره م.

به جه مال و ت کاک جه مال به یارمه تی بۆ چه ند خوله کیک ئیره مان بۆ چۆل بکه ن هه ندیک ئیشم به م پیاوه شۆرشگیرانه هه یه، تکام وایه تا ۱۰ خوله ک که س نه یه ت ئیره.

جه مال: کاک ماکوان گیان له خزمه تاندا یه، ئیستا ده لیم چاو و خواردنه وه ی ساردتان بۆ بینن.

ماکوان: نا تکایه با کهس نهیەت.

جەمال چووە دەرەووە سلاوم لێکردن و هیوا وتی جەمال لە پیاوہتی کەتووہ، دواپی بۆت دەگیرمەوہ کە پۆرتەم شکاندووہ (مەبەستی ئەوہ بوو کە پیشتر ئاماژەم پێدا وتبووی ماکوان تیرۆریستە) ھەموومان بە جەمال پێدەکەنین، نەبەز وتی کاکە ئێمە دەرپۆین، بۆ ئەوہی ١٠٠١ پرسیاریان بۆ دروست بێت، بەلام وەرە دەرگای ئۆفیسەکە و سەر و سلاوی تەرت بۆ دەرکەین و کووتایی بە دراما کەمان دێنین. ئەوان پۆشتن و منیش ھاتم بەردەرگای ئۆفیسەکە و ھەموویان بەیەکەوہ سەلامیان کرد ئەو خەڵکە تەماشای دەکردم، جاری دلاوەر چاوی زەق بوو لە جەمال زیاتر دەرترسا. جەمال ھات و دەستی کرد بە ماستا و کردن و بەخێرھانتی گەرم.

جەمال: کاک ماکوان گیان جەنابت لە (سلکی سەربازیت) واتا لە دەزگای سەربازی کار دەکەیت؟

مۆرە یەکم لیکرد و وەلام نەدایەوہ و زەرەدە خەنە یەکم بۆ کرد.

جەمال: ئەم کاکە یەکییە لە گەلتا چی دەخۆن؟

ماکوان: کاک جەمال ھاتووم ھەوایی گەنم بزائەم ھەست دەکەم باری دەروونی خراپە، بەو پێیە جەنابت ئەوہندە ی بزائەم زۆر باش مامەلەت کردوہ، ھەندیک شتەم لە ژیاپی بۆ باس بکە، چونکە دەبێت ھەموو شتیک لە ژیاپی خوشکە کەم بزائەم.

جەمال دەمی گۆی نەدە کرد قسە بکات، حالی تیکچووو وتی: کاک ماکوان با لێرە قسە نەکەین کاتیکی تر دابینین بەیەکەوہ قسە بکەین بە ئارامی و ھیمنی.

ماکوان: باشە ھەست دەکەم حالت باش نییە خو نەخۆش نیت؟

جه مال: نا؛ کاک ماکوان گیان هەر چهز ناکهم لیره ئه و باسانه بکهینه وه
له بهر سومعه ی تۆش و خۆشم، بۆچی خه لک له نهینی خانه واده یمان
بزانن.

ماکوان: باشه من ده پۆم چاوه پیتم ناگادارم بکه وه، که ی بۆت کرا
هه وائم بده ری کاتیکی خۆش سلّوم بکه یه نه به شیرین خان و قسه
ده کهینه وه.

له گه ل دلاوه ر ته کسیه کمان گرت و وتم: دلاوه ر من ده پۆم بۆ توی
مه لیک تۆش دوا ی من بکه پیره وه بۆ ئه و جیگایه ی که ده ته ویت، ناگام له
دلاوه ر بوو زۆر لای سه یر بوو ئه و دیمه نانه، چووم بۆ مائی نه به ز
جه ماعت له وێ بوون، هه موو کردیان به فشقیات و قسه ی خۆش، ئه و
کورپی هاو پریانم ناسی ناوی نه قیب سوّران بوو، ئه ویش که سیکی به پریز
بوو.

ماکوان: وه لّلا قسه ی بۆ نه کرا جه مال له گه ل مند، تف له ده میا وشک
بوو بوو، چ ده ردیکی کیشا ئه مرۆ، وه کو هیوا ئه لّیت له پیاوه تی که وت.

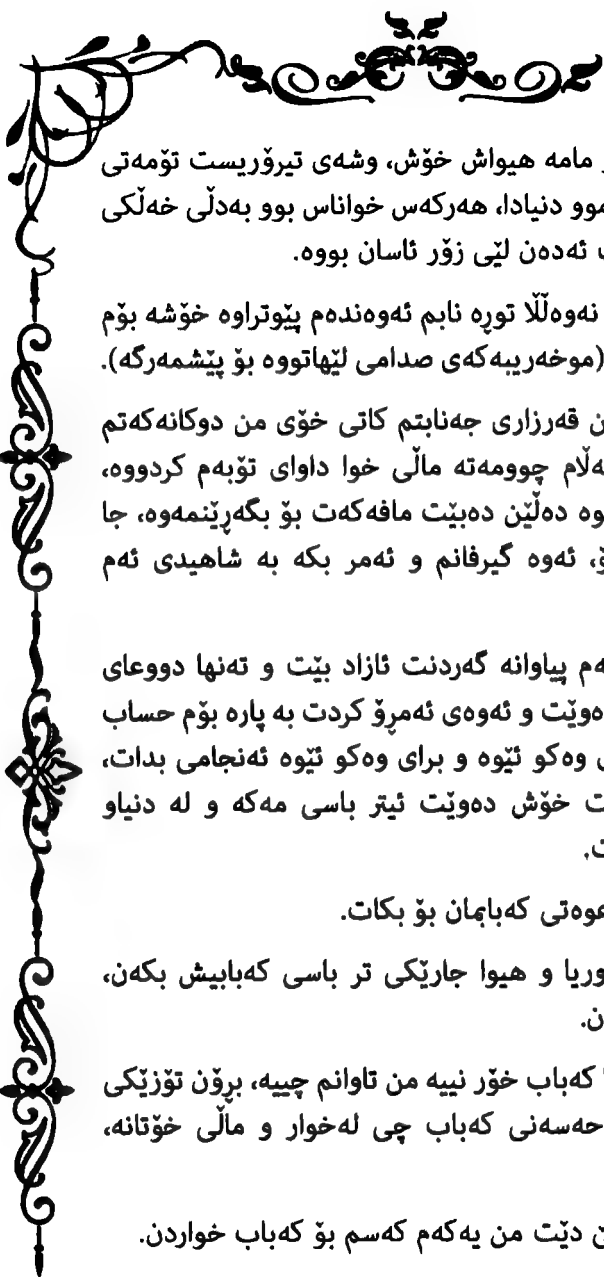
نه به ز: کاکه جاریکی تر له گه ل خاّله هیوا هه مانکارمان کرد بۆ که سیکی
تر زۆر سه رکوتوو بوو، به لّام ئه و شه پی تیکه وت، ئه مه هه یچ نه بوو ته نها
نمایش بوو.

هیوا: به خوا خه ریک بوو لّیبه م، به س وتم کاتی نییه که وای وت،
نه به ز پیا ی کیشا وتی ده مت بگه ر.

ماکوان: چی بووه هیوا پیم بلّی با ده می نه گری قسه بکه.

نه به ز: کوره ئه و بّی په وشته به تۆی وت ئه و ماکوانه تیرۆریسته ئیتر
هیواش پۆرتی شکاند وتی به ئه ده ب به.

ماکوان: دهستی ئیوه و مامه هیواش خوښ، وشه ی تیرۆریست تۆمه تی موعه له به له م ولاته و هه موو دنیا دا، هه رکه س خواناس بوو به دلی خه لکی تر نه بوو مۆری تیرۆریست نه دهن لی زۆر ئاسان بووه.

ئه و تۆمه ته به به لاشه، نه وه لّلا تو ره نابم نه وه ندهم پیتو تراوه خو شه بۆم گو یی ناده می ئیستا وه کو (موخه ریبه که ی صدامی لیها تو وه بۆ پیتشمه رکه).

هیوا: مامه خه سه ره و من قه رزاری جه نابتم کاتی خو ی من دو کانه که تم سووتاند، نه زانم نه زانی به لّام چوومه ته مالی خوا داوای تۆبه م کردووه، له چه ند مه لایه کیشم پرسویه ده لّین ده بیّت مافه که ت بۆ بکه پیتشمه وه، جا نه وه دوای منو شه قی تۆ، نه وه گیرفانم و نه مر بکه به شاهیدی نه م پیاوانه.

ماکوان: به شاهیدی نه م پیاوانه که ردنت ئازاد بیّت و ته نها دووعای خیر و چاکه م له جه نابت ده ویت و نه وه ی نه مرۆ کردت به پاره بۆم حساب ناکریت مه که ره هه ر پیاوی وه کو ئیوه و برای وه کو ئیوه نه نجامی بدات، جا تکا ده که م نه که ره منت خوښ ده ویت ئیتر باسی مه که و له دنیاو قیامه ت که ردنت ئازاد بیّت.

نه به ز: وه لّلا حه قه ده عوه تی که باهمان بۆ بکات.

ماکوان: وه لّلا نه هیلّم وریا و هیوا جار یکی تر باسی که بابیش بکه ن، نه وان چوزانن که باب بخوڻ.

هیوا: من بۆ کاکه؟ وریا که باب خو ر نییه من تاوانم چییه، برۆن تو زیکی تر ده پۆین بۆلای وه ستا حه سه نی که باب چی له خو ار و مالی خو تانه، قسه تان ماوه؟

ماکوان: من ناماده م کت دیت من یه که م که سم بۆ که باب خو اردن.

مهمله که تی عیشق

هه موو ئاماده ییان دهربری، له وه دا بووین نه وان خه ریکی خو گو پین
بوون جله سه ربا زیه کانین دا که ندو جلی ئاساییان له بهر کرد، له وکاته دا
که نم ته له قونی بو کردم، وه لامم دایه وه...

که نم: کاکه باشی شوکر ده نگوباست چونه؟

ماکوان: باشم که نم گیان، ده نگوباس چیه؟

که نم: چیتان کردووه له بابیه جه مال (به پیکه نینه وه قسه ی ده کرد)
هاته وه بو مال وتی نه و ماکوانه زور ترسناکه خوا بکات تووشی به لایه کمان
نه کات، چیت لی کردوون دایکم و بابیه جه مال ئوقره یان لی براوه.

ماکوان: که نم گیان هیچم نه کردووه، من نازانم چی پرویداو، گوئی
هه لبخه بزانه چیت ده لیت باشه گو له گیان؟

که نم: کاکه ماکوان وه لالا به دایکمی وت ماکوان پوتبه ی له لیوا
که وره تره، نازانم مه به ستی چی بو، به یانی هه ز ده که م بتبینم دیم بولات،
خو ئاساییه؟

ماکوان: هه میشه بو تو ئاساییه، من ده پوم له گه ل هاو پیکانم بو
نانخواردن به یانی قسه ده که یین باشه ئاگات له خوت بیت، هه رشتیک بوو
ته له قون بکه، ئیتر نامه مه نیره تا بزانم سه لامه تی وه زعه که گو راوه، باشه؟
به پیکه نینه وه که نم وتی: باشه.

له گه ل جه ماعه ت چووین بولای وه ستا هه سه ن.

هیوا: مامه خه سه ره و هه ندیک پرسیارم هه یه ده میکه به دوا ی
وه لامه که یدا ده گه ریم، مامه وریا وتی باشتین که س مامه خه سه ره وی
خومانه لی بیپرست، له گه ل مامه نه به ز له عومره بووین له ویش پرسیارم
کرد وه لامیکی نه وتوم ده ست نه که وت، پرسیاره که م نه وه یه من نازانم
قورئان بخوینم زوریش هه و لم داوه فیر نه بووم، به راستی له توانامدا نییه
فیر بیم، چوومه لای مه لای مزگه وته که شمان فیرم بکات هه ر فیر نه بووم،

پرسپاره که ی من ئەو هیه قورئان بۆ خویندنه و هیه یان بۆ ئەو هیه فیرمان بکات، له وانه هیه پرسپاره که م باش نه گات زیاتر پروونی بکه مه وه تۆ له زیانتا چه ند جار قورئانت خه تم کرووه.

ماکوان: نازانم زۆره نه مېژاردووه.

هیاو: پرسپاره که ی من ئەو هیه ئە گهر من مەوێت وه کو تۆ بکه م، خو من هیچی لێ تینا گهم ئیتر بۆ ده بیته خه می بکه م هه موو جارێک؟

ماکوان: وه لآمی ئەو که سه ی که له مه که که ی پیرۆز پرسپارت لێ کرد چی بوو؟

هیاو: وه لآ وتی عیاده ته هه رو هک نوێژ و پۆزوو ده بیته بخوێنرێته وه.

ماکوان: ئە ی زیاتر شی نه کرده وه؟

هیاو: نه وه لآ مامه خو مامه وریا شاهیده، ههر ئەو هنده ی وت ئیتر وه لآمی پرسپاری تری دایه وه، منیش زۆری له سه ر نه پۆشتم و عه ره بییه که م وه کو سه یاره ی لادا وایه له فیلمی عه ره بییه وه فیری بووم باشی لێ نازانم.

ماکوان: وه لآمه که ی ۱۰۰٪ راسته به لآم بێشیکاری وه لآمی داوێته وه بۆیه تۆش نه چۆته مێشکت و لێی تینه که بێشتوویت، چونکه هه ندیک زاراوه هه یه له ئیسلامدا به رسته یه ک یاخود به شیکاریه کی دورو درێژیش نا کریت، بۆ تیگه یشتن له زاراوه ی به ندایه تی بۆ زۆرینه ی خه لک پێویستی به کتێبه و نابیت بخوێنرێته وه، به لکو ده بیته بخوێندریت.

بۆ ئەو هیه به کورته ترین پێگا بۆی شی بکه مه وه ئە گهر توره که یه ک که سێک بۆ خه لوز به کاری به ئینیت ئەم توره که یه که له پارچه قوماشیکێ دووراو پێکهاتوو، که سێک خه لوزی پێ ده گوازێته وه ئە گهر من و جه نابت برۆینه سه ر چه مێک که سیت بیت سه تلێک بداته ده ستی من و ئەو توره که یه ش بداته ده ستی تۆ به هه ردوو کمان بلێت ماکوان به و سه تله ناوم

مهمله که تی عیشق

بۆ بکه ره ناو بهرمیلێک، به تۆش بلیت هیوا به توره که یه ئاوم بۆ بکه ره ناو بهرمیله، تۆ چی ده ئییت؟

هیوا: ده ئییم نابیت، چونکه ئاو به قوماش و توره که ناگوازیته وه.

ماکوان: ئه ی نه گهر که سه که بلیت هه رده بیته بیکه یته و لایه نی کهم ده بیته هه ولێک بده یته، گریمان تۆ به قسه ی ده که یته له به یانی تا کو ئیواره به پارچه قوماشه ئاو ده هییت بۆ بهرمیله که، به لام له کو تا یدا تووشی بیتومیدی ده بیته بلیت ئاخر نا کریت، وایه؟

هیوا: به دلنیا یه وه وایه.

ماکوان: به لام خو لانی کهم په رو که یا خود توره که که نه وه ندی که له چه مه که دا ئاوت پێ هینا وه نه که یشت بو وه لای بهرمیله که خو توره که که له ره شی خه لوزه که پاک بو ته وه، وایه؟

هیوا: ئه مه ش وایه مامه، به لام به خوا تینه که یستم نه له سه تله که و نه له توره که که، نازانم ئه م به ریزانه ی تر تیکه یشتوون.

ئه وانیش هه موویان وتیان: نا؛ تینه که یشتین.

ماکوان: هه ست ده کهم ئاسان بیت نه وه نده ئالۆز نییه، په رو یان توره که خه لوزه که که ره شی به خو یه وه گرتوو ناخی هه موومانه، چه مه که خودی قورئانه که یه، خو نه گهر نه توانیت ئاوی پێ بکه ینه بهرمیله که مه به ستم پێ زانسته لانی کهم توره که پر له ره شی و تاوانه کانی مرو فیه کان پاک ده کاته وه، خو یندنی قورئانیش وایه بۆ ئه و که سه ی زانستی پێه وه کو سه تله که وایه به ئاسانی ئاوه که ده گوازیته وه بۆ ناو بهرمیله که که زانستی ئیسلامیه به شی خو ی لی ده رده هییت.

هیوا: وه للا مامه زۆر جوان تیکه یستم و اتا خو یندنی قورئان تاوانه کاغان لاده بات.

ماکوان: به ئن؛ که تاوانمان لا چوو و اتا عیاده تمان کردوو هه مامه هیوا.

هيو! ده ستوده مت خوښ بيت حالي بووم.

ماکوان: قورئان زور سهره لهراسيدا واهه ست ده کهين ټيمه قورئان ده خوئينه وه، به لام لهراسيد پړک پيچه وانه به. قورئان ټيمه ده خوئينه وه ناخمان بو څومان دهناسينيت، تاکو څومان چاک بکهين و مروفتيکی چاک وباش و تهنروستمان لي دهر بچيت.

وريا: جا نازانم چوڼ بگهينه نه و ناسته ي نه م چاکه کاريه وه برگرين؟ ماکوان: هه ست ده که م زوري ماوه، به څوشه ويستی ده کهينه نه و ناسته، نه گهر بينيتان ماموستايه ک به قوتابيه کاني وت له بن نه و داره که چنه د ماوه يه ک له و کومه له قوتابيه دوره سه به ته يه ک سيوي تيدايه هه رکس زو و گه يشته لای سه به ته که سيوه که ده توانيت به ناره زووي خوي له سيوه که بخوات، له وکاته دا مندا له کان ده ستی به ک بگرن و هه موو پيکه وه راکهن بولای سه به ته سيوه که و به پيکه نين و خوشحاليه وه بيخون نه وکات وه زعمان چاک ده بيت.

نه به ز: نه مه ي ماکوان باسی ده کات له ژيانيدا پرووندات.

ماکوان: پروا بکه کاک نه به ز نه وه ي باسم کرد پرووی داوه، له چيگايه کدا که ټيمه زور له وان پيشکه و توترين له نه فهریقا پرووی داوه، نه و روشنبري کومه لگه يه زور گرنگه به څوشه ويستی و څونه ويستی کار نه نجام بدن، که مندا له کايمان فير بوون له گه ورهيدا زور باشر ده بن.

وريا: باشه چوڼ ده کهين به م ناسته، نه گهر نه وه خودی ناسته که بيت گه يشتن پي چوڼ ده بيت؟

ماکوان: دوو مه سه له که يان با بلين دوو ريگايه به دواي يه کدا و بريته که (ده ست پي کردن و به رده وام بوون).

هيو! چوڼ ده توانين به و شيوه يه به رز ببينه وه؟

ماکوان: خو پیاوچاکان و عارفان که زیکر و یادی خوا ده کهن، بو ئه وه یه
خوای گه وره بهرز بکه نه وه و به پیروزی رایگرن، عارف، صوفی و زانا و
چاک و خراپ، هه رچی بکه ن خوای پهروه ردگار بهرزه و پیروزه، بیانه ویت
یان نه یانه ویت به لکو پیاوچاکان زیکر و یادی خوا ده کهن بو ئه وه ی ناستی
ته قوا و نه فسی خو یان بهرز بکه نه وه بۆلای خوای پهروه ردگار، گه یشتن
به و ناسته بهرزه، پتویسته له یادی زاتیکی زۆر بهرز و پیروژدا بین، پتویسته
له م ژیا نه تیبگه ین، به وه ی خوا ده یه ویت به لام تیمه ده گه پین به دوای
نهیتی نه م ژیا نه به وه ی خو مان ده مانه ویت، له کو تاییدا ده لین منیش
هاته وه ه یچیان نه دامی، ژیا ن حه کایه تی می ش نییه، گرنگه بزانی ن ژیا ن
پوناکی مۆمیکه نه و پوناکییه له کو یوه هاتووه پاشان که فومان کرد له
مۆمه که بزانی ن پۆشانییه که بو کو ی چوو.

هیوا: ده میکه له نانخواردن ته واو بووین شاگرده کان مۆره مان لی
ده کهن و دانیشتنیش له گه ل مامه خه سه و تیرت ناکات، با جیگا که مان
بگو پین تا نه یان کردوینه ته دهره وه.

ماکوان: وه لّا من و نه بهز پشتمان له وانه، ئیوه ده یان بینن بابروین
ناحه قیا ن نییه کات دره نگه.

نه بهز: برا ماکوان ماندوو به زۆر تر ماندووی نه که یین، با برواته وه
بو ماله وه.

ده ستم کرد به پیکه نین و وتم: نه بهز ده یه ویت بلیت ماکوان نه خو شه و
سه ره تانی می شکی هه یه، پتویسته برواته وه بو ماله وه.

نه بهز: به خوا له بهر تو مه، ده لین بو بۆره پیاو خو ت به به کو شت ده لین
به دهردی خوایی مرد.

وریا: مانای ماکوان بۆره پیاوه؟

نه بهز: تو قسه مه که با که بابه که ت بو زیندوو نه که مه وه.

هيو! وه لّلا ده لّيم پرؤين بو کافتريايه ک دانيشين، پرواناکه م مامه
خه سره و ماندوو بيت، کاتي و امان ده ست ناکه ویت، مامه خو ناساييه بلّيم
خه سره و.

ماکوان: هه ر زور ناساييه هه ز ده کهیت وه کو جاران بلّی خه سه سور،
خوشحال ده بيم، من ماندوو نيم هه زم به ژيان و هه ز ده که م له که لتاندا
بم، خو نه که ر مرديشم له که ل ئيوه به سه که ناگاتان لّيمه.

هيو! مامه زور نار هه ت ده بيم توخوا باسی مه که، باباسی ژيان بکه ين.

ماکوان: هيو گيان خواي گه وره که ناده م و هه وای ده رکرد له به هه شت
دا بو نه وه نه بوو که رقی لّيان بوو، به لکو بو نه وه بوو که پّيان بلّيت
به های به هه شت بزائن، نه وان به ناسانی چوبوونه ناو نه و باخ و باخاته
که له ده ستیان دا قيمه تی به هه شتيان زانی، به خوا له مردن ناترسم نه که ر
ئيوه ش به جی به لّيم ده چم بو گوړستان من له تاوانه کان ده ترسم.

وريا: وه لا برا نايه لم پرؤيت، با پرؤين بو کافه تيريا باشته من توم
ده سته و توه و، له پالتولک تا کاترّمير ۱۲ ی شه و به ديارته وه داده نيشتم
تّستا له به رده ستمایت نه پرؤين بو جيگايه کی که.

ماکوان: بابروين له مزگه و تتيک نوژنی عيشا بکه ين دوايی بو کوی
ده لّين ديم، به پّی چووین بو مزگه و تتيک له شه قامی توی مه ليک، له پرّگادا
من و هيو به يه که وه ده پرؤشتين و تم مامه هيو مردنه که م و گه نم هينده ی
نه و مندالّهی له تافانه ره ش هه مه پّيم ناخوش نييه، هه ستيکم هه يه
هه رچه نده ره حمم بو شيرکو زوره به لام هه ست ده که م درويه و راست
نييه، من کاری وام نه کردوو، تافانیش جورته ت ناگات من بخه وم و بيته
لام و بخه ویت.

هيو! راستی منيش ناچيته نه قلم، به لام په له م لي مه که بزائم سهردار
نادوژمه وه، بزائم چيه و چوّن بووه، تو ده لّيت سهرداري لي بووه، نه و
ده لّيت لي نه بووه.

ماكوان: سەردار لەولايە لە ھەولير دەژى لەتتستادا، زۆر ھەوالم پرسى دەمەويت بړۆم بۆ بۆلاى لەھەولير.

ھيوا: خەمت نەبیت بۆت ئەدۆزمەو، بەخوا ھەرچەندە من ناچمە ھەولير، بەلام خەلك ھەيە بۆمان بدۆزیتەو.

ماكوان: كيشە لە دۆزینەویدا نيبە ھەر ئەيدۆزینەو، بەلام لەدواى مەرگى خۆم ھەموو شتيك بەجى دەھيلم زۆر سەختە مامە ھيوا.

ھيوا: مامە من دلّم ناليت تۆ دەمرى، بەخوا تۆ چاك دەبيتەو، مامە تۆ پياويكى زۆر بەھيزيت، بړوا بكە ئيمە ھەموو دەمرين تۆ نامريت، تۆ بەھيزى پياوى بەھيز و ئازا تەمەن دريژە، بەخوا ئەم شەو بەيەكەو وادەزانم ھەموو دنيا ھى خۆمە، خيزانم كچى مامە، بەخوا تۆى بەقەدەر براكانى خۆش دەويت.

ماكوان: خواى گەورە سەربەرزى بكات، بەراست (سانىە) ئامۆزات خيزانتە؟

ھيوا: نا؛ بېخال، سانىە مرد.

ماكوان: بۆچى، بەچى؟

ھيوا: سانىە دەمىكە عەمرى خواى كردوو، بەھۆى پروداوى ھاتوچوو، خۆى و منداڵەكەى و ھاوسەرەكەى.

ماكوان: ئەى خواى گەورە لايان خۆش بيت، وەللەھى ھەوالىكى ناخۆش بوو، خواى گەورە بيانخاتە بەھەشت.

ھيوا: وەللە وامزانى زانيوتە دەنا قسەم نەدەكرد، دەزانم سانىەت خۆش دەويست، ھەرگيز ئەو يادگاربيەم بير ناچيتەو.

ماكوان: بەخوا شيرە كچ بوو، ھيوا بيرتە شەرم بوو لەگەل دوو كەس ھات نەعلەكانى داكەند و لەسەرى كردمەو؟ بەخوا ھەوالىكى ناخۆشت دامن.

هيو! مامه ده زانم، باوکی پټی دهوت جه ماعه تی خه سه سور، زور
چاونه ترس بوو.

ماکوان: سلاوم بگه یه نه به بیخالی خوشکم و سه ره خووشی لی بکه، نه ی
مندالتان هه یه؟

هيو! سئ منداللم هه یه.

ماکوان: خوی گه و ره ته مه نیان دریز بکات، ناویان چیه هيو گیان؟
هيو! مامه با ناوه کانیان نه لیم ته زانم خه فته ده خویت.

ماکوان: بو ناویان چیه ده بللی برا خوا ته مه نیان دریز بکات.

هيو! دالیا، دابان و دادوهر، به خوا مامه حزم نه کرد که ناوی
کوره که شم به ناوی تووه ناو بنیم به لام له بهر مالی پوری نه به ز نه مویرا،
مامه زور کاریگر بوو نهو خوشه ویسته ی توو دالیا خوا عه فوی بکات،
نه زانی مامه بو تووم خوش دهویت و هه رگیز رقم لیت نه بووه، راسته من
توژیک ناپیاو بووم له گه ل توو، به لام مامه تو هه میشه له سه ر ناحه قی
هه لته دایه و خووت پینه نه گیرا، باوکم زور تووی خوش دهویست که
دوکانه که تم سووتاند باوکم زانی وتی به خوا خه سه سور نه گه ر ماله که مان
نه سویتینیت لوریه که م ده سویتینیت، هات بولات تووش یه کسه ر پیت وتبوو
من چوون خه لکی نانبراو ده که م، زیاتر له سه د مه جلیس باسی تووی ده کرد
پورتی منی شکاند.

ماکوان: خوی گه و ره باوکت سه لامه ت بکات نه ی چونه؟

هيو! وه للا سالی پار نه ویش عه مری خوی کرد، سه ره تانی هه بوو دوور
بیت له توو.

دهستم کرد به پیکه نین وتم: خوا لیتی خوش بیت، نه لیتی چی شومه که
له نه به ز بکه مه وه و بینیم به تووه، هه والی که ست لی ناپرسم، هه رچیم
وت وت مردوه.

ههردوو کمان دهستان کرد به پیکه نین و وتم: مامه هیوا وا ههست ده که مینش نه چم بۆلایان، دیاره ئهوان بیرم ده کهن.

هیوا چاوی پر بوو له گریان و دهستان کرده ملم و چووینه ناو مزگهوت و نویژی عیشامان کرد و گه پینه وه لای سه یاره که ی نه بهز و هه موو چووین بۆ کافتیریایه ک دانیشتن.

هه رچه نده له دانیشتنه که ماندا من خیالم پهرت و بلا بوو ئه م سه روه سهری دنیا م ده کرد، نه مده زانی چۆن خۆم بهۆمه وه په تی ژیانم هه موو موووی ئاوا ته کاغی بلاوی کرد بوه وه له بهر پچرانی.

وریا: کاک ماکوان هه زده که م فیری زانستی ئیسلامی بيم، چۆن ده ست پیکه م زۆر تامه زروم چۆن شاره زا بم له ئایینی پیروزی ئیسلام، چی بکه م و چۆن فیر بم، به لام گالته م پئ مه که مه لن برۆ قوریه که ی عه لادین بدۆزه ره وه با دیوه که یارمه تیت بدات.

ماکوان: پيش هه موو شتیک خوات خوش بویت، هه مووی ئاسان ده بیت.

نه بهز: تو ره نابیت پرسیاریک بکه م، به خوا مه به ستم خراپ نییه، به لام ئه مه ویت تیکه م.

ماکوان: نه وه لّلا نه بهز تاقه تم نییه تو ره بم، به تاییه تیش له پرسیارکردن من هه رگیز تو ره نابم، له سه رو هه موو نه وه شه وه له تۆ.

نه بهز: قوربانی بم، راستی من ئه مه ویت خوام خوش بویت، به لام لّی ئه ترسم، له مه رگی خۆم ده ترسم ئه لّیم نه وه ک لّیم خوش نه بیت، خوشه ویستی شعوریکه له به رانه ریدا به راستی بۆم دروست نابیت، خۆ تاوانبار نیم؟

هیوا: به خوی تاک و ته نها مینش وام، جا بۆ نه یدرکینم.

ماکوان: ئەمە چىيە ئەلئى ئەشكەوتە دەنگ ئەياتەو، پىم وانىيە هەر تىو وەبن زۆربەى خەلکى وايە، ھۆکارە کەى دەگەرپتەو بۆ ناخى خۆت، تۆ وا ھەست دەکەيت لەژيانا لە تاقىکردنەو ەيە کى چاکە دەکەيت سەربەرز دەکەيتەو، دەلئيت ئەھا چەندە چاکە دەکەم، لەبەر ئەو ەى پىشتر يان بەردەوام کە تاوان و کارى خراپە دای، بەلام ئەگەر خۆت پىکرد لە چاکە تەنھا بۆ ماو ەى سالىک لەژيانا تاوانت نەکرد ھەموو داواکارىيەکانت کە لەسەر تە جىيە جىت کرد ئەوکات خۆشەويستىيە کى بپۆينە لە ناخا دروست دەبىت، خواى مۆتەعال لەسەر بنەماى خۆشەويستى ھەموومانى دروست کردوو، جارىک محمد خانى ھىندستانى لەباخى بالەخانەيە کدا نوێژى دەکرد کچى لە خزمەتکارەکانى لەنزىک محمد خانى ھىندستانى سەماى دەکرد و گۆرانى دەوت کە لە نوێژە کەى بويەو کچە کەى بانگ کرد وتى نەتبىنى کەمن نوێژ دەکەم؟ من لەتاو دەنگى تۆ و سەماکەت ئاگام لە نوێژە کەم نەما.

کچە کە وتى: ببورە من گۆرانىم بۆ خۆشەويستە کەم دەوت و بەخەيالم دەستىم گرتبوو سەمامان دەکرد، من دەستگىرانە کەم زۆرم خۆش دەوئ، بەلام لۆمەى من مەکە من بۆ خۆشەويستە کەم کە دەستگىرانە ئاگام لە خۆم نەبوو تۆ چۆن لە حضورى خوايە کدا وەستاوى کە سەرچاوى ھەموو خۆشەويستىيە کە و ئاگات لەو نىيە؟

محمد خانى ھىندستانى زۆر سەرسام بوو بە قسەى ئەو کچە خەلاتى کرد، چونکە وانەيە کى گەورەى لىو ە فىر بوو.

دروستبوونى خۆشەويستى بۆ خواى گەورە لەيەک پىگاو ە دروست دەبىت ئەو یش سىفاتە پىرۆزەکانى ەتى، کە ناسىت نە خۆت بىردەچىتەو ە نە زاتى پاکىشى، کەواتە تىو ە ناخى خۆتانەو ە تەماشاي خواى پەرورەدگار دەکەن، ھەموومان پى پىرین لەتاوان ئىتر خۆشەويستى چۆن دروست دەبىت، پروونە؟

نه به ز: پروونه قسه که ت زور ته واوه، من له تاو تاوانه کانی خوم بیرى
خوشه و یستیم نه ماوه.

ماکوان: نه گهر وه کو گول بیریکه ینه وه له کاتی به ندایه تیماندا،
مه به ستم نه وه یه که بونی خوشیش بده یں به و که سه ی که له داره که
یا خود له باخه که مان جیاده کاته وه، بو دوژمن و دوست وه کو یه ک بین که
نهم پرینسیپه دروست بوو خوامان خوش دهویت، بو زانیاری هه موتان
خوشه ویستی خوا له دلّی هه موو که سدایه به کافر و باوه پداره وه،
ته ماشایان بکه پرژیک ناتوانن باسی خوا نه که ن، به لام نه وه ی که خوشت
ناویت و رقت لیته تی زوو له بیرى ده که یت، دلّیانن هه موو که س خوا ی
خوش دهویت مادام له سهر زماغانه باس و یادی، بیخه مین له وه ی بلّین
خوشمان ناویت، به لام له که سی که وه که چه زی به خوشه و سیتی و لی
ده زانیت جیاوازتره له که ل که سی که که خوشه ویستی نازانیت، بویه له خوا
ده ترسیت.

هیوا: مامه خو من خوشه ویستیم کردووه و خوشه ویستیش ده زانم،
به لام زیاتر له خوا ده ترسم تا خوشم بویت.

ماکوان: ناخر هیوا ی برام خوشه ویستی شهوانی نالیم، خوشه ویستی
پره نسپ وه کو وتم، ده بیت هه موو شتیکی جوان و پاکت خوش بویت،
له بهر نه وه ی خوا ی گه وره دروستی کردوه، خو کاتیک که ناریه،
چوله که یه ک یان بولبولیک له جیگایه کدا ده خوینیت، تو خوشت دهویت
و لات جوانه و به ده نگه که ی خوشحال ده بیت، نه مه خوشه ویستی ساده یه
و له ژینگه یه کی جواندایت، به لام نه گهر گه وره تر له خوشه ویستی به که
پروانیت ده لیت چریکه و چه هچه هه ی چه نده خوشه، به لام خویندنه وه
ده که یت بو ناخی نه و بالنده یه ده لیت داخو به چکه که ی ون بووه یان بو
نازادی هاوار ده کات یا خود بی که سه! لانه ی نییه یان ده بیت چی ون
کردبیت، وه یان برسییه تی..هتد.

وریا: توزاتی خوا قسه بکه با زیاتر فیر بم.

ماکوان: وریا گیان تۆ ھەزەت لە مۆسیقایە وایە؟

وری: بە ئێ: زۆریش ھەزی ئێ دەکەم، توخوا مە ئێ ھەرامە، چونکە زۆریک لە ئیسلامییەکان وا دە ئێن.

ماکوان: نا؛ من چیم تا ھەلآل و ھەرام بکەم، منیش وەکو تۆ ھەزەم بە مۆسیقایە، لێرەدا باسی جیاوازی پراکان ناکەم، بەلام مەبەستم خۆشەوێستیە کە چۆن دروست دەبێت.

بۆ ئموونە تۆ گوێ لە کەمانچە یەک دەگریت یان پیانو یەک یاخود دەفیک وە یان ھەر ئامێریکی تر بیت، ئەو کەسە ی دە یژە ئیت خۆی کارەکە ی خۆی خۆش دەوێت، چونکە لە تۆ زیاتر چێژی ئێ دەبینیت، تۆ لەوانە یە تەنھا چێژ لە دەنگە کە ببینیت وایە؟

وری: دە ی وایە من چێژ لە دەنگە کە دەبینم.

ماکوان: ئاخر بۆیە فێری خۆشەوێستی تەواوی نابیت، چونکە دروست بوونی ئەو ئاوازە خۆشە لە دەنگ و بێدەنگییە و لە جوولە شە ئەم سێ ھالە تە چێژ لە دەنگ و بێ دەنگی و جوولە و خۆشەوێستی ھەستەکانیش دەبینم لەسەر و ھەموویە وە نێعمەتی ھەستەکانیش ھەست پێ دەکەم، خۆشەوێستی من زیاتر دەجوڵێت تاوەکو تۆ، کەواتە تۆ ئاوازت لا خۆشە بەلام لای من مۆسیقا خۆشەوێستە، لەبەر ئەوە ی خۆیندە وەم بۆی ھە یە و لێی تێدەگەم دەزانم چ نۆتە یە ک نۆتە یە ک نۆتە یە ک نۆتە یە ک دەمبات بۆ لای دایا، چ نۆتە یە ک دەمبات بۆ لای ئانای کچەم، چ نۆتە یە ک دەمبات بۆ لای خاک و نیشتمان، لەسەر و ھەموویانە وە خالقی ئەم ھەموو دەناسم بایانی خۆم خۆشەوێستی مەبەدە، ئەگەر لە مەبەدە کە شارەزا نەبوویت خۆشەوێستی نازانیت، بە لکو ھەزەت ئێ دەبیت بە خۆشەوێستی، چێژت ئێ دەبیت بە خۆشەوێستی، سۆزت ئێ دەبیت بە خۆشەوێستی، بەلام خۆشەوێستی زۆر سەربەخۆیە. من نیشتمانم خۆش دەوێت ئەک لەبەر ئەوە ی ئەفسەرم، ئەک لەبەر ئەوە ی کوردم، خۆشم دەوێت لەبەر ئەوە ی

یادگاریم تیتیدا هه‌یه، خاکی ئه‌وروپا زۆر جوانتره له کوردستان به‌لام
دانیشتی له‌گه‌ڵ ئیوه هه‌موو سه‌روه‌تی جیهان ده‌هێنیت، بۆ یه‌ک‌رمان
خۆش ده‌وێت چونکه پره‌نسیپی هاو‌پێیه‌تی و خۆشه‌ویستی ده‌پارێزین، به
وه‌فاین، خیانه‌ت له‌یه‌ک‌تر ناکه‌ین، درۆ ناکه‌ین، دزی ناکه‌ین، له‌سه‌روو
هه‌موویه‌وه‌ خاوه‌نی یه‌ک خوا‌ین و یه‌ک دینمان هه‌یه، خۆشه‌ویستی زیاتر
و زیاتر ده‌کات ئه‌و پرنسیپانه‌ی باسم کرد.

که‌واته خۆشه‌ویستی خواش هه‌مان پره‌نسیبه، درۆی له‌گه‌ڵ مه‌که،
خیانه‌ت مه‌که، دزی لێ مه‌که، نه‌ له‌ زاتی به‌رزێ نه‌له دروستکراوه‌کانی،
بزانه چ خۆشه‌ویستییه‌ک دروست ده‌بێت.

خۆشه‌ویستی خوا به‌ داگیرساندنی مۆم نابێت وه‌کو نه‌سرانی و
ئایینه‌کانی تر ده‌یکه‌ن، به‌ خواردنه‌وه‌ی شه‌راب خۆشه‌ویستی بۆ خوا
دروست نابێت، به‌ل‌کو به‌ چاکه‌کردن خوات خۆش ده‌وێت و خوای
په‌روه‌ردگاریش تۆی خۆش ده‌وێت، دانانی به‌هاو نرخ بۆ نه‌فسی خۆت،
واتا بێ به‌های و بێ‌نرخیه‌ تۆ کێیت که‌وا نرخ بۆ که‌ره‌سته‌ی خوا دابنێیت،
به‌های تۆ ته‌نها به‌ خۆشه‌ویستییه.

به‌خوای موته‌عال قه‌سه‌م خوات له‌بیر کرد خۆت له‌بیرچۆته‌وه، جا
خوات له‌یاد بێت به‌زیکری به‌فیکری، به‌ قورئانی، به‌ نوێژکردن بۆی به
پۆژوو گرتن به‌ زه‌کات و سه‌ده‌قه...هتد. چه‌نده گۆلمان بۆ ئازیزان
ده‌به‌ین، چه‌ند دیاریمان کړیوه بۆیان له‌به‌ره‌وه‌ی خۆشان ده‌وین،
پێویسته خۆشه‌ویستییه‌که زۆر گه‌وره تر بکه‌ین، ئاخ‌ر ئیوه‌ وا ده‌زانن ژیا‌ن
خۆشی له‌وه‌دایه‌ که‌ ته‌نها چاکه‌ بکه‌ین و که‌م‌دین بپۆینه‌ به‌هه‌شت، به‌لام
بیرناکه‌ینه‌وه‌ له‌وه‌ی که‌ له‌به‌هه‌شت ته‌نها نه‌بیت له‌ نزیک خوا و پێغه‌مبه‌ر
و پێغه‌مبه‌ران و پیاوچاکان بیت، ئێ به‌ خۆشه‌ویستی ده‌ستت ده‌که‌وێت.

جاریک پیاویک ده‌روات بۆ ئه‌وه‌ی بێته‌ موریدی پیاوچاکێک زانا و
عارفیک که‌ ده‌چێته‌ لای، پیا‌له‌ چای بۆ تێده‌کات، عارفه‌که به‌ زه‌رده‌خه‌نه‌وه
ته‌ماشای موریده‌که ده‌کات و به‌ قۆریه‌که‌ی پیا‌له‌که پر ده‌کات له‌ چاو

پاشان لټی ده پړژیت تا موریده که ده لټت نه و پیا له ناخی تویه خالییه
 ده بیت پری بکهیت تا لټی ده پړژیت که پر بوویت له ناسینی خوا بزانه
 تیده کهیت له خوښه ویستی بو خواو ده ست پیده کهیت، خو دروست
 بو وغان له دنیا به بو نه ویه که وازی لټ بهینین نه ک گیروده بین، ئینو
 عه طای نه سکه نده ری ده لټت: پیاوی غافل و نه زان و جاهیل نه و که سه به
 که به یانی هه لده ست له خه و بیر له وه ده کاته وه که چی بکات، به لام
 پیاوی ناقل و خواناس نه ویه که به یانی له خه و هه لده ست ده لټت داخو
 خوی گه وړه چیم له گه ل ده کات.

تیمه زور جار خو مان واز لټ ده هینین و ده پړین بو دنیای خه لکی تر،
 وه کو نه وه وایه من له سر نه و شه قامه له به رده م گلپوی نه و دوکانه
 به دواي کلیلدا بگه پریم، ئیوه ش بین بو هاوکاریم و بلین ما کوان چیت لټ
 ون بووه، منیش بلیم له ماله وه کليلة کانم ون کردوه لټره بو ی ده گه پریم
 چونکه پړوشنایی هه به، ئیوه هه موو ده لټن ما کوان شپته چون کلیل له
 ماله وه ون کردوه لټره بو ی ده گه پریت، منیش پیتان ده لټم ناخر تیره
 پړوشنه!

تیمه ناو مالی خو مان ویران و تاریکه هه رچی کلیل ده رگا کانه وغان
 کردوه که چی له به رده رگای خه لکی تر دا له هاوار و ناله یان ده پرسین.
 خو مان ویرانین ویران برا کانم.

کو تا قسه ده که م و ئیتر مبه نه وه ماندوو بووم، جاریک ثافره تیک خوی
 به سو فی ده زانی بو خوښه ویستی خوا و ناسینی خوی گه وړه ده یوت
 خوا به گیان من هیچ نیم له ناستی نوری خوښه ویستی زاتی به رزو پیروزت،
 یه کتیک له کچه کان له گه لیدا بو و انا موریدی بو و تی: ناخر راضیه خانم
 تو چیت و خو ت به چی نه زانیت له ناستی نوری خوښه ویستی خوا ده لټیت
 من هیچ نیم؟

مهمله که تی عیشق

ته نانه ت قوتابییه کانی پراضیه خانم هیچیان لا گه وره تر بووه، مه به ستم
لوتبه رزی مروّف خوْشویستنی خوا ده مریتیت.

هیوا: برا جارّی زووه تازه کاتژمیر ۹ ی شهوه، هیچ نه بیت با تا ۱۲ ی
شهو به یه که وه بین، یان کاکه ده چین بۆ مالی خوْمان.
نه به ز: برا ماکوان ماندوووه با پروات.

ماکوان: برایان به راستی ماندووم له به یانییه وه هه ستاوم پشووم
نه داوه، ئیجازهم به ن پرۆمه وه.

وه کو پۆژانی پابردوو ئاسایی ژیانم به سهر ده برد، به یانی ده چووم بۆ
نووسینگه و کاری گوْفاری بزافمان ده کرد، چاوه پرتی گهنم بووم بیت بۆلام.

سهره تای کردنه وه ی ده رگایه ک له ده رگا داخراوه کان:

به یانی کاتژمیر ۱۰ چووم بۆ نووسینگه کاروان په حمان به پرتوه به ری
نووسینگه له وّی بوو، وتی کچیک هه والّی پرسویوت، به لّام نه ماوه ته وه
هه رچه نده وتم کاک ماکوان که میکی تر دیت، ته له فۆنم کرد بۆ گهنم زانیم
خۆیه تی، ته له فۆنه که ی هه لگرت وتی کاکه له نووسینگه یت؟

ماکوان: وه ره گهنم گیان چاوه پرتیم و زۆر ئیشم پیتته، زۆری پیتنه چوو
هات، ماشاءالله سه ره پۆشی یابوو به سه ریا، به لّام به پانتۆلیکی دریز،
باوه شم پیاکرد وتم وه لا گه می خوشکم سه ره وه ت موسلمانانه یه و
خواره وه شت نه وروپی، زۆر ده ستخۆشیم لیکرد.

ئه وکاته ی که ئه و هات کاک کاروان به کاریک له نووسینگه ده رچوبوو.

ئاده ی گهنم باسی جه مال و دایکتم بۆ بکه چی پرویداوه؟

گهنم: وه لّلا کاکه نازانم چی پرویداوه، تۆ بۆم باس بکه، ئه وه ی من
دیومه ئه وه بوو که تیاره هاته سه ره وه ره ش داگیرسابوو، به دایکمی وت

که نم له کوښه؟ منیش له کهل سایه خوشکم بووم، به لام گویم له قسه کانی
 ئهوان بوو، دایکیشم وتی له سهره وهیه له ژوره کهی خو، بابه جه مال وتی
 شیرین نهو ماکوانه که سیکي ساده نییه، له دهزگایه کی گرنگی نیستخباراتی
 ئیش ده کات، نه مړو کومه لیک له نه فسه ره کان هاتن بولام بو سه یاره کړین،
 سوتفه مه وعیدم یابو به ماکوان نه وکاته هات، که سیکي له کهل بوو دیار بوو
 پاسه وانی بوو یان پوژنامه نووس بوو له کهلی، کچی شیرین نهو نه فسه رانه
 که ماکوانیان بینی هه موو چوون بولای نهو منیان بیرچوه وه، هه موو
 سه لامی سه ربا زیان لئ کرد نه ویش هه ر دهوت ناسایی بن ئیره شوینی
 کار و فرماندهی نییه، دواي من و دوو فه مانبه ری تر له ئوفیسه که بووین
 کردینیانه دهره وه، دواي ده خولهک هه مو نه فسه ره کان پوشتن، منیش
 قسه یه کم کرد وازانم بو ماکوانیان گپراوه ته وه، به لام ماکوان نه یدا له پرووم،
 به لام شیرین که وتوینه ته ناو گویمیکي زور مه نگ و قول نازانم چی بکهین.

نه مه قسه کانیان بوو به گشتی، ئیر دوايی منی بانگ کرد وتی کهی
 ده چی بولای ماکوان، منیش وتم نه مړو، ئیر هه ر نه وه ندهی وت و وتی
 سلاوی منی پښگه یه نه.

ماکوان: یاخوا تۆ به خیر بیت گهنم گیان، جه مالیش با بوخوی
 بیخولینیتته وه.

گهنم: چی پرویداو، نه وه چیه بابه جه مال باسی ده کات؟
 ماکوان: گرنگه تۆ سه لامهت بیت، نه وهی که رویداو هه ر نه وه یه،
 به لام بو ته می کردنی بوو، خو ترسا وایه؟
 گهنم: نه ری وه لا هه رگیز به و شیوه یه نه مدیوه.

ماکوان: گهنم گیان پښتر کښه ی خوّم و نه و نافرته م بو باسکردیت،
 که وتم کوریکم لئی هه یه، نه مړو دهمه ویت تۆ برویت شیرکوی کورم
 بهینیت، من و تۆ و شیرکو به یه که وه بین باشه؟

گهنم: به سه رچاو ناو نیشانم به ری تیستا ده پوم ده یهینم.

ماکوان: با ته له فوئیکی بۆ بکه م، ته له فوئم بۆ شیرکو کرد و وتم وهره بۆلام کارم پیته.

شیرکو: با به دایکم بلیم.

ماکوان: پۆله که من وتم وهره بۆلام پیویست ناکات ئیزن له دایکت وهر بگریت، چونکه من باوکت م، مامۆستایه ک دیت بۆلات ناوی مامۆستا کهغه، وه کو خوشکی منه و پوری تۆشه له گه ل نه و دیت بۆلام باشه؟ شیرکو: باشه به سه رچاو.

ماکوان: گهنم برۆ بیهینه، به لام به هیچ شیوه یه ک قسه له گه ل دایکی نه کهیت، زۆر پر قسه یه بیهینه و دایکی ئیهمال بکه، باشه.

گهنم پۆشت من چاوه پیم کردن تا بیته وه، تۆزیک له گه ل شیرکو و گهنم کات به سه ر بهرم، هاتنه وه له گه ل شیرکو که و تمه قسه کردن و به گهنم وت شوینیکی خوش شک ده بهیت برۆین بۆ.

گهنم: کاکه بۆ شتیک هاتم بۆلات، له گه ل شیرکو سه رقالت کردم، با خیرا پیت بلیم، به خوا دایکیشم ده زانیت و باب به مالمیش ده زانیت چونکه نه وان بینویانه، به لام ده بیت به تۆش بلیم. من و کوپیک به نیازی زه واجین، ده یه ویت بیته داوام، دوو ساله یه کترمان ناسیوه، ویستم تۆ بیینی بزانم پازی ده بیت، نه گهر تۆ پازی نه بیت من له قسه ت ده رناچم.

ماکوان: سوپاس که به پاستگووی پیت وتم، بۆ من گرنگه که سیکی دیندار بیت و نوێز بکات و خاوه نی سومعه بیت و تۆش پازی بیت پی.

گهنم: وه للا نوێز ناکات.

ماکوان: نه ی گهنم گیان خۆت نوێز ده کهیت؟

گهنم: به خوا نایکه م، له بهر نه وه ی نایزانم.

شیرکو: باب به خوا منیش نایزانم.

ماکوان: ئەى خوا گيان فريام کهوه چۆن فریای ئەمانە بکهوم، داخۆ
چەندە کاتم پێویستە لەگەڵتاندا، بابڕۆین بۆ جیگایەک شوینی خیزانی
هەبێت.

گەنم: بەخوا هیچ جیگایەک نەکراوەتەوه جارێ زۆر زوو.

ماکوان: باشە جارێ لێرە دەبین، باسی ئەو کەسەم بۆ بکه کێیە و چۆن
یە کتان ناسیوه و کۆری کێیە، زانیایم بەدەری لەسەری.

گەنم: لە زانکۆ لە بەشی کۆمەڵناسی لەگەڵ خۆمدایە، کۆری پیاویکی
دەوڵەمەندە، باوکی ناوی کاک عەلی-یە کۆرەکە خۆی ناوی (زێوەر)ە.

ئەمانە و هەندیک زانیاری تری دامێ لەسەری.

ماکوان: خۆشت دەوێت؟

گەنم بە شەرمەوه: بەئێ.

ماکوان: دلنایات ئەویش تۆی خۆش دەوێت؟

گەنم: بە دلنایایهوه، دەیهوێت بێتە داوام، حەز دەکەیت دەچین
بۆلای.

ماکوان: تۆرە بووم من بچم بۆلای؟ کچم ئەبێت شتێک هەیه بیزانیت،
من کەسێکی عەشایەرم بە واتای پاراستنی کلتوری رەسەنی کوردەواری
لەسەرو ئەوهشەوه من چۆن دەچم بۆلای کەسێک کە داواى خوشکەکەم
بکات، ئەبێت ئەو بێت بۆلای من داوا بکات لێم تا منیش خوشکەکەمی
پێشکەش بکەم تا هاوسەرگیری لەگەڵ بکات، پێویستە بێت بە ئەدەبهوه
داوا بکات و دەستیشم ماچ بکات، پروونه؟

گەنم: بەخوا مەبەستم خراپ نەبوو، قسەکە هەر وا هات بە دەمما. تۆ
چی دەتێت با وابێت.

ماکوان: من عه قلم باوکی ناگریت، باوکی وه کو بابه جه مالت دزه،
حه قه من پئی ناچیت کوره که شی باش بیت، مه بده ئیه ن له سه ر ناسینی
باوکی که ده زانم ده وله مه نده له بهر نه وه ی زور دزه، کوره که شی دزه، بویه
جاری په له مه که و به هه موو شیوه یه ک لئی دوور بکه وه، بلئی برایه کم
هه یه رازی نییه.

که نم: ئاساییه بلیم برام هه یه؟

ماکوان: ئاساییه، به لام نه وه نده بلئی جاری نه و رازی نییه. خو هیچ له
نیوانتانا پرووی نه داوه، ماچن، ده سترگرتنیک؟

که نم: نه به خوا، شتی وا چوون نه بیت.

ماکوان: باشه چوزانم.

هه ستم کرد شیرکو پیم پیده که نیت، وتم شیرکو باوکت زور عه شایه ره
وايه؟

شیرکو به پیکه نینه وه وتی: زور ره قی بابه.

ماکوان: توش نه بیت ناگات له حه یاو حورمه تت بیت، نه زانی که نم چی
منه؟

شیرکو: خوشکته و پوری منه وایه؟

ماکوان: وایه، ده بیت ناگاتان له یه کتر بیت.

ناگام لیوو که نم زور بیده نگ بوو، زور ناره حه ت بوو که وتم له و کوره
دوور بکه وه، هه رچه نده من ته نها رقم له باوکی زیوهر بوو، باوکی خراپه
مه رج نییه کوره که ی واییت، به لام به که نم وت: دلئی ماکوان که نم گیان،
نه زانم قورسه نه وه ی که من پیم وتیت، تو ده توانیت به قسه م نه که ییت،
مانای وانیه ئیتر من وازت لی بهینم، به لام حه ز ناکه م برۆیته ناو نه و
خانه واده یه که نه زانن حه لال و هه رام چیه.

که نغرو بویت له ناو خوځی ژيان و حه رام خواردن، به خوا دنیاو قیامت له دهست دهرته چیت. سویند به خوا دلسوزم بوت، به لام به قوژی و جوانخاسی پیاو تيمه که وه، تو خوت کچیکي تا بلنیت جوانیت، لهم دنیا به دا ته نها وهر زیر نیی، به لکو وهر زیر ناسا زوره، خو نه گهر که یشته تته ناستی نه وهی زور یه کترتان خوځ نه ویت و له پلهی عیشقدان له بهر تو ده چم بولایی و قسه ی له گهل ده که م، یه کجار نه وهندهش ره ق نیم وه کو شیرکو ده لیت، نیت بریار لای تویه.

گهنم: به خوا کوریکي زور باشه، تيمه له سهر بنه مای زه واج یه کترمان قبول کردوه، دوو ساله له زانکوم که س نه یتوانیوو هه له م لی بگریت، بریاری کوتایش لای تویه و له قسه شت دهرناچم.

زور به زیم پیا هاته وه، باشه برؤ قسه ی له گهلدا بکه با بیینم و منیش قسه ی له گهل بکه م، باشه؟

گهنم ده موچاوی که وته وه پیکه نینی و وتی: باشه به سه رچاو.

ماکان: نهی تو به ته مای که ی ژن بهینیت شیرکو؟

شیرکو: جاری توم له پشه وهی، با تو بهینیت، نه وکاته سه ره ی منه.

زور پیکه نیم به قسه که ی، باشه تیتا فیرتان ده که م چون نویژ بکه ن، ماوه یه ک بوم باس کردن که نویژ کردن واتای چیه، نویژم بو نووسینه وه له سه رها تا کوتایی و به زمانی کوردی و عهره بی بوم ناسان کردن که بتوانن بیکه ن، دواي نه وه وتم گهنم گیان، کورم شیرکو نه گهر په یوه نندیتان به خواي گه وره وه به هیژ بوو هه رچی هاته سه ر زمانتان بو دوا کردن بزنان که خواي گه وره ده یه ویت پیتان به خشیت.

نویژ کردن خو شه ویستی نتوان توو زاتی په روه ردگار زیاد ده کات، که خوات خو شو یست هه موو که س خوځی ده ویت، نه گهر خواي گه وره له بیر بکه یت خواي گه وره خوځت له بیر ده با ته وه، نه وانه شی که خو شه ویستیت بو دهرده برن له دله وه رقیان لیته.

هه رچیتان کردوو بهردهوام بن له نوژکردن و خواناسی و ئاگاتان له داوین و دهم ودهست و قاج و چاوو گویتان بیت، هه مووی ئه دهواتی تاوانه و له هه مان کاتدا که رهسته ی عیاده تن.

که نم: کاکه پرسیاریک بکه م؟ توخوا توره مه به.

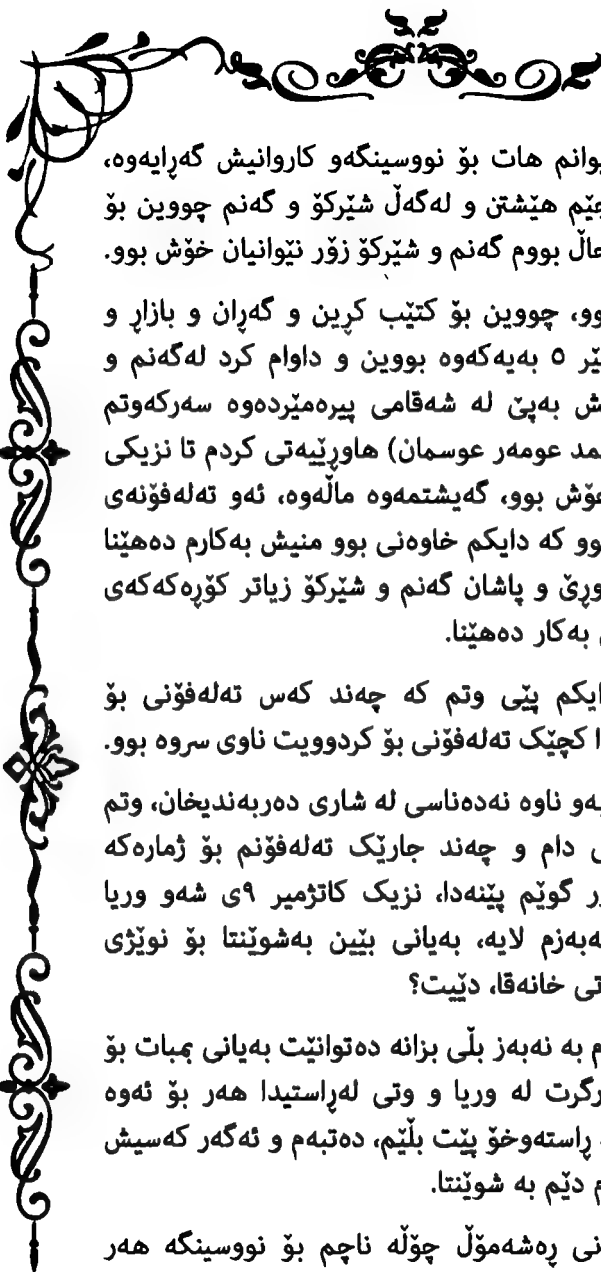
ماکوان: فهرموو.

که نم: باشه تو کیتیت؟ تو پوژنامه نووسی، ئه فسه ری، مه لای، تو چیت؟ له سعودیه ده زی یان له ئه وروپا، تو خویندنه وهت بو ناکریت، ناتوانم بتناسم چ که سایه تیه کی، که توره ده بیت لیت ده ترسم، که لیت دوورم وه کو باوک و برای گه وره و هه رچی که سمه بیرت ده که م، که دیمه لات ژیانم به ته وای گوپانکاری به سه ردا دیت، به ته نه ده مه ویت له ده می خووت خووت بناسم، ناتوانم بتخوینمه وه که پوژنامه نووسه کان دین فیریان ده که کیت چو بنووسن و چو کاریکه ن، هاوپیکانت وه کو پادشا و برای گه وره ی خوین پیز و خوشه ویتیت بو ده رده برن، پیم بللی تو کیتیت؟

ماکوان: که نم گیان من ته نه خه سه روم برای تو، به لام زور هه زم به دین و خواناسیه، ئه م خوا ناسی و دینداریه که سایه تیه کی به هیزی به من به خشیوه، جا له بهر ئه وه تو ده زانی من زور که سایه تیم تایبه ته، به لام زور ساده و سانام، بویه هاوپیکانم منیان خوش ده ویت، ئه وه ی ده یزانم فیریان ده که م، ئه وه ی پیمه پینان ده به خشم، خیانه تیان لیناکه م، ئیر ئه وه منم که نم گیان، هه زاره های تر هه یه له من باشتره و منیش له وانه وه فیربووم.

که نم: باشه باوایت، به لام تو ئاستی پوئنبیریت یه کجار گه وره و به رز و فراوانه، هه ست ده که م له زانکویه کی تایبه ت خویندوته، یان شتیکی زور سیحری و ئه فسوناویت پیه.

ماکوان: یه کجار واش نییه، ئه وه من و تو خوشک و براین، له و چاوه وه ته ماشام ده که یت.

لهم قسانه‌دا بووین میوانم هات بۆ نووسینگه‌و کاروانیش که‌پایه‌وه،
منیش به‌سهر کارواندا به‌جیم هیشتن و له‌گه‌ل شیرکو و گهنم چووین بۆ
که‌باب خواردن، زۆر خوشحال بووم گهنم و شیرکو زۆر نیوانیان خوش بوو.

ئه‌و پرۆژه زۆر خوش بوو، چووین بۆ کتیب کپین و که‌پان و بازار و
نانخواردن، تا ئیواره کاتژمیر ۵ به‌یه‌که‌وه بووین و داوام کرد له‌گهنم و
شیرکۆم بۆ به‌ریته‌وه، منیش به‌پێ له‌ شقامی پیره‌مێرده‌وه سه‌رکه‌وتم
به‌ره‌و ماله‌وه، له‌ پرگا (محمد عومهر عوسمان) هاوڕییه‌تی کردم تا نزیک
ماله‌وه، ئیواره‌یه‌کی زۆر خوش بوو، گه‌یشتمه‌وه ماله‌وه، ئه‌و ته‌له‌فۆنه‌ی
که‌ ژماره‌ی ئاسیا سیلی تیاوو که‌ دایکم خاوه‌نی بوو منیش به‌کارم ده‌هینا
ئه‌و ژماره‌یه‌م دابوو به‌ هاوڕی و پاشان گهنم و شیرکو زیاتر کو‌په‌ که‌که‌ی
پیش‌په‌وی برام پێوو ئه‌وه‌م به‌کار ده‌هینا.

گه‌یشتمه‌وه ماله‌وه دایکم پیتی وتم که‌ چهند که‌س ته‌له‌فۆنی بۆ
کردوو له‌ناو ئه‌و که‌سانه‌دا که‌چیک ته‌له‌فۆنی بۆ کردوویت ناوی سروه‌ بوو.

منیش هیچ ئافره‌تیکم به‌و ناوه‌ نه‌ده‌ناسی له‌ شاری ده‌ربه‌ندیخان، وتم
ژماره‌که‌ی کامه‌یه؟ نیشانی دام و چهند جاریک ته‌له‌فۆنم بۆ ژماره‌که‌
کرده‌وه داخرابوو، ئیتر زۆر گویم پینه‌دا، نزیک کاتژمیر ۹ ی شه‌و وریا
ته‌له‌فۆنی بۆکردم، وتی نه‌به‌زم لایه، به‌یانی بێن به‌شوینتا بۆ نوێژی
جومعه؟ ده‌چین بۆ مزگه‌وتی خانه‌قا، دییت؟

ماکوان: ئه‌ی بۆ نا، به‌لام به‌ نه‌به‌ز بلی بزانه‌ ده‌توانیت به‌یانی بمبات بۆ
زپ‌گوێز؟ ته‌له‌فۆنه‌که‌ی وه‌رگرت له‌ وریا و وتی له‌راستیدا ههر بۆ ئه‌وه
ته‌له‌فۆنم کرد، چه‌زم نه‌کرد راسته‌وخۆ پیت بلیتم، ده‌تبه‌م و ئه‌گه‌ر که‌سیش
نه‌بوو به‌ته‌یینه‌وه ههر خۆم دیم به‌ شوینتا.

ماکوان: زۆرباشه، به‌یانی په‌شه‌مو‌ل چۆله‌ ناچم بۆ نووسینگه‌ ههر
له‌ماله‌وه ده‌بم وه‌رن بۆ تیره‌.

وریا: نهی بۆ نهیهم به شوینتا تیتستا تهله فۆن بۆ هیوا ره شیش ده کهین
و ده لئین خه سهروه سور دیت، ئەم شهو سورو ره شیش تیکه ل ده کهین،
بیم؟

ماکوان: من له خزمه تاندام بزائن هیوا دیت، ئەگەر ئەو هات منیش
دیم.

وریا: وه لّاهی تۆ زۆر پاکیت.

ماکوان به پیکه نینه وه: بۆ ئاخر هینی ئەوهیه تازه خۆم شتووه.

وریا: هیوا لیرهیه ئاشکرمان نه کرد، وتمان نه وهک ههز نه کهیت بییت،
با ئیجراجت نه کهین، که وتمان تهله فۆن بۆ هیواش ده کهین ئەگەر بتوتایه
هیوا بییت من نایهم ئەوا هیوا پیشتر وتی ئەگەر وا بلّییت واتا دلّی لیم پاک
نه بۆته وه، ده یویست بزانییت دلّت چۆنه له ئاستیدا، ئەو تۆی زۆر خوش
ده ویت.

ماکوان: کوا هیوام به ری.

هیوا: مامه خه جاله تم به خوا ته نها بۆ ئەوه بوو که بزائیم دلّت لیم
پاکبۆته وه، هه رچه نده مامه نه بهز وتی ماکوان دوو پرووی نییه، هه ریه ک
پرووه، بهس من بۆ دنیایی خۆم بوو.

ماکوان: کوری باوکم تاقیم ده که یته وه، ئەوه گله یی بییت لیت.

هیوا: تۆ وه ره با ئەم شهو تیر قسه بکهین چیم پی ده لّییت تۆ حه قته،
گرنگ ئەوهیه من زانییم دلّت پاکه و پیاویت، به خوا خوشم نه ویستیتایه
ئەوه م نه ده کرد.

نه بهز: له ئیواره وه باسی تۆ ده کات، خۆت بگۆره واهاتم به شوینتا.

چووم بۆ مائی وریا، ئەوان له وێ بوون ده سترکا به قسه و باس و
مه جلیس گهرم بوو تا نوێژی به یانی.

سهره‌تای باسه‌کامان به‌باسی مردنی من ده‌ستی پتکرد.

وریا: ماکوان چ هه‌ستیکت هه‌یه که تیتستا هه‌ست به‌نزیکی مهرگ ده‌که‌یت، هه‌لبه‌ت ده‌مه‌ویت له‌خودی واقعی کاره‌که‌وه له‌خوت بپرسم، زور ببوره هه‌رچه‌نده ده‌زانم پرسیاره‌که‌م بو تو نه‌شیاوه.

هیاو: کوره مامه تو ده‌لئی چی مامه ماکوان چاکیش ده‌بیته‌وه و زیاتر له‌هه‌موومان ده‌ژی، ئه‌ریوه‌للا پرسیاره‌که‌ت زور نامه‌عقوله وریای حاجی هه‌سه‌ن.

ماکوان: نا ئاساییه مامه هیاو ده‌ستی وریای براشم خوش بیت، وریاش ده‌یه‌ویت خووی بو ئاماده بکات، خو مردن باشه که خه‌لک له‌خه‌یا‌لیدا بیت و بوی بژی.

وریا: به‌خوا ته‌نها ده‌مه‌ویت خوم ئاماده بکه‌م بوی، باشه هیاو ره‌ش ماکوانی برام چون له‌پرسیاره‌که‌گه‌یشت.

ماکوان: به‌هه‌رحال ئه‌و کاته‌ی که شو‌ر‌ش‌گێ‌رێ‌ک ده‌چیته‌ جه‌نگ به‌ته‌مای مردن نییه، یان هه‌ر سه‌ربازێ‌ک به‌نیازی سه‌رکه‌وتن جه‌نگ ده‌کات یان به‌نیازی زه‌ره‌رو زیان له‌مردن، ئه‌م مردنه‌ی من تیکه‌لاو بوونه به‌قه‌زاو قه‌ده‌ر، هه‌رچه‌نده زور نه‌شیاوه بلیم له‌کاته‌که‌ی که‌میک خه‌فه‌تم هه‌یه، هه‌رچه‌نده کات بو‌ خوا‌ی په‌روه‌ردگار به‌های نییه و ئیمه‌ین کامان پتویسته، مردن هاوسه‌رگیریه‌کی زور جوان و شایسته‌یه له‌گه‌ل خلود، مرو‌ف ئه‌گه‌ر خواناس و ئیماندار بیت ده‌زانیت به‌مردنی خلود ده‌ست پی ده‌کات، واتا منیش به‌وچاوه‌وه ئیتستا ته‌ماشای مردن ده‌که‌م.

وریا: من له‌ئاگری دۆزه‌خ ده‌ترسم ماکوانی برام له‌مردن ناترسم.

هیاو: مامه ئه‌وه‌نده ئیشی قو‌ری کردوه بویه ده‌ترسیت وریا.

ماکوان: که سمان نییه بئ تاوان بین، مامه هیوا هه موو تاوا نمان کردووه، مروؤفی موسلمان ده بیئت له کلپه و ناگری خوی بترسیت، نه ک دۆزه خ.

وریا: له و قسه یه تیناگه م مه به ست چیه له ناگرو کلپه ی لاشه ت بترسیت، مه گهر دۆزه خ خوی ناگر و کلپه و گر نییه؟

ماکوان: یه کتیک له پیاوچاکان ده لیت له خه وندا بر دمیانه به رده رگای دۆزه خ ده رگاوانی دۆزه خ وتی تۆ لیره لاچۆ خه لکی دۆزه خ نیت، ده لیت له خه ونه که مدا به ده رگاوانه که م وت ده مه ویت دۆزه خ بییم و بزائم چۆنه و خه لکه که ی چۆن؟ ده لیت که ده رگا که ی بۆ کردمه وه زۆر ئاسایی بوو ناگری تیدا نه بوو، وتم کوا ناگره که ی؟ وتی: ههر مروؤفه و به ناگر و کلپه و تاوانی خوی ده سوویت، جا پیویسته خۆمان له و ته وقی ناگر و کلپه ی تاوانه بیاریزین. ده بیئت خۆمان بیاریزین له دۆزه خ و هه ولبده ی بۆ به هه شت، واهه ست نه که ی له داها توودا به هه شت و جه هه نه م دروست ده بیئت، به لکو ئیستا هه ردوکیان وجودیان هه یه، که گه یشتین به خۆشه ویستی خوای گه وره و کارمان کرد بۆ به ده سته ینانی و پازی بوونی دنیابه له ئیستاوه له به هه شتین خۆ نه گهر پیچه وانه که یمان گرته بهر دۆزه خ جیگامانه.

به رزبوونه وه بۆ به هه شت ئاسانه، چونکه له ناخی خۆمانه وه ده ست پئ ده کات به و مه رجه ی بالی خۆشه ویستی بۆ خوا و پیغه مبه ره که ی بجولتین، نه و بالانه ده مانگه به نه جیگای مه به ست بئ په یزه، خوای موته عال ده فه رموویت: {قَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ * وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ} خۆشه ویستی خوا به وه دروست ده بیئت چۆن دایکمان ده ناسین و ده زانین چه نده دلسۆزه بۆمان (ولله مثل الاعلی) ده بیئت به هه مان شیوه زیاتر خوا بناسین، ئینجا خۆشه ویسته که ی که دروست ده بیئت نه ویش له فه رموده یه کی قودسیدا خوای گه وره ده فه رموویت: { يا عِبَادِي، اِنْكُمْ تُخْطِئُونَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ، وَاَنَا اُغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا، فَاسْتَغْفِرُونِي اُغْفِرْ لَكُمْ} رواه مسلم

واته: ئەي بەندهكانم تێوه به شهو و رۆژ تاوان دهكەن، دهبگه پێنهوه
بۆلام و داواي لێخۆش بوون بکهن تا لێتان خۆش بم.

برا تێمه شهوو رۆژ تاوان دهكەين، خواي گهوره چاوه پێي ئهوه مان لێ
دهكات كه داواي لێخۆش بوون بکهين، كه چي نايکهين، بهراستی هه نديک
زۆر موسته حهقه به ناگري دۆزهخ، لوت بهرزه نه خۆشه ويستی دهزانيت
چيه، نه حورمه تي هه ژار و بيهوژن و بیده رەتان دهزانيت، نه دهزانيت
نه خۆشي چيه، رۆژيک له رۆژان سوپاسي نيعمه ته کاني خواي گهوره
ناکات تێوه بريار بدن ئەم جوړه کهسانه بۆ کوێ باشن، به دلنيايه وه
دۆزهخ.

وريا: ماکواني برام با پرسيا ريکي تر بکهم زۆر کەس ههيه بێ دینه و
خوا ناناسيت، بهلام خه لکی باشن ئايا ئهوانهش دهچنه دۆزهخ؟

ماکوان: يهک کهسي خوانه ناسم پێ بلێ كه باش ييت له م جيهانه دا؟
خوانه ناس زۆرن بهلام پيم بلێ فلانه کەس خوانه ناسه و باشه.

وريا: تيستا له يادم نيه، بهلام تۆ بلێ نه ييت؟

ماکوان: کهي بيرت کهوته وه يان دهستت کهوت بۆمان بهينه، لهراستيدا
لهوانهيه هه ييت هاوکاري هه ژاران بکات، بهلام دهيان قومارخانه و کلوبي
ئافره تاني لهش فروشي بلۆگر دۆته وه، خهسته خانه دروست دهکات، بهلام
پياوکوژه و کارخانه ي چهکي ههيه، پروابکه خوانه ناسيک نادۆز يته وه باش
ييت، له سويسرا کهسيکي زۆر باش و نموونه يي ناسراو بوو بێ دين بوو که
مرد، خه لک زۆر به باشه باسيان دهکرد، دواي کچه کهي ئاشکراي کرد که
به زۆر له گه ليدا خه وتوه و دوو مندالي له باوکی ههيه.

سه دان و هه زاران نموونه يي تر زۆرن، جا دلنيا به خواي گهوره هه رگيز
زۆلم و زۆر له کەس ناکات، خه لکی ئازاد کردوه له تيواني به ههشت و
دۆزهخ دا خۆت ئازادي هه لیبژيره.

هیاوا: مامه که گوئی له تۆ ده گرم قسه کانت له قسه ی که سی تر ناچیت نابینم خه لکی ترو مامۆستاو که سه ئیسلامیه کان به م شیوهیه ی تۆ قسه بۆ خه لکی بکه ن، شته کانیا ن دووباره یه.

ماکوان: ئاخه ئهوانه ی وه کو من و له من زۆر باشتر مه جالیان بۆ ناره خسیت، ئهوانه شی که ده چنه جیگا گرنگه کان به هۆکاری حیزبایه تی یان ده سه لات نایه ویت، خه لکی ئاقل و زیره که کان ده ربکه ون، که ده رکه وتن جیگای ده سه لاته که یان لێژ ده بیته، بۆیه مامه هیاوا له گه ل پزیم بۆ هه ندیک له مامۆستا باشه کان و زانایان ئه م کوردستانه لیکۆلینه وه و شیکاری نوێ پیشکه ش ناکه ن، خه لکی وا ده زانیت، ئیسلام ته نها کۆمه لیک باسو خواسه که لای ئه وان کۆبۆته وه، له مپۆدا له ناو کورد دا ته نانه ت چوارده وریشماندا لیکۆلینه وه یه ک کراوه له سه ر (نێره موک) که زۆر زه روره، بزانه ئه و هه موو خه لکه زیندانه مامۆستایه ک ئه حکامی زیندانیان نووسیوه یان دۆکتۆرایه ک یان ماسته ری ک له سه ری هاتووه له سه ره تای قورئان تا کۆتایی سوره تی مه ریه م وشه ی (کلا) ی تیدا نییه. ئه و مامۆستاو زانایانه مان بزانه شیکارییه کیان کرد بۆ ئه و باسه که زۆر گرنگه، بزانه جیاوازی کراوه له سوره تی البقره دا ناوی هه زره تی ابراهیم بێ (ی) نووسراوه، به لām له هه موو سوره ته کانی تر دا به پیتی (ی) نووسراوه، هه زاره ها شتی نوێی تر که چاوه پێیه موسلمانان لیکۆلینه وه ی له سه ر بکه ن، به لām به داخه وه زۆر که من ئهوانه ی که بیر یان لای نوێ کردنه وه یه، بۆ ئه وه ی هه زی خه لکی زیاتر بیته بۆ دین، به پزیران سویند به خوا خه لک که زۆر نایه ته وه بۆ دین له به ر ئه وه یه زانا و بانگخواز و دانشمه نده کا ئه مان شتی نوێ یان پێ نییه، خه لکی به سروشتی خۆی هه زی به نوێگه رییه.

بزانه فکری پزۆراوایی هه میشه خۆی نوێ ده کاته وه، خۆ بنه په تی پزۆراوا له یۆنانه وه ته ماشا بکه ی ن ناوی لێناوه سه رده می کلاسیک، دوا ی سه رده می هه ستانه وه، پاشان سه رده می نوێ بوونه وه، دوا ی ئه وه سه رده می نوێگه ری، دوا ی ئه و پۆست مۆدیرنه ...هتد.

به لَام نهوانه‌ی لای تیمه‌ش تازه به تازه له سهر ئیختیلافی زانایان جنیو
به‌یه‌کتری ده‌دهن.

له‌سهر مینبه‌ری سه‌له‌فی گویم لیووه، قسه‌ی ناشرین واتا جنیودراوه
به‌سه‌ید قوطب (ره‌حه‌متی خوای لیبت) له‌سهر مینبه‌ری سوّفی جنیو به
شیخ ئیسلام ئیبن ته‌یمیه‌ دراوه، ئیتر به‌م شیوه‌یه، خه‌لک زۆر نا‌ره‌حه‌ته
له‌ده‌ستی زانایان و بیرمه‌ندانی موسلمان، به‌لام ده‌زانم خه‌لکی زۆر
موشتاقی دینداریه و که‌سێک نییه به‌باشی ده‌ستیان بگرت بۆ ئه‌م دینه
تا پێوه‌ی پابه‌ند بن.

هیوا: به‌زاتی خوا مامه قسه‌کانت ته‌واوه و زۆر راسته، دوایی گله‌یی
ده‌که‌ن له ئاسایش ده‌لێن بۆ ئه‌مان گرن و پێگه‌مان پێ ناده‌ن.

ماکوان: هیوای برام ئه‌مه هه‌نجه‌ت نییه بۆ ئاسایش و ده‌زگانی یه‌کیتی
و پارته‌ی زیندانه‌کانیان پر بکه‌ن له موسلمانان، به‌دنیاییه‌وه ته‌وان باش نین،
قسه‌کانی من بۆ ئه‌وه نییه ده‌زگا‌کانی تێوه سوودی لێ وهر بگرن و دوای
تۆ پرۆیت گه‌نجی موسلمان ب‌خه‌يته زیندان له‌سهر ئه‌وه‌ی ئیختیلافی هه‌یه،
ئه‌وه کاری ئاسایش نییه، به‌لکو کاری ئاسایش ئه‌وه‌یه که بیانپارێزیت و
نه‌هێڵیت شه‌ر و ده‌مه‌ده‌می دروست ببیت، نه‌ک زیندانیان بکات، چونکه
ده‌زگا‌کان خۆیان پێو‌یستیان به‌ چاکسازی و راستگویی و ده‌ستپاکی هه‌یه،
ئه‌وه‌نده ئاسایشه‌کانیش شه‌ریف نین.

هیوا: مامه خه‌سه‌روی برام به‌خوا و‌بزانم تو‌په‌م کردی، به‌خوا خۆت
باش ده‌زانیت من سه‌ربازم و ئاسایش نیم، قسه‌که هه‌روا کردم تو‌چی
ده‌لێیت ته‌واوه.

ده‌ستم کرد به‌ پێکه‌نین و وتم: ئه‌زانم له‌ دلسۆزیت وات وت، به‌لام
ئه‌وه نا‌کاته ئه‌وه‌ی ئاسایش بێته ناو خه‌لکی له‌سهر زیندان بکات، کاتی
نوێژی به‌یانیه، با نوێژه‌کا‌مان بکه‌ین و ب‌خه‌وین.

به یانی کاتژمیر ۱۱ ی نیوه پۆ دایکم به ته له فۆن به ناگای هینام، هینشتا نه وان خه وتبوون، دایکم وتی پۆله نه و کچه له دهر به نیکخانه وه ته له فۆنی کرد وتی من ناتوانم بێم بۆ سلیمانی، یان نه گهر هاتم ده بیت پاره ی سه یاره که م بۆ بگێرێته وه، ته له فۆنه که ی داخسته وه و هیچی تری نه وت و منیش هیچی لێ تینه که ی شتم.

ماکوان: نه ی ته له فۆنت بۆ نه کرده وه؟

دایکم: نا؛ وتم با به خۆت بلێم.

ماکوان: ژماره که یم به ری با ته له فۆنی بۆ بکه م.

دایکم دایخه وه با بۆت دهر به ینم.

پاش که میک دایکم ته له فۆنی کرده وه ژماره که ی دامی، ته له فۆنم بۆ نه و ژماره یه کرد پیاویک هه لیگرت وتم قوربان که سیک به م مۆبایله ی جه نابت ته له فۆنی بۆ من کردووه ناوی سروه خانه ده کری قسه ی له گه ل بکه م، با بزانی ئیشی چییه؟

که سه که ههر زۆر بپێرز بوو، وتی سروه کتییه، بابه عهره بانه که ت رابکیشه، دایخسته وه به سه رما منیش به دهم خۆمه وه وتم به خوا پۆله بی نه ده بی.

وریا: ژماره که یم بده ری.

ته له فۆنی بۆ کرد قسه ی له گه ل کرد وتی که سیک به م ژماره ی تۆ ژماره ی نه قییبکی ئاسایشی لێداوه و ویستویه تی قسه ی له گه لدا بکات، که وای وت کابرا زمانی لال بوو، من که به جوانی قسه م له گه ل کرد دایخسته وه به سه رما، به لام وریا به و شیوه یه قسه ی له گه ل کرد وه لامی دایه وه و وتی من مۆبایل و شت چاک ده که مه وه له شاری دهر به ندیخان، خه لکی دینه لام نه و ئافره ته ش هاتۆته لام ۱۰۰۰ دیناری دامی و منیش ته له فۆنه که م دایه قسه ی پێ کرد، ئیتر نازانم کتییه، که وای وت وتم حه مه من

کەسێکە داوای خێر و زەکات و پارە دەکات، دیسان گویم پێنەدا و خۆم
شۆرد لەمالی وریا و سورەتی الکەف-م خوێند، ئەوانیش هەموویان خۆیان
نامادە کرد چووین بۆ نوێژی جومعه.

لە نوێژی جومعه دابوو دوکتۆر چالاک تەلەفۆنی کردبوو دووجار،
نەمدەتوانی وەلامی بدەمەوه، دواوی تەلەفۆنم بۆ کردەوه وتی کاک
ماکوان ئەگەر کەس نییه بەتەبێتیت خۆم دێم بە شوێنتا، یان ئازار خان هێشتا
دەرنەچوووە ئەو سەیازەیی پێیە دیت بە شوێنتا؟

ماکوان: زۆر سوپاس دوکتۆر گیان کێشەمان نییه لەم سەر پێناچیت لەو
سەڕیش هەر کێشەمان هەبێت سوپاس بۆ خوا، هاوڕێیەکم دەمەیتیت بە
پشتیوانی خوای گەورە دێنە خزمەتان.

د. چالاک: تکیایە کاک ماکوان بێرت نەچیت سەرقالیت لەبیرت
نەچێتەوه دانێشتنەکە ی ئەمڕۆ بخەرە پێش هەموو شتێک، دەبێت ئەمڕۆ
قسەت لەگەڵ بکەم سەبارەت بە نەخۆشییەکە دەبێت کات دابنێن بۆ
پشکنینی نوێ.

ماکوان: دوکتۆر گیان لەگەڵ هاوڕێکانم هیچ کارێکمان نییه، دوا یان
خواردنێک دەکەوینە پێ و دێمە خزمەتان، لەگەڵ ئەو مالتاواویم کرد و بە
نەبەزم وت برا بمبە بۆ زێڤوێز، وریا و هیواش وتیان ئێمەش دێین ئێشمان
نییه، هەموو بەیەکەوه کەوتینە پێ بەرەو باخەکە ی دوکتۆر چالاک و لەناو
سەیارەکەدا وتم بۆ یان ئێوە دەزانم لەگەڵم دا هاتوون و دەلێن با ماکوان
بە تەنها نەبێت و بێرکەوتنەوه ی زۆر نەبێت لەمردن، من ئەم بۆریەتی و
کارەتان زۆر گەورە دەنرخێتم، هەرگیز لەبیری ناکەم، بەو تەمەنە ی کە
ماومە لەناواتندا، بەلام وا ئەزانن من لە خەمی مردنم، سوێند بەخوا
لەخەمی ئەوه دام کە لەکوێ بم، چونکە کامتان کە دەچنەوه ناو
مالتومندالی خۆتان ئارام نین؟ گومانم نییه کە هەموتان وان، نەبەز کە ژنی
نییه کە دەچێتەوه لای دایکی و سەیرانی خوشکی ئارام، سوێند بەخوا
من دەچم بۆلای خوا یەک لەدایکو باوک و لە خێزان و مندال و لەهەرچی

کهس ههیه بهرهم تره، من خهمی مردنم نییه. ههز ده کهم دَلنیا بن، به لَام هاوکاریم بکهن تا بتوانم بریار بدهم له کووی بمرم باشه.

هیوا: مامه سور به خوا ده می خۆم و ئهوانهش له گه لماندان ده شکینم باسی جیگای مردنت بکهن، تۆ ده ژێ مامه من ده زانم دَلَم لئیداوه، تۆ بۆ وایبر ده که یته وه؟

وریا: به دَلنیا به وه مردن و ژیان به ده دست خوا به، مامه خه سه ره و گیان هیوات به خوا ی خۆت بێت هه رگیز هیوا برات ناکات.

نه بهز سه یاره که ی وه ستاند و وتی: ته ماشاکهن ئه و پیاوه چی دروست ده کات به بهرد که له ک دروست ده کات.

هیوا: ده ی جا چیه، خۆ شتیکی عه جیب نییه؟

نه بهز: ماکوان ته ماشا بکه، ئه مه ئه و پیاوه به پیره نییه که ناوی شیخ صالحه ئه وه ی که بابه که؟ نا ناوی عه بدوره حمان بوو، چیه ناوه که یم بیر نه ماوه، ئه وه خۆ به تی؟

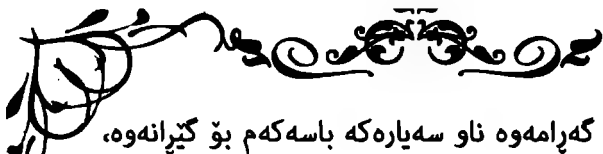
ماکوان: وه لَلَا خۆ به تی، دابه زیم چووم بۆلای خیرا عه رزم کرد جه نابی شیخ ئه وه چی ده که یت لیره؟ هاوکاریت ناویت؟

شیخ: مه یه بۆلام بکه پیره وه با دوا نه که ویت، به لَام ئه وه ی که ژیان ت پرگار ده کات و ده ردو به لای تۆی بۆ خۆی برد ناگات لئی بێت و به جیتی نه هیلیت، تا لیت ون نه بیت قه دری نازانیت، کهس نییه وه ک تۆ قه دری بزانییت.

ماکوان: چیه قه دری ده زانم؟

شیخ: جارێکی تر به کتری ده بیننه وه، من زۆر سه رقالم ده بیت بهرد زۆر بخه مه سه ریه ک تا دیوارێکی به هیز دروست بیت، ئه م ناوهش به ردی باشی لئ نییه، برۆ با دوا نه که ویت.

خواحافیزیم لښ کرد و گه پامه وه ناو سه ياره که باسه که م بۆ کټپړانه وه،
توژي نه به ز گرنګي پيدا نه واني تر هر ته قه ي مټشکيان دهات، منيش
۱۰۰۱ ته فسيرم بۆ ده کرد هيچي لښ تينه ده که يشتم و بوم حل نه ده کړا،
وه کو گري کويړه و ابوو بوم نه ده کړايه وه.

منيان که يانده لای باخه که ي دوکتور چالاک و نه به ز وتی بيمه وه به
شوئنتا؟

د. چالاک به خيړه اتني کردم و خوا حافيزي له نه به ز و هيو و وړيا کرد
وتي پټويست ناکات بټيته وه به شوئندا سه ياره زوره دټته وه بوناو شار
له هاتنه وه ي بټخه م بن.

له گهل دوکتور چالاک پيش نه وه ي برؤينه شويني دانيشتنه که مان
له گهل نه خو شه کاني تر بينيم سه ياره ي زور وه ستا بوون، وتم دوکتور دياره
نه خو شه کانت زور بوون، هم نه خو شيه وه کو هه لامه ت وايه زوو بلاو
ده بټته وه.

د. چالاک: نه مړو زور به ي نه خو شه کانم هاتوون، هر چه نده هه نديک
لهو نه خو شانم برياريان د ابوو که چيتر نه يه ن، به لام نه گهر بلټم له بهر تو
هاتوون پروا بکه.

ماکوان: بۆ سه ره ي منه بۆ مردن خوا حافيزي ده که ن لټم؟

د. چالاک: نا؛ مو فاجه يه که ناماده يه بۆ تو، بابروين خو ت ده زانيت
چيه.

ئهوهی که ههرگیز چاوه پری نه بووم و به ته های نه بووم

له گه ل دوکتور چالاک چووینه ناو مه جلیسه که منیان بینی هه موو
له بهرم هه ستانه وه، کچه کان سهرو گولیان دامی و سلاوم کرد له هه موویان
و وتم چیه به ته مان بهرم یان مردوم و ناگام له خۆم نییه، به راست چی
بووه؟ هه موو پیده که نین منیش خۆم ته قه ی می شکم ده هات.

د. چالاک: کاک ماکوان من له جیاتی ئه وان قسه ده که م، به لام تکایه
هه مووان موبایله کانتان بکوژینه وه باده ست پێکه یین.

هه موو موبایله کاغان کوژانده وه و دوکتور چالاک وتی: دوینی کاک
دلاوه ر و گه لا خان له یه کتری ماره کران به فهرمی!

که وای وت منیش هه ستام باوه شم کرد به دلاوه ر دا وتم یاخوا پیروژت
بیت، پاشان پروومکرده گه لا و وتم: گه لای خوشکم پیرو عاشق بن
به یه که وه، کورد ده لیت پیرو خه رۆ بن، یاخوا ههرگیز خه رۆ نه بن
به یه که وه به لکو پۆژ به پۆژ خۆشه و یستیان زیاد بکات و دوعای خیرتان
بۆ ده که م، به لام دوکتور ئه و دوو به ریزه هاوسه رگیریان کردووه ئیوه
گولتان بۆ بۆ من هیناوه؟ گوله کانم کرد به دووبه ش و یامه ده ست دلاوه ر
و گه لا، دوعام بۆ کردن و من چوو مه جیگای خۆم دانیشتم.

د. چالاک: هه موو لایه ک تکایه بی ده نگ بن، ئه وه ی ئه م دوو
خۆشه و یسته ی گه یانده یه ک کاک ماکوان بوو، جا بۆیه لیروه هه موو
سوپاست ده که یین و ده ست خۆشی ئه و کاره نایابه ت لی ده که یین.

هه موو چه پله یان بۆ لیدام، منیش سه رم داخست زۆرم پێ ناخۆش بوو،
دیار بوو هه موویان به پرووداوه که یان زانیبوو، دوکتور چالاک بۆی باس
کردبوون و دلاوه ر و گه لایش هه موو شتیکیان گیرابویه وه، به راستی من

پیم ناخۆش بوو که شکۆی دلاوهر و که لا بشکیت، به لām دیاربوو لای نهوان زۆر ئاسایی بوو.

ماکوان: سهرتا من سوپاسی ههموتان ده کهم، به خوای کهوره پیم خوش نه بووه باسکراوه، هیوادارم که لا و دلاوهر خوشحال بن و ژیاڼیکی زۆر به خته وهر بهرنه سهر، من به دواي نه ووه نه بووم که ئهم باسه له ناو خه لکدا بلاو بیتته وه، پاشان دوو هوکار هه بووه بویه ئهم کارهم کردووه، هوکاری یه کهم ئیوانی خووم و خوايه، پاشان هاوکاری دوکتور چالاکم کردووه، ئه ویش خوئی باش ده زانیت که مه به ست چیه له کاره که، پتویست به باسکردنی ناکات.

ئه نهر: کاک ماکوان تۆ پۆمیۆ و جولیتت به یه ک که یاند چیرۆکی نهوانت ته و او کرد.

د. چالاک: له وانه یه تۆ خوشحال نه بیت به باسه که به لām بۆ تیمه زۆر گرنگه که باسی بکهین و هه ست بکهین جارێ ژیان به ته و اهوتی ئه هریمه ن دهستی به سهردا نه گرتووه، ئاهورا مازدا زۆرن که پرزگار که ره کانیا ن بنیرن!

ده بوو وه لāmی هه ردووکیان بده مه وه چونکه دوو شتیان باسکرد که هیچی بنه پره تی راستی نه بوو.

ماکوان: برایان سوپاس بۆ کاک ئه نهری به پرز بۆ کۆمیتته که ی گرنگی عیشق له وه دایه که عاشق هه رگیز بۆ مه عشوقه که ی کۆل نه دات، شیرین و فره هاد زۆره، پۆمیۆ و ژولیتت زۆره که ناوه ئه سلیه که ی به و شیوازه یه و کاک ئه نهر به جولیتت ناوی برد، هه رچه نده هه ردوکی راسته به لām خو شکسپیر باسی ئه و دوو خوشه ویسته ده کات له چیرۆکه کهیدا له ولاتی ئیتالیا هه زاره ها عاشقی وه کو ئه و دوانه هه بوون، به لām پۆمیۆ له عه شیره تی مۆنتیاگۆی ئیتالیا بوو، ژولیتتیش له عه شیره تی که پیورتی ئیتالیا بوو، ئهم دوو عه شیره ته به ده یان که سیان له یه ک کوشتبوو، گرنگی

خۆشه ویستیه که ی پۆمیۆ و ژولییت له وه دا بوو که کۆلیان نه دا بۆیه شکسپیر سه رکه وتوو بوو.

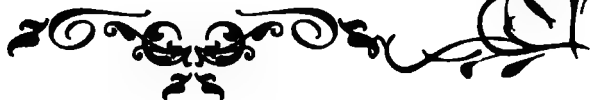
له نووسینی چیرۆکه که ی و کرا به شانۆگه ری و فیلم، شیرین و فره هاد گرنگیه که ی له خۆشه ویستییه که یاندا نییه، زۆری تر هه بووه که خۆشه ویستییان کردوو گرنگی فره هاد کوهکه ن له و دا بووه که شاخی هه لکه ند بۆ خۆشه ویسته که ی، که واته مروفی نابیت له پیناوی خۆشه ویستییه که ی دا ترسی هه بیت و ده بیت شاخ وردو خاش بکات، نه وه مانای پرنسپیی عیشقه.

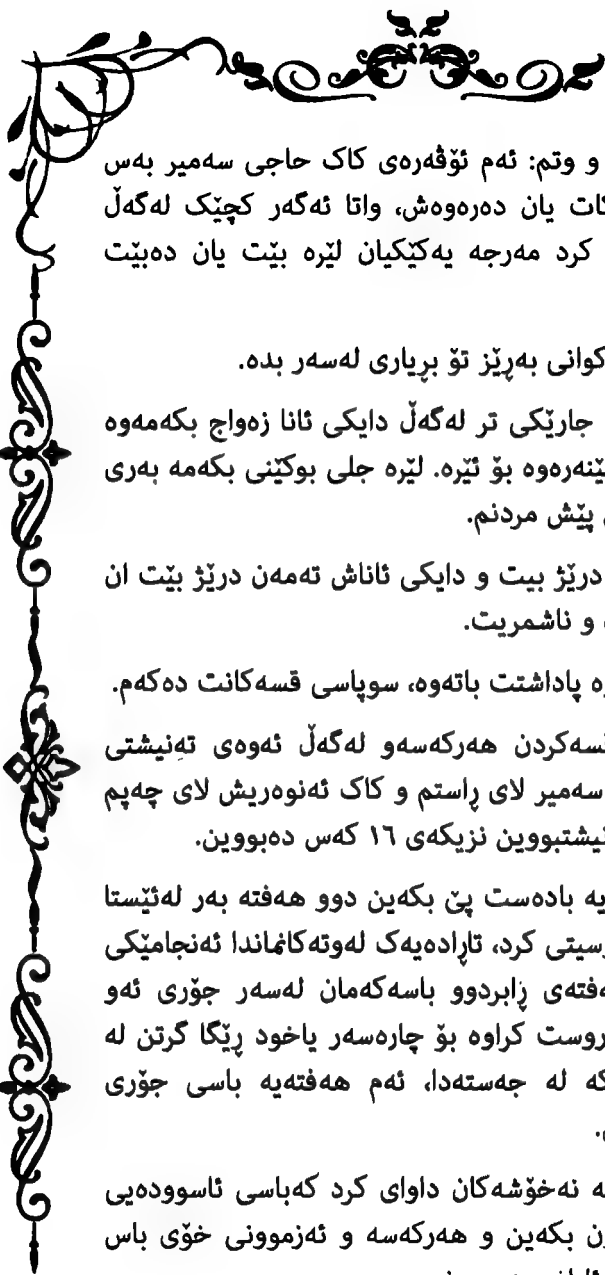
بۆ نه وه ی که نه هریمه ن و ئاهوراما زدا باس کران، من بروام پیتی نییه به لکو به میتالۆجیاو زۆر خورافی ده زانم به لام له واقیعدا خوا ی گه و ره فی ری کردم له پزیکای پیغه مبه ره که یه وه ﷺ که چۆن ده ستگیرۆیی خه لکی به گشتی و موسلمان به تاییه تی بکه م تا کو خوا ی گه و ره کار ئاسانی بۆ خۆم بکات، له ناو تيمه ی کورد دا هه زاران و بگ ره سه دان هه زار پیاوچاکی وه کو جه نابی دوکتۆر چالاکی تیدایه که کاتی خۆی و ته نانه ت باخه که ی بۆ نه خۆشه کانی ته رخا ن کردوو، جا بۆیه من ده لیم نه و چه پله یه بۆ دوکتۆر چالاک شیاوتره تا کو من، من دهستم کرد به چه پله لیدان بۆ دوکتۆر چالاک و جه ماعه تیش به دوامدا هه موو چه پله یان لیدا و سوپاسی دوکتۆر چالاکمان کرد.

حاجی سه میر له هه موومان به ته مه ن تر بوو، پیاویکی مه عقول بوو وتی: منیش بریارم داوه هه ر به پزیزیک له گروهه که ی خۆماندا زه و اج بکات ناماده م هه موو خه رجیه که ی بگرمه نه ستۆ.

هه موومان سوپاسمان کرد و ده ست خۆشیمان لیکرد.

دوکتۆر چالاک سوپاسی کرد و وتی: کاک ما کو ان باسکردنی نه م جو ره کارانه زۆر گرنگه بۆ نه وه ی خه لکی تر چاوی لێ بکه ن.

کردم به قسه‌ی خوښ و وتم: ئەم ئۆفەرە کاک حاجی سەمیر بەس
شمولی ناو گروپە کە دەکات یان دەرەوێش، واتا ئەگەر کچیک لەگەڵ
کوڕیکی تر هاوسەرگیری کرد مەرجه یەکتیکیان لێره بێت یان دەبێت
هەردووکیان لێره بن؟

حاجی سەمیر: کاک ماکوانی بەرێز تۆ بریاری لەسەر بدە.

ماکوان: من دەمەوێت جارێکی تر لەگەڵ دایکی ئانا زەواج بکەمەوه
کە ئیستا خێزایە و بۆم بەتێنەرەوێش بۆ ئێره. لێره جلی بوکینی بکەمە بهری
و ئاهەنگیکی خوښ بگێرم پیش مردنم.

حاجی سەمیر: تەمەن درێژ بیت و دایکی ئاناش تەمەن درێژ بیت ان
شاء الله بەیەک دەگەنەوه و ناشمريت.

ماکوان: برا خوای گەوره پاداشت باتەوه، سوپاسی قسه‌کانت دەکەم.
بەردەوام بووین لە قسه‌کردن هەركەسەو لەگەڵ ئەوهی تەنیشتی
قسه‌ی دەکرد، من حاجی سەمیر لای راستم و کاک ئەنوەریش لای چەپم
دانیشتبوو، بەبازنەیی دانیشتبووین نزیکەی ۱۶ کەس دەبووین.

د. چالاک: بەرێزان تکایە بادهست پێ بکەین دوو هەفته بهر لەئیستا
کاک ماکوان باسی خوڤه‌وسیتی کرد، تارادەیه‌ک لەوتەکاغاندا ئەنجامیکی
باشی بەدەست هێنا، هەفته‌ی زابردوو باسەکه‌مان لەسەر جوۆری ئەو
دەرمانانە بوو کە ئیستا دروست کراوه بۆ چاره‌سەر یاخود پێگا گرتن لە
بلا‌بوونەوه‌ی نه‌خۆشییه‌کە لە جه‌سته‌دا، ئەم هەفته‌یه‌ باسی جوۆری
نەشته‌رگه‌رییه‌کان دەکەین.

کامه‌ران یه‌کتیک بوو لە نه‌خۆشه‌کان داوای کرد کە باسی ئاسوودەیی
دەروون و ئارامیی دەروون بکەین و هەركەسە و ئەزموونی خو‌ی باس
بکات کە به‌چی دەکات به‌ ئارامی دەروون.

مهمله که تی عیشق

د. چالاک: ئایا مه به ست له ئارامی دهروونه له م پهوشه ی که تیدان و لهرووی نه خوشیه که تانهوه؟

کامهران: نازانم به شیوه یه کی گشتی و نه گهر تایه تیش بیت به نه خوشیه که نهوا باشتره، چونکه من هه میسه له دله پراوکیدا دهژیم و ئارام ناهمه وه وهکو نهوه وایه له زیندانی حیزبی به عسدا بم و چاوه پروانی له سیداره دان بکه م، هه میسه پتویستم به ئارامیه ک هه یه چهند ساته وهختیک تیدا بژیم پتیش مردنم.

نازار: منیش نهوه ههسته م هه یه.

زۆرینه ی نه خوشه کان له هه مان حاله تی کامهراندا دهژیان که به دوا ی پرنگه چاره ی دهروونیدا ده گه پان پتویسته هه ریه که باسی نه زموونیک بکات له ژیا نی خو ی که به چی ئاسووده ده بیت، هه موومان له سه ری پازی بووین، هه رکه س پتشنیاری باسیکی کرد، ده بیت خو ی یه که م که س ده ست پت بکات به قسه کردن، جا باسی پهوشی خو ی ده کات له پرووی دهروونی و ئازاری ناو کوومه لگه که وه، کامه رانیش له ته نیشت حاجی سه میر دانیشتبو و اتا نه گهر به اتایه ته سه ره ی من بو قسه کردن نهوا پتیش کو تا که س ده بووم.

کامهران دهستی کرد به قسه کردن و وتی: راسته من نه خوشم به لام زۆر جار هه ده که م زوو بمرم و کو تایی به ژیانم بیت لهو حاله ته ی تیدا ده ژیم، که خو م ده بینم لاوازم و ته ماشای منداله کانم ده که م بئ باوک گه وه ده بن و دلسۆزیک ی وا شک نابه م هاوکاریان بیت، نه وه نده ی تر ده رد م گران ده بیت، نازانم چۆن له بیر ی خو می به رمه وه؟

یان که بیر له چاره نووسی مآلومندآلم ده که مه وه راسته من فه رمان به ری حکومه تم تاراده یه ک باری دارایم باشه، به لام ئاسووده نیم، پراوا بکه نه ک له بهر نه وه ی ده مرم، به لکو له بهر نه وه ی له دوا ی خو م سئ مندال و خیزانم به جئ ده هیلم، من و خیزانم یه کتریمان زۆر خو ش ده ویت، دوا ی من نازانم

چی دھکات، زۆرجار دهلیم بۆ ئهوهی به جوانی بژی ته لاقی بدهم و شوبکاتهوه، به لām دوابی ههرخۆم وه لāmی خۆم ده ده مه وه که ئاخیر تازه کئی ئافره تیکی ده ویت به سئ مندا له وه، له ناو ئهم هه موو خه مو خه فه ت و نه خۆشییه ده مه ویت ئاسووده بم، به لām ئاسووده بوون بۆته ئاوات و له ئیستادا به شوینیدا ده که پڕیم.

خه جیج یه کیک بوو له و ئافره تانه ی که تووشی سه ره تانی سنگ بوو بوو هه ردوو مه مکى برابوه وه هیه هیوایه ک نه بوو بۆ چاره سه ر، ده ستی کرد به گریان و وتی: من مندا لām نییه، به لām ئه وه نده بیزارم له خۆم و له نه خۆشی کاتیک کاک کامه ران باسی خۆی کرد ئه وه نده ی تر بیزارم دوو جار داوام کردوو له دوکتۆر چالاک که ده رزییه کم لئ بدات و بمرم و پزگارم بێت له م ژیا نه.

سازان کچیکی تری توش بوو به نه خۆشی سه ره تانی خوین بوو، که دوکتۆر چالاک نه شته رگه رى چاندنی مۆخی بۆ کردبوو، له دواى سه ره که وتن دیسان نه خۆشییه که ی سه رى هه لدا بووه وتی: من زۆر له مردن ده ترسم، هه ز به ژیا ن ده که م، هه ر ئه وه ش وای لیکردوو م که ئارام بوون نازانم چیه و هه میشه توپه م و له چوارده ورم بیزارم.

گه لā: منیش ده چمه ئه و ها له ته ی ئه و به پڕیزانه باسیان کرد، به لām من خۆم سه رقا ل ده که م به زیکر و قورئان خویندنه وه، هه ست به ئارامی ده که م، دایکیشم هاوکاریم زۆر دھکات که بیزار بم به یه که وه کیک و کولیچه و شت دروست ده که ین به هه ر حال خۆم سه رقا ل ده که م تا زۆر بیر له نه خۆشییه که م نه که مه وه.

ئازار: پێشتر خۆم به میکیا جه وه سه رقا ل ده کرد، تا پرا ده یه ک باشبووم ئارام ده بوومه وه، به لām تیتستا زۆر ستریسم و هیه ئارامم ناکاته وه، هه رچه نده من چووم بۆ کلێسا تا دان به تاوانه کا مدا بنییم و ئاسووده بم و خاچم هه لگرت، به لām هیه چاره سه ر نه بوو، به رده وامم له نا ئارامی و زۆرجار وینه ده کیشم و ده خوینمه وه، ئه وه تۆزیک هانده ره بۆ ئارامیم.

نامیق: ببورن هیچ کۆمیتتیکم نییه به پریزان، پریگای زوریان باسکرد من شتیکی زیاترم لانییه، له باری دهروونی ناآرامدام.

دلاوهر: هیچم نییه بۆ وتن.

له سه ره ی دلاوهردا کاتی پشوو هات هه موو هه لساين، منیش چوم بۆ ده ستونیژ گرتن بۆ کاتی نویژی عه سی، له وکاته دا که ده ست نویژم ده گرت دوکتۆر چالاک هات بۆلام و وتی: هه فته ی داهاتوو واتا پۆژی دووشه مه ی داهاتوو به یه که وه ده چین پشکنینی نوێ بکه، له بیرت نه چیت؟

ماکوان: به پشتیوانی خوا ئاماده ده بم، حاجی سه میر و دلاوهر هاتن ته عاروفمان کرد له گه ل حاجی سه میری کاشی فروش، کارگه ی کاشی هه بوو، له دوایدا وتم دلاوهر نیشته پیمه وا وه ستاویت، له خزمه تام؟

دلاوهر: نا کیشم هیچ نییه، به لام کاک ماکوان یه ک پرسیار توخوا به راستی بلێ تۆ چیت؟

ماکوان: وه لّلا دلاوهر گیان وه کو تۆ به شهرم، نازانم مه به ست چیه؟

دلاوهر: کاک ماکوان ئه زانم مروّفی، به لام ئه و پۆزه یه ک به تالیۆن سه لامیان لێ ده کردیت، ئێ تۆ که سیکی ئاسایی نیت.

دهستم کرد به پیکه نین و وتم: دلاوهر گیان داوات لێ ده کهم ئه م نه ئینییه بپاریزه ئه وانه ی ئه و کاره یان ئه نجام دا هه موویان هاوپی و براده ری خۆم بوون ته مسیلییه ک بوو کردمان به رانه ر به خاوه نی ئه و پێشانگایه، هیچی تر نه بوو. من نه سه ربازم نه هیچ، خۆشت باش ده زانیت تاقه تی ئه و جۆره کارانه م نییه.

دلاوهر: ده به خوا له و پۆزه وه لیت ده ترسام وتم ئه مه سه روکی ولاته و خۆی ئاشکرا ناکات.

ماکوان: کوره دلاوهر گیان من سه رکرده یه تی خۆم پێ ناکریت، برۆ بابروین نویژه کامان بکه ین.

نه مجاره باش بوو بوين به چوار پياو و كچيک بۆ نويز، كورپكي تر هات
له گه لمان نويزي كرد ناوي كاك ره فيق بوو، كه سيكي هيمن و له سه رخو
بوو، حاجي سه ميرمان پيشنويزي بۆ پيشنويزي و من قامه تم خويند كه
ته واو بووين ته عاروفمان كرد له گه ل كاك ره فيق، نه ويش سه ره تاني
مي شي كه هه بوو، ده ستم كرد به قسه ي خو ش له گه ليا و تم منو تو بۆ مردن
دوانه ين.

ره فيق: خواي گه و ره لي مان خو ش بيت، مردن نه وه نده گرن گ نيه، كو لم
پيو نه گرتووه، ثابه تيكي بۆ خويندمه وه و فه رمووي: ﴿قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا
كَتَبَ اللَّهُ لَنَا...﴾ (التوبة).

ماكو ان: ده م خو ش خواي گه و ره لي مان خو ش بيت.

چووم بۆلای دوكتور چالاك داواي ئيزنم لي كرد ته له فو نيك بكه م بۆ
دايكم بادلي لام نه بيت، نه ويش وتي ئاسايه، به لام داوي ته له فو نه كه ت
دا بخه.

ته له فو نم كرد بۆ دايكم پيم وت كه وا له گه ل هه نديك ها وري مدام نه و
شوينه ي لييم شه به كه ي ته له فو ني باش نيه، نه گه ر ته له فو نه كه م دا خرابوو
ئاساي وه ري بگه ر.

دايكم: نه و كچه له ده ره به ندي خانه وه ها تو وه هه والي تو ده پرسيت،
ده ليت چا وه روا ني ده كه م تا دي ته وه، پينا چيت ئا فره تيكي ته واو بيت
له رووي نه قلييه وه، هه نديك قسه ي كرد لي تي ناگه م ده ليت وه ره قه ي
فه حسه كه م بۆ هي نا وه ته وه، قسه كا ني تي كه ل و پي كه له.

ماكو ان: نه گه ر ده زاني بۆ پا ره ها تو وه، پا ره ي به ري باب روا ت، ئيشي چي
هه يه به من، من دره نگ دي مه وه نا تو انم ها وري كانم به جتي به يلم.
دايكم: خو ت قسه ي له گه ل بكه به لكو قه ناعه تي پي بكه يت.

ویستم بَلِّیم باشه لهوکاته دا دوکتۆر چالاک بانگی کردم وتی کاک
ماکوان ته لهفۆن تهواو بوو وهره دهست پئی دهکهینهوه، که وای وت به
دایکم وت خۆت چاره سهری بکه، من ناچارم دایبکه مهوه
له کۆبونه وهیه کدام ناتوانم قسه بکه، ئاکام لیبوو دایکم توپه بوو، به لام
من ناچار بووم دایبکه مهوه.

هاشمه وه بۆ ناو مه جلیسه کهو دهست کرایه وه به قسه کردن، ههریه ک
لهو به پێزانیه تر وته کانی نهوانه ی پێش خۆیان دووباره دهکرده وه، هاته
سهر دوکتۆر چالاک که نهو قسه بکات ههرچه ننده نهو خهریکی تیبینی
نووسین بوو، وتی پێشنیار دهکه کاک ماکوان قسه بکات بزاین نهو
دهلێت چی و نهزموونی خۆیمان بۆ باس بکات، بفرموون کاک ماکوان.

ماکوان: به پراستی باری دهروونی من ههچی که متر نییه له کاک کامه رانو
نهو خوشکه موخته ره مانهم، به لام چاره سهری کاتی زۆر زۆره که دهتوانیت
وه کو ده رمانی ئازار شکین به کاری بهتین تا خۆمانی پئی بخلافینین و لانی
که به ئیجابی بیربکهینه وه، سه ره تا له حاله تی خۆمه وه دهست پئی ده که م
که سه خترین حاله تی ژیانم نه وه یه من نازانم له کویدا بمرم، خیزان و
کچه که م له نه رویجن و وا مندالێکی تر به پێگاوه یه نازانم ده بیینم یاخود
نا، که سوکار و دایک و خوشک و براکانم هه موو له سلیمانین له تێستادا
نازانم چۆن پێیان بَلِّیم و چۆن باسی بکه م، من زۆر خه مم هه لئه گرتوو به
مردنه وه چونکه ده بوو زوتر بمردمابه له سالی ۱۹۹۱ ده بوو له راپه پرینه که
بکوژامایه، نه وه نده که مژانه و هه رزه کارانه هه لمه تم ده برد، خوای گهره
هه شتمیه وه، دیسان چه ند جار هه ولێ خۆکوشتنم داوه به لام
سه رینه گرتوو، سوپاس بۆ خوا که به دهستی خۆم له ناو نه چووم، پاشان
رێگای چوون بۆ هه نده ران، هه مان نه زموون بوو بۆ مردنم له وهش ده رباز
بووم هاشمه نهو بڕوایه ی که مردنی من نه به دهستی نه خۆشی نه به دهستی
هیچ مه خلوقیکه، تاکه بپارده رێک که دهتوانیت بپاری له سهر بدات
خوای میهره بانه، نه مه ش شتیک نییه من دۆزیبێتمه وه هه موتان که م و

زۆر ئەو بەش دەزانن تیۆری ماکوان نییە بەلکو واقعی ئیسلام و
بیروباوەرمە بە دینی ئیسلام.

ئینجا زانیم مەجلیسەکە هەموو جوړیکە دەبوو بە گوێرە ی ئەقلی
هەمووان قسە بەکەم بۆیە نمونە ی فەیلەسوفی گەورە ی یۆنانم هێنایەو
(سوقراط) کە سزای مردنی بەسەردادرا هەموو حەزبان دەکرد رابکات
بواری پارکردنیا بۆ ئاسان کرد، بەلام ئەو وتی من هەر دەمرم بۆچی لێ
رابکەم بە فەیلەسوفی ژیاو بە فەیلەسوفی مرد، مەبەستم لەوتەکە ی
سوقراط ئەو یە کەس نییە لەتیمە نەمریت، ئیتر بۆچی لێی بترسین، خوای
گەورە دەفەرموویت: (كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ... ﴿٣٧﴾ العنکبوت کەواتە
نەخۆش، ساخ، حەکیم، فەیلەسوف هەموو چین و تووژیک لەناو مروڤدا
بگرە و هەرچی هەیه لەم بوونەدا دەبێت کوئای بی، حەزەرەتی عیسا
سەلامی خوای لێ بی و پێغەمبەرە ئازیزەمان لە ئینجیلی یوحەنا دا
دەفەرموویت: ئەو دەنکە گەمە ی کە دەمریت و دەچیتە ژێر خاک و باش
دادەپۆشیت و سەرلەنوێ زیندوو دەبیتەو، دەیان گەمە تر بەرھەم دیت،
لێرەدا تەفسیری بەندە بۆ ئەم دەقە ی ئینجیلی یوحەنا ئەو یە مادام
دەمرین تۆ پیش مردنت چیت هەیه بیبەخشیت بە خەلکی تا بەرھەمی
نوێ بۆ ئەم ژیا نە دوای خۆت دروست بکەیت، هەر ناوکی و دیت و
دەپۆیت وەکو ئاژەل.

لێرەدا ئەگەر قسەکە ی برای بەرێزم کاک کامەران وەر بگرم نابیت ئەو
بیرکردنەو یە ی هەبیت بەلکو ئەو ئەگەر بمریت کە وتمان مردن و ژیا ن
خوای مۆتەعالە بەرھەمی سێ منداڵە سوپاس بۆ خوا بۆ دلی خۆش نییە
بەو ی کە لە ژیا نیدا سێ نەو ی خستۆتەو بەرھەمیان بەیتیت بۆ
کو مەلگە یەکی باشتەر، چەندین مندا ل بێ باوک پەرور دە بوون، بەلام دنیا
لە ئاستیا ندا زۆر قەرزارە، نمونە ی پێغەمبەر ی خوا ﷺ بێ دایک
و باوک و باپیر گەورە بوو و مامی گەورە ی کردوو، دەزانیت چ

سهروه ریکی مروّفایه تی لی دهرچوو؟ سه دانی تری وه کو شافعی و ئیمامی
غه زالی ئەمانه که هه موو پینگای میژوو یان گوڤییوه.

ئهم نه خووشییه ی ئیمه نابیت به چاوی ئەوه ته ماشای بکهین که به لآو
موصیبه تی خوا بیه و دژی من و ئیوهیه، بگره په حمه تیکی زۆر گه ورهیه بۆ
مروّفایه تی، ئەگەر ته ماشا بکهین له سه ر ژیان و نه خووشی ئیمه وا دکتۆر
چالاک لیکۆلینه وه ی زانستی ده چننه وه، ئیمه وه کو سه رباز خاوه ن شکۆ
شه ره فمه نده کانی نیشتمانین که له پیتاوی خه لکه کهیدا ده مر ن و ناهیلن
دوژمن زه فەر به ریت به کوّمه لگه که، ریک ئیمه ئیستا ئەو سه ربازه
ونانه یین ملیۆنه ها سه رباز له جهنگه کاندایا چوون، به لآم خاوه نی مه بده
و پرهنسیپ بوون، ئەوه که ی کیشهیه ده بیت به مرین، تۆ به ته ویت و
نه ته ویت هه ر ده مریت به لآم گرنگه جیگا په نجه ت دیاری بکهیت، زۆریک
له مه خلوقات ی خوا ژیا نی چهن د رۆژیکه یان ۱ رۆژ، یا خود چهن د
کاتزمیریکه، بگره زۆریک له مه خلوقات ژیا نی خوله کیکه یان که متر له
خوله کیک، به لآم دین و فره مانه که ی خو ی جیه جی ده کات و ده پروات،
من و تۆش ده بیت بزانی نئه رکه که مان به جه پیناوه و ده رۆین بۆ ژیا نیکی
تر، که ژیا نی هه تاهه تاییه که واته به راستی ئەوه مردن نییه لی ده ترسین،
به لکو شتیکی تر هه یه له ناخماندا یه کلانه بۆته وه لی ده ترسین.

دوو جوړ مروّف هه ن جوړیکیان له مردن ده ترسن چونکه هیچ
له باره یه وه نازانیت، جوړی دووه میان ئەوه یه که ده زانیت مردن چیه و
بۆچی هاتوه و بۆکو ی ده پروات، ئەگەر جوړی یه که م وه ربگرین ترس هه موو
سات و وه ختیکیان داگیر ده کات، راستی ترسه که مروّف نا ئارام ده کات،
ترسه هه موو چرکه ساتیک ده تکوژیت، مه رگ یه که جاره به لآم ئەگەر
چاره سه ری ترس نه کهیت ئەوا هه موو کاته کانت لی ده کات به مه رگه سات.

خو ی له راستیدا ترس عه یب نییه، ترس باشه به لآم به ئەندازه ی خو ی
ئهمه ش پیویستی به وه رزش هه یه، هه روه کو چۆن که سیک له تاریکی
ده ترسیت تا ورده ورده خو ی ده چننه تاریکی و ترسه که ی ده شکیت، مه رگ

وايه ترس ليشكاندنی به دلنیاپی بوونته لهو هی که ده پویت بۆلای چیه،
 نه مه خالی گرنګ و ده سټیکه، که واته چاره سهری ترس له مهرګ نه وه یه
 بزانیټ بۆچی هاتویت، بۆ کوی ده پویت، نیوانی هاتوچوکته زانی نه و
 ترس نامینیت، خه فته ده ست پټ ده کات، قوئاغیکی زور گرنګه له ژیان
 که مروږ پټی بګات شکاندنی تر بۆ خه مم وخه فته.

نه گهر نموونه ی خوشکی نازیزم که لا وه برګرین هه ست ده که ین نه و
 ترسی نییه، به لام خه م و خه فته ی هه یه، که لا له مردن ناترسیت، به گوږه ی
 قسه کانی که من لپی ټیګه ی شتم به لکو خه می هه یه، نه م خه مه ش زور زوو
 چاره سهری ده کات به یادی خوای په روه ردګار ده زانیټ هه موو شتیک
 به ده ستی زاتی موباره کیه تی.

دیمه وه بۆلای نازار خاگی خوشکم نه و له نیوانی کامه ران و که لا دایه،
 نازانیټ به کام لادا بشکیتته وه، هه رچه نده من بۆم نییه پرۆمه ناو
 ورده کاری، به لام بۆ نه وه ی له کوټای پای خۆم بلیم، که واته دوو پریانه که ی
 نازار زور باشته له تاریکبه که ی کاک کامه رانی برام، که لا له هه ردوکیان
 باشته.

کورت و پوخت ده بیټ وابسته بیت به مه بده ټیکه وه، تابتوانیت هیژ
 و وزه ی زورت پټ ببه خشیټ، لیږده دا خودی مه بده نه که قسه وباسی له سهر
 ده کړنټ که چیه، جا من هه ست ده که م کاتم زور گرت بۆ نه وه ی نه و
 به پرزانه ی تریش راوبوچونی خوایان بلین، من دریزدادرې ناکه م و پاشان
 قسه وباسی زیاتر ده که م.

بۆیه وام وت ترسام که ئاده بوانم بیزار کردبیټ ویستم بزائم تاجه ند
 گوښگری قسه کامن، هه مو وتیان به رده وام به، حاجی سه میر سهره ی خو ی
 دامن، هه موو ئافره ته کان خوشحال بوون کامه رانی ش زور خوشحال بوو،
 دوکتور چالاک فریای من نه ده که وت بۆ نووسین، چیم ده وت ده ینووسی،
 نازانم بۆچی بوو؟

د. چالاک: من زۆر لا گرنگە ترس و خەم لیک جیاکرایەووە لەم دانیشتنەدا دوو شتی زۆر گرنگ بوو بۆم، تکیایە بەپێزان من زۆر حەز دەکەم کاک ماکوان زیاتر قسەمان بۆ بکات، بپروا بکەن سوودی زۆری ھەیە وتەکانی، من دەمەوێت بپرسم لە کاک ماکوان، ئەو لە کام ھالەتدا یە؟ ھالەتی ترس یان خەم و خەفەت؟

ماکوان: راستی بۆ نەخۆشییەکەم لە ھیچ ھالەتێکیاندا نیم، چونکە نە ترسم ھەبە نە خەفەت، بەلکو بڕیارم بۆ نادریت لە نیتوان ئەوروپا و ئێرەدا لە کامیان بھرم.

د. چالاک: واتا نە ترس نە خەم ھیچیان ت نییە؟

ماکوان: نا؛ مەرووف نیم ئەگەر بلیتم ترس و خەمم نییە، خۆ پۆبۆت نیم، بەلام بەو ئەندازە یە کە لە نەخۆشییەکەمدا ترس و خەفەت کۆت و زنجیری کردبم، پۆزی یەکەم زۆر ناپەحەت بووم، بەلام پۆزانی تر لێرەدا جێگای باس نییە بیکەم، تووشی کێشە ی وابووم کە مەرگ بەپارە بوایە دەمکری، بەلام نەدەھات. بەھەر حال من کۆنتراکتیکم لەگەڵ خوای خۆم بەستوو، لەبەر ئەوەی خاوەنی ئەو کۆنتراکتەم نە ترسم لە مردن ھەبە نە خەمیش دەخۆم بۆ مردن، ئەمە وەلامی پرسیارە کە لەبەر ئەوەی خاوەنی ئەم کۆنتراکتەم، خەم و ترسم نەما کێی تر دەبەوێت دەتوانیت وەکو منی لیبیت، من لە ئیسلام وەرگرتوووە شتیکە شاراوە نییە.

د. چالاک: کێ قسە ی ھەبە با بھەرموویت.

کامەران: پرسیاریکم ھەبە بۆ کاک ماکوان من چۆن بتوانم ئەو باوەرە ی تۆم بۆ دروست بێت؟

ماکوان: بەپۆزێک و مانگیک نابیت، بەلکو کاتی پێویستە، بەلام رێگایەکی خێرا ھەبە، نازانم تاچەند سەرکەوتوو دەبیت تێیدا، ئەویش ئەو ھەبە من دەپرسم تۆ ئەو بپروایە منی، حەمەن دەلێت کۆمەلێک پرسیار یاخود شتی تر لە مێشکەدا ھەبە، نەگەیشتومەتە وەلام یان

قەناعەت، ئەگەر ئەم گرىمانە بوو لە بەھىزترىن گرىمانە، ئەوا دەبىت
كەسىك ھەبىت وەلەمەكانت بەخىرايى بدائەو ە تا خىرايى بىروات بۆ
دروست بىت، يان دەبىت خۆت ھەول بدەيت بەخوئىندەو ە
پرسىارکردنى زۆر لە زانا و دانشمەند و بىرمەندەكان.

خەجىج: ئەى كاك ماكوان تۆ بۆ ھاوکارمان نابىت ئەو ەى ئەزموونى
خۆتە بۆ تىمە بگوازىتەو ە.

ماكوان: دەى خۆ خەجىج خانى بەرپز درىغىم نەکردو ە لە ھەمو تان
زىاتر قسەم کردو ە ھەمو دەستيان کرد بە پىكەنىن.

نازار: كاك ماكوان جەنابت باسى پرنسىپى خۆشەويستىت کرد.

يەكەم جار كە ھايتە ناو گروپەكە، ئەمپۆ بەلاى وشەى خۆشەويستى
دا نەپۆشتى

ماكوان: باسەكە باسى ئا ئارامى دەروونى بوو، بۆيە دەرفەت نەبوو
باسى خۆشەويستى بكەم، دەنا ھەرچى پرس ھەيە بەم ژيانەو ە پەيوەستە
بە خۆشەويستى بۆ زانىاريت ئازار خان، ھەر وشەى خۆشم دەوئىت
ئارامى دەبەخشىت مەگەر وانىيە؟

نازار خان: بەدلىنایەو ە وایە، بەلام نازانم خۆشەويستى تۆ چىيە وا ئەو
ھەموو ھىز و توانايەت پى دەبەخشىت.

ماكوان: من ھەز دەكەم پرسىارىك بكەم لە ھەمو تان تىكايە ھاوکارم
بن بۆ وەلام دانەو ەى (وشەى خۆشم دەوئىت) بۆ تەفسىر بكەن واتاى
چىيە؟

زۆرىك لە بەرپزان وتیان خۆشم دەوئىت واتا خۆشم دەوئىت، ئەمە
وەلەمەكە بوو ھەندىكى تریان بى دەنگ بوون، ھەندىكىان زۆريان کرد لە
خۆم كە وەلام بدەمەو ە لەوانەيە دوكتۆر چالاک، ئەو ەندە پەلەى بوو بۆ
وەلامى پرسىارى (خۆشم دەوئىت) واتاى چىيە؟ بنىشتى لەدەم دابوو قاچى

ده له‌له‌رزی، جوینی بنیشته‌که‌ی و له‌رزینی قاجی بۆی ده‌رخستم که ستریشه
بۆ وه‌لامه‌که، منیش بۆ خوشی وتم کات دره‌نگه ده‌بیئت برۆم.

هه‌موو وتیان وه‌لامه‌که‌مان ده‌وئیت...

ماکوان: وشه‌ی (خۆشم ده‌وئیت) به هه‌رکه‌سیک ده‌لئیت ته‌گه‌ر
پراستگۆ بیت له‌گه‌ل خۆت و وشه‌که‌دا به‌واتای (ئاماده‌م هه‌موو شتیکت
پێ ده‌به‌خشم به‌لام چاوه‌روانی هیچ نیم له‌ تۆ)

من که ده‌لئیم خۆشه‌ویستی واتاکه‌ی خوا‌ی په‌روه‌ردگاره، هیچ که‌س
ناتوانیئت ئاوی ده‌ریا له‌گه‌ل خودی ده‌ریا جیا بکاته‌وه.

هیچ که‌س ناتوانیئت خۆشه‌ویستی له‌ناوی خوا‌ی په‌روه‌ردگار جیا
بکاته‌وه، وشه‌که پرێک واتای خودی خۆی هه‌موو شتیکی ده‌به‌خشیت،
چاوه‌روانی وه‌رگرتن نییه و هه‌موو شتیکی سه‌رچاوه‌که‌ی خوا‌ی
په‌روه‌ردگاره، که ده‌لئیم شتیکی واتا هه‌موو دروستکراوه‌کانی.

که‌واته باوه‌رو هێز و وزه‌ی من سه‌رچاوه‌که‌ی خوا‌ی په‌روه‌ردگاره.

ئه‌نوه‌ر: ئه‌ی ئه‌وه نییه خوا ده‌لئیت نوێژم بۆ بکه‌ن، چۆن پێ‌ویستی
پێ‌نییه؟

ماکوان: له‌پراستی نوێژ بۆ پێ‌داویستی خوا نییه، چونکه ته‌گه‌ر خوا
پێ‌ویستی به‌ نوێژ و پرۆژوو زه‌کات...هتد بوایه له‌به‌هه‌شت ده‌مانکرد، له
به‌هه‌شت که هه‌تا هه‌تاییه به‌ندایه‌تی ناکه‌ین به‌واتای نوێژ و پرۆژ و زه‌کاتو
حه‌ج. به‌پراستی کاک ئه‌نوه‌ر ته‌و کردارانه که داوامان لێ کراوه یان
به‌ندایه‌تییه‌کان به‌گشتی بۆ په‌یوه‌ندی پڕو‌حیه له‌گه‌ل ته‌و هێزه‌یه که ئازار
خان ده‌یه‌وئیت بزانیت ماکوان چۆن به‌ده‌ستی ده‌هێنیت، من ته‌و هێزه‌م
له‌نوێژ و به‌خشین و یادی خوا‌ی په‌روه‌ردگارم وه‌رگرتوو، پرونه؟

وه‌لام نه‌بوو...

بهردهوام بوومهوه له قسهکردن و وتم: خوای گهوره دهبهخشیت،
چاوهپروانی نهوهنییه نهم گهردوونهی دروست کردووه به ههموو
زیندهوهرهکانی و پیویستی به نوژی من و کاک نهوهر بیت، ههر نهو
نوژه پهیوهندی به خوشهویستی من وهکو مروفی زیاد دهکات بهخوای
پهروهردگاروه.

کامهران: دهمهویت بگهم به خوا چونکه دهزانم هیژو توانای زۆرم پی
دهبهخشیت، بهلام پریگاکهم بو نادۆزریتهوه، پیویسته هاوکارم هه بیت.

ماکوان: زۆر گرنگه ناسینی خوا بپروا بکه که ناسیت و زانیت خوای
پهروهردگار بهحق نهوهی لیت دهسینیتتهوه، نهوه مانای بهخشینی
تهواوه، چونکه خوای پهروهردگار دایکی دروست کردووه بو منداله کهی
که چهنده به بهزیی و بهپهحه پیمان ده لیت من دروستکهری دایکه که
و منداله که و خودی پوانندی پهحم و بهزهیه که ههموو زاتی پهروهردگار،
داخو نهو زاته چ میهره بان و خوشویستیه ک دهبهخشیت.

ئاراز: کاک ماکوان بهراستی قسه کانت ئارامم دهکاتهوه.

کامهران: زۆر راسته منیش ههست به ئارامی دهکه م.

ماکوان: سوپاس بو خوا، خوای پهروهردگار پهحهت و بهزهیی برژینیت
بهسهر ئیمانداران و هیدایهت و پینمونیمان بکات به گشتی، آمین.

ئهگهر سهرنج بدهن زۆرینهی زانایان که یه کهم پهرداخى زانستی
هه لئه دهن و دهیخۆنهوه، راسته وخۆ بانگه شهی مولحید بوون ده کهن،
بهلام له کوتایی تیریوونیان له پهرداخه که خوای پهروهردگار چاوه پروانیان و
ههموو ئیعتراف بهزاتی پاکى ده کهن، نهو زانایان ده که نه نهو نهجامه که
به عیشقه وه کاره که یان نهجام نه دهن خوشهویستیان بو کاره که یان ههیه
له کوتایی خوای موته عال هاوکاریان دهکات.

نهمه بگوازهروه بو که سیکی ساده و دوور لهزانست، چاکبوو
خوشهویستی له دل و دهرووندا هه بوو کوتاییه کهی گهیشته به وهصلی

خوای پهروه ردگار و پته وترین په یوه نندی دروست ده بیت بویان، نه وه شی
که خوای نییه بروا بکهن خو شه ویستی له دلیدا نییه، هه موو خاک و
شهره ف و مه بده تی ده فرو شیت بو پیکیکی شه وی.

خو شه ویستی خوا سه ما ده کات و خو ی ده له نگینیت، راسته من بروام
پتی نییه، به لام هه موتان دیوتانه که چون سه ما ده کات تا خوای لی رازی
بیت، ته نانه ت ئایینی نه صرانی خاوه نی هیچ شریعه تیک نییه، له جوله که
شریعه ت وهرده گریت، به لام بو دینه که یان له جوله که به هیزتره.
هوکاره که ی ده که ریته وه بو خو شه ویستی به کورتی و پوختی
خو شه ویستی ترس لاده بات و خه م لاده بات، نه که ر بلیم موعجیزه دروست
ده کات زیاده پرویم نه کردووه، ته واو ئیر من قسه ناکه م با سهره ی ئیوه ش
بیت، به لام پیشنیار ده که م بو دوکتور چالاک که وا له دانشتنه کانی
داهاتوودا با که سیکی ده رووناسیسمان له که ل بیت که زیاتر ده توانیت
هاوکار بیت له لایه نی ده روونیه وه ریتمایی هه موومان بکات و ده توانیت
زیاتر لی کو لینه وه که ی ئیوه ش به ره و پیش به ریت و فراوانتری بکات، چونکه
دانشتنی له م شیوازانه خو تان ناگادارن که له نه وروپا نه نجام ده دریت
هه میسه درووناس ئاماده یه، راسته جه نابتان دریغیتان نه کردووه، به لام
ئیوه تاییه تمه ندیتان لایه نی ده روونی نییه و ناتوان وه لامی هه موو پرسیاره
ده روونیه کان بده نه وه، نه وه پیشنیاری منه هیوادارم به هه ند وه ربگیریت.
کامه ران: خو زکه ده که یستم به وه ی که تو پییکه یشتوویت.

سازان: به راستی من زور پیو یستم به کاک ما کوانه، ده بیت زیاتر
هاوکاریمان بکات، که سیک نییه فیрман بکات من هیشا به م وه زعه وه
ده بوو مه زه ی مه شروب بو هاوسه ره که م دروست بکه م تاوه کو وازی لی
نه هینابووم، پیشنیاره که یستم زور به دل، هیوادارم دوکتور بیریکی
لییکاته وه.

که سازان وای وت زورم پیناخوش بوو.

ره‌فیق: کاک ماکوان من زۆر ئاسوودهم به قسه‌کانت تکایه به‌رده‌وام به.

دلاوهر و گه‌لا و حاجی سه‌میر و خودی دوکتۆر داوایان کرد به‌رده‌وام بم له قسه‌کردن، هه‌روه‌ها دوکتۆر چالاک وتی که بیرێک له پێشنیاره‌که‌ت ده‌که‌مه‌وه و شتیکی باشه که ده‌روونناسێک بتوانیت هاوکاریمان بکات.

ماکوان: سوپاسی هه‌موو لایه‌ک ده‌که‌م تکا ده‌که‌م ئێوه‌ش هاوکاریم بکه‌ن ره‌خنه‌و پێشنیارتان هه‌بێت بۆ قسه‌کانم له‌گه‌لمدا ئاوێته بن تکایه.

کامه‌ران: کاک ماکوان ئه‌گهر پرسیارێک بکه‌م ئاسایی وه‌رییگره، بۆ ئه‌و خوايه نابین و کۆتایی به‌هه‌موو کێشه‌یه‌ک بێت؟

ماکوان: کاک کامه‌ران بینینی خوا بۆ ئێمه ئاسانه ئه‌گهر به‌چاوی ئه‌قڵ و لیۆرڤورده‌وه لێی ب‌رواین خوای په‌روه‌ردگار ئه‌و تیشکه‌یه که به‌رچاومانی پرووناک کردۆته‌وه، واتا خوای گه‌وره نوره ئه‌و نوره‌یه که دروستکراوه‌کانی ده‌بینن، واتا ئه‌سلێ نوره‌که‌یه که چاومان شته‌کانی تر ده‌بینیت، نازانم پروونه؟

کامه‌ران: زۆر نا.

ماکوان: ئیمان بوون به‌ خوا وه‌کو ب‌روا بوون وایه به‌ پرووناکی، خودی پرووناکییه‌که نابینن، به‌لام به‌هاوکاری پرووناکییه‌که هه‌موو شته‌کانی تر ده‌بینن، پاشان که خوا بینرا ئیتر شتیکی نامیڤیت به‌ناوی ئیمان، پروون بوو؟ کامه‌ران: زۆر پروونه ده‌ست خوۆش.

ماکوان: خوای په‌روه‌ردگار سه‌رچاوه‌ی چاره‌سه‌ری هه‌رچی ده‌رده له‌دڵ و دروون و لاشه‌ن هه‌ر زاتی به‌رزی شیفایه داوای لێ بکه‌ین، زۆر ئاسانه به‌خشین پیمان.

ئه‌نوه‌ر: کاک ماکوان بۆ داوای لێ ناکه‌یت جه‌نابت که چاکت بکاته‌وه که ئه‌وه‌نده په‌یوه‌ندیت له‌گه‌لیدا باشه.

ماکوان بە پێکەنینەوه: کاک ئەنوەر پێندەچێت کێشەت لەگەڵ خوادا
هەبێت؟

من شەووڕۆژ و هەموو چرکەو ساتەکان لەخوای پەرورەدگار
دەپارێمەوه و داواى لى دەکەم، داوا کردن لەغیری خوای گەورە
سەرشوڤییه، دەزانم خوای گەورە باشتەری بۆ داناوم کاک ئەنوەری بەرێز،
لەوانەیه ئەوهی من و تۆ پێمان خۆشە بەدەستی بهێنیت، بەلام زیان و
سەرشوڤیمان تووش دەکات. پێچەوانەکەشی ئەوهیه کە ئەوهی حەزی
پێناکەین باشتەری، زۆر جار خوای گەورە تووشی ئازارمان دەکات بۆ ئەوهی
بانگی بکەین حەز دەکات گوێی لە دەنگمان بێت بەهانا مانەوه بێت.

ئەنوەر: ئەى بۆ بەهانا مانەوه نایەت؟

ماکوان: دە داواى لێیکە تۆ شەپری لەگەڵ دەکەیت، هەول بەدە خۆت
ناشت بکەرەوه لەگەڵی بە یەک وشە بلێ (استغفر الله) و تەوبە بکە، کى
نالێت لەهەموومان زیاتر نایەت بە دەم تۆوه، ئەو چاوەڕێمانە بەلام تێمە
لوت بەرزین و نامانەوێت بگەرێنەوه بۆ لای ئەوهی دروستی کردوین.

ئەنوەر: کاکە ببورن من دەپرۆم تێرە بوو بە مزگەوت کاک ماکوان
خوێبەى جومعه دەدات، من هاتووم چارەسەر وەربرگم ئەهاتووم بۆ
مزگەوت، مزگەوت زۆرە بۆی پرۆم ئەگەر ئارەزووم لێی بێت پێویست
ناکات ئەو هەموو پێگایە ببڕم بێم بۆ تێرە.

هەلسا بڕوات...

کامەرەن: کاک ئەنوەر گیان کاک ماکوان قسەى هەلەى نەکردووه برا
بۆ وا تۆرە بوویت؟

نازار: سەیرە کاک ئەنوەر قسەکانى کاک ماکوان بەشێکی گەورەیه لە
چارەسەر، تۆ لەبیرتە من پێم وتی پەنام بۆ کلێسام بردووه دەست خۆشیت
لێکردم؟ کاک ماکوان باسى هیژ و پاوەریک دەکات کە هەموومان بە
شوێنیدا دەگەرێن.

ئەنۋەر: لەگەڵ پېژم بۆ ئىتوھ بەلام كاك ماكوان ئايدۆلۆژىيەى خۆى بۆلا
دەكاتهو، سو ئىستىفاده لەوھەزى ئىتمە دەكات.

پەفلىق: كاتىك جەنابت باسى يۆكات بۆ دەكردىن ئىتمە وتمان تۆ
ئايدۆلۆژىيەى خۆت بۆلاودەكەيتەوھ؟ باسى بوزا و زەردەشت بۆ دەكردىن،
پېژمان گرتىت، كاك ماكوان باسى ئەزموونى خۆى دەكات تۆ ئەگەر
باشترت لايە فەرموو قسەمان بۆ بكە.

دلاوەر لىي تۆرەبوو وتى: تۆ خۆت بىدىنى بۆ خەلكى ترىش وەكو خۆت
سەرگەردان دەكەيت.

ئەنۋەر: كاكە ئىتوھ ھەموو جەماعەتى ماكوان، دلاوەر تۆ دەمت باش
چەور كراوھ حەقى خۆتە دىفاعى لى بكەيت.

سازان: وەللا كاك ئەنۋەر ناھەقى دەكەيت، ھەست دەكەم لەم كاتەدا
ئەوھى نەدەويست كە جەنابت دانىشتەكەت لى تىكداين.

ئەنۋەر: باشە ئىتوھ دابنىشن من دەپۆم، من ناتوانم گوئى بۆ باسى
ئەفسانە بگرم، وا من دەپۆم كاتىكى خۆش.

دانم بەخۆمدا گرت ھىچم نەوت، ھەرگىز ئەوھندە ئارامگر نەبووم،
بانگم كرد كاك ئەنۋەر منىش دەبىت پېرۆم سەيارەم پى نىيە دەكرىت
بەگەيەنىت؟ خۆ تۆ لەقسەكانم عاجز بووى نەك خۆم، برا من پېزىت دەگرم
نەك لەبەر ئەوھى پىروات بە قسەكانم نىيە، لەبەر ئەوھى نەخۆشى، ئەزانم
بارى دەروونى كەسمان باش نىيە، پەلە مەكە با منىش لەگەلت بىم، لە
پىكا دوو قۆلى گۆرانى دەلىين باشە؟

د. چالاک: كاك ئەنۋەر تىكايە دابنىشە تا ئىستا كەس دانىشتنى تىك
نەداوھ، ھىواخوازم تۆ ئەو كەسە نەبىت، بۆيە تىكايە فەرموو لە جىكاي
خۆت دابنىشە.

ئه‌نوه‌ر هاته‌وه ناو مه‌جلیسه‌که وتی من داوای لی‌بوردن ده‌که‌م
فه‌رموون قسه‌کانتان ته‌واو بکه‌ن، من ته‌نها گو‌یگر ده‌بم.

د. چالاک: راستی تو کاک دلاوه‌رت بریندار کرد پی‌ویسته داوای
لی‌بوردنی لی‌بکه‌یت، خو ئه‌گه‌ر نه‌یکه‌یت ئه‌وا من ئیعتیزاری بو
ده‌هینمه‌وه.

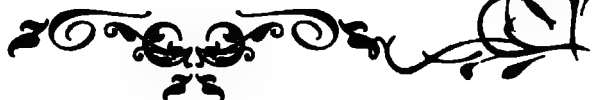
ئه‌نوه‌ر: تو ئازادی کاک دوکتور، به‌لام داوای لی‌بوردن له‌ که‌س ناکه‌م.
دلاوه‌ر: کاک دوکتور سوپاس بو هه‌لو‌یستی جه‌نابت، کاک ماکوان بو
من برا و باوک و هه‌موو که‌سمه، خه‌لکی چی ده‌لین بو من گرنگ نییه
قسه‌کانیان له‌لام هیچ ئه‌رزشکی نییه.

خه‌جیج: من زور پ‌یزی کاک ئه‌نوه‌رم لابوو، به‌لام به‌داخه‌وه نازانم بو
وای کرد.

ئه‌نوه‌ر: ئه‌وه نییه دانیشتووم له لاتاندا قسه‌یه‌ک بوو کرا، من ناتوانم
له مه‌جلیسی ئایینیدا بم چونکه بروام پ‌تی نییه.

ماکوان: به‌پ‌یزان نا حه‌قی کاک ئه‌نوه‌ر مه‌گرن، من درکی پ‌ی ده‌که‌م
چونکه خو‌م له‌و حاله‌ته‌دا ژیاوم، که له مه‌جلیسێکدا توانای قسه‌کردنم
نه‌بوو ئیتر وه‌کو میکافیلی ده‌ل‌یت ئه‌گه‌ر شو‌پشت پ‌ی نه‌کرا ده‌وله‌تی
به‌رانبه‌ر تیک بده، ئیمه هه‌موو له‌سه‌ر باسێک پ‌یکه‌وتووین به مه‌بده‌ئی
دیموکراسیش ب‌یت ده‌ب‌یت پ‌یزی زورینه‌ بگ‌یر‌یت، کاک ئه‌نوه‌ر وه‌کو مرو‌ف
هیچ خه‌تایه‌کی نییه، ساله‌های ساله‌ دژی دینه، ئی تازه چو‌ن له‌ کو‌تایی
ته‌مه‌نی واز له مه‌بده‌ئه‌که‌ی د‌ین‌یت، به‌لام وشه‌ی (بیوره، هه‌له‌بووم، نه‌م
زانی، تو‌ره‌ بووم، حه‌ق لای ت‌یوه‌یه)...هتد ئه‌گه‌ر ئه‌مه له‌فه‌ره‌هه‌نگماندا
هه‌ب‌یت د‌ل‌ن‌یا بن چاره‌سه‌ر ده‌بین، بو جه‌نابی دوکتور چالاک.

د. چالاک: فه‌رموو کاک ماکوان.

ماکوان: من شاره‌زا نیم له‌بواری پزیشکی به‌لام پرسیارِیکم هه‌یه بۆ به‌پزێت، وشه کاریگه‌ری له چاره‌سه‌ری نه‌خۆشیدا هه‌یه؟

د. چالاک: باش تێنه‌که‌یشتم نه‌گه‌ر پرسیاره‌که‌ پرونتر بکه‌یته‌وه له‌وانه‌یه بتوانم وه‌لام بده‌مه‌وه.

ماکوان: ببوره جه‌نابی دوکتۆر، پرسیاره‌که به شیوه‌یکی تر بکه‌م، من چیرۆکیک باس ده‌که‌م خورافییه وه‌کو کاک نه‌نوه‌ر ده‌لێت نه‌فسانه‌یه.

جارێک بازرگانێکی زۆر ده‌وله‌مه‌ند دوکتۆرێکی زۆر شاره‌زا بانگ ده‌کات، بۆ چاره‌سه‌ری کچه تاقانه‌که‌ی که تووشی نه‌خۆشی بووه، له‌هه‌مان کاتدا پیاویکی به‌سالآچووی خواناسی وه‌کو من له مه‌جلیسه‌که‌دا ده‌بی‌ت، له‌هه‌مان کاتدا هه‌کیمه‌که خه‌ریکی پشکنینی کچه‌که‌یه، پیاوه‌ خواناسه‌ پیره به‌سالآچووه‌که به بازرگانه‌که ده‌لێت نه‌توانم قورئان بخوێنم به‌سه‌ر کچه‌که‌تدا تا شیفای بۆ بی‌ت له‌لایه‌ن خواوه، داوا له‌خوای په‌روه‌ردگار ده‌که‌م که چاکی بکاته‌وه به وشه‌ پیرۆزه‌کانی.

پزیشه‌که‌که‌ توپه‌ ده‌بی‌ت و ده‌لێت نه‌وه‌ تۆ شیتی نه‌وه‌ که‌ی قسه‌ی لۆژیکه، زانست پێشکه‌وتوو به‌ ده‌رمان و چاره‌سه‌ری پزیشکی چاره‌سه‌ری ده‌که‌ین.

پیاوه‌ خواناسه‌ که‌ش ده‌لێت ئاخ‌ر که‌مژه‌ی نه‌زانی جاهیل و هه‌یج له‌باردا نه‌بوو تۆ چی ده‌زانیت له‌باره‌ی شیفای خوای گه‌وره و وشه‌کانیه‌وه.

پزیشه‌که‌که‌ نه‌وه‌نده‌ی تر توپه‌ ده‌بی‌ت و به‌سه‌ر پیاوه‌ خواناسه‌که‌ی هاوار ده‌کات وه‌کو مندا و ده‌لێت: نه‌وه‌ که‌ی شیوه و ئوسلوبی قسه‌ کردنه ده‌یکه‌یت پر به‌ده‌نگی هاواری به‌سه‌ردا ده‌کات.

پیاوه‌ خواناسه‌که‌ هه‌یمن ده‌بی‌ته‌وه و ده‌لێت: ببوره له‌وه‌ی که‌ پێم وتی که‌مژه‌ی نه‌زانی جاهیل، به‌م وشه‌ سادانه‌ی من تۆ توپه‌ بوویت و ده‌موچاوت یا به‌یه‌کدا و سور هه‌لکه‌پرایت و دلت به‌ په‌له‌ لێنده‌دا که‌ هۆکاره‌که‌ی ده‌گه‌رێته‌وه بۆ توپه‌ بوونه‌که‌ت، نه‌و توپه‌ بوونه‌شت بووه

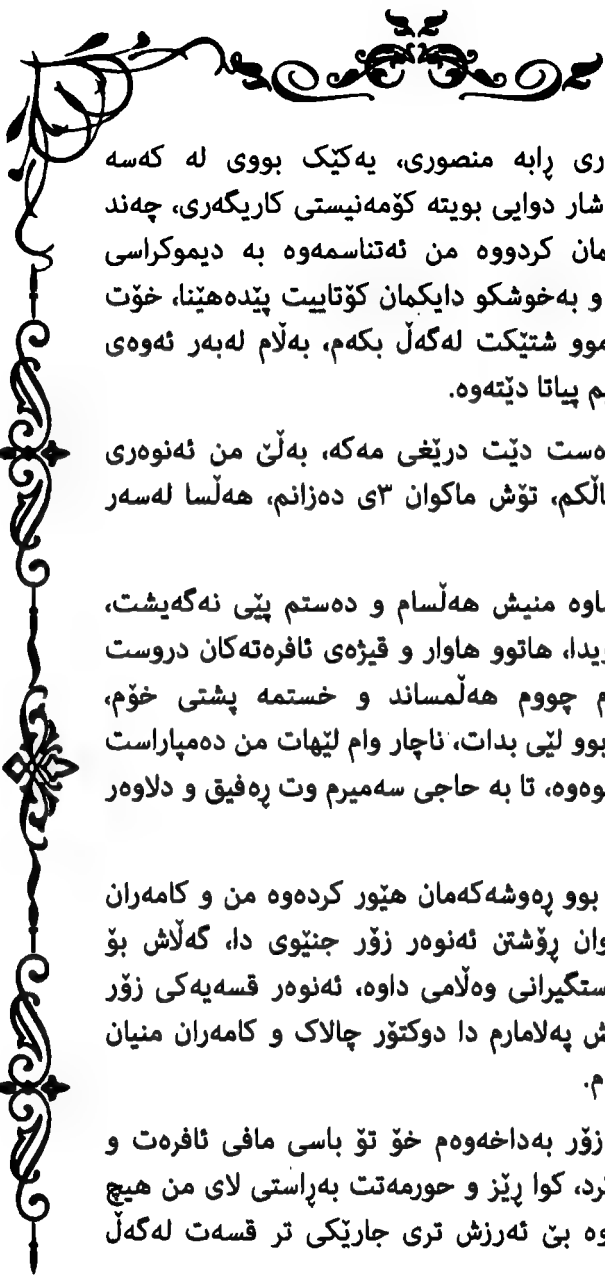
هۆکاری بهرزبوونهوهی پڕژهی هۆرمۆنی ئه دره نالین و فشاری خوینت بهرز بویهوه به هۆکاری زۆر لێدانی دڵ و خێرا کارکردنی ترومپای خوین هینهرو خوینبهروهوه، بهو وشهیهی من ئه وهنده کاریگهری هه بوو له سهرت ده بێت وشه ی خوای پهروهردگار چ کاریگهریهک دروست بکات. ئه مه پرسیاره که یه و دووباره ی ده که مه وه که ئایا وشه کاریگهری هه یه له سه ر نه خویشی و چاره سه ری؟

د. چالاک: قسه که ت زۆر ته واهه به دنیاییه وه کاریگهری هه یه.

ماکوان: بایانی خۆم به تایبه ت ئه نوهر به های مروڤ زۆر به نرخه، نرخه که ی پاره نییه به لکو مه بده ئو پره نسپی ژایانی به هاو نرخ ی دیاری ده کات، بۆیه مروڤ چی پێ بیت ئه وه خه رج ده کات، ئه مه ش قسه ی سهروه رمان پیغه مبه ر عیسا ی کوپی مه ری مه که شاعیری گه وهری فارس عه طار ده لێت: جارێک عیسا له گه ل قوتابییهکانی پێده کرد و حیکمه تی فێر ده کردن، له پڕ له سه ر پێگا که یاندا کو مه لێک له جوله که به عیسا یان وت: تۆ که سێکی که بێ باوک له دایک بوویت به واتای جینیوی زۆر ناشرین زۆر قسه ی ناشرینی پێوترا، به لام له وه لامدا ئه و چوو له لایان و پێی وتن ئێوه هه موو که سی باش و به پڕیز و خانه دانن.

قوتابییهکانی وتیان مامۆستا (مه به ست عیسا) یه بۆ وا له گه لیان قسه ت کرد خۆ ئه وان جینیو و تانه و ته شه ریان دا، فه رمووی مروڤ هه رچی پێبوو ئه وه خه رج ده کات، منیش ئه وه م پێبوو بۆ ئه وانم خه رج کرد.

کاک ئه نوهری به پڕیز بۆ من گرنگ نییه، جه نابت لێره ده رپۆیت یان داده نشیت، له کو تاییدا هه موومان له یه ک به له م دابن یاخود که شتی، گرنگه بۆ من که ئه م به پڕیزانه له دوا ی مردنیان سه رگه ردان نه بن. ئه رکی سه رشامه تا دوا هه ناسه م خه لکی ئاشنا بکه م به خواو پیغه مبه ر و قیامه ت، کاک خۆم بۆ داوا ی لێبوردن له کاک دلاوهر ناکه یت و دانیشه که ت تێک داو فشاری خوینی خۆت و ئه و به پڕیزانه ت بهرز کرده وه هیچ سوودی نه بوو من ده متوانی وه لامه ت بده مه وه وه کو خۆت

باش ئەتناسم، تۆ ئەنوەری رابە منصوری، یەکیک بووی لە کەسە
چالاکەکانی شوراکانی ناو شار دوایی بویتە کۆمەنیستی کاریگەری، چەند
جار لە پالتالک قسەوباسمان کردوووە من ئەتناسمەووە بە دیموکراسی
قسەت دەست پێ دەکرد و بەخوشکو دایکمان کۆتاییت پێدەهینا، خۆت
باش دەزانی دەتوانم هەموو شتیکت لەگەڵ بکەم، بەلام لەبەر ئەوەی
نەخۆشی وەکو خۆم بەزەیم پیاتا دیتەووە.

ئەنوەر: جا چیت لەدەست دیت درێغی مەکە، بەلێ من ئەنوەری
رابەم و شاهین ۲۶ پالتالکم، تۆش ماکوان ۳ دەزانم، هەلسا لەسەر
کورسییەکی بۆ شەڕ.

ماکوان: کە ئەو هەلساوە منیش هەلسام و دەستم پێی نەگەشت،
کاک پەفیق خستی بە زەویدا، هاتوو هاوار و قیژەیی ئافەرەتەکان دروست
بوو، ئەنوەر کەوت خۆم چووم هەلمساند و خستە پستی خۆم،
دلاوهریش خۆی حازر کردبوو لێی بدات، ناچار وام لێهات من دەمپاراست
ئەویش لەپستی من نەدەبوو، تا بە حاجی سەمیرم وت پەفیق و دلاوهر
بەریتەووە بۆ سلێمانی.

ئەو سیانە پۆشتن باش بوو پەوشەکەمان هێور کردەووە من و کامەرەن
و دوکتۆر چالاک، کە ئەوان پۆشتن ئەنوەر زۆر جێنۆی دا، گەلاش بۆ
پاریزگاری لە دلاوهری دەستگیرانی وەلامی داو، ئەنوەر قسەیهکی زۆر
ناشرینی بە گەلا وت منیش پەلامارم دا دوکتۆر چالاک و کامەرەن منیان
گرت، نەیانھێشت لێی بدەم.

جەخێج: کاک ئەنوەر زۆر بەداخەووەم خۆ تۆ باسی مافی ئافەرەت و
پریزی ئافەرەت بۆ من دەکرد، کوا پریز و حورمەتت بەپراستی لای من هێچ
پریزیکت نەما، تۆ زۆر لەووە بێ ئەرزێ تری جاریکی تر قسەت لەگەڵ
بکەم.

ماکوان: پیش نه وهی بمری لیره دا نا به لام لهم ساته وه له ههر جینگایه کدا بتگرم قاچ و دهستیکت دهشکینم، نالیم ده تکزوم چونکه تو خوت مردوویت، برۆیته ناو گوپیش دهرت دههینم و قاچ و دهستیکت دهشکینم، له سهر خوم نا له سهر که لای خوشکم، نه وه منو توو پروژگار. تیواره یه کی خوش بو هه مو لایه ک.

کهوام وت هاتمه دهره وهی باخه که به پئ که وئمه پئی ته له فونه کهم دهرهینا ته له فون بو نه بهز بکه م بیت به شوینما خه ریکی کردنه وهی ته له فونه که بووم لایتی سه یاره یه ک لییدام له لامدا وه ستا نازار بوو.

ماکوان: نازار گیان خوشکی خوم نهو کابریه زور بی ریزه توانام نییه، به لام تو که لا به ره وه بو مالی باوکی تکایه.

نازار: توخوا کاک ماکوان قسه م مهشکینه با نه لین ماکوان به قسه ی نافرته تیکی نه کرد وهره له که لاما زور مه منونت ده بم.

ماکوان: باشه دیمه وه، به لام دانا به زم که لا بهین به با برۆین، له م قسانه دا بووم دوکتور چالاک و کامهران هاتن داوایان زور کرد که بکه پریمه وه نه نهر زور په شیمانه.

ماکوان: تیوه برۆن من له که ل نازاردا دیمه وه.

ههرچه نده زور دوور نه که و تبوومه وه له باخه که به لام پرگای سه یاره و پرگای پئ جیابوو له پرگای پیوه من هاتمه دهره وه و پاشان که پرامه وه، دوکتور چالاک وتی: دابهزه!

ماکوان: بوچی دابه زم من قسه ی خوم کرد جا بزائم کئی ده توانیت قسه ی خوی به ریته سهر.

دوکتور چالاک و کامهران: ههر دووکیان وتیان زور مه منون ده بین بیته وه ژوره وه له وئی وه عد بیت، تیمه به نه نهر ده لین داوای لیبوردن بکات.

ماکوان: من پټوېستم به داواوی لټیووردن نییه، هر نامه ویت بیبیم تهواو، زوریان کرد به هر سټیکیان منیان برده وه ژوره وه.

د. چالاک: کاک ماکوان تکایه کوټایی بابیت بهم باسه، کاک نه نوهر فهرموو داواوی لټیووردن بکه باکوټایی بیت.

ماکوان: نه نوهر هه لوی به رانبهر من نه کردووه، بو داواوی لټیووردنم لټیو بکات، نه نوهر ده بیت داواوی لټیووردن له گه لا بکات، پاشان له هه موو خوشکه کان و له جه نابی دوکتور چالاک، نهو کات دلم چاک ده بیت وه کو وایه هیچ پرووی نه دابیت، به لام نه گهر نهو کاره نه کات و لوت به رزه سویند ناخوم نه کو مرم نه توانم قسه که به رمه سهر، به لام قاچو دهستی مسوگهره، جا به هه ره شوی وهرده گریټ یان به جدی وهری ده گریټ یان ده لټیت ماکوان نهو پیاوه نییه، نهویش پوژانی داهاتوو نهیسه لمینیت، منی نامانج نهماو له زیاندا نهو کاره ده که مه نامانج.

کامهران: کاک نه نوهر کاک ماکوان داواوی نییه بو خوئی، فهرموو داواوی لټیووردن بکه.

ماکوان: نهوهم قبول نییه، ده بیت بلټیت داواوی لټیووردن له گه لا و نازار و خه جیج و سازان بکات، نهک هه روا به ساده یی، جا نه گهر پیاویت و ترست نییه، داواوی لټیووردن مه که، نهو من ده پوم ده رموه تا ۱۰ خولهک دموه ستم نوژی مه غریب ده کهم که تهواو بووم، نهو کارهت نه نجام دابیت من لټره ده پوم و داواوی من و تو مه رجه بای به کتر ده کهین.

چووم ده ستونیزم گرت و ده ستم کرد به نویتز کردن، نویتزه کهم تهواو نه کردبوو د، چالاک چاوه پټی ده کردم پټستر د. چالاک و کامهران و کچه کان له گه ل نامیق زور فشاریان بو هیتابوو.

د. چالاک: کاک ماکوان تهواو بوویت فهرموو بابروینه ژوره هه موو شتیک کوټایی هات، چوومه ژوره وه کامهران وتی کاک ماکوان داواوی لټیووردن لهو خوشکانه کرد تټوهش ده ست بکه نه ملی به کتری.

مه‌مله‌که‌تی عیشق

ماکوان: گه‌لا داوای لی‌بوردنی لی کردی؟

گه‌لا: به‌لی کاک ماکوان.

ماکوان: رازی بوویت به داوای لی‌بوردنه‌که‌ی؟

گه‌لا: به‌لی کاک ماکوان.

ماکوان نازار خان داوای لی‌بوردنی لی کردیت؟

نازار: به‌لی کاک ماکوان.

ماکوان: خه‌جیج و سازانی خوشکم داوای لی‌بوردنی له ئی‌وه‌ش کرد.

هه‌ردووکیان وتیان: به‌لی

منیش هیج له‌دل‌ما نه‌ما و کو‌تایی هات.

د. چالاک: تکایه‌ناشت بینه‌وه، ده‌ست بکه‌نه‌ملی یه‌کتر، ئه‌نوه‌ریان

هیناو‌ناشت بوینه‌وه.

ماکوان: تکایه‌نازار خان من و گه‌لا ببه‌ره‌وه بو سلیمانی.

مال‌ئاوایم لی‌کردن و له‌گه‌ل نازار و گه‌لا خو‌مان ئاماده‌کرد بینه‌وه، من چوومه‌داوای دانیشتم و گه‌لا له‌پیشه‌وه له‌گه‌ل نازار دانیشتم، هه‌رچه‌ند دوکتۆر چالاک داوای کرد که من به‌ریت‌ه‌وه، به‌لام رازی نه‌بووم هه‌ر خو‌م مه‌به‌ستم بوو له‌گه‌ل نازاردا بگه‌رپیمه‌وه بزانم بوچی بووه به‌نه‌سرانی.

به‌پیشی ئاوینه‌ی سه‌یاره‌که‌یدا خاچیکی هه‌لواسیبوو، منیش که‌ه‌وتینه‌ری و تم نازار خان جه‌نابت ئاشوریت؟

نازار: نا! کاک ماکوان کوردم، به‌لام ماوه‌یه‌که‌په‌یوه‌ندیم به‌کلێساوه‌کردوه‌تا له‌رووی ده‌روونیه‌وه‌که‌میک ئارام بم.

ماکوان: ئه‌ی ئارام بوویت؟

نازار: بلێم چی، خو‌شم نازانم سه‌رم لی‌ش‌یواوه، نه‌وه‌للا خراپ‌تر بووم.

ماکوان: ئەي پيشتەر موسلمان بوويت؟

نازار: بەلەن، هەموو خيزان و کەسوکارم موسلمانن، بەلام تەنها تەنها من بووم بە مەسيحي جاروبار دەپرۆم بۆ کليسا دەلييم بەلکو باش بـم.

ماکوان: ئەي ئيسلامت تاقى نەکردۆتەوه، مەبەستم پابەند بوونه، نەک هەر بلتيت موسولمانم.

نازار: راستى نەختير.

ماکوان: نازار خوشكى بەپرێزم وا هەرچى زانا و دانشمەند و قەشەى نەسرانييه دەگەرێتەوه بۆ ئيسلام، تۆش تازە بەتازە دەلتيت مەسيحيم، خوشكى نازيز ناگات لە قيامەتت بيت، ئيمە دنيامان وا خەريکە تەواو دەبيت، بۆچى قيامەتمان ويران بکەين، بەپرێز گيان ژيانى دنيا چەند سالتیک دەژميرين، بەلام کە مردين خلوده هەتا هەتاييه تۆ کە ئەدرەسى راستى و دروستى پيئەبوو ليڤرەوه مەبەستم لە قيامەتە رێک ون دەبيت و هاتنەوهت نييه، ليڤرە کانت هەيه و بوارت بۆ پرەخساوه کە چويته ئەولاه ئير ليڤرسينهوه و ژيانى ئەبەديه.

هەول بە گوێ لە قورئان بگرە، تۆ نازانيت ئينجیل کى نووسيوهت، هەموو ئينجیل ۳۰ لاپەرەيه کردوويانە بە ناوى چوار کەسى تر بەناوى يوحەنا، مارکوس، مەتا و لوقا بە هەموويان ناچيته ۱۲۰ لاپەرە کە هەمووى دووبارەيه، تۆ بۆ خۆت سەرگەردان دەکەيت، بە قسەم بکە و ليڤرەوه تۆبە بکە، ئاخىر ئەم خاچە چييه هەلت گرتووه خۆت ئەدەى لەخاچ بۆکى بۆ بە هەتا هەتايى لە دۆزەخدا مينيتهوه.

لە ئەوروپادا کە چنگای دینی نەسرانييه، تەنها وەکو ناسنامە ماوهتەوه کليساکانيان هەموويان فروشت موسلمانان دەيکرنەوه و دەيکەنە مزگەوت، تۆ شوين کلاوى بابردوو کەوتويت، ئەگەر حەز دەکەيت وەرە بۆ نووسينگە لەگەڵ کەلا و ئەو خوشکانەى ترم لەوتى دادەنيشين زياتر قسەو باس دەکەين، لە پيشدا من بەرنەوه دوايى خۆتان پرۆن.

مهمله که تی عیشق

ئازار: هه روا ده که یں کاک ماکوان

ماکوان: گه لا نه وه بو وا بیده نگیت، خو کاریگه ری قسه کانی کاک نه وه رت له سه ر نه ماوه، گوئی پینه ده یت باشه؟

گه لا: نه وه لا کاک ماکوان، هه ز ده که م گویم له جه نابت بیت، نه وه ر زور گوناچه، نه مپرو خوئی ناشرین کرد و هیچیشی پینه کرا.

ماکوان: راسته خوشم به زه یم پیدا ده ها ته وه، چاک خوئی سوک کرد.

ئازار: کاک ماکوان نه و پیاوه ماسکی به ستوه، تو ناشکرات کرد که سێکی داخ له دل و حاقد دیاره.

ماکوان: گوئی مه ده نن کۆتایی هات سوپاس بو خوا، خوا هیدایه تی ئیمهش و نه ویش بدات، آمین.

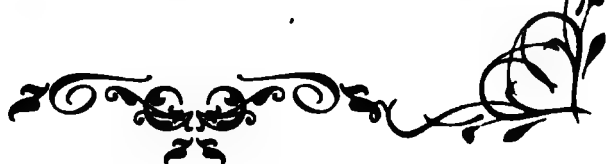
ئازار: کاک ماکوان ژماره ی ته له فۆنه که ت له گه لا وه رده گرم هه ز ده که م به یوه ندی زیاترمان هه بیت.

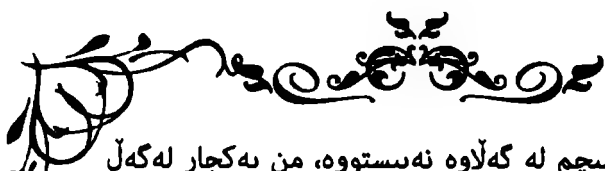
ماکوان: زور به خوشحالییه وه تو وه کو گه لا و خوشکه کانی خویم وایت، هه میسه له خزمه تدام، نه کریت پرسیاریک بکه م.

ئازار: به دلنیاییه وه کاک ماکوان فهرموو.

ماکوان: له گه ل کاک نامیق زور گونجاو دیار بوون، هه رچه نده ها ته ناو نه م بابه ته مافی من نییه، به لام ته نها له پرووی فضولیته و هاوکارییه وه و هیچی تر، به ئاسایی لیم وه ربگره، نه گهر وه لامیش نه ده یته وه زور ئاساییه.

ئازار: نا زور ئاساییه، هه ر دوستانه تیه کی ئاساییه، به لام زیاتر نامیق هوگره به منه وه، منیش پرووم لی وه رنه گپراوه و بیرم له هیچی تر نه کردۆته وه له گه لیدا، چونکه نه زمونیکی شکست خواردوم هه بوو، نه وهش زور کاریگه ری له سه ر دروست کردووم، بو گه لام باس کردووه.

ماکوان: دَلنیا به من هیچم له که لآوه نه بیستوه، من یه کجار له که ل
که لآدا دانیشتووم.

نازار: نه به خوا مه به ستم نه وه نه بوو ته نانهت باسی کرد بیتیش ئاساییه،
به لآم ده زانم که لآ کچیکی زور بیده نگه و ههزی به قسه ی زور نییه.

ماکوان: من زور سهرنجی کاک نامیقم دا پیاوکی زور بیده نگ و
به نه ده دب دیاره، مادام هۆگری جه نابهت، ههول بده تۆش زیاتر لئی نزیک
بیته وه، به نسهت نه وهی که ده لئی نه زموونیک شکت خواردوت ههیه
کئی نالیت له مه یاندا سهرکه وتوو نابیت، به لآم جارێ ههول بده
بیروباوه ری خۆت بدۆزه ره وه له که ل خۆت ئاشت به ره وه، ئینجا سهردانی
نامیق بکه، به دَلنیا یه وه ئیستا نه ویش له باریکی دهروونی نا ئارامدایه که
له تۆدا ئارامی ده بینیت، ههول بده به لکو هۆکاری شیفای ههردووکتان
بیت، چونکه خۆشه ویستی ده رمانی زوریک له ده رده کانه.

نازار: ههز ده که م له و باره یه وه قسه ت له که ل بکه م له ده رفه تیکدا
چونکه پێشتر زه و اجم کردوو به هۆکاری ئه م نه خۆشییه هاوسه ره که م جیی
هیشتم ئیتر زور ههزم به چاره ی هاوسه رگیری نه ماوه.

ماکوان: من پێش نیارت بۆ ده که م پێش هاوسه رگیری و بیر کردنه وه لئی
ههول به واز له کلێسا و مه سیحیه ت به ئینه، له سه ر ئیسلام بخوێنه ره وه
به تاییه ت، چونکه خۆت مامۆستایه ت و شاره زایه ت له زمانه ئینگلیزه ی و
عه ره بی، گوێ بۆ احمد دیدات و د. راغب السرجانی و هه ندیک ناوی ترم
پێ و ت له زانایان که گوێیان لێ بگریته.

منیان له به رده م ده رگای مآله وه دابه زاند و پێش په وه ی برام سه یری
ده کردن که سیانی نه ناسی و منیش مآلئاوایم لیکردن.

پێش په وه: له که ل دوو که چدا ها تیه وه دوانی تریش له سه ره وه لای دایکم
چاوه پێت!

سرهو و هیئانی گه ورهترین دیاری ژیانم

که چوومه مالهوه دوو ئافره تی ته مهن (۲۰-۲۵) سال دانیشتبوون دیار بوو ماندوو بوون، منیش به خیرهاتنم کردن، خیرا چووم بۆلای دایکم وتم نه مانه کین؟

دایکم: پۆله بۆلای تۆ هاتوون، تۆ له من ده پرسى کین؟

ماکوان: من نانم نه خواردوو، زۆرم برسییه، ئیوه نانتان خواردوو؟

دایکم: جارێ ماویه تی نان پێیگات، له بهر ئه م میوانانه درهنگ که وتم نه مزانی ئه میننهوه.

ماکوان: جا چۆن دوو کچی ئاوا گه نج له مالان ده میننهوه به شه ودا؟

دایکم: جا پۆله خو ده ریان ناکه م، نه وه که ی پرسیاره له منی ده کهیت، وتیان تا کاک ماکوان نه گه پێته وه نارۆین و باسی هه ندیک شتیان کرد به خوا هیچیان لێ تینه گه یستم، گوايه فه حسه کانتان گۆراوه. چه ند جار به یوه ندیان به تۆوه کرده وه، تۆ وه لامت نه بووه.

که دایکم وای وت، به په له پامکرد بۆلایان، وتم خیره خوشکه به پێزه کانم.

سروه: کاک ماکوان وایزانم جه نابت ناوت خه سرهو عه بدولکه ریمه، وایه؟

ماکوان: به لێ وایه، فه حسه که ی خو ی دایه ده ستم له پێش نزیکه ی دوو هه فته له تاقیکه بووم، وتی گۆراوه له گه ل پشکنینی خوشکه که م ناوی ئه و نزیکه له ناوی تۆوه خوشکه که م ناوی (سروه عه بدولکه ریمه)، ئه مه ش سروه ی خوشکه که نه خو شه.

نه مه‌یشت قسه‌که‌ی ته‌واو بکات ته‌له‌فونم کرد بو دوکتور چالاک
ته‌له‌فونی هه‌لگرت و وتی: فهرموو کاک ماکوان.

ماکوان: دوکتور له‌کویت؟

د. چالاک: له‌ناو شارم کاک نامیق ده‌گه‌یه‌مه‌وه، پاش نه‌وه ده‌گه‌پ‌مه‌وه
بو ماله‌وه.

ماکوان: نا جه‌نابی دوکتور نه‌گهر نه‌رک نییه‌ خیرا برۆ بو عه‌یاده‌که‌ت،
ته‌ماشای پشکنینه‌که‌م بکه‌ بزانه‌ ناوی منی له‌سه‌ره‌؟ دلنیا به‌ره‌وه‌ بزانه
نووسراوه‌ خه‌سه‌ره‌ و عه‌بدولکه‌ریم یان سه‌ره‌ و عه‌بدولکه‌ریم؟ پیده‌چیت
له‌گه‌ل خوشکیتی به‌پ‌رز گو‌رابیت.

هه‌موو گیانم ده‌له‌رزی، سه‌ره‌ زه‌رده‌خه‌نه‌ له‌سه‌ر لیوی بوو،
خوشکه‌که‌ی مات بوو، پرسیارم کرد وتم: نه‌م خوشکه‌ت ناوی سه‌ره‌-وه‌؟

سه‌ره‌: به‌لێ؛ ناوی سه‌ره‌-وه‌ و نه‌خۆشی سه‌ره‌تانی می‌شکی هه‌یه‌ و له
ده‌ربه‌ندیخان داده‌نیشین به‌پ‌راستی چه‌نێک بوو ده‌مانویست بو‌ت
به‌پ‌نینه‌وه‌ به‌لام ده‌رفه‌تمان نه‌بوو.

بێ نه‌وه‌ی هه‌ست به‌خۆم بکه‌م تو‌ره‌ بووم و وتم: نه‌ی تیه‌و نازانن
چیتان به‌ من کرد، ده‌رفه‌تتان نه‌بوو ناگادارم بکه‌نه‌وه‌؟

دایکم: نه‌وه‌ کو‌رم بو‌ له‌و دووکه‌چه‌ تو‌ره‌ بوویت، نه‌ی نازانی می‌وانن چی
بووه‌؟ تو‌زی ئارام به‌.

که‌ دایکم وای وت به‌ خۆم زانی که‌ تو‌ره‌ بووم.

سه‌ره‌ به‌چاوی فرمی‌سکه‌وه‌: ئاخ‌ر پاره‌مان پێ نه‌بوو بێین بو‌ سلیمانی،
سه‌روتی خوشکیشی ده‌ستی کرد به‌ گریان و هه‌ردووکیان ده‌گریان.

ماکوان: ببورن من زۆر شه‌رمه‌نده‌م که‌ تو‌ره‌ بووم، به‌خوا زۆر لائیرادی
بوو تو‌ره‌ بوونه‌که‌م، من خه‌جاله‌تم و خزمه‌تکارتانم.

مهمله که تی عیشق

دایکم: ئه ری چی بووه منیش تیبگه یه نن.

ماکوان: هیچ نه بووه من ناحه قیم کرد و هه له بووم که توپه بووم.

ئه و دوانهش بیده نگ بوون و هیچیان نه دهوت.

دایکم: به خوا کهس له تو تیناگات.

ماکوان: ئه وانه خوشکی منن، که سوکاری منن، نووری چاوی منن، توپه بوونه کهم له وان نه بوو له که سیکێ تر بوو.

دایکم: باشه یاخوا وابیت.

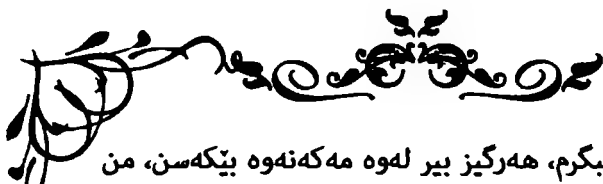
دایکم چوو به لای چیش لێنانه که یه و.

ماکوان: ببورن ئه م جارهش دایکم هیچ نازانیت، من ماوه ی دوو ههفته یه زۆر وێرانم کیشه ی زۆرم توش بووه، له پرووی دهروونییه وه هه مووی قوربانی نه عله کانتان بیت، بهس با دلتیا بېمه وه، ئیتر سروه و تۆش وه کو که نار و بناری خوشکم ده بن و بگره زیاتریش.

سروه: کاک خه سروه به خوا زۆر بێ پاره بووین که هاتین بۆ سلیمانی ۳۰ هه زار دینارمان پێ ماوه، سه یارهش نه ما بوو پرۆینه وه بۆ ده ربه ندیخان، جا تو وه زعی مالی ئیمه نازانیت، من و سروه ی خوشکم و باوکم و برایه کمان هه یه به ناوی سروهت، دایکم پێش ۱۲ سال به سه ر سروهت ی برامه وه گیانی له ده ست دا، باوکم ناوی خه لیفه که ریمه و ناسراوه به ده رویش عه بدولکه ریم کرێکاره، ئیتر سروه ی خوشکم تووشی ئه م نه خۆشییه بووه و حالوگوزهرانی شمان باش نییه، هه ر بۆیه دواکه ویتین، ده بوو ئه مپروۆش به اتینایه له نه خۆشخانه بریاری داوه که نه شته رگه ری بۆ سروه ی خوشکم بکه ن، ئیتر بزانی چۆن ده بیت، و خوای گه وره چۆن چاره نووسمان دیاری ده کات.

ماکوان: بۆ نه خۆشییه که ی سروه ی خوشکمان بێخه م بن هه مو ئه رکیکێ ده گرمه ئه ستۆی خۆم، ئه و ژیا نی منی گۆرپییه وه، تو بلێیت من هه روا

به ئاسانی دهستان لێ هه ئێگرم، هه رگیز بیر لهوه مه که نهوه بیکهسن، من براو پشت و په ناتانم.

سروه: راستی کاک خه سه ره که سێکی ناسراوی خو مان له بنه ماله ی هاروونیه کان بوو جه نابتی ناسی و وتی برۆن بۆلای ده ست به پوتانه وه نایت.

ماکوان: خوا ئاسانی بکات، تازه ئیوه که سوکاری من.

له م باسانه دا بووین دوکتۆر چالاک ته له قوونی بو کردم، وتی له عه یاده که م ئه وه فه حسه له سه ری نوو سراوه (سه ره و عه بدولکه ریم) له وانه یه (خ) په پرییت له کاتی تایپی ناوه که دا یان له بیر یان چوو ه بینوسن، ئه وه له ناوی ئافره ت ناچیت بو چی بووه ؟

ماکوان: جه نابی دوکتۆر ئه وه ناوه ته واوه، خوشکیکه ئیستا لام دانیشتوو ه ناوی (سه ره و عه بدولکه ریم) ه دیاره ناوه که مان لیکچوونی هه یه، ئه وه پشکنینه هینی ئه وه نه ک من، پشکنینه که ی من به ناوی (خه سه ره و عب دولکه ریم) لای ئه وانه ئه کریت بییت بو ئیره، زۆر مه منون ده بم و هه رگیز ئه وه چاکه یه ت له بیر نا که م.

د. چالاک: به سه رچاو هه ر ئیستا ده که وه ره ی.

چاوه پروانی دوکتۆرم ده کرد دهستم کرد به گیر فامدا به سته یه ک پاره ی عێراقی تیا بوو هه مووی ۲۵ دیناری بوو، زیاد له ملیۆنێک، خێرا خسته مه ده ستی سروه و وتم با ئه وه تان پیییت.

سروه: نه به خوا ئه وه زۆر زۆره، من چی له وه هه موو پاره یه بکه م.

ماکوان: خوشکی من خوای گه وه ره ده رفه تم بدات له وه ش زۆر زیاترتان ئه ده می.

چوو مه ئه و دیو خێرا سو جده ی شو کرم برد بو خوای مو ته عال، چه ند جار سو جده که م دوو باره کرده وه و زۆر سو پاسی خوام کرد.

مهمله که تی عیشق

دوکتۆر چالاک ته له فۆنی کرد وتی نزیک مائی باوکتیم وه ره ده ره وه،
چووم به ده میه وه فه حسه کهم لئ سهند و دئیا بوومه وه که نووسراوه
(سره و عه بدولکه ریم) فه حسه که ی ئه وانیش که هینابوو یان به دهسته وه
بوو که له سه ری نو سراوو (خه سه ره و عه بدولکه ریم) نیشانی دوکتۆر چالاکم
دا وتی ئه و فه حسه پاکه و هیچی تیا نییه.

د. چالاک: سه یربکه ئه و هه موو کاته له چی ناره حه تییه کدا بوویت زۆر
به ئاسانی لئی ده رچوویت.

ماکوان: به راستی ده بیئت بلّیین که قه زاو قه ده ری خوای گه وره په،
وانه ی ژیا نه زۆر شتی لیوه فیر بووم، بابروین نانکی دهستی ئامینه خانی
دایکم بخوین و له ئیستاهه ئه و کچه بخه ره جیگای من و هه موو
پیداویستی و تیچوونی له سه ر منه تا چاک ده بیته وه به پشتیوانی خوای
گه وره.

د. چالاک: هیوات زۆره به چاک بوونه وه ی چۆن ده زانیت چاک
ده بیته وه؟

به پیکه نینه وه وتی: ئه ی بۆ خۆت هه میشه بیرت لای مردن بوو؟
ماکوان: بابروینه لایان، تکا ده کهم زۆر دئنه وایان بکه و توانا و هیز و
و ئینه رجیه کی زۆریان پئ ببه خشه، چونکه تۆ دوکتۆری له تۆی وه رده گرن.
د. چالاک: به سه رچاو، بیخه مبه!

چوونیه ماله وه دوکتۆر چالاکم به دایکم و ئه و دوو خوشکه ناساند،
دایکم وتی نان ئاماده یه خه سه ره وه ره هاوکاریم بکه با سه ره که دابخه ی،
چووم له گه ل دایکم سه ره م داخست بو یان.

دایکم: پیم بلّی چی بووه؟

باسه کهم بۆ گێرایه وه به لām زۆر به ساده یی هه ر ئه وه نده وتی: دیاره
خه مت زۆر خواردوه کوړم (دایکت به ریت).

ماکوان: خوا نه کات تو ټو ټمريت، ياخوا من هه رگيز مهرگت نه بينم نامينه خان.

هه نديک موجه له ی دايکم کرد و دهست کرا به نان خواردن، نهو شهوه منو پيشره وی برام له مال هوه نه خه وتين له بهر نهو دوو نافره ته، من چوم بو مالي وريای حاجی هه سهن و پيشره ویش چوو بو مالي نارامی بله به هاری زاوامان.

له گه ل دوکتوريشدا وتويزم کردبوو که به يانی ده يانه ټيم بو لات و به يه که وه ده چين بو تاقیگه و سه رله نوې پشکينی نوې ده که ينه وه.

شه و که چووم بو مالي وريا، حاجی هه سهنی باوکی له وې بوو، زور به گهرمی به خیر هاتنی کردم، له کاتیکدا حاجی هه سهن منی خوش نه ده ویت. جاريکیان زهره رېکی زوری کرد به هوکاری منه وه له وکاته وه منی نه ده چوو ده لوه و به ينمان خوش نه بوو، به لام من هه ر پزم ده گرت. هوکاره که ی نه وه بوو هه ردوولامان برنجمان ده فروشت به جومله، له سه ر من هه رزان که تېوو له سه ر نه ویش گران، نه و نه يفرؤشت تا من هه مووی بفرؤشم، ویستی دوايی گرانی بکات، خوی گه وره ویستی وابوو دؤلار به رز بوه وه و حاجی دوو نه وه نده ی تر زهره ری کرد، نه مه هه موو چپرؤکی رق لټه لگرته که ی حاجی هه سهن بوو له من.

نه و شه وه زور گهرم و گوپ بوو له گه لما، ورياش موږه ی له باوکی ده کرد، دانيشتين من باسی هيچم نه کرد حاجی زوو زوو ده يوت له وه ته ی پړحان مردوو (پړحان خان، خيزانی بوو، چوار سال بوو عه مری خوی کردبوو) نانیکي خوشم نه خواردوو، پړحان بو من زور باش بوو پياو که بې ژن بوو له پياو ناچیت، له م جوړه قسانه ی زور کرد، له کاتیکدا هه ميشه له گه ل پړحان خان شه پريان بوو.

مهمله که تی عیشق

منیش له دلی خوڤمدا وتم ئهم سهگ بابه خوازیبئی دایکم نهکات،
قسهکانی بۆنی ئهوهی لێدههات، زۆر به شان و بالمداهات، وتی: ههر
دهییت تۆ ژیتکم بۆ بهییتیت.

ماکوان: حاجی گیان کهس شک ده بهیت برۆینه داوا ی بۆت؟
حاجی ههسهن: ئهريوه لالا زۆره باوکم، به لام چيیکهم له کوری خۆم که
به فریام نایهت.

وریا: کوره باوکه عهیه، بۆ خاترت خوا ههيامان مه به.
له دلی خوڤمدا وتم به خوا دیاره که رتییه کهی باش سهری لێداوه.
پیاوێکی بیته قله، ئه کهر باسی دایکم بکات کهرامهتی دهشکینم
له بهرچاوی وریاده، وتم حاجی کییه من دهیناسم؟

حاجی ههسهن: ئهريوه لالا باشی دهناسیت و مهمنون دهیم ئه کهر
هلوکاریم بکهیت، ئه و ماله تۆیان خوش دهویت، ئه ویش نهسرينه ژنه کهی
عهتای پهره مێز.

دامه قاقای پێکهین وتم: دایکی نه بهزی خۆمان؟
حاجی ههسهن: به لێ: دایکی نه بهز، ئه و ته نه یاهیه و منیش ته نهام.
ماکوان: جا حاجی گیان من برۆم به نه بهز بلیم دایکت بده به شو به
حاجی ههسهن، وه لاهی نه قسه له کهل من دهکات نه له کهل وریای
کورت.

وریا: کوره بۆ خاتری خوا خهسرمو با بۆخوی بلیت ههيامان دهبات،
خهلمخوه باوکم.

حاجی ههسهن تۆزی جیتیوی یا به وریا وتی تۆ قسه مه که.
منیش خولای کهوره بۆی دام دلم خوش بوو ئه وهندهی تر پێکهینم و
وتم: باشه تۆ پیاوێکی ئاقلی من چی به نه بهز بلیم؟ تۆ رێکایه کم بۆ دابن.

حاجی حهسەن: وه لّلا تۆ ئاقلی خهسره و گیان خۆت پێگایه ک دابنی و
چی ده ئییت له قسه ت ده رناچم.

ماکوان: به سه رچاو ئیستا ته له فۆنی بۆ ده که م پێی ده ئیم، ئه ی چی بۆ
من ده که یت حاجی؟

وریا: به خوا قسه ت له گه لّ ناکه م، بابه من نانی مائی نه به زم خواردوه،
ته له فۆنی چی بۆ ده که یت. با باوکم هه ر بۆخۆی بلّیت.

ماکوان: حاجی گیان، ئیستا نازانم به قسه ی کامتان بکه م، تۆ وریای
کوړت پازی بکه نه به ز ئاسانه (ئه و قسانه م ده کرد ده مویست قسه به
وریای کوړی بلّیت) ئه و شه وه بوو به شه ر له گه لّ وریا، حاجی حهسەن
پۆشت، له راستی منیش ئه وه م ده ویست که پروات.

وریا که باوکی پۆشت وتی: کاکه بیکه به خاتری خوا هیچ به نه به ز
نه ئییت، که ره باوکم ده کوژیت، تۆ چۆن له روت دیت وا به نه به ز بلّیت.
ماکوان به پێکه نینه وه: پروا ناکه م نه به ز وا بکات، ده زانییت من ده مر
قسه م ناشکینیت.

وریا: ده توخوا واز بینه قسه م بۆ بکه خێره چی پروویداوه، زه ووقت هه یه
بۆم باس بکه.

ماکوان: نه خۆشییه که م کامیرای شاراوه ی خواپی بوو، هه موو باسه که م
بۆ گێراپه وه، وریا چوو سیدی که ی عه زیز وه یسی خسته سه ر و به ته نها
هه لّده په ری، ژنه که شی ده یوت وریا بۆ وا ده که یت؟
ماکوان: براژن به ته مایه ژن بۆ باوکی به ئینیت.

سیدی که ی لابر د و ده ستمان کرد به قسه، ته له فۆنی کرد بۆ هیوا په ش
ئه ویش هات، وه ک پیشه ی شه وانی تر تا نوێژی به یانی نه خه وتین و قسه ی
خۆش و پێکه نین بوو، به لّام به نه به زمان نه وت له به ر ئه وه ی وریا ده ترسا

لهوهی نهوهک باسی خوازیبئی دایکی بکهین بۆ باوکی وریا، زوو زووش به هیوای دهوت، باشه من نه مدهوت جاری نامریت دلم لیتی داوه.

به یانی نزیک کاتزمیر ۱۰ گه رامه وه بۆ ماله وه، به سروه و سروه و ت، تیوه ده توانن تا کاتزمیر ۳ی دوانیوه پۆ پرۆن بۆ بازار یان له ماله وه بن، نه وکات ده پۆین بۆلای دوکتور چالاک بزاین چیمان پتی ده لیت.

سروه: زۆر باشه، به لام ته گهر ده کریت هه وال بدهین به باوکم، چونکه ته له فۆنمان پاره ی تیا نییه.

ماکوان: ئی خوا عافوتان بکات به دایکمتان بوتایه.

ته له فۆنه که ی خۆم دایه و چومه خواره وه بۆلای پیشره و و کارتم هینا بۆ ته له فۆنه کانیان و من چووم بۆ بازار، به لام چوونم بۆ بازار وه کو پرۆه کانی ههفته ی رابردوو نه بوو، هه رچی گوڤار و پرۆنامه هه بوو تازه له بازار کریم و دهستم کرد به خویندنه وه ی، ئینه رجیه کی زۆرم هه بوو به شهوق و زهوقی خۆشه وه پیشوازیم له خه لکی ده کرد و هه موو گیانم پتی ده که نی، ته له فۆنم کرد بۆ گه می خوشکم، داوی هه والپرسین وتم نه مرۆ ناتوانم ببینم، چونکه سه رقالم، به لام مژده یه کی خۆشت با بده می، من نه خۆش نیم. باسه که م بۆ گیرایه وه، زۆر خۆش حال بوو، چونکه بریارمدا بوو که وه رزیر و گهنم به یه که وه ببینم، به لام داوی لی بوردنم له گهنم کرد و وتم بیخه ره به یانی له خزمه تاندا ده بم.

له گه ل دوکتور چالاک یه کترمان بینی پیش نه وه ی سروه و سروه و بین، چوین بۆ تاقیکه داوی له من کرد که خۆم توپه نه که م، هه له ی له و جوړه روو ده دات.

ماکوان: نا، دوکتور گیان پیویسته توپه بم، چونکه نه وه هه روا کاریکی ساده نییه، من له تاوا نه وه هه والانه ی که پیدام توانام نه ما ته ماشای ناوه که ش بکه م، پیویسته توپه بم، به لام نایکه یه غمه ناستی زۆر به رز بگاته جهنگ و ده مه ده می ته گهر دانیان به هه له که ی خویا نا.

ته له فۆنم کرد بۆ پێشڕه و که نه و دوو خوشکه مان بنێریت بۆ جیگا و ناویشانی تاقیگه کهم دایه که چووینه ناو تاقیگه که هاتن به ده ممانه، به تاییهت له بهرخاتری دوکتۆر چالاک بوو، دانیشتن و باسه که ی کردهوه، زۆر شهرمه نده بوون، که زانیم وهرزعه که به و شیویه بوو، منیش هیچم نهوت، دوکتۆر له جیاتی من سه رزه نشتی کردن، ئیتر وتم ئه وه نده به سه و کۆتایی بیت و پشکنینیان بۆ من کرد، سه وه و سه وه گه یشتن و پشکنینیان بۆ سه وه کرد، پاشان هه موویانم دهعه وت کرد بۆ نووسینگه، که چه کان وتیان تێمه ده بیت برۆین کاک ماکوان، چونکه دوو پرۆژه نه چووینه ته وه باوکم دلی لامانه و ئه ویش و برا که شمان به ته نهان، به یانی تۆ فه حسه که مان بۆ وه برگره وه، که ی دوکتۆر فه رمووی دێینه وه بۆ سلێمانی.

د. چالاک: سه وه کچی خۆم نه شته رگهریت بۆ بکه م؟

سه وه: ئاخیر پاره مان نییه.

ماکوان: سه وه گیان باسی پاره مه که، من نه موت تۆ خوشکی منیت، تا برا گه وه رهش وه ستاییت تۆ پتویست ناکات باسی پاره بکه ییت، تۆ باسی ئه وه بکه که نه به ی سه رکه وتن چۆنه و چۆن ده بیت، که چه جوانه که ی خۆم ئیتر باسی پاره مه که، د. چالاک بیر له پاره ناکاته وه.

سه وه: باشه خوا له براهه تیتان که م نه کات.

د. چالاک: له شاری ده ربه ندیخان باوکتان کاری چییه؟

سه وه وه لآمی داوه چونکه له سه وه گه وه تر بوو، وتی: دوکتۆر خه ریکی کرێکاریه، منیش جاروبار نان بۆ خه لکی ده که م و برا که شم هه رچه نده زۆر منداله به لآم ده ستگیره و شت ده فروشیت، جا ئه گه ر ئیزمان به ن نه وه کو پاس و سه یاره نه میتیت بۆ ده ربه ندیخان با زوو بکه رپێنه وه مآلمان له دووری شاری ده ربه ندیخانه.

د. چالاک: زۆر باشه فه رموو برۆن منیش ده رۆم بۆ عه یاده که م خه لک

چاوه رپێمه له وی و کاک ماکوان جه نابت وه ره له گه لآ کارم پیت ده بیت.

ماکوان: با له گه ل ئه مان برۆم بۆ گه راجی دهر به نديخان پاشان ديمه خزمه ت.

هه رچه نده که چه کان وتیان پيويست ناکات، به لام هه زم نه کرد به پاس برۆن، ويستم ته کسيه کيان به تاييه ت بۆ بگرم، له گه ليان چووم به ته کسي ناردمنه وه بۆ دهر به نديخان و پيتم وتن که گه يشتن ته له فۆنم بۆ بکه ن، مائاوايم له وان کرد و چووم بۆ عه ياده که ی دوکتۆر چالاک، دوا ی ئه وه ی چه ند نه خۆش يکي بينی من چوومه ژوره وه بۆلای وتی کاک ماکوان پيتم چۆنه مام عه بدولکه ريمي دهر به نديخانی بکه مه باخه وانی باخه که م؟

چاره سه ری سه ره و بکه ين و جاروباريش سه ره وه براکه ی خزمه تی نه خۆشه کان بکه ن که دین بۆ ئه وئ، پاره یان ئه ده ينئ و کریشیان لئ ناسينم مانگانه ش ۳۰۰ هه زاری ئه يه مئ و هه موو کاری چاره سه ری سه ره و ی کچيشی له سه ر من پيتم؟

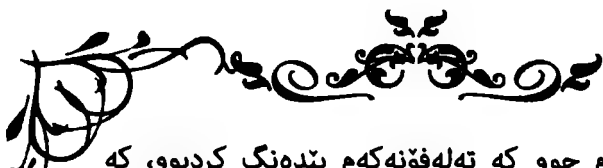
ماکوان: به خوا دوکتۆر ئه مه ی ده يکه يت شتيکی زۆر گه وره يه، من مه منونت ده بم و چی به من ده کریت چيت ده ويتم من له خزمه تام.

د. چالاک: به يانی ده پرۆم بۆ تاقیگه پشکينه که ی تۆش و ئه ویش وه رده گرمه وه، هه رچه نده خۆم کاری تاييه تم هه يه له وئ به تاييه ت بۆ وه رگرتنه وه ی جوا به کان نارۆم، که له وئ ته واو بووم ديم سه ردانت ده که م له ره شه مۆل.

ماکوان: ياخوا به خيتر بييت دوکتۆر گيان، زۆر مه منونی تۆم، به پراستی کار يکی زۆر گه وره ده که يت و سوپاسی ئه و هه لويسته جوانه ت ده که م، گوناح نيه تۆ خواناس و ديندار ني ت که خاوه نی ئه و دلّه باش و جوانه ی. د. چالاک به پيکه نينه وه: کاکه تۆ وا ده زانيت ته نها موسلمان خيتر ده کات، منيش خيتر ده که م، به لام هه ست ده که م که تۆ سوپاسم ده که يت من بۆ تۆی ده که م.

ماکوان: باشه دوکتۆر گيان قسه ده که ينه وه.

مالئاوايم لي کرد، بيرم چوو که ته له فۆنه کهم بێدهنگ کردبوو، که ته ماشام کرد ته له فۆنیکي زۆرم بۆ هاتبوو، نه بهز ٦ جار ته له فۆنی کردبوو که ته له فۆنم بۆ کردهوه داوای لیبوردنم لیکرد.

نه بهز: هیوا بۆی باسکردم شوکر نه خوشییه که ت راست نه بووه، ئیستا من و هیوا له بهردهرکی سهراين، چووینه په شه موڵ لهوێ نه بویت وه ره بۆ ئهم ناوه له ههر کویت.

ماکوان: له شه قامی قه ناتم ١٠ خولهکی تر ده که مه لاتان، ته له فۆنم داخسته وه و به په له که و تمه پۆی ئهوان، که یستمه لایان و نه بهز باوهشی پێداکردم، دهستی کرد به گریان، وتم نه بهز من به ته مای مردن بووم نه گریایت ئیستا که هیچم نییه بۆ ده گری؟

نه بهز: وه لّلا له خوشیا ده گریم، پاشان دّلنیا بوومه وه که شووم نیم.

من و هیوا دامانه قاقای پێکه نین.

نه بهز: دایکم و سه یران له مائی پورمن، ئهم شه و ئه یکه ین به ئاههنگ و خوشی، هه رچی خوشمان دهوێت بانگی ده که ین.

ماکوان: هه موومان به یه که وه داده نیشین، به لّام ئاههنگی چی و شتی چی، ئیستا که ی ئه و شتانه بۆ ئیمه شیاهه.

هیوا: وه لّلا ده یکه ین به ئاههنگ و ده فه که ی وریاش ده هینین خوشت ده فمان بۆ لّیه و ده رویش عه بدو لّکه شمان بۆ ده لّییت، له م شه وه خوشتر نییه.

نه بهز: ته له فۆنی کرد بۆ وریا و پیتی وت.

وریا: نایه م به لّام وه رن ده فه که به رن.

نه بهز: وریا نایهت، گوایه مائی خه زورانی هاتوون.

چپاندم به گویی هیوادا وتم: درۆ ده کات ئه وه له ترسی من نایهت، به
نه به زم وت: من ده چم ده یهینم له گه ل هیوای برام تو ئیشی خۆت بکه،
چیمان پتویسته له گه ل خۆمان بیهینن؟

نه به ز: له بازار نان ده خۆین، دواى چهره س و چا ده بهینه وه مالى تيمه،
ده چم به دواى تاله پینجوينی خزمت و سهنگه رى شیخ عه بدولا، خو
ئاسایه؟

ماکوان: بو من ئاسایه، نازانم بو مامه هیوا.
هیوا: جا تایه ر و سهنگه رمان له گه ل بن شه وه که مان زیاتر خوشت
ده ییت.

ماکوان: نه به ز پێیان بلێ نابیت بخۆنه وه ئه گینا من له گه لیان دانانیشم.
نه به ز: تو بلێی من به وه پازی بم.

ماکوان: وتم با له سه ره وه قسه بکهین، دواى دانیشتنه که مان لێ تیک
نه چیت، من و هیوا ده چین بۆلای وریا و ده یهینن.
چوینه مالى وریا و به خیزانیم وت: براژن ئه مشه و مالى باوکت دین
بو ئیره.

خیزانی وریا: نه وه ل لا کاک خه سه ره و بو خیره؟
ماکوان: براژن گیان ئه م شه و وریا له جه نابت قهرز ده کهین، له گه ل
ده فه کهیدا پیمان ده به خشی؟

خیزانی وریا: بفرموون هه ر بو خۆتان.
وریا: نایه م شه و ئیسراحه تم لێ تیک ئه ده ن، دلێ نه به زم لێ ده یه شیت،
له به ر ئه وه نایه م.

سویندم بو خوارد که من باسی شتی وانا که م و دلنیا به، هیواش هه رگیز
باسی ناکات، هه سه ته بابروین.

ماکوان: ئەي ئافەرىن، ئەوەندەي تر گەورە بوويت لەبەرچاوم، گەمی خوشکم دوو پڕۆژە بێر لەو دەکەمەووە کەرامەتی من پەرستوو، هەرچەندە ئەگەر لەگەڵ وەرزیڕیش بەهاتیایە من نەمدەتوانی هیچ بلیتم، بەلام وەکو ئیستا خوشحالت نەدەکردم و سەربەرزت نەدەکرم، ئەوەشت بێرنەچیت وەرزیڕیش کە نەمدیوە لەبەرچاوم شیرین بوو، کە نازانم هەلۆبستی چۆن بوو کە وتووە خۆت وەرە بۆلای کاکم؟

که نم: وه لّلا زۆر ئاسایی بوو، دوو پۆژ بهر له ئیستا ئاگادارم کرده وه و پیم وت کاتم داناهه تا کاکم بتبینیت، ئیتر ئه وهنده پرسى له کوێیه به یه که وه ده پۆین یان خۆم بپیم، منیش وتم ههر ده بیّت خۆت بیّت، ئه ویش وتی باشه، ههر ئه وهنده ئیتر دواى ته له فۆنم بۆ کرد وتم کاکم سه رقاله ئه مپۆ ناتوانین بیبینین و ناو نیشانه که م داوه تی که بیّت بۆ ئیره.

ماکوان: زۆر باشه، چاوه پێی ئه وه ده که یه و دواى ده چینه بۆ که بابخواردن وه ره باهه ندیك وینه ی باوکمت نیشان بدهم، تۆش بۆ ئه وه ی بزانیّت پیاویکی قاره مان و نووسه ریکی گه وه بووه، خه ریکی ئه وه بووم وینه کان بدۆزمه وه له پڕ کوپکی گه نچ خۆی کرا دبه ژوورا وتی: کاک ماکوان چۆنى باشی من وه زڕێرم.

وازم له گه ران به دواى په سمه کاندا هینا و به خیره اتنم کرد و له جیگا که ی خۆم هه ستام چوومه لای و کوپکی زۆر به پێز و ئارام و له سه رخۆ و قۆزیش بوو، له دواى که میك دانیشتن من باسه که م کرده وه.

ماکوان: کاک وه زڕێر بیجگه گه نم دوو خوشکی ترمان هه یه شویان کردووه، بۆیه باسی ئه وه م بۆ کرد بۆ ئه وه ی بزانیّت که خۆشه ویستی پره نسیپه و لای ئیمه گرنگه ته نها هه ز لیکردن نییه، یان خۆشم ده ویت نییه به ته نها، چونکه من سه به ینى ده بم به خالی مناله کانت و خالی تریشیان هه یه و پورو باپیر و نه نکى دروست ده بیّت، واتا زۆر نزیک ده بینه وه له یه کتر. جا من پێگر نیم له ئیوانی تۆ و گه نم دا به و مه رجیه ی ئه و پرنسیپانه جیبه جی بکه یت.

وه زڕێر: من له گه ل کاک جه مالیش قسه م کردووه، ئیوه چی ده ئین من واده که م.

ماکوان: ده موچاوم یا به یه کدا و له ناخه وه ده کولام، بۆم نه شاراوه و پیم وت دیاره هیشتا له من نه گه یشتویت، من داواى شت ناکه م من ئالتون بۆ هه ردوکتان ده که م و مالیشتان بۆ داده مه زڕینم، له و جۆره که سانه نیم

وابزانی که ده لَیم پره‌نسیپ واتا داواکردنی پاره و ئالتون بۆ که‌نم، نا؛ ئه‌وه نییه باسه‌که. پاشان جه‌مال هیچی که‌نم نییه من ته‌نھا پِریزی ده‌گرم به‌وه‌ی وه‌کو باوکیک که‌می له‌ منداڵیی‌ه‌وه‌ گه‌وره‌ کردووه، من باوک و براو گه‌وره‌ی که‌غم، کاک جه‌مال ناتوانیت بریار بدات، به‌لکو من بریار ده‌ده‌م.

وه‌رزیر: ببوره کاک ماکوان، مه‌به‌ستی من خراپ نه‌بوو، تۆ چی ده‌فه‌رموویت باواییت.

ماکوان: وه‌رزیر گیان و که‌می خوشکم، خۆشه‌ویستی سێ جوّره: یه‌که‌م: که‌سێک هه‌ز له‌ خۆشه‌ویسته‌که‌ی ده‌کات و دوا‌ی تیر بوونی هه‌زه‌که‌ی واز له‌ یه‌که‌ری دینن، جا له‌ ته‌په‌فی پیاوپی‌ت یان ئافره‌ت.

دووهم: بریتییه له‌ خۆشه‌ویستی ژن و می‌ردایه‌تی بێ پره‌نسیپ، یان سه‌رکه‌وتوو ده‌بن یان جیا‌بوونه‌وه، ئه‌مه‌ش زۆرینه‌ی خانه‌واده‌ی کوردی له‌سه‌ر دامه‌زراره‌.

سێهه‌م: خۆشه‌ویستی به‌ پره‌نسیپ که‌ بنه‌ماکه‌ی دروست کردنی خێزانه له‌سه‌ر بنه‌په‌رتی خۆشه‌ویستی عیشق له‌ پیناوی ئه‌وه‌ی که‌ ژیان به‌رده‌وام بێت، عیشق به‌رده‌وام بێت که‌ په‌یوه‌ندییه له‌گه‌ڵ دروستکه‌ری ژن و پیاو که‌ خوا‌ی مو‌ته‌عاله، په‌رسیا‌ره‌که‌ی من ئه‌وه‌یه له‌ تۆش که‌نم ئیوه له‌م سێ جوّره کامه‌یانن؟ به‌پراستگۆیی وه‌لامم بده‌نه‌وه بێ پێچو‌په‌نا.

هه‌ردووکیان ته‌ماشای یه‌که‌ریان ده‌کرد، هه‌ستم ده‌کرد نه‌یاند‌ه‌و‌پرا قسه‌ بکه‌ن.

ماکوان: کاک وه‌رزیر فه‌رموو.

وه‌رزیر: پراستی و بێ درۆ کردن من جوّری دووه‌میانم، ده‌مه‌و‌یت ژن به‌پینم و ببه‌ خاوه‌نی خێزان و وه‌کو که‌سێکی تر تووشی هه‌له‌ نه‌بم.

ماکوان: سوپاس بۆ پراستگۆیی‌ه‌که‌ت، ئه‌ی تۆ که‌نم؟

که نم: راستی تا توّم نه ناسیبوو منیش وهک وهرزیر بیرم ده کرده وه،
دهمویست شوبکه م و بېمه خاوه نی خیزان و مندالی خوّم و ناسایی بژیم.

ماکوان: واتا ههردووکتان وا بیرتان ده کرده وه، مال دروست بکه ن و
هموو که رهسته یه کی بو بکرن له سه لاجه، ته له فزیوّن، گسک، زوْپا و
... هتد له گه لّ ئه وانه شدا که نم ته ماشای وهرزیر ده کات که مادام مالی
هه یه پتویسته پیاویکی تیدا بیت، چونکه پیداوستی ماله. ههروه ها
وهرزیر مادام مال دروست ده کات پتویسته چوّن ته له فزیوّن هه یه له گه لّ
سه ته لایت، پتویسته ژتیکیشی هه بیت، ئه مه بیرکردنه وه کلاسیکه کی
کورد و کوّمه لکه که مانه، وایه؟

وهرزیر: نا؛ کاک ماکوان به و شیوه یه نییه، به لکو ژنه یان بو من دروست
کردنی زیانیکی نویه و به چاوی که رهسته ته ماشای ژنه که م ناکه م.

ماکوان: له راستیدا ده زانم که ههستیکی گه وره تر هه یه له وهی که تیوه
سهیری یه کتر بکه ن له شیوه ی ئامیر و که ره سه تدا، قسه که تان ته واره بر وای
پنده که م ۱۰۰٪، به لام که پره نسپ نه بوو له کو تاییدا وای لیدیت یه کتر و
سهیر بکه ن و خوْشه ویستی نه مینیت، تو ده لیت پیاو ده بیت ژنی هه بیت،
که غمیش ده لیت ژن هه ر ده بیت شو بکات، نه به نا پرسته و خوْی
ههردووکتان ده بنه ته له فزیوّن، هه موو مالیک پتویسته ته له فزیوّن یان
ته باخی تیدا بیت، به لام هه ست چو نه بو ئامیره کان، بو ژنومیردایه تیش
هه روا ده بیت، که ته له فزیو نه که سوتا پیت خوْشه ته له فزیو نیکی تر
ده کپیت یاخود کوّن بوو دانه یه کی نوّی ده کپیت، زیاتر دلّت به تازه که
خوْشه به لام که کو نه که له بیر ده که یه، چونکه بّ پره نسپه، یادگاری
له دوا ی خوْی جّی نا هیلّیت به لکو ناره حه تی جیه تیش تووه پاره ت تیدا سه رف
کردوو، بردوته بو لای وه ستای ته له فزیوّن له کو تاییدا ده لیت سو پاس بو
خوا پرگار بووم له ده ستی، ئیتر گو رانی به بالای ته له فزیو نه تازه که دا
هه لته ده یه، نازانم تیکه یشتن یان زیاتر پروونی که مه وه؟

که نم: من باش لیت تیکه یشتووم.

ماکوان: کاک وهرزیر بیده‌نگه.

وهرزیر: هه‌موو ئه‌وانه‌ی وت ۱۰۰٪ پروام پیته‌تی، به‌لام ده‌مه‌ویت بلیم من پروام به‌خوا و به‌دین نییه، گهنم باش ده‌زانیته به‌لام پرۆژیک له‌پرۆزان داوایه‌کی خراپ یان پروام به‌کاری دوور له‌ره‌وشت نه‌بووه، جا ئه‌و پره‌نسیپه‌ی به‌پزیت باسی ده‌که‌یت من پروام پیته‌تی، به‌لام به‌شیوه‌ی خۆم.

ماکوان: زۆر خوشحال بووم که خۆت ئه‌م قومه‌له‌یه‌ت ته‌قاندوه‌و، که‌واته‌ یان ده‌بیته‌ کۆنتراکتمان هه‌بیته‌ یان ده‌بیته‌ من به‌جیهیلن و خۆتان بریار ی خۆتان بده‌ن، ئه‌و کات ده‌بیته‌ به‌پر‌سیاریتی هه‌لبگر که‌چی پرووته‌دات.

گهنم: کاکه‌ خه‌سه‌رو تۆ چی ده‌لیته‌ من سه‌رم له‌ قسه‌کانت ده‌رناچیت.

وهرزیر: کاک خه‌سه‌رو من نه‌هاتووم شه‌ری فیکری و جه‌سته‌یی بکه‌م، من ده‌مه‌ویت خزمه‌یاتی بکه‌م، ئاخ‌ر بیروباوه‌ر به‌ درۆکردن دروست نابیت.

ماکوان: به‌پچه‌وانه‌وه‌، لای من تۆ ئیستا پزیت له‌ جاران زیاتره‌، خۆ ئه‌گه‌ر هه‌رچیم بوتایه‌ و تۆ بتوتایه‌ باشه‌ ئه‌وکات گومانم لێ ده‌کردیت، ئیستا هیچ گومانیکم لا دروست نه‌بووه‌، به‌لام ده‌کریت چاره‌سه‌ر بکریت، مانای وانیه‌ من بلیم هه‌لسه‌ برۆ ده‌ره‌وه‌ و کۆتایی به‌ دانیشتنه‌که‌مان هات، ئیستا من سوپاست ده‌که‌م و پیت ده‌لیم کاک وهرزیر ده‌کریت من هاوکاریت بکه‌م بۆ دووباره‌ دامه‌زراندنه‌وه‌ی بیروباوه‌رت؟

وهرزیر: چۆن تیتناکه‌م؟

ماکوان: ئاسانه‌ چی وای لێ کردوویت که بیروباوه‌رت به‌دین نه‌بیته‌ باسی بکه‌ یان تیمه‌ش بروا ده‌که‌ین و یان بۆ هه‌ر قسه‌یه‌کت یان هه‌ر بیروباوه‌رێک که‌ جه‌نابتان هه‌تانه‌ لای تیمه‌ باشتر هه‌یه‌ و تۆش ئه‌گه‌ر

بروات پیکرد باشه و بروات نه کرد نازادی له کوټاییدا من بریاری خوټم دهدهم و توو که نمیش بریاری خوټان نه دهه.

وهرزیر: نه گهر بروام نه هیتا واتا گهنم له دهست نه دهه؟

به دلناییه وه له دهستی دهدهیت چونکه من خوشکی خوټم نادهم به کافرو بیباوه، کوټا بریاریش لای گهنم ده بیت.

گهنم: ههروه کو وتم کاکم ههرچی بلت له قسه ی دهرناچم.

وهرزیر: من چی بکه م کاک ماکوان، ناخر خوټ بیروباوه به زور نییه.

ماکوان: وهرزیر گیان سه ری دنیات لی نهیه ته وه یه ک، پیم بلتی بوټ بروات نییه؟ ناخر خوټ توو نه وهنده ی (پوټیا گارودی) بیدین نیت که سکریتی حزبی کوټه نیستی فهرنسی بوو، پاشان بوو به موسلمان یان هینده ی (یحسان طه به ری) کافر نه بوویت، نه ویش سه روکی حیزبی کوټه نیستی توده ی ئیران بوو پاشان موسلمان بوو، بروام نییه توو نه وهنده فه یله سوف بیت.

وهرزیر: جا نازانم کاک ماکوان له کوټوه دهست پی بکه م، من به درژیایی ده سال زیاتره که بیروباوه پی خوټم دارشتووه، ده ترسم ههرچی بلیم یان توپه بیت یان جیگای قبول کردن نه بیت.

ماکوان: من نامه ویت ئیستا دهست پی بکهیت، وه کو نه وهیه که بیروباوه پی خوټ به چ شیوه ک دهر بپریت لای منه وه نازادی و توپه بوون له من نابینیت، ئیستا کاتی نییه ده پوین ههرسیکمان که باب ده خوین و تا ماوهیه ک کات وهر بگره، دوا ی نه وه قسه ده که یین و دانیشتمان ده بیت.

چووین بوټ که باب خواردن له دوا ییدا مالاوایم له وهرزیر کرد و بریاری پیکه وه دانیشتمان داو کات و جیگامان دهست نیشان کرد که له میوانخانه ی سلیمانی پالاس دانیشین و باسه کامان بکه یین.

که نم ناردوهه بۆ مالهوه خوشم که رامهوه بۆ نووسینگه و چاوه پئی دوکتور چالاک بووم که ته له فۆنم بۆ بکات، تا کاتژمیر چواری تیاره ته له فۆنی نه کرد، ناچار من په یوه ندیم پتوه کرد، دواي هه والپرسین وتم جه نابی دوکتور وا پریار نه بوو به یه که وه بپوین بۆ وه لامی پشکنینه کان؟ جه نابت دیار نه بوویت.

د. چالاک: ببوره کاک ماکوان من بیرم نه کردهوه، به لام ناگاداریان کردم هوه که نه وهی جه نابت هیچی تیدا نییه، نه وهی سره و خانم نه خوشیه که ی تا راده یه ک ترسناکه و ده بیت نه شته رگه ری بۆ بکه ین و گریه ی له میشکیدا دروست بووه ده بن لابریت، نیازم بوو کاتژمیر ۱۶:۳۰ ته له فۆنت بۆ بکه م تا کاتژمیر پینچ پپوین به دواي مالی سره و دا که له گه ل باوک و براو سروهی خوشکی دین بۆ تیره و به یه که وه بیان به ین بۆ باخه که له زپگوین.

ماکوان: خیرا رازی بوون؟ وه للا پیم خوشه، جا من له خزمه تام به لام خو جیگای من نابیت هوه له سه یاره که، من ئیتر بۆ کوی بیم هه ر جیگای نه وان ده بیت هوه.

د. چالاک: ویستم به هاو پیکه ت بلتیت هاوکاریمان بکات، من به یانی زوو قسه م له گه ل کردن، که لوپه لیان زۆر پییه، سه یاره ی تایبه ت له ده ره به ندیخانه وه هیانونی، هه رچه نده به شو فیره که م وت پروات بۆ زپگوین به لام رازی نه بوو، نه مزانی هوکار چیه نه گه ر هاوکاریم بکه یت زۆر باش ده بیت، خو نه گه ر هه ر نه بوو سه یاره یه کی تر ده گرم به کری، به لام پیم خوشه له گه لما بیت.

ماکوان: به سه رچاو ئیستا ته له فۆن بۆ نه به ز ده که م یان پشپره و بزائم کامیان ده ستیان به تاله و له وئ یه کتر ببینین؟

د. چالاک: وه ره بۆ که راجی ده ره به ندیخان منیش ده پۆم بۆ نه وئ.

ماکوان: باشه!

ته له فۆنم کرد بۆ نه بهز خێرا به ده ممه وه هات و چوین بۆ که راج و لهوئ چاوه پێمان کردن تا هاتن و له دواییدا ئه واغمان برد بۆ باخه که ی زړگۆیز و به ره و سلیمانی که پاینه وه. له که پانه وه دا له که ل نه بهز له هه مان جیگای پێشوو مامه پیره که مان بینیه وه، به ردی که له که ده کرد، نه بهز وتی برۆ بۆلای ئه و پیاوه (خه یری زینه یه) منیش ده ستم کرد به پێکه نین، چوو مه خزمه تی وتم یا شیخ السلام علیکم!

شیخ عه بدولپه حمان: وعلیکم السلام، من ماندوو بووم ئه زانم تۆ ماندوت هه ساوه ته وه، کاریکی باشت کرد، ئه و که هت پشت گوئ نه خست، مادام قه ده ری تۆی هه لگرتوو، هاوکاری ته واوی بکه، پاشان ئاگادار به کاریکی زۆر که وره ت له به رده مدایه، هه ول بده جوان ئه نجامی بده، په له ی لئ مه که وه به وردی له که لیدا برۆ، نه بهزی هاو پێشت خه ریکه پێزی پیاو چاکان ده گریت، پێی بلئ شیخ عه بدولپه حمان سلّوی لیت ده کرد، برۆ پرسیار مه که ماندوو بووم.

ماکوان: باشه شیخ خوات له که ل، هیچت پێویست نییه؟

شیخ عه بدولپه حمان: دوای خێرم بۆ بکه، منیش دوای خێرت بۆ ده که م.

ماکوان: خوای په روه ردگار لێمان خۆش بێت.

مالاوایم لیکرد له نزیک چوونه ناو شار ئازار خان ته له فۆنی بۆ کردم، داوای کرد که به یانی سه ردانم بکات له نووسینگه، منیش خۆشحالی خۆمم ده ربهری و له که ل ئه ویش مالاوایم کرد.

له ناو شاردا نه بهز ده که را بۆ جیگایه ک که پشوو بدهین، هیوا ره ش ته له فۆنی کرد وتی سوره ی برام سه ردارم دۆزیوه ته وه و قسه م له که ل کردوو، به لام باسی هیچم نه کردوو، هه ر وتم خه سه ره له ئه وروپا هاو ته وه و هه زی کردوو به تبیینیت و سه ردانی هه موومانی کردوو.

ماکوان: له سلیمانییه یان له هه ولیر؟

هيو! له ههولپړه و لهوټ دهوام دهکات، ناوښشان و ههموو شتیکم
لیوه رگرتووه بیخه م به.

ماکوان: دهست خوښ نهی تۆ له کویت؟ تیمه له بازارین من ونه بهز.
هیوا پرهش: ئیوه ئیسراحتی خوټان وهر بگرن من نانم خواردووه، قسه
دهکهینه وه.

مالاوايم له هیوا کرد و بیرم له وه ده کرده وه پرۆم بۆ ههولپړ بۆلای
سهردار، شه و له گه ل نه بهز جیا بوومه وه و هاتمه وه بۆ ماله وه، سهرقالی
خویندنه وه بووم به کتیبی پره خنه نامیز له سهر ئایینی مه سیحی، وتم
حه قه من شیخ عه بدولپره حمان ئاماژه ی به کاره گرنگه که کردووه مه به سستی
نازار خانه که بووه به مه سیحی، شه و پیش نوستن ته له فونم کرد بۆ شیرکو
و هه والم پرسى، وه عدم دایه که بیبه م بۆ جیگایه کی خوښ، که چی وتی
باوکه منیش له گه ل خوټ بهر به بۆ نه وروپا.

ماکوان: ناخر کوړم خو ناتوانم بته خه مه ناو جانتاکه م، ئه مه هه مووی
پوټیناتی دهوټ و ده بیت موعامه له ت بۆ بکه م.

له گه ل نه ویش کوټایم پیه ینا و پاشان ته له فونم کرد بۆ گه نم، دواى
هه وال پرسین نه ویش دایخسته وه و ته له فونم کرد بۆ خیزانم و له گه ل
ئانای کچم قسه م کرد، له بیرى نه وه دا بووم که چوڼ به خیزانم بلیم
کوړپکم هه یه، به لام نه مدرکانه، هه رچهنه ده مزانی وتنى زور سه خته،
به لام ده شموټ خو هه ر ده بیت بوى باس بکه م، باشترايه بکه پریمه وه و
پرو به پروو بوى باس بکه م به ته له فون نابیت، ناشکریت من کوړپکم
هه بیت و سهروه ری به لوعه به خپوی بکات و به پتی په وشتی خو ی فیړی
په وشتی بکات و تافانه په شیش دایکی بیت! ئینجا له خه می نه وه دا بووم
هه ر بیرم له شیرکو ده کرده وه.

وہ کو پڑوانی ناسای چووم بۆ نووسینگە و لە کاتژمێر ۲ ی دوا نیوہ پڑ
نازار تە لە فۆنی کرد کہ گواہی لە نووسینگەم، وە لأمم دایە وە کہ لە وێم و
چاوە پێی ئەو دە کہم.

نازار: کاک ماکوان، خە جیج و سازانم لە گە لداہی خۆ ناساییە ئەوانیش
بێن؟

ماکوان: ئە ی کوا گە لا ئە ویشتان بە ئینایە لە گە ل خۆتان.

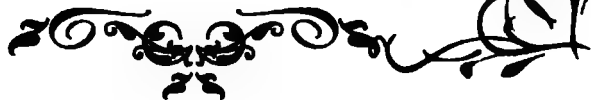
هەر بۆ خۆشی وام وت دەزانم گە لا سەرقالی شوکردنە، نوخشە بێت
لە جە نابت، خۆت و خە جیج خان و سازان خانیش بە خێر بێن، بفرموون
چاوە پێتان دە کہم، یە ک دوو کەسی لی بوو لە نووسینگە داوام لیکردن کہ
کێشە یە ک هە یە سێ ئافرەت دین بۆ ئێرە بە جیمان بە ئێن. ئەوانیش کاتیک
کہ ئافرەتە کان هاتن مالاواییان کرد و پۆشتن، بە گەرمی بە خێر هاتنم کردن
و چام بانگ کرد و ئاوم بۆ دانان، هەستم دە کرد لایان سەیر بوو نەمدە زانی
بۆچی لایان سەیرە، ئایا لە بەر کە سایە تی من لایان سەیر بوو یان لە منیان
رانە دە بینی کہ بەو شێوہ یە خزمە تیان بکہم.

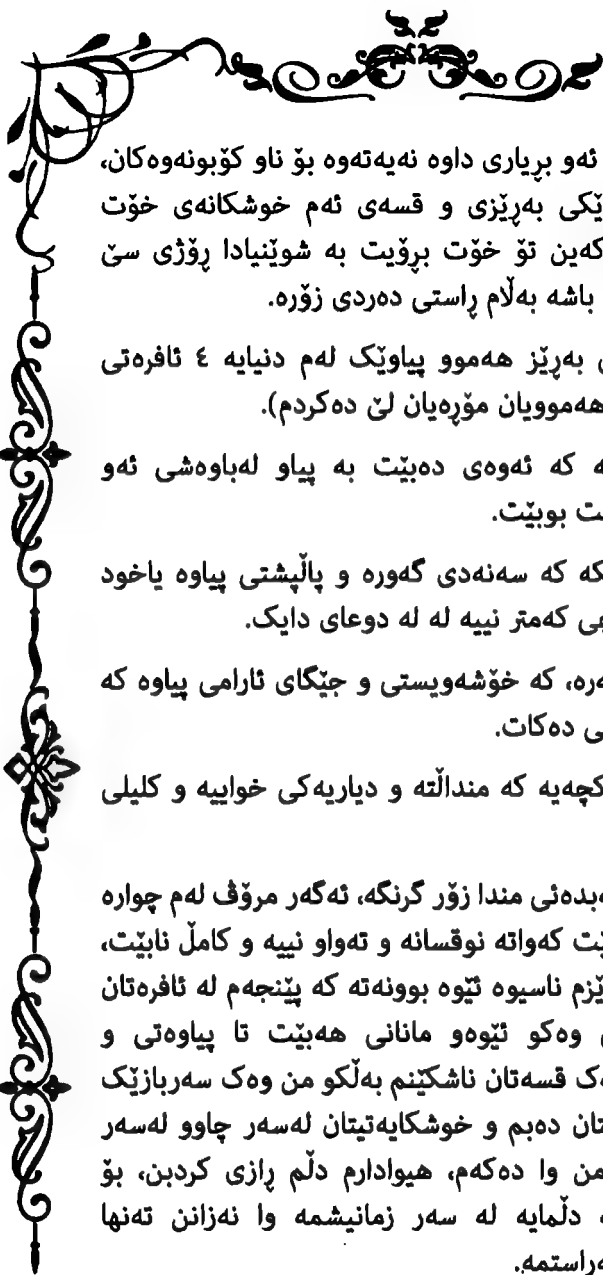
نازار: کاک ماکوان ئە مەرۆ بە شەوق و خۆشحالییە وە دە تبینم، چی
پروویداوہ؟ پڑوانی پاردوو زۆر خە مبار بوو، ئە مەرۆ لەو پڑوانە ناچیت
کہ تۆم ناسیوہ؟

ماکوان: بلیم چی نازاری خوشکم، پێدە چیت خۆشحالی گە لا و دلاوہ
بیت بە پرووہ وە دیار بیت.

نەموست پێیان بلیم کہ من نەخۆش نیم، لە بەر دلی ئەوان و
ئەحتیرامی ئەو سێ ئافرەتەم زۆر لایبوو، هەرسێکیان نەخۆش بوون زۆر
زیاتر لە پێوست پێزم لێیان گرت.

خە جیج: کاک ماکوان بە قسە کانت زۆر خۆشحال بووم ئەو شەوہ، بە لأم
هەرچە ندە لێیان تیکداین، نازانم کاک ئە نوہر لە ئێرەیدا بوو یان پە یوہ ندی
بە بیروباوہ پەوہ بوو، جا هەموومان دە زانین کہ هە ئە لە جە نابت نەبوو

له کاک نه نوهر بوو، ئیستا نهو بریاری داوه نه یه ته وه بو ناو کۆبونه وه کان،
من ده زانم جه نابت پیاوێکی به پرێزی و قسه ی نه م خوشکانه ی خۆت
ناشکینیت و داوات لیده که یں تو خۆت برۆیت به شوینیدا پرۆزی سی
شه ممه بیهیت، کوپێکی باشه به لام راستی ده ردی زۆره.

ماکوان: خه جیج خانی به پرێز هه موو پیاوێک له م دنیا به ٤ ئافره تی
پیویسته (ئاگام لیان بوو هه موویان مۆرهبان لی ده کردم).

ئافره تی یه که م: دایکه که نه وه ی ده بیت به پیاو له باوه شی نهو
دایکه وه پیاوه تی بو دروست بویت.

ئافره تی دووه م: خوشکه که سه نه دی گه وره و پالپشتی پیاوه یاخود
برایه، دوای خوشک هه چی که متر نییه له له دوای دایک.

ئافره تی سییه م: هاوسهره، که خۆشه ویستی و جیگای ئارامی پیاوه که
فیری بهرپرسیاریتی و ژیا نی ده کات.

ئافره تی چواره م: نهو که چه یه که مندالته و دیاریه کی خوا ییه و کلیلی
دهرگای به هه شته.

نه م چوار ئافره ته له مه بده ئی مندا زۆر گرنگه، نه گهر مرو ف له م چواره
له ههریه کتیکیان بیبه ش بیت که واته نوقسانه و ته واو نییه و کامل نابیت،
به لام له وه ته ی ئیوه ی به پرێزم ناسیوه ئیوه بوونه ته که پینجه م له ئافره تان
که ده بیت پیاو هاو پیتی وه کو ئیوه و مانانی هه بیت تا پیاوه تی و
شکۆمه ندی ته واو بیت، نه ک قسه تان ناشکینم به لکو من وه ک سه ربازی ک
بو فه رمانده که ی گو پرایه لتان ده بم و خوشکایه تیتان له سه ر چاوو له سه ر
سه رم، ئیوه چی ده لێن من وا ده که م، هیوادارم دل م پازی کردب، بو
زانیا ریتان من نه وه ی له دلما یه له سه ر زمانیشمه وا نه زانن ته نها
موجامه له یه، به لکو زۆر به راستمه.

سازان: پیاوی وه کو به پرێزتان زۆر ده گمه نه له م پرۆزه دا کاک ماکوان، که
هاو پیه تی ئافره ت قبول بکات.

ماکوان: یه کجار وانیه سازهی خوشکم، ئەم دنیا یه پرە له پیاو، دەشیت زۆر لەمن باشتەر و چاکتر و ئاقلتریش هەر زۆر زۆر هەبێت.

ئازار: پێش ئەوەی بێین بۆ ئێره باسمان دەکردیت که هیچمان له ژیاغاندا بۆلای هیچ پیاویک نه‌پۆشتوین به‌و شیوه ئەمن و ئاسایشه‌ی که له‌لای تۆ هه‌یه، ئیمه‌ی ئافره‌ت پیاوان لامان یه‌ک پرسته‌ی چهند وشه‌ین خێرا به‌ چاوتاندا ده‌تان خوێنینه‌وه.

ده‌ستم کرد به‌ پێکه‌نین و وتم: ئازاری خوشکم هەر زۆر بچووکت کردینه‌وه، پرسته‌ی چهند وشه‌یی؟ هیچ نه‌بوايه‌ بتوتایه‌ کتییکن.

خه‌جیج: ئازار راست ده‌کات، ته‌نانه‌ت ئیمه‌ ده‌توانین جیاوازی له‌نیوانی هه‌ریه‌ک له‌ پیاوانی ناو باخه‌که‌ بکه‌ین به‌ خودی دوکتۆریشه‌وه.

ماکوان: ئەوه چیه‌ که ئەوه‌نده زانای کردوون ئاوا به‌خیرایی پیاو بناسن؟ با منیش له‌ ئیوه‌وه فیڕ بم.

خه‌جیج: ماکوان گیان (له‌ ته‌مه‌ندا زۆر لەمن گه‌وره‌تر بوو) به‌چاوی خوشکی گه‌وره‌ی خۆت سه‌یری پیاو بکه‌یت زۆر زوو ده‌بناسیت ته‌ماشای ئیستامان مه‌که‌ نه‌خۆشین، پۆژانێک بوو ئیمه‌ خاوه‌ن دڵ و گه‌نجیتی و له‌ش ساغی بووین، زۆر ده‌گمه‌نه‌ پیاوان به‌چاوی شه‌هوه‌ته‌وه سه‌یری ئافره‌ت نه‌که‌ن له‌یه‌که‌م چرکه‌ ساته‌وه.

ماکوان: ئە‌ی ئاساییه‌ پیاو ئە‌و هه‌سته‌ی هه‌بێت بۆ په‌گه‌زی به‌رانبه‌ر، به‌لام من مه‌به‌سته‌که‌ تیناگه‌م ئە‌گه‌ر پیاویک پیاو بێت ده‌بێت هەر شه‌هوه‌تی بۆ ئافره‌ت بێت، ئە‌ی خۆ ناکرێت پیاو هه‌ز له‌ پیاو بکات به‌ چاوی شه‌هوه‌ت ته‌ماشای یه‌کتری بکه‌ن.

خه‌جیج: نا؛ کاک ماکوان زۆر هه‌له‌ تێگه‌یشتی، لێره‌دا باسی مرو‌ف بوون ده‌که‌ین، بۆلای تۆ ئارامین؟ چونکه‌ چاوی شه‌هوه‌ت له‌سه‌ر ئیمه‌ نییه‌، به‌لکو به‌ چاوی مرو‌ف بوون سه‌یرمان ده‌که‌یت، وه‌کو خوشک و هاوڕێ و که‌سوکار ته‌ماشامان ده‌که‌یت.

ماکوان: واتا ئتوه ژنان يه کسه ر راسته وخو دهرانن پياو چوډ ته ماشاتان ده کات؟

خه جيچ: به دلنيايييه وه، راسته وخو به چاويا دياره و دهرانين که چ جوړه پياويکه.

ماکوان: هر تو وايت يان هه موو ئافره تان به گشتي وان؟

خه جيچ: به دلنيايييه وه هر چي ئافره ته ئه وه دهرانيت، من به ناوي هه موويان ده توانم پيت بلتم، به لي هه موو ئافره تان به گشتي وان به من و ئازار و سازان و خيزانت و دايکت و دايکي تيمه و هه موو ئافره تان باش ئه وه دهرانن.

ماکوان: که واته قسه که ي ئازار ۱۰۰٪ وايه، تيمه ي پياو رسته يه کي چهند وشه يين.

ئازار: ببوره کاک ماکوان پيت ناخوش بوو وام وت؟

ماکوان: نه به خوا ئازاري به ريز سويند به خوا قسه که تم زور لا جوان بوو، پاشان خويندنه وهت زور به جوړتهت بوو، بويه نهک پيم ناخوش نه بوو خوشحالت کردم، به لام دهمه ویت مادام ئتوه پيوانه کاري ده که ن هر له ده مي خو تانه وه به ئينسافه وه خو تان بناسين.

ئازار و خه جيچ هه ردووکيان ويستيان قسه بکه ن، ئازار فهرمووي له خه جيچ کرد به لام خه جيچ وتي نا سه رته تا تو قسه بکه، بويه ئازار دهستي کرد به قسه و وتي: تو له م بواره کارت زور له گهل ئافره تان کردووه، دوايش من هاوکاريت بکه م، خو ت دهراني کاک ماکوان پروژنامه نووس و ئه دييه ده يه ویت ئينته رقيومان بکات (هه موو ده ستمان کرد به پيکه نين)

ئازار: ليره دا نه وه ي من دهرانم و مامه له م له گهل ئافره تدا کردووه بو ت باس ده که م، ئافره ت کائينتي کي زور تو له سينه ره وه يه، به دواي تو له دا ده که ريت، ئافره ت له گهل ئافره ت ره حم به يه کتري ناکه ن وه کو پياو نين،

پیاو لایه نی ره حم و به زه بیان نه گهر چی له چاو ژن که مته به لام له به ران به ر
یه کتریدا به کاری ده هینن، هیچ نه بیت پیاو خاوه نی غیره ت و پیاوه تی و
چاکه کردن له گهل یه کتریدا، هه ندیک پرنسیپیان هه یه وه کو
شه ره فمه ندیتی، به وه فایی، لیبوردیه یی و زوری تر له م خاسیتانه، ئافره تیش
به هه مان شیوه ی پیاو نه م سیفاتانه ی هه یه، به لام لایه نی سۆزداری و
خۆشه ویستی به هیزتره له پیاو و که متر به کاریان ده هینن، پیاو زیاتر
لایه نی نه قلی به کار ده هینن، وه کو ده لاین عه یبه بۆ پیاو مافی هاو پیکه ی
یاخود دراوسن دوکانه که ی یان هاو پیشه که ی بخوات یان زه وتی بکات.
هه لبه ت پوو نه دات له نیوانی پیاوانیشدا که متره، به لام له ناو ئافره تاندا
یه کجار زۆره.

ماکوان: کوا نه و هه موو کوشت و کوشتار و خوین رشتن و زولمه
ده کریت هه مووی پیاوان ده یکه ن، بۆ نه مپرو واتان له من کرد به رگری
له ژنان بکه م و ئیوه ی ژنیش به رگری له تیمه ی پیاو بکه ن، نه م
هاو کیشه یه تان بۆ وا پچه وانه کردۆته وه؟

ئازار: کاک ماکوان په له مه که بۆت پروون ده که مه وه، کیشه له چاک و
خراپدا نییه، که کت باشه و کتیش خراپ. له هه ردوو په گه ز چاک و خراپ
هه یه، باسی بواری ده روونی ئافره ت بۆ ده که م، ئافره ت شوو ده کات به
پیاویک که هاوسه ری هه یه، گوئی نادات به وه ی که پیاویک له گهل
ئافره تیکی تر به ش ده کات، یان نه گهر ئافره ت رازی نه بیت به خیانه ت
کردن هیچ پیاویک ناتوانیت خیانه ت بکات، هه لبه ت مه به ستم
ده سترژی نییه نه وه یان ده چینه باسیکی تره وه، به لام مه به ستم نه و
ئافره ته یه که پیاوی هه یه و خیانه ت ده کات، ئافره ت زۆر له پیاو درنده
تره، به لام به شیوه یه کی ناسک له به رگی ئافره ت، ئافره ت ده توانیت خیزان
تیک بدات، کۆمه لکه تیک بدات، و شارو ولایتیش ویران بکات.

ماکوان: ئازاری خوشکم نه و تیروانینه ی جه نابتان زۆر دوره له تیروانینی
من (کاتی نه وه بوو که بزمان بده م له تابوتی ئازار)، چونکه تۆ له وانه یه

له ناو سالاریه تی نئیرینه دا چاوت کرابیته وه، بۆ نموونه له ئایینی مهسیحی دا ژن پۆلێکی ئهوتۆی نییه، هه موو شتیک لای نئیرینه که یه، له ئایینی مهسیحی دا زۆر به کهمی گرنگی به ئافرهت دهدهن، تهنا ته خودی (عهزراء) که (خاتوو مهریه می دایکی عیسیایه سهلامی خوا ی له ههردووکیان بێت) ناوی زۆر کهم هاتوو له ئینجیل دا، له مه رکۆس و یوحه نا دا ناوی نه هێت راوه، ته نها له مه تا و لوقا دا ناوی هاتوو زۆر به که می له په راویزدا، ته ماشای ئایینه که بکه هه مووی له سه ر نئیرینه یی دامه زراوه هه رباسی خودی خوا ی په روه ردگار به پیا و باوک و نئیرینه یه، ئه مه له کاتیکدا له ئیسلامدا پیچه وانه یه، خوا به هیچ په که زیک ناشوبه نئیریت و خاتوو مهریه میش میحوه ری سه ره کییه له گه ل دایکی مه ریم دا، بێجگه هه موو ئه مانه ئیسلام پۆلی ئافره تی زۆر به رز نر خاندوو، نموونه ی دایک و خوشک و کچ، به هه شت له ژیر پیتی دایکاندا یه، پیزی دایک زۆر زیاتره له باوک و... هتد.

ئازار: کاک ماکوان من خویندنه وه م بۆ ئافره ته له سه ر ب نه ما ی دینی مه سیحی یان ئیسلام نییه، به لکو به چاویکی زانستی و ده روون ناسیه وه ته ماشای واقیعه که و ناخی په که زی مینه ده که م.

ماکوان: پروا بکه من ئه و خویندنه وه یه ی جه نابت لام قبول نییه، له گه ل حورمه تم بۆ تبه ی به ریز.

خه جیج: با من باسیکت بۆ بکیرمه وه کاک ماکوان، هه ز ده که م بزانی ت من خه لکی ئه و ده فیه ری لای تبه نیم.

ماکوان: دیاریوو به له هجه که تدا به لام هه زم نه کرد پرسیارت لی بکه م.

خه جیج: من خه لکی پۆژه لاتم، له گه ل کوپیک دلمان چوو به یه کدا و هه زمان له یه کتری بوو، ها ته داوام له به ر ئه وه ی کوپه که هه ژار بوو تیمه ش له ئاغا کانی ناوچه ی خو مان بووین باوکم پازی نه بوو، له گه ل کوپه که پلاغان دا رشت که هه لبین بۆ باشور، بپاره که مان جیبه جی کرد، هه رچی

پاره و شتمان پئی بوو خه رجمان کرد، بیهرا دی خو شه ویستم کریکاری ده کرد، له راستیدا چونکه منی خوش ده ویست هیژ و بازووی ده نه وهنده ی تر به هیژ بوبوو، منیش به نان و ناوی بیهرا د پازی بووم.

پاش ماوه یه ک له بهر به هیژی و له شجوانی بیهرا د بوو به پاسه وانی بهر پرسیک، زور خوشحال بووین هه ردو و کمان پاره ی مانگانه که ی زور باش بوو، ۱۵ پوژ له مال بوو ۱۵ پوژیش له ده وام، سالی ۲۰۰۰ له پریگی که رکوک-به غداد له گه ل چهند هاو پریه کی که و تنه که مین و کوژران، وتم ته و او ژیانم کو تایی هات دوا ی بیهرا د. وه لامم نارده وه بو دایکم و خوشکه کانم وتم میرده که م مردو وه، دایکم پاره ی بو ناردم که نه گه پریمه وه، چونکه باوک و براکانم ده مکوژن، بر واکه کاک ما کوان هیچ کاریکی هه له م نه کرد بوو، ته نها بیهرا دم خوش ده ویست و شوم پیکرد.

به هه رحال ماوه یه کی پیچوو منیش بهر پر سه که ی بیهرا دم نه دیوو هات پاره ی بو هی نام و سه رخوشی لی کردم، پایوکی به پریژ و مه عقول دیار بوو، دیار بوو زیره ک و به تواناش بوو، زور با سه که ت بو در یژ نا که مه وه منو جوتیاری بهر پر سی بیهرا د پریکه وتین بو زه و اج، داوای لی کردم که شوی پییه که م، منیش داوام کرد به و مه رجه شوت پیده که م که هاو سه ری یه که مت ته لاق بده ی ت و واز له مندا له کانت به ی نیت.

ماکوان: چهند مندالی هه بوو؟

خه جیج: دوو مندالی هه بوو، کوپیک و کچی ک، وازم پئی لی هینان، ژنه که م پئی ته لاق دا، مندا له کانم لی کرد. ژنه که ی به هو کاری نه وه ی من شوم پئی کرد خوی سووتاند و هه موو ده موچاوی تیکچوو.

ماکوان: شوکر نه مرد؟

خه جیج: نا نه مرد، من ده زانم هه موو ساتیکی مه رگی که، له دوا ی نه وه ی من تووشی نه م نه خوشیه بووم، جوتیار چوو ژنی تری هی ناو منی پشت گوئی خستو وه.

ماکوان: جیابوهوه لیت؟

خه جیج: نا، به لām به مانگ به کتر نابینن و ته له فۆنیشم بۆ ناکات،
ئهوهی که ئیتستا به سهرم هاتوو هه موو تاوانی خۆمه.

ماکوان: وانیه، راسته تاوانیکی گه ورهت کردوو، به لām خوای گه وره
ئه گهر تۆله شت لی بکاتهوه بۆ پاکبونه وهته، ئه ی باشه خۆ ئه گهر
تاوانیکت کردیت، ئه ی ئازار و سازان چی ئه وان بۆ نه خۆش که وتون؟
خه جیج: با خۆیان وه لām بده نه وه.

ئازار: منیش دان به تاوانی خۆمدا ده ئیم، له زانکۆ له گه ل کورپیکدا
یه کترمان ناسی و زۆر یه کترمان خۆش ده ویست، زیاتر ناچمه ناو قولایی
باسه که له پاشان کورپیکی تر به ده سال له و کورپه گه وره تر بوو که پیشت
یه کترمان خۆش ده ویست له بهر سهروهت و سامانه که ی من وازم له و
که سه هیناو رازی بووم شوو به م پیاوه ده ولهمه نده بکه م،
خۆشه ویسته که م ناوی ئه حمه د بوو له داخا سه ری خۆی هه لگرت و پۆشت
که س نازانیت له کوئیه، پاشان پیاوه ده ولهمه نده که ئالتونی زۆر و سه یاره ی
بۆ کریم، که تووشی ئه م نه خۆشیه بووم وازی لیته نام.

ماکوان: سه یره، ئه ی سازان تۆ هیچ شتیک، کۆمیتیکت هه یه.

سازان به قورگی پر له گریان هوه وتی: تاوانی من له هه موویان گه وره تره
من وه کو هه موو کچانی تر ئاره زووم بوو شو بکه م به کورپیکی نامۆزام
به لām ئه و منی نه ده ویست، له پر برا که ی هاته داوام، منیش بۆ ئه وه ی سزای
ئو بده م شوم کرد به برا که ی، مالی مامم زۆر گه وره بوو، چوار مالی تیدا
ده زیان و اتا چوار خیزانی جیاواز بوون، مالی تیمه و خوشکی میرده که م و
مالی مامم و ئه و برابه ی که م نه زه م لیده کرد پیشت هه موومان له یه ک
حه وشه دا بووین و خانوه کامان جیا بوو، به لām من ژیانم له هه موویان
تیکدا له بهر خاتری خۆم و له کۆتاییدا خوای گه وره تۆله ی لیسه ندمه وه.

ماکوان: بۆ چیت کرد؟

مهمله که تی عیشق

سازان: هه میسه له فیتنه ی و دوو پرووی و ئاژاوه نانه وه دا بووم، وه کو شهیتان له نژیوانی ئاموژنم و مامم، هاوسه ره که م و براکه ی و خوشکه که ی و میرده که ی شه ږم دروست ده کرد، له بهرچاویان وا خوّم نیشان ده دا که په یوه ندیم هه یه له گه ل میردی دشه که م، تا له یه کم جیا کردنه وه.

پاشان نه و ئاموژایه م که پیشتی حه زم لئی بوو شوی پیبکه م کیشه م دروست کرد نه ویش ژنه که ی ته لاق دا.

خه ریک بوو هه رسیکیان بکه مه دهره وه، به لام نه مده زانی چی بکه م، نه وان دهرده دل و پۆخ له واتی خو یان بو من باس کرد، من سه رم داخستبوو، وه لامم پینه بوو بو قسه کانیان. به هه رحال پیم وتن من ده توانم چیتان بو بکه م؟ چیم پیده کریت و بوچی هاتوون بۆلام، به لام به شیوه یه کی زور نه رم و برایانه پیم وتن.

خه جیج: من هیچ که سم نییه، پیویستم به که سایه تی تویه، چی بکه م تا خوا لیم خو ش بیت، پاره شم زوره تو چی بلییت له قسه ت دهرنا چم.

ئاژار: منیش ده زانم مه رگم نزیکه نه گه ر ژیا نیکی تر هه بیت هه زده که م له گه ل کاک ما کواندا بم.

سازان: من دنیام له ده ست چوو، هاتووم بو نه وه ی هاوکاریم بکه ییت قیامه تم له ده ست دهرنه چیت.

ماکوان: له پراستیدا چوار وشه م هه یه بو تان، له به ری بکه ن بو نه وه ی وشه ی پینجه م له دایک بیت نه گه ر ده کریت فیری نه م چوار وشه یه بن

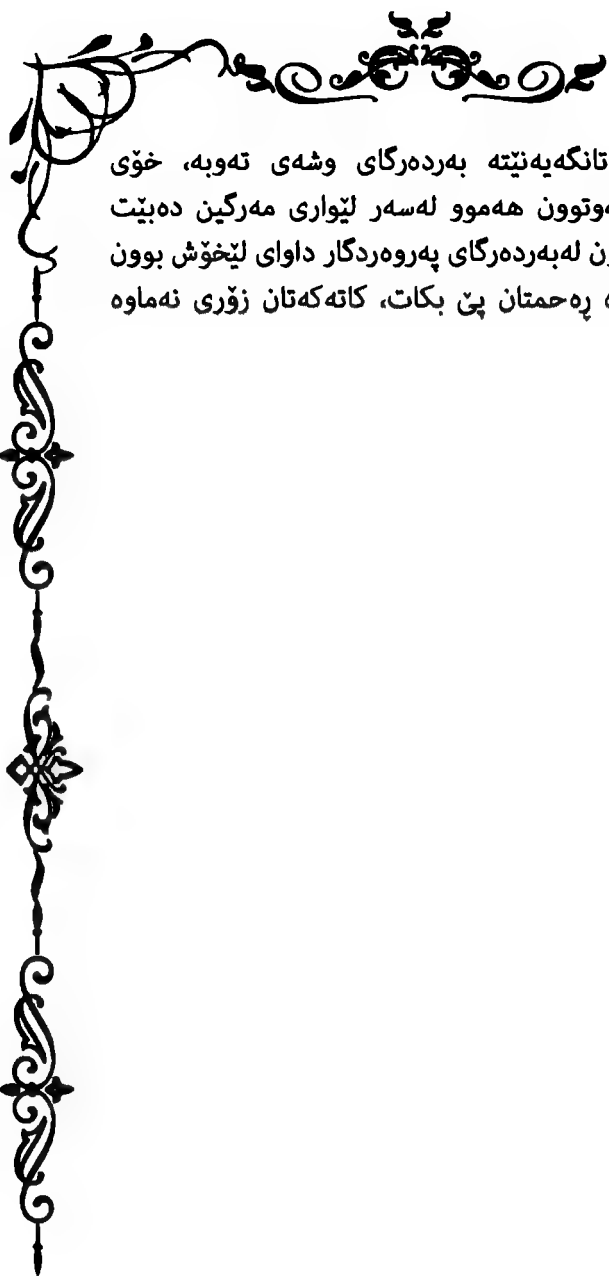
یه که م: هه له م.

دوو هه م: بمبوره.

سییه م: سو پاس.

چواره م: خو شم ده ویت.

ئەم چوار وشەيە ئەتانگەيەننە بەردەرگای وشەي تەوبە، خوئی
لەراستیدا تێو درەنگ کەوتوون ھەموو لەسەر لێواری مەرگین دەبیت
فریای خویمان بکەوین، بپۆن لەبەرەرگای پەرورەدگار داوای لێخۆش بوون
بکەن، بەلکو خوای گەورە پەحمتان پێ بکات، کاتەکان زۆری نەماوە
فریا بکەون.

هه له‌م، بمبوره، سوپاست ده‌که‌م، خوشم ده‌وئیت

له نووسینگه گویم گرت له کورته چپړوکی ژبانی خه جیج و نازار و سازان، تووشی شوک بووم، به‌لام ویستم دان به‌خومدا بگرم، گورپانکاری ته‌واو بکه‌م له‌ژبانی ته‌و ئافره‌تانه‌دا، له‌کاتیکدا هه‌رسیکیان سه‌ره‌یان گرتووه بۆ مه‌رگ، خوشیان باش ده‌زانن که ده‌مرن، به‌لام دیار بوو زور ده‌ترسان له‌دوای مردن، بویه په‌نایان بۆلای من هینابوو که ږیگیان نیشان بده‌م، ده‌بوو نه‌مانه‌ته‌که به‌باشترین شیوه‌ بپارێزم.

بویه داوام لیکردن که چوار وشه‌ فیر بین بۆ تۆبه‌کردن و گه‌رانه‌وه بۆلای خوای گه‌وره، بۆم باسکردن که هه‌میشه‌ چاو کویر نابیت، به‌لکو دل کویر ده‌بیت، تیره‌ زور شتتان له‌ده‌ست داوه‌ یان بابلیم مردوو، نه‌قلتان نه‌ماوه‌ و گوینکانتان نابیسیت، خوای گه‌وره‌ ده‌فه‌رموویت:

(أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُون لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ) (الحج
واته: تیا نه‌م کافرانه‌ی مه‌ککش به‌سه‌ر زه‌ویدا نه‌گه‌راون تا نه‌م شتانه به‌چاوی خوایان ببینن و دلایان هه‌بن تا به‌دلایان تیبکه‌ن یاخود گوئیان هه‌بیت و شتی پێ ببیستن، به‌لام چاو کویر و نابینا نابیت، به‌لکو نه‌و دل‌ه‌ی که له‌سنگدایه‌ کویره‌و حه‌قیقه‌ت و راستیه‌کان نابینیت.

به‌هه‌رحال کاتی نه‌وه‌مان نه‌ماوه‌ که‌چی باسبکه‌ین و چی باس نه‌که‌ین یان له‌که‌ل ږیزم بۆ نازار باوه‌کو مه‌سیحی نه‌بین باسی تاوانی خویمان بکه‌ین و به‌ناوی ئیعتیراف و دانیانان، پاشان باسی تاوانه‌کاتمان وه‌کو تیر یان فیشه‌ک بده‌ینه‌ ده‌ستی خه‌لکی و دواپی پتوه‌مان بنیته‌وه، ئیتر نه‌گه‌ر به‌قسه‌ی من ده‌که‌ن هه‌چ کات باسی تاوانه‌کاتمان مه‌که‌ن، به‌لکو ږوون بۆلای

خوای موته عال دهرکاری کراوه یه، کاتی دیاری کراو بۆ کهس دانانیٓت، گوٓی بۆ هه موو کهس ده گریت و ئاگاداره به سهر هه مووانه وه، ته نها نه و له هه موو تاوانیک خوٓش ده بیٓت، خوای گه وره ده فهرموویٓت:

﴿قُلْ يٰٓعِبَادِیَ الَّذِیْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰۤی اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ یَغْفِرُ الذَّنۜوۡبَ جَمِیۜعًا اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوۡرُ الرَّحِیۡمُ﴾ (الزمر

واته: بیٓتومید نه بوون له په حمه تی خوا، ئیبنو عه باس ده فهرموویٓت: که سانیک له هاوبه ش بریارده ران خه لکیان کوشتبوو به زۆری، زینایان کردبوو به زۆری، هاتنه لای پیغه مبه ری خوا ﷺ وتیان: نه ی محمد ﷺ نه وه ی تو ده یلیٓت و بانگه وازی بۆ ده که یت شتیکی چاکه به لام پیمان بلٓی: نایا نه و تاوانانه ی که پیٓشر کردو ومانه ده سپرته وه و خوا لیٓمان خوٓش ده بیٓت؟ خوای گه وره ئه م ئایه ته ی دابه زاندو فهرمووی: نه ی محمد ﷺ به و به ندانه م بلٓی که ئیسرائ و زیاده ویان کردوو له تاوان و سه ریٓچیدا: بیٓتومید نه بن له په حمه تی خوا، به دلناییی خوای گه وره له هه موو تاوانیک خوٓش نه بیٓ ته نها شه ریک دانان نه بیٓت بۆی ئیتر له هه موو تاوانیکی تر خوٓش نه بیٓت، (ئه مه ئومید به خشترین ئایه ته له کتابی خوای گه وره، و سه حابه زۆر دلایان پیٓی خوٓش بووه)، (ئه م ئایه ته بانگکردنی سه رجه م کافران و تاوانبارانه بۆ ته وبه کردن و گه رانه وه بۆ لای خوای گه وره، نه وه ی ته وبه بکات چه ندیک تاوانی زۆر بیٓت خوای گه وره لیٓ خوٓش ده بیٓت، وه کو نه و که سه ی که سه د که سی کوشت و ته وبه ی کردو خوای گه وره لیٓ خوٓش بوو)، ئیبن عه باس ده فهرموویٓت: (هه رکه سیٓک له پاش ئه م ئایه ته خه لکی بیٓتومید بکات له ته وبه نه و باوه ری به قورٓانی پیروژ نییه)، به دلناییی خوای گه وره زۆر لیٓخوٓشبوو به په حم و به زه ییه.

برۆن خوٓتان به ئاو پاک بکه نه وه و ده ستوٓیژ بگرن و دلۆده روونتان پاک بکه نه وه و برۆنه سه ر به رمال و بلٓین:

خوایه گیان هه له بووم زۆر داوای لیووردن ده کهم بمبوره، سوپاست ده کهم که ده رگای تهوبهت دانه خستوو و لیم خوش به، خوایه گیان خوشم دهوویت، چونکه هه موو شتیک جی ده هیلم و ده که پریمهوه بۆلای زاتی به رزت.

ئهمهش نهینی ئه و چوار وشه یه یه که پیموتن، داوا ده کهم له نازاری خوشکم واز له ئایینی تر بهینیت و بکه پرتهوه بۆ ناو دینی ئیسلام به کافری نه مریت و بۆ هه تا هه تابه له دۆزهخ دا نه بیت.

برۆن به گریان هوه تاوانه کانتان بۆ خوا باس بکه و داوای لیخوشبوونی لیکه، زۆر نزیکه دوعا و تهوبه که تان هوکاری چاره سه ری نه خوشیه کانتان بیت.

هیچ کهس له ئیوه ۱۰۰ کهسی نه کوشتوو، خوای پهروه ردگار له که سیک خوش ده بیت که ۱۰۰ کهسی کوشتوو بۆ تاوان، چونکه به داوای که رانه وه و تهوبه دا بووه خوای که وه ره ناو میدی نه کردوو، ئه و ئافره ته ی که پشیله که ی برسی کرد و له برسا مرد، چوو دۆزهخ تهوبه ی نه کرد، شهیتان بۆیه بووه خاوه نی پله ی شهیتانی چونکه لوت به رز بوو له تهوبه کردن، به لام ئاده م و حه واهه ردووکیان زانیان هه له یان کردوو خیرا داوای لیووردنیان کردو سوپاسی خویان کرد، پاشان خوشه ویستیان بۆ پهروه ردگار ده ربهری، خوای که وه ره بۆمان ده گیر پته وه و ده فهرموویت:

﴿قَالَ رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ (الأعراف)

واته: هه ردووکیان یه کسه ر تهوبه یان کرد وه کو ئیبلیس نه بوون که تاوانی کردو تهوبه ی نه کرد، به لکو ئه مان یه کسه ر دانیان به تاوانی خویندا نا ئه ی پهروه ردگار زولیمان له نه فسی خو مان کردو تاوانمان کرد (پۆیسته هه ر که سیک تاوانی کرد وه کو ئاده م و حه واهه خیرا تهوبه بکات و بۆ لای خوای که وه ره بکه پرتهوه تا خوای که وه ره لیی خوش بیت)، ئه گه ر تۆ لیمان

خوښ نه بې و ږه حلمان پې نه که ی نهوا ټیمه له زه رهمه ندان نه بین له
دونیاو قیامه تدا، خوی گه وره لیان خوښوو.

خوشکه کانم خوی گه وره هه موو شهو ټک چاوه پښه که ټیوه
بگه پښه وه بولای هه موو شهو ټک دټه ناسمانی دنیا تا سې به کی شهو
ده مینټه وه، پاشان ده فهرموو ټ: کي داوام لیده کات تا پټی به خشم، کي
داوای لیخوښ بوون ده کات تا لټی خوښ بېم، نه مه ش قسه ی به ریزترین و
به پیزترین مروفي جیهانه پیغه مبه ر محمد ﷺ که
ده فهرموو ټ:

يَنْزِلُ رَبُّنَا تَبَارَكَ وَتَعَالَى كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا، حِينَ يَبْقَى ثُلُثُ اللَّيْلِ
الْآخِرِ، يَقُولُ: مَنْ يَدْعُونِي، فَأَسْتَجِيبَ لَهُ؟ وَمَنْ يَسْأَلُنِي فَأُعْطِيَهُ؟ وَمَنْ
يَسْتَغْفِرُنِي فَأَغْفِرَ لَهُ؟ / متفق عليه

ټیوه ده توانن لهم کات و ساهه دا خیرا ژيانتان بگوړن که گوړانکاری
پرویدا خوی گه وره عیزهت و نارامی و دلنه وایتان پښکه ش ده کات،
پښکای به ره و خوا راسته پښکایه و تاسه و خواوو خپچی ټیدا نییه، به قسه م
بکه ن په له بکه ن له ته و به و گه پرانه وه بولای خوا، خیرا فریای به ندایه تی و
یادی نه و زاته به رزه بکه ون، که ده گه پښه وه بولای دلنیا بن زور دلنیا بن،
له دایک به به زه یی تره بو منداله کانی، نه و زاته ش بو به نده کانی، دلنیا بن
شهیتان پښکاتان پې ده گریټ، به لام چاوکراوه بن به یادی خوا راوی بنین،
چونکه له که میندایه بوټان، ټیستا له ټیوه زور نزیکه، خوی گه وره
ده فهرموو ټ:

إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُم
مُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾ الأعراف

واټه: نه و که سانه ی که ته قوای خوی گه وره نه که ن کاتیک تووشی
وه سوه سیه ک بین له لایه ن شهیتانه وه یاخود له کاتی تووړه پیدا فهرمانیان
پې بکات به خراپه و تاوانیان بو برازینټه وه، دواتر بیر نه که نه وه له

گه وره یی خوای گه وره و سزا که ی نه وان به ناگا دین و راستیه کان نه بینن که نه مه له شه یتانه وه بووه.

نه و که سانه ی که خاوه نی په حم و به زه بین خوای به به زه یش به زه یی پیا یاندا دیته وه، پیغه مبه ر ﷺ ده فهرمو ویت: (الراحمون برحمهم الرحمن) ئیوه ش به زه یتان به خو تاندا بیته وه تا خوا به زه یی پیا تاندا بیته وه.

خوای په روه ردگار دلنیا مان ده کاته وه که هه ر که س خو پاریز و خواناس بوو خوای گه وره ده رگای خپرو چاکه ی بو ده کاته وه:

(... وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ۝) الطلاق

واته: هه ر که سیك ته قوای خوای گه وره بکات به وه ی که سنووری خوای گه وره نه به زینن و تاوان و سه ریچی نه کات و خیزانه که ی ته لا قدا له سه ر سوننه ت ته لا قی بدات، گه پران دیه وه له سه ر سوننه ت بیگه ری نیته وه، شایه ت دابنیت، نه وه خوای گه وره ده رووی خپری لن نه کاته وه له و کیشه یه ی که که و تۆ ته ناوی و پرزگاری نه کات، له ناخوشیه کانی دونیاو قیامه ت پرزگاری ده کات، یا خود که و ته ناو هه ر شو به وه گومانیک له دیندا خوای گه وره ده رووی لن نه کاته وه و پرزگاری نه کات، یا خود له سه ره مه رگدا له ناخوشیه کانی سه ره مه رگ پرزگاری نه کات.

هه روه ها ناکریت هه موو زیانت به په قه وه ته ماشای خو ت بکه یت و بلپی ته واو من کو تایم هات له بهر تاوانه کانم خوای گه وره نه وه ی به سه ردا هینام، دلنیا تان ده که مه وه خوای گه وره زولم ناکات، گومانم له وه دا نییه خوای گه وره تۆ له ده سینیته وه، به لام له و که سانه نا که ته و به ده که ن و ده گه ری نه وه بولای خوای په روه ردگار، ده مه ویت پیتان بلیم شت له سه ر خو تان قورس مه که ن به ناسانی بیگرن، چونکه بیر کردنه وه ی پۆزه تیف نه نجامی باشی لیده که ویته وه، به چاوی مرو فیه کانه وه ته ماشای خوای په روه ردگار مه که ن، خوای گه وره به دیه پنه ره خاوه نی به زه یی و په هاییه،

واتا بهزه‌یی و په‌حمی خوا پټوهر ناکړیت به مه‌خلوق، نه‌وه‌شتان له‌بیر
نه‌چیت که چوڼ بیر له‌خوا بکه‌یته‌وه خوا‌ی گه‌وره به‌و شیوازه به‌ر‌خوردت
له‌گه‌ل ده‌کات.

جا بو‌یه تکاتان لټ‌ده‌که‌م کاره‌کان به‌ناسانی وه‌ربگرن و له‌سه‌رخوټان
قورس مه‌که‌ن، پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ ده‌فه‌رموویت و فی‌رمان
ده‌کات که دین و هه‌موو شتیک به‌ناسانی بگرن و قورسی مه‌که‌ن، مژده‌در
و هه‌میشه گه‌شبین بن و دووربن له‌نه‌فرین کردن و خراپه‌کاری و تاریک
بینی و خراپ بینی (یسروا ولا تعسروا، وبشروا ولا تنفروا) متفق علیه.

خه‌جیج: کاک ماکوان تو بلټیت خوا‌ی گه‌وره له‌من خو‌ش ببیت؟

ماکوان: به‌دلنیا‌یه‌وه لټ خو‌ش ده‌بیت، چونکه په‌یمانی خو‌یه‌تی
خوا‌ی په‌روه‌ردگار، وه‌کو پی‌شتر ئاماژه‌م پیکرد که‌س له‌ ١٠٠ که‌سی
بیتاوانی نه‌کوشتووه، که‌چی خوا‌ی گه‌وره له‌و که‌سه خو‌ش بووه که
نه‌وکاره‌ی کردووه.

سازان: ئاخر کاک ماکوان من مالی خه‌لکم ویران کردووه، نه‌و خه‌ل‌کانه
چوڼ لټم خو‌ش ده‌بن و ده‌بیت هه‌تا ماوم قور بکه‌م به‌سه‌رما به‌راستی.

ماکوان: ئاخر سازان گیان باوکه‌که‌م، خو‌تو ته‌وبه‌کردن و گه‌رانه‌وه بو‌لای
خوا‌ی گه‌وره به‌یاری منالان و مال‌ه با‌جینه و شت نه‌زانیت، نه‌گه‌ر پراستگو
بیت له‌ته‌وبه‌کردن و گه‌رانه‌وه‌ت به‌دلنیا‌یه‌وه خوا‌ی گه‌وره له‌دنیا و له
قیامت دل‌ی نه‌وانه‌ی که‌غدرت لټ‌کردوون بو‌ت پازی و نه‌رم ده‌کات،
ټیمه‌باسی ته‌وبه و گه‌رانه‌وه بو‌لای خوا‌ی گه‌وره ده‌که‌ین، خوا‌ی موته‌عال
هه‌موو دل‌ه‌کانی دروست کردووه که‌نیتوانی په‌نجه‌ی موباره‌کیدایه چوڼی
بو‌یت هه‌لیان ده‌سورټ‌نیت و پازیان ده‌کات.

سازان: واتا من نه‌و هه‌موو زولم و خراپه‌یه‌م کردووه، به‌ته‌وبه‌یه‌ک
خوا‌ی گه‌وره لټم خو‌ش ده‌بیت و کو‌تایی دټت؟

ماکوان: تاریکی به تاریکی لاناچیت، بۆ پۆشنکردنی تاریکیه که مۆمیک بهسه، یان پۆشن کردنی چرایه که نه گهر له توانامدایه چراخان دامه گیرسینه، نه گهر توانات ههیه پری بکه له بلاجکتۆر و گلۆپ، نه گهر لهوانه زیاترت توانی خۆر و مانگ له تاریکی تاوانه کانیدا داگیرسینه.

کهواته گرنکه پلهی تهوبه کهی نۆ چهنده، نۆ ههر له تاریکیدا بیت، دانیابه به تاریکی تاریکی لاناچیت، تهنها پرووناکی تاریکی لادهبات، تاوان و تهوبه وهک تاریکی و پرووناکین.

رق و کینه به رق و کینه له ناو ناچیت، خۆشهویستی له ناویان دهبات.

نازار: کاک ماکوان نهی من چی بکه؟

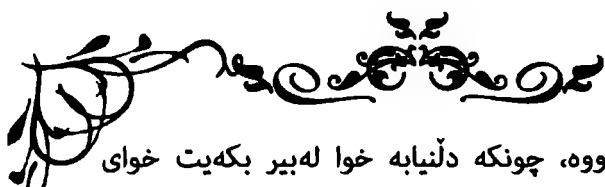
ماکوان: وه لآ نازاری به پریز نهو خاچه له مت که رهوه و خۆت پزگار بکه له م خاچ و سه لیه، باوکی من بۆ خۆت کافر و بیدینو مورتهد کردوه، له که ل خوشکه کانت تهوبه بکه و شایه تومانی بینه رهوه وهره بۆ ناو ئیسلام.

من نامۆزگاریت ده که م که هه موو شهوێک پینچ خولهک دابنیت بۆ په یوه ندی به ستن له که ل خوادا، هه رچه نده په یوه ندییه کانی تر زۆره، به لām به گشتی مه بهستم نهوه یه پینچ خولهک خۆت له که ل خوای موته عال قسه بکه و پشکنین بۆ تهوبه و گه رانه وهت بکه.

یه که م: هه ست به و خۆشییه بکه که خوای گهوره لیت خۆش بووه، په یوه ندییت کردوه به هه موو سیفاته بهرز و پیرۆزه کانیه وه، ههر له خۆشهویستی و لیبوردهیی و سه لامهی و یه کتا په رستی.

دووهم: ئاههنگ بگپه بۆ نهو چرکه ساتانهی که نزیک ده بیته وه له خوای گهوره به ناوازی خویندی قورنان، ههروه ها نزیک بوونه وهت له سیفاته بهرزو پیرۆزه کانی.

سییه م: پۆژانه خۆت به دوور بگره له یادنه کردنی خوا و به شهودا پیداجوونه وه بکه بزانه نهو پۆژه چهنده دوور بوویت له خوای خۆت، یان

چه‌نده خوات له‌بیر کردووه، چونکه د‌لنیا به خوا له‌بیر بکه‌یت خ‌وای موته‌عال له‌بیرت ده‌کات و په‌راویژت ده‌خات و خ‌وت ناماده ده‌که‌یت ب‌و د‌وژه‌خ.

چ‌واره‌م: له‌جیاتی ئه‌وه‌ی ده‌ست بکه‌یت به ل‌ومه‌ی خ‌وت که چیت کردووه و چیت نه‌کردووه، ئه‌وانه بخه‌ره پشتی گویت و هه‌ول‌بده ب‌و چاک‌کردنی ئی‌وانی خ‌وت و خ‌وای په‌روه‌ردگار بزانه، دووریه‌که‌ت له‌کویدا به نزیک به‌روه‌ه ل‌یی.

پ‌نجه‌م: په‌شیمانی ده‌رپه‌ه لای خ‌وای په‌روه‌ردگار و هه‌موو پ‌وژیک بزانه چه‌ند وتوته (استغفرالله وأتوب الیه) که نابیت ۱۰۰ جار که‌متر بیت، به‌لام زیاتر باشته‌ه.

شه‌شهم: بیرى ئه‌و تاوانانه بکه‌روه‌ه که ز‌ور که‌وره‌یه و کاریکه‌ری ز‌وری له‌د‌وای خ‌وی به‌ج‌یه‌تشت‌ووه پاشان ده‌ست بخه‌ره سه‌ر د‌لت و بیر له‌راستی و دروستی نه‌ه‌تت بکه‌روه‌ه و د‌ا‌وای ل‌یخ‌وش بوونت کردووه و که‌راویته‌وه ب‌ولای خ‌وای په‌روه‌ردگار و بزانه خ‌وای په‌روه‌ردگار به‌به‌زه‌یی و که‌وره‌ه به‌خ‌شنده‌یه.

حه‌وته‌م: سوپاسی خوا بکه‌ه و به‌یادو زیکری (الحمدالله) که به‌خ‌شنده و پ‌یکای هیدایه‌تی نیشان د‌ایت و د‌ل‌نیا به‌روه‌ه له‌وه‌ی ت‌و نه‌ه‌تت پ‌استه، ئه‌وا خ‌وای په‌روه‌ردگار ل‌یت خ‌وش بووه.

هه‌شته‌م: په‌یه‌ه‌ندی پته‌و دروست بکه‌ه له‌ئی‌وانی خ‌وت و خ‌وای موته‌عال، ئه‌م نزیک بوونه‌وه‌ی په‌یه‌ه‌ندییه ته‌نها ب‌و نو‌یز و پ‌وژوو به‌خ‌شین و قورئان خو‌یندن و زیکر و فیکری په‌روه‌ردگار ده‌بیت و دووباره‌کردنه‌وه‌ی وشه‌ی (استغفرالله) به‌رده‌وام.

ن‌ویه‌م: سه‌ره‌تا ز‌ور سه‌خته، به‌لام له‌د‌وایدا تام و چ‌یزى ز‌ور نایابی ل‌یوه‌رده‌گریه، ب‌و ئه‌وه‌ی ت‌ینه‌رجیت ب‌و بکه‌ر‌یتته‌وه ته‌ماشای تاوانه‌کانت

بکه و بهراوردی بکه له گه‌ل چاکه کانت، نهوکات ده‌زانیت پتویست بهو
به‌یوه‌ندییه پته‌وه هه‌یه له گه‌ل خوای په‌روه‌ردگارا.

ده‌یه‌م: به‌رده‌وام به له‌سه‌ری لانی که‌م یه‌ک مانگ بزانه چ
گۆرانکارییه‌ک پروو نه‌دات، که پرویدا په‌یمان نوێ بکه‌روه‌ه بۆ دوو مانگ
پاشان بۆ سێ مانگ و شه‌ش مانگ و تا ساڵ و هه‌موو ژیان نه‌وکات
ده‌زانیت تامی به‌ندایه‌تی و ئیمان چه‌نده شیرین و خوش و به‌پێژه.

نازار: کاک ماکوان ده‌توانیت دووباره‌ی بکه‌یته‌وه، چونکه ده‌مه‌وێت
تۆماری بکه‌م، دلنیا به‌ بۆ خۆم ده‌بێت.

ماکوان: جا نه‌گه‌ر ب‌ل‌ا‌و‌یش‌ی بکه‌یته‌وه من هه‌ر زۆر مه‌منون ده‌بم
چونکه خێر و پاداشتی له‌سه‌ر وه‌رده‌گرم.

بۆیه هه‌ر ده‌ خا‌له‌ که‌م بۆ دووباره‌ کرده‌وه و نه‌ویش مۆبایله‌که‌ی
ده‌ره‌یناو ده‌نگه‌که‌ی تۆمار کردم.

له‌په‌ر پاسه‌وانه‌که‌ی بازا‌ری په‌شه‌مو‌ل هات وتی کاک ماکوان کاتژمێر ۷
ئێواره‌یه‌ دوو‌کانه‌کانی تر هه‌موو دایان‌خست، نازانم زیاتر ده‌م‌ین‌یته‌وه یان
کاته‌که‌تان بیر‌چووه، چونکه ئێمه‌ش پ‌ش‌و‌ومان هه‌یه.

ماکوان: زۆر زۆر داوای لێ‌بو‌رد‌نم هه‌یه، سه‌رقا‌ل بووین کا‌تمان
له‌بیر‌کرد‌بوو، هه‌ر ئێستا دا‌یده‌خه‌م. من و که‌چه‌کان هه‌ستاین پ‌و‌شت‌ین، پێم
وتن پا‌زی ده‌بن به‌یه‌که‌وه به‌چین بۆ که‌باب خو‌اردن یان پا‌به‌ندن به‌ شتی
تره‌وه؟

خه‌جیج: کاک ماکوان به‌و مه‌رجه‌ی ده‌عه‌وتی من بیت.

ماکوان: کیشه‌ نییه، به‌لام ئێمه‌ی لا‌د‌یی واین که‌ پیاو ئاما‌ده‌ بوو هه‌ر‌گیز
ئا‌فره‌ت ده‌ست نا‌کات به‌ گیر‌فانیا، ئێمه‌ی لا‌د‌یی خو‌مان به‌ (ج‌یت‌ئ‌ل مان)
ده‌زانین، به‌لام پێم ب‌ل‌ێن کو‌ی که‌بابی خو‌شی هه‌یه؟

هممويان بیدهنگ بوون دیاربوو شارهزای که باب خواردن نه بوون،
نازار سه یاره که ی هیئو چووین بو نانوواردن، بوم باسکردن رۆشنییری
که باب خواردن چۆنه و کام که بابخانه ی باشه بو ی برۆین، پیم وتن نه و
که بابخانه ی نانه و او نانی گهرمی هه یه، پاشان تهره پیازو لیمو به کار
ده هیئت و گوشته که له بهرچاوی موشته رییه کانیدا ده کات به قیمه و له
شیشی ده دات.

سازان: کاک ماکوان نه گهر پرسیارکت لی بکه م ئاسایه؟
ماکوان: به دلناییه وه سازان-ی خوشکم.

سازان: سوپاس، ده مه ویت به رسم ئایا تو رۆژنامه نووسی، بانگخوازی یان
مه لایت یان نووسهری، چاکسازیت، بزنسمانی کامیانیت؟
به پیکه نینه وه وتم: باشه سازه ی خوشکم یه کیک له وانه هه لبریره و
به ئاره زووی خو، چ جیاوازیه ک ده کات بو تو؟

سازان: وه للا هیه، به لام ماشاء الله هه موو که سایه تییه کانت تیدا
کۆبوه ته وه بویه سه رم لیده رنه چوو له کام بوار کار ده که یه.

ماکوان: جاری ماوته هه ندیک شتی تریشم پی ده لیت، هه ندیک
خه لک پیم ده لین کۆنه به رست، تیروریست، رادیکال، ئووصلی و زوری تر،
به لام پیم خو شه خزمه تکاری خه لکی بم به گشتی.
خه جیه: در یغیت نه کردووه.

ماکوان: نازار ریکا هه له مه که لی ره وه ده پۆین، برسیمه با خیرا بکه یین.
له گه ل هه رستی خانمه که دا بووم له سه یاره که ی نازاردا زهنگی
ته له فۆنه که م لیدا شیرکو بوو، وتی بابه هه زده که م بتبینم بو دیار نیت؟
ماکوان: شیرکو به یانی گهنم دیت به شوینتا و ده ته یتیت بۆلام، ببوره
سه رقآل بووم بویه ته له فۆنم بو نه کردیت، نانت خواردووه؟

شیرکۆ: به لّی نانم خواردوو.

ماکوان: چیت خواردوو؟

شیرکۆ: نیسکینه.

ماکوان: چەند خوشکت ههیه شیرکۆ؟

شیرکۆ: دوو خوشک و برایه کین.

ماکوان: ئه زانم برای ترت ههیه، ئه ی کیتی تری لّیه، سهروه ری میردی دایکت له ماله؟

شیرکۆ: نا له دوکانه.

ماکوان: باشه تۆزیکى تر که بابتان بۆ ده هیتم بۆ خوشک و براکانت، به لّام به شی دایکت و سهروه نهیهن خۆتان بیخۆن باشه کوپى خۆم.

شیرکۆ: باشه.

ماکوان: که هاتمه سه ری کۆلانه که ته له فۆنت بۆ ده کهم وه ره که باببه که به ره.

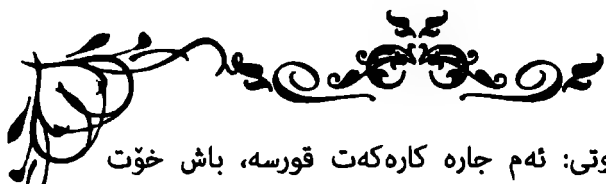
شیرکۆ: باشه، ئه ی داده که نم به یانی سه عات چه ند دیت؟

ماکوان: نازانم، ته له فۆنت بۆ ده کات، جارێ خوات له گه لّ من میوانم له گه لّ دایه کوپى خۆم جارێ به ئیجازه قسه ده کهینه وه، خوات له گه لّ.

گه یشتینه که باب خانه که و شیخ عه بدولپرهمان له که بابخانه که ی (حه سه ن) ی که بابچی که بابی ده خوارد، چوومه لای سلّوم لیکرد و وه لّامی دامه وه زۆر پرووگهش بوو وتی: خۆت ئاماده بکه بۆ کاریکى گه وه، من نانم خوارد ده پۆم، پاره کهم بۆ ئه دهیت یان پاره ی هه موتان بدهم؟

ماکوان: نا شیخ گیان برۆ من له خزمه تام.

به زهرده خه نه يه كه وه وتی: ئەم جاره كارەكەت قورسه، باش خۆت
ئاماده بكه.

كه ناھمان خوارد نانم برد بۆ شيركو و به يانی له گەل گەنم و شيركو
تهواوی پۆژه كه به يه كه وه بووین له بازار، دوكتۆر چالاك ته له فۆنی بۆ كردم.
د. چالاك: داوات لێده كه م پۆژی سێ شه ممه بییت بۆ باخه كه و وازمان
لێ نه هێنیت.

ماكوان: به دڵناییه وه دێم، پێشتر وه عدم داوه كه بچم به شوین ئەنوه
دا له گەل ئەنوه به يه كه وه بیین، ئەم به يانیه قسه م له گەل كرد پازیم كرد
كه به يه كه وه بیین به پشٹیوانی خوا.

د. چالاك: زۆر سوپاس كاك ماكوان، به راستی جیگای پێزی ئەو بپاری
دابوو نه گەرێته وه، به راستی كاریکی باشت كرد من زۆر سوپاست ده كه م.

ماكوان: پێویستی به سوپاس نییه ئەوه ئەرکی سه راشا هه.

به زهرده وام بووم له گەل شيركو و گەنم له بازار، گەنم پرسى: كاكه وه زێر
ته له فۆنی بۆ نه كردوویت؟

ماكوان: نا له و پۆژه وه هیچ په یوه ندى نه كردوو ه.

گەنم: په یوه ندى به منیشه وه نه كردوو ه.

ماكوان: بێتاقه تی و بیرى ده كه ییت؟

گەنم: نا به خوا هه ر وتم بزائم خاوه نی وه عدى خۆیه تی؟

ماكوان: وه زێر كوپێكى به ئەده به و ئاقله، چه نده رقم له باوكیه تی
ئوه نده پێزی وه زێرم لایه، ناھتلم لێت ون بییت، به لام ئیجازه م به بابۆت
راست بكه مه وه، ئەگەر خۆشی بویت به راستی ده سته ردارت نابیت،
ئەگەر نه یشیه ویت ئەوا زوو ده ست هه لده گریت.

که نم: به خوا مه بهستم هیچ نه بوو، هر ویستم بزانه توانای نهو قسه زله ی هه یه که له زانکو و جیگاگانی ترده ده یکرد، بو زانیاریت کاکه تو ههرچی بلیت له قسه ت ده رناچم.

ماکوان: که واته وهرزیرت لامه بهست نییه و خوش ت ناویت؟

که نم: نه گهر بلیم خوشم ناویت درو ده کهم، به لام تو م زیاتر خوش دهویت، تو برامی به لام نهو هیچم نییه، جیگای نهو ده گیریت هوه به لام جیگای تو م بو ناگیریت هوه.

ماکوان: چه نده دل خوشم به قسه که ت، خوای گه وره مه حفوزت بکات، ویستم پیت بلیم له دانانی پلانی کددام، که هه موو که سووکار ناگادار بکه مه وه له وه ی خوشکی تیمه ی ت، دوا ی نه وه ش ناییت له مالی جه مال بزیت، دیته وه بو مالی باوکت لای تیمه ده ژیت، نه گهر رازی بیت.

که نم له خوشیا دهستی کرد به پیکه نین و باوهشی پیاکردم و چاوی پر بوو له گریان وتی پلانه که ت چیه؟

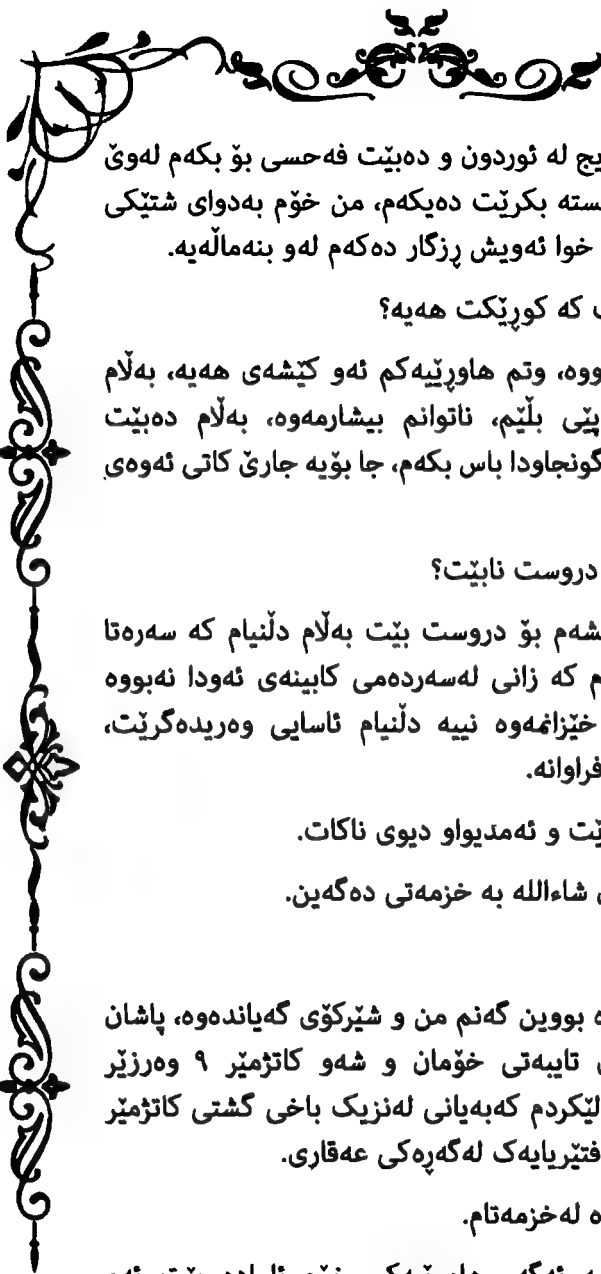
ماکوان: جار ی بامینیت، هیشتا له می شکما ته واو نه بووه، یتویستم به کاتی زیاتره، که پلانه کهم داریش نه وکات له ورد و درشتی ناگادارت ده که مه وه. با نه مرو له بهر شیرکو سه رقال نه بین بهو باسه وه، به لام ویستم بزانه پیناسه که ت سهر به کوئی، مه بهستم له کوئی له دایک بوویت؟ له کوئی بو یان ده رهیناویت؟

که نم: دلنیا نیم به لام و ابزانه پانییه یان قه لادزه.

ماکوان: باشه که چو یت هوه دلنیا به ره و ناگادارم بکه وه.

که نم: کاکه شیرکو زور دوو باره ی ده کاته وه که بییه ی ت بو نه رویج، دیاره زور نا ئارامه له گه ل دایکی و باوه پیاره که یدا.

ماکوان: ناگادارم، دوینت له گه ل خیزانه قسم کرد زانیاری باشی دامی دوا ی چه ند روژیکی تر ده ست ده کهم به نه نجامدانی نه وکاره، له گه ل خو م

دهیبه م بۆ سهفاره تی نه رویج له ئوردون و ده بیټ فه حسی بۆ بکه م له وی
ئهیناسینم، ئه وهی که پتویسته بکریټ دهیکه م، من خۆم به دوای شتیکی
وادا ده که پێم، به پشتیوانی خوا ئه ویش پزگار ده که م له و بنه ماله یه.

که نم: خیزانت ده زانیټ که کوریکت هه یه؟

ماکوان: نا باسم نه کردوو، وتم هاوړییه کم ئه و کیشه ی هه یه، به لām
ده بیټ له کوټاییدا هه ر پتی بلیم، ناتوانم بیشارمه وه، به لām ده بیټ
هه مووی له کات و شوینی گونجاودا باس بکه م، جا بۆیه جاری کاتی ئه وه ی
شیرکووش نه هاتوو.

که نم: ئه ی کیشه ت بۆ دروست نابیت؟

ماکوان: بپروا ناکه م، کیشه م بۆ دروست بیت به لām دلنیام که سه ره تا
تووشی شوک ده بیټ به لām که زانی له سه رده می کابینه ی ئه ودا نه بووه
په یوه ندی به حکومه تی خیزانه وه نییه دلنیام ئاسایی وه ریده گریټ،
خیزانم ئافره تیکی می شک فراوانه.

زۆر زوو شت وه رده گریټ و ئه م دیواو دیوی ناکات.

که نم: سوپاس بۆ خوا ان شاء الله به خزمه تی ده که نم.

ماکوان: ان شاء الله.

تا دره نگانیټ که به یه که وه بووین که نم من و شیرکووی که یانده وه، پاشان
هه موو چووینه وه جیکای تایبه تی خۆمان و شه و کاتژمیټ ٩ وه رزیټ
ته له فۆنی بۆ کردم، داوای لی کردم که به یانی له نزیک باخی گشتی کاتژمیټ
٣ دوانیوه پۆ پڕۆین بۆ کافتیریا به که له که ره کی عه قاری.

ماکوان: به خۆشحالییه وه له خزمه تام.

وه رزیټ: خۆ کیشه نییه ئه که ره هاوړییه کی خۆم ئاماده بیت ئه و
جه نابت ده ناسیټ به لām تۆ ئه و ناناسیټ، هاوته مه نی خۆمه باسه که م

بۆباسکرد وتی زۆر ههز ده کهم له کهلتان بم، منیش مهرجی ئه وهم داناوه
که ده بیته جه نابتان پرازی بن، جا نازانم چی ده فره موویت؟
ماکوان: بۆ من ئاساییه.

کاتیک له کهله وهرزیر ته له فۆنم ده کرد دوو جار جه مالی میردی دایکی
که نم ته له فۆنی کرد، منیش ته له فۆنم بۆ کرده وه.

جه مال: کاک ماکوان ههز ده کهم سبهینێ له مالی ئیمه بیت بۆ
نانخواردن، جا نازانم چی ده لئیت خو مه جالت ده بیت؟

ماکوان: کاک جه مال گیان سبهینێ دوو شه مه یه زۆر سه قالم، سی
شه مه ش ده عوه تم پیشت وه عدم داوه، چوار شه ممه من له خزمه تاندام.

جه مال: چوار شه ممه منیش له مال نیم.

ماکوان: ده پیرا ده یخهینه کاتیکی که، ئه گهر ههر بۆ نانخواردنه کاتی
ترمان ده بیت، به لام ئه گهر شتیکی کتوپره پیویسته بیم ئه وا واز له هه موو
شتیک ده هینم و دیم.

جه مال: نا؛ کاک ماکوان گیان ههر زیاتر بۆ نزیک بوونه وه و ته عاروفه
سو پاس بۆ خوا هه موو شتیک ئاسایی و باشه.

ماکوان: دهی سو پاس بۆ خوا ان شاء الله په یوه ندیمان ده بیت.

به لام به بانگ کردنه کهی جه مال دلخۆش نه بووم، هه ستم کرد شتیکی
له پشته وه یه، هه زم نه کرد ته له فۆن بۆ که نم بکه م نیگه رانی بکه م، به لام
بریارمدا که رۆشتم بۆ مالیان به ته نها نارۆم و یه کیک له هاوړیکانم له کهله
خۆمدا ده به م.

ئهو شه وه بیرم له وه ده کرده وه که داخۆ باسی من و وهرزیر چی بیت
و ده بیت خیرترین ریگا بدۆزمه وه بۆ باوه ر پیهینانی له بهر خاتری که نم،
بۆ ئه وهی وانه زانیت من زولمم لی کردوه، به هه رحال شه و رابورد و رۆژ
بوویه وه تا کاتژمی ۳ له ناو بازاردا بووم دوا ی ئه وه پی شوه خت به چه ند

خوله کیک گه‌یستمه نه و جیگایه‌ی که بریاربوو له‌گه‌ل وه‌رزیر به‌کتری
ببینن، که چووم نه و له‌وئ بوو چاوه‌پئی ده‌کردم.

به‌یه‌که‌وه چووین بۆ کافتیریاکه و له‌وئ هاوړپیکه‌ی چاوه‌پئی ده‌کردین
دوا‌ی هه‌وال پرسین خۆ‌ی ناساند که ناوی ئاری بوو زۆر به‌گه‌رمی
به‌خیرهاتی کردم و داوا‌ی کرد که من چی ده‌خۆمه‌وه، منیش داوا‌ی کوپیک
قاوه‌ی ره‌ش بئ شه‌کرم کرد و به‌رداخیک ئاو.

وه‌رزیر: کاک ماکوان خۆت فهرموت جیگایه‌کی هئمن بۆیه بانگم
کردیته ئیره، چونکه ئیره زۆر له سلیمانی پالاس باشره و هئمن تره.
ماکوان: من کیشه‌م نییه، گرنه‌گ نه‌نجامه بۆ من نه‌ک جیگا و پیکا و
دیکۆر.

وه‌رزیر: کاک ماکوان چۆن ده‌ست پی بکه‌م له‌گه‌لتا ئایا به‌ئازادی قسه
بکه‌ین یان خاتر و خۆتر و خزمه‌یاتی که‌ین؟

ماکوان: مروّفی خاوه‌ن فیکر و زانست هه‌رگیز مو‌جامه‌له‌ی درۆ ناکات،
ئه‌وه‌ی له‌دلیدا بئیت ده‌یلت، من داوام له تۆ ئه‌وه‌یه که پراستگۆ بیت
له‌گه‌لم هه‌چی تر، دلنیا به‌ پراستگۆیی و سه‌رپراستی له قسه‌و گفتوگۆدا
ده‌رده‌که‌ویت، نامه‌ویت بکه‌ومه گومان لیت پراسته‌وخۆ ئه‌وه‌ی له دلنیا به
بیلت.

وه‌رزیر: ئه‌ی ئه‌گه‌ر تۆ نه‌توانیت وه‌لامم بده‌یته‌وه، چی بکه‌ین
ئه‌وکات؟

ماکوان: زۆر پراسته ئه‌وه زۆر ده‌شیت که نه‌توانم وه‌لامت بده‌مه‌وه،
به‌لام ده‌توانم وه‌لامت بۆ په‌یدا بکه‌م.

وه‌رزیر: که‌واته ئه‌گه‌ر منیش نه‌متوانی وه‌لامی به‌پرزت بده‌مه‌وه
ده‌توانم وه‌لامت بۆ په‌یدا بکه‌م.

ماکوان: به دلتیاییه وه لای من کات کراوه یه، بۆ هیتانی وه لām و پرسیارو نارگو مینت و به لگه و گو پینه وه ی بیرو را.

وه رزیر: کاک ماکوان دهمه ویت راستگو بم له که لتا، ئاستی به پزیت که بشته ئاستی بیرکدنه وه ی من ئەوا لیره دانانیشین و دهروینه جیگای تر، ئەگەر ئاستی به پزیت له خوار ئاستی پرسیار و وه لāmه کانی من بوو یان به گویره ی پتویست نه بوو ئەوا لیره دهمینینه وه تا خوٚت بریار ده دهیت.

ماکوان: سه ره تا من نازانم ئاستی به پزیت چۆنه، پاشان دۆزینه وه ی ئاستی منیش له ئەنجامی گفتوگو که دروست ده بیت، بۆ من گرنگ نییه برۆینه ههر جیگایه ک وه کو وتم ئەنجام گرنگه و په چاوی پرنسیپی گفتوگو.

وه رزیر: کاک ماکوان پرنسیپی گفتوگو لای به پزیت چۆنه؟ بۆ ئەوه ی من په چاوی بکه م.

ماکوان: بریتیه له وه ی که ههر که سیکمان قسه ی کرد تا ته واو نه بین قسه به یه کتری نه برین، گالته و سوکایه تی به بیرو باوه ری یه کتری نه که ین، به لām نه ترسین له په خنه ی جدی، به لām به بی ئەوه ی تانه و ته شهر بده ین، خو ئەگەر پروویدا من زۆر ترسناک ده بم له و حاله ته دا دوو جار به رانهر به یه کجاری تۆ ده بیت و به پتکه نینه وه وتم نه وه ک بترسیت.

وه رزیر: کاک ماکوان من کیشه م له که ل خوادا نییه، خوا هه بیت یان نه بیت بیرم لینه کردۆته وه من که سیک زانستیم تا سه ر تیسقان بروام به زانست هه یه، باسی من له که ردوون و ژیان و مرو فیه وه ده ست پنده کات، ئەگەر کیشه کانم بۆ یه کالā بوویه و ئەوا ده بم به موسلمان، لیت ناشارمه وه تیمه گروپنکی زانستین، به ناوی (گروپی زانست و گه ران) هه رچه نده ریکه خراویکی مه ده نین و ئیجازه مان بۆ وه رگرتووه، هه روه ها چه ند بانگخواز و مه لایه کمان بانگیش ت کرد، هه لبه ت دانیشتنه کانمان کراوه نه بووه هه موو داخراو بوون، له بهر ئەوه ی کو مه لکه که تیمه قبول ناکن، جا دوو بانگخواز و مه لایه ک وازیان له دین هیتاوه تیتستا له گروپی زانستی

و گه‌راندان، بۆیه راسته‌وخۆ ئەمەم باسکرد بۆ ئەوهی جەنابت بزائیت من
کەسیکی سادە نیم لە پرسیار کردن و وه‌لامی زانستی و ئارگۆمێنتی راست
و دروستم ده‌وێت.

ماکوان: وا ئیستا دووبانگه‌وازی کافر و مه‌لایه‌کی کافرتان له‌گه‌لدایه،
سه‌یره مه‌لا و بانگه‌واز کافر بینه‌وه، به‌لێ بفرموو زیاتر قسه‌م بۆ بکه.

وه‌رزێر: کاک ماکوان خۆ تۆره نه‌بوویت؟

ماکوان: نا وه‌رزێر گیان وه‌کو وتم تۆره نابم، تکایه به‌رده‌وام به، به‌لام
قسه‌که‌ت جێگای سه‌رنج و تێروانینی من بوو وه‌کو وتم به‌رده‌وام به.

وه‌رزێر: کاک ماکوان من به‌ چهند پرسیاریک ده‌ست پێ ده‌که‌م، ته‌گه‌ر
توانیت وه‌لامم بده‌یته‌وه، ده‌چینه قو‌ناغی دوا‌ی ئەوه، به‌لام باجاری واز له
باسی خواو پی‌غه‌مبه‌ر و دین و ئەو شتانه به‌ئین.

ماکوان: ئی کۆری باش من بۆ باسی ئەو سێ چه‌مکه له‌گه‌ل تۆ
دانیشه‌تووم.

وه‌رزێر: ببوره ده‌زانم به‌لام من ده‌ست ده‌که‌م به‌ پرسیار بۆ ئەوهی
برۆینه ناو گه‌وهه‌ری باسه‌که، پازیت؟

ماکوان: بفرموو، مو‌جامه‌له‌ی زۆر مه‌که‌و باسه‌که‌ت بکه‌ره‌وه.

وه‌رزێر: جەنابت ب‌روات وایه که خوا ئەم گه‌ردوونه‌ی دروست کردووه؟
پرسیاری من ئەوه‌یه خوا له‌ ئیسلامدا چۆن باسی دروستبوون و گه‌ردوون
ده‌کات؟

ماکوان: خوا‌ی په‌روه‌ردگار باسیکی سه‌ره‌تایی ده‌کات و پاشان پێمان
ده‌فهرمه‌وێت: برۆن خۆتان بگه‌رێن، قورئان یان ئایین به‌گشتی کاری
به‌سه‌ر ئەو باسه‌وه نییه، ته‌نها سه‌ره‌قه‌له‌میک ئەدات و ئەوی تر
جێده‌هێلێت بۆ ئەق‌لی مرو‌وف.

وه‌رزێر: ئەه‌ی نا‌ئێن له‌ (کن فیکون) دا دروستی کردووه؟

ماکوان: نا؛ بۆ باسی گهردوون دهفه رمووئیت:

﴿أَوَلَمْ يَرِ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا
مِنْ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ﴾ (الأنبياء)

واته: ئایا کافرو خوانه ناسان نابین و، بۆیان پروون نه بۆته وه که
ئاسمانه کان و زهوی به کپارچه بوون له وه ودوا لیکمان جیا کردنه وه (که
ئهمه ئاماژه به بۆ ئه وهی که ئهم راسته قینه زانستیه له لایه ن خوانه ناسانه وه
په ی پتی ده بریت)، له ئاویش هه موو شتیکی زیندوو مان فه راهه م هینا وه
(زۆربه ی پیکهاته ی له شی ئاده میزادو زینده وه ران و پرووه ک ئاوه)، ئایا
ئه وانه ههر باوه ر ناهینن (به و راستیانه و به و ده سه لاته بئ سنووره ی
تیمه)؟!

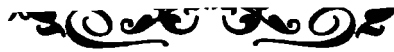
وه رزیر: کاک ماکوان ئه و ۶ پۆژه چیه، ده توانی بۆم باس بکه ی ت؟

ماکوان: ۶ پۆژ به واتای ۶ پۆژی تیمه و له م پۆژمیره ی ئیستا نییه، به لکو
ئه وه کالینده رو پۆژمیری خوا بیه، ته نها له مهمله که تی خوی گه وره دا
هه یه، ده بیت بزانی ت پۆژیک چه ند پۆژی تیمه ده کات، بۆمان پروون
نه بۆته وه پتویستیشمان پتی نییه.

وه رزیر: ئه ی جه نابت ده زانی ت ته مه نی گهردوون چه نده؟

ماکوان: به ئن ئه وه ی که زانرا وه و زانایانی فیزیا پتی گه یشتوون
ته مه نی گهردوون ۱۳.۷ بلیو ن ساله، ته مه نی زه ویش ۴.۵۴۳ بلیو ن ساله،
ته مه نی ژیا ن واتا زیندویتی نزیکه ی ۳.۷ بلیو ن ساله، ژیا نی مرو فیش
ده گهری ته وه بۆ DNA نزیکه ی ۲ ملیو ن سال که متر یا خود زیاتر به گویره
ئه و ئامیری کاربو نی و را دیو ی و کار کردنه له سه ر.

وه رزیر: سه یره ئه مانه ده زانی ت و باسی دینداری ده که ی ت کاک ماکوان،
زانیا رییه کانت راسته، به لام دین ئه وه نده ی من بزانی م باسی (کن فیکون)
ده کات.

ماکوان: تۆ چۆن له (کن فیکون) تیکه‌یشتوویت تۆزیکم بۆ باس بکه.

وه‌رزیر: واتا له پرده‌ی مووی دروست بووه.

ماکوان: کێ واده‌ئیت؟

وه‌رزیر: قورئان.

ماکوان: راسته له قورئاندا له زۆر جێگادا هاتووه، به‌لام جێگایه‌ک شک ده‌به‌یت ده‌ریبخت خوای گه‌وره‌ ئهم گه‌ردوونه یاخود بوونه‌ی به‌ کن فیکون دروست کردبیت؟ یان خوای گه‌وره‌ ده‌فه‌رموویت: ئه‌گه‌ر به‌مانه‌وێت هه‌موو شتێک له‌ کن فیکون دا دروست ده‌که‌م.

وه‌رزیر: من شاره‌زا نیم نازانم، به‌لام له‌مه‌لا و بانگ‌خوازه‌کانی گروپ ده‌پرسم.

ماکوان به‌ پێکه‌نینه‌وه: مه‌لا کافر و بانگ‌خوازه‌ بێ‌دینه‌کانی لای ئێوه، با تێپه‌ر بین له‌م باسه‌ بۆ زانیاریت، به‌و مه‌لا و بانگ‌خوازانه‌ بلێ ماکوان ده‌یوت (کن فیکون) مانای ئه‌وه‌ نییه‌ که‌ کوتوپر خوای گه‌وره‌ هه‌رچی بویت دروستی ده‌کات، هه‌لبه‌ت خوا توانای له‌ کن فیکون کوتوپر زیاتره‌ و توانای په‌هایه، به‌لام ته‌ماشای قاموس بکه‌ن له‌ نێوانی (کن فیکون) ماوه‌ زۆر چونکه‌ پیتی (ف) به‌کار هاتووه‌، زمانی عه‌ره‌بی پیتی (ف) و وشه‌ی (ثم) بۆ کاتی درێژ‌خایه‌نه‌، هیوام وایه‌ پروون بیت.

وه‌رزیر: جه‌نات فه‌رموتان ته‌مه‌نی مرو‌ف ده‌گاته‌ ۲ ملیۆن ساڵ، ئهم وته‌یه‌ت دژی قورئان نییه‌.

ماکوان: نا؛ بۆ دژی قورئانه‌، به‌لکو قورئان داوامان لێ‌ده‌کات که‌ بکه‌‌پین و زیاتر لێ‌کو‌لینه‌وه‌ بکه‌ین.

وه‌رزیر: ئه‌کریت پێم بلێیت له‌ کوێدا داوامان لێ‌ده‌کات؟

ماکوان: جا وا پێم وتیت خو تۆ لێم تێناکه‌یت.

وهرزیر: نایهت و ژماره که ی دهنووسم و دوی به شوینیدا ده گهریم.

ماکوان: خوی گه وره ده فهرموویت:

﴿يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ﴾ العنكبوت
 واته: هه ندیک جار، سزای نه و که سانه دهدات که خوا بیهویت و
 شایسته ی سزان و سۆزو میهره بانی خویشی دهنوینیت بۆ نه وانه ی که
 دهیهویت و باوهردارن، سه رنه نجامیش ههر بۆ لای نه و زاته دهرینه وه.
 نه توانین بلیین له بواری سروشت و نه ترۆپۆلۆجیاوه داوامان لی دهکات
 که بگهرین، نه گهر بواری زینده وهران و ئاژه لان بیت خوی گه وره
 به هه مانشیوه سه رنجمان راده کیشیت بۆ وشر، نه گهر جیۆلۆجی بیت
 به هه مان شیوه، نه گهر خاک و کشتوکال بیت داوامان لی دهکات که
 به دوا داچوون بکهین بۆ هه موونه ﴿أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ﴾ وَإِلَى
 السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿۳۵﴾ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿۳۶﴾ وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ
 سُطِحَتْ ﴿۳۷﴾ الغاشية

واته: ئینجا خوی دروستکار له روانگهی هه ندی دروستکاره کانیه وه
 دهیهویت (صدفه) چیه کان داچله کینیت، بۆیه ده فهرموویت: ئایا نه وه
 سه رنجی وشر نادهن چۆن دروستکاره (قه بارهی، ملی دریز، قاچه
 دریزه کانی که به سمیکی ئیسفنجی کۆتایی هاتووه، ئینجا خوگرتنی له سه ر
 برستی و تینویتی بۆ ماوه ی چه نده ها پۆز، و گهل شتی تر) ﴿۳۷﴾ ئایا
 سه رنجی ئاسمان نادهن چۆن بهرز کراوه ته وه (نه و هه موو نه ستیره و
 که هکه شان و هه ساره بيشوماره ده وره ی زهوی داوه له بلندیه وه راگیراون)
 ﴿۳۸﴾ نه ی سه رنجی کیوه کان نادهن، چۆن داکوتراون و دامه زری تراون (ره گیان
 چووه به ناخی زه ویدا) ﴿۳۹﴾ نه ی سه رنجی ده شته کانی زهوی نادهن چۆن
 ته ختکاره (له بار هیتراوه بۆ کشتوکال و ریگهوبان و ژیان) ﴿۴۰﴾

سه‌دان ئایه‌تی ترمان هه‌یه له‌و باره‌یه‌وه، جارێ توو پشکینین بوو ئه‌و دوو ئایه‌ته‌ بکه‌ ئه‌گه‌ر جێگای بڕوا پێکردنت نه‌بوو دوو هێنده‌ی تهرت ئه‌ده‌م، به‌لام نامه‌وێت له‌ ئێستادا زۆر سه‌رقاڵت بکه‌م، ئه‌گه‌ر پرسیا‌ری تری هه‌یه‌ بفه‌رموو، خوو ئه‌گه‌رنا من پرسیا‌ر ده‌که‌م.

وه‌رزێر: په‌له‌م لێ مه‌که‌ با پرسیا‌ریکی تریش بکه‌م، خه‌نابت فه‌رموت دروست بونی مرووف ده‌گه‌رپێته‌وه‌ بوو ۲ ملیوون ساڵ، قسه‌که‌ت ۱۰۰٪ راسته‌، به‌لام ئه‌ی کوا قورئان باسی مرووفی پاره‌دوو ده‌کات، به‌لکو به‌ ئاده‌م و حه‌وا ده‌ست پێ ده‌کات، مه‌گه‌ر وانیه‌، ئه‌و یه‌که‌م مرووف نه‌بووه‌؟

ماکوان: نا؛ ئه‌م بیرکردنه‌وه‌ی جه‌نابت بیرکردنه‌وه‌ی زانستی نییه‌ له‌ ئاده‌م و حه‌واوه‌، به‌لکو بیرکردنه‌وه‌ی ناو کوومه‌لگه‌یه‌، هه‌ندیکیان که‌ وه‌رتگرتوووه‌ تیکه‌لت کردوو. له‌گه‌ڵ ئه‌فسانه‌ و چیرۆکی دروستکراوی خوشی به‌ر ئاگردان، به‌شیکیش زۆر راسته‌ و قورئان ئاماژه‌ی پێکردوو، به‌لام به‌ نه‌زانی ته‌فسیر کراوه‌.

بوو نموونه‌: من که‌ ده‌لێم مرووف ۲ ملیوون ساڵه‌ په‌یدا بووه‌ ئه‌م قسه‌یه‌م له‌وانه‌یه‌، چونکه‌ به‌ گوێره‌ی زانستی ئارکۆلۆژی جیاوازی هه‌یه‌ ۱.۴-۲.۴ ملیوون ساڵ به‌ گوێره‌ی دۆزینه‌وه‌ی ئه‌و وێنه‌ و په‌یکه‌ر و فۆسیلانه‌ی که‌ دۆزراونه‌ته‌وه‌، ئیمه‌ باسی مرووف ده‌که‌ین باسی پێغه‌مبه‌ر ناکه‌ین، پێشتر ئاماژه‌م پێدا قورئان داوای لێکردوین که‌ به‌ شوێن دروستکراوه‌کاندا بکه‌پێین، باسی ئاده‌م باسی یه‌که‌م مرووف نییه‌، به‌لکو باسی یه‌که‌م پێغه‌مبه‌ره‌ له‌ قورئاندا، چونکه‌ مرووفی ئاقل په‌یدابوونی ده‌گه‌رپێته‌وه‌ بوو ۲۰۰ هه‌زار ساڵ، مرووفی ئاقل ده‌رکه‌وتوووه‌ پاشان پێغه‌مبه‌ران ده‌رکه‌وتوون که‌ یه‌که‌م پێغه‌مبه‌ر ناوی ئاده‌مه‌.

وه‌رزێر: به‌پراستی کاک ماکوان ئاستی جه‌نابت زۆر له‌من به‌رزتره‌، من ناتوانم زیاتر له‌گه‌ڵت بدویم، هه‌موو بیروبۆچوونه‌کانم هه‌لا هه‌لا کرد و پرژوبلاوت کردنه‌وه‌، کوو تا پرسیا‌ر ده‌که‌م ئه‌نجامی ئه‌م قسانه‌ی جه‌نابت وا ده‌که‌یه‌نیت که‌ بڕوات به‌ په‌ره‌سه‌ندن هه‌یه‌؟

ماکوان: به‌ئێ ۱۰۰٪ پروام پێیه‌تی، خوای گه‌وره‌ هه‌موو شتیکی به‌ په‌ره‌سه‌ندنی ئاراسته‌که‌راوی خوایی دروست کردووه‌.

وه‌رزێر: سه‌یره‌. یه‌که‌م جاره‌ له‌گه‌ڵ موسڵمانێک دابنیشم و به‌م جو‌ره‌ ئاخاوتن بکات، ئه‌وانه‌ی که‌ گفتوگۆ و دیبه‌یتمان کردووه‌ له‌گه‌ڵیاندا هه‌موو به‌یه‌ک پێتم پۆشتوون که‌ خوا له‌ کن فیکون دا هه‌موو بوونی دروست کردووه‌ و پروایان به‌ به‌دییه‌نه‌ری سه‌ربه‌خۆ هه‌بووه‌، به‌لام جه‌نابت پێگاکه‌ت گۆپی سه‌ریشته‌ له‌ من تێکداوه‌، ناتوانم زیاتر پرسیار بکه‌م، به‌لام پازیت کۆرپکی داخراو بگرین له‌ گروپی زانسته‌ و گه‌ران بۆ ئه‌م باسه‌ و ئه‌و دوو بانگخوازه‌ و مه‌لایه‌ش بانگ ده‌که‌ین، چونکه‌ ئه‌وان زیاتر شاره‌زان له‌ بواری دینیدا.

ماکوان: من هه‌یج کێشه‌م نییه‌، به‌لام شتیکی گرنگ هه‌یه‌ بیزانه‌ تۆ که‌سیکی زۆر زیره‌ک و ئاقلێت خوشموسته‌ی له‌به‌ر ئه‌وه‌ی پراستگۆ بوویه‌، بۆ زانیاریت من پرسیارته‌ لێناکه‌م چونکه‌ هه‌سته‌ ده‌که‌م ماندووی به‌لام ده‌یته‌ خۆت ئاماده‌ بکه‌یت بۆ وه‌لامی پرسیاره‌کانم ئه‌گه‌ر له‌ تواناته‌ نه‌بوو مانای وانیه‌ دواپاویه‌ مانای وایه‌ له‌ قوناغیکی ئاقلی ورد بیه‌وه‌ ده‌پۆیت بۆ ئاستیکی به‌رز و قولتر و فراوان بوونی زیاتری مه‌ودای بیروباوه‌رت، هیوام وایه‌ ئه‌م په‌یامه‌ به‌ هاوپێکانی تریشته‌ بگه‌یه‌نیت، من نایه‌م سه‌رکه‌وم به‌ سه‌رتاندا، من دێم ئالوگۆپی بیروباوه‌رت ده‌که‌ین.

وه‌رزێر: کاک ماکوان له‌ هه‌ر وشه‌و پرسته‌یه‌کی جه‌نابت قولی و پراستی و جو‌رنه‌تی تێدايه‌، منیش هه‌زده‌که‌م پێت بێم له‌هه‌موو ژیاغدا هه‌نده‌ی ئه‌م تێواره‌یه‌ له‌زه‌تم له‌ گفتوگۆ نه‌بردووه‌.

ناری: کاک ماکوان پێش هاتنت من به‌ کاک وه‌رزێرم وت، که‌ کاک ماکوان زۆر جیاوازتره‌ له‌و خه‌ڵکانه‌ی که‌ پێشتر کاک وه‌رزێر ئاخافتی له‌گه‌ڵ کردوون.

ماکوان: جه‌نابت چۆن من ده‌ناسیت کاک ناری به‌رێز؟

ناری: له پښتای پالتو لکه وه گوښگری قسه کانت بووم.

ماکوان: توش وه کو کاک وهرزیر بیرده که یته وه یان موسلمانیت؟

ناری: من له نیوانی ههر دوو کتاندانم، کیشه ی من نه وه یه خوّمم بو ساغ نابیته وه.

ماکوان: زورباشه، یتستا چی بکه ین؟

وهرزیر: نه گهر کات دابینین بو دانیشتنیکی تر زور سوپاست ده که م.

ماکوان: زور به خوشحالییه وه.

وهرزیر: له کات و شوین ناگادارت ده که مه وه.

ماکوان: ده مادام وایه ئیزنی من بدن که پرؤم کات درهنگه بافریای نویژی مه غریب بکه وم.

ناری: من سه یاره م پییه ده تگه یه نم.

وهرزیر: منیش سه یاره م پییه چون ده هیلم خوت برؤیت، خوّم له خزمه تا ده بم پیم خوشه ئه م تیواره یه میوانی من بیت.

ماکوان: ناتوانم ئه مجاره بو جاریکی تر، چونکه په یمانم داوه به باپیرم که له خزمه تی نه ودا بم، بویه ده مه ویت پرؤم با دوو قسه م پیینه لیت.

وهرزیر: کاک ماکوان من نه تگه یه نم بفهرموو، داوا یه کی ترم لیت هه یه نه و پرؤه ی که کوړه داخواوه که ده گرین، هیوادارم پازی بیت که نم بیت.

ماکوان: نافرته تی تری لن ده بیت؟

وهرزیر: نا پروا ناکه م.

ماکوان: منیش خوشکی خوّم ناهینم بو نه و جیگایه به ته نها، خوشکیتی خوت یان دایکت بهینه با منیش که نم بهینم، پروونه؟

وهرزیر: به لی پروونه.

ماکوان: من ده توانم خه لک بانگ بکه م بۆ نه و کۆره؟

وه رزیر: کۆره که داخراوه و جیگا که ی بچووکه و نه گهر ۵ بۆ ۱۰ که س بن زۆر باش ده بیئت، به لām زیاتر نه بیئت.

ماکوان: زۆر باشه لای خۆتانه و بزانی نه گه ل مندا ده که س بانگ ده که م، ته وه تیوه حسابی بۆ بکه نه که ده که س له گه لمدا دیته ناو کۆره که.

وه رزیر: که سه کان کین کاک ماکوان، ده کریت بزانی؟

ماکوان: بۆ ده ترسن؟

وه رزیر: به لئی، نه گهر راست ده ویت.

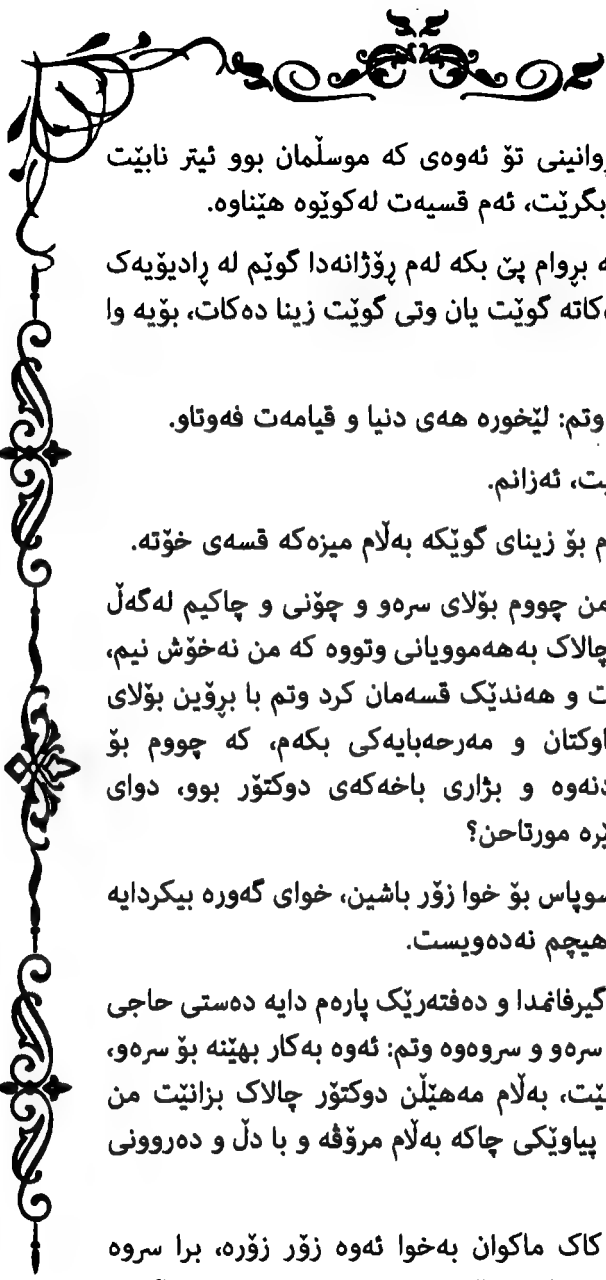
ماکوان: من له هه موویان ترسناک ترم، که من خاوه نی کۆر بم تیوه ترستان نه بیئت، ته وانه ی دین جاری نازانم کین تا ته م ساته بیرم لینه کردۆته وه، پیم بللی ته له فۆن بۆ گهنم ده که یته به یه که وه قسه ده که نه؟

وه رزیر: زۆر که م، کاک ماکوان پروا بکه زۆر که م.

ماکوان: زۆر باشه، من له م مزگه وته دابه زینه خۆم ده رۆمه وه بۆ ماله وه، تیره مزگه وتی عه لی که ماله و ته ویش مالی تیمه یه بۆ ته وه ی بیزانیت، سوپاس بۆ ماندوو بوونت، چاوه پروانی کۆره داخراوه که م.

وه رزیر: به سه رچاو، به زوترین کات ئاگادارت ده که مه وه.

دوای مالاوایی چوومه مزگه وت و نوێزی مه غریبم کرد و به ره و ماله وه رۆشتم، چوومه لای باپیرم و شه وم لای ته و برده سه ر و به یانی ته له فۆنم کرد بۆ نه نهر که به سه یاره که ی ته و برۆین بۆ باخه که ی دوکتۆر چالاک له زرگۆیز، هات به شوینمدا داوام لیکرد که برۆین به یه که وه نان بخۆین کاتژمێر ۱۱ نیوه رۆ بوو من نانم نه خواردبوو، پازیم کرد که باب و نه ک که وته نیاومان و به قسه ی خۆش و گوینگرتن له گۆرانی چووین بۆ باخه که، له پیکادا نه نهر وتی: نازانم تۆ چۆن ته م ره فتارانه ت هه یه و ئیسلامیشی؟

ماکوان: بۆ به دیدو تیروانینی تۆ نه وهی که موسلمان بوو ئیتر نابیت
گوئی له موزیک و گۆرانی بگریت، ئهم قسیهت له کوپوه هیناوه.

ئهنهر: کاکه توره مه به پروام پێ بکه له م پرۆژانه دا گویم له رادیویه ک
بوو ئه یوت شه یتان میز ده کاته گویت یان وتی گویت زینا ده کات، بویه وا
ده لیم.

دامه قاقای پیکه نین و وتم: لێخوره هه ی دنیا و قیامهت فه و تاو.

ئهنهر: پروام پێ ناکه یت، ئه زانم.

ماکوان: بروات پێده که م بۆ زینای گویکه به لام میزه که قسه ی خۆته.

که یشتینه ناو باخه که من چووم بۆلای سهر و و چۆنی و چاکیم له که ل
کرد، وتم هه تمه ن دوکتۆر چالاک به هه موویانی وتوو که من نه خوش نیم،
سروه ی خوشکی سهر و هات و هه ندیک قسه مان کرد وتم با پرۆین بۆلای
حاجی عه بدولکه ریمی باوکتان و مه رحه بایه کی بکه م، که چووم بۆ
خزمه تی خه ریکی پاککردنه وه و بژاری باخه که ی دوکتۆر بوو، دوا ی
سلاو کردن وتم خۆ شوکر لێره مور تاحن؟

حاجی عه بدولکه ریم: سو پاس بۆ خوا زۆر باشین، خوا ی که و ره بیکردایه
سره و چاک بوایه ته وه من هیه چم نه ده ویست.

ماکوان: ده ستم کرد به گیر فامدا و ده فته ریک پارهم دایه ده ستی حاجی
عه بدولکه ریم به به رچاوی سهر و و سروه وه وتم: ئه وه به کار به ینه بۆ سهر و،
مه هیله له هیه چیان که م بیت، به لام مه هیلن دوکتۆر چالاک بزانی ت من
پارهم داونه تی، هه رچه نده پیاویکی چاکه به لام مرو فیه و با دل و ده روونی
نه گو ریت، باشه.

حاجی عه بدولکه ریم: کاک ماکوان به خوا ئه وه زۆر زۆره، برا سروه
ملیو نیک دیناری دامن که تۆ دابوتی زۆر یارمه تیت داوین پتویست ناکات.

ماکوان: من ملیۆنه دیناره کهم داوه به سروه و سروه تا بیدهن به جلوبه رگ و پیداوستی خوین، بۆ داویانه به تۆ نازانم، حاجی گیان کچه کانت پیداوستیان زۆره ئه زانم کهوا تیه دهست کورتن، به لام خواى گهوره ده رگای خیری زۆر له من کردۆتهوه، تیه سهرفی بکه ن پاره وه کو کانی وایه که سهرفت کرد به سازگاری ده مینیتته وه و به دوایدا دیت.

سروه: کاک ماکوان گیان به خوا باو کم زۆر ماندوووه.

ماکوان: ئه زانم ماندوووه به لام لئی بېرسه بزانه چی له پاره که کردوووه، ئه زانم هه لئى گرتوووه، ده زانم ده قى نه شکاوه و چۆنتان له من وه رگرتوووه ئاوا ماوه ته وه وایه؟

حاجی عه بدولکه ریم دهستی کرد به گیرفانیدا وتی به خوا برا وایه، دامنا بوو بۆ مه سهرفی سروه، برا ئه وه دامه وه دهست سروه و سروه خوین بپۆن چی لئى ده که ن من هه قم نییه، پێیان نه وتبووم تۆ داوته به وان.

دهستم کرد به پێکه نین و وتم: به خوا شازی کچه هه یه و به هه شت بۆ خۆت مسۆگه ر کردوووه ان شاءالله، باشت په روه رده کردوون، دهست پاک و ئه مینن. خوشبه حالئى ئه وه که سه ی که کچه کانی تۆ ده بنه هاوسه ریان.

سروه و سروه قسه که ی منیان پێخۆش بوو.

به رده وام بووم وتم: برا که تان بیر نه چیت شتیکیش بۆ ئه وه بکرن.

سروه: جا کاک ماکوان گیان هه ر ئه وه تاکه برایه مان هه یه تۆ بلێیت له بیری بکه ین؟

ماکوان: ئه ی من چیتانم؟ خال یان مام؟

سروه: تۆ برا گه و ره و خالۆمانیت.

ماکوان: زۆر باشه باسی هه یچ مه که ن من ده رۆمه وه بۆلای نه خوشه کانی دوکتۆر، سروه ده زانیت تۆش ده بیت له گه لماندا دابنیشیت وایه؟

سرەو: بەلّی دوکتۆر پێی و تم که چی دەکەین و چۆن هەلسوکەوت دەکەین.

ماکوان: بەیارمەتی دەپۆم بۆلای ئەو کچانە بزانم حالوگوزەرانیان چۆنە. چوو مە لای ئازا و سازان و خەجیج و کەسێکی تریشیان لەگەڵ بوو بەناوی وشە، پیاوانیش حاجی سەمیر هات و بەگەرمی چۆنی و چاکی کرد و هەواڵم پرسی و کاک فایەق و نامیق و کاک کامەرەن ئەویش زۆر گەرموگۆر بوو، هەواڵی دلاوەر و گەڵام پرسی وتیان چوون بۆ عومرە و مانگی هەنگوینیان بردوووە بۆ مەککە و هەفتەی داهااتوو دەگەرێنەو، زۆر خۆشحال بووم بۆیان.

ئەوێ که سەرنجی پراکیشام سەلیبەکە ی ئازار بوو نە لەمێدا مابوو نە بەسەیارەکە یەو، یە کسەر چاوم چوووە سەر سەیارەکە ی و زانیم که سوپاس بۆخوا کاریگەریم لەسەری داناو.

چووم بۆلای ئازار و تم: ئە ی بۆ کۆتایی ناھێنیت بە هەموو شتێک لەگەڵ کاک فایەق خۆم مارەتان بکەم لەیە کتر.

ئازار: بۆلیم چی کاک ماکوان شەخسیتی زۆر لاوازه، ناتوانیت بریار بدات.

ماکوان: کورە فەقیرە دردە دارە کە سایەتی چی لاوازه، خۆ تۆ ناتەوێت بیکەیت بە سەرۆکی حکومەت، چەند رۆژێک لە ژياندا ماوین بەخۆشی و شادی و حەلّالی بیبەنە سەر.

بەلکو خوای گەورە پەرحەمان پێ بکات، قسەکانم لەگەڵ ئازار تەواو نەکرد بوو دوکتۆر چالاک بانگی کردین وتی دانیشتنە کە دەست پێدەکات. منیش چوو مە نێوانی خەجیج و ئازار لە سەر کورسییە ک دانیشتم، ئەنوەر تەماشای دەکردم و پێدەکەنی.

ماکوان: بۆ پێدەکەنیت لەبەر ئەوێ لەناو ژنان دانیشتوو؟

له ناو سه یاره که ش که گۆرانیم دهوت لای سه یر بوو.

ئۆ برا خه جیج و نازار هه ردووکیان خوشکی منن بۆ پیت ناخۆشه،
قسه کاغان به پیکه نینه وه بوو.

ئه نوهر: کاکه به خوا هیچم نه وتوو، بهس مه نزه ره کهم پتی جوان بوو
له خۆشیدا پیده که نم، خۆزگه هه موو ئیسلامیه کان وه کو تۆ بوونا به.

دوکتۆر چالاک چه پله به کی لیداو وتی: ئه مپۆ خۆشترین چیرۆک
له ده می که سیکه وه ده بیستین، ته مه نا ده کهم بۆ هه موتان به و شیوه به
بیته دی، ئه مپۆ خوشکیکی به پیزتان پتی ده ناسیتین ئه ویش خوشکه سه ره وه
ئه و چیرۆکه که مان بۆ باس ده کات.

له و کاته دا حاجی عه بدولکه ریم چای هینا من خیرا هه ستام لیم
وه رگرتوو وتم جه نابتان ته شریف به رن من ده یگیرم، چونکه دانیشنه که
تایبه ته، ویستم سه ره ئیخراج نه بیت من نه شم ده زانی باسی چی ده کات
سه ره، هه موو لایه ک به خیرهاتنی سه ره ویان کرد، سه ره دهستی کرد به
قسه کردن.

سه ره: نزیکه ی مانگیک بهر له ئیستا خۆشترین پۆژی ژیانم بوو، پیتتر
له نه خۆشخانه و جیگاکانی تر ناگاداریان کردبوومه وه که تووشی نه خۆشی
سه ره تانی میشک بووم، هاتم بۆ سلیمانی پشکنیم کرد و برده مه وه بۆ
نه خۆشخانه ی هیوا وتیان تۆ هیچت نییه.

له خۆشیا خیرا که پامه وه بۆ ده ره به ندیخان له گه ل خوشکه کهم، ئه وکات
مالمان له وێ بوو، پشکنینه کهم فری دایه ناو ته نه که ی خۆل، خه ریکی
گسک دان بووم چاوم که و ته سه ر ته نه که ی خۆله که و یه کسه ر ناوی سه ر
پشکنینه کهم بینی که نوسرابوو خه سه ره و عه بدولکه ریم، خیرا ده ره مه ینا به وه
ته ماشام کرد ناوی مامۆستا خه سه ره وی له سه ره، پشکنینه که ی منیش
به هه له درابوو به مامۆستا خه سه ره و.

مه جلیسه که بیدنگ بوون بهردهوام نه یانده زانی مه وزوع چیه، و
خه سهره و کتیه؟ هه موو سهیری سهره یان ده کرد و چاوه پروان بوون بهردهوام
بیت، سهره ویش دهستی کرد به گریان، منیش دهستم کرد به گریان، نهو بو
نه هاهمه تی خوئی ده گریا منیش بیرى نهو نه هاهمه تی و ناره هه تییه ی پروانی
پیشترم ده که و ته وه و له خوشیشدا ده گریام.

دیسان هه موو واقیان رما بوو به دیار گریانی من و سهره، له پر دوکتور
چالاک وتی: کاک ماکوان تو قسه ده که یت یان من قسه بکه م؟
به چاوی پر له گریان هه وه فهرمووم کرد له دوکتور چالاک.

د. چالاک: به ریزان سوپاس بو خوا کاک ماکوان نه خوش نییه، به لکو
وه لآمی پشکینه که ی (خه سهره و عه بدولکه ریم) گورابوو به هوکاری
لیکچوونی ناویان له گه ل داده (سهره و عه بدولکه ریم)، کاک ماکوان له
راستیدا ناوی خه سهره و عه بدولکه ریم-ه.

حاجی سه میر دهستی کرد به گریان و باوه شی پیا کردم، هه موو
خوشکه کان بیجکه وشه که تازه ناسیووم ده گریان و پیروزبایان لی
ده کردم.

پیاوه کان یه که به یه که هاتن و نه ملاولایان ماچ کردم، به لام زور
ههستم به ئیجراحی ده کرد و نه مده زانی بو؟

ماکوان: به دلی خوّم قسه بکه م یان به دلی ئیوه؟ نه نهر تو و کامهران
و کچه کان لیم توپه مهن، خو دلنیا بن نه گهر لیشم توپه بین من نه مپو
ته نها سهر داده خه م.

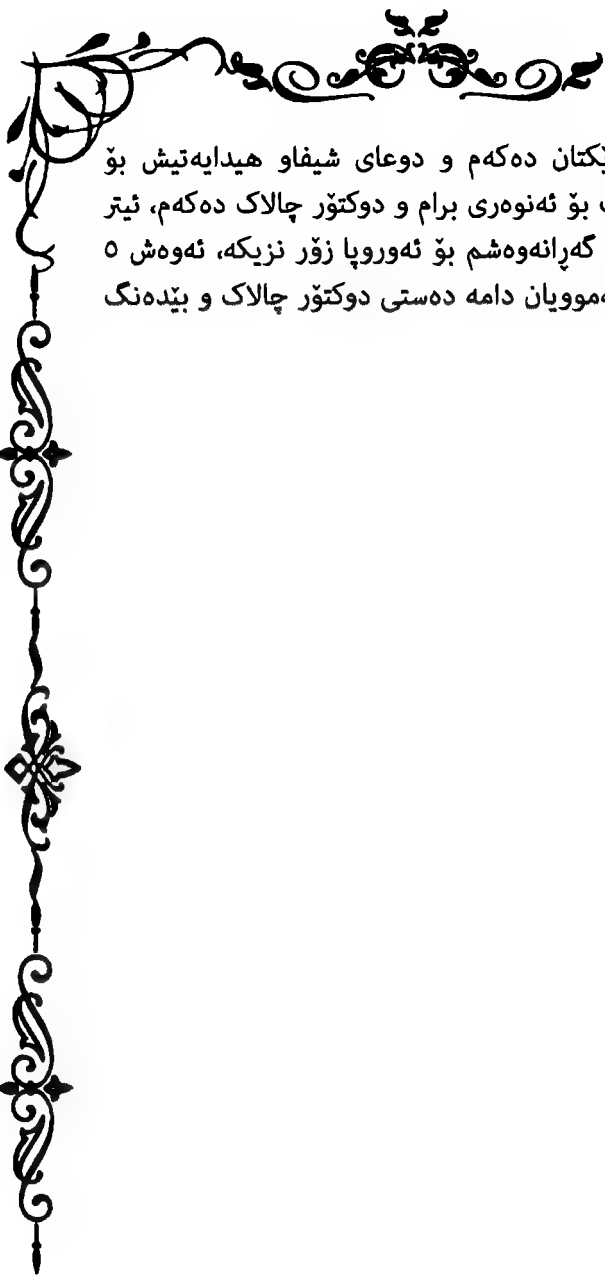
هه موو فهرموویان لی کردم که به ناره زووی دلی خوّم قسه بکه م.

ماکوان: برایان و خوشکانی زور موخته رهم که س ههست به ئیوه نه کات
من ههستان پیده که م، چونکه له گه لتاندا ژیاوم و له ناو واقیعه که دا بووم،
راستیتان ده ویت گورانی قه ده ری ژیاغان زور ئاسانه که منیش تووش بووم

خوای گەورە ئىوھى پى ناساندىم، قەدەر يىكە كە زۆر سەيرە لەسەر دەستى
من دلاوەر و گەلا بەيەك گەيشتن، من خوشكىتى خۆم دۆزىيەو بە
ھۆكارى ئەم نەخۆشییەو، سەرەو خۆی و كەسوكارى تا پادەيەك
ئاسانكارىيان بۆ كرا، ھەلبەت لەلایەن دوكتۆرەو، بەلام قەدەرى نەخۆشى
منى ھەلگرتبوو، ناسىنى خەجىچ و سازان و ئازار ھەروا شتىكى پىكەوت
و ئاسان نىيە خۆشيان باش دەزانن كە چ پەيوەندىيەكى براپەتى و
وخوشكايەتى لە ئىوانماندا دروست بوو، ئاسايى نىيە كە من و ئەنوەر
لەوپەرى شەر كەردنەو بەينە ھاورپى خۆشەويستى يەكتر، ئاسايى نىيە
دوكتۆر چالاك لەماوہيەكى كەمدا لىكۆلىنەوہەكى قبول بىرىت لە باشترىن
زانكۆ لە (تۆرىنتۆي) كەنەدا.

بۆيە دەشىت ئەم نەخۆشییە سەرچاوەى ژيانەو بەيت، بە ھەلە
تىمەگەن مەبەستم ورە بەرز كەردنەوہەتان نىيە، بەلكو مەبەستم حەقىقەتى
ژيانە بۆيە زۆرجار خوای گەورە نەخۆشمان دەخات دەيەويت بە پاكى
مانگەپرىنتىتەوہە لای خۆي، زۆرجار مرووف بەھۆكارى ئازارەكانى ھەست بە
تاوانبارى خۆي دەكات سویند دەخۆم ئازار وەرگرتن لە ھەژارى، لە
نەخۆشى دوور بوون، لە زىندان، لە كەمئەندامىتى، نىكبوونەوہى خودى
ئەو مرووفەيە لە خواناسى و چاكەكارى، بەلام ئەگەر سوود لەو ھەلە
وہرنەگىت دىناو قىامەتان دەفەوتىت وەكو ئەنوەر (لیرەدا دەستم كەرد
بە پىكەنين).

كۆتايى بە قسەكانم دەھىنم ھەموتان دەعوەت دەكەم بۆ كۆپىكى
داخراو كە كۆمەلىك بىدىن و مەلای كافر و بانگخوازى خوائەناس بۆيان
پىكخستووم (ھەموو دەستيان كەرد بە پىكەنين) وایان دەزانى گالتيەيان
پىدەكەم، من بەھەموو شىوہيەك ھاوكارتان دەبم بە ماددى و مەعنەوى
ھەريەكەك بىم لە ئىوہ بۆ خزمەتى لىكۆلىنەوہەكى دوكتۆر و ئىوہى بەپرىز،
۵ دەفتەر دەكەم بە ديارى بۆ ھەموتان تكا دەكەم سىندوقىك بکەنەوہ كە
ئىوہش ھاوكار بن بۆ سەدان و ھەزارانى تری توش بوو كە توانای ھىچيان

نییه، من دوعا بۆ هه‌ندیکتان ده‌که‌م و دوعای شیفاو هیدایه‌تیش بۆ
هه‌ندیکی ترتان به‌ تایبه‌ت بۆ ئه‌نوه‌ری برام و دوکتۆر چالاک ده‌که‌م، ئیتر
من نایه‌مه‌وه ئیتره و کاتی گه‌رانه‌وه‌شم بۆ ئه‌وروپا زۆر نزیکه، ئه‌وه‌ش ٥
ده‌فته‌ره‌که له‌به‌رچاوی هه‌موویان دامه‌ ده‌ستی دوکتۆر چالاک و بێده‌نگ
دانیشتم.

چوون بو کۆری زانست و گه‌ران

له‌دوای دانیشتم به‌بی ده‌نگی دوکتۆر چالاک داوای کرد که کۆ
قسه‌یه‌کی هه‌یه با بفرمووێت.

ئازار ده‌ستی به‌رز کرده‌وه و وتی: ئه‌گه‌ر ئێمه‌ش له‌ سه‌ره‌تادا خاوه‌نی
پره‌نسیپی عیشق بوینایه وه‌کو کاک ماکوان ده‌رباز ده‌بووین، به‌راستی
له‌ماوه‌یه‌کی کورتدا زۆر شتی لێوه‌ فێربووم، خۆزگه‌م ده‌خواست تۆ باوک
یان برا گه‌وره‌ یان که‌سیکی نزیکی من بوویتایه تا زیاتر لێت به‌هره‌مه‌ند
بومایه، تۆ راست ده‌که‌یت ئاسایی نییه هاتنه‌که‌ت بۆلام، پڕۆشتنیش هه‌ر
ئاسایی نییه، راسته‌ من نه‌خۆش بووم، به‌لام ئه‌م ئیواره‌یه زانیم که ژیان
ده‌ستی پێکردوه‌وه لای من، ئه‌مه‌وێت بڵێم کاک ماکوان سوپاست ده‌که‌م
له‌وه‌ی که فێر بووم لێته‌وه‌.

د. چالاک: چی فێر بوویت له‌ کاک ماکوان، ئازار خان؟

ئازار: پره‌نسیپی عیشق.

مه‌جلیسه‌که‌ بێده‌نگ بوو، دیسان دوکتۆر چالاک وتی کۆ قسه‌ی هه‌یه؟
ئه‌نوه‌ر: ئه‌گه‌ر یارمه‌تی هه‌بێت.

د. چالاک: بفرموو:

ئه‌نوه‌ر: هه‌ز ده‌که‌م خۆینده‌وه‌یه‌ک بۆ ماکوان بکه‌م، ئه‌گه‌ر ئیجازه‌م
بده‌ن.

د. چالاک: کاک ماکوان ئیجازه‌ هه‌یه بۆ کاک ئه‌نوه‌ر خۆینده‌وه‌ت بۆ
بکات؟

به پيښه نينه وه وتم: نه خير؛ چونکه رقی ليمه، به لام کيشه نيه
له بهر خاتری تيوه با کاک نه نوهری برام بفرمويت، به لام خاترم بگريټ و
نه مشوات، که وام وت هه موويان ده ستیان کرد به پيښه نين.

نه نوهر: وه لا قسه يه کی هه له بکه م نازار و سازان و خه جيچ ده مکوزن،
بابه تو وه کو موعه مهر قه زافی وایت پاسه وانه کانت نافرهن.

به پيښه نينه وه وتی: راستی زور رقم له ماکوان بوو، هه ستم کرد
که سيځه خوئی ده نو پيټ، يان ته مسيل ده کات، به لام دویني و نه مرو بوم
دهرکه وت من هه له بووم، ماکوان وپرای نه وهی زور جياوازم له که ليدا
له پرووی بيروباوه، به لام ده مه ویت پي بلیم زورم خوش ده ویت. له بهر
نه وهی پريزی نافرته ت لایه، زورم خوش ده ویت چونکه باسی عیشق
ده که یت و موسیقات لا جوانه، خوټ جوانی، شانوت خوش ده ویت پر
پری له زانیاری، دووری له رق و کینه و له گه ل هه موو نه مانده ا ماکوان
به چاوی مروټ ته ماشای ژن و پیاوی کافر و موسلمان و هه موو چین و
تويزه کان ده کات، نه مرو قسه يه کی زور جوانی بو کردم و وتی: نه نوهری
برام نه که رچی من و تو له بيروباوه ردا جياوازين، به لام له زور شتی تردا
هاوبه شين من و تو مروټين، هه موو مروټيک ۷۰٪ هاوبه شن، ۳۰٪
جياوازن، نه وه موو هاوبه شيه واز لن ناهينم بو خاتری له ۳۰٪ به و
مه رجه ی پيشیلي سنووری يه کتر نه که ين.

نه م قسه يه هه موو که س نايکات به لکو ته نها مروټه جوانه کات
ده يکه ن منيش قسه که ی هاوړي نازار دووباره ده که مه وه ماکوان خوئی
پرنسپي عيشقه.

ماکوان: زور سوپاسی نه نوهری برام ده که م.

کامه ران: منيش قسه يه کی دلی خو مده که م، نه که ر ماکوان له
نه خو شيه که يدا ۵ ده فته ری بدایه، ده موت خوئی ناماده کردووه بو مهرگ
بو يه پاره ی لا گرنگ نيه، به لام له دواي نه وهی که زانی نه خوش نيه نه و

پاره‌یه‌ی پیشکشی‌یِ ئەم کۆر و مه‌جلیسه کرد، منیش ده‌لیم ماکوان
که‌سیکی جوان و راستگۆیه له‌گه‌ل خۆی و خه‌لک و دینه‌که‌یدا، سوپاس بۆ
ماکوانی به‌رێز.

ماکوان: سوپاس کامه‌رانی بڕام.

خه‌جیج: من پێشتر نه‌ها قسه‌م له‌گه‌ل خۆمدا ده‌کرد، یان زۆر جار
قسه‌م بۆ گوڵ و ئینجانه‌کانم ده‌کرد، یان زۆربه‌ی کاته‌کان قسه‌م له‌گه‌ل
وینه‌کاندا ده‌کرد، به‌لام ماکوان فێری کردم قسه‌ له‌گه‌ل خوا بکه‌م، زۆر
سوپاس ماکوان.

ماکوان: سوپاس بۆ خوا پاشان سوپاس بۆ تۆ خه‌جیج خانی خوشکم.
وشه: ئه‌ڕی ئەم ماکوانه‌ چیه‌ و کردتان به‌چی، من بۆ پیاوه‌ل‌دان
نه‌هاتووم، ئیتر به‌سه‌ ماکوان نه‌برایه‌وه.

ئه‌نوه‌ر خیرا هه‌ل‌دایه‌ و وتی: وشه‌ی به‌رێز منیش وه‌کو تۆ که
ئه‌وه‌نده‌یان به‌شان و بال‌یدا هه‌ل‌دا زۆر رقم لێ هه‌لسا، دل‌نیا به‌ ئه‌و
حاله‌ته‌ی که ئیستا تۆی تێدای‌ی منیش پێیدا تێپه‌ریم، به‌لام هێمن به‌ره‌وه
و ماکوان زۆر له‌وه‌ زیاتر ده‌هێنیت که وتیان.

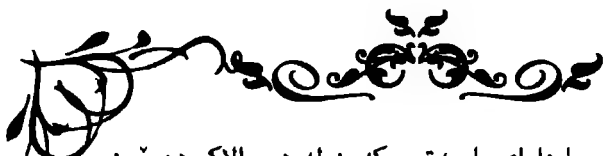
دیاربوو که‌س گوێی نه‌دایه‌ قسه‌کانی وشه‌، منیش هه‌یچم نه‌وت، به‌لام
ئه‌نوه‌ر توانی ئه‌ویش و خه‌لکه‌که‌ش هێمن بکاته‌وه‌، که‌س قسه‌که‌ی وشه‌ی
به‌هه‌ند وه‌رنه‌گرت، منیش زۆر ساده‌ بوو لام.

د. چالاک: خواردن ئاماده‌کراوه‌ باب‌ڕۆین بۆ نان خواردن و پشوبه‌دن،
هه‌موو پ‌ۆشتین و چووم بۆلای ئه‌نوه‌ر وتم ده‌مگه‌یه‌نیه‌وه‌ سه‌لیمانی تا
شه‌ڕیکی تر دروست نه‌بووه‌؟

ئه‌نوه‌ر: گوێ مه‌ده‌رێ ئاسایی وه‌ریبگره‌.

ماکوان: سویند ده‌خۆم که‌ زۆر ئاسایی بوو لام، له‌به‌ر ئه‌و نالیم به‌لام
ئیت‌ر بوونی من له‌م جیگایه‌دا زۆر زیاده‌یه‌.

ئەنۋەر: باشە بەسەرچاۋ با داۋاي يارمەتى بىكەين لە د. چالاك دەپۆين.
من و ئەنۋەر چووین بۆلای دوكتۆر چالاك و داوامان كرد ئىجازەمان
بدات، مالاۋايمان كردو ئەنۋەر منى گەياندەوہ بۆ مالهوہ.

بۆ سبەينى لە گەل پىشپەوى برام چووم بۆ ھەولپىر و دەعوەتى ۋەزىرى
يەكەمى كابىنەى حكومەتى ھەريم بووم، كە ۋەزارەتى كشتوكالى درابوويه
لە سەر لىستى بزوتنەوى ئىسلامى. بۆ شەوہكەى لە گەپەكى ئىسكان
مەوعيدم ھەبوو لە گەل سەردارى ھاوپرېم، سەردار ھات و داۋاي
ھەوالپرسين و تۆزىك گەپانى شەوانى ئىسكانى ھەولپىردا چووینە
چاخانەيەك دانىشتين، پىشپەو لە گەل چەند كەسكى تر لەدەرەوہى
چاخانەكە دانىشتبون، من باسەكەم بۆ سەردار گىرپايەوہ ئەوہى سەرورەى
بەلوعەو تافانە رەش دەلېن من مندالېكم ھەيە لە تافان، تاكە ھاوپرې و
كەسكى كە ئاگادارى من بوو كە ئەو حەبەم خواردووہ تۆ بوويت سەردار،
تافان دەلېت گوايە تۆ منت بەجى ھىشتووہ ئەويش لە گەلما خەوتووہ،
راستيش دەكات من كە ھەلسام لە خەو ھەستم كرد لەش گران بووم.

سەردار سوپند و تەلّاقى بۆ خواردم كە بەجى نەھىشتووم، بەلكو
شاھىدى ھەيە، سەلاميش لەوى بووہ ھەردووكان كۆنكەنيان كردووہ،
تافانە رەش درۆ دەكات شتى ۋا پرووى نەداوہ، كە ھەلسايت خۆت وتت
كە لەش گران بووم، چويت لە بۆريەكەى زېوى خۆت شۆرد، سەلام و ھىوا
چەرچەفيان بۆ گرتبوويت، تافان درۆ دەكات ئەگەر شتى ۋا پرووى بدايە
ۋاتا من خيانەتم لى كردوويت تۆ سوپندت دام كە بەجى نەھىلّم،
شاھىدەكەشم سەلامە، سەلاميش لە سلېمانىيە لەبازارى جگەرە
فرۆشەكانە. تەلەفۆنەكەيم لانىيە بەلام دەزانم لەوييە و كارى جوملەى
جگەرە دەكات.

كەۋاي وت لە خۆشيا سوجدەى شوكرم برد، پىشپەو و ھاوپرېكانى
تەماشيان دەكردم، ھاتن وتيان چى بووہ وتم كاكە سەردار ھەوالىكى
خۆشى دامى منيش سوجدەم برد نابىت، برۆن من و سەردار ئىشمان ھەيە.

سەردار: کاکە بەخوا هەر لەگەڵ تۆ کاری وایان نەکردوو، بۆ زانیاریت خۆت دەزانی سەرورەر لە ۳۱ ی ئاب رای کرد بۆ هەولێر، مائی عەزە بێ سمیل باوکی تافانە پەش ئەوانیش هاتن، سالی ۱۹۹۷ سەرورەر و تافان بەیەکهووە گیران لە جیگایەک لە هەولێر، مائی عەزە بێ سمیل گەرانەووە بۆ سلیمانی، براکە ی تافان نەگەت بوو سویندی خواردبوو ئەگەر سەرورەر تافان نەهینیت ئەیکوژیت، ۲۰۰۱ تافانی هینا، ئەوەندە ی من بزائم چەند جار جیابونەتووە، چەندین کێشە ی هەبوو سەرورەر لە ئاسایشی هەردوولا، خۆت باش دەزانیت سەرورەر سومعە ی باش نییە، تافان و مائی عەزە ی بێ سمیل هەمان مەنجەڵ و سەرقاپی یە کترن، ئەوەندە ی من بزائم سەرورەر و تافان بۆ پارە کاری زۆر قیزەونیان کردوو، یەکیک لەوانەت بۆ باس دەکەم.

دەچوووە بازار خەلکی دەهیناوە بۆ مالهووە، بەلام پێش ئەوێ کاری لەگەڵ بکات سەرورەر خۆی دەکرد بە ژوورا و پارە و سەرورەت و سامانیان بەو شیوەیە پەیدا دەکرد، تا ئاسایش پیتی زانین و ماوێ چەند مانگیک سەرورەر زیندان بوو، جا کاکێ خۆم بەخوا سویند دەخۆم ئەم کارەش لەگەڵ تۆ فرتوفیلە.

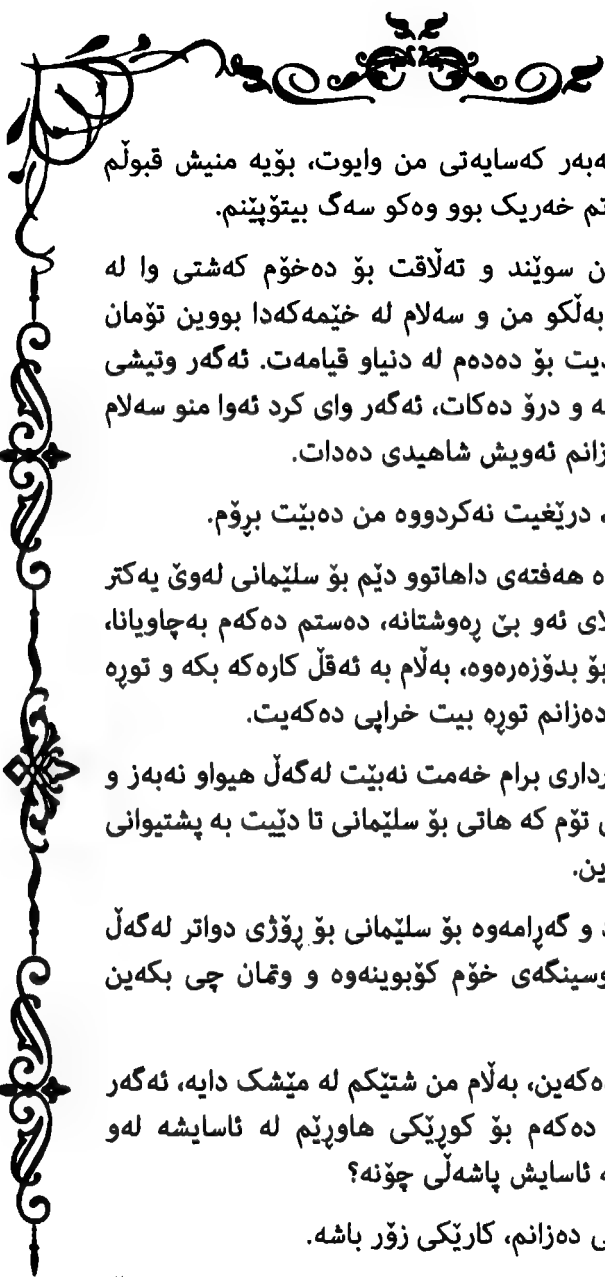
ماکوان: جا سەرورەر چۆن شتی وا لەگەڵ من دەکات، بەخوا وەکو سەگ پەتی دەکەم، زۆر تورپە بووم.

سەردار هیمنی کردمەووە و وتی: لەگەڵ هیوا قسە دەکەم، تۆش بەوردی بییری لێ بکەرەووە بزائن چۆن و لەکوێ ئەم قسە یە هاتوو، ئینجا چۆن تۆ قبوڵت کردوو؟

ماکوان: کاکە من قبوڵم نەدەکرد، نەبەز زۆری لێکردم وتی حەيامان دەچیت، تێستا خەلک زۆر دەتناسن و شکات بکەیت بلأو دەبیتەووە دوایی چی بکەین.

سەردار: نەبەزە شومی خۆمان؟

ماکوان: به لئی نه بهز له بهر که سایه تی من وایوت، بویه منیش قبولم کرد، یه کهم جار که پتی وتم خهریک بوو وهکو سهگ بیتوپینم.

سهردار: به هه رحال من سویند و ته لاق ت بو ده خوم که شتی وا له خیمه که دا پرووی نه داوه، به لکو من و سه لام له خیمه که دا بووین تۆمان به جی نه هیشتوو، شاهیدیت بو ده ده م له دنیاو قیامه ت. نه گهر وتیشی ده بیه مه مه حکه مه مه ترسه و درو ده کات، نه گهر وای کرد نه وامنو سه لام شاهیدین، سه لام پیاوه ده زانم نه ویش شاهیدی ده دات.

ماکوان: قوربانی تو بم، دریغیت نه کردوو من ده بیت برۆم.

سهردار: به هیوام وتوو هه فته ی داهاتوو دیم بو سلیمانی له وئی یه کتر ده بینین و خوشم دیم بولای نه و بن پره وستانه، ده ستم ده کهم به چاویانا، به لام پیش هاتم سه لامم بو بدۆزه ره وه، به لام به نه قل کاره که بکه و توپه مه به و هیمن به، چونکه ده زانم توپه بیت خرابی ده کهیت.

ماکوان: باشه مامه سهرداری برام خه مت نه بیت له که ل هیواو نه بهز و وریا قسه ده کهم، چاوه پری تو م که هاتی بو سلیمانی تا دیت به پشتیوانی خوا سه لامیش پهیدا ده کهین.

مالاوايم له سهردار کرد و گه رامه وه بو سلیمانی بو پروژی دواتر له که ل هیواو نه بهز و وریا له نووسینگه ی خوم کو بویه وه و وتمان چی بکهین باشه؟

هیوا: چی ده لئیت وا ده کهین، به لام من شتیکم له میشک دایه، نه گهر ئیجازم بهن ته له فونیک ده کهم بو کوریکی هاوړیم له ئاسایشه له و گه رکه ی نه وانه، بزاین له ئاسایش پاشه لی چونه؟

ماکوان: من زور به باشی ده زانم، کاریکی زور باشه.

هیوا په یوه ندی کرد به هاوړیکه یه وه و دهستی کرد به قسه کردن له که ل نه ودا له پر چهند پروژنامه نووسیکی هاوړیم خویان کرد به نووسینگه دا،

هیوا هه لسا چوو دهروهه، رۆژنامه نووسه کان که میک دانیشان زانیان
دانیشتنه که مان تایبه ته هه لسان ئیمه یان به جی هیشته.

هه ر من و نه به ز و وریا بووین، نه مانزانی هیوا چی به سه ر هات،
چاوه ری بوین بیته وه پرۆین بۆ نان خواردنو له ویوه پرۆین سه لامی جگه ره
بدۆزینه وه، هیوا هاته وه پیده که نی، پروو خساری چه نده ره ش بوو
پیکه نینکه ی نه وه نده گه شی کردبوو.

ماکوان: چیه هیوای برام، هیچته ده سته که وت؟

هیوا جیتیوکی دا به سهروهه و وتی: کاکه پاشه لی پیسه، چه ندین
نیشی قۆپی کردوو، هاوشتیه ی نه م کاره ی له گه ل ئیمه دا کردویه تی،
پیشتر به هه مان شیوه هه مان سیناریوی دووباره کردۆته وه له گه ل
به ره پرسیک دا پاره ی زۆری وه رگرتوو و تافانی بۆ ناردوو، به کیک
له منداله کانی بیجگه شیرکو کردویه تی به مندالی نه، به ره پرسه که ش له بهر
حه یاو حورمه تی خو ی وازی لی هیناوه و نه یه یشتوو شته که بلاو بیته وه،
به لام دیاره له گه ل ژنه کهیدا خه وتوو.

ماکوان: نه وه که سه ی نه مانه ی بۆ باسکردیت له ئاسایشه؟

هیوا: به لێ؛ ئیستا بۆی باس کردم وتی نه گه ر شتیکتان هه یه له سه ری
سکا لای له سه ر تۆمار بکه ن، خیرا ده ست به جی دان به تاوانه کانی ده نیت.

ماکوان: به لام سه یر له وه دایه داوای پاره ی له من نه کردوو، له راستیدا
هه ر زۆر ئاسایی بووه.

وری: پیده چیت نه خشه ی کیشا بیت بۆ داهاتوو له داهاتوودا داوای
پاره ت لیکات، نازانین چی له ژیر سه ریدایه؟

هه موو به یه که وه پۆشتین به ره و بازاری جگه ره که ی سلیمانی بۆ
دۆزینه وه ی سه لام، زۆری پینه چوو سه لاممان دۆزییه وه و چووینه

نووسینگه که ی زۆر به گهرمی به خیرهاتنی کردین، سهیر بوو به لایه وه که هه موو هاوړی کۆنه کان به یه که وه چووین بۆلای.

ماکان: کاک سهلام بۆ شاهیدی که هاتووم بۆلات، پیری لای سهردار بووم، ناوی به ریزی هینا و منیش هاتووم به راست و دروستی باسه که م بۆ بکهیت، به لام با من باسه که ت له سه ره تا وه بۆ بگيرمه وه.

دوای گیرانه وه ی باسه که سهلام زۆری لا سهیر بوو.

سهلام: وه لّاهی مامه خه سه ره و سهردار راست ده کات تیمه تۆمان به جی نه هیشت، من باش له بیرمه تۆ وت له شم گران بووه با فریای نویژی عه سه ر بکهوم من و کاک هیوای شاربازیری هاتین په رده مان بۆ گرتی تا خۆت شت، وابوو؟

ماکان: به لّی ته وا وه وابوو، به لام نه وه تیناگه م که نه م بنه ماله یه نه م فیتنه یه چیه دروستیان کردو وه بۆ من و خوشیان نه وه نده بی حورمه تانه باسی ده که ن، به هه ر حال من ته له فۆنیک ده که م بۆ سهردار و هه والی جه نابیشته ده که یه نم تیتستا.

ته له فۆنم کرد بۆ سهردار و باسه که ی سه لامیشم بۆ گیراوه.

سهردار: کاکه من ده زانم نه وانه بی ره وشتن بۆ پاره هه موو شتیک ده که ن.

مالا وایمان له سهردار کرد و لای سه لامیش هه ستاین، هه رچه نده سهلام زۆر پیاوانه له که لماندا رهفتاری کرد، ناماده یی ده رپری بۆ هه موو هاوکاریه که پاشان داوای کرد که میوانی نه و بین، به لام کاک سهلام که بابی نه ده خوارد له بهر نه وه ی (کۆلسترۆل) چهوری خوینی بهرز بوو، نه ومان به جی هیشت و چووین بۆ که بابخواردن، هیوا وتی نه که ر ده یکوژیت با منت له که ل بیت.

مهمله که تی عیشق

ماکوان: کوشتنی چی، نهوه که ی پیاوی نهوه یه شهره فی کوشتنی بهر بکه ویت، من نه گهر که سیک بکوژم ده بیت بزانم لئی ده ترسم یان له خووم باشته و توانام به سهریدا نییه، ئینجا بیر له کوشتنی ده که مه وه، تا ئیستاش بو ته نها چرکه یه ک بیرم له کوشتنی که س نه کردو ته وه، با جاری نانه که مان بخوین دوا یی بیر ی لیده که ی نه وه که چی بکه یین.

نه به ز: نه ری توو هیوا نه م چرپه چرپه تان له چیه، نه گهر متمانه تان به ئیمه نییه بابروین و ئیوه به جی به ئیلین.

دیار بو ونه به ز پینا خووش بوو به هه له تیگه یشت بوو...

ماکوان: کاکه له بازارداین ناکریت به ده نگی بهرز قسه بکه یین، هیوا ده لیت با بیکوژین تو ده لئی چی، نهوه چرپه که مان بوو.

کهوام وت یه ک دوو که س ته ماشایان ده کردم و پیده که نین، باشبوو نه به ز هیمن بویه وه.

هیوا به پیکه نینه وه قسه یه کی به نه به ز وت و وتی: مامه تا پله ی بهرز بیتنه وه نه مه ههر که ره که ی جارانه.

ده ستمان کرد به قسه ی خووش و نانخواردن، دوا یی گه پینه وه بو نووسینگه و ده ستمان کرد به پلان دانان تا بزاین چی بکه یین باشه.

هیوا: مامه من پلانتیک له میشکمایه، به لام ده بیت تو ی تیا نه بیت، من و نه به ز و وریا جیه جیتی ده که یین.

ماکوان: جا چون ده بیت، دلّم ئاو ناخواته وه سی چوار دانه نه کیشم به ده م و قه پوزیا.

هیوا: نه وه هه لبرگه بو دوا ی پلانه که ی من، با بو ت باس بکه م پلانه که چیه و چون ده ست پیده که یین.

هیوا به وردی باسی کرد که چی ده کات و چون ئیعتیرافی پی ده کات.

ماکوان: رازیم.

ئەوان پۆشتن بۆ جیبەجێ کردنی پلانی ئەکیان و منیان بەجێ هێشت،
منیش ھاتمەوێ بۆ مائەوێ لەسەر جۆلانێ ھەوشە کەمان لەگەڵ دایکم
بە یەکی ھەوێ دانیشتین و قسە و باسمان دەکرد، لەپەر شێرکۆ تەلەفۆنی بۆ کردم،
وتی باوکە بۆ دیار نیت دویێ و ئەمڕۆ چاوەڕێم دەکردیت، منیش لای
دایکم ھەستام چوومە ژورەوێ و تەم کوپی خۆم خەریکی ئەوێ بووم کە
بەتەم بۆ ئەوروپا، دەمەوێت پێگایەکی بدۆزمەوێ، تا ناوێ تەسکەرەو
پاسپۆرت بەناوی خۆمەوێ بۆ دەرێنم، جارێ کێشە ئاسایشم ھەبێ،
دەبێت لەوێ چارەسەری بکەم، تەلەفۆنە کەم داخستەوێ، ئەگەر ئەو
تەلەفۆنی نەکردایە خۆم بەتەما بووم شەو تەلەفۆنی بۆ بکەم و ئەو
قسانە پێ بێم، چونکە ئەوێ سەرەتای پلانی ئەکیان ھەوێ بوو.

دەبوو ئەو قسە یە بگە یە تەم دەمی شێرکۆ و ئەویش بە تاقانە رەش و
سەرورەری بگە یە نیت.

تەلەفۆنم کرد بۆ ھەوێ و تەم ئەوێ ویستان کردم، قسە کەم خستە
دەمی شێرکۆ، ھەوێ زۆری پێخۆش بوو دیار بوو ئەوێ دەمانەویست
بیکەین بە ئاسانی دەھات بە دەستەوێ، خۆی گەورە زوو کاری گەندەل و
خراپە کاران ئاشکرا دەکات.

شەویش ھەوێ مۆلەتی گۆفاری بزافم گەیشتە دەست لەلایەن
پارێزەرە کەم کاک محمد سالار پاشان کە خۆشی یە کێک بوو لە دەستە
دامەزێنەرانی، بۆ بە یانی دەستە دامەزێنەری گۆفاری بزاف کۆبوینەوێ
و گۆفاری بزافمان دامەزراند و بودجە ی سالتیکمان دانا، من بە خاوەن
ئیمتیاز ھەلبژێردرام، کاک دلێر عەبدوللا بە سەرنووسەر.

کاک محمد سالار پارێزەری گۆفارە کە و بەرپۆشەری نووسین و
دەستە ی نووسەرانی، کاک کاروان پەحمان بە لێرسراوێ ئیداری، دەست
کرا بە کارکردن لە گۆفاری بزاف دا بە سیستەمی موکافەتە.

که نم ته له فۆنی کرد وتی: کاکه ده مهویتی بێم بۆلات له گه‌ل خۆم شیرکو
به‌ینم؟

ماکوان: نا که سوکارم به‌س خۆت وهره‌ واز له‌و به‌ینه، بۆچی بیتاقه‌ت
دیاری؟

که‌نم: وه‌للا هیچ پروینه‌داوه‌ به‌لام ههر‌ هه‌ز ده‌که‌م بێم بۆلات زۆر
دلم ته‌نگه‌و له‌خۆم بیزارم.

ماکوان: وهره‌ هه‌رچی که‌سه‌که‌م بزانی بۆچی بیتاقه‌تی وهره‌ بۆلام خیرا،
ئه‌گه‌ر شتیک بووه‌ بێم بلێ با من بێم بۆلات.

که‌نم: نه‌به‌خوا هیچ نه‌بووه‌ ههر‌ هه‌ز ده‌که‌م به‌تینم، به‌ بینیت
دله‌خۆش ده‌بم کاکه‌ گیان.

ماکوان: ده‌ وهره‌ باوکی من وهره‌ من له‌خزمه‌تام.

ته‌له‌فۆنه‌که‌ی داخسته‌وه‌، زۆر به‌زه‌یم پیاده‌هاته‌وه‌، من برای که‌وره‌ی
بووم ده‌بوو ده‌وری باوک و براشی بۆ بیینم ده‌مزانی دله‌شکاوه‌.

له‌گه‌ل براده‌ران به‌رده‌وام بووم له‌سه‌ر ئیشوکاره‌کانی گو‌فاره‌که‌ و
کو‌تایی هات به‌ کو‌بوونه‌که‌مان، هه‌شتا که‌نم نه‌گه‌یشتبوو، ته‌له‌فۆنم بۆ
کرده‌وه‌ وتم بۆ دیار نه‌بویت؟

که‌نم: کاکه‌ وه‌للا ئیزدیحامه‌، هه‌شتا لای سلیمانی پالاسم.

ماکوان: من دیم بۆ ئه‌سحابه‌ سپی له‌به‌رده‌م سه‌مونخانه‌که‌ چاوه‌ڕێت
ده‌که‌م، ئه‌گه‌ر تۆش زوو گه‌یشتی چاوه‌ڕێم بکه‌.

ته‌له‌فۆنه‌که‌م داخسته‌وه‌ و به‌ره‌و ئه‌سحابه‌ سپی که‌وتمه‌ ڕێی گه‌یستمه
لای سه‌مونخانه‌که‌ و ئه‌ویش په‌یدا بوو، له‌گه‌لی سه‌رکه‌وتم وتی بچم بۆ
کو‌ی؟

ماکوان: بۆ کو‌ی پیت خۆشه‌ برۆ من له‌خزمه‌تام.

که‌نم: کاکه تۆ بَلَن حەز دە‌که‌م بە‌دَلَن تۆ بَیت.

ما‌کوان: که‌نم گیان دَلَن من بە‌که‌لک نایەت، دَلَن من حەزێ
لە‌مه‌لکە‌نی و برایم پاشا و پیرمه‌نصور و شێخان و سابونکەرانه، ئە‌وه‌ش
لە‌گە‌ل حەزێ تۆ نا‌گونجی‌ت، یان ئە‌گەر پَیت خۆ‌شه ئە‌چینه سەر‌گۆ‌ری
با‌وکم و فاتیحە‌یه‌کی بۆ دادە‌خە‌ین و دوعای خیری بۆ دە‌که‌ین، دوعای ئە‌وه
بۆ‌کو‌ی دە‌لَیت دە‌رو‌ین.

که‌نم: وه‌للا هە‌زار جار خۆ‌ش‌حال دە‌بم با برو‌ین.

ما‌کوان، وشە‌ی هە‌زار‌جارە‌کە‌ت زۆ‌ر لە‌قسە‌ی دا‌یکم دە‌چوو، ئە‌وه
بۆ‌چی وا دە‌لَیت؟

که‌نم: واتە‌ قسە‌کە‌ت ئە‌وه‌ندە‌ خۆ‌شه و باشە‌ هە‌زار جار دو‌وبارە‌ی
بکه‌یتە‌وه‌ دە‌لَیم باشە‌.

ما‌کوان: دە‌ی زۆ‌ر‌باشە‌ هە‌زار جار با‌برو‌ین بۆ‌ گردی سە‌یوان.

بەر‌ه‌و گردی سە‌یوان پۆ‌شتین لە‌ه‌و‌ی لە‌ن‌زیک گۆ‌رە‌کە‌ی با‌وکم سە‌یارە‌مان
پا‌گرت و کە‌وتینه‌ پَی، فَی‌رم کرد کە‌ چوو‌ه سەر‌قە‌بران سلا‌و بکات لە‌هە‌مو‌و
مردوو‌ه‌کان و بَلَن تَیمە‌ش بە‌م ن‌زیکانه‌ بە‌ویستی خوا پَیتان دە‌گە‌ینە‌وه‌.

که‌نم: وه‌ی کاکه‌ خوانە‌کات، یا‌خوا تۆ نە‌مریت، عومری منیش بَیت بۆ
تۆ.

دە‌ستم کرد بە‌ پَیکە‌نین و وتم: کورە‌ که‌نم گیان ئە‌وه‌ ئاداب و زی‌کری
سەر‌قە‌برانه، دە‌بَیت بیلَیت من و تۆ پَیمان خۆ‌ش بَیت یان نا هە‌ردو‌کمان
دە‌مرین بۆ‌یه دە‌بَیت بَلَین: (السَّلامُ عَلَیْکُمْ أَهْلَ الدِّیارِ مِنَ الْمُؤْمِنِینَ
وَالْمُسْلِمِینَ، وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِکُمْ لَاحِقُونَ، أَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَکُمُ الْعَافِیَةَ) رواه
مسلم

چو وینه سهر قهبری باوکم نه و زور گریا منیشی خسته گریان، ئینجا
بوم باسکرد که باوکمان له گه‌ل خه‌لکی دا چه‌نده پیاویکی به‌ریز و زیره‌ک
و. باش بووه.

که‌نم: به‌داخه‌وه من هیچ له‌ژیانی باوکم نازانم.

ماکوان: با پرۆین بۆت باسده‌که‌م هه‌موو ژیا‌نی خه‌مت نه‌بیت.

به‌س نه‌وه‌نده بزانه باوکمان زور ده‌ستودل باش بووه، له‌دوای مردنی
زانیمان چه‌ند خزمه‌تی به‌هه‌ژار و بیوه‌ژن و فه‌قیی مزگه‌وته‌کان کردووه،
ده‌یان مالی گرتبووه نه‌ستۆی خۆی هاوکاری ده‌کردن.

که‌نم: وه‌للا کاکه‌ نه‌گه‌ر من هه‌زار دینار به‌م به‌فه‌قیریک دایکم و
جه‌مال نه‌لین بۆ پاره‌ی خۆت خه‌سار ده‌که‌یت، ناهیلن خیر بکه‌م، به‌خوا
پاره‌م یابیت به‌هه‌ر فه‌قیریک نه‌و دوانه‌ و توپانه‌ درۆ ده‌کات، که‌چی
ته‌ماشای تۆ ده‌که‌م هه‌ر فه‌قیریک بیت داوا بکات ده‌ست نانیت به‌
پروویه‌وه، زور موعجیبی نه‌وه‌تم.

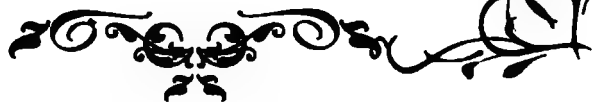
به‌پیکه‌نینه‌وه جا پۆله‌ هه‌ر موعجیبی نه‌وه‌می..

که‌نم: نه‌به‌خوا کاکه‌ ماشاءالله لی‌بیت به‌خوا وه‌کو باوکم ئیستا
ته‌ماشات ده‌که‌م و هه‌موو که‌سایه‌تی باوکم له‌تۆدا ده‌بینم.

ماکوان: هه‌روایه‌ که‌نم گیان، هیوادارم بتوانم له‌داها‌توودا جی‌گای باوکم
بگرمه‌وه بۆ تۆ و خۆشم، هه‌رچه‌نده‌ پروانا‌که‌م باوکم پیاویکی زور به‌ریز و
که‌وره‌ و چاک بوو.

که‌نم: ان شاءالله هه‌موومان هه‌روه‌کو باوکمان ده‌بین، به‌پراست بیرم
چوو پیت بلیم وه‌رزیر ته‌له‌فۆنی بۆ کردم وتی له‌گه‌ل کاکه‌ت دانیش‌تووین
باسی تۆی زور کرد، داوای لیک‌کردم که‌ گوايه‌ تۆ رازی بکه‌م بۆ کو‌ریکی
داخراو منیش بیم له‌گه‌لت، وتی نه‌و هه‌ردوو خوشکه‌کی بانگ ده‌کات.

ماکوان: ئی چیت‌ری وت، مام وه‌رزیری خۆمان؟

گه‌نم: وه‌للا باسی تۆی کرد وتی ناستی کاکه‌ت زۆر به‌رزه‌ من
نه‌متوانیوه‌ له‌گه‌لی ده‌ربچم، هه‌رچی وتوو‌ه‌ راسته‌وخۆ یه‌کان گیر بووه‌
له‌گه‌ل بیروبۆچونی نه‌ودا، ته‌نها نه‌ه‌نده‌ی وت، وتی کاکه‌ت پازی بکه‌
وه‌ره‌ بۆ نه‌و کۆره‌، منیش وتم هیچ له‌ کاکه‌ ما‌کوانم ناشارمه‌وه‌ پێی ده‌لێم
نه‌گه‌ر وتی باشه‌ دێم.

ما‌کوان: باشه‌ نه‌گه‌ر نه‌و خوشکه‌کانی هاتن تۆش وه‌ره‌، حه‌زناکه‌م
به‌ته‌نها تۆ له‌ناو پیاواندا بیت، نه‌گه‌ر ئافره‌تی تر هات هیچ کێشه‌م نییه‌
تۆش وه‌ره‌، به‌لکو سوود وه‌ربگریت له‌ کۆره‌که‌.

گه‌نم: کاکه‌ زۆر گه‌وره‌ باسی ده‌کردی.

ما‌کوان: گه‌وره‌یی هه‌ر بۆ خوا باشه‌، من نه‌گه‌وره‌م نه‌ هیچ، به‌لام بپروا
بکه‌ نه‌وان خۆیان قه‌زمن و زۆر بچووکن بۆیه‌ منیان لا گه‌وره‌یه‌.

گه‌نم: وه‌للا وانییه‌ کاکه‌ تۆ زۆر گه‌وره‌یت

کردم به‌ قسه‌ی خۆش و سوعبه‌ت له‌گه‌لیا وتم: له‌ ته‌مه‌ندا یان له‌ بالادا
گه‌وره‌م؟ هه‌ر زوو زوو ده‌یوت بۆ کوێ برۆین، منیش هیچ جێگایه‌کم شک
نه‌ده‌برد بۆی برۆین، له‌کو‌تاییدا وتم من بکه‌یه‌نه‌وه‌ ماله‌وه‌ و تۆش پرۆره‌وه‌
بۆ ماله‌وه‌، ئاکام لێبوو پێی ناخۆش بوو حه‌زی ده‌کرد له‌گه‌ل من بیت، به‌لام
منیش چاره‌م نه‌بوو، له‌رێگا منی به‌ره‌و ما‌ل هێنایه‌وه‌ و هیوا ته‌له‌فۆنی بۆ
کردم پرسى له‌کو‌تیت؟ وه‌ره‌ بۆ ما‌لی نه‌به‌ز له‌وێن، به‌لام خۆت دوامه‌خه‌
زوو وه‌ره‌ زه‌روره‌ به‌ته‌له‌فۆن ناوتریت پێویسته‌ قسه‌ بکه‌ین، به‌گه‌نم وت
خێرا برۆ پێی لێیه‌ دیاره‌ شتیک پ‌رویداوه‌، هه‌مگه‌یه‌نه‌ ما‌لی هاو‌پێکه‌م.
گه‌یشتمه‌ ما‌لی نه‌به‌ز و خواحافیزیم کرد له‌ گه‌نم له‌ده‌رگای ما‌لی نه‌به‌زم
دا نه‌س‌رین خان ده‌رگای کرده‌وه‌ وتم نه‌به‌ز له‌ماله‌؟

نه‌س‌رین خان: نه‌به‌ز و هه‌رچی من‌الی چ‌لمنی جارانی ره‌فیفته‌
له‌زوره‌وه‌ن چاوه‌پ‌رتی تۆن هه‌ر چه‌ چه‌پانه‌، ناشی ژن نه‌ه‌یتیت؟

ما‌کوان: جارێ با ژن بۆ نه‌به‌ز بیه‌ین، من به‌شی خۆم بردوووه‌.

مهمله که تی عیشق

نه سرین: ده برۆ هه رتۆیان نوقسانی له وان چلمنتر.

ماکوان: باشه نه سرین خان گیان، چوومه ژوره وه نه به ز و وریا و هیوا و سهروه ری به لوعه و کورپکی تر دانیشتبوون، ته و قه م له گه ل هه موویان کرد که هاته سه ر نه و که سه ی که نه مده ناسی پێیان ناساندم ناوی کاک یاسین بوو دیار بوو له ئاسایشی سلیمانی کاری ده کرد.

هیوا: مام خه سه رو داوا له به پرێز ده که یین که هه موو شته کان به رۆحیکێ پرپازی وه ربرگره کاک سهروه ری به لوعه ده لێت کامیرای شاراوه بووه، له گه ل کاک خه سه رو دا و هه موو ئیعتیرافیکی کردووه.

ماکوان: جوان تێمبگه یه نه چی بووه چیتان کردووه؟

یاسین: کاک ماکوان کاتی خۆی نه وه ی پروویداوه له سه یرانگای زیوێ، تا ئان خانی خێزانی کاک سهروه ر گوێی لیبوو که نه و ماوه یه جه نات کێشه ی خه وتان هه بووه به حه بی خه و ده خه وتیت، به هه مان شپۆه گوێی لیبوو که به د ل سافی به هاو پرێکان و تووه له شت گرانه و نه بی خۆت بشوێت تا ئان و سهروه ر نه م سیناریۆیه یان بۆ دروست کردوویت، نه له گه ل خه وتوو نه هه یچ هه مووی درۆو ده له سه و ساخته چیتی بووه، وه کو مامه هیوا ده لێت کامیرای شاراوه ی سهروه ره فه نی بووه.

ماکوان: جا نه م خوێرییه بۆ وای کردووه له گه ل مندا، هۆکاره که ی چییه؟

هیوا: به بی نه وه ی په نه جه ی لیبه م به یه ک تف ئیعتیرافی کرد بۆ نه وه ی شیرکوێ کورپان به ریت بۆ نه رویج دواپی نه م سه خیفه نیازی بووه سکالآت له سه ر تو مار بکات که شیرکو گه یشه نه وێ له پرێگای پۆلیسی نه ته ره پوله وه بلێن ماکوان فراندویه تی و ئینجا دایک و باوکی شیرکو به رن بۆ نه و روپا.

ماکوان: نه ی نه حمه قی وا نازانیت پێش چوونی شیرکو پشکنینی DNA بۆ ده کریت.

هيو!؛ ئه‌ی ئه‌گه‌ر ئه‌حمه‌ق نه‌بێت کاري وا چۆن ده‌کات، وا ئه‌زانیت
دنیا وه‌ک لای خۆی منالبازاره‌.

ماکوان: ئه‌ی بۆ قسه‌یه‌ک ناکه‌یت خوێری دوو له‌رووی ئه‌م پیاوانه‌؟
سه‌روه‌ر: داواي لیبوردن ده‌که‌م، به‌خوا زۆر قه‌رزارم، نه‌مده‌زانی چی
بکه‌م.

تۆره‌ بووم بۆی هه‌لسام وریا و نه‌به‌ز نه‌یان هێشت و گرتیانم، به‌لام
هه‌رچۆن بوو تفیکم لێکرد.

یاسین: کاک ماکوان ده‌زانم جه‌نابت که‌سیکی به‌پێزی، هه‌موو
شیتیکمان له‌گه‌لدا بۆ ده‌کریت، پێم وابێت ئه‌و تفه‌ بۆی به‌سه‌ ئه‌گه‌ر
خاوه‌نی شه‌ره‌ف و که‌رامه‌ت بێت، جا بۆیه‌ من ده‌لێم وازی لیبه‌یتنه‌.

ماکوان: ئاخ‌ر چۆن وازی لی به‌یتنم ئه‌و خوێرییه‌.

یاسین: کاک ماکوان هه‌رچی ده‌ته‌وێت ده‌توانی له‌گه‌لی بکه‌یت، من
ده‌زانم که‌سیک و زه‌لیل بێت وازه‌یتان باشت‌رین چاره‌سه‌ره‌. لێی ئه‌ده‌یت
یان ئه‌یکوژیت که‌س له‌سه‌ری هه‌لنادات، نه‌شه‌ره‌فی هه‌یه‌ نه‌ خاوه‌نی ژن
و مندال و خێزانیه‌تی، هه‌رچی لی ده‌که‌یت ئه‌و ئاماده‌یه‌، پیاوی خاوه‌ن
شه‌ره‌ف له‌گه‌ل خه‌لکی خاوه‌ن شه‌ره‌ف ڤووبه‌ڤوو ده‌بێته‌وه‌، خه‌لکی
بێشه‌ره‌ف بۆ ئیهمال کردن باشه‌.

ماکوان: وه‌لاهی قسه‌که‌ی جه‌نابت زۆر راسته‌، به‌لام داواي لێده‌که‌م
له‌گه‌ل شێرکووی کوپی جاریکی تر ڤرۆمه‌ ده‌ره‌وه‌ له‌به‌ر حورمه‌تی ټیوه
وه‌کو کلاش ئه‌یکه‌مه‌ پێم و ئه‌مه‌راو سه‌ری پێده‌که‌م.

هيو!؛ مامه‌ کلاش زۆر به‌قیمه‌ت تره‌ له‌م ئه‌م خوێرییه‌، گویت لێیه‌ که‌ی
مامه‌ خه‌سه‌رو ویستی شێرکووی کوپت بئیره‌ بۆلای.

سه‌روه‌ر: شێرکووت بۆ چیه‌ کاک خه‌سه‌رو؟

ماکوان: پیشت زۆر هاتۆته دهرهوه له گه‌ڵم ده‌مه‌وێت بۆ دوا جار قسه‌ی له‌گه‌ڵ بکه‌م و ده‌ینێرمه‌وه بۆت.

سه‌روه‌ر: به‌خوا خه‌تای نه‌و نه‌بوو تێمه‌ فێرمان ده‌کرد، تکایه‌ لێی نه‌ده‌یت له‌ من بده‌.

ماکوان: نه‌زانم و گومام له‌وه‌ نییه‌ که‌ تۆ فێرت کردووه‌، من له‌ منداڵێکی وا ناده‌م تۆ بلێی من نه‌وه‌نده‌ بێ غیره‌ت بم تێستا که‌ملت شکاند به‌ نه‌به‌زدا بینێره‌ هه‌ر به‌ نه‌به‌زیشدا بۆت ده‌نێرمه‌وه‌، به‌ ئیجازه‌ی نه‌م پیاوه‌ به‌پێزانه‌ هه‌سته‌ ملت بشکینه‌ و له‌ناو مه‌جلیسی پیاواندا تۆ جینگات نابێته‌وه‌، ده‌ی هه‌ڵسه‌ پرۆ.

نه‌به‌ز هه‌ستا له‌گه‌ڵیدا پڕۆشت، سوپاسی کاک یاسینم کرد و پاشان سوپاسی هیوام کرد له‌گه‌ڵ وریادا، به‌س وتم باسه‌ که‌م بۆ بگێرینه‌وه‌ چی بووه‌.

هیوا: مامه‌ نه‌م سه‌روه‌ره‌ خوێڕیه‌ له‌م کاک یاسینه‌ زۆر ده‌ترسیت، پیشت به‌ کاری زۆر خراپه‌ره‌وه‌ گرتویه‌تی، جا که‌ چوومه‌ سه‌ری له‌ دوکانه‌ که‌یدا مامه‌ یاسینم له‌گه‌ڵ بوو یه‌ک تفم لێ کرد خێرا ئیعتیرافی کرد بۆمان و چی کردووه‌ و چی نه‌کردووه‌ بۆی باس کردین، مامه‌ یاسین به‌ ناقلی خۆی هه‌موو پلانه‌ که‌ی پێ ئاشکرا کرد.

یاسین: کاک ماکوان لام سه‌یره‌ چۆن که‌وتیه‌ داوی نه‌م خوێڕیه‌؟

ماکوان: به‌خوا مامه‌ یاسین سه‌ره‌تا ویستم ئیهمالی بکه‌م، به‌لام مائی نه‌به‌زم ئاواکرد زۆری خویند به‌ گویمدا و له‌به‌ر سومعه‌ و که‌سایه‌تی خۆشم تۆزیک بۆم داخست، سه‌ره‌تا ته‌نه‌زوم کرد به‌لام هه‌ر وازم نه‌ده‌هێنا من پێش نه‌م کێشه‌یه‌ تووشی دوو کێشه‌ی گه‌وره‌تر بووم، بۆیه‌ نه‌په‌رژامه‌وه‌ سه‌ری تا نه‌م پڕۆزانه‌ی ڕابردوو که‌ چوومه‌ بنج و بناوانی هه‌ڵبه‌ت به‌هاوکاری مام هیوا و جه‌نابت و نه‌و ڕایانه‌ی تر ئاوا بۆمان ده‌رکه‌وت که‌ درۆیه‌، سه‌ره‌تا ده‌مزانێ به‌لام خۆم گومانم له‌و له‌شگرانییه‌ی خۆم بوو،

بۆيە زۆر پىداگريم نه کرد تا شاهیده کانم دۆزییه وه، ده نا مامه یاسینی به پریز هه روا به ئاسانی خۆم نه ئه دا به دهسته وه.

یاسین: به هه ره حال من له خزمه تی جه نابت و مام هیوا دام چیتان بویت خزمه تکار تانم، نه گهر ئیجازه ی من بدهن ده پۆم ده وامم هه یه.

ماکوان: زۆر سوپاس مامه یاسین گیان ئه م هه لویسته ی جه نابت به رز ده نرخیتم و هه رگیز له بیرى ناکه م زۆر سوپاس بۆ هاوکاریه که ت برا گیان.

مالئاوایمان کرد له کاک یاسین، تا نه به ز هاته وه نه سرین خان به من و هیوا و وریای وت وهرن دوو به رمیل نه وتم له سه ربانه بۆم بینه خواره وه، زوو زوو به وریاشی ده وت باوکت چۆنه؟ من و هیواش کولابووین له پیکه نینا، منیش وتم نه سرین خان وه لا باوکی مام وریا به دواى ژنا نه گه ریّت.

که چی نه سرین وتی: جا پۆله ئه و که لته کۆنه ی باوکت ژنی بۆ چیه؟ وریا: کوره به خوا نه سرین خان له دواى دایکم خله فاوه.

نه سرین: خله فاوی چی، ئه ی بۆ نالیتی خواى دایکم گه پروگولی کردووه، نه زانی چه نده خراب بوو له گه ل دایکت.

من و هیوا پیده که نین و وریاش ده ترسا له ده مم ده ربچیت که باوکی به ته مای نه سرین خانه، نه به ز هاته وه شیرکووی هینابوو له گه ل خووی.

ماکوان: شیرکو کورم وهره، ئاگام لیبوو ده ترسا، وتم وهره کورى خۆم مه ترسه ده زانم تۆ کورى من نیت، به لام کاکه گیان تۆ گه نجیکی تازه پیده گه یت مه چۆره ناو یاری ئاوا له گه ل دایک و باوکت، من چاک ده بم له گه ل کاکه شیرکو، نه گهر باوک و دایکت نه مجاره داواى کارى ئاوايان لى کردیت پێيان بلێ داها تووم ره ش مه که ن، مه به به پشکو له بهر نه وان.

که وام پى وت ده ستى کرد به گریان، پیم وت: مه گرى گیانى من نه گهر له بهر پاره نه وه ت پى ده که ن، پێيان بلێ که نایکه م، وهره بۆلاى من نه گهر

منیش لیره نه بووم ناگاداری نه بهز و هیوا بکه وه ئه وان هاوکاریت ده کن، کاکه شیرکوۆ تکایه به قسه ی دایکو باوکت مه که ئه گهر وتیان کاریکی ئاوا بکه یت.

به داخه وه یه که م جاره به مندال ئه لیم به قسه ی دایک و باوکت مه که، به خوا ده سه لاتم هه بوایه و جایز بوایه ده مکردیت به کوپی خۆم له دایکو باوکت ده سه ندی، ده ستم کرد به گرفا ئدا ۱۰۰ دۆلارم دایه و وتم: برۆ بیده به هه رچی جهزت لی بوو، که گه وره ش بوویت برۆ به شی هونه ره جوانه کان شانۆ بخوینه، چونکه جوان ده ور ئه بینیت، هیوام وایه سه رکه وتوو بیت.

نه بهز: هه ر بۆ ئه مه بوو؟ ئیستا بیبه مه وه؟

ماکوان: لیره بویتایه دایکیت دوو به رمیل نه وتی پێ ده هینایته خواره وه، برۆ له ئیشه که ی دایکت باشتره که به تیمه ی کرد.

هیوا: ئه وه به خيله ئه ویش داوای ۱۰۰ دۆلار ئه کات بۆیه وا ئه لێ.

کردیان به فشقیات و قسه ی خۆش.

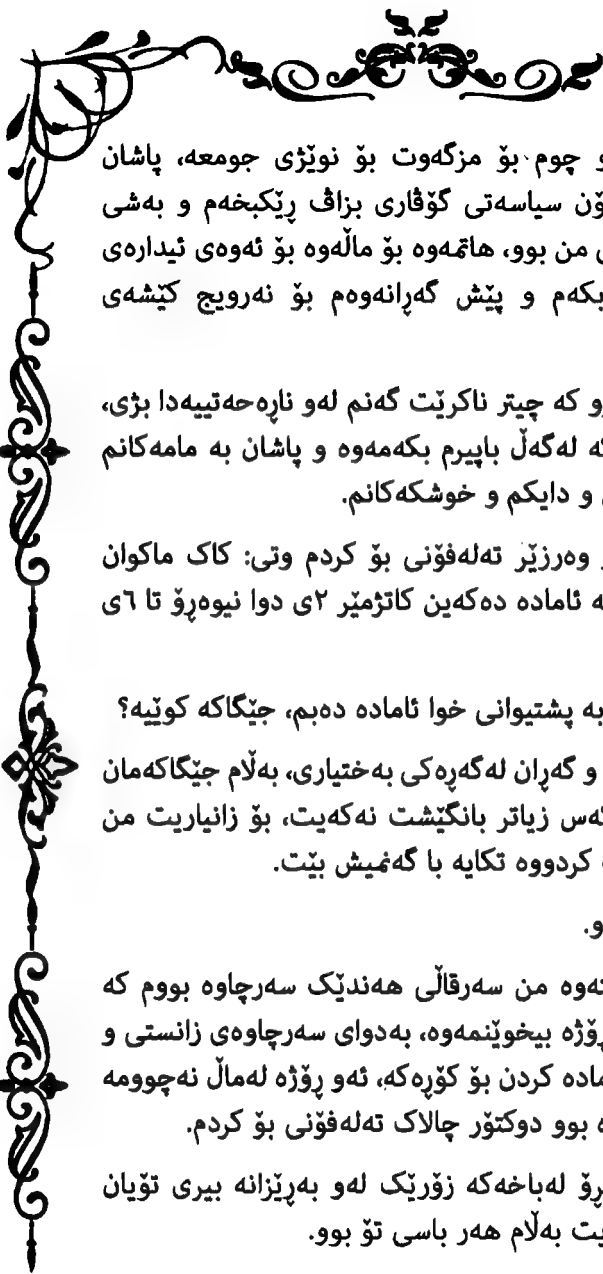
نه بهز شیرکوۆی برده وه وریا وتی: منیش ده پرۆم.

وتمان مادام وایه من و مامه هیواش ده پرۆین، وریا ترسا مه وزوعی باوکی بکه ینه وه له گه ل هیوا به پێ که وتینه پێ به شه قامی توی مه لیک به یه که وه گوۆرانی جاده چۆل و سیبه ربوو مان ده وت، وه کو کاتی هه رزه کاری، نزیک که بابخانه ی حه سه ن بوینه وه ته ماشای یه کترمان کرد هیوا وتی: له دوو سه ره تان پرزگارت بوو، سه ره تانی میشک و سه ره تانی سه روهری به لوعه، پرۆین به و بۆنه یه وه که باب بخوین.

ماکوان: با ته له فۆن بکه م بۆ نه بهز و وریا بێن.

ته له فۆنم کرد بۆ نه بهز خیرا هات به لām وریا وتی نایه م.

دوای نانخواردن که پراینه وه بۆ مāl و نه بهز هه ردو کمانی که یاننده وه.

بۆ بهیانی ههینی بوو چوم بۆ مزگهوت بۆ نوێژی جومعه، پاشان سهرقالی ئهوه بووم كه چۆن سیاسهتی گوڤاری بزاف پێکبخهه و بهشی پهیوهندییهکان لهسهرشانی من بوو، هاتمهوه بۆ مالهوه بۆ ئهوهی ئیداره ی پهیوهندییهکان دروست بکهه و پێش گهپانهوهه بۆ نهرویج کیشهی گوڤاره که چارهسهه بکهه.

خهپالیشم لای ئهوه بوو که چیت ناکریت گهنم لهو نارهحهتییهدا بژی، بریارمدا که سهههتا باسه که لهگهڵ باپیرم بکهمهوه و پاشان به مامهکانم بلیم دوا ی ئهوه به براکانم و دایکم و خوشکهکانم.

کاتژمێر ۲ ی دوانیوهپۆ وهرزیز تهلهفۆنی بۆ کردم وتی: کاک ماکوان پۆژی یهک شههمه کۆره که ئاماده ده کهین کاتژمێر ۲ ی دوا نیوهپۆ تا ۶ ی تیاره، ئایا گونجاوه؟

ماکوان: زۆر گونجاوه، به پشتیوانی خوا ئاماده ده بیه، جیگا که کوئییه؟ وهرزیز: بنکه ی زانست و گهپان له گهپه کی بهختیاری، بهلام جیگا که مان بچوو که هیوادارم له ۱۰ کهس زیاتر بانگیشت نه کهیت، بۆ زانیاریت من ههر دوو خوشکه کهم بانگ کردوو تهکایه با گهئیش بیت.

ماکوان: باشه به سهههراو.

تهلهفۆنه که مان داخستهوه من سهرقالی ههندی که سهههراوه بووم که ئاماده ی کهه بۆ ئهوه دوو پۆژه بیخوینمهوه، به دوا ی سهههراوه ی زانستی و دینی دا ده گهپام بۆ خو ئاماده کردن بۆ کۆره که، ئهوه پۆژه له مال نه چوو مه ده رهوه، کاتژمێر ۵ ی تیاره بوو دوکتۆر چالاک تهلهفۆنی بۆ کردم.

د. چالاک: ئه زانی ئه مپۆ له باخه که زۆری که لهو به پزانه بیر ی تویان ده کرد، خو ئ لهو ی نه بوویت بهلام ههر باسی تۆ بوو.

ماکوان: باش بوو تهلهفۆنت کرد پۆژی یهک شههمه کاتژمێر ۲ کۆریکم ههیه له بهختیاریه، من بۆم ههیه ۱۰ کهس بانگیشت بکهه، جا دوکتۆر

کیان جه نابت، نه نوهر، کامهران، سازان، خه جیج، نازار، نامیق-م دیاری
کردوو ه بانگیشتان ده که م، نهوانی تریش کئی هزی لئی بوو سئی که سی تر
نه توانیت بیت.

هه رچه نده کوپه که داخراوه به لام پیکام پندراوه ۱۰ که س بانگ بکه م.
د. چالاک: به خوشحالییه وه من ناماده ده بم و به وانیش ده لیم.

ماکوان: به لام زور باشتره هه موومان له عیاده که ی جه نابت ه وه
کوئینه وه وه له ویوه به یه که وه برۆین، واتا پیش سه عات دوو با هه موویان
لای جه نابت ناماده بن، خو ئاساییه؟

د. چالاک: زور ئاساییه و زوریش باشه، ده ی با کاتت نه گرم هه موویان
سلاویان هه بوو بوت.

ماکوان: نه ملاولای کوپه کان ماچ ده که م و دوعای خیریش بو کچه کان
ده که م.

ههر نهو تیاره یه ته له فونم کرد بو گهنم ناگادارم کرده وه که پوژی
یه که شه ممه بیت بولای عیاده که ی دوکتور چالاک و به یه که وه ده چین بو
کوپه که.

نهو دوو پوژه له ماله وه نه چوومه دهره وه، ههر خهریکی خوئندنه وه و
سه رچاوه پهیدا کردن بووم، پوژی یه که شه ممه له ناو بازار بووم چوم لای
بورهانی نه جی که بابم خوارد، که چوومه ژوره وه ته ماشا ده که م نازار،
خه جیج، سازان، نه نوهر و نامیق لهوین نان نه خوئن.

نه نوهر: نه موت کاک ماکوان له که بابخانه نه بینین؟

خه جیج: سوئند به خوا به خوشی تووه هاتین بو تیره، نهو پوژه ش باسی
پوئنبیری که باب خواردنت بو کردین لهو پوژه وه هه موو هه زمان به
که باب خواردنه، وتمان نان ده خوین و دواپی ده چین بو عیاده که ی
دوکتور چالاک.

ماکوان: زۆر باشه من زۆرم برسییه.

نه فەرێک که بابم بانگ کرد به دوو شیش دوگه وه و شیشیکیش ته ماته ی زیاده، هه موویان ته ماشای منیان ده کرد به ده ست و پلی چه ور تیکه وتبووم په نجه م نه لیسایه وه، نه وانیش پێده که نین، منیش وتم: ده زانم تێستا ده لێن ماکوان زۆر لادێیه و نازانیت نان بخوات، به لام به خوا که باب وانه خوریت له زه تی نییه.

نازار: چۆنت پێخۆشه وایه خو، منیش وه ک تو ده یخۆم، نه وه نده خو ش ده یخۆیت.

له کو تاییدا خه جیج پاره ی هه موو مانی دا و به یه که وه به ره و عه یاده که ی دوکتۆر چالاک به ریکه وتین، چووینه لای دوکتۆر نه ویش له فه ی ده خوارد، گه نم ته له فۆنی کرد وتی لای بینای عه یاده که م دیت یان له ویت.

چووم به شوینیا هی نام و له به رچاوی هه موویان ناساندم وتم نه مه که می خوشکه م، زۆر به خێره اتیان کرد، گه می ش زۆر خوشحال بوو.

ته له فۆنم کرد بو وه رزێر وتم: ئیمه ناماده ین و تێستا به رپێده که وین. وه رزێر: کاک ماکوان چاوه رپێتانین، به لام گه مت له که له یان ته له فۆنی بو بکه م.

ماکوان: نا؛ گه نم ده مه ییت پتویست ناکات ته له فۆنی بو بکه یت واهاتین.

وابزانم نه وه نده خوشحال بوو به هاتنی گه نم نه وه نده خوشحال نه بوو به هاتنی خودی من.

کاتژمێر ۲ دوا ی نیوه رۆ هه موو ناماده بووین و پێشوازییه کی پر رێزو جواغان لیکراو پاشان له طه ره فی نه وان ۱۲ که سی لیبوو، تێمه ش ۹-۱۰ که س ده بووین. نه وانه ی له که ل من هاتبوون: (چالاک، گه نم، سازان،

خه‌جیج، ئازار، نامیق، کامهران، ئه‌نوه‌ر، نه‌به‌ز و هیوا) جه‌ماعه‌تی ریک‌خراوی زانست و گه‌پان (مه‌لا حامید و دوو بانگ‌خوازه‌که دلیر و ئه‌حمه‌د، مام‌وستایه‌کی بایه‌لو‌جی مام‌وستا بورهان و دوو جیگری پزیشکی شوان و رپیوار، سی ئه‌ندامی ناو ریک‌خراوه‌که به‌ناوی راویژ و به‌هات و ئیبراهیم، خودی وه‌رزیر و دوو خوشکه‌که‌ی) هاتبوون.

مام‌وستا بورهان کۆره‌که‌ی به‌پۆه‌ ده‌برد داوای لیک‌ردم که شیوازی کۆره‌که‌ پروونکاته‌وه‌ وتی: وا ده‌ست پنده‌که‌ین، که جیگای جه‌نابت پرووه‌و تیمه‌یه، تیمه‌ش پرسپاری خو‌مان ده‌که‌ین به‌ شیوه‌ی ئه‌نته‌رفیو، پاشان جه‌نابت وه‌لام ئه‌ده‌یته‌وه، ئه‌م جو‌ره‌ کۆرانه ئیلتیزامی کاتی بو جه‌نابت و ئاماده‌بوان نییه، میحوهره‌ سه‌ره‌کییه‌کان پرسپار ده‌که‌ن که بریتین له ۱۰ که‌سی ریک‌خراو که جه‌نابیشت وه‌لام ئه‌ده‌یته‌وه به‌کورتی ئه‌مه ئیداره و شیوازی کۆره‌که‌یه.

ماکوان: زۆرباشه‌ مادام وایه من کیشم نییه و زۆرم به‌ دلّه و بفهرموون. کاتژمیر ۲:۳۰ ده‌ستم پیک‌رد، من سه‌ره‌تا قسه‌ی خو‌م کرد وتم: تکا ده‌که‌م که من نه‌به‌نه‌ ناو باسی لابه‌لا و ناو بواری بایه‌لو‌جی و خانه و شانه و ناوه‌کانی ده‌کریت من شتیکی سه‌ره‌تایی لی بزائم، به‌لام تایبه‌مه‌ندی من نییه، به‌لکو من له‌بواری دین و قورئان و فهرمووده‌دا له‌که‌لتاندا ده‌دویم، بفهرموون من ئاماده‌م.

وه‌رزیر: دواي به‌خیرهاتنی کاک ماکوان، کاک ماکوان ده‌لێت من بروام به‌ په‌ره‌سه‌ندن هه‌یه، ده‌کریت له‌ قورئان یان فهرمووده‌ پیمان بلێت په‌ره‌سه‌ندن چۆنه و گه‌ردوون و زینده‌وه‌ران چۆن به‌ په‌ره‌سه‌ندن دروست بوون؟

پرسپاری دووه‌م: له‌ دانیشتنیکی تایبه‌ت دا باسی مرو‌فی پیش ئاده‌مت کرد، ده‌کریت ئه‌و باسه‌ پروون بکه‌یته‌وه له‌ قورئاندا چۆن باسکراوه؟

پرسیاری سییه: ئایا سهرچاوهی پهره‌سه‌ندن ناگه‌رته‌وه بو داروین ئیتر
چون ئیوه وه‌کو موسلمان بروتان به پهره‌سه‌ندن هه‌یه، پهره‌سه‌ندن
سهرچاوهی مادییه‌ته و هه‌چ په‌یوه‌ندی نییه به ئایینه‌وه، چون تو که‌سیکی
موسلمانی ده‌لئیت بروام به پهره‌سه‌ندن هه‌یه؟

ویستی پرسیری زیاتر بکات....

ماکوان: پیم واییت پرسیره‌کان سی سئ بکرت باشته، بو ئه‌وه‌ی
منیش بتوانم وه‌لام بده‌مه‌وه و به‌سهرم دا تینه‌په‌رت، چونکه که پرسیر
زور بوو له‌وانه‌یه باز به‌سهرداندا پروویدات، منیش نامهویت وه‌لام
نه‌ده‌مه‌وه، جا داوا ده‌که‌م له ئیداره‌که سی پرسیر زور باشه.

بورهان: زورباشه با قسه‌که‌ی جه‌نابت بیت، منیش وای به‌باش ده‌زانم
ماکوان: دوا ده‌ستپیکردن به‌ناوی خوا و درودو سه‌لام بو سهر گیانی
په‌غه‌مبه‌ری ئیسلام ﷺ.

پرسیاری یه‌که‌م: له‌ده‌ورو خولی ئه‌وه‌دا بوو که پهره‌سه‌ندن له قورئاندا
باسکراوه، به‌دلناییه‌وه خوای په‌روه‌ردگار له قورئاندا به‌که‌مه‌ل باسی
پهره‌سه‌ندن ده‌کات و ده‌فه‌رموویت:

﴿وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا﴾ نوح

واته: خو (ئیوه پیشت نه‌بوون) ههر خوا خو‌ی به‌چهند قوناغدا ئیوه‌ی
تیه‌په‌ران و دروستیکردن.

پاشان باسی گه‌ردوون ده‌کات که له‌ئه‌نجامی ته‌قینه‌وه دروست بووه،
پاشان خوای موته‌عال باسی تیوان گه‌ردوون و خاک و مرو‌ف و ماده‌کانی
تر به‌گشتی ده‌کات که ماوه‌ی ۶ پوژ دروست بووه، له‌وانه‌یه کیشه بو
هه‌ندیک که‌سی ساده دروست بکات وایزانیته‌و ۶ پوژه‌ماوه و کاتی ۶
پوژی تیمه‌یه ئه‌وه زور به‌هه‌له‌دا چوو، چونکه سهره‌تای دروستبوونی
کیشه‌کان له پوژمیر (که‌لینه‌ره‌کان) ده‌ست پیده‌کات و له نه‌زانی

زاراوه کانی قورئان، ههروه کو چۆن من سه رهتا دانم نا بهوهی که شارهزا نیم له زاراوه بایه لۆجیه کان شهلم کویرم ناپاریزم نه که و تمه ناوی داوام کرد نه گهر نه مزانی یان پیتم بلین یان بۆم راست بکه نه وه.

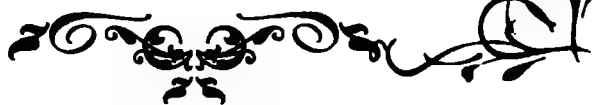
به پڕۆژانیک که له ته فسیر و بواره کانی زانستی قورئانهوانی و زاراوه کانی تیناگهن و ده که ونه کیشه وه، بۆ نموونه خوای گه وه که ده فهرموویت (السموات والأرض)، به واتای هه موو گه ردوون دیت، کاتیک باسی ده کات و شوین و سه رده م ده کات، به گویره ی نه و سه رده م و زه مه نه باسمان بۆ ده کات.

بۆ نموونه نه گهر باسی شه و و پڕۆژ بکه ین له سه ر زه وی جیاوازتره له شه و و پڕۆژی سه ر زو حهل یاخود هه ساره ی موشته ری یان ئۆرانۆس و نیبتۆن... هتد.

هه ندیکیان له ماوه ی سالانیک دهور و درێژدا شه و و پڕۆژیک دروست ده بیت، چجای نه وه ی مهمله که تی خوای گه وه شه و و پڕۆژ نازانین چۆن پیوه ر ده کریت، به لام له نه جامی نه و جیاوازییه ده شیت به هه زاره ها و ملیۆنه ها سال هه ژمار بکریت، که ئیشی من یاخود هه یج که سیک تر که بکه پڕین و چاو بخشین به دروستکراوه کانی خوای پهروه ردار ده فهرموویت:

﴿قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ العنكبوت

واته: نه ی پیغه مبه ر ﷺ پێیان بلن: با بکه پڕین به زه ویدا، ته ماشا بکه ن و سه رنج بده ن. چۆن نه و زا ته دروستکراوانی به دیه ئناوه، له وه و دواش هه ر خوا سه ر له نوێ به رپایان ده کاته وه (به شیوه و شیوازیکی تر ئاسمانه کان و زه وی و ئیمه ش ده هیئتته وه کایه) به پراستی خوا ده سه لاتی به سه ر هه موو شتیکدا هه یه.

مهلا حامید قسه کانی پتی بریم و وتی: ده کریت به لگه یه کمان بده یتتی
له سهر جیاوازی نیوان جیگا کان له پوژمیر له قورئان دا.

ماکوان: زوره، به لام تکایه تا قسه کانم ته واه نه کهم قسه م پینه برن، به لام
وه لایم به پریت کاک حامید نه ده مه وه، خوی گه وره له باسی یاران
نه شکوهت به دوو پوژمیر بومان ده ژمیریت، چونکه نه وکات پومه کان
پوژمیری (شه مسی) یان هه بوو، ناوچه ی نه رده نیش پوژمیری (قه مری)
به هه ردوو پوژمیره که ئاماژه ی بو کردوو، چونکه هه ردوو کی به کار
ده هات، یاخود له جیگایه کی تری قورئان دا خوی گه وره پوژمیری پوژی
قیامه تان به ۵۰ هه زار سال بو باس ده کات.

له چاو شه و پوژی تیره دا، هیوادارم پروون بیت و له داهاتووشدا زیاتر
ئه م باسه پروون ده که مه وه له سهر شارستانییه تیه کانی تری جیهان که
هه ریه که و خاوه نی پوژمیری تاییه تی خویان بوون.

دیمه وه ناو باسه که قورئان کتیبی کی بایه لوچی یاخود جیولوچی یان
ئه تروپولوچی... هتد نییه بو زانکو و په یمانگا کان نوو سرا بیت، قورئان
سه ره داویکی داویتی بو نه وه ی به شوینیدا بگه پرین، به لام نه و که سانه ی
که زانستان نییه خویان فری نه ده نه ناو بواره کانه وه، جا چ مه لا بیت یان
بانگخواز یاخود بیدین و مولحید پتویسته بگه پرینه وه بو لای خه لکی
تاییه تمه ند، ئه م گه پرانه وه یه بو خه لکی تاییه تمه ند داواکاری قورئانه
ده فهرموویت:

﴿... فَسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ (النحل)

واته: له شوینکه وتوانی (کتیبه ئاسمانیه کان) بپرسن ئه گه ر نازانن، که
(په وانه کراوانی ئیمه پیاوانیکی ناسراو بوون له ناو قه ومه کانیاندا نه ک
فریشته).

پاشان خوی گه وره هه موو زینده وهرانی له ئاو دروست کردوو و
به هه موو جوړه کانی پاشان دیزاییکی ئاراسته کراو به گویره ی په ره سه ندی

ناراسته کراوی خوایی جوړو به شی لیجیا کراوه ته وه که نه م نایه ته قورناییه زور ورترو قولتر و به هیتره زینده وه رانییه که ی داروین.

خوای گه وړه ده فهرمو ویت:

﴿وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِّن مَّاءٍ فَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَى بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَى أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ (النور)

واته: هه وړه ها خوا هه موو زینده وه ریکی له ناویکی تاییه ت دروست کردووه، جا هه یانه له سهر سکی ده پروات، هه یشه له سهر دوو قاچ ده پروات، هه یشه له سهر چوار پی ده پروات، خوا هه رچی بویت دروستی ده کات، به راستی خوا ده سولاتی به سهر هه موو شتیکدا هه به.

نه گهر چاو به په ره سهندنی مرووف دا بغشیتین ده بینین زور جوان و ناوازه باسکراوه، به لام هه روکو وتم پیویستی به که سانی تاییه تمه نده که ته فیسری بکه ن، نه ک نه وانه ی که ناویان ناوه له خو یان مه لا و به فوویه ک ده که ون (لیره ۷-۹، پاشان الروم ۲۰، پاشان الصافات ۱۱ و سوره تی الحجر ۲۷-۲۹ هه وړه ها سوره تی الرحمن ۱۰.

﴿ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا أَلَقَةً مُّضْغَةً فَخَلَقْنَا أَلْمُضْغَةَ عِظًا فَكَسَوْنَا الْعِظَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ﴾ (المؤمنون)

واته: له وه ودوا نوتفه که مان کردووه به خو هه لواسه ریک (سهره میکو ته یه ک) پاشان خو هه لواسه ره که مان کردووه به گوشتپاره یه ک، نینجا (شیوازی) گوشتپاره که مان به په یکه ری تیسک گوړپوه به گوشت په یکه ری تیسکه که مان داپو شیوه، نه وسا له شیوه یه کی تردا ده رمان هی ناوه

(که به شیوهی نینسانی پیکوپیکه دواى نهوہى که پوحي پنده به خشرى، به پاستى خواى مه زن به رزو پيروزو موباره که و چاکرين به ديهينه رو چاکرين دروستکاره (که س هاوتای نيه و که س وه کو نه و کار به جی نيه) ❶

﴿الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ ❷ ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ مَّاءٍ مَهِينٍ ❸ ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ❹﴾ السجدة

واته: نه و (خوايه) زاتيکه هه موو شتيکی به چاکي و پیکوپيکی دروستکردوو، له سهره تاوه ناده ميزاديشی له خاک دروستکردوو ❷ پاشان زنجيرهی نه وه کانی له ناوتيکی ساده و بی نرخ به ديهينه اوه (به و شیوه یی که زانراوه) ❸ پاشان (ناده ميزادی) به پیک و پيکی پیکخست، له پو و گیانيک (که خوا خاوه نيه تی) فووی پيا کرد، نینجا ده زگای بیست و بینین و لیکدانه وهی پیبه خشیون، به لکو سوپاسگوزارین ❹

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ❺﴾ الروم
واته: له نيشانه و به لگه کانی خوا نه وه یه تيوه ی له خاک دروست کردوو، له وه و دواى برینی چهند قوناغيک کوتوپر بوونه ته مروفيک و بلا و ده بنه وه به زه ويدا ❻

﴿فَأَسْتَفْتِيهِمْ أَهُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمْ مَنْ خَلَقْنَا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٍ ❶﴾
الصفات

واته: (تهی پیغه مبه ر له بی پرواکان بیرسه) ثایا نه وان گرنگترو که وره ترو به هیزترن یان نه و شتانه ی تر که دروستمان کردوو وه ک

(ئاسمان و زهوی و کتوه کان... هتد)، خو یتمه نه وائمان له قورپکی مچ دروستکردوووه (که یه کیکه له قوناغه کانی دروستکردنی باوکه ئادهم) ❶

﴿وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السَّمُومِ ❷﴾ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّیْ خَلِیْقٌ بَشَرًا مِّنْ صَلٰٓصِلٍ مِّنْ حَمَٔ مَّسْنُوْنٍ ❸ فَاِذَا سَوَّيْتُهُۥ وَنَفَخْتُ فِيْهِ مِنْ رُّوْحِیْ فَتَقَعُوْا لَهٗ سٰجِدٰیْنَ ❹﴾ الحجر

واته: پهریشمان پیشت له ئاگریکی به تین دروست کرد که به وردیله کونه کاندایه پهریت ❷ یادى نهوه بکه رهوه کاتیک پهره وردگارت به فریشته کانی وت: به راستی من دروستکاری به شه ریکم له قورپکی وشک که پیشت قورپکی په شباوو ترشاو بوو ❸ جا کاتیک ریک و پیک و ته و اوام کرد، لهو پوچه تایبه تیه که من (به دیهینه ری نهوم) پیمبه خشی، نهوه هه موتان کړنووشی بو بهرن (کړنووشی پیزو به فه رمانی خوا) ❹

﴿وَالْاَرْضَ وَضَعْنٰهَا لِلْاَنَامِ ❶﴾ الرحمن

واته: زهویشی بو خه لکی راخستوووه و باری هیناوه (تا ژیا نی خویانی تیدا به رنه سهر) ❶

خه لکی ئاسایی له کووی گشتی نهو باسی پهره سهندانه ی که ئاراسته کراون له لایه ن خاوه نه که ی که پهره وردگاره له پرووی پوآله تی ساده ییه وه بریتیه له خوئل و تیکه ل بوونی ئاو به خوئل بوون به قور، دواى نهو قورپ لینچ پاشان وشک بووه، هه موو نه مانه ئاماژه یه بو پهره سهندی مروف و بگره زینده وهران به گشتی، خو نه گهر بیت و له پرووی زانستییه وه باسی بکه ی ن نه م پیکه اتانه به ته نها به س نین بو دروستبوونی مروف، چونکه خاک و خوئل ئاویش م و زیخ جیا ده کاته وه له کاتیکدا بریتیه له ۲۰٪ سلیکون که نهو زینده وهرانه ی که ئوکسجین هه لده مژن دوورن له م سلیکونه وه، ته نها جوړیک له قه وزه پیزه یه ک سلیکون له خو ده گریت،

به لّام لاشه‌ی مروّف سليکۆن هه‌لناگریت، به‌لکو کاربۆنی تیدایه به پزّیه‌ی له ۳۰٪، که‌واته ماده‌کانی وه‌کو خۆل و ئاو که ده‌بیته قوڤر پاشان قوڤری بۆگه‌ن یان ترشاو دارپزراوی ماده‌کانی زه‌وین، که‌واته تیکه‌یشتنیک‌ی قولمان نه‌داتی که زینده‌وه‌ر و مروّف به‌تایبه‌تی بنه‌ره‌تیان ده‌که‌پریته‌وه بۆ خاک و خۆل و ئاو که ده‌بیته قوڤر، چونکه ئه‌م ماده‌دانه که قوڤری ترشاو، لینج و بۆگه‌نه، هاوشیوه‌ی پیکهاته‌ی توخمه ئه‌ندامیه‌کانی (هایدروکاربۆنییه‌کانن) که بنچینه‌یان ئاوه، که خوای گه‌وره له قوئاغیک‌ی په‌ره‌سه‌ندندا ناوی ناوه به (طین لازب) واتا قوڤری لینج و هاوشیوه‌ی (هه‌ویریک‌ که ناوی زیادی تی بکریت به ده‌سته‌وه بلیکت) ئه‌م ماده‌ه لینجه‌ نوساوه پیکهاته‌که‌ی بریتییه له هایدرۆکاربۆنه‌کان که پیکهاته‌ی ژیان و زیندویییه‌تین که پیتی ده‌وتریت (که‌رده کاربۆنییه‌کان، یان زینده‌که‌رده‌کان) که پیکهاته‌وه له (پروتین، ترشی ناوک، کاربۆهیدرات "شه‌که‌ره‌کان") پاشان ده‌گوازریته‌وه بۆ قوئاغه‌که بۆ قوڤری په‌ش که زاراوه‌یه‌کی گشتیه و هه‌موو که‌س لیتی تیده‌گات،

﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ﴾ الحجر
واته: سویند به‌خوا ئیمه سه‌ره‌تا ئینسانمان له قوڤریکی وشک دروست کرد که پیشتر قوڤریکی په‌شباوو ترشاو بوو ﴿٥٥﴾.

ئاماژه‌یه بۆ خانه زیندوو‌ه‌کان یان بلیتین خانه زینده‌وه‌رییه‌کان که‌له سه‌ره‌تاوه پیکهاته‌ی ژیان بوون.

که‌واته قوئاغه‌کانی په‌ره‌سه‌ندنی قورئانی به‌گوڤره‌ی ئه‌و پله‌به‌ندی ئایه‌تانه‌ی که باسم کرد بریتییه له (ماده‌ی نازیندوو بۆ ماده‌ی ئاماده‌کراو یان ئه‌ندام، پاشان بۆ پیکهاته‌ی ژیان و که‌رده زینده‌کان، نادروست بوونی خانه‌ی زیندوو) ئه‌م قوئاغانه به ئاراسته‌ی خوای گه‌وره ده‌ست پیده‌گات بۆ پروه‌ک و زینده‌وه‌ران بۆ پروه‌ک (کلۆرۆفیل) بۆ زینده‌وه‌ران (هیمۆگلوبین) که پارسه‌نگی ژیان پاده‌گریت له‌سه‌ر زه‌ویدا

ئەم بەدانی ئۆكسجین و ئەویش بە دانی دووهم ئۆكسیدی کاربۆن،
بەلگەش بۆ ئەوێی که دەلێم هەموو زیندەوهرانی تر لەم پەرەسەندنە
خواییه ئاراستە کراوە و هاتوووە ئەوێه که خوای گەورە دەفەرموویت:

﴿وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمٌّ أَمْثَالُكُمْ مَا قَرَرْنَا
فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ﴾ (الأنعام)

واتە: هیچ زیندەوهر و گیانلەبەرێک نییه بەسەر زەویدا بڕوات، یا
بەلندەیهێک که بەلەکانی بفریّت و ئەوانیش ئوممەت و گەلێک نەبن وەك
ئێو، (دەلنایان) هیچ شتێک نییه پشت گوێمان خستبێ لە کتێبە (تایبەتی
یەكەدا) که (لوح المحفوظ) هەوودوا هەرەهەموو ئەوانە کۆدەکرێتەووە
لای پەرورەدگارێان (بۆ ئەوێی دادگایی بکریّن و هەموو کەس مافی خۆی
وەرگرێت یا تۆلێی پەرەوای لێ بسەنرێتەووە).

ئەمە وەلامی پرسیاری یەكەمت بوو، که بەلگەیه بۆ ئەوێی منی
موسڵمان بڕوام بە پەرەسەندن هەیه، بەلام پەرەسەندنی داروینزەمی نا،
بەلکو پەرەسەندنێک که پێی دەوتریّت پەرەسەندنی ئاراستەکراو لەلایەن
خوای پەرورەدگار، سەرچاوەی ئەم قسەیهەم دەگەرێتەووە بۆ کتێبی (زمانی
خوا) زانای بەناوبانگ (فرانسێز کۆلینز).

نووسییوێهتی لە سالی ۲۰۰۶ داو لەسالی ۲۰۰۸ د. عەمرۆ شەریف
بەزمانی عەرەبی شی کرۆتەووە لە لێدوانێکی دا لەسەر کتێبەکهی
(عبدالصبور شاهین) بەناوی (باوکە ئادەم) زانایان زۆرن لەم بوارەدا که کار
لەسەر پەرەسەندنی ئاراستەکراو دەکەن و هەموو پەرەسەندنی
هەرەمەکی و سوتفەکانی داریۆنیزمی بەرپەرچ ئەدەنەووە و بەدرۆی
دەخەنەووە.

ئەم باسە لە پرووی زانستییەووە زۆر لەو قۆلتەرە که من لێرەدا ئاماژەم
پێداوە، بەلام هەرەوێک و تم کاری من بەشی ئایینەکهیه نەك قوڵ بوونەووە
لەبواری جینۆم و خانە و وردەکاریهەکانی تردا.

پرسیاری دووهم: ده لیتیت باسی مروځی پېش ئادهم بکه که چوڼ باس
کراوه له قورئان دا داوای پروونکردنه وه ده که یت.

له وه لameda ده لیتیم: به دلنیا ییوه وه پېش ئادهم به مه و دایه کی زور مروځ
هه بووه، خوای گه وره له قورئان دا باسی نه وه مان بو ده کات که مروځ
به م شیوه ی تیتستا ړیک و ته واو نه بووه و شیوه ی جوانی وه رنه گرتوه،
ده فهرمو ویت:

(فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ) (الانفطار

واته: له هر شیوه و شیوازی کدا که ویستویه تی توی ړیکه ستووه و
نه ندامه کانی به یه که وه لکاندووه ۱۵.

له وکاته دا هه ردو و بانگخوازه که ده ستیان به رز کرده وه ده یان چپاند
به گوئی یه کدا منیش وتم فهرمو.

شوان: کاک ما کوان بوره قسه کانم پې بریت، به لام با نه پروات به سه ردا
نه ی بو نایه تی عی سوره تی التین ده لیتی چی؟

(لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ) (التین

واته: تيمه تینسانمان به با شترین و ړیککردنه وه ی شیوازا دروست
کردووه له هه مو و پرویه که وه ۱۶.

ماکوان: پېش نه وه ی من شتیک بلیم نه ی جه نابت و کاک ړتېوار ده لیتن
چی و چوڼ لیتی تیگه یشتوون؟

شوان: به جوانترین شیوه دروستمان کردووه.

ماکوان: سو پاس بو وه لameda که ت (أحسن تقویم) مانای جوانترین شیوه
ناگه یه نیت، به لکو واتا به با شترین ړیککردنه وه به دی هاتوو دیت، له

کاتیکدا ئەم تهفسیره به واتای نههیشتنی لاری و خوارو خێچی دیت،
قۆناغی ئایهتهکهی پیشوتر شی دهکاتهوه بۆمان

وشهی (تقویم) له فهرههنگی عهرههیدا بهو مانایه هاتووه، ههرهوها
(الطبری و الجلالین) له تهفسیرهکانیاندا بهههمان دهستهواژه هیناویانه،
هیوادارم پوون بێت.

دیمهوه ناو باسهکه، سههرهتا خوای گهوره باسی مروّف دهکات که
ناسراوه له قورئان دا به (الإنسان) پاش کۆتایی هاتنی له قۆناغهکانی
پهرهسهندن ناونراوه به (بشر) بهشهر، کهواته قۆناغی مروّف بوون که
ئینسان بوون دهگهیهتیت سههرهتاییه و قۆناغی تهواو بوون بهشهره،
بهلگهش بۆ ئەم قسهیهیم خوای گهوره له قورئان دا ناوی ههموو
پێغمهههراکانی که هیناوه و وهکو ئاماژه کردن به بهشهر ناوی بردوون نهک
ئینسان، ههرهوها له ئادهمهوه تا خاتهیم.

کهواته ئادهم یهکهیم مروّف نهبووه، بهلکه یهکهیم پێغمهههراکانی بووه! بۆیه
خوای گهوره ئاماژهی کردووه بۆ بهشهر.

مهلا حامید: نهتوانی یهک دوو بهلگهی قورئانیمان بدهیت؟

ماکوان: بۆ ئادهم له سورهتی:

﴿وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّیْ خَلِیْقُۢمۡ بَشَرًا مِّنۡ صَلٰٓصَلٍ مِّنۡ حَمَٔ مَّسْنُوۡنٍۭ ﴿۱۵﴾﴾

الحجر

واته: یادی ئەوه بکههوه کاتیک پهرههردگارت به فریشتهکانی وت:
بهراستی من دروستکاری بهشهریکم له قورپکی وشک که پیشتر قورپکی
پهشباوو ترشاو بوو.

له ئایهتهکهدا دهفهرموویت: (خَالِقُۢمۡ بَشَرًا) واته: من دروستکاری
بهشهریکم، پاشان لهباسی چهزهرهتی یوسف دهفهرموویت:

﴿... وَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ﴾ يوسف

واته: وتیان: پاکیی و بیکه ردیی و دووری له هه موو کهم و کورپییه ک
شایسته ی خوایه، ئەمه به شهر نییه (ئەوهنده جوان و قەشه نکه)، ئەمه
هەر فریشته یه کی قەشه نگ و جوان و پیروژه.

ههروه ها له باسی موسا و هاروون ده فهرمووئیت:

﴿فَقَالُوا أَتُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عِدُونَ﴾ المؤمنون

واته: (فیرعه ون و دارودهسته که ی) وتیان: ئایا ره وایه تیمه باوه پ به
دوو به شهری وه ک خویمان بکهین، له کاتی کدا که قه ومه که یان تیمه
ده په رستن و (خزمه تکاری تیمه ده کهن).

پاشان بۆ چه زه ته ی نوح به هه مانشیوه فهرمووئیت:

﴿قَالَ أَلَمْ لَهُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ

يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا

الْأَوَّلِينَ﴾ المؤمنون

واته: ئەو که سایه تییانه ی که کافرو بێ باوه ربوون له قه ومه که ی وتیان:
(گوئی بۆ مه گرن) ئەم (پیاوه) جگه له به شهریکی وه ک ئیوه (زیاتر نییه)،
ده یه وئیت خو ی بکاته که وهره تان!! ئەگەر خوا بیویستایه (پێغه مبه رێک
بنێرێت) فریشته ی داده به زاند تیمه ئەم (هه واله مان) له باوبایرانی
پێشوه وه پێ راگه یه نراوه.

بۆ پێغه مبه ری خواش ﷺ ده فهرمووئیت:

﴿قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَٰهٌ وَحِدٌ فَمَن كَانَ يَرْجُوا

لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ ۚ أَحَدًا﴾ (الكهف)

واته: (ئه ی پیغه مبه ر پیمان) بلن: من ته نها به شه ریکم وه ک تئوه وه حی و نیگام بۆ هاتوووه (که ئه م راستیه تان تییگه یه نم) که: خوای تئوه ته نها خواجه کی تاک و ته نیایه، جا ئه وه ی ده یه ویت به دیداری پهروه ردگاری شاد بییت (به خوشنودیه وه) با کارو کرده وه ی چاک و دروست ئه نجام بدات، به هیچ شیوه یه ک له په رستنیدا هاوه ل و شه ریک (بۆ خوای گه وره) بریار نه دات.

ده که پیمه وه بۆ ناو باسکه له هیچ جیگایه کی قورئاندا ئاماژه ی راسته وخۆ نه کراوه بۆ ئه وه ی ئاده م یه که م مرووف بییت، به لکو ئاماژه کراوه بۆ مرووفی پینش ئاده م که ئینسان ناوی براوه، ده شیت وه کو هه موو پیغه مبه رانی تر ئاده میش له گه ل حه وادا دایک و باوکیان هه بوویت و ئه که ر وا بلین باشتره و هیچ کیشه یه ک دروست ناکات له قورئان دا.

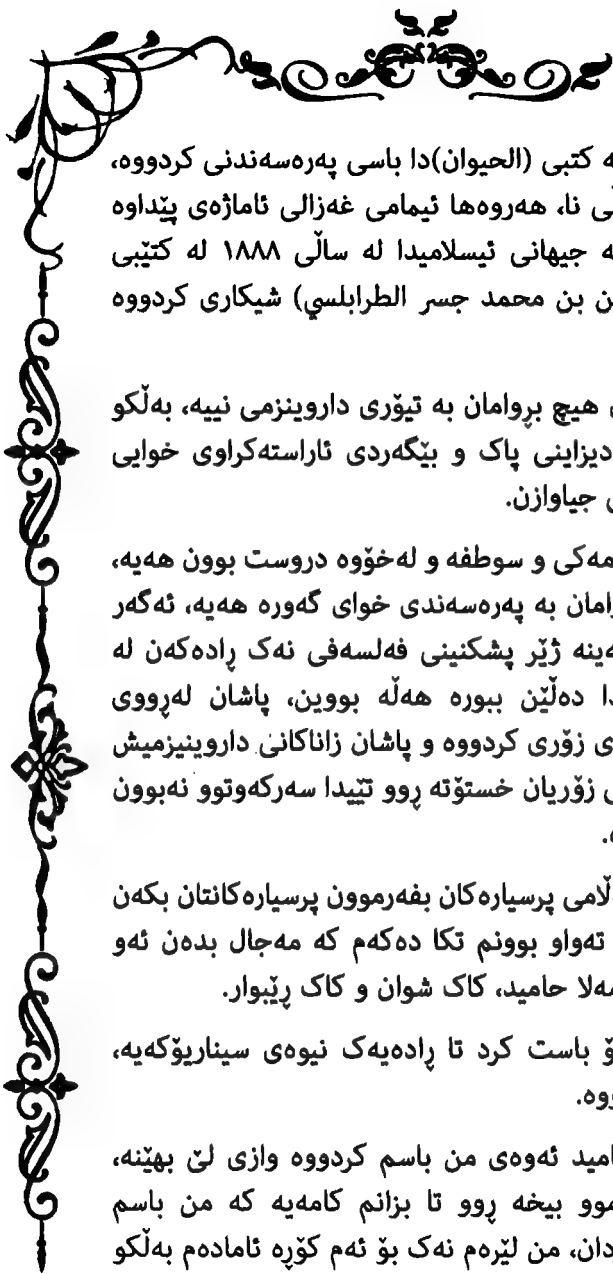
هه رچه نده من له و که سانه م که پیم وایه ئاده م و حه وای خیزانی خاوه نی دایک و باوک بوون، ئه که رچی پینشتر ده رمنه بری بوو به لام وا لیره دا به ئاشکرا ده ئیم ئاده م و حه واش دایک و باوکیان هه یه.

ئه زانم پرسیا ری زۆرترتان بۆ دروست ده بییت، تیتستا بوار ده که مه وه بۆ هه موو پرسیا ره کانتان و ده شانم زۆربه ی بن دین بوونی خه لکی له م بواره دایه، جا وه لامی سییه می کاک وه رزیر ئه ده مه وه دوا ی ئه وه به ئاره زووی خۆتان پرسیا ر بکه ن.

پرسیا ری سییه م: ده لیت سه رچاوه ی په ره سه ندن ناگه ریته وه بۆ داروین ئیتر چۆن تئوه ی موسلمان پرواتان پتی هه یه و په ره سه ندن سه رچاوه که ی ماده یه و په یوه ندی به ئاینه وه نییه.

له وه لامدا ده ئیم وته که ت نیوه ی راسته و نیوه شی هه له یه، راستیه که ی له وه دایه که داروین یه که م که سه وه کو بواری زانستی ریکی خستوووه،

به لّام پيش ٺه و (جاحظ) له کتبی (الحيوان) دا باسی پهره سه نډنی کردووه، به لّام وه کو داروین به قولی نا، هه روه ها نیمای غه زالی ناماژه ی پيداوه پاشان له دواى داروین له جیهانی نیسلامیدا له سالى ۱۸۸۸ له کتبی (الرسالة الحمیدية) (حسین بن محمد جسر الطرابلسي) شیکاری کردووه بو پهره سه نډن.

پاشان تیمه ی موسلمان هیچ پروامان به تیوری داروینزمی نییه، به لکو پروامان به پهره سه نډنی دیزاینی پاک و بیگه ردی ناراسته کراوی خواپی هه یه، که ټه مانه دوو شتی جیاوازن.

داروین پروای به هه پرهمه کی و سوطفه و له خووه دروست بوون هه یه، به لّام تیمه ی موسلمان پروامان به پهره سه نډنی خواى گه وره هه یه، ټه گهر پهره سه نډنی داروینی بخه یه ژیړ پشکینى فله سفی نه ک راده کهن له ده ستمان به لکو له کو تاید ا ده لّین ببوره هه له بووین، پاشان له پرووی زانستیشه وه داروین هه له ی زوری کردووه و پاشان زانا کانی داروینیزمیش هه له ی چاوزه ق و گریمانی زوریان خستو ټه پروو تیدا سه رکه وتوو نه بوون به زانست هه ژمار نه کراوه.

ټیستا ته واو بووم له وه لّامی پرسپاره کان بفهرموون پرسپاره کانتان بکه ن له خزمه تاندام، به لّام پيش ته واو بوونم تکا ده که م که مه جال بده ن ټه و سى که سه بکه نه وه کاک مه لا حامید، کاک شوان و کاک رپیوار.

مه لا حامید: ټه وه ی تو باست کرد تا راده یه ک نیوه ی سیناریو که یه، نیوه که ی ترت باس نه کردووه.

ماکوان: تکایه کاک حامید ټه وه ی من باسم کردووه وازی لی بهینه، ټه وه ی لای جه نابته فهرموو بیخه پروو تا بزّانم کامه یه که من باسم نه کردووه بى تانه و ته شهردان، من لیږم نه ک بو ټم کوږه نامادم به لکو تا یه ک مانگ له سهر یه ک ټم کوږه به رده وام بکه م بفهرموو بو پرسپاره کانت، شتی لابه لا باس مه که و وهره ناو جه وه هر.

مهلا حامید: زۆرباشه پرسیری یه کهم ده کهم، به لām تا وه لāmی پرسیری یه کهم وه رنه گرم پرسیری دووهم ناکهم، ده کریت؟ نه گهر وانه بیت پرسیر ناکهم.

بورهان: کاک مهلا حامید وا پریارمان دا که سی پرسیر بکریت و کاک ماکوان وه لām بداته وه.

مهلا حامید: ده من پرسیر ناکهم.

ماکوان: مامۆستا بورهان من داوا ده کهم که داواکه ی کاک حامید جیه جی بکهن هیچ کیشه یه ک نییه بو من با یه ک یه ک پرسیر بکات، که وه لām دایه وه پرسیری تر بکات، به نسبت منه وه زۆر ئاساییه.

مهلا حامید: سوپاس کاک ماکوان پرسیری یه کهم له ئایه تی یه که می سوره تی النساء که باسی دروست بوونی ئاده م و حه و ده کات و پاشان که خوا دروستی کردوون بو ئه مه چی ده ئیت؟ مه به ستم نه وه یه که سه ربه خو دروست بوون، بی پهره سه ندنی ئاراسته کراو که جه نابت ده فهرموویت:

(يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا) النساء

واته: ئه ی خه لکینه له خه شم و ناره زایی ئه و په روه ردگار ه تان خوتان بپاریزن که ئیوه ی له تاکه که سیک دروست کردووه، له و که سه ش هاوسه ره که ی به دی هیناوه، له و دوانه پیاوان و ژنانی زۆری هیناوه ته و کایه وه، هه روه ها له و خواجه بترسن که سویندی پی ده خوون، (هه ول بدهن) په یوه ندی خزمایه تیش بپاریزن و (پته و ی بکهن) چونکه به راستی خوا هه میشه و به رده وام) چاودیره به سه رتانه وه.

ماکوان: پرسیاره که ت جوانه به لām ده کریت بزائم له و ئایه ته دا له کویا
باسی ئاده م و حه و ده کات بیزه حمه ت؟

مه لا حامید: ئه ی ئه وه نییه باسی ﴿... خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ
مِنْهَا زَوْجَهَا ...﴾ (۳۱) الاعراف ده کات.

ماکوان: له راستیدا باسی ئاده م نییه، نه تۆ نه هیچ که سیکی تر ناتوانیت
ئه وه بسه مینیت، ئه گهر مه به ست پیتی نه فس بیت، هاوشیوه ی ئه و
ئایه ته ت له ئایه تی:

﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ...﴾ (۳۲) التوبه

واته: بێگومان پیغه مبه ریکتان بۆ ره وانه کراوه که ههر یه کیکه له
خۆتان،

واتای ئه وه ی که پیغه مبه ریکی بۆ ناردوون له جوړی خۆتان که مروڤه،
لێره دا ته فسیره که ی جه نابت هه له یه، باسی مروڤه به گشتی، پاشان
له سه ره تای سوره تی النساء مه به سته که بۆ خه لکی جاهیله که ئافره تان
وه کو پیاوان مروڤن، ئه و مانایه هه لده کریت، ههروه ها له ته فسیره کانی
سه ید قطب و شیخی شعراوی و مناری محمد عبده و زۆری تر به و شیوه یه
باسکراوه، هه لبه ت وه کو ئه مانه تی زانستی باسی هه ندیک ته فسیری تر
ده که م که موفه سیره که به ئاده م و حه و لیکي داوه ته وه، که نه
فه رمووده ی له سه ره نه قه ولی هاوه لان و نه زانایانی قوتابی هاوه لانیش،
نموونه ی جه لاله ی و ابن کثیر ئه وه ی که ئیستا له بیرمه.

که واته ئه و ئایه ته هیچ په یوه ندی به خه لقی ئاده م و حه واه نییه، ته نها
ده شیت بیروبوچوون بیت، پرسیاره هه یه؟

مه لا حامید: واته ئه و ئایه ته هیچ په یوه ندی به ئاده مه وه نییه، ئیمه که
خویندومانه هه مووی هه له بووه؟

ماکوان: نازانم تۆ چیت خویندوو؟ بۆ من گرنگ نییه لیره دا تۆ مهلایت
یان مولحیدی یان ههرچیت، تیمه قسه ده کهین له سهر به لگهیه ک
خه لکیک لیره دانیشتون ده زانن زمانی عهره بی و تۆش باش ده زانیت
کیشه ی من نییه تۆ له مهلایه تییه وه هاتوی بۆ بیدینی و تیتستا به ناوی
مهلایه تی بلیت شتی و امان نه خویندوو، وشه ی مهلا لایه له خۆت وه کو
که سیک بیدین من رهفتار له گه ل تۆ ده کهم، نه وه ی ده زانیت و رهخنه ت
لایه فهرموو بیل، ئی من دلنایم تۆ شاره زانیت له تهفسیر، وه کو بۆیان
باسکردم تۆ فهقیش نه بوویت، بهس یه کیکی بوویت نویت کردوو له سهر
مه رزه که به هوکاری نویت کردنت ناویان ناویت کاک مهلا حامید، خۆشت
باش ده زانیت کۆمه لگه ی تیمه وایه ههرکهس نویت بکات پتی ده لیت مهلا،
جا ریزم بۆت ههیه نه تۆ نه نه دوو به ریزه ی تر هیه له دین نازانن،
چونکه نایه تولا ش بیت لای من تیتستا مورتهد و کافری پروونه؟

حامید: به ههر حال کاک ماکوان راسته من مهلایه تیم نه کردوو، به لام
به مهلا ناسراوم، نه شم وتوو مهلا بووم.

ماکوان: کاکه چۆن نه توتوه راسته وخۆ کاک وه رزیر به منی وت، کیشه
نییه وه کو وتم برۆینه ناو باسه که مان.

حامید: نه ی چی ده لیت بۆ عیسای کوری مه ریه م که خوا به خه لکی
ده لیت نمونه ی ئاده م و عیسا وه کو یه ک وایه، که وتتان ببه خیرا بوو.

﴿إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ
فَيَكُونُ﴾ آل عمران

واته: به راستی نمونه ی عیسای له لای خوا وه ک نمونه ی ئاده م وایه که له
خاک دروستی کردوو له وه دوا فهرمانی داو پتی وت: ببه (به ئینسان)
نه ویش بوو.

نه ی بۆ نه مه چی ده لیت؟

ماکوان: پرسیارِیکې جوانه، باشه من پرسیارِیک بکه م به لکو له و پرسیاره
دا وه لاهمه که ت ده ست بکه ویت، کاک حامید نه گهر جه نابت پیت وایت
ئاده م له کن فیکون دروست بووه، وایه؟
حامید: وایه به دلنیا بیه وه.

ماکوان: ئی به لام عیسا به و حیسابه ی تو بیت وه کو ئاده م نییه.

عیسا له سکی دایکیدا بوو ۹ مانگی پتچوو، هه موو قوناغه کانی
کوړپه له ی پریوو ه تا له دایک بوو، بامن پرسیار بکه م، نه م دووانه کامیان
له کامیان ده چیت؟

حامید: له مه به سته که ت تینا گه م؟

ماکوان: نه یلیمه وه به ته فسیره کانی جه نابت نه گهر ئاده م و عیسا
له یه ک بچن ده بیت وه کو یه ک بن وایه؟

حامید: وایه.

ماکوان: عیسا به ۹ مانگ له سکی مهربه مدا له دایک بووه، ده توانی
بلیت وانیه؟

حامید: باوایه، به لام بی باوک بووه.

ماکوان: جارې قسه که له سه ر باوک و دایک نییه، له سه ر لیکچوون
و شه ی (کن فیکون) ه وایه؟

حامید: وایه، به لام من مه به ستم نه وه یه که ئاده م بی دایک و باوک
بووه عیسا ش بی باوک.

ماکوان: کیشه که لیره دا نه وه یه که تو و نه مسالی وه کو تو په له ده که ن،
لیره دا مرو فبوونی عیسا باس ده کریت په یوه ندی نییه به شپوه ی ئاده م بو
له دایک بوون، به لکو قوناغی له دایک بوونی ئاده م که له سکی دایکی
دبووه، هه روه کو قوناغی عیسا یه له سکی دایکیدا و به هه مان شپوه له دایک

بووه واتا عیسا ش له به نی ئاده مه له نه وه ی ئاده مه، چونکه پیغه مبه ر ئاده م
یه که م مروّف نییه و یه که م پیغه مبه ره، خوای گه وره ده فهرمو ویت: آل
عمران ۳۳

واته: به راستی خوا ئاده م و نوح و نه وه کانی ئیبراهیم و نه وه کانی
عیمرانی هه لێژاردوو و پێزی داو ن به سه ر خه لکی هه موو جیهاندا.
ئاده میش وه کو پیغه مبه ران هه لێژاوه بو خه لکی وه کو نوح و
ئیبراهیم.

حامید: ئه ی دایک و باوکی ئاده م کتیه؟
ماکوان: ههروه کو من و جه نابت مروّف بووه.
حامید: ئه ی ناویان چی بووه؟

ماکوان: ئاخو خۆ من پاسپورتیان بو ده رناهیتم، چوزانم ناویان چی بووه
بو ئموونه، تو ناوی باوکی ئیلیاس پیغه مبه ر ده زانی؟ یان ناوی باوکی
ذولقرنین ده زانی یان ناوی ژنی لوط و نوح ده زانی له قورئانیش دا ئاماژه ی
بو کراوه ناو نازانم، به لام ده زانم که ئاده م یه که م پیغه مبه ر بووه،
سه رچاوه ی شارستانیته و کۆمه لگه و کۆبونه وه له وه وه سه رچاوه ی
گرتوو ه که له م باسه ده شیت به بهرگ کتییی له سه ر بنووسریت، به هه ر حال
ئاده م و عیسا وه کو یه ک له دایک بوون هه ردووکیان مروّفن بو وشه ی (کن
فیکون) شیکارییه کت بو ده که م...

له قورئاندا له ۸ جیگادا خوای گه وره باسی (کن فیکون) ی کردوو ه،
پیش نه وه ی باسی ماناکه یت بو بکه م ده مه ویت قسه یه کی شیخ الاسلام
ابن تیمیه ت بو بکه م که به ئایه تی ته کوینی ناوی بردوو ه، ههروه کو ده لیت
ده بیت مه لا بزانیته ئایه تی ته کوینی و ته کلیفی چیه، به هه ر حال من بو ت
پروون ده که مه وه، خوای گه وره له زانستی خویدا پاشان به قه له می
فه رموو ده که میقداد و ته قریر و راپورتی دروست کراوه کانی پتویست
خوای گه وره پتویستی به بیرکردنه وه نییه، واتا که وتی به ده بیت ببیت،

ئەم ھاتنە بوونە بە ھەردوو شتواژە کە یە شتواژی تە کلیف کە بۆ ماوہ یە کی دیاری کراوہ، وەکو وترا بە ناگر کە سارد بەرەوہ بۆ ئیبراھیم، ئەم سارد بوونەوہ یە لە (کن فیکون) ی خاویدا بوو کە موەجیزە یە، بەلام خوای گەورە یاسا کانی ئەم گەردوونە تیکنادات بە تەفسیری ھەلە ی ھەندیک کەوا دەزانیت (بەجێئەنانی یە کسەری و راستەوخۆیی و سەر بەخۆییە لە بەدیھتەن و دەست بەجێ دەبیت بیت).

لەپراستیدا بەم شتوہ یە تەفسیرە کە ی راستەو واتاکە ی لەگەڵ قورئاندا دیتەوہ (ھاتنە ناو بوون لەسەر بنەمای یاسا و پێسا کانی گەردوون کە خوای گەورە دایناوہ، جا ھە یە پێویستی بە کاتە و بە ملیارەھا ساڵ ھە یە، ھە شە بە چرکە ساتیک لە نێوانی ئەو کاتەدا کن فیکون- ی خوای گەورە پێویستی بە کات و جێگا و سات و ئان و ھیچ شتیک نییە.

حامید: بەلام لەم باسەدا شتیکت بیرچوو کاک ما کوان خوا لە قورئان دا دەلێت نموونە ی عیسا وەکو ئادەمە لە خۆڵ دروستمان کردووە،

﴿إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾ آل عمران

واتە: بەپراستی نموونە ی عیسا ی لەلای خوا وەکو نموونە ی ئادەم وایە کە لە خاک دروستی کردوو لەوہودوا فەرمانی داو پێی وت: ببە (بە ئینسان) ئەویشن بوو.

ماکوان: ئی قسە کە دژی خۆت دەبیتەوہ، عیسا لە سکی دایکی دروست بوو لەخۆڵ دروست نەبوو، وانییە؟

حامید: ئی کەواتە ئایە تە کە ھەلە یە، وایە؟

ماکوان: نا؛ تۆ ھەلە یە ئایە تە کە زۆر تەواوہ، بەلام بیرکردنەوہ و میشتکی تۆ زۆر بچوو کە، ئەصلی مرووفە کە لەو ماددانە ی کە لەخۆلدا ھە یە و پێشتر پروونم کردووە دروست بووہ، ئەگەر سەرنج بەدەیت بۆ باسی دوو

مهمله که تی عیشق

هاورپنکه له سوره تی الکھف نه وکات بو ت دهرده که ویت که مه به ست له خو ل که رانه ویه بو (اصل) ئی خو هاورپنکه ی له خو ل دروست نه بوو، راسته وخو به لکو مه به ست پی بنه رته تی، هیوام وایه پروون بیت.

حامید: باشه کو تا پرسیارم ده که م و کو تایی پ ن ده هیتم.

ماکوان: من پیمخو شه به رده وام بیت له پرسیار کردن.

حامید: ئه ی له قورئاندا نه هاتوو که خوا به دهستی خو ی مرو ف ی دروست کردوو ه؟ بو ئه مه یان چی ده لیت؟

﴿قَالَ يٰٓإِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِإِيْدِي ۖ أَنتَ كَبُرْتَ ۚ أَمْ كُنْتَ مِنَ ٱلْعٰلِيْنَ﴾ ص

واته: خوا فهرمووی: ئه ی ئیبلیس ئه وه چی نه یهشت و نایه لیت سوژده به ریت بو ئه و که سه ی که به دوو دهستی قودره تی خو م دروستم کردوو ه؟! ئایا خو ت به که وره زانی یان هر له زوو وه خو ت لا به رزو که وره به.

ماکوان: هر ئه وه ده لیم که خوا ی موته عال فهرموویه تی: ﴿قَالَ يٰٓإِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِإِيْدِي﴾ تو پیت وایه خوا ی که وره ته نها مرو ف ی به دهستی خو ی دروست کرد بیت به هه مان شیوه بو هه موو ئاژه له کانیش ده فهرموویت به دهستی خو م دروستم کردوو ه له سوره تی:

﴿أَوَلَمْ يَرَوْا ۚ أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِيْنَا أَنْعَمًا فَهُمْ لَهَا مَلِكُونَ﴾ یس
واته: باشه ئه و خه لکه سه رنجیان نه داوه که به راستی به ده سه لاتی خو مان مالآمان بو دروست کردوون و ئه وان بوون به خاوه نی؟

پرسیاری من بو جه نابی کاک حامید ئه ی تو بو ئه مه یان ده لئی چی؟
یان خوا ی موته عال باسی دروستکردنی هه موو که ردوون فراوانی ده کات که به دهستی خو ی دروستی کردوو ه،

﴿وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ﴾ (الذاریات)

واته: ٲٲمه ئاسماغان به دهستی پر دهسه لاتی خوٲمان دروستکرد،
به رده و امیش گه وری ده که ین و فراوانی ده که ین. (ٲمه ئاماژه به بو
راستییه کی زانستی که زاناکانی گه ردو و ناسیی ده یسه لمینن).

لیره دا مه به ست له دهستی خوی گه و ره قودرته و توانا و هیزه، وه کو
ئه شعهریه کان ته ئویلی ده که ن، هیوادارم پروون بیت، پرساری تر
بفه رموون.

شوان: کاک ماکوان فه رمووده مان هه یه که هه وا له په راسوی چه پی
ئاده م دروست بووه، وه لامت چیه بو ئه مه؟
ماکوان: به پشتیوانی خوا وه لام ده بیت، به لام ده توانیت فه رمووده که
بلئیت؟

شوان: له به رم نییه.

ماکوان: ئه ی ده توانیت تیگه یشتنه که ی بلئیت وه کو ئه وه ی بیستوته؟
شوان: ئه وه نده ی که له بیرمه ئه وه یه که ئاده م خه و توه هه وا له
په راسوی چه پی دروست کراوه.

ماکوان: سوپاس کاک شوان، ئه وه ی جه نابت باسی ده که یت به م
شیوه یه من بیستومه و خوٲم خویندومه ته وه، باسی ئاده م و هه وا نییه،
به لکو فه رمووده یه کی راستی پیغه مبه ری خوایه ﷺ له سه ره
مه رگیدا وه کو وه سیٲنامه بو ئومه ته که ی ده فه رموویت: له که ل ئافره تان
باش بن له په راسوی چه پ دروست بوون (لیره دا مه به ست پیوان یان
ئاده م نییه، به لکو باسی ناخ و ده روونی ئافره ته که شیوه گوئییه کی هه یه
و چه ماوه یه، پاریزگارییه له دل که زیاتر مه به ست هه ست و سوژه)
له به شی سه ره وه ی په راسو ده چن ئه گه ر راستی بکه یته وه ده شکیت ئه گه ر
زیاتر بیچه میتیته وه هه ر ده شکیت، خو ئه گه ر وازیشت لی هینا هه ر

مه‌مله‌که‌تی عیشق

خواره که‌واته له‌گه‌ل ئافره‌تان باش بن، هه‌موو فه‌رمووده‌که شیوه وینایه‌که
بۆ ناخی ئافره‌ت به‌گشتی نه‌ک دروست بوونیه‌تی له‌پیاو یان له‌ئاده‌م
دروست کرابیئت...

ده‌قی فه‌رمووده‌که به‌م شیوه‌یه له‌بوخاری و مسلم و ابن‌ماجه
داهاتوو:

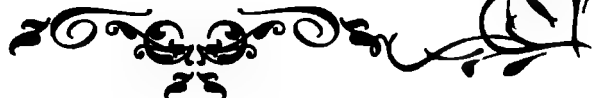
(اَسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ خَيْرًا؛ فَإِنَّهُنَّ خُلْفُنَّ مِنْ ضَلَعٍ، وَإِنَّ أَعْوَجَ شَيْءٍ فِي الضَّلَعِ
أَعْلَاهُ، فَإِنْ ذَهَبَتْ تَقِيمُهُ كَسَرَتْهُ، وَإِنْ تَرَكْتَهُ لَمْ يَزَلْ أَعْوَجَ، فَاسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ
خَيْرًا)

ئهو فه‌رمووده‌یه‌م بیستوو و به‌خزمه‌تی گه‌یشتووم، فه‌رموو ئه‌گه‌ر
پرسیار یان کو‌مینیټیک شتیټک هه‌یه به‌فه‌رموو؟
شوان: نا؛ سوپاس پرسیارم نییه.

پێیوار: بۆ به‌پێز کاک ماکوان، ئایا ئاده‌م له‌به‌هه‌شت دا بووه،
دابه‌زیوه‌ته سه‌رزه‌وی ئهو ئایه‌تانه‌ی باسی له‌چوونی ئاده‌م ده‌که‌ن بۆ
به‌هه‌شت مه‌به‌ست لێی چییه؟

ماکوان: سوپاس کاک پێیوار بۆ پرسیاره‌که‌ت زۆر به‌جێیه، وه‌کو باس‌مان
کرد مرو‌ف بونه‌وه‌ریکی جوته پێکهاته‌ی جه‌سته‌ی له‌قوره، خوای گه‌وره
باسی مرو‌فی کردوه، هه‌لبه‌ت لێره‌دا باسی ئاده‌م ناکه‌م جارێ، به‌لکو
مه‌به‌ستم مرو‌فه‌ به‌گشتی بۆ ئه‌وه‌ی هاوکێشه‌که‌مان تیټک نه‌چێت، هه‌موو
مرو‌ف که‌ په‌ره‌یه‌سه‌ندوو له‌سه‌ر زه‌وی بووه، به‌لگه‌ قورئانییه‌کان یه‌کجار
زۆره‌ له‌سه‌ر ئه‌وه، چه‌ند نموونه‌یه‌ک بۆ وه‌لامی پرسیاره‌که‌ له‌قورئاندا.

خوای گه‌وره ده‌فه‌رمووێت:

﴿وَالَّذِي تُمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَتَقَوْمَ آعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُجِيبٌ﴾ (١٦) هود

واته: ... ٲه و بهر پای کردوون لهم زهویه دا، داوای لیکردوون ناوهدانی بکهنه وه، به کاری هیناون تیاید...

ههروه ها دهفه رموویت:

﴿مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى﴾ (١٧)

طه

واته: ٲیمه ٲیوه مان ههر لهم زهویه دروست کردووه، (دوای ماوه بهك) ده تانخه ینه وه ناوی، پاشان جاریکی تر دووباره لهو زهویه ده رتان دیننه وه (بو لیپرسینه وه و ده رگرتنی ٲه و پاداشته ی که شایسته ن).

﴿وَاللَّهُ أَثَبَّتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا﴾ (١٨) نوح

واته: ههر خوا خو ی له خاکی زهوی ٲیوه ی به دیه ٲناوه و ٲی گه یاندوون.

ٲهم باسه م له سه ر مرو فیه که له زه ویدا خوا ی گه و ره دروستی کردووه، گوما نم ان له وه دانیه ٲهم باسه م له سه ر مرو فیه، ههر له سه ر زه ویدا دروست بووه، به هه شت له زمانی قورن ان دا ته نها به واتای به هه شتی ناسمان نایه ت به لکو به واتای باخ و باخاتی جوان و ٲر به رووبوم دیت، ناده م به هو کاری بوون به ٲیغه مبه ری سه ر هتا ده شیت خوا ی گه و ره بو فیروبونی زانسته ناینیه کان خستویه تیه باخ و باخاتیکی ٲر به رووبوم و جوان و نایاب و ههر له سه ر زه ویدا که زور ٲک له زانایان ده لٲن هیندستان یا خود کشمیری ٲیستایه.

که واته زور دوره له بهههشتی ئاسمان، چونکه له دواى پوژی حهق و حساب خه لکی ده چیه ناوی و پاشان له بهههشتدا هیچ شتیک قه دهغه کراو نییه، له کاتیکدا به حه زره تی ئادهم و هاوسه ره که ی خواى گه وره فه رمانی کرد که له به روبوومی جوړیک له دره خت نه خوڼ، پاشان شه یتان ناتوانیت پروهاته ناو بهههشت...هتد.

کورت و پوخت هه موو باس و رووداوه که سه رزه ویه.

حامید: نهی ئه وه نییه پیغه مبه ر له ئیسرا و میعراج دا چو ته بهههشت؟
ماکوان: ئه وه ندهی من بزائم تو هه له یته، نه چو ته بهههشت، به لکو بهههشتی نیشان دراوه، وه کو هه والیکى یه قین بو تیمه ی هیناوه ته وه.
که سی تر پرسیا ری هه یه با بفه رمو ویت.

پښوار: کاک ماکوان له سوره تی الحجر دا به پاشکاوانه باسی یه که م مروؤف ده کات که فریشته کان سوجه دیان بو بردووه، جه نابت باش ده زانی ئه وه ی سوجه دی بو براوه ئاده مه، الحجر ۲۶-۲۹ به پاشکاوانه باسی ئه و پروسه یه ده کات.

﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ۝ وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السُّمُومِ ۝﴾ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّیْ خَلِیْقٌ بَشَرًا مِّنْ صَلْصَلٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُوْنٍ ۝۸۱ فَاِذَا سَوَّيْتُهُۥ وَنَفَخْتُ فِيْهِ مِنْ رُّوْحِیْ فَقَعُوْا لَهٗۤ سٰجِدٰۤیْنَ ۝۸۲
الحجر

واته: سویند به خوا تیمه سه ره تا ئینسا مان له قوړیکى وشک دروست کرد که پیشت قوړیکى په شباوو ترشاو بوو ۸۱ په ریشمان پیشت له ناگریکی به تین دروست کرد که به وردیله کونه کاندایه په پیت ۸۲ یادى ئه وه بکه ره وه کاتیک په روه ردگارت به فریشته کانی وت: به راستی من دروستکاری به شه ریکم له قوړیکى وشک که پیشت قوړیکى په شباوو ترشاو

بوو ﴿١٥﴾ جا کاتیک پڙک و پڙک و تهواوم کرد، لهو پږوچه تاییه تییه که من
(به دیهینه ری نهوم، پیمبه خشی، نهوه هه موتان کړنووشی بو بهرن
کړنووشی پږزو به فهرمانی خوا) ﴿١٦﴾.

ماکوان: سوپاس بو پرسپاره کهت دیسان پرسپاریکی زور نایاب و به جیت
کرد، وهره با ههردوو کمان نایه ته که به یه کهوه بخوینینه وه.

﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ﴾ الحجر
ده فهرموویت: مروفمان له قورپکی لینجی بو که نکرای رهش دروست
کرد، وایه؟
پږیوار: راسته وایه.

پاشان ﴿وَالْجَبَّارُ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السَّمُومِ﴾ الحجر باسی جوړپکی
تر له مه خلوق ده کات که ناویان جنو که یه و له وزه و له ناگری کلپه دار
یان گری شینی ناگر دروست بوون، وایه؟
ماکوان: زور راسته، وایه.

ماکوان: پاشان له ﴿وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ صَلْصَلٍ مِنْ
حَمَإٍ مَسْنُونٍ﴾ الحجر زور به جوانی قوناغی په ره سه نندن ده رده که ویت
قوناغی مروف بوون بو (به شهر) فریشته کان سوجه دیان بو به شهر برد
نهک مروف، پاشان باسی کامل بوونی ده کات به هوکاری کامل بوونی
نهویش جیاده کرپته وه له هه موو زینده وه ره کان که زیندوون، واتا مروف
بیجکه زیندویه تی خاوه نی تیمتیا زکی که وره که (پوچ ه)، ﴿فَإِذَا سَوَّيْتُهُ
وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ﴾ الحجر، وایه؟

پږیوار: ببوره جیاوازیم له نیوانی وشه ی به شهر و ینسان دا نه کردبوو.

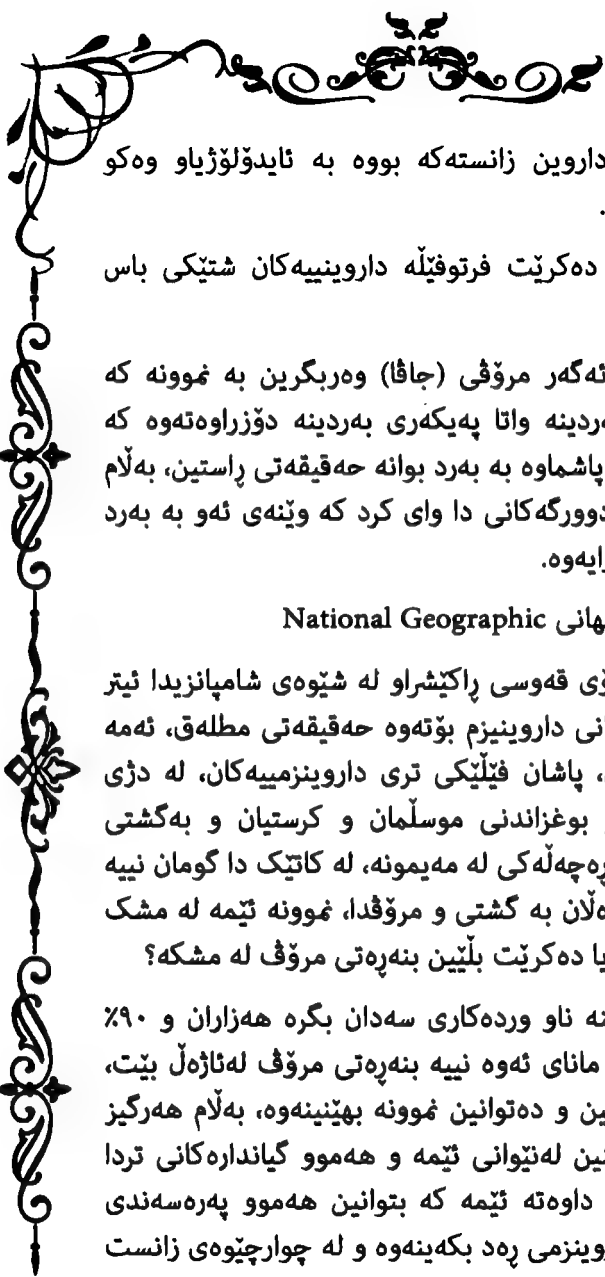
ماکوان: ئاساییه، پیشتیش وتمان خوای گه وره که باسی پیغه مبه رانی کردوو هه موویان به به شهر ناو بردوو نه ک ئینسان، وایه.

پییوار: وایه راست ده که یت.

ماکوان: بفرموون من له خزمه تاندام بو پرسیاری تر.

شوان: کاک ماکوان پهره سەندن دەلیت بنه پەتی هه موو زینده وهران له خانه به که و به درێژی سالاتیکی زۆر طولانی و دوورو درێژه گیانله به ران پهره یان سه ندوو، تۆش بروات به و پهره سەندنه هه یه، که واته بنه پەتی تیمه ده که پێته وه بو مه یمون شامپانزی؟ ئایا قورئان له گەل ئە مه یه که ده گرێته وه؟

ماکوان: ئە گەر سه رنجی قسه کانی منت دابیت من باسی پهره سەندنێ ئاراسته کراوی پێکوپێکی خوایی ده که م باسی سیسته می مومکین ده که م، دژی پهره سەندی داروین و داروینیزمه کانم، له بهر ئە وهی خودی داروین ئە که رچی هه وڵی جدی دا بو که یشتن به زانستی پهره سەندن به قولی و به جیهاندا که پراوه وه کو زانایه که جینگای پێژه، جه نابت ده زانی نزیکی ۲۵۰ سال بهر له ئیستا تیۆره که ی نووسیه وه، گومانی تیدا نییه هه له ی زۆری کردوو، ئە وانه شی که ناوئراون به داروینیزمیه کان و پێچکه ی ئە ویان گرت، به تایبەت له م سالانه ی دوایدا که پیاویکی وه کو (سیر ئە نطونیۆی فلو) باوه پری هینا وتی تیۆری مه یمون شامپانزی داروینی ته نها قسه یه که وه کو خه وخۆشان و بو زبڵدان و نامه ویت باسی به ناوی زاناکان سه رقاییان بکه م ده نا هه زارانی وه کو (ئیدوین کۆنکلین) که پروفیسۆرو وانه بیژی زینده وهرزانییه (بابه لۆجی) له زانکۆی (ئوهایۆ) و (پینسلیقینیا) ههروه ها سه روکی یه کیتی ئە مه ریکا بووه بو پیش خستنی زانست، سه رکۆی ده سته ی ئە مه ریکی بووه بو زانسته سروشتیه کان، بۆیه به وردی ناوی ئە م که سه م هینا هه زارانی وه کو ئە م پروفیسۆره بگره له ئاستی ئە ویش به رزتر پهره سەندنێ داروینی زۆر به نه شیاو بێ مانا ده زانن، چونکه خه ریکی

فرتوفیل بوون، له‌دوای داروین زانسته‌که بووه به ئایدۆلۆژیاو وه‌کو سیاست به‌کاریان هێناوه.

بورهان: کاک ماکوان ده‌کریت فرتوفیله داروینییه‌کان شتیکی باس بکه‌یت؟

ماکوان: به‌دنیاییه‌وه ئه‌گهر مروّفی (جاڤا) وه‌ربگرین به‌ نموونه که دۆزراوه‌ی ئارکۆلۆژیای به‌ردینه واتا په‌یکه‌ری به‌ردینه دۆزراوه‌ته‌وه که گومانان نییه هه‌موو ئه‌و پاشماوه به‌ به‌رد بوانه حه‌قیقه‌تی راستین، به‌لام له‌دوای ئه‌وه‌ی ۱۸۹۱ له‌ دوورگه‌کانی دا وای کرد که وینه‌ی ئه‌و به‌ به‌رد بوانه له (ئیدۆنیزیا) دۆزرایه‌وه.

گۆڤاری به‌ناوبانگی جیهانی National Geographic

شه‌ویله‌گی درێژ و برۆی قه‌وسی ڕاکێشراو له‌ شیوه‌ی شامپانزیدا ئیتر لای عه‌وام و پرۆفیسۆره‌کانی داروینیزم بۆته‌وه حه‌قیقه‌تی مطلقه‌، ئه‌مه به‌کێکه له‌ فرتوفیله‌کانیان، پاشان فیلتیکی تری داروینزمیه‌کان، له‌ دژی ئاین کار ده‌که‌ن که بۆ بوغزانندی موسلمان و کرسیان و به‌گشتی دینداره‌کان ده‌لێن مروّف په‌چه‌له‌کی له‌ مه‌یمونه، له‌ کاتیک دا گومان نییه له‌ لیکچوون له‌ نێوانی ئاژه‌لان به‌ گشتی و مروّفا، نموونه ئیتمه له‌ مشک نزیکترین تا‌کو مه‌یمون، ئایا ده‌کریت بلێین بنه‌په‌تی مروّف له‌ مشکه؟

به‌هه‌رحال ئه‌گهر بچینه ناو ورده‌کاری سه‌دان بگره هه‌زاران و ۹۰٪ زیاتریش ده‌بینریت، به‌لام مانای ئه‌وه نییه بنه‌په‌تی مروّف له‌ئاژه‌ل بیت، له‌ تێستاوه تا ماندوو ده‌بین و ده‌توانین نموونه به‌یتینه‌وه، به‌لام هه‌رگیز ناتوانین به‌ ئه‌قل بیسه‌لمێنین له‌نێوانی ئیتمه و هه‌موو گیانداره‌کانی تردا هه‌ر ئه‌و ئه‌قله‌شه هێزی داوه‌ته ئیتمه که بتوانین هه‌موو په‌ره‌سه‌ندی هه‌ره‌مه‌کی داروینی و داروینزمی په‌د بکه‌ینه‌وه و له‌ چوارچێوه‌ی زانست بیکه‌ینه ده‌ره‌وه.

کۆتایی قسه که م به وه ده هیتم یاساکانی سروشت هه موو له پیناوی مروّف و تیکه یشتنی پهره سه نندنی مروّف پیک خراون و ته نانه ت له ناو هه موو گه ردووندا هه ساره ی تیمه و کۆمه له ی خور ناوازه ترین کۆمه له ن که هه موو زانایان له سه ر ئه وه کۆکن که بۆ پارێزگاری مروّفه، ئه مه ش له هه ره میتی و پهره سه نندنی سوئفه دورمان ده خاته وه بۆ دُنیا بوون له پهره سه نندنی زیره ک و ئاراسته کراو.

ئه گه ر هه رکه س پرسیاریکی هه یه من ئاماده م بفه رموون.

دوای ماوه یه ک بیده نگی له ناو کۆره که دا هه یچ که س پرسیار یان کۆمیتتی نه بوو تا له کۆتاییدا و تم کۆتایی به کۆره که ده هیتم به سه رنج راکیشانتان به دۆزینه وه ی RNA و DNA.

بیجگه پرۆتینه کان و گه رده کان هه یچ هه یه کۆدی ئه وان و زمانیان پیکده خات و کاری خۆیان به وه پهری جوانی و دیزاینی زیره ک و ئاراسته کراو ده که ن، له وانه یه من نه توانم به زمانی زانستی بایه لۆجی بۆتان بدویم و وته کانم وه کو ئه وه ی زانست ده یه ویت ده قیق نه ییت، به لام هه موتان که شاره زان له بواره کانی جینۆم، باش له مه به سه ته که م تینه که ن، هیوای هیدایه ت بۆ خۆم و بۆ ئیوه ش ده خوازم، بۆ من گرنگ بوو که هاڤه خزمه تان و بیروپا کاڤمان گۆرپییه وه، ئیسلام په یوه ست نییه به ماکوان یان خه لکیکی تره وه، به لکو ماکوان یان هه رکه سیکی تر که قسه له سه ر ئیسلام ده کات به گوێره ی توانا و تیکه یشتنی خودی قسه ده کات، ئه گه ر من هه له م کرد ئه و ماکوان هه له ی کردووه نه ک ئیسلام، چونکه ئیسلام دینی خوایه مطلقه و نه ک راسته، به لکو له سه رو راستیه وه یه حه قیقه تی موطلقه، کاتیک زانیارییه کانی من وه کو موسلمان نه گه یشتۆته ئاستی بهرز، که باسیکی زانستی یاخود لیکۆلینه وه یه کی زانستی ده بینیت مانای وانیه ئیسلام و دینی پتغه مبه ری خوا ﷺ نوقسانه، له راستیدا ئه وه من و توین که زانیارییه کاڤمان به گوێره ی پتویست نییه، دینی خوا حه قیقه ته برۆ بگه رپی سه رچاوه ی زیاتر بخوینه ره وه، بۆ زانیاری ئه م کۆره

به‌رِزه، هه‌له‌ی خه‌لکی له‌وه‌دایه که دین پی‌وه‌ر ده‌که‌ن به زانست و فیکر و فه‌لسه‌فه، رِیک پی‌چه‌وانه‌که‌ی راسته ده‌بیت زانست و فیکر و فه‌لسه‌فه پی‌وه‌ر بکه‌ین به‌دین، نه‌وکات نه‌قلیکی ساغ و باشمان ده‌بیت له‌که‌ل لاشه‌یه‌کی ته‌ندروست و پو‌حیکی پاک.

سو‌پاس بو ئیوه هه‌رکاتیکی تر پیتان خو‌ش بوو ئیوه ئاماده‌ی گفتوگو بوون نه‌وا من به د‌ل‌نیا‌یه‌وه ئاماده‌م، به ئیسلامه‌که‌م پروام وایه که حه‌قیقه‌تی مطلقه. ئیواره‌یه‌کی خو‌ش و دووباره خوا هیدایه‌تی منیش و ئیوه‌ش بدات.

بورهان: سو‌پاس بو کاک ما‌کوان رِیک‌خراوی زانست و گه‌ران خو‌ش‌حال ده‌بیت به‌هه‌ر چالاکیه‌کی تر که وه‌کو کو‌ر و مونته‌دا و واتا سه‌کو‌ی گفتوگو رِیک بخت ئیوه‌ش به‌خیر ب‌ین سه‌رچاومان.

ما‌کوان: سو‌پاس بو ئیوه‌ش کاتیکی خو‌ش.

هه‌موو هه‌ستاین و من مالا‌وایم له‌ کو‌ره‌که‌ کردوه هاته‌ ده‌ره‌وه سواری سه‌یاره‌که‌ی گه‌نم بووم، هیوا و نه‌به‌ز به‌دوامدا هاتن، ته‌له‌فونم بو کردن که‌من له‌که‌ل گه‌می خوشکم ده‌بم دوا‌ی یه‌کتر ده‌بینین، نه‌وانیش رو‌شتن، من و گه‌نم چووین بو جی‌کایه‌ک بو گه‌ص خواردن، پی‌شت‌ر داوام کرد که له‌ مزگه‌وتیک ل‌ابدات تا نو‌یژی مه‌غریب بکه‌م، نو‌یژی مه‌غریبم کرد و چوین بو نان خواردن، دانیش‌تین و پر‌سیم کو‌ره‌که‌ت پ‌ی چو‌ن بوو؟

گه‌نم: راستی نه‌وه یه‌که‌م جاره نه‌و شتانه ببیستم، ماشاء‌الله لی‌بیت بو قسه‌ دانه‌نه‌مایت، که شانازیت پی‌وه ده‌که‌م.

ما‌کوان: حه‌زده‌که‌یت ما‌کوانی برات که‌سیکی ده‌وله‌مه‌ندی ناسراو بیت، یان که‌سیکی دینی بانگ‌خوا‌زیکی وه‌کو ئیستا بیت؟

گه‌نم: به د‌ل‌نیا‌یه‌وه پاره‌و سه‌روه‌ت و سامان هیچ نییه، به‌لام نه‌وه‌ی لای تو‌یه هه‌رگیز به‌پاره هه‌ژمار ناکریت، به‌هه‌رحال باله‌بیرم نه‌چیت دایکم و باب‌ه جه‌مال وتیان پیت بلیم سبه‌ینت بو نان خواردن وه‌ره بو

مهمله که تی عیشق

مالمان، توخوا داوات لیده کهم بییت. نهوانیش زور زهختیان لئ کردم که
رازیت بکه، ههستم کرد خوشحال دهبن.

ماکوان: به سه رچاو به لام بو زانیاریت من دوو کهس یان که سیکم له گهل
ده بییت، بییان بلئ ناساییه، نه گهرنا ده یخهینه کاتیکی تر.

گهنم خیرا ته له فوونی کرد بو شیرین خانی دایکی وتی له گهل کاکم
دانیشتووین ده لیت به یانی دیم بولاتان به لام دوو کهسی ترم له گهل
ده بییت.

شیرین: پی بلئ ههز ده کهین دانیشتنه که خیزانی بییت و با کهسی
له گهل نه بییت، پی بلئ قسه ی تایه همان ههیه بهیه کهوه.

ماکان: بلئ باشه له خزمه تیاندا ده بم.

گهنم به دایکی وت که من به ته نها ده چم و ته له فوونه که ی داخسته وه
و وتی: زور خوشحال ده بم که به یانی دیت، چیت بو دروست بکه م؟

ماکوان: له راستیدا هیچ سیق و متمانه م به جه مالی میردی دایکت نییه،
به لام نه گهر بیجکه له من و جه مال پایوی تری لئ بوو هه لده سم ده پروم
یان پیشتر تو پیم بلئ، با داوای لیبوردن بکه م و نهیه م، باشه؟

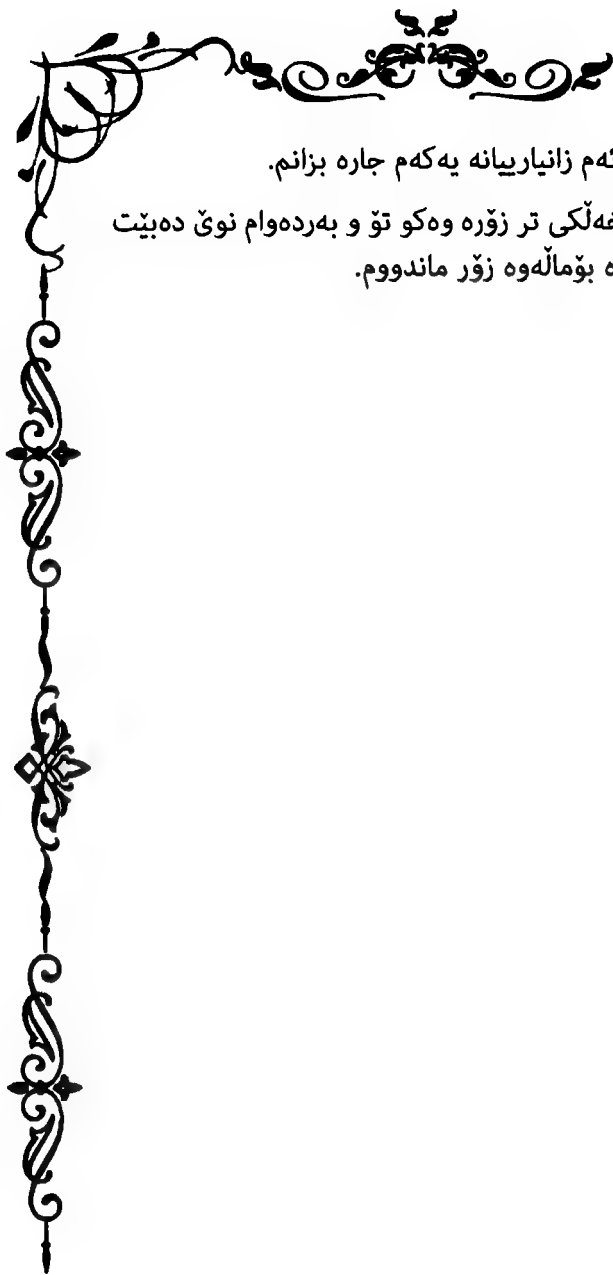
گهنم: به خوا کاکه باب به جه مال نه وه نده که سیکی خراب نییه، ههست
ده کهم پرزی توی لایه.

ماکوان: یاخوا واییت، ناچیتته دلم به لام له بهر دایکت هه ر ده بییت پرزی
بگرین.

گهنم: کاکه به راست ئاده م و حهوا دایک و باوکیان هه بووه؟

ماکوان: نه ی گهنم گیان خو لهوی کامیرای شاروه نه بوو، نه ی
هه موویم باس نه کرد به به لگه وه، نیت هر هه مان وه لامی نه ولام پییه،
به لئ راسته ئاده م و حهوا دایک و باوکیان ههیه، بو زانیاریت قسه یه ک
ههیه ده لئین ئاده م پیش حهوا ژنتیکی تری هه بووه.

گەنم: وەلاھى سەیرە ئەم زانیاریانە یەكەم جارە بزانم.
ماکوان: ھەر تۆ نیت خەلکی تر زۆرە وەكو تۆ و بەردەوام نوێ دەبیت
بۆ خەلکی تریش، بمبەرەووە بۆمالەووە زۆر ماندووم.
گەنم: بەسەرچاو.

برینی بلیتی فروکه و گه رانه وه بو نه رویج

گه نم گه یاندمیه ماله وه داوای زور کرد که سبهینتی برۆم بو مالیان، له راستیدا له فرتوفیلی جه مال زور ده ترسام ده مزانی خاوهنی هیچ په یمان و قسه یه کی خوی نییه، چونکه هه رکه س نیشتمان فروش بوو، هه رگیز جیکای برۆا نییه.

به هه رحال بریارمدا برۆم، به داوای ده مانچه که مدا ده گه پام نه مده زانی له کوئیه، له دایکم پرسی نه یزانی، له پیشه روم پرسی نه یده زانی، وتم پیده چیت لای نه به ز بیت.

ته له فۆنم کرد بو نه به ز وتم و ابرانم ده مانچه که م له داشبوردي سه یاره که ی تۆدایه، نه توانی ته ماشایه کی بکهیت و بۆم بهییت نه گه ر عه زیت نییه، بو به یانی ئیشم پییه تی ده چم بو جیکایه ک ده بیت پیم بیت. نه به ز: وا ده رۆم ته ماشا ده که م، نه گه ر هه بوو هه ر ئه م شه و بۆت بهیتم یان به یانیش ده بیت؟

ماکوان: تۆ دلنایم به که ره وه داوایی ریک ده که وین.

نه به ز: له ناو داشبورده که دایه، ئیشی چیت به ده مانچه یه که ئیشته به ده مانچه بوو و اتا ده چی بۆشه رکردن یان ته قه له خه لک ده که یته؟

ماکوان: زۆر جار هیچیان ناکهیت، ته نها به رانه ره که ی ده ترسییت به یانی بۆم بهیته یان نا لای نه سرین خانی دایکت دایینتی له وێوه به یانی به ته کسی دیم خۆم ده یبه م.

نه به ز: ماکوان زور حه زده که م بته بینم کارم پیته، وتم به خوا ده لئیت وه ره که چی نه توت، ئیشم پیته دیم بۆلات.

ماکوان: جا پڙه ٿو هه موو نازونوڪه چييه، وهره و تهواو خو خيره
هيچ پروي نه داوه؟

نه به ز: نا شتيڪي زور زهرور ههيه دهمه وٽ باسي به ڪم، ڪه هاتم
هه موو شتيڪ ده زاني.

ماکوان: باشه به خير بيت چاوه ڀڄم.

ميوهم حازر ڪرد تا هات...

هاته لام له هه وشه ڪه بهيه ڪه وه دانيشين دهمانچه ڪه ي دامي وتي:
توخوا بو چيته؟

ماکوان: جا سويند بو ده خويت، به ياني ده ڄم بو مالي گهنم هه ز
ده ڪم ڀڄم بيت، متمانم به جه مال نيه، له بهر نه وهيه.

ده ي با منيش ڀڄم له گه ٿت؟

ماکوان: بيرم لي ڪرده وه تو و هيو بهرم، به لام ده لين هه ز ده ڪهين
تايهت بيت و قسه باسي خيزاني ده ڪهين، منيش واتم باشه خوم ڏيم،
به لام نه گهر سبهيني نيش نيه و دهوام ناڪهيت له و دهو روبه ره به، نه گهر
تاقهتت بوو به پيشرويش ده لين له گه ٿتا بيت، به لام باسي هيچ مه ڪه
باشه؟

نه به ز: پٽويست ناڪات خوم له و ناوه دهم دوڪاني ڪوپريڪي په فيقم
لهو ڏايه ده ڄمه لاي نه و.

ماکوان: تري بخو نه وه بو وا به ٿاقل دانيشتويت نه ٿي له گه ٿ داڪ
و باوڪت هاتويت بو ميواني، بلن بزائم چيت ده وٽ، قسه بڪه.

نه به ز: ٽاخر ٿاساي وهريده گريت و توره ناييت؟

ماکوان: قسه ڪه نه به ز چي بووه؟

مهمله که تی عیشق

نه به ز: هیچ نه بووه، تۆ ده زانیت ئیمه نه کی مالی یه کمان کردووه،
خۆت باش ده زانی چاوی خیانهت هه ز لیتا که م، من ده زانم تۆ سه ییرانی
خوشکم وه کو خوشکه کانی خۆت ته ماشا ده کهیت، منیش ناتوانم هاوړی
و پشت و په نات ب م چاوم خیانهت بکات، ده مه ویت بیمه داخوازی که نمی
خوشکت.

ماکوان: هه تیو زۆر که ریت.

نه به ز: نه موت توپره ده بیت؟

ماکوان: کوره که نم ده ستگیرانی هه یه، ده نا من خۆم بۆت داوا ده که م،
وا نه زانی پیم ناخۆشه، له تۆ پیاو ترم ده ست نا که ویت.

که وام وت هه ناسه یه کی هه لکیشا، زۆر به زه یم پیا هاته وه.

نه به ز: به خوا شوم و نه گبه تم هیچم بۆ نابیت. له گه ل هیوا و وریا
قسه م کرد نه وان پیت بلین، وریا وتی من کاری وا نا که م، هیواش وتی پروم
نایهت، باشتر خۆم هاتم، نه م ده ستگیرانه سه گبابه ی کتیه؟

ماکوان: بۆ برۆین لیتی به ین و په شیمانی بکه ینه وه؟

نه به ز: نه ی قه یچیه کات.

ماکوان: من نه لیم که ری بر وا نا کهیت، نه زانی ده ستگیرانه که ی کامه
بوو؟ نه و کوپه بوو نه مپۆ له ته نیشت هیوا وه دانیشتبوو یه که م پرسیا ری
له من کرد.

نه به ز: نه و جیقنه بوو؟

ماکوان: به لئی؟ نه و جیقنه بوو، من زه و اچه که م را وه ستاندو وه له بهر
نه وه ی بی دینه، وتومه تا دیندار نه بیت خوشکی خۆمت ناده می.

نه به ز: ئی که کافر و بیدین و سه گوسه گبابه بۆچی بیده ینی؟

ماکوان: بۆ تۆ سەلاحەدینی ئەیوبییت؟ ھەردوکیان دلیان بەیە کەووەیە،
نەبەز کاری قۆر نەکەیت نامەوێت گەنم دلی بشکیت، چونکە ئەو کچە
زۆر ماندوو بە ئەمەشی بەسەر نەیت.

نەبەز: ئی کافرە بیدینە نابیت.

ماکوان: دەزانم نابیت، بەلکو بگەرێتەووە و خوای گەورە ھیدایەتی
بدات.

نەبەز: باشە ئەگەر خوا ھیدایەتی نەدات، ئەیدە ی بە من؟

ماکوان: ھەتیو خۆ تەزییح نییە، خوای گەورە ھیدایەتی بدات، من
دەلیم دلیان بەیە کەووەیە ئینجا چی بەم بە تۆ گەنم خۆی خاوەن بپرێارە.

نەبەز: ئیستا من چی بکەم؟

ماکوان: ھیچ پرۆرەووە بۆ مالهووە یان لێرە بخەووە و گەنم لەبیر بکە بۆ
تۆ نابیت و ھەزی لە کەسیکی ترە، لەبەردەستی خۆمان پەرورەدە نەبوو،
ناتوانین دلی بگۆرین و ناشمەوێت بیگۆرم، بادوایی من تاوانبار نەبم و
لەکو تاییدا بیمە ھۆکاری تیکدانی ژیانی.

نەبەز: باشە شەو شاد، خوا حافیز.

ماکوان: خوات لەگەڵ لەبیری بکە بە قسەم بکە.

بۆ بەیانی چوومە نووسینگە لەگەڵ کاک توانای دیزاینەری گۆفاری
بزاڤ خەریکی دیزاینی گۆفاری بزاڤ بوین تەواویان کرد کاک دلێر و کاک
کاروان و کاک محمد سالار و ئەوانی تر بپاریاردەری ناردنی بوون بۆ
چاپخانە، ئەو پرۆژە زۆر دلخۆش بووم، لەئێوارەدا گەنم تەلەفۆنی کرد وتی
کاکە ھەز لە کوبە دەکەیت؟

ماکوان: ھیواوەمە. دەستخۆش بیت شازی خوشک، ئەرێ گەنم
دەنگوباسی وەرزیڕ چی بوو تەلەفۆنی بۆ نەکردویت؟

گه نم: نه وه لّلا کاکه ته له فوونی نه کردوو، بهس ههز ده کهم به راستی
بیت بلیم که ئیستا که سیکم به ته وای خوام ناسیوو راستی نه گهر بیت
بلیم ناچیتته دلمه وه پروام پی بکه له بهر تو نالیم، به لام له بهر چاومدا له
مه یمون و بهراز ده چیت.

ماکوان: ناخر ئه وان خوێان ده لّین بنه رته تیان مه یمون و بهرازه، پروا بکه
له نه وه ی ئه و دوانه ن، به هه رحال هۆکاره که ی ئه وه یه هیهچی تر نییه
که سی تر نه چۆته جیگا که ی له دلتا؟

گه نم: ئه یه رۆ کاکه تو چی ده لّی، نه به خوا نامه ویت به دایکم وت
هه موو شته کانی بۆ ده گیرمه وه.

ماکوان: ئه ی دایکت وتی چی؟

گه نم: وتی خۆت ده زانیت، خۆ به زۆر ناتدهین به شو.

ماکوان: ئاگات له سنووری خۆت بیت ئه گهر ئه و کوره موسلمان بوو
خواناس بیت وه عده له سه رمان که شوی پی بکه ییت، ئه گهر که سی تر چۆته
دلته وه با بزانه لیم مه شاره وه.

گه نم: کاکه به خوا سهیره پروام پیناکه ییت، ئه گهر ئه و پیاو بیت و
موسلمان بیت، به خوا په شیمان نیم به لام سه روچاوی پیناچیت چونکه من
ده یناسم، ئه وه له بهر تو نه یانده و پرا قسه بکه ن ده نا زۆر کوفر ده که ن، من
ده یانناسم به خوا ی گه وره قه سه م که س له دل و میشک و بیرمدا نییه،
به راستی وه رزێریشم له بیرنییه.

ماکوان: سوپاس بۆ خوا، کچی باوکی خۆتی دوا ی تو زیک یی تر دیمه
خزمه تان به جه مالی میردی دایکت بلّی خزمه تی زۆری ماکوان بکه
(به پێکه نینه وه).

مالا وایمان له یه ک کرد و خیرا ته له فوونم کرد بۆ نه بهز، پرسیم له کویت؟

نه بهز: ده خوله کی تر دیمه بهرده رکی سهره له ئه سحابه سپییه وه
سهرده کهوم، وهره بهرده م کتبخانه ی سلیمانی یان چایخانه ی شعیب
باشه؟

ماکوان: باشه.

چوومه ئه وی و هات مۆره ی لیده کردم، وتم ئه وه چیه نه بهز بۆ مۆره
ده کهیت؟ ئی گهنم ده ستگیرانی ههیه من بلیم چی.

نه بهز: ئی تۆ برا گه ورهیت، مهیده بهو کافری سه گبابه و ته واو.

ماکوان: ئه ی نه گهر گهنم وتی شو به نه بهز ناکهم چی ده کهیت؟

نه بهز: ههچ وه کو خوشکی خۆم سهیری ده کهم، ههچی که متر نابیت له
سهیران.

ماکوان: ده با مژده یه کی خۆشت به می، به خوا ئیستا قسه م له گه ل کرد
هه وائی ده ستگیرانه کهیم پرسى وتی: چاوی ده ری بیدینی کافره له
مهیمون و به راز نه چیت، نه گهر هات و ههر له سهری بیدینی مایه وه نه وا
سو پاس بۆ خوا گهنم هاتۆته نه و پروایه ی که وازی لییه ئینیت، نه مهش
له راستیدا دلخۆشکه ره، نه ک له بهر خاتری تۆ، به لکو واتای وایه گهنم بووه
به خواناس و ئیماندار یکی باش.

نه بهز: به خوا نه مشه و دوعای دنیا م کردووه که خوا هیدایه تی نه دات.

ده ستم کرد به پیکه نین وتم: پۆله گوناخت ده گات، دوعای هیدایه تی
بۆ بکه.

نه بهز: دوا ی نه وه ی که گهنم شوی کرد دوعای هیدایه تی بۆ ده کهم،
ماکوان تۆ برامی شه ره فی تۆ شه ره فی منه، به لام ده مه ویت خۆت بزانی
که می خوشکت ئافره تیکی زۆر به ریزه زۆر ده می که به دوا ی کچیکی وادا
ده گهریم، توخوا هاوکاریم بکه.

ماکوان: تۆ زۆر له و گهوره تریت تۆ موالت ۸۰یت ئەو و ابزانم سالی
۹۰ له دایک بووه، بۆ تۆ نابیت.

نەبەز: من دەلێم هاوکاریم بکه، تۆش قورسی دەکهیت.

ماکوان: نەبەز پێ زیاد رame کیشه دهی لیخوره بۆمالی گهنم، کاتم نهما
بابرۆم. له م دهووبه ره بهو ته له فۆنه کهت با مه شغوڵ نه بێت، نه وهک له پر
ته له فۆنت بۆ بکه م دواي نان خواردن، ئەگەر زانیم باسه که هیچ نییه دواي
سه عاتیک هه لده سم خۆت ته له فۆنم بۆ بکه باشه بلێ گه وره م له دهوام
زه روره بانگت ده کهن، باشه؟

نەبەز: زۆر باشه.

ماکوان: چه ز ده که م شتیکت پێ بلێم نەبەز وه کو پێشپره وی برام
ته ماشات ده که م، تۆ ئەگەر ژن بهیئیت خۆم ده چمه داواي بۆت، وانه زانیت
گهنم قابیلت نییه و من پێم ناخۆشه، به لām خۆت باش ده زانیت نامه ویت
کهس بریندار بکه م له بواری ژنه پێنان و هاوسه رگیریدا، ده دابهزه ئەوه ی
پێم وتی بیکه.

نەبەز: قوربانی تۆ بم هه ر ئەوه ت لی راده بینم، فه رموو دابهزه.

نەبەز رۆشت و چووم بۆمالی گهنم پێشوازییه کی زۆر نایاب و
پێزدارانه م لیکرا، هه م له لایه ن جه ماله وه هه م له لایه ن شیرین خانیشه وه،
گهنم زۆر خۆشحالی ده ربړی و که میک دانیستم و هه ندیک قسه وباسمان
کرد و له گه ل کاک جه مال ئاگام لێی بوو له ده وری ئەوه خولی ده خوارد
ده یویست بزانیتم من چ کاره م، منیش هه ر ده موت کاری پۆژنامه نووسی
ماندووی کردوم.

نان و سفره یه کی زۆر جوان رازێ ترا به وه بانگ کرامه سه ر سفره که یان
من و گهنم له ته نیشتی یه که وه بووین و کاک جه مال و شیرین خان و
منداله کانی تریان هه موویان لای یه که وه دانیشتبوون، له کاتی ناخواردن
ده مانچه که م دایه ده ستی گهنم وتم بیخه جیگایه ک تا نانه که م ده خۆم

ئیزعاجی کردووم، هه لّبه ت له بهرچاوی هه موویان دا هه لّسا پروات وتم دابنیشه نه موت خۆت ماندووکه، بیینه بیخه مه ژیر میزه که ورده ورده دهستمان کرد به نانخواردن، جه مال هه ستا پوشت له خووه ههستم به شتیکی زۆر نااسایی کرد، زانیم شتیکی له ئارادایه، به لّام هه موو منداله کانی و خیزانه که ی له گه لّ مندان، وتم هه ر بیرکردنه وه ی نیکه تیفی خوومه بهردهوام بووم له نان خواردن جه مال هه ر نه هاته وه هه موو سه ر سفره که یان چۆل کرد، من و شیرین خان و گهنم ماینه وه.

شیرین: گهنم ئه گه ر ته واو بوویت ده مه ویت هه ندیک قسه ی تایبه ت له گه لّ کاک ماکوان بکه م.

گهنم: ده میکه ته واو بووم، بیورن وا ده چم چایتان بو ئاماده ده که م.

شیرین: باشه ده ست خووش کچی خوّم، کاک ماکوان توّ مه کی مالی ئیمه ت کرد، ده زانم کوپکی دینداری و پارێزهری نه ئیتیت و هه ست به ئازار و موغاناتی خه لکی تریش ده که ییت، چونکه باوکیت و خاوه ن خیزانیت.

ماکوان: به لّی: به دلنیا ییه وه، خیره؟

شیرین: خیر ده بیت ان شاء الله، دلّت هیچ نه کات بویه جه مال هه لّسا رویشته ئه و له و دیو دانیشتووه، قسه کانی بو من به جی هیشته، پرووی نه بوو له گه لّ توّ قسه بکه ت.

کاکه ماکوان من خیزانی (عه بدولکه ریمی حه مه ی سه عیدی پینجوتنی) نه بووم، به لّکو من خیزانی پیاوکی ناوچه ی پشده ر بووم به ناوی (عه بدولکه ریمی حه مه ی سه عیدی پشده ری) باوکی جه نابت زۆر ناسراوه و خه لکی هه موو خانه واده ی تیوه ده ناسن، به لّام عه بدولکه ریمی پشده ری هاوسه ری پيشووی من که س نایناستیت، چونکه هه موو ژیا نی له به غداد بووه، سالی ۱۹۹۲ له ڕیگای که رکوک- به غداد گیانی له ده ست داوه، دوا یی

مهمله که تی عیشق

وینه کانیت نیشان دهدهم، دایکی عبدولکه ریم ناوی (سه لما وسو عوسمان)
بوو، نازانم ناوی دایکی باوکی به پریزتان چیه؟

ماکوان: خونچه صابر.

شیرین: زورباشه دواپی هه موو ناویشانیکی له نفوسی پانیهت ئه ده می
ده توانی خۆت دلنیا بیهته وه.

ماکوان: ئه ی ئه م فیلمه چیه. چۆن گهنم خوشکی منه و بۆ پیشتر واتان
نه وتوووه؟

شیرین: له سه ر سفره که مان دانیشتویت، تکایه په له مه که با هه موویت
بۆ پروون بکه مه وه، به لام تکایه له به ر گهنم ئاسایی به تا به ویش ده لئین.

گهنم سالی ۱۹۹۶ زۆر بچووک بوو تووشی نه خوشی زه ردووی بوو، من
ئه وکات شوم نه کردبوو به جه مال، به لام پیشتر بریاری زه واجمان دابوو،
ئه و له مو عاره زه ی تورکمان بوو منیش له به ر وه رگرتی ئازوقه ی مانگانه
ده چووم بۆ به ره ی تورکمانی لیره له گه ره کی پریعایه بوو، پاره م نه بوو
ئازوقه یان ئه دا که ده نگیان بده ینی، به هه رحال جه مالم ناسی و شوم پیکرد،
گهنم نه یده زانی جه مال باوکی نییه، باوکیشی له ریگای به غداد- که رکوک
مردوه به پرووداوی هاتوچۆ، من نه متوانی ته رمه که ی به ینمه وه بۆ سلیمانی
یان بۆ پشده ر و ناوچه ی خۆیان، که سوکاری هه مو له به غداد بوون و
ریگیان نه دا به ینمه وه، زۆر سه رت نایه شینم سالی ۲۰۰۳ پیش ئه وه ی
حکومه تی عیراقی بروخیت خوشکیکی جه مال له چه مچه مال تووشی
پرووداوی هاتوچۆ بوو تۆ خوش.

ماکوان: خوا لپی خوش بیت.

شیرین: هینایانه وه بۆ سلیمانی ته رمه که یان له سلیمانی ناشت له گردی
سه یوان، له نزیک گوڤه که ی باوکی ره حمه تیت، هه موو جاریک له گه ل
جه مال ده چوین بۆ گردی سه یوان به لای گوڤی باوکتا تیه پ ده بووین

ناوه که ی (عهبدولکه ریمی همه ی سعید پینجوینی) بوو زۆر ببوره من
بۆیه ی پینجوینییه کهم هه لکه ند بهس ناوی باوکت و باوانی مایه وه.

بۆ دلتارامی گهنم که زهر دوویه که ی زۆر لاواز و بیتاقه تی کردبوو ههر
ده پیرسی باوکت کتیه، منیش کهس نانا سم له که سوکاری باوکی هه لبه ت براو
که سوکاره که ی ده ناسم وه کو ناسین به لام له شاری به غداد بوون له وێ
ده ژین، له ئیمه یان نه پرسیه ته وه، که غمیش داوای باوکی ده کرد بزانیته
کتیه، خۆ به خوا جه مال له باوکت باشته بۆی، به لام ده یزانی که جه مال باوکی
نییه، بۆیه من درۆم له گه ل کردو گوڤره که ی باوکت نیشان دا و وتم ئه وه
قه بری باوکتیه.

ماکوان: ئی له سهر قه بری باوکت نوو سراوه شه هید کرا، ئه وه نه پیرسی
باوکت چۆن شه هید کرا؟

شیرین: وه لاهی کورپی خۆم ئه وه ده یزانی باوکی به پروودای هاتوچۆ
مردووه، هه لبه ت من بۆم باس کردبوو، به لام وشه ی شه هیدیه که ی زۆر
ئاسایی وه هر گرتبوو، ههر گیز پرسیاری له سهر نه کردووه. من وامدانا بوو
ئه گهر بپرسیته ده موت به ئی شه هیده به پروودای هاتوچۆ مردووه به
شه هید حساب ده کریت، له م مانگه دا پرسیاری زۆری لی کردم، له دوا ی
ئه وه ی تۆ ئه وه سوتفه ی یه کتان کردبوو، ئه وه زۆر ده گهنم ئه چوو بۆ
سه رقه بران، بۆیه ههر گیز بیرم له وه نه کردبووه که که سیکی ئیوه ببینیت،
پیشم وتبوو که پینج شه مان و جومعان نه روات چونکه باوکت گونا هبار
ده بیته، ئیتر ئه وه برۆشتایه شه ممه یان یه کشه ممه ده رۆشت و خۆمانی
له گه ل بووین.

ئه وه پۆژه جه مال له جاده که چاوه رپی ده کرد که تووشی به پزیزتان بوو،
جا کاکه ماکوان به دلتیاییه وه تازه تۆ کورپی ئه م ماله ی، گهنم ههر خوشکی
تویه، به لام گهنم وتی تۆ پلانی ئه وه ت هیه که به که سوکارت بلیت،
منیش ده زانم که ئه م کیشه یه گه وه تر ده بیته، بۆیه بپارمدا ئه مشه و
به ههر دوو کتان بلیتم، جا تۆ هاوکارم به با به گمیش بلیت به راستی ئه وه

حه قیقه ته که یه که بۆم باسکردیت، باوه ر ناکه یت فهرموو برۆ نفوسی
رانییه خۆم دیم له گه ل ت هه مووی بۆ دهرده هیتیم.

ماکوان: به لێ باوه ر ده که م، به لām به راستی من گه نم وه کو خوشکی
خۆم مامه لām له گه ل کردوو هه ست و سۆزی براییه تی ۱۰۰% م بۆی جولā،
جا من چی پێبلیم، بلیم برات نیم؟ به خوا من دلām نایه ت، فهرموو خۆتان
پیی بلین.

گه نم خۆی کرد به ژوورا و چاوی پر بوو له گریان وتی: پێویست ناکات
هیچ بلیت، گویم له هه موو شتیک بوو، خوا من بکوژیت بۆ چ دایک و
خیزانیک هه مه، رایکرده دهره وه.

ماکوان: بۆ کوێ گه نم؟ هه موو له په نجه ره که وه ته ماشمان ده کرد
سواری سه یاره که ی بوو به گریان هه وه رۆشت، خیرا ته له فۆنم بۆ نه به ز کرد
وتم له کویت، وتی به رانه بر مالی جه مالم، وتم فریای گه نم که وه شوینی
بکه وه به سه یاره که ی رۆشت زۆر توپه یه لیت ون نه بیت.

نه به ز: وه لā بینیم هاته خواره وه سواری سه یاره که ی بوو، ئیستاش چاوم
لییه تی.

ماکوان: شوینی بکه وه لیت ون نه بیت، منیش به شوینتا دیم، نه گه ر
رێگا که ی لێ بگری ت کاریکی باش ده که یت، چونکه توپه یه نه وه ک کاریکی
نه خوازاو پروو بدات.

نه به ز: خه مت نه بیت که و تمه شوینی.

شیرین: به قوربانتان بم فریای که ون.

جه مال: کاک ماکوان بابروین به یه که وه، ته له فۆنه که ی نه به زم لیداو
ده نگه که یم دا به دهره وه، پرسیم له کوین؟ بامنیش بیم له گه ل کاک جه مال
دام.

نه به ز: وا له پړنگای مه حکه مه م زور خیرا د پروات، به ره و جاده ی
فرۆکه خانه د پروات.

ماکوان: هه رچیت کردوه پړنگای پیگره و مه هیله پروات باشه برا؟
نه به ز: ته له فون بۆ ده ورپه کانی ئاسایشی ده وری فرۆکه خانه بکه م
بیوه ستین؟

ماکوان: کاریکي زور باش ده که یت وابکه، با هه رچیان کردوه
بیوه ستین.

ته له فونی داخسته وه به جه مال-م وت: کوپی باش با زوتر نه م
قسه یه ت بکردایه.

جه مال: به خوا ترسام وتم پوژنامه نووسه و له سه رمان دهنووسیت، زور
خوم به دوور گرت پاشان ته ماشام کرد هه ر پوژنامه نووس نیت پیده چیت
شتی تریش بیت، بویه له راستیدا نه مویرا هیچ بلیم وتم با گه وره تر نه بیت.
ماکوان: به هه رحال هه رچی بم به لام بۆ کیشه یه کی له م شتیه یه
هاوکاری دۆست و دوژمنم.

جه مال: تازه شته که پوشت.

نه به ز ته له فونی کردوه و تی: کاک ماکوان له ناو سه یازده که
وه ستاندوویانه و ده گری دانا به زیت.

ماکوان: به ئاسایشه کان بلن ته نها به ری لیبگر و نه هیلن پروات، با
به ئاره زووی خو ی بگری، به لام ئاگادار به قسه و شتی پښ نه لین.

نه به ز: خه مت نه بیت، خو شم دابه زیوم چاوم لیبه تی، له نزیک
فرۆکه خانه یه له سه رجاده که لای داوه، خیرا وهرن چونکه ئاسایش چاوه پری
ناکات.

ماکوان: باشه واهاتین، کاک جه مال تۆزۆ خیرا برۆ وهستاندویانه زۆر باشه، که نزیک بوینه وه له ناو سه یاره که دا ده گریا، به ئاسایشه کانم وت ببورن نه وه خوشکی منه کیشه یه کی هه یه له گه ل دایکم بۆیه وا ده کات، خیرا دامبه زاند و له گه لی چوو مه دواوه له سه یاره که دانیشتین، به نه به زم وت سه یاره که ی خۆت به دهستی ئاسایشه کانێ هاو پێت وهره لیخوره، سوپچه کانم له گه نم وهرگرت.

نه به ز سه یاره که ی خۆی دایه دهستی هاو پێکانی و وتی بۆ کوێ برۆم؟ لیخوره بۆ مالی خۆتان.

نه به ز چوو ه ماله وه گه نم دابه زاند و ته له فۆنم کرد بۆ شیرین خان وتم سه لامه ته و له گه ل مندایه، به لام کاک جه مال-م لی ون بووه، پێی بلێت نه ویش خه می نه بێت، سه یران و دایکی نه به ز که وتنه پرسیار کردن، من و نه به زیش بێده نگین، نه به ز نازانیت چی پروویداوه، له پر توپه بوو له دایکی و سه یران وتی نابینن نه و کچه به سه ته زمانه چۆن نه گری ده به سه پرسیار بکه ن.

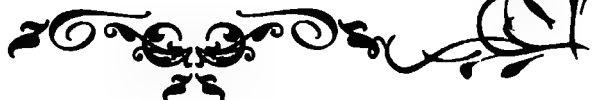
نه سرین: بۆیه نه پرسم بزائم کتیه و چی پروویداوه و بۆ نه گری؟

نه به ز: خوشکی خه سه ره وه، تازه یه کترین دۆزیوه ته وه، دلت ئاوی خوارد وه، منیش نازانم چی بووه، له مردن پرگارمان کردووه وازی لی بێنن باهیمن بێته وه قسه مان بۆ ده کات.

ماکوان: نه سرین خان په له مان لی مه که دواپی هه موویت بۆ باس ده که م.

گه نم بینی سورو ره ش هه لگه را بوو، هه نسکی هه لئه دا و هه ناسه ی بۆ نه ئه درا، زۆر به زه یم پیا ده هاته وه.

نه سرین: زانیم باوکی به سه ره نه و نامه خانه ی داکیت ژنی تری هه یه، به خوا پێشتریش نه موت، نه ها نه وه تا قسه که م هاته دی.

ماکوان: نازانم نه سرین خان تۆ بۆ نه بویت به شیکاری سیاسی که
نه وهنده خویندنه وهت بۆ پرو دواوه کان واقعیه؟

هه موو ده ستمان کرد به پیکه نین، که نمیش زه رده خه نه گرتی، به
سه یرانم وت بیه با ده موچاوی بشوات.

نه به ز: کاکه چی بووه بۆ ده گری؟

ماکوان: ئاشکرا بوو که خوشکم نییه و هیچ په یوه ندی به منه وه نییه.

نه به ز: بۆ نه وه ده گری که خوشکت نییه؟

ماکوان: نا؛ بۆ نه وه ده گری که دایکی درۆی له گه ل کردووه.

نه به ز: نه ی ئیستا چی بکه ین؟

ماکوان: هیچ با ده موچاوی بشوات و که میک ئارامی بکه مه وه
ده بیه ی نه وه بۆ مالی خویان.

که نم هاته وه وتم: بۆ واده که یت خۆ برایه تی به ته سکه ره و
ده فته رنفوس نییه، تازه پیت خوش بیت و پیت ناخوش بیت من براتم و
وازت لیتا هینم، جا بۆ خوشی و دلئارامی تۆ نه م کاره یان کردووه.

که نم: چاک خه جاله تی لای تۆش بووم کاک ماکوان.

ماکوان: نه وه چییه، بلێ کاکه ماکوان نه لئی له بیرت چۆته وه که من برا
که و ره تم.

که نم: وه لّلاهی به داخم که برای باو کیم نه بوویت، داوای لیبوردن
له هه موتان ده که م.

ماکوان: نه ته یشت نانه که م بخۆم، نازانم تۆ بلئی چایه که ت نه کولا
بیت؟ هه سته خوشکی بخۆم بابروین دایکیش دلی له ناره حه تیدایه و
جه مالی فه قیریش رهنگی بوو بوو به خه لۆز، هه موو خه می تۆ یانه،

مهمله که تی عیشق

بابرۆین خوشکه ئازیزه کهم، نه به ز سویچه کانی بهرۆی بابرۆم ده مانچه کهم
بهینمه وه لهوی له بیرم چوو.

نه به ز: خۆم ده تانگه یه نم، با له گه لێ دابنیشیت، ناتوانیت سه یاره
لیخورییت.

گه نم: نا؛ ئاساییه کاک نه به ز، بپروا بکه زۆر ئاسایم، ههر حاله تیک بوو
تو پره ی کردم.

نه سرین: یه عنی خوشکت نییه؟

ماکوان: نه وه لێ لیکۆلینه وه و ته حلیله که ت فشه ده رچوو.

هه موو دایانه قاقای پیکه نین.

نه به ز: به خوا ههر خۆم نه تانگه یه نم بفرموو،

ماکوان: باشه فرموو بابرۆین، چوومه ته نیشتی نه به ز به هیواشی
چپاندم به گویدا وتم نه زانم کویت دیشیت بو ت بشیلم؟

نه به ز: نه به خوا به س کاکه نه عصابی ته واو نییه

ماکوان: وهی له بهر نه صعابت بمرم، پڕۆ لیخوره بو مالی جهمال.

هاتینه ده ره وه جه مالمان بینی به سه یاره یه که وه وه ستابوو، وتم نهی بو
نه هاتیته ژوره وه.

جه مال: ئاساییه کاک ماکوان گیان نه مویست ئیسراحه تان لێ تیک
بدهم، وتم با گه غمیش ئارام بیته وه، زانیم وازی لێناهییت.

ماکوان: دهی کاک جه مال من ئیستا گه نم ده هیتمه وه، جه نابت پیشت
پڕۆ، شیرین خان ئارام بکه وه بلێ گه نم هه رچی وت وه لامی نه داته وه،
نه وه باشتترین پێگایه له ئیستادا بو ئارام کردنه وهی گه نم.

جه مال: به سه رچاو خواتان له گه ل.

ماکوان خوات له گهل.

هاتم هوه بولای سه یاره که گهنم وتی نه وه جه مال بوو زانی لیرهم؟
ماکوان: به لئی زانی، به لام چونکه منت له گهل بوو نه ویش نارام بوویه وه
حه زی کرد من بته مه وه بو مال هوه، مه گهر من برای گهره ت نیم؟
نه به ز دهرچو پړو بو مالی گهنمی خوشکم، ناوا بیده نگ دامه نیشه، که
چوینه مال هوه ناسایی وهریگره من ماوم و دایکت و براوکه سوکارت
هه مو ماون، چیت ده کرد من بمرده مایه خه میکی تر بوو بو ت.
گهنم: خوا نه کات.

ماکوان: ده مادام وایه تو کچیکی خواناسیت و نیمانداری سوپاسی
خوای گهره بکه بو نه وه موو نیعمه ته ی پیبیه خشیویت، ناقلی و
نیمانداری و جوانی شه خسیت و پاره و رزق و پړوی باش، نه مانه پیویسته
دوعای خیری له سر بکه یت و سوپاسگوزاری نیعمه تی خوا بیت و کوفری
نیعمه ت نه که یت.

گهنم: هه رگیز کوفری نیعمه ت ناکه م.

ماکوان: با کردت به لام دوو باره ی مه که وه، خوشت ده زانیت بوکووی
ده چیت، به هه حال نه وه ی رابورد بووه نه زمون بو مان.

به دهم قسه کردنه وه چوینه به رده می دهرگای مالیان و کاک جه مال
خولکی کردین، نه به ز سویچه کانی دایه ده ست کاک جه مال و من چوومه
سهره وه، کاک جه مال خولکی نه به زی کرد، به لام نه به ز وتی من کارم هه یه
و دواپی دیمه وه بولای کاک ماکوان.

چوومه ژوره وه و گهنم چووه ژوره که ی خو، من و کاک جه مال و
شیرین خان دانیشترین باسی نه وه م کرد دلنیا بن مندا ل زور له گهره
به توانا تره، بو وهرگر تنی نازار و ناسوره کان، نه گهر هه رچی پرویدا پیویسته

به پراستی و دروستی پنیان بلین تا کیشه ی تری لی دروست نه بیت،
به هه رحال باش بوو.

باسه که تان کرده وه سوپاس بو خوا به وه کو تایی هات، نه وکات من
که سوکارم ناگادار بگردایه ته وه پیده چوو ناخوشر بوایه، تیستا به گهم
وت من هه ر برای نهوم، وه کو خوشکی خوّم ده مینیتته وه بگره زیاتریش.

جه مال: زور سوپاس کاک ماکوان، هه ر نه وه مان لی چاوه ری ده کردیت
زور مه منونی به ریژتانم بو هاوکاریتان.

ماکوان: له خزمه تام کاک جه مال، نه ری به پراست دوکانیک له خواره وه
بلیتی ته یاره ده فروشیت، خه لکی باشن؟

جه مال: به لی کاک ماکوان هه موو که سی خو مانن.

ماکوان: دوایی برومه لایان بلیتی نه رویج/ئوسلوم ده ست که ویت له
سلیمانی یان هه ولیژ کیشه نییه.

جه مال: جا تیستا له وین بزائم پنیان نالیم.

ماکوان: زور یاشه، ده مه ویت منو شیرین خان برۆین بۆلای گهنم نه گهر
نیجازه هه بیت؟

شیرین: فهرموو بابروین.

له ده رگا که یم دا چووینه ژوره وه.

ماکوان: کاتیک من مندا ل بووم، زور حه زم ده کرد وه کو تو ژوورم
هه بیت، به لام سه ربانیان دابومی سه گم تیا به ختو ده کرد بو شهر، پروژیک
له سینه ما بووم سه بری فیلمی هیندیم ده کرد، زور سه رنجی پراکیشام
پاله وانی فیلمه که جله کانی دا به شانیدا و مالی به جیهیتشت، دایک و باوکی
شوینیکه وتن که نه پروات، به هه رحال منیش هاتمه وه بو ماله وه ویستم
لا سایی نه و پاله وانی فیلمه که بکه مه وه، جله کانم کو کرده وه دام به شامنا که
بروم وتم هه لبه ت نه نکم و باپیرم ده لین دانیسه بو کوئی ده پرویت، ده زانی

من دایکم و باوکم به خویوان نه کردووم، باپیرو نه نکم گه وره یان کردووم،
وه لّلا جله کانم دا به شامنا و نه نکم هات وتی ئه ی کویریات دایه ئه وه ئه و
جلانه م به جوانی قهه کردووه بۆ وا تیکت داوون.

باپیروم هه لسا وتی ئه و جلانه بۆ کوئی ئه بهیت، یه ک دوو زله م خوارد،
دوایش به و گهرمایه به پیی په تی کردمیان ه کۆلان، قاچم هه موو سوتا، تا
چوو مه سیبه ریگ. تۆش ماشاء الله لئییّت له ژووری سبلیت و ته له فزیوون
و هه موو شتیکی جوانت هه یه.

تۆزیک قسه ی خوشم بۆکرد به پیکه نینه وه به جیم هیشت و هاتم
بۆلای جه مال، وتم مالوا بیّت ئیتر پیناچیت زۆر یه کتری ببینین.

جه مال: من له خزمه تاندام، هه فته ی داهاتوو بلیتیان هه یه بۆنه رویج
له ریکای تورکیاو قه ته ره وه، کامیانت ده ویت له خزمه تاین.

ماکوان: زۆر باشه به یانی خوّم قسه یان له گه ل ده که م، ئه گهر ده کریت
ئه و ده مانچه یه م بۆ به ئینه له ژیر میزی نان خواردنه که دایه، تا ئه و چوو
بیه ئیت هاوارم کرد گه نم چاوه رپیم بییت بۆ نووسینگه.

گه نم: به سه رچاو.

شیرین: خوای گه وره سایه ی برایه تیت که م. نه کات، ده زانم دریغیت
نه کرد.

ماکوان: چه ز ده که م شتیک بلیم، سویند به خوا چه نده خه فته چوو ه
به دلّی گه مدا دوو ئه وه نده به دلّی مندا زۆر ناره حهت بووم که ئه و کچه
به ریزه خوشکی راستیم نه بوو، به لام دلّم به وه خو شه که تا ئه و پۆژه ی
ده مر م هه ره وه کو خوشکی خوّم مامه له ی له گه ل ده که م و هه رواش ده بم
له گه لیدا، دلّم پر بوو بۆی.

شیرین خان دهستی کرد به گریان و به جیم هیشت، مالوا یم لیکردن
کاک جه مال هاته خواره وه له گه لندا وتی خوّم ته تکه یه نم.

مهمله که تی عیشق

ماکوان: نا بزائم ته و کورانه ی که له که لَم بوون بزائم چیمان لَتهات،
همموو پرژوبلاو بونه و ته وه با بیاندۆزمه وه، تۆ برۆ سه ره وه بۆلای شیرین
خان.

ته له فۆنم کرد بۆ نه به ز وتم له کویت کاکه؟

نه به ز: سه یاره که م له قلیاسان بوو چووم هینامه وه، ۱۰ خوله کی ترلای
مالی جه مال ده بم.
ماکوان: زۆر باشه.

نه به ز هات و گه یاندمیه ماله وه، هه رچه نده زۆر دلخۆش بوو، وتم
بوچی دلخۆشی؟

نه به ز: گهنم خوشکت نییه، ده توانم برۆمه داوای ئیستا.

ماکوان: ئی پۆله وا ته زانی من پیم ناخۆشه؟ من ده بیت خۆم ژنت بۆ
بهیتم، ئی که ره من برای بم باشتره یان ئیستا که جه مال و وه رزیر و باوکی
خواه نی پر یارن؟ من کاریکه ریم له سه ری هه بوو ده متوانی په شیمانی
بکه مه وه، که چی نه وه نده بیته قلی دلت خۆشه که خوشکی من دهر نه چوو.

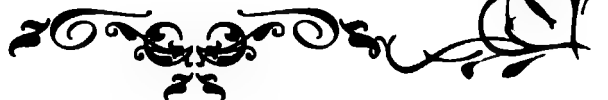
نه به ز: خۆ راست ده کهیت، به لَام کاکه نه وه نده توره یت زوو توره
ده بیت، وامزانی باشتره و نه جاتم بوو له توو په بوونی تۆ، به لَام راست
ده کهیت. باشه ئیستا من چیبکه م؟

ماکوان: ئی برۆ داوای نالیت حه قی به سه ر منه وه نه ماوه.

نه به ز: ئی تۆ ده چیه داوای بۆم وایه؟

ماکوان: من حه قم چیه، تۆ نالیت گهنم خوشکت نیه و من ده چمه
داوای.

نه به ز: نه ی نه توت خۆم ژنت بۆ ده هیتم؟

ماکوان: با وتم، به لām من بهردهوام گهنم به خوشکی خۆم دهزانم و نامهویت به زۆر بیدهم به شو، نه گهر توانیت پرازی بکهیت من وهعد ده چمه داوای قسه ت ماوه؟

نه به ز: نهی قوربانى نهو قسه یه ت بم نهوه قسه ی پیاوه.

ماکوان: باشه به سه رچاو، به لām نیشی قۆر نه کهیت، برۆیت له وهرزیر بدهن و دووری خه نه وه، باشه؟

نه به ز: بۆ فهریکه نۆک نه دزین.

ماکوان: فهریکه نۆک نییه، به لām گهنمه سه یریکی کردم تیکه یشت دهستی کرد به پیکه نین.

چوومه ماله وه زۆر ماندو بووم، خیرا خه وم لیکه وت، به یانی هه لاسام جهمال ته له فۆنی کرد وتی کاک ماکوان له نووسینگه کهم بلیت بۆ کهی دهویت، له سلیمانی و هه ولیریش هه یانه.

به پیکه نینه وه وتم: کاک جهمال ده تهویت نه جاتت بیت به ده ستمه وه، بۆ نزیکترین کات ده مهویت، به لām بلن چهند کیلۆم بۆ هه یه؟

جهمال: ده لاین ۳۰ کیلۆ.

ماکوان: بزانه ناتوانن کیلۆی زیاده به یم، چونکه کتیبم زۆر پییه، تهنها کتیبه کانم ۳۰ کیلۆ ده بیت، من دهزانم ستاندارد ۳۰ کیلۆیه، به لām زیاتر ناتوانن؟

جهمال: ده لایت له مه تار قسه یان له گه ل ده کهین، بلیته کهشت دیاری گهنمه.

ماکوان: نا؛ نه گهر به گهنم بیت هه زناکات من سه فهر بکهم، دهزانم تۆیت جا من قبول ناکهم و نامهویت کاکى خۆم.

جه مال: برا من خۆم هه ز ده کهم، خزمه تیکت پێشکهش بکه، جا ئه وه
چیه بایی ۴۰۰ یۆرۆیه، من ده ئه وه نده قهرزاری تۆم.

ماکوان: نان خواردنی ماله کهت دانه وهی هه موو قهرزه کانی من بوو
برا.

جه مال زۆری کرد و پاره ی بلیته که ی داو بو هه فته ی داها توو پۆزی
شه ممه کاتژمێر ۳ شه و ته یاره کهم ده فپی له سلیمانییه وه بو
تورکیا/ئه ستانبول و له وی بو نه رویج/ئۆسلۆ.

ماوه ی ئه و هه فته یه خۆم کو کرده وه و هه ندیک دیاری و کتیبی باشم
کری، خوا حافیزیم له هاوڕێکانم کرد، پێش گه رانه وه م به چه ند پۆزیک
گه نم هات بو نووسینگه پێشتر ئاگاداری کردبوومه وه.

گه نم: کاکه زۆر خوشحال بووم که تۆم ناسی به پراستی هه ستیکی زۆر
خۆش و جوانم هه بوو ئه و ماوه یه.

ماکوان: گه نم گیان من خوشحال بووم به خوشکایه تیت، کاتی تریش
زۆره که به خزمه تی جه نابت بکه مه وه، به لام ئامۆژگاریت ده کهم که شو
به وه رزێر نه کهیت، چونکه وازی له پرنسیپه که ی خۆی نه هینا بو
عیشقه که ی، تۆ خاوه نی عیشق به به لام به پرنسیپه که ی که خوی گه وره
بۆی داناوین، پێشنیارت بو ده کهم شوبکه ییت به هاوڕێیه کی من نه به ز،
کوڕیکی باش و بێ فرتوفیل، جا ئازادی ئه مه پێشنیاره من پۆزی شه ممه
ده که پێمه وه، ئه گه ر نه مبینیت خوات له گه ل.

خواحافیزیم له و کرد و له باسی نه به ز هیچی نه وت و تی: خوا ئاسانی
بکات (ئه و قسه یه له خۆمه وه فێربوو) هه ر ده یوت خوا ئاسانی بکات.

پاشان ته له فۆنم کرد بو دوکتۆر چالاک مالاوایم لێکرد و وتم سلۆی من
به هه موو لایه ک بکه یه نه و من ده که پێمه وه بو ولاتی نه رویج پۆزی
شه ممه، له دوا ی مالاوایی له ویش، مالاوایم له نه به ز و وریا و هیوا کردو
ئێواره ی جومعه خه ریکی جانتا پێچانه وه بووم له پر دایکم خۆی کرد به

ژوورا وتی پۆله له بهردهرگا قهره بالغیه کی زۆره بزانه چیه، پێشهره وی برات
شه پری نه کردبیت، کهوای وت ترسام و خیرا رامکرد که چوومه خوارهوه،
خوێشاندان بوو له بهردهم مالمندا.

له باخه که ی دوکتۆر چالاکه وه جه ماعت هاتبوون بۆ خوا حافیزی
له من:

دوکتۆر چالاک، نه نوهر، حاجی سه میر، دلاوهر، کامه ران، حاجی
عه بدولکه ریم، که لا، نازار، سازان، خه جیج، سهره، سروه، وشه هاتبوون.

به خێرهاتنی نهوانم کرد له پیر نامیق و فایه ق هاتن، فهرمووم
له هه موویان کرد بۆ ژووری میوان و به خێرهاتنی که رمم کردن، نیو سه عات
نه ده بوو له گه ل نهواندا بووم شیرین خان و گهنم و کاک جه مال هاتن.

ژوره که مه جالی هیچ نه بوو، وتم حه مهن کو مه لێکیان ده پۆن، که چی
هه موو دانیشن هیشتا جیگام بۆ شیرین خان و جه مال نه کرده وه وریا و
نه به ز و دایکی و سه یران و خێزانی وریا هاتن.

جیگا نه ما ژنان جیا بوونه وه و پیاوانیش به جیا منیش نه مدیواو دیوم
نه کرد بۆ لایان له کو تاییدا به هه موویانم وت پرئسیپی خو شه ویستی له یاد
مه که ن هه رگیز له یاد ناچن، که و ره ترین مه بده ئی خو شه ویستی یادی
خوا ی که و ره یه، ته ره فی خوا بن هه رگیز زایه تان ناکات، خوا حافیزیم
لێکردن و نهوانم به جی هیشت، تا ئیستا که نه م پرووداوانه بۆ خو ئینه ری
به پریز ده خه مه سهر په راو سه رنویشتی نه و به پریزانه ی که ناسیمن
به مشیوازه ی لیها ت.

نازار و خه جیج به هوکاری نه خو شیه که نا مردن، کامه ران چاک
بوویه وه.

سره و نه شته رگه ری بۆ کراو گریکه ی میشکی لابران و باش بوویه وه،
به لام ده بیت چاره سه ری کیمیایی وه ربگریت تا دووباره سه ره له نه داته وه و
به رده وام له ژیر چاود ئیری دا بیت.

سازان به هوکاری نه خوشییه که ی مرد.

که لا نه شته رگه ری چاندنی مؤخی بۆ کراو سه رکه وتوو بوو، به لام
به داخه وه دلاوه ر مرد به هوکاری نه خوشییه که ی.

ئه نه وه و فایه ق و نامیق به هوکاری نه خوشییه کانیا ن مردن، وشه چاک
بوویه وه.

که نم و نه به ز هاوسه رگه ریا ن کردوه و دوو مندالیا ن هه به، حاجی
حه سه نی باوکی وریا و نه سرین خانی دایکی نه به ز عه مری خوایا ن کرد.

سهیرانی خوشکی نه به ز هاوسه رگه ری کرد.

باپیری منیش عه مری خوا ی کرد، وا ئیستا منیش له زیندانه وه به دلّی
پر ناسۆره وه مهمله که تی عیشقی دووهم ده نووسم و پرووداوه کان بۆ
خوئنه ر ده گیرمه وه.

کو تایی به م مهمله که ته ش هات.

ماکوان که ریم
زیندانی ئیوله شمۆ
۲۰۲۴/۰۲/۱۴
دانشن به خیر

ههركات زۆر سهختت لى گوزه را و
نائومىد بووى و
گه شتسته كوڤايى خهت
بهردهوام به خوڤت بلى:
به موو دهگات به لام ناپچرئيت، چونكه
خوا ههيه، خوا ههيه، خوا ههيه

پرۆژهى داهاوو كتيبي مهمله كه تي پىغه مبه رانه كه خوڤندنه وهيه كى
نوييه بو ژيانى پىغه مبه ران!

پیرست

- پیشه کی پرنسپی عیشق ۷
- نه به زه شووم ۱۱
- سه ره تایه کی پر له نازار و بن به ست ۳۹
- که غمی خوشکم و که لای دلاوهر ۶۳
- شه پرکردن بو مهرگ ۹۵
- ناشکرا کردنی پلانی جه مال له لایه ن که غمه وه ۱۲۲
- نه وه ی که هه رگیز چاوه پتی نه بووم و به ته مای نه بووم ۱۷۰
- سره و هینانی که وهره ترین دیاری زیانم ۲۰۰
- هه له م، بموبوره، سوپاست ده که م، خوشم ده ویت ۲۳۲
- چوون بو کووری زانست و که پران ۲۶۴
- برینی بلیتی فرۆکه و که پرانه وه بو نه رویج ۳۱۸

MAKWAN KERÎM

MEMILEKETÎ ÎŞQ

مەملەكەتی عشق

خۆشه‌ویستی بۆ خودا خۆشه‌ویستییه‌کی شیرین و
بیکۆتایه‌که‌ مرۆف به‌ کامڵبوون و هۆشیارییه‌وه
به‌ پرووناکییه‌کی گه‌شاوه‌ی پێنماییه‌وه‌ به‌ره‌و خودا
ده‌روات و ده‌زانیته‌که‌ کۆتاییه‌کی باش و شیرین
به‌دوای خۆیدا ده‌هێنێت. خۆشه‌ویستی واته‌ ژيان
به‌ ئامانج.

خۆشه‌ویستی بۆ خودا ده‌رگایه‌کی به‌نرخه‌که‌ گه‌شه
ده‌کات و به‌ره‌و باشیت ده‌بات له‌ به‌نده‌ راست و
دروست و شایسته‌کاندا. خۆشه‌ویستی هێزێکی
سه‌یره‌که‌ به‌رگه‌ی ئازار و کێشه‌کان ئاسان ده‌کات و
هه‌ستی گه‌وره‌یی و شه‌ره‌ف و پێز له‌ مرۆفدا
دروست ده‌کات.

کەتێبەخانەی حاجی قادری کوێلی

لقی یه‌که‌م: هه‌ولێر - به‌رانبه‌ر ده‌رگای قه‌لا - بازاری رۆشنییری
لقی دووهم: چوارڕیانی شێخ مه‌حمود - به‌رانبه‌ر مزگه‌وته‌ی مه‌حمود عه‌لاف

نرخ: ٨٠٠٠

f MiKtebhan

٠٧٥٠٤٦١٣٩٤ - ٠٧٨٤٦١٣٩٤

حاجی قادری کوێلی

Cover Design: Braw Al-Najjar